

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea unor acte normative *(privind instituirea sistemului progresiv de executare a* *pedepselor penale privative de libertate)*

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 71 alineatul (1), cuvintele „pentru tot restul vieții” se substituie cu cuvintele „pe durată nedeterminată”.

2. Articolul 72 va avea următorul cuprins:

„Articolul 72. Instituțiile penitenciare în care se execută
pedeapsa cu închisoare și detențiunea pe viață

Pedeapsa cu închisoare și detențiunea pe viață se execută în instituțiile penitenciare cu respectarea criteriilor de separare prevăzute în art. 247 din Codul de executare.”.

3. Articolul 91:

la alineatele (1) și (5), cuvântul „programul” se substituie cu cuvântul „Planul” la forma gramaticală corespunzătoare;

la alineatul (6), după cuvintele „de 21 de ani”, se completează cu cuvintele „, inclusiv la momentul săvârșirii infracțiunii”.

Art. II. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 32

Alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Persoanele deținute participă la examinarea cauzelor penale prin intermediul videoconferinței, în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală. Instanța de judecată poate dispune aducerea persoanei la sediul instanței atunci când aceasta este necesară pentru asigurarea dreptului la apărare, pentru administrarea

nemijlocită a probelor sau pentru realizarea altor acte procesuale care impun prezența fizică a persoanei. Participarea prin videoconferință se realizează la sediul instituției penitenciare, în prezența apărătorului ales sau desemnat din oficiu și, după caz, a interpretului.”

2. La articolul 385 alineatul (1), punctul 9) se abrogă.

3. La articolul 395 alineatul (1) punctul 3), textul „categoria penitenciarului în care trebuie să execute pedeapsa cel condamnat la închisoare,” se exclude.

4. La articolul 468:

alineatele (1) - (3) vor avea următorul cuprins:

„(1) Trimiterea spre executare a hotărârii judecătorești se pune în sarcina instanței care a pronunțat hotărârea executorie. Dispoziția de executare, copia hotărârii sau, după caz, copiile hotărârilor executorii se transmit de către președintele completului, în termen de 10 zile de la data când acestea au devenit executorii, organului însărcinat cu punerea în executare a hotărârii conform prevederilor actelor normative.

(2) În cazul imposibilității executării hotărârilor, organele care pun în executare sentința comunică de îndată instanței de judecată despre acest fapt.

„(3) Organul însărcinat cu punerea în executare a hotărârii judecătorești comunică instanței care a dispus executarea, în termen de 10 zile, despre executarea integrală a hotărârii, precum și despre orice împrejurare care împiedică, suspendă sau face imposibilă executarea acesteia. Instanța exercită controlul judiciar asupra executării hotărârii și soluționează, în condițiile prezentului cod, chestiunile apărute în procesul executării.”;

se completează cu alineatele (6) - (7), cu următorul cuprins:

„(6) Hotărârea executorie privind condamnarea la închisoare sau detențiunea pe viață în privința persoanei care, până la rămânerea definitivă a hotărârii, nu s-a aflat în stare de arest preventiv sau hotărârea executorie privind înlocuirea pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii în condițiile art. 64 alin. (5) din Codul penal sau a pedepsei muncii neremunerate în folosul comunității în pedeapsa închisorii în condițiile art. 67 alin. (3) din Codul penal și dispoziția de executare se trimit organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială își are domiciliul condamnatul pentru escortarea lui la cel mai apropiat izolator de urmărire penală.

(7) Dacă la punerea în executare a hotărârii s-a constatat că condamnatul care nu s-a aflat în stare de arest preventiv, a părăsit domiciliul și locul aflării lui nu este cunoscut, se întreprind acțiuni de căutare a condamnatului de către organul afacerilor interne.”.

5. Articolul 473¹ :

la alineatul (2), textul „conform prevederilor art. 471” se substituie cu cuvintele „în procedură scrisă în lipsa părților și fără dezbateri orale”, iar la final se completează

cu textul „în termen de 15 zile de la comunicare. Recursul se examinează fără citarea participanților la proces.”;

se completează cu alineatele (3) - (7), cu următorul cuprins:

„(3) Decizia privind stabilirea sau schimbarea regimului de executare a pedepsei poate fi contestată în termen de 15 zile de la data comunicării. Plângerea depusă nu suspendă executarea deciziei.

(4) Verificarea condițiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucție din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă în următoarele cazuri:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la verificarea legalității actului contestat;

b) actul contestat a fost anulat de către organul administrativ împuternicit;

c) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege pentru astfel de categorie de acte;

d) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

e) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect același act. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanța sesizată ultima.

(5) Încheierea privind declararea plângerii total inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părți în termen de 15 zile de la comunicare.

(6) Declararea plângerii inadmisibile în baza temeiurilor prevăzute în alin. (4) lit. a) – c), exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu același obiect.

(7) Pentru examinarea plângerii, organul care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 10 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere și, după caz, dosarul personal al acestuia. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către organul care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate.”.

6. La articolul 557 alineatul (1):

punctul 1), textul „tipul penitenciarului în care va fi executată pedeapsa;” se exclude;

punctul 2) litera c), cuvintele „tipul penitenciarului” se exclud.

Art. III. - Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 11 se completează cu litera w), cu următorul cuprins:

„w) ordinul de recuperare a prejudiciului emis de către conducerea instituției penitenciare în conformitate cu art. 235.”.

2. Se completează cu articolul 166¹, care va avea următorul cuprins:

„Articolul 166¹. Definiții

(1) În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni semnifică:

administrația instituției penitenciare – totalitatea funcționarilor publici cu statut special care exercită atribuții de conducere, coordonare și administrare a activității instituției penitenciare, în condițiile legii;

celulă – spațiu de detenție destinat cazării uneia sau mai multor persoane private de libertate;

condamnat – persoana față de care a rămas definitiv hotărârea judecătorească de condamnare la o pedeapsă penală;

conducerea instituției penitenciare – directorul instituției penitenciare, directorul adjunct al acesteia sau persoana desemnată legal să exercite atribuțiile respective în perioada absenței acestora;

cont personal al condamnatului – evidență contabilă individuală gestionată de instituția penitenciară, prin care se reflectă și se administrează mijloacele bănești aparținând condamnatului pe durata executării pedepsei;

eschivare de la executarea pedepsei – sustragerea intenționată a persoanei condamnate de la executarea pedepsei prin:

a) neprezentarea la locul de executare a pedepsei în termenul stabilit;

b) neîntoarcerea la termenul stabilit după o ieșire, permisie, întrerupere, transfer, deplasare autorizată sau altă situație prevăzută de lege;

c) părăsirea neautorizată a locului unde persoana era obligată să se afle în vederea executării pedepsei;

d) orice alte acțiuni sau inacțiuni intenționate prin care se împiedică executarea hotărârii judecătorești de condamnare, fără a întruni elementele constitutive ale evadării.

izolator disciplinar – spațiu special amenajat destinat executării sancțiunii disciplinare a izolării;

prevenit – persoana deținută în baza unei măsuri preventive privative de libertate dispuse în cadrul procesului penal;

regim de executare a pedepsei – ansamblul condițiilor, regulilor, drepturilor, obligațiilor și măsurilor aplicabile condamnatului pe durata executării pedepsei, în vederea asigurării ordinii, siguranței și realizării scopului executării sancțiunii penale;

sector de deținere – parte distinctă și delimitată a instituției penitenciare, care cuprinde una sau mai multe celule destinate deținerii anumitor categorii de persoane private de libertate, repartizate potrivit criteriilor stabilite de prezentul cod.

(2) Termenii și expresiile utilizate în prezentul cod care nu sunt definiți la alin.

(1) se interpretează potrivit sensului lor juridic consacrat de legislația națională. În cazul în care prezentul cod atribuie unui termen sau unei expresii un înțeles specific, acesta rezultă din dispoziția care reglementează raportul juridic respectiv.”.

3. Articolul 167 va avea următorul cuprins:

„Articolul 167. Principiile legislației execuțional penale

(1) Executarea hotărârilor cu caracter penal se realizează în temeiul următoarelor principii:

a) legalității – executarea hotărârilor cu caracter penal se efectuează exclusiv în condițiile, limitele și potrivit procedurilor prevăzute de lege;

b) respectării demnității umane și a drepturilor omului – orice persoană aflată în executarea unei hotărâri cu caracter penal este tratată cu respectarea demnității inerente ființei umane și a drepturilor și libertăților fundamentale recunoscute de Constituție, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod;

c) egalității și nediscriminării – persoanele aflate în executarea hotărârilor cu caracter penal beneficiază de tratament egal, fără discriminare, iar orice diferență de tratament trebuie să fie justificată în mod obiectiv și rezonabil;

d) individualizării executării – măsurile și condițiile de executare se stabilesc și se aplică în funcție de particularitățile persoanei, comportamentul acesteia, necesitățile de intervenție, gradul de risc și perspectivele de reintegrare socială;

e) intervenției minime – restricțiile și limitările drepturilor persoanei condamnate nu pot depăși ceea ce este necesar pentru executarea hotărârii, menținerea ordinii și asigurarea siguranței;

f) proporționalității – orice măsură aplicată în procesul executării trebuie să fie adecvată, necesară și proporțională scopului legitim urmărit;

g) normalizării condițiilor de detenție – condițiile de detenție trebuie organizate, în măsura compatibilă cu cerințele de siguranță și ordinea de drept, astfel încât să se apropie cât mai mult de condițiile obișnuite de viață din societate;

h) progresivității executării – executarea pedepselor privative de libertate se organizează astfel încât să faciliteze, în mod gradual, pregătirea persoanei condamnate pentru reintegrarea în societate;

i) orientării spre reintegrare socială – executarea hotărârilor cu caracter penal urmărește dezvoltarea capacității persoanei condamnate de a duce o viață responsabilă și respectuoasă față de lege după liberare;

j) siguranței – executarea hotărârilor cu caracter penal trebuie să asigure protecția persoanelor private de libertate, a personalului, a vizitatorilor și a societății, prin aplicarea unor măsuri necesare și proporționale de menținere a ordinii și securității.

(2) Executarea măsurilor de siguranță se realizează cu respectarea principiilor legalității, necesității, proporționalității și individualizării, în scopul înlăturării stării de pericol și prevenirii săvârșirii unor noi fapte prevăzute de legea penală.

(3) Executarea măsurilor preventive privative de libertate se realizează în conformitate cu principiile și dispozițiile legislației procesual-penale, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.”.

4. Articolul 167² se abrogă.

5. Articolul 169 alineatul (1):

la litera a), după cuvintele „care o înțelege” se introduc cuvintele „sau printr-o altă modalitate care permite înțelegerea,”;

litera c) se completează cu cuvintele „în modul și condițiile prevăzute de prezentul cod.”.

6. La articolul 170:

alineatul (1):

la litera a), textul „după ce a luat cunoștință de ele, în modul prevăzut de prezentul cod” se exclude;

la litera c), cuvântul „administrației” se substituie cu cuvântul „personalului”;

la alineatul (2), cuvântul „administrației” se substituie cu cuvântul „personalului”.

7. La articolul 171, alineatul (1) se completează cu cuvintele „și altele”;

8. La articolul 172:

la alineatul (1), textul „judecat cauza în prima instanță.” se substituie cu cuvintele „pronunțat hotărârea executorie de condamnare.”;

la alineatul (2), după cuvântul „Hotărârea” se introduc cuvintele „executorie și dispoziția de executare”;

la alineatul (3), după cuvântul „judecătorească” se introduce cuvântul „executorie”;

la alineatul (5), după cuvântul „organului” se introduc cuvintele „indicat în hotărâre, care este”.

9. La articolul 173:

la alineatul (3), înainte de cuvântul „penitenciare” se introduce cuvântul „instituțiile”;

la alineatul (4), înainte de cuvântul „penitenciare” se introduce cuvântul „instituțiile”.

10. La articolul 174 alineatul (2), înainte de cuvântul „penitenciare” se introduce cuvântul „instituțiile”.

11. La articolul 175 alineatul (4), cuvântul „rutieră” se exclude;

12. La articolul 175¹ alineatul (2) textul „art. 232 alin. (3) din prezentul cod” se substituie cu textul „art. 257¹⁸ alin. (3)-(6)”.

13. Articolul 176, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În cazul imposibilității executării hotărârilor cu caracter penal, instituțiile și organele specificate în art. 173 și 174 din prezentul cod comunică instanței de judecată imediat despre acest fapt.”.

14. Articolul 178 va avea următorul titlu „Controlul organelor ierarhic superioare”.

la alineatul (1), cuvântul „departamental” se exclude;

la alineatul (2), cuvintele „Administrația Națională a Penitenciarelor” se substituie cu textul „organul ierarhic superior instituțiilor și organelor care asigură executarea hotărârilor cu caracter penal pot”, cuvântul „penitenciare” se substituie cu cuvântul „respective”.

15. La articolul 181:

la alineatul (1) litera f), textul „procurorul care exercită controlul asupra executării hotărârilor cu caracter penal în teritoriul respectiv” se exclude;

la alineatul (1) litera h), textul „care a examinat sau examinează cauza penală” se substituie cu cuvintele „care examinează chestiunile prevăzute la art. 469, 473¹ și 473² din Codul de procedură penală”;

la alineatul (2), textul „, în baza hotărârii organului de urmărire penală sau a instanței de judecată în a cărei procedură se află cauza penală” se exclude;

alineatul (3) se abrogă.

16. Capitolul XXII va avea următorul cuprins:

„Capitolul XXII EXECUTAREA PEDEPSEI ÎNCHISORII ȘI DETENȚIUNII PE VIAȚĂ

Secțiunea 1. Dispoziții generale privind executarea pedepsei închisorii

Articolul 195. Modul de organizare a executării pedepsei închisorii

(1) Modul de executare a pedepsei închisorii este reglementat de prezentul cod și alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta.

(2) Executarea pedepsei închisorii se asigură de către instituțiile penitenciare din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, iar regimul de executare a pedepsei se stabilește în condițiile art. 209 și poate fi schimbat pe parcursul detenției în condițiile art. 210.

(3) Bazele activității instituțiilor penitenciare, principiile de organizare a acestora, statutul juridic, drepturile și obligațiile personalului sistemului administrației penitenciare sunt reglementate în Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare.

(4) Activitățile zilnice sunt desfășurate conform programului zilnic al instituției penitenciare. Programul zilnic este obligatoriu atât pentru persoanele condamnate și personalul penitenciar, cât și pentru cei aflați în vizită și se aprobă de conducerea instituției penitenciare.

Articolul 196. Punerea în executare a pedepsei

(1) Instanța care a pronunțat hotărârea executorie de condamnare la pedeapsa închisorii, expediază instituției penitenciare în care se deține condamnatul sau Administrației Naționale a Penitenciarelor - în cazul persoanei în care nu se află în detenție, actele prevăzute la art. 468 alin. (1) și, după caz, alin. (1¹) din Codul de procedură penală.

(2) În perioada cuprinsă între data când hotărârea de condamnare a devenit definitivă și data transferului în locurile de executare a pedepsei, persoanelor condamnate li se aplică dispozițiile prevăzute la Capitolului XXIX. Transferul se realizează în termen de două săptămâni de la parvenirea actelor indicate la alin. (1), iar în cazul condamnaților la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani sau la detențiune pe viață, în termen de două săptămâni de la finalizarea evaluării inițiale.

(3) Repartizarea condamnatului într-o instituție penitenciară pentru executarea pedepsei se efectuează de către Administrația Națională a Penitenciarelor, prin decizie motivată, ținând cont de cuantumul pedepsei aplicate, criteriile de separare prevăzute de prezentul cod, necesitățile de siguranță și securitate, starea sănătății condamnatului și alte circumstanțe relevante pentru executarea pedepsei. Până la stabilirea regimului de executare a pedepsei în condițiile art. 209, condamnatului i se aplică regimul provizoriu prevăzut la art. 208.

(4) La stabilirea instituției penitenciare pentru executarea pedepsei se va da prioritate, pe cât este posibil, penitenciarului situat în apropierea localității de domiciliu sau de reședință a condamnatului. La luarea deciziei de repartizare se ține cont, după caz, de recomandările formulate de Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, de rezultatele evaluărilor disponibile la momentul repartizării, de necesitatea plasării corespunzătoare regimului de executare aplicabil, de măsurile de siguranță necesare, de necesitățile de asistență medicală și de reintegrare socială ale condamnatului, de criteriile de separare prevăzute la art. 247, precum și de necesitatea distribuirii echilibrate a persoanelor condamnate între instituțiile penitenciare.

Articolul 197. Individualizarea executării pedepsei

(1) Individualizarea executării pedepsei reprezintă procesul continuu de adaptare a condițiilor, măsurilor și intervențiilor execuțional-penale la particularitățile persoanei condamnate, realizat în baza evaluării riscurilor, necesităților și resurselor individuale ale acesteia, în scopul asigurării siguranței detenției, reducerii riscului de recidivă și facilitării reintegrării sociale.

(2) Individualizarea executării pedepsei se realizează prin stabilirea și aplicarea diferențiată a regimului de executare, elaborarea, implementarea și revizuirea Planului individual de executare a pedepsei, aplicarea măsurilor de intervenție și siguranță, precum și prin participarea condamnatului la activități educative, ocupaționale, psihologice, sociale, terapeutice, de instruire și formare profesională, corespunzătoare nevoilor și potențialului său de reintegrare socială.

Articolul 198. Documentația standard

În procesul executării prevederilor prezentului cod, de către instituțiile penitenciare sunt utilizate blanchete tipizate, elaborate și aprobate de către Administrația Națională a Penitenciarelor.

Articolul 199. Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate

(1) În cadrul fiecărei instituții penitenciare se constituie Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate, responsabilă de individualizarea executării pedepsei și examinarea principalelor chestiuni privind progresul execuțional al condamnaților.

(2) Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate exercită următoarele atribuții:

a) efectuează evaluarea inițială a condamnaților la pedeapsa închisorii pe un termen de până la 5 ani, în cazurile prevăzute de prezentul cod;

b) stabilește regimul de executare a pedepsei pentru condamnații la pedeapsa închisorii pe un termen de până la 5 ani și examinează schimbarea regimului de executare în cazurile prevăzute de lege;

c) aprobă Planul individual de executare a pedepsei și examinează revizuirea periodică a acestuia;

d) examinează progresul individual al condamnatului și gradul de realizare a obiectivelor stabilite în Planul individual de executare a pedepsei;

e) examinează creditele pentru progres execuțional acumulate de condamnat, în cazurile prevăzute de prezentul cod;

f) avizează acordarea măsurilor de destindere prevăzute la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. b)-d), precum și modificarea, suspendarea sau revocarea acestora, în cazurile prevăzute de lege;

g) examinează oportunitatea schimbării regimului de executare a pedepsei și formulează recomandările corespunzătoare în cazurile prevăzute de prezentul cod;

h) exercită alte atribuții prevăzute de prezentul cod.

(3) Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate este un organ colegial prezidat de directorul instituției penitenciare.

(4) La adoptarea deciziilor sale, Comisia ia în considerare evaluarea riscurilor și nevoilor condamnatului, gradul de realizare a Planului individual de executare a pedepsei, creditele pentru progres execuțional acumulate, conduita condamnatului și orice alte informații relevante pentru individualizarea executării pedepsei.

(5) Modul de constituire, componența, organizarea și funcționarea Comisiei pentru executarea pedepselor privative de libertate se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 200. Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei

(1) În cadrul sistemului administrației penitenciare se instituie Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, ca subdiviziune specializată responsabilă de realizarea evaluării complexe a persoanelor condamnate și de elaborarea planului

individual de executare a pedepsei, în scopul individualizării executării sancțiunii penale, reducerii riscului de recidivă, menținerii siguranței penitenciare și facilitării reintegrării sociale.

(2) Unitatea este constituită din personal de specialitate multidisciplinar, incluzând, după caz, psihologi, asistenți sociali, specialiști în evaluarea riscului, reprezentanți ai serviciilor educative, medicale, de siguranță și regim, precum și alți specialiști relevanți.

(3) Unitatea efectuează evaluarea inițială a persoanelor condamnate, determină nivelul de risc și necesitățile criminogene, analizează comportamentul, antecedentele penale, starea psihologică, socială și educațională a condamnatului și formulează recomandări privind regimul și condițiile de executare a pedepsei.

(4) În baza rezultatelor evaluării, Unitatea elaborează, implementează și monitorizează planul individual de executare a pedepsei, care include obiectivele intervenției execuțional-penale, programele educative, psihologice și sociale, măsurile de reducere a riscurilor, activitățile ocupaționale și măsurile de pregătire pentru liberare și reintegrare socială.

(5) În exercitarea atribuțiilor sale, Unitatea cooperează cu serviciile de probațiune, autoritățile publice, instituțiile medicale și educaționale, organizațiile societății civile și alte entități competente, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

(6) Modul de organizare și funcționare a Unității, precum și atribuțiile, drepturile și obligațiile personalului acesteia, se stabilesc prin hotărâre de Guvern.

Secțiunea 2. Evidența, prelucrarea și protecția datelor cu caracter personal ale condamnaților

Articolul 201. Colectarea, prelucrarea și evidența datelor cu caracter personal

(1) În scopul punerii în executare a pedepsei, instituțiile sistemului administrației penitenciare colectează și prelucrează toate tipurile de date cu caracter personal necesare organizării detenției în privința condamnaților.

(2) Instituțiile sistemului administrației penitenciare țin evidența datelor cu caracter personal pe suport de hârtie și/sau prin intermediul sistemelor informaționale automatizate proprii.

(3) Prelucrarea datelor cu caracter personal privind starea de sănătate se efectuează în condiții speciale, cu asigurarea unui grad mai înalt de protecție și limitarea accesului la personalul nemedical, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Articolul 202. Dosarul personal și medical al condamnatului

(1) Pentru fiecare persoană condamnată se întocmește dosar personal.

(2) Suplimentar la dosarul personal, pentru fiecare persoană condamnată se întocmește dosarul medical care va conține istoricul datelor medicale ale condamnatului prelucrate pe parcursul detenției. La solicitarea scrisă a

condamnatului, dosarul medical se va completa cu date medicale prelucrate anterior plasării în detenție.

(3) Conținutul, condițiile de gestionare, completare și păstrare a dosarului personal și cel medical se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 203. Accesul la documentele cu caracter personal

(1) Condamnatul, apărătorul acestuia, precum și reprezentantul său legal are acces la dosarul personal al acestuia în prezența angajatului instituției penitenciare desemnat. La dosarul medical, apărătorul condamnatului are acces doar cu consimțământul scris.

(2) Dosarul personal poate fi consultat și fără acordul condamnatului în condițiile prevăzute de lege.

(3) Pentru exercitarea obligațiilor de serviciu, dosarul personal poate fi consultat de personalul penitenciar fără restricții.

(4) Dosarul personal și alte materiale gestionate de către instituția penitenciară care conțin date cu caracter personal ale condamnatului sunt confidențiale și pot fi puse la dispoziția persoanelor terțe numai în condițiile legii.

(5) În baza cererii depuse, condamnatul poate avea acces la dosarul său personal:

a) de regulă, trimestrial;

b) în caz justificat de excepție și în măsura posibilităților de ordin organizațional, la orice dată.

(6) La cererea condamnatului, instituția penitenciară eliberează contra cost acestuia, reprezentantului legal sau avocatului său, într-un număr de exemplare justificat, copiile documentelor din dosarul personal.

(7) Condamnaților li se permite să păstreze asupra lor documente aferente procesului judiciar în care sunt parte, fără a se limita volumul.

Secțiunea 3. Evaluarea condamnatului și planificarea executării pedepsei

Articolul 204. Evaluarea condamnatului

(1) Evaluarea condamnatului reprezintă un proces bazat pe rezultatele cercetării detaliate a personalității, situației personale, comportamentului anterior, a motivelor și circumstanțelor săvârșirii infracțiunii, a factorilor personali și situaționali ce pot determina acțiuni cu pericolozitate pentru siguranța instituției penitenciare și/sau pentru societate, precum și alți factorilor individuali care previn săvârșirea infracțiunii.

(2) În procesul de evaluare, personalul specializat se ghidează de rezultate și standarde științifice. Personalul implicat în procesul de evaluare este instruit, în mod periodic, iar sistemul de administrare a penitenciarelor oferă posibilitatea acestei instruirii.

(3) Evaluarea inițială, stabilirea regimului de executare a pedepsei și elaborarea Planului individual de executare a condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un

termen de pînă la 5 ani, se realizează de instituția penitenciară desemnată pentru executarea pedepsei, în termen de pînă la 30 de zile de la primire.

(4) Evaluarea inițială, stabilirea regimului de executare a pedepsei și elaborarea Planului individual de executare a condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 5 ani sau la pedeapsa detențiunii pe viață, se realizează de către Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, în termen de pînă la 30 de zile de la parvenirea actelor prevăzute la art. 196 alin. (1).

(5) Evaluarea inițială se finalizează cu întocmirea Planului individual de executare a pedepsei.

(6) La evaluarea gradului de pericolozitate a condamnatului se iau în considerare următoarele riscuri:

a) risc de evadare – probabilitatea unei persoane deținute de a părăsi fără permisiune locul de detenție;

b) risc de violență – probabilitatea unei persoane de a comite acte de agresiune față de alte persoane;

c) risc de auto-vătămare – probabilitatea unei persoane de a comite acte de agresiune față de propria persoană;

d) alte riscuri pentru siguranța și securitatea locului de deținere.

(7) Toate măsurile de intervenție stabilite în urma evaluării condamnatului se consemnează în Planul individual de executare a pedepsei, care se discută împreună cu condamnatul.

(8) Procedura de evaluare a condamnaților și de planificare a pedepsei se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 205. Planul individual de executare a pedepsei

(1) Planul individual de executare a pedepsei constituie instrumentul principal de individualizare a executării pedepsei închisorii, de organizare a intervențiilor necesare pentru reducerea riscurilor și nevoilor criminogene, de stimulare a progresului condamnatului și de pregătire graduală a reintegrării sociale.

(2) Planul individual de executare a pedepsei se întocmește în baza evaluării condamnatului, realizate potrivit prezentului cod, și urmărește dezvoltarea responsabilității condamnatului față de sine, față de victimă și comunitate, respectarea normelor sociale, schimbarea comportamentului infracțional și pregătirea pentru o viață responsabilă și fără infracțiuni după liberare.

(3) Planul individual de executare a pedepsei stabilește obiectivele, măsurile de intervenție, termenele de realizare, persoanele sau structurile responsabile, criteriile de apreciere a progresului, precum și data sau intervalul revizuirii. Măsurile incluse în plan trebuie să fie individualizate, proporționale, realizabile, corelate cu durata pedepsei, regimul de executare, riscurile și nevoile identificate, resursele condamnatului și posibilitățile reale ale instituției penitenciare.

(4) Planul individual de executare a pedepsei va cuprinde, cel puțin, următoarele domenii:

a) regimul de executare aplicabil, condițiile principale de executare, repartizarea în spații, secții, grupuri de locuire sau grupuri de intervenție, precum și obiectivele necesare pentru menținerea, schimbarea progresivă sau, după caz, prevenirea schimbării regresive a regimului;

b) datele orientative relevante pentru traseul execuțional, inclusiv etapele de evaluare și revizuire, termenele legale relevante pentru examinarea măsurilor de destindere, a liberării condiționate sau a liberării la expirarea termenului pedepsei, fără ca acestea să creeze, prin ele însele, un drept la aplicarea acestor măsuri;

c) activitățile, programele și intervențiile de resocializare obligatorii sau recomandate, stabilite în funcție de riscurile și nevoile identificate, inclusiv intervențiile educative, psihologice, sociale, comportamentale, de prevenire a violenței, a dependențelor, a comportamentului infracțional repetat sau a altor factori de risc;

d) măsurile de asistență medicală, psihologică, psihiatrică, terapeutică sau de tratament al dependențelor, după caz, cu respectarea consimțământului informat, a confidențialității datelor medicale și a prevederilor legale speciale privind asistența medicală;

e) instruirea generală, formarea profesională, calificarea sau recalificarea, munca, activitățile ocupaționale, activitățile de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă și alte activități utile pentru reintegrarea socială;

f) menținerea, dezvoltarea sau restabilirea contactelor familiale și sociale pozitive, inclusiv comunicarea cu familia, copiii, persoanele de sprijin și serviciile comunitare, cu luarea în considerare a siguranței victimei, a altor persoane și a comunității;

g) recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, executarea obligațiilor civile sau judiciare, repararea voluntară a prejudiciului, participarea la programe de justiție restaurativă, dacă este cazul și dacă există consimțământul necesar, precum și consilierea pentru ordonarea situației financiare, inclusiv gestionarea datoriilor;

h) situația juridică și administrativă a condamnatului, inclusiv actele de identitate, documentele de stare civilă, documentele necesare accesului la servicii sociale, medicale, educaționale sau de ocupare, procedurile judiciare pendinte și, după caz, aspectele privind statutul străinilor;

i) situația locativă, familială, socială și ocupațională anticipată după liberare, inclusiv măsurile necesare pentru identificarea unui loc de trai, a unui loc de muncă sau a unei surse legale de întreținere;

j) măsurile necesare pentru pregătirea liberării și continuitatea asistenței după liberare, inclusiv cooperarea cu organul de probațiune, autoritățile publice, serviciile sociale, serviciile medicale, instituțiile de învățământ, agențiile de ocupare a forței de muncă și organizațiile neguvernamentale;

k) măsurile speciale necesare în cazul condamnaților cu pedepse de lungă durată, detențiune pe viață, risc sporit de violență, infracțiuni sexuale, risc suicidar, dizabilități, dependențe, vulnerabilități sociale sau alte nevoi speciale.

(5) În cazul pedepselor de scurtă durată, planul individual poate fi întocmit în formă simplificată, cu prioritate asupra măsurilor urgente de pregătire a liberării, documentării, menținerii locuinței, raporturilor familiale, locului de muncă sau altor legături sociale pozitive. În cazul pedepselor de lungă durată, al detențiunii pe viață și al cazurilor complexe, planul va include o etapizare clară a executării pedepsei, a intervențiilor, a măsurilor de destindere și a pregătirii pentru liberare.

(6) Planul individual de executare a pedepsei se discută cu condamnatul, într-un limbaj accesibil acestuia. Condamnatului i se explică obiectivele, măsurile, termenele, consecințele participării sau neparticipării la măsurile planificate și posibilitatea de a formula observații. Observațiile condamnatului se consemnează și se anexează la plan, după caz.

(7) Condamnatul este informat, contra semnătură, despre conținutul Planului individual de executare a pedepsei și primește o copie a acestuia, cu excepția informațiilor a căror comunicare este restricționată potrivit legii pentru protecția victimei, a altor persoane, a datelor medicale confidențiale ori a siguranței instituției penitenciare. Refuzul condamnatului de a semna planul sau de a primi copia acestuia se consemnează într-un proces-verbal și nu împiedică aplicarea planului.

(8) Instituția penitenciară este responsabilă de punerea în aplicare zilnică a Planului individual de executare a pedepsei, de asigurarea condițiilor necesare realizării măsurilor planificate, de desemnarea personalului responsabil de monitorizarea cazului și de consemnarea progresului sau a dificultăților de implementare. Structura care a realizat evaluarea sau a întocmit planul acordă suport metodologic, solicită informații privind implementarea și participă, potrivit competenței, la revizuirea acestuia.

(9) Planul individual de executare a pedepsei se actualizează ori de câte ori intervin schimbări relevante în situația juridică, personală, medicală, familială, socială sau comportamentală a condamnatului, în cazul transferului, al unei noi condamnări, al modificării semnificative a riscului sau a nevoilor, al examinării schimbării regimului, al aplicării măsurilor de destindere ori al pregătirii pentru liberare.

(10) Modelul-tip al Planului individual de executare a pedepsei, procedura de întocmire, implementare, monitorizare, revizuire, evidență și transmitere a informațiilor între instituțiile implicate se aprobă prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea principiilor individualizării, proporționalității, confidențialității datelor personale și continuității intervenției.

Articolul 206. Revizuirea Planului individual de executare

(1) Planul individual de executare a pedepsei se revizuieste, în funcție de progresele sau regresele condamnatului pe parcursul executării pedepsei, astfel încât să ofere posibilitatea trecerii dintr-un regim restrictiv într-un regim mai puțin restrictiv de executare a pedepsei.

(2) Revizuirea Planului individual de executare a pedepsei se efectuează:

a) prima dată, după șase luni de la aprobarea Planului individual de executare a pedepsei;

b) anual;

c) cu 9 luni înainte de liberare pe sfârșit de termen;

d) după caz, în orice moment al executării pedepsei în baza rezoluției conducerii instituției penitenciare competente, când în procesul de executare a pedepsei sunt necesare schimbări esențiale (în special, schimbarea regimului de executare a pedepsei, întreprinderea măsurilor necesare pentru pregătirea eliberării din detenție).

(3) Realizarea măsurilor cuprinse în Planul individual de executare a pedepsei creează premise, în special, pentru schimbarea regimului de executare a pedepsei, destinderea regimului de detenție, prezentarea pentru liberarea condiționată înainte de termen, înlocuirea pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, precum și alte forme de clemență prevăzute de Codul penal.

Secțiunea 4. Regimurile de executare a pedepsei

Articolul 207. Dispoziții generale privind regimurile de executare a pedepsei

(1) Regimurile de executare a pedepselor privative de libertate sunt, în ordinea descrescătoare a gradului de severitate, următoarele:

a) regim de maximă siguranță;

b) regim închis;

c) regim semiînchis;

d) regim deschis.

(2) Regimurile de executare a pedepsei se aplică progresiv sau regresiv, ca urmare a ajustării Planului individual de executare a pedepsei și a evoluției comportamentului condamnatului.

(3) Regimurile de executare a pedepsei se diferențiază prin restricțiile impuse, măsurile de securitate și siguranță aplicabile, activitățile desfășurate și măsurile de destindere ale regimului de executare. Particularitățile fiecărui regim sunt stabilite de prezentul cod.

Articolul 208. Aplicarea provizorie a regimului de executare

(1) În cazul persoanelor condamnate, cu excepția celor prevăzute la art. 204 alin. (4), regimul provizoriu se aplică după parvenirea dispoziției de executare a pedepsei și se stabilește corespunzător cuantumului pedepsei pe care urmează să o execute, potrivit art. 212 alin. (1), art. 213 alin. (1) și art. 214 alin. (1).

(2) Aplicarea regimului provizoriu se consemnează în decizia de repartizare a directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, emisă în condițiile art. 196 alin. (3).

(3) În privința persoanei condamnate căreia nu i s-a stabilit regimul de executare, după terminarea perioadei de carantină și observare prevăzută la art. 257¹⁹,

i se aplică provizoriu regimul de executare în baza deciziei directorului penitenciarului, care este executorie și definitivă.

(4) Regimul provizoriu de executare a pedepsei este valabil până la prima întrunire a comisiei prevăzute la art. 199.

(5) Regimul de executare stabilit pentru persoanele condamnate și ulterior arestate preventiv în altă cauză penală, se suspendă până la încetarea măsurii arestului preventiv. Pe perioada de suspendare se aplică regimul specific arestațiilor preventiv.

Articolul 209. Stabilirea regimului de executare a pedepsei

(1) Regimul de executare a pedepsei privative de libertate în privința condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 5 ani sau la pedeapsa detențiunii pe viață se stabilește de către Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, iar în cazul condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 5 ani, de către comisia prevăzută la art. 199 la prima întrunire a acesteia, după terminarea perioadei de carantină și observare sau după aplicarea regimului provizoriu.

(2) La stabilirea regimului de executare se au în vedere următoarele criterii:

- a) durata pedepsei privative de libertate;
- b) gradul de risc al persoanei condamnate;
- c) antecedentele penale;
- d) vârsta și starea de sănătate ale persoanei condamnate;
- e) conduita persoanei condamnate, pozitivă sau negativă, inclusiv în perioadele de detenție anterioare;
- f) nevoile identificate și abilitățile persoanei condamnate, necesare includerii în programe educaționale, de asistență psihologică și asistență socială;
- g) disponibilitatea persoanei condamnate de a presta muncă și de a participa la activități educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, moral-religioase, instruire școlară și formare profesională.

(3) Decizia de stabilire a regimului de executare a pedepselor privative de libertate se comunică persoanei condamnate împreună cu menționarea căii de atac existente și a termenului de exercitare a acesteia, în conformitate cu art. 473¹ din Codul de procedură penală.

Articolul 210. Schimbarea regimului de executare a pedepsei

(1) Schimbarea regimului de executare a pedepsei presupune modificarea condițiilor de executare a pedepsei, în funcție de datele obținute în procesul de revizuire a Planului individual de executare a pedepsei, în special a analizei conduitei persoanei condamnate și eforturile pentru reintegrarea sa în societate, efectuată de către comisia instituită la nivelul fiecărei instituții penitenciare.

(2) Regimul de executare a pedepsei stabilit inițial în condițiile art. 209 poate fi schimbat progresiv după executarea a cel puțin 1/5 din termenul de pedeapsă cu închisoarea, iar în cazul pedepselor cu detențiunea pe viață, după executarea efectivă a cel puțin 6 ani. Schimbarea progresivă a regimurilor de executare a pedepsei

ulterioare poate fi efectuată ca urmare a revizuirii anuale a Planului individual de executare a pedepsei, ținând cont de particularitățile stabilite de prezentul cod.

(3) Schimbarea regimului de executare într-un regim imediat următor progresiv, potrivit succesiunii prevăzute la art. 207, poate avea loc în rezultatul revizuirii Planului individual de executare a pedepsei, dacă condamnatul:

a) a demonstrat diligență în muncă și a îndeplinit integral, până la momentul revizuirii Planului individual de executare a pedepsei, măsurile prevăzute de acesta sau nu le-a îndeplinit din motive ce nu-i pot fi imputate;

b) respectă regimul de executare a pedepsei în care este plasat și nu a manifestat în mod repetat comportamente incompatibile cu regimul de executare aplicat.

(4) În cazul în care persoana condamnată împlinește vârsta de 65 de ani, pe durata executării pedepsei și se află în regim de maximă siguranță, comisia dispune transferarea acesteia în regim închis.

(5) Schimbarea regimului de executare a pedepsei într-un regim regresiv poate fi efectuată în orice moment al executării pedepsei, dacă condamnatul:

a) a fost condamnată definitiv pentru o altă infracțiune săvârșită;

b) nu respectă regimul de executare în care este plasat și a fost sancționat disciplinar pentru o abatere disciplinară foarte gravă sau pentru două ori mai multe abateri disciplinare grave săvârșite în perioada de la ultima revizuire a Planului individual de executare a pedepsei;

c) refuză nemotivat îndeplinirea Planului individual de executare a pedepsei.

(5¹) La aplicarea alin. (5) lit. b) se iau în considerare numai abaterile disciplinare pentru care sancțiunile disciplinare au fost aplicate în condițiile prezentului cod și nu au fost anulate potrivit legii.

(6) Dacă persoana condamnată a fost inclusă în categoria celor cu grad de risc pentru siguranța penitenciarului, în condițiile art. 211 alin. (1), se dispune schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate în regimul de maximă siguranță.

(7) Regimul semiînchis al condamnaților care fac parte din categoriile prevăzute la art. 211 alin. (10) lit. a) și c), nu poate fi schimbat în mod regresiv.

(8) Decizia de schimbare a regimului de executare a pedepsei se ia de comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate și se comunică condamnatului neîntârziat contra semnătură.

(9) Decizia comisiei prin care se dispune menținerea sau schimbarea regimului de executare, cuprinde și termenul de reexaminare, care nu poate fi mai mare de un an conform prevederilor art. 206 alin. (2) lit. b). Comisia are obligația de a analiza, periodic, situația persoanei condamnate, la împlinirea termenului stabilit.

(10) În cazul în care unei persoane condamnate i s-a schimbat regimul de executare în condițiile alin. (6), trecerea în regimul imediat inferior ca grad de severitate, potrivit art. 207 alin. (1), se poate face numai la împlinirea termenului stabilit la alin. (9). Prevederile prezentului alineat nu se aplică persoanelor aflate în regim de maximă siguranță, pentru care reexaminarea și încetarea măsurii se realizează în condițiile art. 211 alin. (15).

(11) Decizia de schimbare a regimului de executare a pedepselor privative de libertate se comunică persoanei condamnate împreună cu menționarea căii de atac existente și a termenului de exercitare a acesteia, în conformitate cu art. 473¹ din Codul de procedură penală.

Articolul 211. Regimul de maximă siguranță

(1) Regimul de maximă siguranță se aplică persoanelor condamnate care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului.

(2) În sensul prezentului cod, riscul pentru siguranța penitenciarului reprezintă o categorie distinctă de evaluare a riscurilor, referitoare la securitatea locului de detenție, riscul de evadare, violență ori influență negativă asupra altor persoane condamnate.

(3) Aplicarea regimului de maximă siguranță se dispune în baza evaluării individuale a riscurilor și necesităților persoanei condamnate, efectuate în condițiile prezentului articol, de către autoritatea competentă să stabilească sau să schimbe regimul de executare a pedepsei potrivit prezentului cod.

(4) Evaluarea prevăzută la alin. (3) include analiza:

- a) antecedentelor penale și disciplinare;
- b) comportamentului în detenție;
- c) gradului de pericol pentru personal, alte persoane deținute ori pentru securitatea penitenciarului;
- d) riscului de evadare;
- e) stării de sănătate, psihologice și a vulnerabilităților persoanei condamnate.

(5) Persoana condamnată este informată, de îndată, în scris, asupra motivelor aplicării regimului de maximă siguranță, precum și asupra dreptului de a contesta decizia în condițiile legii.

(6) În regim de maximă siguranță sunt plasate persoanele condamnate care:

- a) manifestă comportament agresiv, violent sau constant indisciplinat în detenție;
- c) au inițiat, organizat ori au participat la acte de revoltă, nesupunere în masă, luare de ostatici, acte de violență sau alte acțiuni care pun în pericol ordinea și securitatea penitenciarului;
- d) prezintă risc sporit de evadare ori de sprijinire a unei evadări;
- e) exercită influență negativă asupra altor persoane condamnate ori sunt afiliate grupărilor criminale organizate;
- f) dețin ori încearcă să introducă obiecte, substanțe sau mijloace interzise care pot afecta securitatea locului de detenție.

(7) Criteriile concrete de stabilire și procedura de evaluare a riscului pe care îl prezintă persoana condamnată pentru siguranța penitenciarului sunt prevăzute în regulamentul aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(8) Regimul de maximă siguranță este caracterizat prin aplicarea celor mai exigente măsuri de pază, supraveghere și escortare, care asigură detenția permanentă

în celulă și restrângerea libertății de mișcare a condamnaților concomitent cu desfășurarea unor activități care contribuie la schimbarea comportamentului infracțional și antisocial.

(9) Regimul de maximă siguranță nu poate fi stabilit inițial fără efectuarea unei evaluări a riscului.

(10) În regimul de maximă siguranță nu se permite plasarea:

- a) minorilor;
- b) femeilor însărcinate sau care au în îngrijire un copil în vârstă de până la trei ani;
- c) persoanelor care au împlinit vârsta de 65 de ani;
- d) persoanelor încadrate în grad de dizabilitate severă și accentuată, precum și a celor cu afecțiuni locomotorii grave, confirmate medical;
- e) persoanelor cu tulburări psihice severe ori cu dizabilități intelectuale grave, confirmate medical;
- f) altor persoane vulnerabile, în privința cărora aplicarea regimului ar constitui un risc serios pentru viața ori sănătatea acestora.

(11) Persoanele condamnate prevăzute la alin. (10) lit. c), e) și f) execută pedeapsa privativă de libertate în regim închis, iar persoanele condamnate prevăzute la alin. (10) lit. a), b) și d) execută pedeapsa privativă de libertate în regim semiînchis, pe perioada cât durează cauza care a impus neaplicarea regimului de maximă siguranță.

(12) Măsurile specifice regimului de maximă siguranță pot include:

- a) limitarea circulației în interiorul penitenciarului;
- b) escortarea obligatorie în afara sectorului de detenție;
- c) efectuarea controalelor corporale și a perchezițiilor în condițiile legii;
- d) monitorizarea sporită a comunicărilor și contactelor cu exteriorul, în condițiile legii;
- e) separarea de alte categorii de persoane condamnate, atunci când aceasta este necesară pentru prevenirea riscurilor de securitate.

(13) Aplicarea regimului de maximă siguranță nu poate avea caracter de pedeapsă suplimentară și nu poate conduce la tratamente inumane sau degradante ori la izolare totală prelungită.

(14) Persoanelor condamnate aflate în regim de maximă siguranță li se asigură:

- a) accesul la asistență medicală și psihologică, la necesitate;
- b) posibilitatea desfășurării activităților educative, ocupaționale și de reintegrare socială, în măsura compatibilă cu cerințele de securitate;
- c) convorbiri telefonice cu durata de până la 20 de minute săptămânal;
- d) dreptul la întrevederi de scurtă durată, desfășurate fizic sau prin intermediul mijloacelor de comunicare video la distanță, cu o periodicitate de o dată pe lună, cu soțul/soția ori cu rudele până la gradul al IV-lea inclusiv, cu o durată de la una până la două ore;
- e) plimbări zilnice și alte activități în aer liber timp de minimum o oră.

(15) Menținerea în regim de maximă siguranță se reexaminează periodic, dar nu mai rar de o dată la 6 luni, în baza unei noi evaluări individuale.

(16) În cazul în care temeiurile care au determinat aplicarea regimului de maximă siguranță au încetat, persoana condamnată este transferată într-un regim mai puțin restrictiv.

Articolul 212. Regimul închis

(1) La aplicarea art. 208 alin. (1), regimul închis se stabilește inițial persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii pe un termen mai mare de 5 ani sau la pedeapsa detențiunii pe viață.

(2) Regimul închis se aplică persoanelor condamnate care, potrivit evaluării individuale a riscurilor și necesităților de intervenție, prezintă un risc ce impune aplicarea unor măsuri sporite de supraveghere și securitate, fără a întruni condițiile pentru executarea pedepsei în regim de maximă siguranță.

(3) Regimul închis presupune deținerea persoanei condamnate în condiții sporite de siguranță, cu restrângerea corespunzătoare a libertății de mișcare și a posibilităților de deplasare în interiorul și în afara instituției penitenciare.

(4) Aplicarea și menținerea regimului închis se bazează pe evaluarea periodică a comportamentului condamnatului, a riscurilor prezentate de acesta și a progresului realizat în procesul de reintegrare socială, în condițiile prezentului cod.

(5) Condamnații aflați în regim închis sunt cazați, de regulă, în comun, în spații de detenție destinate executării acestui regim.

(6) Deplasarea condamnaților, în intervalul de timp dintre deșteptare și stingere, se efectuează:

a) în cadrul sectorului de deținere – fără însoțire, cu excepția cazurilor justificate de evaluarea individuală a riscurilor;

b) în afara sectorului de deținere, dar în interiorul instituției penitenciare – cu însoțire sau sub supraveghere, în condițiile stabilite de administrația instituției penitenciare;

c) în afara instituției penitenciare – sub escortă, iar în cazul existenței unor riscuri sporite pentru siguranța persoanelor ori securitatea instituției, cu aplicarea măsurilor de siguranță prevăzute de lege.

(7) Condamnații aflați în regim închis pot presta muncă și participa la activități educative, culturale, terapeutice, de asistență psihologică și socială, de instruire școlară, de formare profesională, moral-religioase și la alte programe de resocializare organizate de administrația penitenciarului.

(8) Activitățile prevăzute la alin. (7) se desfășoară, de regulă, în interiorul instituției penitenciare. În condițiile prezentului cod și ale actelor normative de punere în aplicare a acestuia, precum și în baza evaluării individuale a riscurilor, acestea pot fi desfășurate și în afara instituției penitenciare, sub pază și supraveghere corespunzătoare.

(9) Condamnaților aflați în regim închis li se asigură posibilitatea de a desfășura zilnic activități fizice în aer liber pentru o durată de cel puțin două ore.

(10) Condamnații plasați în regim închis au dreptul la:

- a) convorbiri telefonice cu durata totală de cel puțin 40 de minute săptămânal;
- b) o vizită de scurtă durată lunar, cu durata de până la 3 ore;
- c) o vizită privată o dată la 3 luni, cu durata de până la 24 de ore;
- d) măsuri de destindere prevăzute la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. a) și/sau b).

(11) Măsurile de supraveghere și siguranță aplicate condamnaților aflați în regim închis trebuie să fie individualizate și proporționale cu riscurile identificate, să respecte demnitatea umană și să urmărească atât menținerea ordinii și securității, cât și reintegrarea socială a condamnatului.

Articolul 213. Regimul semiînchis

(1) La aplicarea art. 208 alin. (1), regimul semiînchis se aplică inițial persoanelor condamnate la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv.

(2) Regimul semiînchis se aplică persoanelor condamnate care, potrivit evaluării individuale a riscurilor și necesităților de intervenție, nu necesită măsuri sporite de supraveghere și securitate specifice regimului închis și prezintă perspective favorabile de reintegrare socială.

(3) Regimul semiînchis presupune deținerea persoanei condamnate în condiții moderate de siguranță, cu un grad sporit de autonomie și libertate de mișcare în interiorul instituției penitenciare, în vederea pregătirii progresive pentru executarea pedepsei în regim deschis și reintegrarea în societate.

(4) Condamnații aflați în regim semiînchis sunt cazați, de regulă, în comun, în spații de detenție destinate executării acestui regim. Celulele și alte spații de detenție rămân descuiate pe parcursul zilei, în condițiile stabilite de administrația penitenciarului.

(5) Deplasarea condamnaților, în intervalul de timp de la deșteptare și până la stingere, se efectuează:

- a) în zonele prestabilite din interiorul instituției penitenciare – fără însoțire, sub supraveghere generală;
- b) în alte sectoare ale instituției penitenciare – în condițiile stabilite de administrația penitenciarului;
- c) în afara instituției penitenciare – sub supraveghere, inclusiv electronică, iar atunci când evaluarea individuală a riscurilor o impune, sub escortă.

(6) Condamnații aflați în regim semiînchis pot presta muncă și participa la activități educative, culturale, terapeutice, de asistență psihologică și socială, moral-religioase, de instruire școlară, de formare profesională și la alte programe de reintegrare socială, organizate în interiorul sau în afara instituției penitenciare.

(7) Activitățile prevăzute la alin. (6) se desfășoară în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, cu respectarea evaluării individuale a riscurilor și necesităților persoanei condamnate.

(8) Condamnații plasați în regim semiînchis au dreptul la:

- a) convorbiri telefonice cu durata totală de 80 de minute săptămânal;
- b) două vizite de scurtă durată lunar, cu durata de până la 3 ore fiecare;

c) o vizită privată o dată la 3 luni, cu durata de până la 72 de ore;

d) măsurile de destindere prevăzute la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. c).

(9) Măsurile de supraveghere și siguranță aplicate condamnaților aflați în regim semiînchis trebuie să fie individualizate, proporționale cu riscurile identificate și orientate spre dezvoltarea responsabilității personale, menținerea legăturilor sociale și reintegrarea socială a condamnatului.

Articolul 214. Regimul deschis

(1) La aplicarea art. 208 alin. (1), regimul deschis se stabilește inițial persoanelor condamnate pentru prima dată la pedeapsa închisorii:

a) pentru infracțiuni săvârșite din imprudență;

b) pentru infracțiuni ușoare săvârșite cu intenție, dacă pedeapsa aplicată nu depășește 2 ani.

(2) Regimul deschis se aplică persoanelor condamnate care, potrivit evaluării individuale a riscurilor și necesităților de intervenție, prezintă un risc redus pentru siguranța penitenciarului și perspective favorabile de reintegrare socială, nefiind necesară aplicarea măsurilor de supraveghere specifice regimului semiînchis.

(3) Regimul deschis presupune deținerea persoanei condamnate în condiții minime de siguranță, cu acordarea unui grad sporit de autonomie și libertate de mișcare, în vederea consolidării responsabilității personale și facilitării reintegrării sociale.

(4) Condamnații aflați în regim deschis sunt cazați, de regulă, în comun, în spații special destinate executării acestui regim, care pot fi amplasate în interiorul sau în afara perimetrului păzit al instituției penitenciare.

(5) Deplasarea condamnaților, în intervalul de timp de la deșteptare până la stingere, se efectuează:

a) în cadrul instituției penitenciare, în limitele stabilite de administrația penitenciarului, fără însoțire;

b) în afara instituției penitenciare, pentru muncă, instruire, formare profesională, activități de reintegrare socială sau alte scopuri prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei, fără însoțire, iar la necesitate sub supraveghere.

(6) Condamnații aflați în regim deschis pot presta muncă și participa la activități educative, culturale, terapeutice, de asistență psihologică și socială, moral-religioase, de instruire școlară, formare profesională și alte programe de reintegrare socială, organizate în interiorul sau în afara instituției penitenciare.

(7) În condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, condamnații aflați în regim deschis pot avea asupra lor și utiliza bani și mijloace de comunicații electronice atunci când se află în afara instituției penitenciare.

(8) Condamnații plasați în regim deschis au dreptul la:

a) convorbiri telefonice nelimitate;

b) vizite de scurtă durată nelimitate;

c) o vizită privată lunar, cu durata de până la 72 de ore;

- d) prepararea hranei în locuri special amenajate;
- e) măsura de destindere prevăzută la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. d).

(9) Măsurile de supraveghere și siguranță aplicate condamnaților aflați în regim deschis trebuie să fie individualizate, proporționale și orientate spre menținerea legăturilor sociale, dezvoltarea autonomiei personale și reintegrarea socială a condamnatului.

(10) Situația condamnaților aflați în regim deschis se reexaminează numai atunci când există indicii privind necesitatea schimbării regimului de executare într-un regim mai sever sau în alte cazuri prevăzute de lege.

Articolul 215. Comunitatea terapeutică

(1) În instituțiile penitenciare pot fi organizate comunități terapeutice destinate persoanelor condamnate care necesită intervenții terapeutice, psihologice, educaționale ori comportamentale specializate, inclusiv celor cu istoric de consum de droguri, alcool sau alte substanțe psihoactive, precum și altor categorii de condamnați pentru care se impune o abordare specifică în vederea recuperării și reintegrării sociale.

(2) Comunitatea terapeutică reprezintă un sector distinct organizat în cadrul instituției penitenciare, în care persoanele condamnate participă, în baza unui program structurat, la activități terapeutice, educaționale și de dezvoltare personală orientate spre reducerea riscului de recidivă, schimbarea comportamentului infracțional și facilitarea reintegrării sociale.

(3) Prin derogare de la condițiile obișnuite de separare și cazare corespunzătoare regimurilor de executare prevăzute la art. 207, persoanele condamnate incluse în comunitatea terapeutică pot fi cazate în același sector de deținere și pot participa în comun la activitățile specifice programului terapeutic, indiferent de regimul de executare stabilit.

(4) Participarea persoanei condamnate la comunitatea terapeutică nu modifică regimul de executare a pedepsei stabilit în condițiile prezentului cod și nu afectează drepturile, obligațiile, măsurile de siguranță și condițiile de executare aplicabile regimului respectiv în afara activităților și spațiilor specifice comunității terapeutice.

(5) Includerea, menținerea și excluderea persoanei condamnate din comunitatea terapeutică se realizează în baza evaluării individuale a necesităților și riscurilor acesteia, ținând cont de disponibilitatea de participare, compatibilitatea cu obiectivele programului și progresul înregistrat.

(6) Participarea la comunitatea terapeutică se desfășoară cu respectarea demnității umane, a principiului nediscriminării, a siguranței persoanelor condamnate și a caracterului individualizat al intervenției, fără a aduce atingere drepturilor garantate de prezentul cod.

(7) Modul de organizare și funcționare a comunităților terapeutice, criteriile de includere, menținere și excludere a participanților, condițiile de cazare și participare la activitățile comune, precum și metodologia de evaluare și monitorizare a

rezultatelor programului se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Secțiunea 5. Statutul juridic al condamnaților

Articolul 216. Exercițarea drepturilor condamnaților

(1) Executarea pedepselor privative de libertate se realizează cu respectarea demnității umane, a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, garantate de Constituția Republicii Moldova, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod.

(2) Persoanele condamnate își păstrează toate drepturile și libertățile care nu sunt restrânse prin lege, prin hotărârea de condamnare sau prin natura inerentă a executării pedepsei privative de libertate.

(3) Orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților persoanelor condamnate trebuie să fie prevăzută de lege, necesară pentru realizarea unui scop legitim, proporțională cu acesta și aplicată în măsura minimă necesară.

(4) Exercițarea drepturilor de către persoanele condamnate nu poate aduce atingere drepturilor și libertăților altor persoane, ordinii de drept, securității instituției penitenciare ori desfășurării normale a executării pedepsei.

(5) Persoanele condamnate beneficiază de protecție împotriva oricărei forme de discriminare, iar măsurile aplicate pe durata executării pedepsei se întemeiază exclusiv pe criterii obiective și rezonabile.

(6) Condițiile de detenție trebuie să respecte demnitatea umană și să fie compatibile cu standardele naționale și internaționale privind protecția drepturilor omului. Lipsa resurselor financiare, materiale, administrative sau de infrastructură nu poate justifica condiții de detenție contrare drepturilor fundamentale ale persoanei.

(7) Regimul de executare a pedepsei și activitățile desfășurate pe durata detenției sunt organizate astfel încât să mențină și să dezvolte responsabilitatea individuală a condamnatului, să reducă riscul de recidivă și să faciliteze reintegrarea acestuia în societate după liberare.

(8) Viața în penitenciar trebuie organizată, în măsura compatibilă cu cerințele de siguranță și ordine, astfel încât să se apropie cât mai mult posibil de aspectele pozitive ale vieții din comunitate și să contribuie la pregătirea persoanei condamnate pentru revenirea în societate.

Articolul 217. Libertatea de conștiință, de gândire și de religie a condamnaților

(1) Persoanelor condamnate li se garantează libertatea de conștiință, de gândire și de religie, inclusiv libertatea de a avea, de a adopta ori de a schimba o religie sau o convingere, precum și libertatea de a manifesta religia ori convingerile individual sau în comun cu alte persoane, în condițiile prezentului cod.

(2) Exercițarea libertății de religie sau a convingerilor poate fi supusă numai restricțiilor prevăzute de lege, necesare și proporționale pentru protejarea securității

instituției penitenciare, a ordinii și siguranței în penitenciar, a sănătății ori a moralei publice sau a drepturilor și libertăților altor persoane.

(3) Nimeni nu poate fi constrâns să adere la o religie sau convingere, să renunțe la aceasta, să participe la servicii, ceremonii ori activități religioase, să beneficieze de asistență religioasă sau să accepte întrevederi cu reprezentanții cultelor religioase ori ai părților componente ale acestora.

(4) Condamnatul are dreptul:

- a) să profeseze orice religie sau să nu profeseze nicio religie;
- b) să își exprime și să își manifeste convingerile religioase;
- c) să participe la servicii, ceremonii și activități religioase;
- d) să beneficieze de asistență religioasă acordată de reprezentanții cultelor religioase și ai părților componente ale acestora;
- e) să dețină și să utilizeze obiecte și literatură cu caracter religios, în condițiile prezentului cod.

(5) Administrația penitenciarului asigură condiții rezonabile pentru exercitarea libertății de religie și facilitează accesul condamnaților la asistență religioasă acordată de reprezentanții cultelor religioase și ai părților componente ale acestora, cu respectarea principiilor egalității, imparțialității și neutralității față de toate religiile și convingerile.

(6) Serviciile, ceremoniile și activitățile religioase se desfășoară în spații corespunzătoare puse la dispoziție de administrația penitenciarului, în măsura posibilităților instituției și cu respectarea cerințelor de securitate și ordine.

(7) Supravegherea de către personalul penitenciar a serviciilor, ceremoniilor și activităților religioase poate fi dispusă numai în măsura necesară pentru asigurarea securității și ordinii în instituția penitenciară ori pentru prevenirea unor riscuri concrete identificate.

(8) Întrevederile și convorbirile individuale dintre condamnat și reprezentantul cultului religios sau al părții componente a acestuia se desfășoară cu respectarea confidențialității, în măsura compatibilă cu cerințele de securitate ale instituției penitenciare.

(9) Participarea la servicii, ceremonii sau activități religioase poate fi restricționată ori persoana condamnată poate fi exclusă de la acestea numai în cazul în care comportamentul său creează un risc real pentru securitatea instituției penitenciare, pentru ordinea internă ori pentru drepturile și libertățile altor persoane, pentru perioada strict necesară și cu respectarea principiului proporționalității.

Articolul 218. Accesul deținuților la informație

(1) Persoanelor condamnate li se garantează dreptul de acces la informație, inclusiv la informația de interes public, în condițiile prezentului cod și ale altor acte normative.

(2) Accesul la informație se realizează prin intermediul publicațiilor periodice, cărților, materialelor informative și educative, programelor audiovizuale,

bibliotecilor, resurselor informaționale disponibile în penitenciar și altor mijloace legale de informare.

(3) Administrația penitenciarului asigură accesul condamnaților la surse de informare diverse și rezonabile, inclusiv prin abonarea, din mijloacele bugetare alocate, la publicații periodice și prin recepționarea programelor audiovizuale. Selecția publicațiilor se realizează cu respectarea pluralismului surselor de informare și a dreptului condamnaților de a avea acces la informații de interes public.

(4) Condamnatul are dreptul să procure, să aboneze și să primească, din contul mijloacelor bănești disponibile pe contul său personal, cărți, publicații periodice și alte materiale informative, cu excepția celor a căror deținere sau circulație este interzisă de lege ori care prezintă un risc real pentru securitatea instituției penitenciare, pentru ordinea internă sau pentru drepturile și libertățile altor persoane.

(5) Restrângerea accesului la anumite publicații, materiale informative sau alte surse de informare poate fi dispusă numai în cazurile prevăzute de lege, în baza unei evaluări individuale și motivate, cu respectarea principiului proporționalității.

(6) Condamnaților li se asigură accesul la legislația națională, tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului aplicabile Republicii Moldova, precum și la alte informații juridice necesare exercitării drepturilor și obligațiilor lor.

(7) În condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, condamnaților li se poate asigura acces controlat la resurse informaționale electronice, biblioteci digitale și baze de date juridice, prin intermediul echipamentelor și sistemelor informatice puse la dispoziție de administrația penitenciară. Accesul se realizează cu respectarea cerințelor de securitate informațională și penitenciară și poate fi limitat la conținutul necesar exercitării drepturilor persoanei condamnate, instruirii, formării profesionale, activităților educative și reintegrării sociale.

Articolul 219. Utilizarea mijloacelor de informare și a aparatelor electrice ori electronice

(1) În vederea exercitării dreptului la informație, condamnații pot utiliza programe audiovizuale și alte mijloace legale de informare prin intermediul aparatelor electrice ori electronice autorizate, în condițiile prezentului cod.

(2) Instituția penitenciară asigură recepționarea programelor audiovizuale și poate organiza vizionarea colectivă a acestora, în condițiile stabilite de administrația penitenciarului.

(3) Participarea condamnatului la vizionarea colectivă a programelor audiovizuale poate fi restricționată individual numai atunci când aceasta este necesară pentru protejarea securității și ordinii în penitenciar ori a drepturilor și libertăților altor persoane.

(4) Condamnatul poate deține și utiliza aparate electrice ori electronice autorizate, inclusiv televizoare, receptoare radio și alte dispozitive admise potrivit art. 237, în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia.

(5) În limita posibilităților, instituția penitenciară poate pune la dispoziția condamnaților aparate electrice ori electronice autorizate. Condițiile de utilizare, precum și suportarea cheltuielilor aferente utilizării acestora se stabilesc prin actele normative de punere în aplicare a prezentului cod.

(6) Cheltuielile aferente utilizării aparatelor electrice ori electronice aflate în proprietatea condamnatului sau puse la dispoziția acestuia de către administrația penitenciară pot fi suportate din mijloacele bănești disponibile pe contul personal al condamnatului, în condițiile stabilite de lege.

(7) Conectarea la rețeaua electrică și utilizarea aparatelor electrice ori electronice pot fi restricționate temporar atunci când:

- a) rețeaua electrică a instituției penitenciare este suprasolicitată;
- b) utilizarea aparatelor pune în pericol securitatea, ordinea ori siguranța instituției penitenciare;
- c) există alte riscuri tehnice sau de securitate care justifică aplicarea măsurii.

Restricția se aplică numai pe durata existenței cauzelor care au determinat-o.

(8) Modul de procurare, primire, deținere, utilizare, evidență, verificare, depozitare, ridicare și restituire a aparatelor electrice ori electronice autorizate, precum și condițiile de suportare a cheltuielilor aferente utilizării acestora se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 220. Asigurarea accesului la dispozițiile legale și documentele privind executarea pedepsei

(1) La primirea în penitenciar, persoana condamnată este informată, contra semnătură, despre drepturile și obligațiile sale, regimul de executare aplicabil, regulile de ordine interioară, modalitățile de exercitare a drepturilor, procedurile de adresare a petițiilor și plângerilor, precum și căile de contestare prevăzute de lege. Actul de informare se anexează la dosarul personal al condamnatului.

(2) Instituția penitenciară asigură accesul condamnaților la dispozițiile legale și actele normative care reglementează executarea pedepsei, inclusiv prin intermediul bibliotecii penitenciarului sau al altor mijloace informaționale disponibile.

(3) În cazul în care condamnatul nu cunoaște limba română, are dificultăți de comunicare ori alte nevoi speciale care împiedică înțelegerea informațiilor prevăzute la alin. (1), administrația penitenciară ia măsuri rezonabile pentru a-i asigura accesul la informațiile respective prin mijloacele disponibile.

(4) Condamnatului i se permite să păstreze în posesia sa informațiile prevăzute la alin. (1), în format tipărit sau în alt format accesibil, în condițiile stabilite de prezentul cod.

(5) Condamnatul este informat despre durata pedepsei pe care o execută, modificările intervenite în executarea acesteia, precum și despre condițiile și posibilitățile de liberare prevăzute de lege.

(6) Actele oficiale adresate condamnatului de către instanțele de judecată, organele de urmărire penală, autoritățile publice ori alte instituții competente se comunică acestuia de îndată, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la primirea lor

în penitenciar. Confirmarea comunicării sau copia actului comunicat se anexează la dosarul personal al condamnatului.

(7) Condamnații sunt citați la locul de deținere prin intermediul administrației penitenciarului, iar în cazul în care locul de deținere nu este cunoscut, citarea se efectuează prin intermediul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 221. Dreptul la asistența juridică

(1) Persoana condamnată are dreptul la asistență juridică și poate comunica și întrevedea, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor, cu avocatul ales sau cu avocatul care îi acordă asistență juridică garantată de stat, în condițiile prezentului cod.

(2) În vederea exercitării drepturilor și intereselor sale legitime, condamnatul poate beneficia de întrevederi cu mediatorul, notarul sau executorul judecătoresc, atunci când acestea sunt necesare pentru exercitarea atribuțiilor profesionale ale persoanelor respective.

(3) Întrevederile prevăzute la alin. (1) și (2) se desfășoară în spații special amenajate, care asigură confidențialitatea comunicării. Supravegherea vizuală poate fi realizată numai în măsura necesară pentru securitatea instituției penitenciare, fără posibilitatea audierii sau înregistrării conținutului discuțiilor, cu excepția cazului în care persoana condamnată și persoana care acordă asistență solicită expres contrariul.

(4) Accesul avocatului, mediatorului, notarului și executorului judecătoresc se acordă în baza documentelor prevăzute de legislația specială pentru confirmarea calității profesionale și a împuternicirilor acestora.

(5) Personalul penitenciar nu poate citi, copia, reține sau ridica documentele aferente asistenței juridice, cu excepția verificărilor exterioare necesare pentru asigurarea securității instituției penitenciare și fără examinarea conținutului acestora.

(6) În cadrul întrevederilor cu avocatul se permite transmiterea și primirea documentelor necesare exercitării dreptului la apărare și accesului la justiție, în condițiile stabilite de prezentul cod.

(7) Întrevederile prevăzute de prezentul articol se acordă fără întârzieri nejustificate, în timpul programului stabilit de administrația penitenciarului. În cazuri urgente și justificate, acestea pot fi organizate și în afara programului obișnuit, în condițiile stabilite de actele normative de punere în aplicare a prezentului cod.

(8) Persoanei condamnate i se permite să comunice cu avocatul său în timpul escortării la organele de urmărire penală, instanțele de judecată sau alte autorități competente, în măsura în care aceasta nu împiedică executarea misiunii de escortare și nu afectează desfășurarea procedurilor oficiale. O asemenea comunicare nu este asimilată unei întrevederi confidențiale organizate în condițiile alin. (3).

(9) Întrevederea cu mediatorul, notarul sau executorul judecătoresc poate fi refuzată numai prin decizie motivată, dacă nu este demonstrată legătura acesteia cu exercitarea atribuțiilor profesionale ale persoanei respective ori dacă există impedimente prevăzute expres de lege.

Articolul 222. Dreptul la corespondență

(1) Condamnatul are dreptul să expedieze și să primească corespondență, petiții și alte trimiteri poștale, fără limitarea numărului acestora, în condițiile prezentului cod și ale legislației care reglementează serviciile poștale.

(2) Exercițarea dreptului la corespondență poate fi restrânsă numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege, dacă măsura este necesară pentru protejarea securității instituției penitenciare, prevenirea săvârșirii infracțiunilor, protejarea drepturilor și libertăților altor persoane ori pentru realizarea altui scop legitim prevăzut de lege.

(3) În scopul prevenirii introducerii în penitenciar a obiectelor, substanțelor sau materialelor interzise, corespondența poate fi supusă controlului de securitate. Controlul se efectuează, de regulă, în prezența condamnatului, fără citirea conținutului corespondenței.

(4) Citirea, copierea, reținerea sau cenzurarea corespondenței poate avea loc numai în cazurile expres prevăzute de lege, cu respectarea principiilor legalității, necesității și proporționalității.

(5) Nu poate fi supusă controlului conținutului corespondenței purtate cu:

- a) avocatul;
- b) Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului;
- c) membrii Consiliului pentru prevenirea torturii și alte mecanisme naționale de monitorizare a locurilor de detenție prevăzute de lege;
- d) instanțele de judecată;
- e) procuratura și organele de urmărire penală;
- f) Curtea Constituțională;
- g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului;
- h) Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
- i) autoritățile și instituțiile naționale ori internaționale competente în domeniul protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, dacă identitatea expeditorului sau destinatarului este clară și nu există îndoieli rezonabile cu privire la aceasta.

(6) Trimiterile poștale adresate persoanelor și instituțiilor prevăzute la alin. (5) pot fi supuse exclusiv controlului de securitate prevăzut la alin. (3), fără examinarea conținutului acestora.

(7) Primirea și expedierea trimiterilor poștale se efectuează prin intermediul administrației penitenciare, fără întârzieri nejustificate.

(8) Cheltuielile aferente expedierii și, după caz, readresării trimiterilor poștale sunt suportate de condamnat din mijloacele bănești disponibile pe contul său personal, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(9) Corespondența dintre persoanele deținute în diferite locuri de detenție care nu sunt soți, rude sau membri ai familiei poate fi supusă autorizării administrației penitenciarului destinatar din motive de securitate, ordine sau prevenire a săvârșirii unor fapte ilicite, în condițiile stabilite de prezentul cod.

(10) În cazul evadării condamnatului, pe durata măsurilor întreprinse pentru localizarea acestuia, corespondența sosită pe numele său poate fi verificată și citită în măsura strict necesară identificării locului aflării persoanei evadate.

(11) Procedura de recepționare, înregistrare, verificare, transmitere și expediere a corespondenței condamnaților, precum și condițiile exercitării dreptului la corespondență prin mijloace de comunicare admise de lege, se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 223. Dreptul la petiționare

(1) Condamnatul are dreptul să adreseze petiții, cereri, reclamații, sesizări și alte adresări instituției penitenciare, Administrației Naționale a Penitenciarelor, instanțelor judecătorești, autorităților publice, organizațiilor și instituțiilor competente, în condițiile legii.

(2) Exercițarea dreptului la petiționare nu poate fi limitată decât în cazurile expres prevăzute de lege.

(3) Instituția penitenciară asigură condițiile necesare exercitării efective a dreptului la petiționare și informează condamnatul, la primirea în penitenciar, despre modalitățile de exercitare a acestui drept.

(4) Fiecărui condamnat i se asigură, din contul instituției penitenciare, accesul la materialele strict necesare pentru formularea și depunerea petițiilor, în condițiile stabilite de actele normative de punere în aplicare a prezentului cod.

(5) Condamnatul poate depune petiții personal sau prin reprezentant, în condițiile legii, și poate solicita asistență juridică pentru exercitarea dreptului la petiționare.

(6) Petițiile se transmit și se înregistrează fără întârzieri nejustificate și se examinează în termenele și condițiile prevăzute de legislație.

(7) Petițiile adresate instanțelor judecătorești, procuraturii, Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, Consiliului pentru prevenirea torturii, altor mecanisme naționale de monitorizare a locurilor de detenție și instituțiilor naționale ori internaționale competente în domeniul protecției drepturilor omului se transmit fără întârziere și nu pot fi împiedicate, reținute sau supuse controlului conținutului.

(8) Condamnații nu pot fi supuși sancțiunilor disciplinare, intimidărilor, represaliilor, discriminării sau altor consecințe negative pentru exercitarea cu bună-credință a dreptului la petiționare.

(9) Examinarea petițiilor formulate de condamnații minori se efectuează cu prioritate. În cazurile necesare, minorul este asistat de reprezentantul legal, iar în lipsa acestuia, de autoritatea tutelară competentă.

(10) La examinarea petițiilor condamnaților minori, explicațiile privind procedura, soluția adoptată și căile de contestare se oferă într-o formă accesibilă vârstei și nivelului de dezvoltare al acestora, cu implicarea, după caz, a educatorului, psihologului sau asistentului social.

(11) Autoritățile competente examinează, în condițiile legii, și petițiile ori sesizările formulate de rudele condamnatului, reprezentanții legali ai acestuia sau organizațiile care acționează în interesul protecției drepturilor persoanelor private de libertate.

(12) Instituția penitenciară ține evidența petițiilor, cu respectarea principiilor confidențialității, protecției datelor cu caracter personal și siguranței informației.

Articolul 224. Dreptul la convorbiri telefonice

(1) Condamnatul are dreptul să efectueze convorbiri telefonice, din contul mijloacelor bănești disponibile pe contul său personal, în condițiile prezentului cod.

(2) În vederea exercitării dreptului la convorbiri telefonice, administrația penitenciarului asigură accesul condamnaților la mijloace de comunicație telefonică, în limita posibilităților tehnice și organizatorice ale instituției.

(3) Amplasarea și utilizarea mijloacelor de comunicație telefonică se stabilesc de administrația penitenciarului astfel încât să fie asigurate securitatea instituției, accesul rezonabil al condamnaților și protecția vieții private a persoanelor implicate în convorbire.

(4) Durata, periodicitatea convorbirilor telefonice și alte condiții privind exercitarea acestui drept se stabilesc în funcție de regimul de executare a pedepsei aplicat condamnatului, în condițiile prezentului cod.

(5) Convorbirea telefonică poate fi întreruptă dacă persoana condamnată utilizează convorbirea pentru săvârșirea unor fapte ilicite, pentru amenințarea, intimidarea ori hărțuirea altor persoane sau pentru încălcarea gravă a regulilor de ordine și securitate ale instituției penitenciare. În acest caz, convorbirea se consideră efectuată.

(6) Convorbirile telefonice ale condamnaților nu pot fi ascultate, înregistrate sau interceptate decât în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege.

(7) Convorbirile telefonice dintre persoanele aflate în detenție în diferite locuri de detenție pot fi autorizate în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, cu respectarea cerințelor de securitate și ordine.

(8) În scopul protejării părților vătămate, martorilor, victimelor, persoanelor beneficiare ale măsurilor de protecție ori al altor persoane vulnerabile, administrația penitenciarului poate restricționa ori exclude anumite persoane din lista persoanelor care pot fi contactate telefonic de condamnat, în baza unei evaluări individuale și prin decizie motivată.

(9) Convorbirile telefonice dintre condamnat și avocatul său se desfășoară cu respectarea confidențialității și nu pot fi supuse monitorizării conținutului, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

(10) Procedura de acordare a convorbirilor telefonice, regulile de efectuare a acestora, condițiile de autorizare a persoanelor care pot fi contactate și măsurile necesare pentru asigurarea securității comunicațiilor se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 225. Dreptul la exerciții fizice și recreere

(1) Fiecărui condamnat i se garantează posibilitatea de a efectua zilnic exerciții fizice în aer liber pentru o durată de cel puțin o oră.

(2) Condamnaților minori, femeilor însărcinate, femeilor care au în îngrijire copii cu vârsta de până la 3 ani, precum și altor persoane care necesită condiții speciale de detenție potrivit recomandărilor medicale, li se asigură posibilitatea desfășurării zilnice a exercițiilor fizice în aer liber pentru o durată de cel puțin două ore, dacă starea lor de sănătate permite aceasta, fără a aduce atingere condițiilor mai favorabile prevăzute de prezentul cod pentru anumite categorii de condamnați.

(3) În cazul în care condițiile meteorologice ori alte circumstanțe obiective împiedică desfășurarea exercițiilor fizice în aer liber, administrația penitenciarului ia măsuri rezonabile pentru asigurarea unor activități fizice alternative în spații închise sau acoperite.

(4) Exercițiile fizice și plimbările se desfășoară conform programului aprobat de administrația penitenciarului. Programul trebuie să asigure respectarea garanțiilor minime prevăzute de prezentul articol.

(5) Instituția penitenciară asigură organizarea activităților sportive, recreative, culturale și de petrecere constructivă a timpului liber, în măsura posibilităților disponibile, în vederea menținerii sănătății fizice și psihice a condamnaților și facilitării reintegrării lor sociale.

(6) Condamnaților li se permite să participe în comun la exerciții fizice și activități recreative, cu respectarea cerințelor de separare prevăzute de lege, a regimului de executare aplicabil și a măsurilor de siguranță stabilite în baza evaluării individuale a riscurilor.

(7) La organizarea exercițiilor fizice și a activităților recreative se ține cont, după caz, de vârsta, sexul, starea de sănătate, dizabilitatea, nevoile speciale și recomandările medicale aplicabile persoanei condamnate.

Articolul 226. Dreptul de a procura și primi bunuri

(1) Condamnatul are dreptul să procure și să primească bunuri, în condițiile prezentului cod și în limitele prevăzute de art. 237.

(2) Procurarea bunurilor se efectuează din mijloacele bănești disponibile pe contul personal al condamnatului, în condițiile stabilite de prezentul cod.

(3) În instituțiile penitenciare se organizează magazine (gherete) penitenciare sau alte sisteme autorizate de aprovizionare, inclusiv prin catalog, comandă la distanță ori platforme electronice, prin intermediul cărora condamnații pot procura produse alimentare, articole de igienă, rechizite, publicații și alte bunuri admise de prezentul cod.

(4) La stabilirea sortimentului de produse și bunuri disponibile se ține cont de necesitățile rezonabile ale condamnaților, de cerințele privind sănătatea și igiena, precum și de condițiile de securitate ale instituției penitenciare.

(5) Modul de organizare și funcționare a magazinelor penitenciare și a altor sisteme autorizate de aprovizionare, condițiile de procurare a bunurilor și cerințele aplicabile operatorilor economici care desfășoară activități comerciale în penitenciare se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea legislației aplicabile.

(6) Procurarea și primirea bunurilor se realizează în condiții care asigură respectarea regimului de executare a pedepsei, a măsurilor de ordine și securitate și a cerințelor privind separarea condamnaților.

(7) Bunurile primite din exterior sunt supuse controlului de securitate. Nu se admite primirea bunurilor a căror deținere este interzisă de lege sau de prezentul cod, a bunurilor care depășesc limitele cantitative ori condițiile de primire și păstrare stabilite în temeiul prezentului cod, precum și a produselor care, prin natura, starea sau modul de ambalare, pot pune în pericol sănătatea persoanelor, securitatea instituției penitenciare sau fac imposibil controlul acestora.

(8) În condițiile stabilite de actele normative adoptate în temeiul prezentului cod, bunurile admise pot fi procurate și prin intermediul comenzilor efectuate de rude, alte persoane apropiate sau reprezentanți ai condamnatului, inclusiv prin sisteme electronice autorizate, cu suportarea costurilor aferente de către persoanele respective.

(9) În considerarea cerințelor de securitate, a capacității de depozitare, a condițiilor de păstrare a bunurilor, a particularităților regimurilor de executare și a necesității prevenirii introducerii obiectelor interzise, actele normative adoptate în temeiul prezentului cod pot stabili limite privind cantitatea, greutatea, frecvența și modalitatea de primire a bunurilor din exterior.

(10) Condamnatul poate transmite altor persoane bunurile aflate legal în posesia sa, cu excepția celor a căror circulație este interzisă ori restricționată de lege sau de prezentul cod și dacă aceasta nu afectează securitatea instituției penitenciare.

(11) Lipsa mijloacelor bănești nu poate constitui temei pentru privarea condamnatului de accesul la bunurile și articolele esențiale necesare menținerii igienei personale, sănătății și exercitării drepturilor prevăzute de lege.

(12) Procedura de procurare, recepționare, verificare, păstrare, transmitere și evidență a bunurilor procurate sau primite de condamnați se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 227. Dreptul de a primi vizite de scurtă durată

(1) Condamnatul are dreptul de a primi vizite de scurtă durată cu soțul/soția, rudele, membrii familiei sau alte persoane cu care întreține relații sociale ori personale semnificative, în condițiile prezentului cod. Exercitarea acestui drept urmărește menținerea și dezvoltarea relațiilor familiale și sociale ale condamnatului.

(2) Vizitele de scurtă durată se desfășoară în spații special amenajate, sub supraveghere vizuală, fără ascultarea convorbirilor, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

(3) Minorii pot participa la vizită cu acordul reprezentantului legal sau în prezența acestuia, în condițiile stabilite de actele normative de punere în aplicare a prezentului cod.

(4) Vizitele de scurtă durată pot fi desfășurate și prin intermediul sistemelor de video-comunicație sau al altor mijloace electronice de comunicare. Acestea constituie o modalitate suplimentară de exercitare a dreptului la vizită și nu înlocuiesc vizitele acordate potrivit prezentului cod, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(5) Numărul, periodicitatea și durata vizitelor de scurtă durată se stabilesc în funcție de regimul de executare a pedepsei, în condițiile prezentului cod.

(6) Vizita poate fi refuzată ori întreruptă numai dacă există motive temeinice de a considera că aceasta ar putea fi utilizată pentru:

- a) pregătirea sau comiterea unor infracțiuni;
- b) introducerea ori transmiterea obiectelor, substanțelor sau informațiilor interzise;
- c) amenințarea, intimidarea ori influențarea ilegală a victimelor, martorilor sau altor persoane;
- d) periclitarea securității, ordinii sau siguranței instituției penitenciare.

(7) Pentru evaluarea cererilor de vizită cu persoane care nu sunt rude sau membri ai familiei condamnatului, administrația penitenciarului poate utiliza informații relevante deținute de sistemul administrației penitenciare sau comunicate de alte autorități competente.

(8) Introducerea în spațiile de vizită a obiectelor și bunurilor neautorizate este interzisă.

(9) Persoanele care solicită accesul la vizită sunt supuse controlului de securitate în condițiile legii. Refuzul de a se supune controlului atrage neacordarea vizitei.

(10) În cazul depistării unor obiecte sau substanțe a căror deținere este interzisă, acestea se ridică în condițiile legii, iar vizita poate fi refuzată ori întreruptă.

(11) Vizita poate fi refuzată dacă:

- a) persoana vizitatoare se află în stare evidentă de ebrietate sau sub influența substanțelor narcotice ori psihotrope;
- b) există motive temeinice de a considera că acordarea vizitei ar periclita securitatea instituției penitenciare ori siguranța persoanelor;
- c) sunt aplicabile restricții prevăzute expres de prezentul cod.

(12) Orice refuz de acordare a vizitei se motivează și se comunică condamnatului.

(13) În cazul instituirii măsurilor prevăzute la art. 257⁴ sau al altor circumstanțe excepționale care împiedică desfășurarea normală a activității penitenciarului, vizitele pot fi suspendate temporar pe durata existenței cauzelor care au determinat suspendarea.

(14) În cazul suspendării temporare a vizitelor, administrația penitenciarului informează condamnații și persoanele interesate prin mijloace accesibile, inclusiv prin afișare la sediul instituției și publicare pe pagina web oficială a Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(15) Vizitele între persoane private de libertate pot fi autorizate în cazuri excepționale, în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, cu respectarea cerințelor de securitate și a relațiilor de familie existente.

(16) Procedura de acordare, desfășurare, evidență, suspendare și întrerupere a vizitelor de scurtă durată se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 228. Dreptul la vizita privată

(1) Condamnatul are dreptul la vizită privată, în condițiile prezentului cod, în scopul menținerii și dezvoltării relațiilor familiale și afective semnificative.

(2) Dispozițiile art. 227 se aplică în mod corespunzător vizitelor private, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentului articol.

(3) Vizita privată se acordă cu soțul sau soția condamnatului, rudele până la gradul al IV-lea inclusiv, precum și cu persoana cu care condamnatul a avut anterior privării de libertate o relație stabilă asemănătoare relațiilor dintre soți. În cazuri justificate, cu aprobarea scrisă a directorului instituției penitenciare, vizita privată poate fi acordată și cu o altă persoană indicată de condamnat.

(4) Existența relației prevăzute la alin. (3) se confirmă prin declarațiile persoanelor interesate și, după caz, prin documente sau alte informații care permit administrației penitenciare să constate existența unei relații stabile anterioare privării de libertate. Procedura de verificare se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(5) Vizita privată se poate desfășura și în prezența copiilor minori ai condamnatului. În acest caz, administrația penitenciarului asigură condiții corespunzătoare interesului superior al copilului.

(6) Vizita privată se desfășoară fără supraveghere vizuală ori auditivă, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

(7) În încăperile destinate vizitelor private pot fi introduse bunurile și obiectele a căror deținere și utilizare sunt permise potrivit prezentului cod și actelor normative adoptate în temeiul acestuia.

(8) Încăperea destinată vizitei private poate fi supusă controlului de securitate înaintea începerii vizitei și, în mod excepțional, în timpul desfășurării acesteia, numai dacă există indicii temeinice privind existența unui risc pentru securitatea instituției penitenciare, siguranța persoanelor ori introducerea obiectelor sau substanțelor interzise. Controlul se efectuează cu respectarea caracterului confidențial al vizitei și numai în măsura strict necesară pentru înlăturarea riscului identificat.

(9) Condamnatului care suferă de tuberculoză în formă contagioasă sau de alte boli transmisibile care, potrivit concluziei medicale, prezintă un risc de transmitere în cadrul vizitei private, nu i se acordă temporar acest tip de vizită. În aceste cazuri, condamnatului i se asigură posibilitatea menținerii contactului cu familia prin alte forme de comunicare prevăzute de lege.

(10) În cazul condamnaților sau preveniților între care există o relație de căsătorie, rudenie până la gradul al IV-lea inclusiv ori relația stabilă prevăzută la alin. (3), vizita privată poate fi acordată dacă aceștia sunt deținuți în aceeași instituție penitenciară și dacă nu există impedimente determinate de cerințele de securitate, ordine și siguranță ale instituției.

(11) Orice refuz de acordare a vizitei private se motivează în fapt și în drept și se comunică persoanei condamnate.

(12) Procedura de acordare, desfășurare, evidență, suspendare și întrerupere a vizitelor private se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 229. Dreptul la asistență consulară

(1) Condamnații cetățeni străini și apatrizii beneficiază de aceleași drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepția cazurilor prevăzute de lege sau de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Condamnatul cetățean străin are dreptul să comunice cu oficiul consular ori, după caz, cu reprezentanța diplomatică a statului al cărui cetățean este și să beneficieze de asistență consulară, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(3) La primirea în penitenciar, condamnatul cetățean străin este informat, într-o limbă pe care o înțelege, despre dreptul de a solicita informarea oficiului consular ori a reprezentanței diplomatice competente cu privire la privarea sa de libertate.

(4) La cererea condamnatului cetățean străin, administrația penitenciarului facilitează, fără întârziere nejustificată, informarea oficiului consular ori a reprezentanței diplomatice competente și exercitarea dreptului la comunicare și întreveneri cu reprezentanții acestora.

(5) Comunicările și corespondența dintre condamnat și oficiul consular ori reprezentanța diplomatică competentă se efectuează în condiții care să asigure respectarea confidențialității, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

(6) Vizitele reprezentanților oficiilor consulare și ai reprezentanțelor diplomatice acordate în exercitarea atribuțiilor lor oficiale nu se includ în numărul de vizite prevăzute de prezentul cod.

(7) Administrația penitenciarului cooperează cu oficiile consulare, reprezentanțele diplomatice și alte autorități competente pentru facilitarea exercitării drepturilor prevăzute de prezentul articol.

(8) Solicitantul de azil, refugiatul, beneficiarul de protecție internațională, apatridul sau persoana al cărei stat nu are reprezentanță diplomatică ori consulară în Republica Moldova are dreptul să solicite contactarea autorității publice competente în domeniul migrației și azilului, a reprezentanței relevante a organizațiilor internaționale competente ori a altor autorități abilitate să îi acorde protecție și asistență.

(9) Procedura de exercitare a dreptului la asistență consulară și de organizare a contactelor cu reprezentanțele diplomatice și consulare se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 230. Dreptul la odihnă și timp liber

(1) Condamnaților li se asigură, potrivit programului zilnic al instituției penitenciare, cel puțin 7 ore consecutive de somn pe durata nopții, cu excepția situațiilor excepționale prevăzute de lege ori determinate de necesitatea protejării vieții, sănătății, securității persoanelor sau siguranței instituției penitenciare.

(2) Condamnații care desfășoară activități de muncă beneficiază de repaus săptămânal de cel puțin o zi, în condițiile prezentului cod și alte acte normative adoptate în temeiul acestuia.

(3) Administrația instituției penitenciare organizează programul zilnic astfel încât condamnatului să îi fie asigurat un timp rezonabil destinat odihnei, recreerii, menținerii relațiilor sociale, activităților culturale, educative și altor activități compatibile cu regimul de executare aplicat.

(4) Timpul liber al condamnatului se organizează ținând cont de planul individual de executare a pedepsei, de necesitățile de reintegrare socială, de starea sănătății, vârsta, capacitățile și interesele acestuia.

(5) Exercițarea dreptului la odihnă și timp liber poate fi restrânsă numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege, în măsura strict necesară pentru asigurarea ordinii, securității și siguranței instituției penitenciare ori pentru protecția drepturilor și libertăților altor persoane.

Articolul 231. Dreptul la educație

(1) Condamnații beneficiază de dreptul la educație în condițiile prevăzute de Codul educației și de prezentul cod, fără discriminare și cu respectarea necesităților individuale de dezvoltare și reintegrare socială.

(2) Condamnaților li se asigură posibilitatea de a participa la programe de instruire și educație organizate în condițiile prezentului cod, ținându-se cont de nivelul de instruire, necesitățile educaționale identificate, planul individual de executare a pedepsei, regimul de executare aplicat și posibilitățile instituționale existente.

(3) La elaborarea și realizarea planului individual de executare a pedepsei, necesitățile educaționale ale condamnatului se examinează și se iau în considerare cu prioritate.

Articolul 232. Dreptul la asistență și asigurare socială

(1) Condamnații beneficiază de dreptul la asistență și asigurare socială în condițiile prevăzute de legislație. Privarea de libertate nu poate constitui, prin ea însăși, temei pentru restrângerea sau pierderea drepturilor și prestațiilor sociale, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege.

(2) Condamnații pot beneficia de servicii și prestații sociale în condițiile stabilite de lege. Administrația instituției penitenciare acordă, la solicitarea condamnatului sau în alte cazuri prevăzute de lege, asistența necesară pentru exercitarea drepturilor respective.

(3) Condamnații care desfășoară activități remunerate beneficiază de drepturile de asigurări sociale în condițiile legislației. În privința acestora, instituția penitenciară efectuează reținerile și transferurile prevăzute de lege.

(4) Lipsa unei activități remunerate în detenție nu generează, prin ea însăși, dreptul la prestații de asigurări sociale.

(5) Condamnații care întrunesc condițiile prevăzute de lege pentru stabilirea unei pensii sau a altor prestații de asigurări sociale au dreptul să solicite acordarea acestora în condițiile legislației.

(6) La cererea condamnatului, administrația instituției penitenciare acordă suport rezonabil pentru obținerea documentelor necesare, depunerea cererilor și comunicarea cu autoritățile competente în vederea exercitării drepturilor prevăzute de prezentul articol.

(7) Sumele reprezentând pensii și alte prestații sociale se virează pe contul personal al condamnatului, cu excepția cazului în care acesta solicită, în scris, transferarea lor într-un alt cont bancar ori către o persoană indicată de acesta, în condițiile legii.

(9) Administrația instituției penitenciare nu răspunde pentru modul de utilizare ulterioară a sumelor transferate în conformitate cu cererea condamnatului și cu prevederile prezentului articol.

Articolul 233. Dreptul la căsătorie și desfacerea căsătoriei

(1) Condamnatul are dreptul la încheierea și desfacerea căsătoriei în condițiile prevăzute de legislația familiei și de legislația privind actele de stare civilă.

(2) Administrația instituției penitenciare facilitează îndeplinirea formalităților necesare încheierii sau desfacerii căsătoriei și asigură condițiile organizatorice necesare exercitării acestor drepturi, în limitele competențelor prevăzute de lege.

(3) În vederea depunerii declarației de căsătorie și îndeplinirii formalităților prevăzute de lege, condamnatului i se acordă o vizită de scurtă durată cu viitorul soț sau viitoarea soție, care nu se include în numărul de vizite prevăzut de prezentul cod.

(4) După înregistrarea căsătoriei, condamnatul beneficiază de o vizită privată care nu se include în numărul de vizite prevăzut de prezentul cod. Durata acesteia nu poate depăși durata maximă a vizitei private prevăzută pentru regimul de executare aplicabil.

(5) La ceremonia de înregistrare a căsătoriei pot participa persoanele desemnate de viitorii soți, în limitele impuse de capacitatea spațiilor disponibile și de cerințele de ordine, securitate și siguranță ale instituției penitenciare.

(6) Administrația instituției penitenciare acordă, la cererea condamnatului, suportul rezonabil necesar pentru exercitarea drepturilor procedurale privind desfacerea căsătoriei, în condițiile legii.

(7) Cheltuielile aferente încheierii sau desfacerii căsătoriei sunt suportate de către viitorii soți.

Articolul 234. Dreptul de acces la bibliotecă și resurse de lectură

(1) Condamnaților li se asigură accesul la biblioteca instituției penitenciare și la alte resurse de lectură disponibile, în condițiile prezentului cod.

(2) Instituția penitenciară asigură, în limita posibilităților materiale și organizatorice disponibile, constituirea și dezvoltarea unui fond de carte destinat satisfacerii necesităților educaționale, profesionale, culturale, recreative și informaționale ale condamnaților.

(3) În vederea diversificării resurselor disponibile, instituția penitenciară poate coopera cu biblioteci publice, instituții de învățământ, organizații necomerciale și alte entități care pot contribui la dezvoltarea fondului de carte și a resurselor de lectură.

(4) Condamnaților li se asigură accesul la acte normative, publicații juridice și alte materiale de interes public disponibile în biblioteca instituției penitenciare sau prin intermediul resurselor informaționale accesibile potrivit prezentului cod.

(5) În limita posibilităților tehnice și organizatorice, instituția penitenciară poate asigura accesul la publicații și materiale în format electronic, inclusiv la acte normative, tratate internaționale și jurisprudența instanțelor naționale și internaționale.

(6) Condamnatul poate procura, din mijloacele financiare proprii disponibile pe contul personal, cărți, publicații și alte materiale de lectură, în condițiile prezentului cod.

(7) Nu se admite punerea la dispoziția condamnaților a publicațiilor și materialelor care promovează războiul, terorismul, extremismul, discriminarea, ura, violența ori alte activități interzise de lege sau care pot afecta securitatea și siguranța instituției penitenciare.

(8) Fondul de carte al bibliotecii se constituie din achiziții, transferuri, donații, sponsorizări și alte surse legale.

(9) Modul de organizare și funcționare a bibliotecii, de gestionare a fondului de carte și de acces la resursele de lectură se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 235. Comunicarea cu mass-media

(1) Condamnatul poate comunica cu reprezentanții furnizorilor de servicii media și poate transmite informații către aceștia în condițiile prezentului cod și ale altor acte normative.

(2) Interviuurile, filmările, fotografiările, înregistrările audio-video și alte activități desfășurate de reprezentanții furnizorilor de servicii media în instituțiile penitenciare se realizează cu autorizarea administrației instituției penitenciare și cu respectarea cerințelor de ordine, securitate și siguranță.

(3) Modalitatea de desfășurare a activităților prevăzute la alin. (2), inclusiv locul, durata, participanții și echipamentele tehnice admise, se stabilesc de administrația

instituției penitenciare pentru fiecare caz concret, ținând cont de necesitatea asigurării ordinii, securității și siguranței instituției penitenciare, a protecției datelor cu caracter personal și a drepturilor și libertăților altor persoane.

(4) Înregistrarea, fotografierea, filmarea ori difuzarea imaginii, vocii sau declarațiilor condamnatului se admit numai cu acordul liber, prealabil și exprimat în scris al acestuia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(5) Refuzul condamnatului de a participa la activitățile prevăzute la alin. (2) nu poate atrage consecințe negative asupra situației sale juridice sau a condițiilor de executare a pedepsei.

(6) Administrația instituției penitenciare poate suspenda sau înceta activitățile prevăzute la alin. (2) atunci când acestea pun în pericol ordinea, securitatea ori siguranța instituției penitenciare, drepturile și libertățile altor persoane sau buna desfășurare a activităților penitenciare.

(7) Procedura de organizare și desfășurare a activităților cu participarea reprezentanților furnizorilor de servicii media în instituțiile penitenciare se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 236. Asigurarea documentării cu acte de identitate

(1) Condamnatul cetățean al Republicii Moldova are dreptul la documentare cu acte de identitate în condițiile prevăzute de legislația specială.

(2) La solicitarea condamnatului sau atunci când aceasta este necesară pentru exercitarea drepturilor sale ori pentru pregătirea liberării din detenție, administrația instituției penitenciare acordă suportul necesar pentru obținerea, reînnoirea, preschimbarea sau restabilirea actelor de identitate.

(3) Instituția penitenciară cooperează cu autoritățile publice competente în vederea identificării persoanei condamnate și documentării acesteia cu acte de identitate valabile.

(4) În vederea reintegrării sociale a condamnatului, administrația instituției penitenciare întreprinde măsurile necesare pentru ca persoana condamnată să dețină, la momentul liberării, acte de identitate valabile, cu excepția cazurilor în care acest lucru este imposibil din motive independente de voința administrației.

(5) Scutirea de la plata tarifelor pentru documentarea cu acte de identitate se aplică în cazurile și condițiile prevăzute de legislația specială.

(6) Procedura de acordare a suportului pentru documentarea cu acte de identitate se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 237. Obiecte permise și interzise condamnaților

(1) Condamnații pot deține, utiliza, procura și primi numai obiectele și bunurile permise potrivit prezentului cod și actelor normative adoptate în temeiul acestuia.

(2) Restricțiile privind deținerea, utilizarea, procurarea sau primirea obiectelor și bunurilor trebuie să urmărească un scop legitim și să fie necesare și proporționale pentru asigurarea securității penitenciare, ordinii interioare, protecției sănătății,

prevenirii introducerii obiectelor interzise și executării corespunzătoare a regimului de detenție.

(3) Tipul, cantitatea și asortimentul obiectelor și bunurilor permise și interzise condamnaților se stabilesc prin ordin al ministrului justiției.

(4) Obiectele și bunurile a căror deținere nu este permisă se ridică în condițiile prevăzute de prezentul cod. Modul de evidență, păstrare, restituire, transmitere, valorificare sau distrugere a acestora se stabilește prin actele normative adoptate în temeiul prezentului cod.

(5) Obiectele și bunurile aflate în posesia condamnatului se supun evidenței și controlului în condițiile prevăzute de prezentul cod și de actele normative adoptate în temeiul acestuia.

(6) Procedura de evidență, păstrare, ridicare și gestionare a obiectelor și bunurilor aflate asupra condamnaților se stabilește prin actele normative adoptate în temeiul prezentului cod.

Articolul 238. Obligațiile condamnaților

(1) Condamnații sunt obligați:

a) să respecte prevederile prezentului cod, actele normative adoptate în temeiul acestuia care le sunt aplicabile, precum și regulile de ordine interioară ale instituției penitenciare.

b) să respecte drepturile, libertățile și demnitatea celorlalte persoane, inclusiv ale altor condamnați, ale personalului sistemului administrației penitenciare și ale persoanelor care desfășoară activități în cadrul instituției penitenciare.

c) să execute dispozițiile și cerințele legale ale personalului sistemului administrației penitenciare emise în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

d) să se abțină de la orice acțiuni care pot periclita securitatea penitenciară, ordinea interioară, siguranța persoanelor ori buna desfășurare a activității instituției penitenciare.

Articolul 239. Recuperarea prejudiciului material cauzat de condamnați

(1) Condamnații răspund pentru prejudiciul material cauzat cu vinovăție instituției penitenciare sau altor persoane în perioada executării pedepsei, în condițiile legii.

(2) Prejudiciul material cauzat instituției penitenciare se recuperează în baza unui ordin emis de conducerea instituției penitenciare. Înainte de emiterea ordinului de recuperare a prejudiciului, condamnatului i se oferă posibilitatea de a prezenta explicații și probe în apărarea sa.

(3) Cuantumul prejudiciului se stabilește pe baza documentelor justificative disponibile și a valorii reale a bunurilor deteriorate, distruse ori pierdute.

(4) Condamnatul poate contesta ordinul de recuperare a prejudiciului în modul și condițiile prevăzute de prezentul cod. Contestarea ordinului nu suspendă executarea acestuia, cu excepția cazului în care instanța de judecată dispune altfel.

(5) Condamnatul nu răspunde pentru prejudiciul rezultat din uzura normală a

bunurilor, din riscul normal al activităților autorizate ori din alte împrejurări care nu îi sunt imputabile.

(6) Prejudiciul cauzat altor persoane se repară în condițiile legislației civile.

(7) Executarea ordinului de recuperare a prejudiciului se efectuează în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă executării creanțelor bănești rezultate din acte administrative.

(8) Procedura de constatare a prejudiciului, de emitere și executare a ordinului de recuperare a prejudiciului se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Secțiunea 6. Securitatea și siguranța detenției

Articolul 240. Dispoziții generale

(1) Securitatea și siguranța detenției în sistemul administrației penitenciare se asigură prin măsuri de securitate infrastructurală, mijloace tehnice și amenajări specifice instituțiilor penitenciare (siguranță statică), precum și prin supravegherea și interacțiunea profesională a personalului penitenciar cu persoanele private de libertate (siguranță dinamică).

(2) Securitatea și siguranța detenției au ca scop protejarea vieții, integrității corporale și sănătății persoanelor private de libertate, a personalului penitenciar și a altor persoane, menținerea ordinii și disciplinei în instituțiile penitenciare, prevenirea evadărilor, a incidentelor de securitate și a săvârșirii de noi infracțiuni.

(3) Asigurarea securității și siguranței detenției se realizează prin aplicarea următoarelor categorii de măsuri:

- a) măsuri de acces în și din instituțiile penitenciare;
- b) măsuri de control și percheziție;
- c) măsuri de pază, escortare, însoțire și supraveghere;
- d) măsuri de separare a condamnaților;
- e) măsuri de securitate aplicate condamnaților;
- f) activități operative penitenciare și măsuri speciale de investigații, în cazurile și condițiile prevăzute de lege;
- g) măsuri speciale aplicabile în situații excepționale.

(4) Măsurile prevăzute la alin. (3) se aplică în condițiile stabilite de prezentul cod și de Regulamentul securității și siguranței detenției, aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(5) Informațiile a căror divulgare poate compromite securitatea instituției penitenciare, sistemele tehnice de protecție, planurile de intervenție, activitățile operative sau alte măsuri de securitate constituie informații cu accesibilitate limitată, în condițiile legii.

(6) În scopul asigurării securității și siguranței detenției, directorul instituției penitenciare poate aproba dispoziții organizatorice și proceduri interne privind aplicarea măsurilor prevăzute de prezentul cod și de actele normative adoptate în temeiul acestuia, fără a putea restrânge drepturile și libertățile persoanelor

condamnate dincolo de limitele prevăzute de lege.

Articolul 241. Personalul, dotarea și amenajarea instituțiilor penitenciare

(1) Pentru realizarea activităților necesare asigurării securității și siguranței detenției, instituțiile penitenciare dispun de personal specializat, selectat, pregătit și instruit corespunzător pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege.

(2) În exercitarea atribuțiilor de serviciu și în cazurile și condițiile prevăzute de lege, personalul sistemului administrației penitenciare poate utiliza mijloace tehnice, forța fizică, mijloace speciale și arme de foc, cu respectarea principiilor legalității, necesității, gradualității și proporționalității.

(3) În cazul acțiunilor speciale desfășurate în instituțiile penitenciare, trăsăturile faciale ale personalului participant pot fi mascate din motive de securitate. Aplicarea acestei măsuri se consemnează în registrul privind efectuarea acțiunilor speciale. În asemenea situații, personalul poartă un număr individual de identificare care permite stabilirea identității sale și care trebuie să fie clar vizibil pe uniformă.

(4) În funcție de necesitățile operaționale și resursele disponibile, instituțiile penitenciare pot fi dotate cu mijloace tehnice destinate:

- a) supravegherii perimetrelor, clădirilor, spațiilor interioare și căilor de acces;
- b) controlului persoanelor, bunurilor, vehiculelor și depistării obiectelor ori substanțelor interzise;
- c) detectării, localizării și, după caz, blocării comunicațiilor electronice neautorizate în perimetrul instituției penitenciare, în condițiile legii;
- d) prevenirii, descoperirii și documentării incidentelor de securitate.

(5) În vederea asigurării securității și siguranței detenției, personalul penitenciar poate utiliza câini de serviciu:

- a) pentru escortarea și paza persoanelor private de libertate;
- b) pentru supravegherea perimetrelor și obiectivelor instituției penitenciare;
- c) pentru descoperirea obiectelor, substanțelor și materialelor interzise;
- d) pentru urmărirea și reținerea persoanelor evadate sau urmărite în legătură cu executarea unei pedepse privative de libertate.

(6) Condițiile de utilizare a mijloacelor tehnice pentru detectarea, localizarea și blocarea comunicațiilor electronice neautorizate în perimetrele instituțiilor penitenciare se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern.

(7) Pentru realizarea activităților necesare asigurării securității și siguranței detenției, instituțiile penitenciare dispun de împrejurări de siguranță, clădiri, spații și alte amenajări specifice. Proiectarea, construcția, amenajarea și exploatarea acestora se realizează în conformitate cu legislația aplicabilă în domeniul construcțiilor, securității la incendiu, sănătății publice și cu normele tehnice aprobate de Administrația Națională a Penitenciarelor.

Articolul 242. Aplicarea forței fizice

(1) Personalul sistemului administrației penitenciare poate aplica forța fizică numai în măsura necesară și proporțională scopului urmărit, în următoarele cazuri:

- a) în legitimă apărare;
 - b) pentru prevenirea sau înlăturarea unei tentative de evadare ori pentru reținerea persoanelor evadate;
 - c) pentru înlăturarea rezistenței active sau a refuzului de executare a unui ordin legal, atunci când acesta afectează securitatea, ordinea ori siguranța instituției penitenciare și nu poate fi depășit prin alte mijloace;
 - d) pentru reținerea persoanelor care au pătruns ori se află fără drept în zonele cu acces restricționat ale instituției penitenciare;
 - e) pentru imobilizarea persoanelor condamnate care manifestă un comportament agresiv, violent ori care își pun în pericol propria viață sau integritate corporală.
- (2) Forța fizică poate fi aplicată numai atunci când alte măsuri legale, inclusiv metodele de comunicare, negociere și aplanare a situației conflictuale, s-au dovedit ineficiente ori nu pot fi aplicate în mod rezonabil în circumstanțele concrete.
- (3) Forța fizică încetează imediat ce scopul legitim al aplicării acesteia a fost atins.
- (4) După fiecare caz de aplicare a forței fizice împotriva unei persoane condamnate, aceasta este supusă, fără întârziere nejustificată, unei examinări medicale. Rezultatele examinării și eventualele leziuni constatate se consemnează în documentația medicală și în actele întocmite cu privire la incident.
- (5) Fiecare caz de aplicare a forței fizice se documentează în condițiile stabilite de lege și de actele normative adoptate în temeiul acesteia.
- (6) Procedeele tehnice de aplicare a forței fizice, regulile de documentare și raportare a incidentelor, precum și alte aspecte organizatorice privind aplicarea prezentului articol se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, fără a deroga de la prevederile Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.
- (7) Aplicarea forței fizice se realizează în conformitate cu Legea nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc și cu prevederile prezentului cod.

Articolul 243. Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale

- (1) Cătușele și alte mijloace speciale pot fi aplicate numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege, în special:
- a) pentru prevenirea evadării pe durata escortării, transferării sau transportării persoanei condamnate;
 - b) pentru prevenirea vătămării proprii persoane, a altor persoane ori a producerii unor pagube materiale semnificative;
 - c) atunci când există indicii concrete că persoana condamnată poate manifesta acte de violență, poate opune rezistență activă ori poate pune în pericol securitatea și siguranța instituției penitenciare;
 - d) pentru imobilizarea unei persoane care manifestă un comportament agresiv sau violent.
- (2) Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale este permisă numai pentru

perioada strict necesară realizării scopului legitim urmărit și încetează imediat ce circumstanțele care au justificat utilizarea acestora au încetat.

(3) În situațiile prevăzute la alin. (1) lit. b), persoana care a dispus sau aplicat măsura informează imediat serviciul medical și conducerea instituției penitenciare.

(4) Persoana față de care au fost aplicate cătușe sau alte mijloace speciale este monitorizată permanent pe întreaga durată a aplicării măsurii.

(5) Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale se consemnează în documentele prevăzute de lege, indicându-se motivele aplicării, durata măsurii și identitatea persoanelor implicate.

(6) Cătușele și alte mijloace speciale nu pot fi utilizate ca sancțiuni disciplinară, măsură de intimidare sau formă de pedeapsă.

(7) Procedurile organizatorice privind utilizarea cătușelor și a altor mijloace speciale se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(8) Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale se realizează în conformitate cu Legea nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc și cu prevederile prezentului cod.

Articolul 244. Aplicarea armei de foc

(1) Arma de foc poate fi utilizată numai în cazurile și condițiile prevăzute de Legea nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

(2) Personalul sistemului administrației penitenciare poate fi dotat cu armament numai după absolvirea instruirii inițiale și promovarea verificărilor periodice privind cunoașterea regulilor de păstrare, port și utilizare a armelor de foc.

(3) Portul și utilizarea armelor de foc în contactul direct cu persoanele condamnate sunt interzise, cu excepția situațiilor excepționale în care acest lucru este indispensabil pentru protejarea vieții sau integrității corporale a persoanelor ori pentru restabilirea securității instituției penitenciare.

(4) Cazurile și condițiile în care personalul poate avea acces cu arme de foc în zonele de detenție se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea prevederilor Legii nr. 218/2012 și a standardelor de securitate penitenciară.

Articolul 245. Efectuarea înregistrărilor audio, video sau foto

(1) Efectuarea înregistrărilor audio, video sau foto în instituțiile penitenciare se realizează cu autorizarea conducerii instituției penitenciare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(2) Filmarea, fotografierea sau înregistrarea elementelor de infrastructură, a sistemelor de securitate și a altor obiective a căror divulgare poate afecta securitatea penitenciarului ori siguranța persoanelor este interzisă. Conducerea instituției penitenciare poate autoriza efectuarea unor înregistrări care nu sunt de natură să compromită securitatea penitenciarului ori siguranța persoanelor.

(3) Înregistrarea audio, video sau foto a persoanelor condamnate se efectuează cu consimțământul prealabil al acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, a activităților de supraveghere și documentare realizate de autoritățile competente, a investigării incidentelor, a prevenirii relelor tratamente ori a exercitării atribuțiilor de control și monitorizare a locurilor de detenție.

(4) Instituțiile penitenciare pot utiliza sisteme de înregistrare audio, video și foto pentru realizarea atribuțiilor legale privind siguranța, securitatea, prevenirea incidentelor, documentarea intervențiilor și protecția persoanelor private de libertate și a personalului. Modul de utilizare, stocare, accesare și păstrare a înregistrărilor se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

(5) Avocatul Poporului, Consiliul pentru Prevenirea Torturii, mecanismele naționale și internaționale de monitorizare a locurilor de detenție instituite potrivit tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și alte autorități competente potrivit legii au acces neîngrădit la utilizarea echipamentelor audio, video și foto necesare exercitării mandatului lor.

Articolul 246. Accesul în instituțiile penitenciare

(1) Accesul persoanelor și al mijloacelor de transport în instituțiile penitenciare se efectuează în condițiile prezentului cod și ale actelor normative adoptate în aplicarea acestuia, prin punctele de control și acces stabilite de administrația instituției penitenciare.

(2) Accesul persoanelor care nu beneficiază de dreptul de acces prevăzut la alin. (3), (5) și (6) se autorizează de către conducerea instituției penitenciare sau de către persoana împuternicită în acest sens și se realizează în condițiile și intervalele stabilite de regulamentul aprobat de Administrația Națională a Penitenciarelor.

(3) Pentru exercitarea atribuțiilor legale, au acces în instituțiile penitenciare fără autorizare specială și fără solicitare prealabilă:

- a) Președintele Republicii Moldova;
- b) Președintele Parlamentului, vicepreședinții Parlamentului și deputații în Parlamentul Republicii Moldova, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege;
- c) Prim-ministrul Republicii Moldova;
- d) ministrul justiției, secretarul general al Ministerului Justiției și secretarii de stat;
- e) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului și funcționarii Oficiului Avocatului Poporului desemnați în acest scop;
- f) membrii Consiliului pentru prevenirea torturii;
- g) judecătorii și procurorii care exercită atribuții prevăzute de lege în legătură cu executarea măsurilor privative de libertate;
- h) funcționarii publici cu statut special din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor;
- i) reprezentanții mecanismelor și organismelor internaționale de monitorizare a locurilor de detenție instituite potrivit tratatelor internaționale la care Republica

Moldova este parte.

(4) Persoanele prevăzute la alin. (3) pot fi însoțite de consilieri, experți, interpreți, personal tehnic sau auxiliar necesar exercitării atribuțiilor lor oficiale.

(5) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, membrii Consiliului pentru prevenirea torturii și reprezentanții mecanismelor și organismelor internaționale de monitorizare a locurilor de detenție beneficiază de acces neîngrădit în instituțiile penitenciare, pot efectua vizite fără notificare prealabilă, au acces la toate spațiile de detenție și la informațiile necesare exercitării mandatului lor și pot purta întrevederi confidențiale cu persoanele private de libertate, în condițiile legii și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(6) Avocații, experții, evaluatorii, medicii, specialiștii, reprezentanții autorităților publice și alte persoane chemate să îndeplinească atribuții prevăzute de lege au acces în instituțiile penitenciare în baza actului de identitate și a documentelor care confirmă calitatea și scopul prezenței lor.

(7) Reprezentanții instituțiilor mass-media și ai organizațiilor societății civile pot avea acces în instituțiile penitenciare în baza autorizației eliberate de Administrația Națională a Penitenciarelor, cu respectarea cerințelor de securitate, a dreptului la viață privată al persoanelor private de libertate și a legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

(8) Accesul în instituțiile penitenciare se efectuează în baza unui act de identitate valabil și, după caz, a documentelor justificative prevăzute de lege.

(9) Introducerea și utilizarea aparatelor audio, video și foto în instituțiile penitenciare se efectuează în condițiile art. 245.

(10) Procedura de acces al persoanelor și mijloacelor de transport în instituțiile penitenciare se stabilește prin regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 247. Controlul de securitate la accesul în instituțiile penitenciare

(1) În scopul prevenirii introducerii în instituțiile penitenciare a obiectelor, substanțelor și bunurilor interzise, al prevenirii evadărilor, menținerii ordinii și disciplinei, precum și al asigurării securității instituției penitenciare și siguranței persoanelor, persoanele, bunurile și mijloacele de transport care acced în instituțiile penitenciare sunt supuse controlului de securitate.

(2) Controlul de securitate se efectuează prin verificarea documentelor, utilizarea mijloacelor tehnice de control, examinarea bunurilor și mijloacelor de transport, precum și prin alte măsuri prevăzute de lege.

(3) Măsurile de control de securitate trebuie să fie necesare, adecvate și proporționale scopului urmărit și să respecte demnitatea umană, viața privată și celelalte drepturi fundamentale ale persoanei.

(4) Controlul corporal se efectuează numai în cazurile și condițiile prevăzute de prezentul cod și numai atunci când este necesar pentru atingerea scopurilor prevăzute la alin. (1).

(5) Persoanele prevăzute la art. 246 alin. (3), (5) și (6) nu sunt exceptate de la

măsurile de control de securitate, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege sau de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(6) Măsurile de securitate aplicate la accesul în instituțiile penitenciare nu pot avea ca efect împiedicarea exercitării atribuțiilor legale ale autorităților publice, instituțiilor de monitorizare, mecanismelor naționale de prevenire a torturii și organismelor internaționale prevăzute la art. 246.

(7) Procedura și modalitățile de efectuare a controlului de securitate se stabilesc prin regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 248. Refuzul accesului în instituțiile penitenciare

(1) Accesul în instituțiile penitenciare poate fi refuzat numai dacă:

- a) nu poate fi stabilită identitatea persoanei;
- b) persoana refuză să se supună controlului de securitate prevăzut de lege;
- c) asupra persoanei ori în bunurile sau mijlocul de transport utilizat sunt depistate obiecte, substanțe sau bunuri a căror introducere este interzisă;
- d) există indici rezonabili că accesul persoanei ar genera un risc real și iminent pentru securitatea instituției penitenciare ori pentru siguranța persoanelor.

(2) Refuzul accesului se dispune prin decizie motivată a conducerii instituției penitenciare sau a persoanei împuternicite în acest sens și se comunică de îndată persoanei vizate.

(3) Refuzul accesului trebuie să respecte principiul legalității, necesității și proporționalității și nu poate fi întemeiat pe motive discriminatorii.

(4) Refuzul accesului persoanelor prevăzute la art. 246 alin. (3) și (5) poate fi dispus numai în situații excepționale, strict necesare pentru înlăturarea unui pericol real și iminent pentru securitatea instituției penitenciare ori pentru siguranța persoanelor și numai pe durata existenței acestui pericol.

(5) Refuzul accesului persoanelor prevăzute la art. 246 alin. (5) se comunică imediat Avocatului Poporului și directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu indicarea motivelor care au justificat măsura.

(6) Autoritățile și funcționarii din cadrul sistemului administrației penitenciare sunt obligați să faciliteze exercitarea atribuțiilor persoanelor și instituțiilor prevăzute la art. 246 alin. (3) și (5) și nu pot împiedica, restrânge sau întârzia în mod nejustificat accesul acestora la instituțiile penitenciare, spațiile de detenție, informațiile și documentele la care au drept de acces potrivit legii.

(7) Refuzul accesului poate fi contestat în condițiile legii.

Articolul 249. Dispoziții generale privind perchezițiile și controalele de securitate

(1) Perchezițiile și controalele de securitate în instituțiile penitenciare se efectuează numai în condițiile legii, în scopul prevenirii și descoperirii faptelor ilicite, menținerii ordinii și securității instituției penitenciare, prevenirii situațiilor de risc, precum și al depistării și ridicării obiectelor, bunurilor și substanțelor interzise.

(2) Perchezițiile și controalele de securitate se efectuează cu respectarea

principiilor legalității, necesității, proporționalității, respectării demnității umane, protecției vieții private și intervenției minime.

(3) Condamnații sunt obligați să se supună perchezițiilor și controalelor de securitate efectuate în condițiile prezentului cod.

(4) Perchezițiile și controalele de securitate se efectuează, de regulă, în intervalul cuprins între ora deșteptării și ora stingerii.

(5) În afara intervalului prevăzut la alin. (4), perchezițiile pot fi efectuate dacă:

a) acțiunea a fost începută anterior orei stingerii;

b) există indicii privind pregătirea, tentativa sau comiterea unei infracțiuni ori a unei alte fapte ilicite;

c) există motive rezonabile să se creadă că persoana deține ori ascunde obiecte, bunuri sau substanțe interzise și amânarea percheziției ar compromite realizarea scopurilor prevăzute la alin. (1);

d) există un pericol real și iminent pentru securitatea instituției penitenciare ori pentru siguranța persoanelor.

(6) În timpul perchezițiilor și controalelor de securitate pot fi utilizate mijloace tehnice speciale, sisteme electronice de detectare și câini de serviciu special instruiți.

(7) Obiectele, bunurile și substanțele interzise depistate se ridică și se gestionează în condițiile legii.

(8) Distrugerea obiectelor ori substanțelor confecționate sau preparate artizanal în instituția penitenciară se efectuează în baza unui proces-verbal și potrivit procedurii stabilite de regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(9) Procedura de efectuare a perchezițiilor și controalelor de securitate, modalitatea de documentare și evidență a acestora, precum și utilizarea mijloacelor tehnice speciale se stabilesc prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 250. Percheziția corporală

(1) Percheziția corporală reprezintă examinarea exterioară a persoanei și a îmbrăcămintei acesteia în scopul depistării obiectelor, bunurilor sau substanțelor interzise.

(2) Percheziția corporală poate fi efectuată la intrarea sau ieșirea din instituția penitenciară, înainte și după întrevederi, transferuri, escortări, participarea la activități ori în alte situații justificate de necesități de securitate și siguranță.

(3) Percheziția corporală se efectuează cu respectarea demnității umane, a vieții private și a principiului proporționalității.

(4) Percheziția corporală se realizează de către persoane de același sex cu persoana percheziționată.

(5) În măsura posibilului, percheziția corporală se efectuează prin utilizarea mijloacelor tehnice de control și a altor metode mai puțin intruzive.

(6) Refuzul nejustificat de a se supune percheziției corporale constituie abatere disciplinară.

Articolul 251. Percheziția corporală amănunțită

(1) Percheziția corporală amănunțită reprezintă examinarea detaliată a corpului unei persoane prin solicitarea îndepărtării integrale sau parțiale a articolelor de îmbrăcăminte, în scopul depistării obiectelor, bunurilor ori substanțelor interzise ascunse asupra acesteia.

(2) Percheziția corporală amănunțită poate fi efectuată numai dacă:

a) există motive rezonabile să se creadă că persoana deține obiecte, bunuri sau substanțe interzise;

b) scopul urmărit nu poate fi realizat prin metode mai puțin intruzive.

(3) Percheziția corporală amănunțită se efectuează individual, într-un spațiu care asigură respectarea vieții private și a demnității persoanei.

(4) Este interzisă efectuarea percheziției corporale amănunțite în prezența altor condamnați sau a personalului care nu participă nemijlocit la efectuarea acesteia.

(5) Percheziția corporală amănunțită se efectuează de către persoane de același sex cu persoana percheziționată.

(6) Îndepărtarea articolelor de îmbrăcăminte se realizează etapizat, evitând pe cât posibil expunerea simultană a întregului corp al persoanei percheziționate.

(7) În cadrul percheziției corporale amănunțite sunt interzise exercițiile fizice, genuflexiunile, săriturile, pozițiile corporale degradante, metodele umilitoare sau orice alte procedee care aduc atingere demnității umane.

(8) Perchezițiile corporale amănunțite nu pot fi efectuate în mod automat, repetitiv sau de rutină, fără o evaluare individuală a necesității acestora.

(9) Efectuarea percheziției corporale amănunțite se consemnează în documentele de evidență prevăzute de regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(10) Perchezițiile corporale amănunțite nu pot fi utilizate ca măsură disciplinară, de intimidare, hărțuire, constrângere sau represalii.

Articolul 252. Examinarea cavităților corporale

(1) Examinarea cavităților corporale reprezintă verificarea medicală a cavităților naturale ale corpului în scopul depistării obiectelor, bunurilor sau substanțelor interzise ascunse în interiorul acestora.

(2) Examinarea cavităților corporale poate fi efectuată numai în cazuri excepționale, dacă:

a) există motive rezonabile să se creadă că persoana ascunde obiecte, bunuri sau substanțe interzise în cavitățile corporale;

b) nu există alte metode eficiente și mai puțin intruzive pentru atingerea scopului urmărit.

(3) În cazul în care există posibilitatea utilizării unor metode tehnice, imagistice sau medicale mai puțin intruzive, acestea se aplică cu prioritate.

(4) Examinarea cavităților corporale se dispune prin decizie motivată a conducerii instituției penitenciare sau a persoanei împuternicite în acest sens.

(5) Examinarea cavităților corporale se efectuează exclusiv de către personal medical calificat, cu respectarea regulilor profesionale aplicabile și a demnității persoanei.

(6) Examinarea se efectuează într-un spațiu care asigură confidențialitatea și protecția vieții private.

(7) Personalul care nu participă la actul medical nu poate fi prezent în timpul examinării, cu excepția cazurilor în care prezența acestuia este strict necesară pentru prevenirea unui pericol real și iminent pentru siguranța persoanelor.

(8) Examinarea cavităților corporale se consemnează într-un proces-verbal și în documentația medicală corespunzătoare, cu indicarea motivelor care au justificat efectuarea acesteia.

(9) Persoana examinată este informată despre motivele efectuării examinării și despre drepturile sale, într-o manieră adaptată capacității sale de înțelegere.

(10) Examinarea cavităților corporale nu poate fi utilizată ca măsură disciplinară, de constrângere, intimidare, hărțuire sau represalii.

(11) Procedura de dispunere, efectuare, documentare și evidență a examinărilor cavităților corporale se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea prezentului cod și a standardelor internaționale privind prevenirea torturii și a tratamentelor inumane sau degradante.

Articolul 253. Documentarea perchezițiilor intruzive

(1) Efectuarea perchezițiilor corporale amănunțite și a examinărilor cavităților corporale se consemnează în registrele și documentele prevăzute de regulament.

(2) Documentarea trebuie să conțină cel puțin:

- a) data, ora și locul efectuării măsurii;
- b) identitatea persoanei vizate;
- c) motivele care au justificat efectuarea măsurii;
- d) identitatea persoanelor care au efectuat măsura;
- e) rezultatele măsurii.

(3) Documentele prevăzute la alin. (2) se păstrează în condițiile legii și pot fi consultate de autoritățile competente de control, de procuror, de instanța de judecată și de mecanismele naționale și internaționale de monitorizare a locurilor de detenție.

(4) Evidența prevăzută de prezentul articol constituie garanție împotriva utilizării arbitrare a măsurilor prevăzute la art. 251 și 252.

Articolul 254. Transportarea condamnaților

(1) Transportarea condamnaților se efectuează în scopul transferării între instituțiile penitenciare, prezentării la instanțele judecătorești, organele judiciare, autoritățile publice competente, instituțiile medicale, punctele de lucru sau în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) Transportarea condamnaților se efectuează, de regulă, cu mijloace speciale de transport aflate în dotarea sistemului administrației penitenciare.

(3) Mijloacele speciale de transport utilizate pentru transportarea condamnaților

trebuie să asigure condiții corespunzătoare de securitate și siguranță, ventilație, iluminare, temperatură adecvată, spațiu adecvat numărului de persoane transportate și duratei transportului, precum și protecție împotriva condițiilor climatice nefavorabile.

(4) Este interzisă transportarea condamnaților în condiții care le-ar putea cauza suferințe, dificultăți fizice, disconfort excesiv ori umilințe care depășesc nivelul inevitabil inerent executării pedepsei.

(5) În cazul transferului între instituții penitenciare, al transferului internațional sau în situații de urgență, transportarea condamnaților poate fi efectuată și cu mijloace de transport feroviar, aerian ori auto aparținând altor autorități sau operatori de transport, cu respectarea garanțiilor prevăzute de prezentul cod.

(6) Transportarea condamnaților la punctele de lucru exterioare poate fi efectuată cu mijloace de transport aparținând agentului economic, dacă sunt respectate condițiile de securitate, siguranță și demnitate prevăzute de lege.

(7) Transportarea condamnaților se efectuează cu respectarea criteriilor de separare stabilite de prezentul cod, precum și a cerințelor privind protecția vieții, sănătății și integrității persoanelor transportate.

(8) În timpul transportării se iau toate măsurile rezonabile pentru a reduce expunerea condamnaților privirii publice și pentru a le proteja identitatea, reputația și viața privată împotriva insultelor, curiozității publice ori oricărei forme de publicitate nedorită.

(9) În cazul transporturilor de durată, condamnaților li se asigură acces la apă potabilă, hrană, grup sanitar, asistență medicală și, după caz, condiții adecvate de odihnă.

(10) La transportarea femeilor gravide, persoanelor cu dizabilități, persoanelor în vârstă, persoanelor bolnave sau a altor persoane cu necesități speciale se țin cont de necesitățile specifice ale acestora și se asigură măsurile de protecție necesare.

(11) Este interzisă transportarea condamnaților în compartimente ori spații care, prin dimensiunile, configurația sau condițiile materiale ale acestora, pot afecta sănătatea, siguranța ori demnitatea persoanei transportate.

(12) Aplicarea mijloacelor speciale și a mijloacelor de imobilizare în timpul transportării condamnaților se efectuează numai în baza unei evaluări individuale a riscurilor și cu respectarea principiilor necesității și proporționalității.

(13) Transportarea condamnaților se efectuează în conformitate cu prezentul cod și cu regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 255. Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnaților

(1) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnaților pentru transferul între instituțiile penitenciare, prezentarea la instanțele judecătorești, organele judiciare, autoritățile publice competente sau instituțiile medicale contractate de sistemul administrației penitenciare se suportă din bugetul de stat.

(2) Cheltuielile ocazionate de transferul internațional al condamnaților se suportă din bugetul de stat, în condițiile tratatelor internaționale aplicabile și ale

legislației naționale. Acestea pot fi suportate și de rudele sau reprezentantul condamnatului, cu acordul expres al acestora.

(3) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnaților la punctele de lucru ale agenților economici se suportă de către agenții economici respectivi.

(4) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnatului în afara instituției penitenciare pentru motive personale, familiale sau în alte situații prevăzute de lege se suportă de către condamnat, conform tarifelor aprobate de Guvern.

(5) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnatului în situații generate prin conduita culpabilă a acestuia se suportă de condamnat numai în cazurile expres prevăzute de lege și conform tarifelor aprobate de Guvern.

(6) Obligația de suportare a cheltuielilor prevăzute la alin. (2)-(5) nu poate avea ca efect restrângerea drepturilor garantate de lege persoanei condamnate și nu poate împiedica exercitarea dreptului la apărare, accesul la justiție, accesul la asistență medicală sau menținerea relațiilor familiale.

(7) În cazul în care condamnatul nu dispune de mijloace financiare suficiente, cheltuielile prevăzute la alin. (4) și (5) pot fi suportate integral sau parțial din bugetul de stat, în condițiile stabilite de Guvern.

(8) În situații umanitare excepționale, în special cele legate de menținerea relațiilor familiale, protecția interesului superior al copilului, starea gravă de sănătate, decesul sau alte circumstanțe excepționale care afectează membrii familiei condamnatului, cheltuielile prevăzute la alin. (4) pot fi suportate integral sau parțial din bugetul de stat, în condițiile stabilite de Guvern.

(9) Procedura de calcul, evidență, suportare și recuperare a cheltuielilor prevăzute de prezentul articol se stabilește de Guvern.

Articolul 256. Criteriile de separare aplicabile persoanelor condamnate

(1) Pe parcursul detenției, instituția penitenciară asigură separarea condamnaților în măsura necesară pentru protejarea vieții, integrității fizice, securității și siguranței persoanelor deținute, precum și pentru realizarea individualizării executării pedepsei.

(2) Separarea condamnaților se realizează, după caz, potrivit următoarelor criterii:

- a) minorii de adulți;
- b) bărbații de femei;
- c) persoanele condamnate de persoanele față de care sunt aplicate măsuri preventive;
- d) persoanele a căror viață, integritate fizică, securitate sau siguranță pot fi puse în pericol de contactul cu alte persoane deținute, în baza evaluării individuale a riscurilor;
- e) în funcție de regimul de executare stabilit și de necesitățile de individualizare a executării pedepsei.

(3) În baza evaluării individuale a riscurilor și necesităților, instituția penitenciară poate aplica și alte măsuri de separare necesare pentru protejarea vieții,

integrității fizice, securității ori siguranței persoanelor deținute sau pentru menținerea ordinii în instituția penitenciară.

(4) Aplicarea măsurilor de separare se motivează și se consemnează în documentele prevăzute de lege.

(5) Necesitatea menținerii măsurilor de separare se reexaminează periodic și ori de câte ori apar circumstanțe noi relevante.

(6) Criteriile de separare prevăzute de prezentul articol se aplică în mod corespunzător și în timpul transportării condamnaților.

(7) Aplicarea măsurilor de separare nu poate avea ca efect restrângerea drepturilor condamnatului mai mult decât este necesar pentru atingerea scopului urmărit.

(8) Aplicarea măsurilor de separare se efectuează cu respectarea principiilor prevăzute la art. 167.

Articolul 257. Activitatea specială de investigații în instituțiile penitenciare

(1) În instituțiile penitenciare se desfășoară activitatea specială de investigații în condițiile Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații și ale altor acte normative aplicabile.

(2) Activitatea specială de investigații în instituțiile penitenciare se realizează în scopul prevenirii, descoperirii și combaterii faptelor ilicite, prevenirii evadărilor, identificării riscurilor la adresa securității și siguranței detenției, protecției persoanelor aflate în detenție și a personalului penitenciar, precum și al realizării altor sarcini prevăzute de lege.

(3) Activitatea specială de investigații se desfășoară cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, a principiilor legalității, necesității și proporționalității, precum și a principiilor prevăzute la art. 167.

(4) Organizarea și desfășurarea activității speciale de investigații nu poate avea ca efect restrângerea drepturilor persoanelor condamnate dincolo de limitele și condițiile prevăzute de lege.

Articolul 257¹. Măsuri de protecție și siguranță personală

(1) În cazul în care există motive rezonabile să se creadă că viața, sănătatea, integritatea fizică ori siguranța personală a unui condamnat este pusă în pericol sau că acesta a fost supus unor acte de violență, abuz, intimidare ori altor acțiuni care îi afectează securitatea personală, instituția penitenciară dispune, la cerere sau din oficiu, măsurile necesare de protecție.

(2) Măsurile prevăzute la alin. (1) pot consta în separarea persoanelor implicate, transferul într-un alt sector de detenție, transferul într-o altă instituție penitenciară ori alte măsuri necesare pentru înlăturarea pericolului identificat.

(3) Condamnatul poate solicita aplicarea măsurilor de protecție oricărui angajat al instituției penitenciare. În măsura în care îi sunt cunoscute, acesta indică împrejurările și sursa pericolului invocat.

(4) Datele și informațiile obținute în procesul evaluării și aplicării măsurilor de

protecție constituie informații cu accesibilitate limitată și sunt protejate în condițiile legii.

(5) Instituția penitenciară examinează de îndată circumstanțele sesizate și întreprinde măsurile necesare pentru înlăturarea pericolului, până la încetarea acestuia.

(6) Necesitatea menținerii măsurilor de protecție se reevaluează periodic și ori de câte ori apar circumstanțe noi relevante.

(7) Aplicarea, modificarea sau încetarea măsurilor de protecție se consemnează în documentele prevăzute de lege.

(8) Împăcarea persoanelor implicate nu constituie prin ea însăși temei suficient pentru încetarea măsurilor de protecție. Încetarea acestora se dispune numai după reevaluarea riscurilor existente.

(9) Procedura de evaluare a riscurilor și de aplicare a măsurilor de protecție se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 257². Plasarea temporară într-o încăpere de securitate

(1) Conducerea instituției penitenciare sau, în lipsa acesteia, șeful de grup poate dispune plasarea individuală temporară a condamnatului într-o încăpere de securitate atunci când aceasta este strict necesară pentru prevenirea unui pericol imediat pentru viața, sănătatea ori integritatea fizică a persoanei sau a altor persoane ori pentru prevenirea unor tulburări grave ale ordinii și siguranței instituției penitenciare.

(2) Măsura prevăzută la alin. (1) poate fi dispusă în special dacă condamnatul:

a) manifestă un comportament violent sau agresiv și există risc iminent de producere a unor acte de violență;

b) întreprinde acțiuni de distrugere a bunurilor ori alte acțiuni care produc ori pot produce tulburări grave ale ordinii și siguranței instituției penitenciare;

c) manifestă comportamente suicidale sau de automutilare.

(3) Plasarea într-o încăpere de securitate nu constituie sancțiune disciplinară și poate fi utilizată numai ca măsură excepțională, pentru perioada strict necesară înlăturării pericolului.

(4) Despre aplicarea măsurii se informează imediat conducerea instituției penitenciare, medicul și psihologul.

(5) Medicul și psihologul examinează persoana și prezintă conducerii instituției penitenciare concluziile și recomandările necesare privind menținerea, modificarea sau încetarea măsurii.

(6) Măsura se aplică până la încetarea stării care a determinat-o, dar nu mai mult de 24 de ore.

(7) În situații excepționale, confirmate prin reevaluare medicală și psihologică și motivate în scris, măsura poate fi prelungită o singură dată pentru cel mult 24 de ore.

(8) Pe durata aplicării măsurii, condamnatul beneficiază de asistență medicală, monitorizare și condiții compatibile cu respectarea demnității umane.

(9) Monitorizarea persoanei se realizează potrivit nivelului de risc identificat și recomandărilor formulate de personalul medical și psihologic.

(10) Aplicarea, prelungirea și încetarea măsurii se consemnează în documentele prevăzute de lege.

(11) Procedura de aplicare și executare a măsurii se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 257³. Testarea și prelevarea probelor biologice

(1) În scopul protejării sănătății persoanelor private de libertate, asigurării securității și siguranței detenției, prevenirii introducerii și consumului substanțelor interzise ori documentării unor încălcări ale regimului de executare, condamnatul poate fi supus testării pentru depistarea consumului de alcool, substanțe narcotice, psihotrope, substanțe analoage acestora, precursori, substanțe toxice sau medicamente utilizate fără prescripție medicală, atunci când există motive rezonabile să se creadă că acestea au fost consumate.

(2) Testarea și prelevarea probelor biologice se efectuează cu respectarea principiilor legalității, necesității, proporționalității, respectării demnității umane, protecției vieții private și confidențialității datelor medicale.

(3) În vederea stabilirii consumului de alcool, condamnatul poate fi testat cu aparatul etilotest sau cu alte dispozitive tehnice omologate.

(4) Dacă rezultatul testării este contestat, dacă există necesitatea confirmării acestuia ori dacă natura substanței nu poate fi determinată prin testare tehnică, pot fi recoltate probe biologice.

(5) Pot fi recoltate, după caz, probe de urină, salivă, transsudat al mucoasei bucale, păr sau alte probe biologice prevăzute de lege și justificate de scopul urmărit.

(6) Recoltarea probelor biologice se efectuează de către personal medical calificat sau sub supravegherea acestuia, cu respectarea normelor medicale aplicabile.

(7) Condamnatul are dreptul să solicite, pe cheltuiala sa, efectuarea unor investigații suplimentare ori repetarea analizelor la o instituție medicală autorizată.

(8) Refuzul nejustificat de a se supune testării ori recoltării probelor biologice poate constitui abatere disciplinară, în condițiile prezentului cod.

(9) În cazul refuzului persoanei condamnate de a se supune recoltării probelor biologice, acestea pot fi recoltate numai în baza unei încheieri a judecătorului de instrucție, în condițiile legii.

(10) Rezultatele testărilor și analizelor biologice se utilizează exclusiv în scopurile prevăzute de lege și se păstrează cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal și secretul medical.

(11) Procedura de testare, recoltare, păstrare, transportare, examinare, utilizare și distrugere a probelor biologice, precum și modul de documentare și evidență a acestora, se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(12) Testarea și prelevarea probelor biologice nu pot fi utilizate ca măsură de intimidare, constrângere, sancționare ori represalii împotriva condamnatului.

Articolul 257⁴. Măsuri aplicabile în situații excepționale

(1) În cazul producerii unei calamități naturale, epidemii, pandemii, avarii majore, tulburări de masă, nesupuneri colective, luări de ostatici, stării de urgență, stării de asediu, stării de război ori al altor situații excepționale prevăzute de lege care pun în pericol viața, sănătatea, securitatea sau siguranța persoanelor ori funcționarea instituțiilor penitenciare, Administrația Națională a Penitenciarelor poate dispune măsuri temporare necesare pentru gestionarea situației respective.

(2) Măsurile prevăzute la alin. (1) pot consta în:

- a) restrângerea temporară a exercitării unor drepturi prevăzute de prezentul cod, în măsura strict necesară gestionării situației excepționale;
- b) aplicarea unor măsuri speciale privind accesul în instituțiile penitenciare;
- c) modificarea programului zilnic al instituției penitenciare;
- d) limitarea ori suspendarea temporară a unor activități educative, culturale, sportive, lucrative sau de reintegrare socială.

(2¹) Restrângerea prevăzută la alin. (2) lit. a) poate viza, după caz, modalitatea de exercitare a dreptului la vizite, convorbiri telefonice, comunicări electronice, activități educative, culturale, sportive, lucrative ori alte drepturi a căror exercitare presupune contactul colectiv al condamnaților sau accesul persoanelor din exterior în instituția penitenciară.

(3) Măsurile prevăzute la alin. (2) se aplică cu respectarea principiilor legalității, necesității, proporționalității și caracterului temporar.

(4) Măsurile se dispun prin ordin motivat al directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor pe o perioadă de până la 30 de zile.

(5) Măsurile pot fi prelungite pentru perioade succesive de cel mult 30 de zile, dacă circumstanțele care au justificat instituirea acestora persistă. Fiecare prelungire se motivează în scris.

(6) La fiecare prelungire se întocmește o evaluare privind necesitatea menținerii măsurilor aplicate, impactul acestora asupra persoanelor condamnate și posibilitatea aplicării unor măsuri mai puțin restrictive.

(7) Măsurile prevăzute de prezentul articol pot fi aplicate tuturor instituțiilor penitenciare sau numai anumitor instituții ori sectoare de detenție, în funcție de caracterul și amploarea situației excepționale.

(8) Aplicarea măsurilor prevăzute de prezentul articol nu poate avea ca efect restrângerea accesului la asistență medicală, la avocat, la instanța de judecată, la mecanismele naționale și internaționale de protecție a drepturilor omului, la dreptul de petiționare și nici afectarea altor drepturi care, potrivit legii, nu pot fi restrânse.

(9) Condamnații sunt informați, într-o manieră accesibilă, despre măsurile aplicate, motivele instituirii acestora și durata estimată a aplicării lor.

(10) În cazul apariției situațiilor prevăzute la alin. (1), Administrația Națională a Penitenciarelor poate solicita sprijinul autorităților și instituțiilor competente, în condițiile legii și ale acordurilor de cooperare aplicabile.

(11) Încetarea situației excepționale atrage încetarea imediată a măsurilor

aplicate în temeiul prezentului articol.

Articolul 257⁵. Măsuri în caz de evadare sau eschivare de la executarea pedepsei

(1) În cazul evadării sau eschivării de la executarea pedepsei, instituția penitenciară informează de îndată Administrația Națională a Penitenciarelor și sesizează organul de poliție competent, transmițând toate datele, informațiile și materialele relevante necesare identificării, căutării și reținerii persoanei.

(2) În cazul în care există temeiuri privind săvârșirea unei infracțiuni, instituția penitenciară sesizează de îndată organul competent de urmărire penală, în condițiile legii.

(3) Personalul instituției penitenciare și al altor instituții din cadrul sistemului administrației penitenciare poate acorda sprijin autorităților competente în activitățile de localizare, căutare și reținere a persoanei evadate ori care se sustrage de la executarea pedepsei, în condițiile legii.

(4) În scopul localizării și reținerii persoanei evadate ori care se sustrage de la executarea pedepsei, pot fi desfășurate activități speciale de investigații și alte măsuri prevăzute de lege.

(5) Instituția penitenciară documentează circumstanțele evadării sau eschivării de la executarea pedepsei și întreprinde măsurile necesare pentru stabilirea cauzelor și condițiilor care au favorizat producerea incidentului.

(6) Rezultatele examinării prevăzute la alin. (5) se consemnează într-un raport și se utilizează în scopul prevenirii producerii unor incidente similare, al îmbunătățirii măsurilor de securitate și siguranță a detenției și al înlăturării deficiențelor constatate.

(7) Procedura de acțiune în caz de evadare sau eschivare de la executarea pedepsei, modul de cooperare cu autoritățile competente și regulile de documentare a incidentului se stabilesc prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 257⁶. Paza, escortarea, însoțirea și supravegherea condamnaților

(1) Paza reprezintă măsura de securitate prin care se asigură prevenirea evadărilor, menținerea securității instituției penitenciare, protecția persoanelor și bunurilor, precum și împiedicarea introducerii ori circulației obiectelor și substanțelor interzise.

(2) Escortarea reprezintă măsura prin care se asigură transferul condamnaților în afara instituției penitenciare în condiții de securitate corespunzătoare riscurilor identificate.

(3) Însoțirea reprezintă măsura prin care se asigură deplasarea condamnaților sub controlul personalului desemnat, în interiorul sau în afara instituției penitenciare, în condițiile prevăzute de lege.

(4) Supravegherea reprezintă măsura prin care se asigură observarea comportamentului condamnaților, verificarea respectării obligațiilor legale și prevenirea incidentelor.

(5) Condamnații se dețin sub pază și/sau supraveghere, în condițiile prezentului cod.

(6) Paza, supravegherea, escortarea și însoțirea condamnaților se realizează în baza unei evaluări individuale a riscurilor și cu respectarea principiilor necesității și proporționalității.

(7) Paza și supravegherea se realizează prin personal special instruit, asistat după caz de mijloace tehnice de supraveghere, control și alarmare.

(8) Deplasarea condamnaților în interiorul sau în afara instituției penitenciare se realizează cu sau fără însoțire ori escortare, în funcție de tipul și regimul de executare, evaluarea riscurilor și prevederile prezentului cod.

(9) Personalul desemnat pentru realizarea pazei sau escortării poate fi dotat cu mijloace speciale și armă de foc, care pot fi utilizate în condițiile prezentului cod și ale Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

(10) Personalul desemnat pentru realizarea supravegherii sau însoțirii poate fi dotat cu mijloace speciale, care pot fi utilizate în condițiile prezentului cod și ale Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

(11) Procedura de realizare a pazei, supravegherii, escortării și însoțirii condamnaților se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Secțiunea 7. Activitățile de resocializare și alte măsuri aplicate în privința condamnaților

Articolul 257⁷. Activități de resocializare

(1) Scopul activităților de resocializare constă în dezvoltarea capacității condamnatului de a duce, după liberare, o viață responsabilă și fără săvârșirea de noi infracțiuni.

(2) Activitățile de resocializare destinate condamnaților includ ansamblul activităților și programelor educative, psihologice și sociale, planificate și desfășurate în funcție de nevoile și riscurile individuale identificate.

(3) Activitățile de resocializare se organizează și se desfășoară în raport cu:

- a) nevoile și riscurile identificate prin evaluarea individuală a condamnatului, în special cele care au contribuit la săvârșirea infracțiunii;
- b) particularitățile individuale ale condamnatului;
- c) etapa executării pedepsei;
- d) specificul regimului de executare a pedepsei.

(4) Oferta-cadru a activităților și programelor de resocializare disponibilă la nivelul sistemului administrației penitenciare include activitățile și programele educative, psihologice și sociale care pot fi implementate în instituțiile penitenciare și se aprobă prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(5) Oferta-cadru se particularizează la nivelul fiecărei instituții penitenciare, ținând cont de resursele disponibile, specificul populației penitenciare și nevoile identificate. Se prioritizează activitățile și programele care corespund nevoilor și

riscurilor identificate prin evaluarea individuală.

(6) Activitățile și programele de resocializare se desfășoară, de regulă, cu participarea voluntară a condamnatului, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(7) Activitățile și programele de resocializare trebuie să contribuie la pregătirea condamnatului pentru liberare și reintegrare socială.

Articolul 257⁸. Activități educative, de asistență psihologică și asistență socială

(1) În vederea realizării activităților de resocializare prevăzute la art. 257⁷, în instituțiile penitenciare se organizează activități și programe educative, de asistență psihologică și asistență socială, care au drept scop dezvoltarea capacității condamnatului de a duce, după liberare, o viață responsabilă și fără săvârșirea de noi infracțiuni.

(2) Activitățile și programele educative, de asistență psihologică și asistență socială se desfășoară de către personalul sistemului administrației penitenciare ori cu participarea autorităților publice, instituțiilor de învățământ, organizațiilor necomerciale, cultelor religioase și altor parteneri externi, în funcție de specificul activităților desfășurate și nevoile identificate.

(3) Pentru realizarea și desfășurarea activităților educative, de asistență psihologică și asistență socială, instituția penitenciară:

a) organizează programe și activități orientate spre dezvoltarea personalității condamnatului;

b) organizează programe și activități orientate spre dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, a competențelor sociale și a cunoștințelor necesare reintegrării sociale;

c) implementează programe psihosociale care urmăresc schimbarea comportamentală, dezvoltarea capacităților individuale și abordarea factorilor care au contribuit la manifestarea comportamentului infracțional;

d) organizează activități culturale, recreative și sportive în vederea consolidării comportamentului prosocial și a dezvoltării armonioase a personalității;

e) acordă asistență psihologică în scopul dezvoltării echilibrului psihologic, adaptării sociale și reintegrării sociale;

f) acordă asistență educațională în scopul dezvoltării competențelor profesionale, vocaționale și a deprinderilor de educație civică;

g) acordă asistență socială pentru identificarea și soluționarea problemelor legate de situația socială și viața personală a condamnatului;

h) asigură posibilitatea participării la activități cu caracter religios, în condițiile prezentului cod;

i) desfășoară alte activități necesare pentru pregătirea condamnatului în vederea reintegrării sociale.

(4) Condamnații sunt implicați diferențiat în activitățile și programele prevăzute de prezentul articol, în baza planului individual de executare a pedepsei.

(5) Programul de muncă și participarea la activitățile și programele prevăzute de prezentul articol se organizează astfel încât, pe cât este posibil, să permită participarea

condamnatului la activitățile necesare reintegrării sale sociale.

(6) Activitățile și programele educative, de asistență psihologică și asistență socială se finanțează din mijloacele bugetului de stat, în limita alocațiilor aprobate, precum și din granturi, donații, proiecte și alte surse neinterzise de lege.

(7) Participarea condamnaților la activitățile și programele prevăzute de prezentul articol se realizează, de regulă, în mod voluntar, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(8) Accesul condamnaților la activitățile și programele prevăzute de prezentul articol se asigură fără discriminare și cu respectarea principiului individualizării executării pedepsei.

Articolul 257⁹. Învățământul

(1) Învățământul destinat persoanelor condamnate se desfășoară în conformitate cu standardele educaționale de stat aprobate de Ministerul Educației și Cercetării și cu prevederile Codului educației.

(2) Organizarea învățământului în instituțiile penitenciare se realizează în baza mecanismelor de cooperare stabilite între Ministerul Justiției și Ministerul Educației și Cercetării, precum și între instituțiile penitenciare și instituțiile de învățământ competente.

(3) Învățământul general obligatoriu se organizează în instituțiile penitenciare prin intermediul instituțiilor de învățământ competente din raza teritorială de activitate a instituției penitenciare, cu personal didactic asigurat și salarizat în condițiile legislației din domeniul educației.

(4) Învățământul profesional tehnic se organizează în instituțiile penitenciare prin intermediul instituțiilor de învățământ profesional tehnic acreditate, al altor furnizori de formare profesională autorizați conform legii sau prin alte forme de instruire profesională prevăzute de legislație.

(5) Instituțiile penitenciare asigură spații și condiții corespunzătoare desfășurării procesului educațional, inclusiv a instruirii practice. Cheltuielile aferente amenajării și dotării acestora se suportă din mijloacele bugetare alocate, precum și din alte surse neinterzise de lege.

(6) La solicitarea condamnatului, conducerea instituției penitenciare poate aproba participarea acestuia la programe de învățământ superior, inclusiv prin învățământ la distanță sau cu frecvență redusă, în măsura în care condițiile de securitate, resursele disponibile și cerințele instituției de învățământ permit organizarea procesului de studii. Cheltuielile aferente studiilor sunt suportate de condamnat, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(7) Diplomele, certificatele și orice alte acte de studii sau calificare obținute în perioada executării pedepsei sunt recunoscute în condițiile legii și nu conțin mențiuni referitoare la statutul de persoană privată de libertate.

(8) Instituția penitenciară creează condiții pentru studiul individual și autoinstruirea condamnaților, în funcție de programele educaționale urmate și posibilitățile existente.

(9) Învățământul destinat persoanelor condamnate se finanțează din mijloacele bugetare prevăzute în acest scop, precum și din granturi, donații, proiecte educaționale și alte surse neinterzise de lege.

(10) Accesul condamnaților la programele de învățământ se asigură fără discriminare și cu respectarea principiului individualizării executării pedepsei.

(11) Instituțiile penitenciare facilitează, în măsura posibilităților și cu respectarea cerințelor de securitate, utilizarea tehnologiilor informaționale, a resurselor educaționale digitale și a metodelor de învățare la distanță.

Articolul 257¹⁰. Munca condamnaților

(1) Munca constituie unul dintre principalele mijloace de resocializare și reintegrare socială a condamnaților, și se organizează în condiții care să contribuie la dezvoltarea deprinderilor de muncă, responsabilizarea persoanei și pregătirea acesteia pentru viața după liberare.

(2) Condamnatul poate fi antrenat la muncă remunerată pe parcursul executării pedepsei, în condițiile prezentului cod.

(3) Condamnatul este obligat să execute muncile neremunerate prevăzute la alin. (7) lit. c)-e), în măsura în care acestea sunt compatibile cu starea sa de sănătate și capacitatea sa de muncă.

(4) Raporturile juridice privind munca condamnaților sunt reglementate de prezentul cod. Dispozițiile legislației muncii și ale altor acte normative din domeniul muncii se aplică numai în cazurile expres prevăzute de lege.

(5) Munca remunerată trebuie să fie, pe cât este posibil, adecvată capacităților fizice, aptitudinilor, nivelului de instruire, calificării profesionale și nevoilor de reintegrare socială ale condamnatului.

(6) Pentru activitățile remunerate desfășurate în folosul instituției penitenciare sau al sistemului administrației penitenciare, condamnatul beneficiază de o indemnizație al cărei quantum minim este de 50 la sută din salariul minim pe țară, calculat proporțional timpului efectiv lucrat.

(7) Munca condamnaților se clasifică în:

a) muncă remunerată realizată în baza contractelor încheiate de instituția penitenciară cu persoane fizice sau juridice;

b) muncă remunerată realizată pentru necesitățile gospodărești, economice sau de producere ale sistemului administrației penitenciare;

c) muncă neremunerată realizată pentru deservirea spațiului de detenție și menținerea condițiilor de igienă și ordine;

d) muncă neremunerată realizată în situații excepționale, în scopul prevenirii sau înlăturării consecințelor calamităților naturale, avariilor ori altor situații similare;

e) muncă neremunerată cu caracter social sau comunitar, prestată în beneficiul instituției penitenciare ori al comunității, în condițiile prezentului cod;

f) activități de voluntariat desfășurate în condițiile legii.

(8) Pentru activitățile desfășurate în baza contractelor încheiate cu persoane fizice sau juridice, condamnatul beneficiază de remunerația stabilită prin contract,

care nu poate fi mai mică decât indemnizația minimă prevăzută la alin. (6).

(9) Activitățile prevăzute la alin. (7) lit. c)-e) se organizează astfel încât să nu constituie o sarcină excesivă și să respecte demnitatea umană, starea sănătății și capacitatea de muncă a condamnatului.

(10) Condamnații beneficiază de condiții de muncă conforme cerințelor securității și sănătății în muncă prevăzute de legislația în vigoare.

(11) Refuzul nejustificat de a presta muncile obligatorii prevăzute la alin. (7) lit. c)-e) constituie abatere disciplinară.

(12) Nomenclatorul activităților de muncă, condițiile de organizare a muncii, criteriile de selectare a condamnatilor pentru muncă remunerată, modul de calcul al timpului de muncă și alte aspecte privind organizarea muncii se aprobă de Guvern.

Articolul 257¹¹. Remunerația și repartizarea veniturilor obținute din muncă

(1) Condamnatul are dreptul la remunerarea muncii prestate în condițiile prezentului cod.

(2) Remunerația obținută din munca prestată se virează în contul personal al condamnatului.

(3) Din remunerația prevăzută la alin. (2), după efectuarea reținerilor obligatorii prevăzute de lege, se efectuează următoarele repartizări:

a) 20 la sută pentru compensarea parțială a cheltuielilor ocazionate de executarea pedepsei suportate din bugetul de stat;

b) până la 20 la sută pentru executarea obligațiilor patrimoniale stabilite prin documente executorii;

c) 30 la sută se păstrează obligatoriu în contul personal al condamnatului și se eliberează acestuia la liberare;

d) partea rămasă este disponibilă condamnatului pentru utilizare pe parcursul executării pedepsei, în condițiile prezentului cod.

(4) În cazul în care condamnatul nu are obligații patrimoniale executorii, cota prevăzută la alin. (3) lit. b) se transferă în partea economisită prevăzută la alin. (3) lit. c).

(5) Reținerile prevăzute la alin. (3) se efectuează numai asupra veniturilor provenite din munca remunerată și nu se aplică asupra altor mijloace bănești aflate legal în contul personal al condamnatului.

(6) Sumele reținute conform alin. (3) lit. a) se varsă la bugetul de stat și nu pot fi utilizate direct de instituția penitenciară în care condamnatul execută pedeapsa.

(7) La liberare, condamnatului i se eliberează integral sumele economisite conform alin. (3) lit. c), precum și orice alte mijloace bănești aflate în contul său personal.

(8) Modul de calcul, evidență, reținere, repartizare și transfer al veniturilor obținute din muncă se stabilește de Guvern.

Articolul 257¹². Calcularea privilegiată a zilelor de muncă

(1) În scopul stimulării participării la muncă și al facilitării procesului de

resocializare, condamnatului care prestează muncă remunerată i se acordă calcularea privilegiată a zilelor de muncă.

(2) La calcularea duratei executate a pedepsei se consideră:

- a) 4 zile executate pentru fiecare 3 zile de muncă remunerată efectiv prestate;
- b) 3 zile executate pentru fiecare 2 zile de muncă remunerată efectiv prestate în cadrul lucrărilor subterane sau al lucrărilor desfășurate în condiții grele ori nocive de muncă, potrivit nomenclatorului aprobat de Guvern.

(3) Calcularea privilegiată se acordă numai pentru zilele în care condamnatul a prestat efectiv activitatea de muncă potrivit programului stabilit.

(4) Calculul zilelor acordate potrivit prezentului articol se efectuează lunar de instituția penitenciară și se consemnează în dosarul personal al condamnatului.

(5) Zilele calculate privilegiat se iau în considerare la determinarea părții de pedeapsă executate pentru aplicarea instituțiilor de drept penal și execuțional care depind de durata executării pedepsei.

(6) În cazul condamnaților la detențiune pe viață, zilele calculate privilegiat se includ în durata executată a pedepsei la examinarea instituțiilor care pot conduce la ameliorarea situației juridice a condamnatului, în condițiile legii.

(7) Procedura de evidență și calcul al zilelor prevăzute de prezentul articol se aprobă prin ordinul ministrului justiției.

Articolul 257¹³. Credite pentru progres execuțional

(1) În scopul evaluării progresului individual realizat de condamnat pe parcursul executării pedepsei și al stimulării participării active la procesul de resocializare, instituția penitenciară acordă credite pentru progres execuțional.

(2) Credite pentru progres execuțional reprezintă indicatori ai implicării condamnatului în activități și programe care contribuie la atingerea scopului executării pedepsei și la reducerea riscului de recidivă.

(3) Credite pentru progres execuțional pot fi acordate pentru:

- a) participarea la muncă și rezultatele obținute în activitatea de muncă;
- b) absolvirea programelor de învățământ general, profesional sau superior;
- c) participarea și finalizarea programelor educative, psihologice sau sociale;
- d) participarea la activități culturale, sportive, civice sau religioase;
- e) respectarea planului individual de executare a pedepsei;
- f) conduita disciplinată și manifestarea unui comportament prosocial;
- g) alte realizări relevante pentru procesul de resocializare și reintegrare socială.

(4) Credite pentru progres execuțional nu constituie zile executate din pedeapsă și nu reduc durata pedepsei stabilite prin hotărârea judecătorească.

(5) Credite pentru progres execuțional se iau în considerare la evaluarea progresului individual al condamnatului și pot fi utilizate la aplicarea instituțiilor și măsurilor execuțional-penale care presupun aprecierea comportamentului, a gradului de reintegrare socială și a nivelului de risc al condamnatului.

(6) Evidența creditelor pentru progres execuțional se ține în cadrul dosarului de executare și al sistemelor informaționale utilizate de sistemul administrației

penitenciare.

(7) Criteriile de acordare, acumulare, evidență, valorificare, suspendare și anulare a creditelor pentru progres execuțional se aprobă de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Secțiunea 8. Pregătirea progresivă pentru eliberare și măsurile de destindere

Articolul 257¹⁴. Pregătirea eliberării

(1) Pregătirea eliberării condamnatului constituie o componentă obligatorie a procesului de executare a pedepsei și urmărește facilitarea reintegrării sale sociale după liberare, reducerea riscului de recidivă și consolidarea capacității acestuia de a duce o viață responsabilă în comunitate.

(2) Pregătirea eliberării se realizează pe întreaga durată a executării pedepsei, în mod gradual și diferențiat, în funcție de nevoile, riscurile și progresul individual al condamnatului.

(3) În scopul pregătirii eliberării, condamnatul poate fi implicat în activități educative, psihologice, sociale, de instruire profesională și de muncă, precum și poate beneficia de măsurile de destindere prevăzute de prezentul cod.

(4) La elaborarea și la fiecare revizuire a Planului individual de executare a pedepsei se stabilesc obiective și activități specifice pregătirii pentru liberare, inclusiv, după caz, aplicarea măsurilor de destindere.

(5) Pregătirea eliberării se realizează cu respectarea principiilor individualizării executării pedepsei, progresivității și gestionării riscurilor, astfel încât să fie asigurat un echilibru între necesitatea reintegrării sociale și cerințele de securitate și siguranță.

Articolul 257¹⁵. Măsurile de destindere

(1) Măsurile de destindere reprezintă măsuri progresive de executare a pedepsei care permit extinderea graduală a libertății de mișcare a condamnatului în interiorul sau în afara instituției penitenciare, în scopul pregătirii pentru liberare și reintegrării sociale.

(2) Măsurile de destindere se acordă în funcție de progresul individual realizat în executarea Planului individual de executare a pedepsei și urmăresc consolidarea capacității condamnatului de a duce o viață responsabilă în societate după liberare.

(3) Conducerea instituției penitenciare poate acorda următoarele măsuri de destindere:

- a) extinderea limitei de deplasare pe teritoriul instituției penitenciare;
- b) ieșirea escortată în afara instituției penitenciare;
- c) ieșirea în afara instituției penitenciare:
 - 1) însoțită de personalul penitenciar;
 - 2) însoțită de o persoană apropiată condamnatului;
 - 3) fără însoțire;
 - d) concediul din detenție.

(4) Măsura prevăzută la alin. (3) lit. a) se acordă de conducerea instituției penitenciare.

(5) Măsurile prevăzute la alin. (3) lit. b)-d) se acordă de conducerea instituției penitenciare în baza avizului Comisiei pentru executarea pedepselor privative de libertate.

(6) Măsurile de destindere se acordă după evaluarea riscului de evadare, a riscului de recidivă, a riscului pentru persoana vătămată ori alte persoane, a comportamentului condamnatului pe parcursul executării pedepsei, a gradului de realizare a Planului individual de executare a pedepsei și a creditelor pentru progres execuțional acumulate, dacă există suficiente motive pentru a considera că măsura nu va fi utilizată în scopuri ilicite.

(7) Măsurile de destindere se aplică gradual, cu respectarea principiului progresivității executării pedepsei, ținând cont de comportamentul condamnatului, nivelul de risc evaluat și rezultatele obținute în realizarea Planului individual de executare a pedepsei.

(8) Extinderea limitei de deplasare pe teritoriul instituției penitenciare poate fi acordată condamnatului plasat în regim închis de detenție. Limitele și itinerarul deplasării se stabilesc individual, în funcție de scopul pentru care este acordată măsura.

(9) Ieșirea escortată în afara instituției penitenciare poate fi acordată condamnatului plasat în regim închis de detenție, pentru motive justificate de scopul reintegrării sociale, pe durata strict necesară realizării acestora, dar nu mai mult de o zi.

(10) Ieșirea în afara instituției penitenciare poate fi acordată condamnatului plasat în regim semiînchis de detenție, în condițiile alin. (9), cu următoarele particularități:

a) ieșirea însoțită de personalul penitenciar poate fi acordată indiferent dacă condamnatul a beneficiat anterior de alte măsuri de destindere;

b) ieșirea însoțită de o persoană apropiată poate fi acordată dacă anterior au avut loc, fără incidente, cel puțin două ieșiri însoțite de personalul penitenciar;

c) ieșirea fără însoțire poate fi acordată dacă anterior au avut loc, fără incidente, cel puțin trei ieșiri însoțite de personalul penitenciar sau de o persoană apropiată.

(11) Concediul din detenție poate fi acordat condamnatului plasat în regim deschis de detenție. Concediul se acordă fără însoțire pentru o perioadă de până la 5 zile. Condamnatul este obligat să indice adresa la care se va afla pe durata concediului și să fie disponibil pentru contact.

(12) Prin derogare de la prevederile alin. (8)-(11), în cazuri excepționale, justificate de necesitatea reintegrării sociale, de situația familială ori de circumstanțe umanitare, măsurile de destindere pot fi acordate și în alte condiții decât cele prevăzute de prezentul articol, dacă evaluarea individuală demonstrează existența unui risc redus de evadare, recidivă sau utilizare abuzivă a măsurii.

(13) Măsurile prevăzute la alin. (3) lit. c) și d) pot fi dispuse cu monitorizare electronică, în condițiile legii.

(14) Condițiile de acordare, durata, frecvența, procedura de examinare și evidența măsurilor de destindere se stabilesc prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 257¹⁶. Condiționarea și revocarea măsurilor de destindere

(1) La acordarea măsurilor de destindere, conducerea instituției penitenciare poate stabili obligații și condiții individuale necesare pentru protecția persoanei vătămate, a altor persoane, pentru prevenirea săvârșirii unor fapte ilicite ori pentru asigurarea realizării scopului măsurii acordate.

(2) În special, condamnatul poate fi obligat:

- a) să respecte un anumit itinerar sau program;
- b) să nu contacteze anumite persoane;
- c) să nu frecventeze anumite locuri;
- d) să respecte condițiile monitorizării electronice;
- e) să se prezinte la instituția penitenciară la data și ora stabilită;
- f) să respecte orice alte condiții necesare pentru protecția intereselor legitime ale altor persoane și pentru prevenirea riscurilor identificate.

(3) Măsurile de destindere pot fi revocate de conducerea instituției penitenciare în cazul:

- a) încălcării obligațiilor sau condițiilor stabilite;
- b) apariției unor circumstanțe care, dacă ar fi fost cunoscute la data acordării, ar fi împiedicat acordarea măsurii;
- c) constatării că măsura a fost acordată în baza unor informații eronate, incomplete sau false;
- d) comiterii unei fapte ilicite pe durata măsurii;
- e) sustragerii de la supraveghere ori de la monitorizarea electronică;
- f) neîntoarcerii la instituția penitenciară la expirarea termenului pentru care a fost acordată măsura.

(4) Înainte de revocarea măsurii de destindere, condamnatului i se oferă posibilitatea de a prezenta explicații, cu excepția situațiilor în care revocarea trebuie dispusă de urgență pentru prevenirea unor riscuri iminente.

(5) Revocarea măsurii de destindere nu exclude aplicarea altor măsuri prevăzute de lege, inclusiv răspunderea disciplinară, contravențională sau penală, după caz.

(6) Perioada în care condamnatul s-a aflat legal în executarea măsurii de destindere se consideră executată din durata pedepsei, cu excepția cazului în care măsura a fost obținută prin fraudă sau prin prezentarea intenționată a unor informații false.

(7) Procedura de condiționare, modificare, suspendare și revocare a măsurilor de destindere se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Secțiunea 9. Primirea, transferul și condițiile de detenție

Articolul 257¹⁷. Transferul condamnaților

(1) Transferul condamnaților poate fi:

a) transfer execuțional – dispus pentru executarea pedepsei într-o altă instituție penitenciară;

b) transfer provizoriu – dispus pentru o perioadă determinată și în alte scopuri decât executarea pedepsei într-o altă instituție penitenciară, fără modificarea locului de executare a pedepsei.

(2) Transferul execuțional se dispune de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru executarea pedepsei în instituția penitenciară corespunzătoare regimului de executare stabilit, precum și în alte cazuri prevăzute de prezentul articol.

(3) Transferul execuțional poate fi dispus și în următoarele cazuri:

a) pentru asigurarea repartiției uniforme a condamnaților;

b) în cazul reorganizării, lichidării sau schimbării categoriei instituției penitenciare;

c) pentru asigurarea separării condamnaților implicați în aceeași cauză penală în calitate de inculpați, martori, persoane vătămate sau victime;

d) pentru realizarea măsurilor de securitate, siguranță a detenției ori de prevenire a incidentelor;

e) pentru separarea agresorilor de victime sau prevenirea situațiilor de conflict;

f) pentru internarea în spital penitenciar ori într-o altă instituție medico-sanitară în vederea acordării asistenței medicale;

g) în legătură cu existența unor circumstanțe familiale excepționale ori a altor motive umanitare;

h) în alte cazuri prevăzute de lege.

(4) Transferul provizoriu se dispune de conducerea instituției penitenciare, din oficiu sau în temeiul actelor emise de autoritățile ori instituțiile competente. Transferul provizoriu între două instituții penitenciare se dispune de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(5) Transferul execuțional se efectuează într-o instituție penitenciară corespunzătoare regimului de executare stabilit, cu luarea în considerare a posibilităților acestuia de a asigura realizarea măsurilor prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei.

(6) Pe cât este posibil și cu respectarea cerințelor de securitate și siguranță a detenției, condamnatul este transferat într-o instituție penitenciară situată cât mai aproape de domiciliul său ori de localitatea în care intenționează să locuiască după liberare.

(7) În afara orelor de program ale instituției penitenciare, transferul provizoriu pentru internarea condamnatului într-o instituție medico-sanitară în vederea acordării asistenței medicale urgente sau specializate poate fi dispus de funcționarul cu funcție de conducere aflat de serviciu.

(8) Condamnatul este informat despre motivele transferului, cu excepția cazurilor în care divulgarea acestora ar putea compromite securitatea ori siguranța detenției, securitatea instituției penitenciare sau desfășurarea unor activități prevăzute

de lege.

(9) Condamnatul este notificat cu cel puțin 24 de ore înainte de efectuarea transferului execuțional și i se oferă posibilitatea de a informa gratuit familia, avocatul sau alte persoane despre aceasta.

(10) Comunicarea prevăzută la alin. (9) se efectuează în scris sau telefonic și se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal. Refuzul condamnatului de a utiliza acest drept se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal.

(11) Prin derogare de la alin. (9), informarea prealabilă poate fi amânată dacă există informații veridice că aceasta ar putea compromite securitatea ori siguranța detenției, ordinea instituției penitenciare sau executarea transferului. În acest caz, informarea are loc cel târziu la momentul efectuării transferului.

Articolul 257¹⁸. Primirea condamnaților în instituția penitenciară

(1) La primirea condamnatului în instituția penitenciară se verifică actul care constituie temeiul detenției și actul de identitate al acestuia.

(2) La primirea condamnatului, precum și la transferul execuțional sau provizoriu în altă instituție penitenciară, acesta este supus, fără întârziere, unui examen medical în vederea constatării existenței leziunilor corporale, urmelor de violență sau a altor circumstanțe relevante pentru starea sa de sănătate. Examinarea medicală se efectuează de medic sau, în lipsa acestuia, de alt lucrător medical competent, potrivit atribuțiilor profesionale stabilite de lege.

(3) În cazul constatării leziunilor corporale, urmelor de violență, tratamentului cu cruzime, inuman sau degradant ori a altor rele tratamente, precum și în cazul în care condamnatul declară că a fost supus unor asemenea acte, persoana care efectuează examenul medical este obligată să consemneze constatările clinice, rezultatele investigațiilor efectuate și declarațiile condamnatului în documentația medicală și să informeze imediat procuratura competentă și conducerea instituției penitenciare. Informațiile respective se comunică cu respectarea confidențialității datelor medicale.

(4) În cazurile prevăzute la alin. (3), conducerea instituției penitenciare informează, în termen de 24 de ore, procuratura competentă și Avocatul Poporului, iar în cazul condamnaților minori, și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului.

(5) În cadrul examinării cazurilor prevăzute la alin. (3), datele medicale prelucrate pot fi dezvăluite numai în condițiile legii.

(6) Obligația personalului medical de a informa procuratura competentă despre existența leziunilor corporale sau a altor urme de violență persistă indiferent de informarea conducerii instituției penitenciare.

(7) După primire, condamnatului i se oferă posibilitatea de a informa gratuit familia, avocatul sau o altă persoană despre locul său de deținere ori despre schimbarea acestuia. Comunicarea se efectuează în scris sau telefonic și se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal. Refuzul condamnatului de a utiliza acest drept se consemnează într-un proces-verbal care se

anexează la dosarul personal.

(8) Dacă condamnatul nu este cetățean al Republicii Moldova, acesta are dreptul de a informa sau de a solicita informarea misiunii diplomatice ori a oficiului consular al statului al cărui cetățean este. Dacă este refugiat sau se află sub protecția unei organizații internaționale competente, acesta are dreptul să informeze sau să solicite informarea organizației respective.

(9) La primirea condamnatului în instituția penitenciară se realizează următoarele măsuri:

- a) se înregistrează date privind:
 - 1) identitatea condamnatului și temeiul detenției;
 - 2) data și ora primirii;
 - 3) numele și datele de contact ale persoanei desemnate pentru a fi informată în caz de deces, vătămare gravă sau boală gravă;
 - 4) copiii condamnatului, vârsta acestora și persoana care exercită în fapt îngrijirea acestora;
- b) se efectuează percheziția corporală, iar percheziția corporală amănunțită se efectuează în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- c) se întocmește inventarul bunurilor personale;
- d) se efectuează examenul medical;
- e) sub rezerva respectării confidențialității medicale, se colectează informațiile relevante privind starea de sănătate și orice alte informații necesare pentru protecția sănătății și siguranței condamnatului ori a altor persoane;
- f) se prelevează amprente digitale, dacă acestea nu au fost prelevate anterior;
- g) se realizează fotografierea condamnatului, dacă aceasta nu a fost efectuată anterior;
- h) condamnatul este informat, într-o formă accesibilă, despre drepturile, obligațiile și regulile principale privind executarea pedepsei, inclusiv despre modalitatea de exercitare a dreptului la petiționare și la apărare;
- i) se efectuează interviu inițial în vederea identificării nevoilor individuale, vulnerabilităților și riscurilor relevante pentru executarea pedepsei.

(10) În cazul în care condamnatul prezintă nevoi speciale sau vulnerabilități, administrația instituției penitenciare dispune măsurile necesare pentru asigurarea unor condiții de detenție compatibile cu demnitatea umană și cu principiul nediscriminării.

Articolul 257¹⁹. Perioada de carantină, observare și evaluare inițială

(1) La primirea inițială în sistemul administrației penitenciare, condamnatul este plasat într-o secție destinată carantinei, observării și evaluării inițiale, pentru o perioadă de cel mult 21 de zile.

(2) Perioada de carantină, observare și evaluare inițială are drept scop adaptarea condamnatului la mediul penitenciar, evaluarea stării sale de sănătate și identificarea nevoilor, vulnerabilităților și riscurilor relevante pentru executarea pedepsei.

(3) În perioada prevăzută la alin. (1), condamnatul este supus evaluării medicale,

psihologice și sociale necesare pentru:

- a) determinarea stării de sănătate fizică și psihică;
- b) identificarea riscului suicidar;
- c) identificarea riscului de victimizare sau agresivitate;
- d) identificarea nevoilor individuale și a vulnerabilităților;
- e) colectarea informațiilor necesare pentru individualizarea executării pedepsei.

(4) Informațiile obținute în perioada de carantină, observare și evaluare inițială sunt utilizate pentru evaluarea inițială a condamnatului, stabilirea regimului de executare a pedepsei și elaborarea Planului individual de executare a pedepsei.

(5) Plasarea condamnatului în perioada de carantină, observare și evaluare inițială nu constituie sancțiune disciplinară și nu poate implica restrângeri suplimentare ale drepturilor sale, cu excepția celor necesare realizării scopurilor prevăzute de prezentul articol.

(6) Modul de organizare și desfășurare a perioadei de carantină, observare și evaluare inițială se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 257²⁰. Capacitatea maximă de cazare

(1) Capacitatea maximă de cazare a condamnaților în instituțiile penitenciare se stabilește astfel încât să fie asigurate condiții de detenție conforme demnității umane, cerințelor de securitate și siguranță a detenției, precum și standardelor naționale și internaționale aplicabile.

(2) Capacitatea maximă de cazare se stabilește pentru fiecare instituție penitenciară și, după caz, pentru fiecare regim de executare, în funcție de capacitatea efectivă de asigurare a condițiilor de detenție prevăzute de prezentul cod.

(3) La stabilirea capacității maxime de cazare se iau în considerare, în special:

- a) suprafața locativă disponibilă;
- b) dotările sanitare și igienice;
- c) condițiile de iluminare, ventilație și încălzire;
- d) posibilitățile de acordare a asistenței medicale;
- e) posibilitățile de desfășurare a activităților prevăzute de prezentul cod;
- f) cerințele privind separarea condamnaților.

(4) Capacitatea maximă de cazare și metodologia de calcul a acesteia se aprobă prin ordinul ministrului justiției.

(5) Administrația Națională a Penitenciarelor întreprinde măsurile necesare pentru prevenirea depășirii capacității maxime de cazare stabilite conform prezentului articol.

Articolul 257²¹. Cazarea condamnaților în instituțiile penitenciare și asigurarea materială

(1) Normele minime obligatorii privind condițiile de cazare și dotare a spațiilor de detenție se stabilesc prin ordinul ministrului justiției, cu respectarea prevederilor prezentului cod, a normelor sanitare și a standardelor internaționale aplicabile.

(2) Fiecărui condamnat îi este asigurat un spațiu locativ individual care nu poate fi inferior standardului minim stabilit de prezentul cod și standardelor naționale obligatorii aprobate în aplicarea acestuia. Spațiul locativ individual minim nu poate fi mai mic de 3 m² în camerele de detenție comune și de 4 m² în camerele de detenție individuale.

(3) Persoanele condamnate se cazează individual sau în comun, în funcție de infrastructura disponibilă, cerințele de securitate și siguranță a detenției, necesitatea aplicării criteriilor de separare și nevoile individuale ale condamnaților.

(4) Spațiile de detenție se amenajează astfel încât să asigure iluminare naturală și artificială corespunzătoare, ventilație adecvată, condiții de încălzire compatibile cu normele sanitare și condiții corespunzătoare de locuit.

(5) Condamnații pot deține în spațiile de detenție bunurile personale în limitele și condițiile prevăzute de prezentul cod.

(6) Condițiile de detenție din spitalele penitenciare trebuie să corespundă normelor sanitare și standardelor privind acordarea asistenței medicale persoanelor private de libertate.

(7) În cazul riscului depășirii sau al depășirii capacității maxime de cazare, conducerea instituției penitenciare informează imediat Administrația Națională a Penitenciarelor în vederea dispunerii măsurilor necesare, inclusiv transferarea condamnaților în alte instituții penitenciare.

(8) Reamenajarea spațiilor de detenție existente și construirea spațiilor de detenție noi se efectuează cu respectarea legislației naționale și a standardelor internaționale aplicabile.

(9) Condamnații sunt obligați să respecte regulile de igienă individuală și colectivă, precum și măsurile stabilite de administrația penitenciară în acest scop.

(10) Condamnații sunt obligați să întrețină în stare corespunzătoare spațiile de detenție și bunurile puse la dispoziția lor.

(11) Spațiile de detenție se amenajează astfel încât condamnații să beneficieze de acces permanent la facilități sanitare, cu respectarea demnității umane și a intimității persoanei.

(12) Instituția penitenciară asigură fiecărui condamnat posibilitatea de a face baie sau duș cel puțin o dată pe săptămână și ori de câte ori este necesar pentru menținerea igienei personale.

(13) Articolele de curățenie și igienă personală, precum și alte bunuri de strictă necesitate prevăzute de normele aprobate de Guvern, se asigură gratuit de către instituția penitenciară.

Articolul 257²². Alimentația condamnaților

(1) Instituția penitenciară asigură condiții corespunzătoare pentru prepararea, distribuirea și servirea hranei, cu respectarea normelor igienico-sanitare și a cerințelor de siguranță alimentară, ținând cont de vârsta, starea de sănătate și, după caz, de natura muncii prestate de condamnat. În măsura posibilităților obiective ale instituției penitenciare, se ține cont de convingerile religioase declarate ale condamnatului.

(2) Condamnaților li se asigură zilnic, din mijloacele bugetului de stat, hrană suficientă și nutritivă, distribuită în cadrul a trei mese, la intervale rezonabile. Normele minime de alimentare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, după consultarea specialiștilor în domeniul nutriției și sănătății publice.

(3) Instituția penitenciară organizează alimentația condamnaților astfel încât hrana să fie suficientă cantitativ și calitativ, nutritivă, rezonabil variată, preparată și servită în condiții igienico-sanitare corespunzătoare și adaptată, după caz, necesităților individuale ale condamnaților.

(4) Se interzice reducerea cantității, calității sau valorii nutritive a hranei condamnatului ca măsură de constrângere, sancțiune disciplinară sau altă formă de tratament punitiv.

(5) Fiecare condamnat are acces permanent la apă potabilă în cantitate suficientă.

(6) Conducerea instituției penitenciare asigură controlul permanent al calității și siguranței alimentelor distribuite condamnaților, în condițiile legii.

(7) Medicul stabilește, la indicație medicală, regimuri alimentare speciale sau diete corespunzătoare stării de sănătate a condamnatului.

(8) Modul de organizare a alimentației condamnaților și de asigurare a controlului calității alimentelor se stabilește prin actele normative adoptate în aplicarea prezentului cod.

Articolul 257²³. Refuzul de hrană

(1) În situația în care condamnatul intenționează să refuze hrana, acesta informează personalul instituției penitenciare despre refuzul său și, după posibilitate, despre motivele care l-au determinat.

(2) Condamnatul aflat în refuz de hrană continuă să fie inclus în norma zilnică de alimentare. Instituția penitenciară este obligată să îi pună la dispoziție hrana care i se cuvine în condițiile generale de detenție.

(3) La declararea refuzului de hrană, personalul penitenciar informează imediat personalul medical în vederea monitorizării stării de sănătate a condamnatului. Cu consimțământul acestuia, examinarea clinică se efectuează zilnic. Refuzul examinării medicale se consemnează în documentația medicală.

(4) Dacă persoana aflată în refuz de hrană refuză trei mese consecutive, administrația instituției penitenciare poate dispune separarea acesteia de condamnații care se alimentează, exclusiv în scopul monitorizării stării de sănătate și al protejării persoanei. Această măsură nu constituie sancțiune disciplinară.

(5) Odată cu aplicarea măsurii prevăzute la alin. (4), administrația instituției penitenciare:

- a) discută cu condamnatul pentru identificarea motivelor refuzului de hrană;
- b) întreprinde măsurile necesare pentru soluționarea problemelor invocate, în limitele competențelor sale, sau informează condamnatul despre autoritățile competente și modalitățile legale de soluționare a acestora;
- c) informează, prin mijloace electronice de comunicare, Avocatul Poporului sau,

după caz, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului;

d) asigură informarea condamnatului despre consecințele medicale și riscurile asociate refuzului prelungit de hrană.

(6) Dacă starea de sănătate a condamnatului este grav afectată ca urmare a refuzului de hrană, instituția penitenciară dispune transferul provizoriu al acestuia într-o instituție medico-sanitară a sistemului administrației penitenciare sau, după caz, într-o altă instituție medico-sanitară, cu respectarea prevederilor prezentului cod, și informează familia ori persoana desemnată de condamnat.

(7) Dacă sănătatea sau viața condamnatului aflat în refuz de hrană este expusă unui pericol grav și iminent, iar acesta și-a pierdut capacitatea de discernământ ori de exprimare a voinței, fapt confirmat de un consiliu medical constituit din medici ai sistemului administrației penitenciare și, după posibilitate, din afara acestuia, instituția medico-sanitară competentă poate aplica intervențiile medicale indispensabile pentru salvarea vieții și protejarea sănătății persoanei, inclusiv alimentarea artificială în scop terapeutic, cu respectarea standardelor profesionale și a demnității umane.

(8) Renunțarea la refuzul de hrană se face în scris sau prin comportament concludent.

(9) Acceptarea și consumarea, chiar și parțială, a hranei puse la dispoziție în condițiile generale constituie manifestarea voinței condamnatului de a înceta refuzul de hrană, dacă din circumstanțe nu rezultă contrariul.

(10) Dacă în urma monitorizării medicale se constată încetarea refuzului de hrană, medicul întocmește un proces-verbal sau o consemnare medicală corespunzătoare, pe care o transmite administrației instituției penitenciare.

(11) Administrația instituției penitenciare informează, prin mijloace electronice de comunicare, Avocatul Poporului sau, după caz, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului despre încetarea refuzului de hrană.

(12) Documentele întocmite în cadrul procedurii refuzului de hrană se anexează la dosarul personal al condamnatului.

Secțiunea 10. Asistența medicală

Articolul 257²⁴. Dreptul la asistență medicală

(1) Condamnații beneficiază, fără discriminare, de asistență medicală gratuită și de medicamentele necesare, în condițiile legii.

(2) Asistența medicală acordată condamnaților se realizează potrivit principiului echivalenței asistenței medicale, care presupune accesul la servicii medicale de o calitate comparabilă cu cele disponibile populației generale.

(3) Condamnaților li se asigură asistență medicală în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și alte servicii medicale prevăzute de legislația aplicabilă persoanelor private de libertate.

(4) Tratamentul bolilor incluse în programele naționale de sănătate și în alte programe publice de sănătate se asigură din sursele financiare alocate în acest scop.

(5) Acordarea asistenței medicale se realizează cu respectarea independenței profesionale a personalului medical, a confidențialității informațiilor medicale și a continuității tratamentului.

(6) Modul de organizare și acordare a asistenței medicale persoanelor condamnate în instituțiile penitenciare se stabilesc prin prezentul cod și prin regulamentul aprobat de ministrul justiției.

Articolul 257²⁵. Organizarea și acordarea asistenței medicale

(1) Asistența medicală se acordă, de regulă, în cadrul secției medicale a instituției penitenciare, al spitalelor sistemului administrației penitenciare sau al instituțiilor medico-sanitare publice ori private contractate sau desemnate potrivit legii.

(2) Asistența medicală poate fi acordată în cadrul instituțiilor medico-sanitare din afara sistemului administrației penitenciare în următoarele cazuri:

a) nu există posibilitatea acordării asistenței medicale necesare în cadrul instituției penitenciare sau al spitalelor sistemului administrației penitenciare;

b) transferul în cadrul spitalelor sistemului administrației penitenciare nu este oportun din punct de vedere medical;

c) urgență medicală cu risc vital;

d) existența unor afecțiuni psihice sau psihiatrice care nu pot fi tratate eficient în cadrul sistemului administrației penitenciare;

e) alte situații prevăzute de lege sau determinate de necesități medicale obiective.

(3) La nivelul fiecărei instituții penitenciare, serviciile de asistență medicală sunt acordate de personal medical calificat, asigurându-se continuitatea asistenței medicale și a tratamentului început anterior detenției.

(4) Acordarea asistenței medicale în cadrul secției medicale a instituției penitenciare se efectuează, de regulă, în baza unei programări prealabile și conform unui program stabilit de serviciul medical, fără a afecta accesul în timp util la serviciile medicale necesare și fără a se aplica cazurilor de urgență.

(5) În instituțiile penitenciare se acordă următoarele tipuri de servicii medicale:

a) asistență medicală urgentă prespitalicească;

b) asistență medicală primară;

c) asistență medicală specializată de ambulator, inclusiv stomatologică;

d) asistență medicală spitalicească;

e) îngrijiri medicale la locul de detenție.

(6) Asistența medicală urgentă se acordă imediat și cu prioritate, indiferent de regimul de executare aplicat sau de alte considerente administrative.

(7) Instituțiile penitenciare asigură tratamentul psihiatric tuturor condamnaților care au nevoie de un astfel de tratament. Condamnaților care prezintă risc sporit de suicid li se asigură monitorizare adecvată, suport psihologic și asistență medicală corespunzătoare.

(8) Condamnații care au nevoie de tratament medical specializat se transferă,

conform indicațiilor medicale, în spitalele sistemului administrației penitenciare sau în instituțiile medico-sanitare competente. În cazurile de urgență medicală vitală, tratamentul poate fi asigurat de cea mai apropiată instituție medico-sanitară, indiferent de existența unor raporturi contractuale.

(9) Condamnatul poate solicita examinarea sau consultarea de către un medic ales de acesta, pe cheltuiala proprie, cu respectarea cerințelor de securitate și siguranță a detenției și fără a afecta acordarea asistenței medicale necesare.

(10) În privința condamnaților care suferă de boli grave sau de tulburări psihice grave care împiedică executarea pedepsei privative de libertate se inițiază, fără întârziere, procedura prevăzută de lege privind liberarea de la executarea pedepsei pe motiv de boală. Până la soluționarea acestei proceduri, persoanele respective beneficiază de tratamentul și supravegherea medicală necesare.

(11) În cazul unei boli grave sau al agravării semnificative a stării de sănătate a condamnatului, instituția penitenciară informează familia ori persoana desemnată de condamnat, cu acordul acestuia și cu respectarea confidențialității datelor medicale.

Articolul 257²⁶. Controlul stării de sănătate a condamnaților

(1) Examenul medical se efectuează la primirea condamnatului în sistemul administrației penitenciare, iar ulterior, cu respectarea principiului consimțământului informat, periodic pe parcursul detenției, precum și ori de câte ori există indicii privind înrăutățirea stării de sănătate a condamnatului sau alte temeuri prevăzute de lege.

(2) Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate și cu respectarea intimității persoanei. Prezența altor persoane este admisă doar în cazuri excepționale, atunci când medicul apreciază că aceasta este necesară din motive de securitate ori siguranță și solicită în mod expres prezența acestora.

(3) Condamnaților dependenți de alcool, droguri sau alte substanțe psihoactive li se asigură, cu acordul acestora, tratamentul corespunzător dependenței constatate. În instituțiile penitenciare se organizează programe farmacologice, psihoterapeutice și de ergoterapie destinate tratamentului și recuperării persoanelor dependente.

(4) În cazul constatării urmelor de violență, tratamente cu cruzime, inumane ori degradante sau a altor rele tratamente ori dacă persoana condamnată formulează acuzații de violență, se aplică în mod corespunzător prevederile art. 257¹⁸ alin. (3)-(6).

(5) În cazul în care condamnatul recurge la acțiuni de automutilare, acestuia i se acordă imediat asistența medicală necesară și beneficiază de evaluare psihologică și, după caz, psihiatrică, în vederea identificării cauzelor comportamentului manifestat și a prevenirii unor noi acte de automutilare sau a riscului suicidal.

Articolul 257²⁷. Controlul sanitar în instituția penitenciară

(1) Supravegherea sănătății publice în sistemul administrației penitenciare constituie responsabilitatea întregului personal penitenciar și a persoanelor condamnate. Implementarea normelor sanitare în instituțiile penitenciare se

realizează potrivit regulamentului aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(2) Personalul medical al instituției penitenciare verifică periodic:

a) calitatea hranei preparate, starea sanitară a blocului alimentar, starea de sănătate a personalului blocului alimentar și respectarea normelor sanitare la prepararea și distribuirea hranei;

b) starea sanitaro-igienică a încăperilor și a teritoriului instituției penitenciare;

c) calitatea și eficiența serviciilor de deratizare și dezinsecție.

(3) În urma verificărilor efectuate conform alin. (2), personalul medical întocmește rapoarte care se prezintă conducerii instituției penitenciare. Conducerea instituției penitenciare întreprinde măsurile necesare pentru remedierea deficiențelor constatate.

(4) Serviciul medical al instituției penitenciare ține evidența rapoartelor de constatare și a măsurilor întreprinse de administrația instituției în vederea înlăturării neajunsurilor constatate.

(5) Instituția penitenciară promovează și asigură realizarea măsurilor necesare pentru prevenirea și profilaxia bolilor transmisibile și netransmisibile.

(6) Personalul medical nu poate fi supus niciunei forme de intimidare, represalii, discriminare, sancționare, hărțuire sau concediere în legătură cu exercitarea atribuțiilor profesionale și realizarea activităților de supraveghere a sănătății publice în instituția penitenciară.

Articolul 257²⁸. Măsuri în cazul decesului condamnatului

(1) În cazul decesului unui condamnat, instituția penitenciară solicită imediat intervenția serviciului de asistență medicală urgentă.

(2) Conducerea instituției penitenciare comunică imediat despre decesul condamnatului:

a) Administrației Naționale a Penitenciarelor;

b) instanței de judecată care a transmis spre executare hotărârea judecătorească;

c) procuraturii competente;

d) Avocatului Poporului sau, după caz, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului;

e) familiei sau persoanei desemnate de condamnat, cu excepția cazului în care acesta a solicitat în scris contrariul;

f) misiunii diplomatice sau oficiului consular competent, în cazul cetățenilor străini;

g) după caz, autorității competente în domeniul securității și sănătății în muncă.

(3) La comunicarea decesului se transmit, în măsura disponibilității, informațiile cunoscute privind circumstanțele producerii decesului.

(4) Cauza decesului se stabilește prin expertiză medico-legală sau prin alte proceduri medico-legale prevăzute de lege. Copia actului medico-legal se transmite instituției penitenciare și se anexează la dosarul personal al condamnatului decedat.

(5) Dacă, în termen de 10 zile de la deces, niciun membru al familiei și nicio altă

persoană apropiată nu revendică corpul neînsuflețit al condamnatului decedat, acesta este înhumat din contul bugetului de stat într-un loc pus la dispoziție de autoritatea administrației publice locale pe teritoriul căreia se află instituția penitenciară.

(6) La cererea membrilor familiei sau a persoanelor apropiate ale decedatului, instituția penitenciară este obligată să comunice locul înhumării, dacă aceasta a avut loc în condițiile alin. (5).

Articolul 257²⁹. Bunurile condamnatului decedat

(1) Bunurile și mijloacele bănești aflate în evidența instituției penitenciare și aparținând condamnatului decedat se predau moștenitorilor acestuia după prezentarea certificatului de moștenitor, în condițiile legislației civile.

(2) În cazurile prevăzute de Codul civil, bunurile și mijloacele bănești ale condamnatului decedat trec în proprietatea statului în temeiul certificatului eliberat de notar care confirmă că statul este unicul succesor legal al patrimoniului succesoral vacant.

Secțiunea 11. Răspunderea disciplinară

Articolul 257³⁰. Răspunderea disciplinară

(1) Constituie abatere disciplinară încălcarea cu vinovăție de către condamnat a obligațiilor prevăzute de prezentul cod și de actele normative adoptate pentru punerea în aplicare a acestuia.

(2) Pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, condamnatului îi poate fi aplicată o sancțiune disciplinară în condițiile prezentului cod.

(3) Răspunderea disciplinară nu înlătură și nu exclude răspunderea penală, contravențională sau civilă, după caz.

(4) În cazul în care fapta săvârșită întrunește elementele unei infracțiuni sau ale unei contravenții, instituția penitenciară sesizează neîntârziat organele competente potrivit legii.

(5) Nimeni nu poate fi sancționat disciplinar de două ori pentru aceeași abatere disciplinară.

(6) La aplicarea sancțiunii disciplinare se ține cont de natura și gravitatea abaterii disciplinare, circumstanțele săvârșirii acesteia, conduita anterioară a condamnatului și comportamentul acestuia după comiterea faptei.

(7) Condamnatul nu poate fi tras la răspundere disciplinară dacă au trecut mai mult de 30 de zile de la data constatării abaterii disciplinare sau mai mult de 6 luni de la data săvârșirii acesteia.

Articolul 257³¹. Clasificarea abaterilor disciplinare

(1) Abaterile disciplinare se clasifică în:

- a) abateri disciplinare ușoare;
- b) abateri disciplinare grave;
- c) abateri disciplinare foarte grave.

(2) Gravitatea abaterii disciplinare se stabilește în funcție de natura obligației încălcate, împrejurările săvârșirii faptei, consecințele produse sau care puteau fi produse, gradul de pericol pentru securitatea instituției penitenciare, pentru viața ori integritatea persoanelor și forma de vinovăție.

(3) Abaterile disciplinare grave și foarte grave sunt stabilite expres de prezentul cod.

(4) În cazul în care există dubii privind încadrarea unei fapte disciplinare, acestea se interpretează în favoarea condamnatului.

Articolul 257³². Abaterile disciplinare ușoare

Constituie abateri disciplinare ușoare:

- a) nerespectarea programului zilnic al instituției penitenciare;
- b) nerespectarea regulilor de igienă individuală ori colectivă;
- c) utilizarea necorespunzătoare a bunurilor puse la dispoziție de instituția penitenciară;
- d) adresarea injurioasă sau comportamentul lipsit de respect față de alte persoane condamnate;
- e) neexecutarea obligațiilor stabilite de administrația instituției penitenciare care nu a produs consecințe semnificative;
- f) încălcarea altor obligații prevăzute de prezentul cod care nu întrunesc elementele unei abateri disciplinare grave sau foarte grave.

Articolul 257³³. Abaterile disciplinare grave

Constituie abateri disciplinare grave:

- a) refuzul repetat și nejustificat de executare a obligațiilor prevăzute de prezentul cod;
- b) refuzul nejustificat de a participa la activitățile obligatorii prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei;
- c) refuzul nejustificat de a presta munca obligatorie prevăzută de prezentul cod;
- d) amenințarea personalului penitenciar, a altor condamnați sau a altor persoane aflate în instituția penitenciară;
- e) participarea la conflicte între condamnați fără producerea unor vătămări corporale;
- f) deținerea, procurarea, transmiterea sau utilizarea obiectelor interzise care nu prezintă un pericol major pentru securitatea instituției penitenciare;
- g) consumul sau deținerea băuturilor alcoolice ori a altor substanțe interzise, altele decât cele prevăzute la art. 257³ alin. (1);
- h) deteriorarea intenționată a bunurilor instituției penitenciare sau ale altor persoane;
- i) încălcarea condițiilor măsurilor de destindere sau ale ieșirilor autorizate din instituția penitenciară;
- j) împiedicarea activității personalului penitenciar în exercitarea atribuțiilor de serviciu;

- k) participarea la jocuri de noroc organizate în instituția penitenciară;
- l) instigarea altor condamnați la comiterea unor abateri disciplinare grave;
- m) alte fapte care afectează în mod semnificativ ordinea și disciplina penitenciară.

Articolul 257³⁴. Abaterile disciplinare foarte grave

Constituie abateri disciplinare foarte grave:

- a) evadarea sau tentativa de evadare;
- b) eschivarea de la executarea pedepsei în condițiile prezentului cod;
- c) organizarea, conducerea, instigarea sau participarea activă la revoltă, nesupunere colectivă ori tulburări de masă;
- d) luarea de ostatici;
- e) agresarea fizică a personalului penitenciar;
- f) agresarea fizică a altei persoane care a cauzat vătămarea sănătății acesteia;
- g) deținerea, confecționarea, procurarea, transmiterea sau utilizarea armelor, munițiilor ori a altor obiecte adaptate pentru atac sau evadare;
- h) introducerea, procurarea, transmiterea, deținerea în scop de distribuie ori distribuie substanțelor narcotice, psihotrope sau a altor substanțe cu efect similar;
- i) incendierea intenționată, distrugerea ori deteriorarea sistemelor de securitate, supraveghere sau alarmare ale instituției penitenciare;
- j) organizarea sau participarea la activități ale grupurilor criminale în instituția penitenciară;
- k) constrângerea altor condamnați la acte de violență, supunere, exploatare ori la încălcarea regulilor de detenție;
- l) instigarea altor condamnați la comiterea abaterilor disciplinare foarte grave;
- m) alte fapte care au pus în pericol grav securitatea instituției penitenciare, viața ori integritatea persoanelor sau executarea pedepsei.

Articolul 257³⁵. Cercetarea disciplinară

(1) Nici o sancțiune disciplinară nu poate fi aplicată înainte de efectuarea unei cercetări disciplinare și constatarea existenței abaterii disciplinare.

(2) La inițierea cercetării disciplinare, condamnatul este informat neîntârziat despre fapta imputată, încadrarea disciplinară provizorie și drepturile sale procedurale.

(3) Condamnatului i se oferă posibilitatea de a prezenta explicații, de a formula obiecții și de a propune probe în apărarea sa. Refuzul de a prezenta explicații nu poate fi interpretat în defavoarea acestuia și se consemnează într-un proces-verbal.

(4) Pe parcursul cercetării disciplinare, condamnatul beneficiază de dreptul la apărare, inclusiv de dreptul de a consulta materialele cercetării după finalizarea administrării probelor, de a solicita administrarea unor probe suplimentare și de a participa la examinarea acestora.

(5) Condamnatul care nu cunoaște limba în care se desfășoară procedura disciplinară beneficiază de asistența unui interpret, în condițiile legii.

(6) Condamnatul este prezumat nevinovat până la stabilirea existenței abaterii disciplinare printr-o decizie adoptată în condițiile prezentului cod.

(7) Cercetarea disciplinară se consemnează în scris, iar materialele acesteia se anexează la dosarul personal al condamnatului.

(8) Dacă în cadrul cercetării disciplinare sunt constatate indicii privind săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții, instituția penitenciară sesizează imediat organele competente potrivit legii.

Articolul 257³⁶. Sancțiunile disciplinare

(1) Aplicarea sancțiunilor disciplinare urmărește menținerea ordinii și disciplinei penitenciare, prevenirea săvârșirii unor noi abateri disciplinare, protecția vieții, integrității și demnității persoanelor, asigurarea securității și siguranței detenției, responsabilizarea condamnatului și susținerea procesului de reintegrare socială.

(2) Sancțiunea disciplinară se aplică în raport cu gravitatea abaterii disciplinare, conduita condamnatului, riscul generat pentru persoanele aflate în instituția penitenciară, pentru personalul penitenciar, pentru ordinea instituției și pentru executarea pedepsei.

(3) În condițiile prezentului cod, conducerea instituției penitenciare poate aplica următoarele sancțiuni disciplinare:

a) avertisment;

b) suspendarea dreptului de a primi și/sau cumpăra bunuri, cu excepția celor necesare igienei personale, sănătății, exercitării dreptului la apărare, corespondenței și participării la activitățile educative obligatorii, pe un termen de până la 60 de zile;

c) suspendarea dreptului la vizite private pe un termen de până la 2 luni;

d) suspendarea dreptului de a beneficia de măsuri de destindere și alte facilități execuționale acordate în considerarea conduitei pozitive pe un termen de până la 6 luni;

e) reducerea sau anularea creditelor pentru progres execuțional, în condițiile prezentului cod;

f) izolarea disciplinară:

1) a condamnatului major de gen masculin pe un termen de până la 10 zile;

2) a condamnatei majore de gen feminin pe un termen de până la 5 zile.

(4) Pentru o singură abatere disciplinară se aplică o singură sancțiune disciplinară principală. În cazul abaterilor disciplinare grave sau foarte grave, sancțiunea principală poate fi însoțită, motivat, de una dintre măsurile prevăzute la alin. (3) lit. e) sau f), dacă aceasta este necesară pentru prevenirea repetării abaterii și pentru asigurarea securității și siguranței detenției.

(5) Aplicarea sancțiunilor disciplinare nu poate restrânge dreptul la apărare, petiționare, corespondență, vot, libertate religioasă, asistență medicală, hrană, apă potabilă, condiții minime de detenție, odihnă și plimbare zilnică.

(6) Sancțiunile prevăzute la alin. (3) lit. c) și g) nu pot fi aplicate femeilor gravide, mamelor care îngrijesc copii cu vârsta de până la 3 ani și condamnaților pentru care există contraindicații medicale constatate de personalul medical.

(7) În cazul condamnaților minori, termenele maxime ale sancțiunilor prevăzute la alin. (3) lit. b), c) și d) se reduc la jumătate, iar izolarea disciplinară nu poate fi aplicată.

(8) Se interzice aplicarea sancțiunilor disciplinare colective.

(9) Forța fizică, mijloacele speciale, mijloacele de imobilizare și alte măsuri de securitate și siguranță a detenției nu pot constitui sancțiuni disciplinare și nu pot fi utilizate în scopul executării acestora.

(10) Izolarea disciplinară constituie o sancțiune excepțională și de ultimă instanță, care poate fi aplicată numai pentru abateri disciplinare grave sau foarte grave, dacă alte sancțiuni disciplinare sunt vădit insuficiente pentru realizarea scopurilor răspunderii disciplinare.

(11) Izolarea disciplinară se aplică pe durata strict necesară, cu examinarea medicală prealabilă a condamnatului și cu monitorizarea zilnică a stării sale de sănătate. Personalul medical informează de îndată conducerea instituției penitenciare dacă menținerea izolării disciplinare pune în pericol sănătatea condamnatului.

(12) Săvârșirea unei abateri disciplinare foarte grave sau săvârșirea repetată a abaterilor disciplinare grave poate fi luată în considerare la schimbarea regresivă a regimului de executare a pedepsei, în condițiile art. 210.

(13) Procedura disciplinară se desfășoară în condițiile prezentului cod. Aspectele organizatorice și procedurale de aplicare a sancțiunilor disciplinare se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Articolul 257³⁷. Individualizarea răspunderii disciplinare

(1) La stabilirea existenței răspunderii disciplinare și la individualizarea sancțiunii disciplinare se țin cont de:

- a) natura și gravitatea abaterii disciplinare;
- b) împrejurările și modul de săvârșire a abaterii disciplinare;
- c) forma și gradul de vinovăție a condamnatului;
- d) consecințele produse sau care puteau fi produse prin săvârșirea abaterii disciplinare;
- e) pericolul creat pentru viața ori integritatea persoanelor, pentru ordinea și disciplina penitenciară, precum și pentru siguranța și securitatea detenției;
- f) conduita anterioară a condamnatului și sancțiunile disciplinare aplicate anterior;
- g) atitudinea condamnatului față de fapta săvârșită, inclusiv recunoașterea faptei, regretul manifestat și conlucrarea cu administrația instituției penitenciare în cadrul cercetării disciplinare;
- h) măsurile întreprinse de condamnat pentru înlăturarea ori diminuarea consecințelor abaterii disciplinare;
- i) orice alte circumstanțe relevante pentru justa soluționare a cauzei disciplinare.

(2) Sancțiunea disciplinară trebuie să fie proporțională cu gravitatea abaterii disciplinare săvârșite și cu scopurile răspunderii disciplinare.

(3) În cazul unei abateri disciplinare cu un grad redus de pericol și dacă scopurile răspunderii disciplinare pot fi atinse fără aplicarea unei sancțiuni disciplinare, condamnatul poate fi absolvit de răspundere disciplinară, cu consemnarea motivelor într-un act motivat.

(4) Aplicarea repetată a unor sancțiuni disciplinare pentru abateri de aceeași natură constituie circumstanță agravantă.

(5) Recunoașterea faptei, contribuția la stabilirea circumstanțelor cauzei și repararea benevolă a prejudiciului cauzat constituie circumstanțe atenuante.

Articolul 257³⁸. Executarea sancțiunilor disciplinare

(1) Sancțiunea disciplinară se pune în executare din ziua aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a acesteia, cu excepția cazurilor în care executarea este suspendată potrivit legii.

(2) Dacă sancțiunea disciplinară nu a fost pusă în executare în termen de 6 luni de la data rămânerii definitive a deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare, condamnatul este liberat de executarea acesteia.

(3) În cazul existenței mai multor sancțiuni disciplinare, acestea se execută cumulativ, cu respectarea principiului proporționalității și a limitelor prevăzute de prezentul cod.

(4) În cazul existenței a două sau mai multe sancțiuni cu izolare disciplinară, executarea unei noi sancțiuni de acest tip poate începe numai după expirarea unui termen de cel puțin 10 zile de la încetarea executării sancțiunii anterioare. Durata totală a izolării disciplinare executate de același condamnat nu poate depăși 30 de zile într-o perioadă de 12 luni.

(5) Izolarea disciplinară se execută numai după examinarea medicală a condamnatului și constatarea de către personalul medical că executarea acesteia nu prezintă riscuri pentru sănătatea fizică sau psihică a persoanei.

(6) Dacă personalul medical constată că executarea izolării disciplinare pune în pericol sănătatea condamnatului, executarea acesteia se suspendă până la dispariția cauzelor care au determinat suspendarea. Perioada suspendării nu se include în termenul prevăzut la alin. (2).

(7) Dacă pe parcursul executării sancțiunii disciplinare se constată că scopul răspunderii disciplinare a fost atins, conducerea instituției penitenciare poate dispune motivat reducerea termenului sancțiunii aplicate.

Articolul 257³⁹. Anularea sancțiunii disciplinare

(1) Decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare poate fi anulată:

- a) prin hotărârea instanței de judecată;
- b) prin decizia directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, în rezultatul controlului efectuat în condițiile art. 178;
- c) prin decizia directorului instituției penitenciare care a aplicat sancțiunea

disciplinară, în cazurile prevăzute de prezentul articol.

(2) Anularea deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare produce efecte retroactive și atrage repunerea condamnatului, pe cât este posibil, în situația anterioară sancționării, precum și înlăturarea tuturor consecințelor juridice ale sancțiunii aplicate.

(3) Dacă se constată ilegalitatea sau netemeinicia deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare aflate în curs de executare, executarea acesteia încetează imediat.

(4) Directorul instituției penitenciare poate anula decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare emisă de instituția respectivă dacă, după aplicarea sancțiunii:

a) au fost descoperite fapte sau circumstanțe noi care nu au fost cunoscute la data emiterii deciziei și care demonstrează nevinovăția condamnatului;

b) se constată că decizia s-a întemeiat pe informații sau probe false ori vădit eronate;

c) se constată existența unor încălcări procedurale care au afectat dreptul la apărare sau legalitatea procedurii disciplinare.

(5) Decizia de anulare se motivează în fapt și în drept și se comunică imediat condamnatului.

(6) Sancțiunea disciplinară anulată nu poate fi luată în considerare la evaluarea conduitei condamnatului, la schimbarea regimului de executare a pedepsei, la acordarea măsurilor de destindere sau la aplicarea altor instituții prevăzute de prezentul cod.

Articolul 257⁴⁰. Contestarea deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare

(1) Decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare poate fi contestată de către condamnat, personal sau prin intermediul avocatului ales ori desemnat, în condițiile art. 473¹ din Codul de procedură penală.

(2) Contestația se depune în termen de 3 zile de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare. În acest termen poate fi depusă o contestație nemotivată. Motivele contestației pot fi prezentate în termen de 15 zile de la data comunicării deciziei.

(3) Decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare se comunică condamnatului împreună cu informații privind termenul, instanța competentă și modalitatea de contestare.

(4) Depunerea contestației nu suspendă executarea sancțiunii disciplinare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(5) Condamnatul poate solicita instanței de judecată suspendarea executării sancțiunii disciplinare până la examinarea contestației, dacă executarea imediată a acesteia este susceptibilă să producă consecințe grave sau ireparabile.

(6) Cererea de suspendare a executării sancțiunii disciplinare se examinează de urgență.

(7) În cazul admiterii contestației, instanța dispune anularea totală sau parțială a sancțiunii disciplinare și, după caz, aplicarea prevederilor art. 257³⁹.

(8) Instituția penitenciară este obligată să asigure transmiterea imediată a contestației și a actelor aferente către instanța competentă.

Articolul 257⁴¹. Stingerea (radierea) sancțiunii disciplinare

(1) Sancțiunea disciplinară se consideră stinsă (radiată) dacă, de la data executării integrale a acesteia sau de la data încetării executării, condamnatul nu a săvârșit o nouă abatere disciplinară în termen de:

- a) 3 luni, în cazul avertismentului;
- b) 6 luni, în cazul sancțiunilor prevăzute la art. 257³⁶ alin. (3) lit. b)–e);
- c) 12 luni, în cazul izolării disciplinare.

(2) În cazul în care sancțiunea disciplinară nu a fost executată integral din motive neimputabile condamnatului, termenul prevăzut la alin. (1) curge de la data încetării executării acesteia.

(3) Radierea sancțiunii disciplinare operează de drept și se consemnează în dosarul personal al condamnatului.

(4) Din momentul radierii, sancțiunea disciplinară nu mai produce efecte juridice și nu poate fi luată în considerare la:

- a) individualizarea unei noi sancțiuni disciplinare;
- b) evaluarea conduitei condamnatului;
- c) schimbarea regimului de executare a pedepsei;
- d) acordarea măsurilor de destindere;
- e) acordarea creditelor pentru progres execuțional;
- f) aplicarea altor instituții prevăzute de prezentul cod.

(5) Prin derogare de la alin. (4), informațiile privind sancțiunile disciplinare radiate pot fi păstrate în evidențele administrației penitenciare exclusiv în scop statistic, analitic sau de audit instituțional, fără a produce efecte juridice asupra situației condamnatului.

(6) Dacă pe parcursul termenelor prevăzute la alin. (1) condamnatul săvârșește o nouă abatere disciplinară, termenul de radiere începe să curgă din nou de la data executării integrale a ultimei sancțiuni disciplinare aplicate.

(7) Directorul instituției penitenciare poate dispune, prin decizie motivată, radierea înainte de termen a unei sancțiuni disciplinare, dacă condamnatul a manifestat o conduită ireproșabilă, a realizat integral obiectivele Planului individual de executare a pedepsei și există suficiente motive pentru a considera că scopurile răspunderii disciplinare au fost atinse.

**Secțiunea 12. Particularitățile executării pedepsei
închisorii în privința condamnaților minori și tineri**

Articolul 257⁴². Dispoziții generale

(1) Condamnații care nu au atins majoratul execută pedeapsa închisorii în centre de detenție pentru minori și tineri, în condiții de detenție adaptate vârstei, nivelului de dezvoltare, nevoilor și personalității lor, cu respectarea dispozițiilor generale ale

prezentului cod și a particularităților prevăzute de prezenta secțiune.

(2) Regimurile de executare aplicate condamnaților minori se organizează potrivit principiilor generale ale executării progresive a pedepsei, fiind adaptate vârstei, nivelului de dezvoltare și necesităților specifice ale acestora. Schimbarea regimului de executare a pedepsei se efectuează în condițiile prezentului cod, cu informarea reprezentantului legal.

(3) Fără a aduce atingere principiilor generale ale legislației execuțional-penale, la executarea pedepsei închisorii în privința minorilor se respectă următoarele principii:

- a) asigurării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului;
- b) individualizării deciziilor privind minorul, ținând cont de vârsta, nivelul de maturitate, particularitățile psihice și fizice, necesitățile individuale și mediul social din care provine;
- c) participării copilului la luarea deciziilor care îl privesc, prin oferirea posibilității reale de a fi ascultat și de a-și exprima opinia;
- d) incluziunii sociale, prin implicarea comunității, autorităților publice, instituțiilor de învățământ, organizațiilor necomerciale și altor actori relevanți în procesul de reintegrare socială;
- e) stimulării educației, dezvoltării personale și formării profesionale a copilului;
- f) menținerii și dezvoltării relațiilor familiale și sociale pozitive, prin întreprinderea măsurilor necesare pentru păstrarea contactului minorului cu familia și alte persoane importante pentru dezvoltarea sa.

(4) Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică și condamnaților tineri, în condițiile art. 257⁴⁴.

Articolul 257⁴³. Particularitățile detenției

(1) Condamnații minori și tineri beneficiază de un număr și o durată a vizitelor și convorbirilor telefonice mai favorabile decât cele aplicabile condamnaților adulți, potrivit prezentului cod.

(2) În vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării fizice, psihice și morale, condamnaților minori și tineri li se asigură asistență psihologică și posibilitatea menținerii legăturii cu persoanele cu care au relații familiale ori legături afective semnificative.

(3) Condamnatul minor poate fi scutit de obligația de a presta munca compensatorie, dacă participă la activități de resocializare prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei. Participarea la aceste activități se ia în considerare la acordarea creditelor pentru progres execuțional și a altor măsuri prevăzute de prezentul cod.

(4) Activitățile de resocializare ale condamnaților minori și tineri incluse în Planul individual de executare a pedepsei se planifică astfel încât să promoveze sănătatea fizică și psihică, respectul de sine, simțul responsabilității, dezvoltarea competențelor sociale și profesionale și prevenirea recidivei.

(5) Oferta activităților și programelor de resocializare disponibile în cadrul

centrului de detenție pentru minori și tineri trebuie să fie diversificată și adaptată, pe cât posibil, necesităților individuale ale fiecărui condamnat.

(6) Măsurile de destindere se acordă, în special, pentru participarea la activități educative, culturale, sportive sau de formare profesională desfășurate în afara centrului de detenție.

(7) Participarea la activitățile de învățământ se organizează, pe cât posibil, prin prezența fizică la instituția de învățământ, cu aplicarea măsurilor de destindere necesare și cu respectarea cerințelor de siguranță.

Articolul 257⁴⁴. Continuarea executării pedepsei în centre de detenție pentru minori și tineri

(1) La atingerea majoratului în detenție, Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate examinează oportunitatea continuării executării pedepsei de către condamnat în cadrul centrului de detenție pentru minori și tineri până la împlinirea vârstei de 23 de ani (condamnat tânăr).

(2) Continuarea executării pedepsei în cadrul centrului de detenție pentru minori și tineri poate fi refuzată dacă se constată existența cel puțin a unuia dintre următoarele criterii:

- a) condamnatul prezintă unul dintre riscurile prevăzute la art. 204 alin. (6);
- b) nu respectă regimul de executare în care este plasat;
- c) refuză nejustificat îndeplinirea măsurilor prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei;
- d) refuză nejustificat executarea muncii obligatorii prevăzute de lege;
- e) manifestă în mod repetat comportamente incompatibile cu scopul executării pedepsei în cadrul centrului de detenție pentru minori și tineri.

(3) Decizia privind continuarea executării pedepsei în centrul de detenție pentru minori și tineri se motivează și se comunică condamnatului.

(4) Decizia prevăzută la alin. (1) poate fi revizuită ulterior dacă se constată existența cel puțin a unuia dintre criteriile prevăzute la alin. (2).

(5) La împlinirea vârstei de 23 de ani, condamnatul tânăr se transferă într-o instituție penitenciară pentru condamnații adulți, potrivit regimului de executare stabilit.

Secțiunea 13. Particularitățile executării pedepsei în privința condamnatelor gravide și a mamelor care au copii în îngrijire

Articolul 257⁴⁵. Asistența gravidelor și a mamelor care au copii în îngrijire în detenție

(1) În timpul sarcinii, la naștere și după naștere, condamната beneficiază de asistență medicală corespunzătoare stării sale și a copilului.

(2) În cazul implicării în muncă a condamnatelor gravide sau a mamelor care au copii în îngrijire în detenție, se respectă normele speciale privind securitatea și sănătatea în muncă aplicabile femeilor gravide, lăuzelor și mamelor care alăptează.

(3) Asistența medicală acordată în timpul sarcinii include, în special, consultațiile, investigațiile și supravegherea medicală specifică gravidității.

(4) Condamnatelor li se asigură posibilitatea de a naște în instituții medico-sanitare din afara sistemului administrației penitenciare. În cazul în care nașterea are loc în detenție, acest fapt nu se indică în certificatul de naștere al copilului.

(5) După naștere, condamnații și copilului aceștia li se asigură îngrijire medicală specializată, conform necesităților și prescripțiilor medicale.

(6) Condamnații care are în îngrijire un copil cu vârsta de până la 3 ani i se creează condiții pentru locuirea împreună cu acesta. Instituția penitenciară asigură acces permanent la asistență medicală, psihologică și socială pentru mamă și copil. Dezvoltarea copilului se realizează în condiții cât mai apropiate de cele din comunitate și este monitorizată de specialiști, în conformitate cu standardele naționale.

(7) La atingerea vârstei de 3 ani, copilul este încredințat, cu acordul scris al mamei, tatălui, dacă acesta nu este decăzut din drepturile părintești, unei alte persoane indicate de mamă sau autorității tutelare competente. În lipsa acordului mamei, aflarea copilului împreună cu aceasta poate fi prelungită cu cel mult un an, dacă aceasta corespunde interesului superior al copilului și după consultarea autorității tutelare competente.

(8) În regim deschis de executare, dacă aceasta corespunde interesului superior al copilului, copilul poate rămâne împreună cu mama până la împlinirea vârstei de 8 ani. De asemenea, copilul cu vârsta de până la 8 ani poate fi primit să locuiască împreună cu mama după transferarea acesteia în regimul deschis.

(9) Instituția penitenciară organizează, după posibilitate, frecventarea de către copil a serviciilor de educație timpurie din raza teritorială de activitate a instituției.

(10) Pentru protecția sănătății, securității sau dezvoltării copilului, cu avizul autorității tutelare competente, copilul poate fi încredințat persoanelor prevăzute la alin. (7) și înainte de împlinirea vârstei de 3 ani.

(11) Cu acordul scris al mamei, copilul poate fi încredințat persoanelor prevăzute la alin. (7) și înainte de împlinirea vârstei de 3 ani.

(12) Condamnata care a fost plasată în detenție după nașterea copilului poate lua în detenție copilul său cu vârsta de până la 3 ani.

Articolul 257⁴⁶. Particularitățile detenției condamnatelor gravide și ale mamelor care au copii în îngrijire în detenție

(1) Condamnatele gravide și mamele care au copii în îngrijire în detenție execută pedeapsa, de regulă, în regim semiînchis sau deschis. Regimul închis poate fi aplicat doar în cazuri excepționale, dacă evaluarea individuală stabilește existența unor riscuri incompatibile cu executarea pedepsei în alte regimuri.

(2) Normele de alimentare pentru condamnatelor gravide, mamele care alăptează și copiii aflați în îngrijire în detenție se stabilesc de Guvern.

(3) Numărul vizitelor și durata convorbirilor telefonice acordate mamelor care au copii în îngrijire în detenție se dublează față de cele prevăzute pentru regimul de

executare în care acestea sunt plasate.

(4) Copilul poate fi vizitat de tatăl său și de rudele acestuia, la prezentarea actelor justificative, în spații special amenajate, cu respectarea interesului superior al copilului și a eventualelor restricții stabilite prin lege sau prin hotărâri ale autorităților competente.

(5) Cu acordul scris al mamei și cu respectarea interesului superior al copilului, tatăl poate lua copilul în afara instituției penitenciare pentru perioade determinate.

(6) Condamnatele gravide și mamele care au copii cu vârsta de până la 3 ani în îngrijire nu pot fi implicate în activități care prezintă riscuri pentru sănătatea sau securitatea lor ori care pot afecta sarcina, alăptarea sau dezvoltarea copilului.

(7) Durata totală a muncii prestate de condamnatele gravide sau de mamele care au copii în îngrijire nu poate depăși 6 ore pe zi și 30 de ore pe săptămână. La organizarea muncii se respectă legislația privind securitatea și sănătatea în muncă aplicabilă femeilor gravide și mamelor care alăptează.

(8) Prin derogare de la art. 257¹⁰, condamnată gravidă sau mama care are copil în îngrijire se scutește de obligația prestării muncii obligatorii dacă participă la activități de resocializare prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei. Participarea la aceste activități este echivalentă executării obligației respective. Prezentul alineat nu se aplică dacă copilul este înscris într-o instituție de educație timpurie pe întreaga durată a programului zilnic.

(9) Condamnatelor gravide și mamelor care au copii în îngrijire în detenție nu le pot fi aplicate sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 257³⁶ alin. (3) lit. b), c) și f).

(10) Programul zilnic al condamnatelor gravide și al mamelor care au copii în îngrijire în detenție se stabilește de administrația instituției penitenciare, ținând cont de recomandările medicale obligatorii și de necesitatea petrecerii unui timp cât mai îndelungat în afara spațiilor de detenție.

Secțiunea 14. Particularitățile executării pedepsei în privința persoanelor condamnate la detențiune pe viață

Articolul 257⁴⁷. Dispoziții generale

Dispozițiile prezentului cod se aplică persoanelor condamnate la detențiune pe viață în măsura în care nu contravin dispozițiilor prezentei secțiuni.

Articolul 257⁴⁸. Principiile executării detențiunii pe viață

(1) Executarea pedepsei detențiunii pe viață urmărește asigurarea securității publice, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, menținerea ordinii în instituțiile penitenciare și pregătirea condamnatului pentru o eventuală reintegrare socială.

(2) Executarea pedepsei detențiunii pe viață se realizează în baza principiilor individualizării, progresivității, responsabilizării și normalizării condițiilor de detenție.

(3) Condamnatului la detențiune pe viață i se oferă posibilitatea participării la activități educative, ocupaționale, terapeutice și de resocializare pe întreaga durată a

executării pedepsei.

Articolul 257⁴⁹. Aplicarea regimurilor de executare a pedepsei

(1) Persoanelor condamnate la detențiune pe viață li se stabilește inițial regimul închis de executare a pedepsei.

(2) Regimul închis stabilit inițial poate fi schimbat progresiv în regim semiînchis după executarea efectivă a cel puțin 6 ani de detenție în regimul respectiv. Decizia se adoptă de către Unitatea de evaluare și planificare a executării pedepsei din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, în baza evaluării individuale și în condițiile generale prevăzute de prezentul cod.

(3) Regimul semiînchis poate fi schimbat progresiv în regim deschis după executarea efectivă a cel puțin 20 de ani de detenție, dacă evaluarea individuală relevă existența unui risc redus pentru siguranța publică, pentru siguranța detenției și pentru comiterea unor noi infracțiuni.

(4) În cazul plasării în regim deschis, persoanei condamnate la detențiune pe viață i se poate aplica monitorizarea electronică, dacă aceasta rezultă din evaluarea individuală a riscurilor.

(5) Înainte de punerea în executare a deciziei privind transferarea în regim deschis, instituția penitenciară notifică partea vătămată ori succesorul acesteia, dacă persoana respectivă a solicitat anterior să fie informată despre evoluția executării pedepsei.

Articolul 257⁵⁰. Măsurile de destindere aplicate persoanelor condamnate la detențiune pe viață

(1) Măsurile de destindere prevăzute de prezentul cod se aplică persoanelor condamnate la detențiune pe viață în condiții generale, cu particularitățile prevăzute de prezentul articol.

(2) Persoanelor condamnate la detențiune pe viață aflate în regim semiînchis li se pot acorda ieșiri în afara instituției penitenciare:

- a) însoțite de personalul penitenciar;
- b) cu monitorizare electronică.

(3) Ieșirea în afara instituției penitenciare cu monitorizare electronică poate fi acordată numai dacă anterior au avut loc fără incidente cel puțin cinci ieșiri însoțite de personalul penitenciar și dacă evaluarea individuală relevă existența unui risc redus de evadare, recidivă și pericol pentru siguranța publică.

(4) Ieșirea în afara instituției penitenciare fără însoțire și concediul din detenție pot fi acordate persoanelor condamnate la detențiune pe viață numai în circumstanțe excepționale, după executarea unei perioade îndelungate de detenție în regim progresiv și în baza unei evaluări individuale complexe care stabilește existența unui risc redus de evadare, recidivă sau pericol pentru siguranța publică.

(5) La examinarea oportunității acordării măsurilor prevăzute la alin. (4), se ține cont în special de:

- a) conduita condamnatului pe întreaga durată a executării pedepsei;

b) gradul de realizare a Planului individual de executare a pedepsei;
c) sancțiunile disciplinare nestinse (neradiate);
d) participarea la activități educative, de resocializare și muncă;
e) rezultatele evaluării riscurilor;
f) orice alte circumstanțe relevante pentru aprecierea perspectivelor de reintegrare socială.

(6) Măsurile de destindere acordate persoanelor condamnate la detențiune pe viață se supun unei monitorizări sporite și pot fi însoțite de obligații suplimentare necesare pentru protejarea siguranței publice și prevenirea riscurilor de evadare sau recidivă.”

16. Capitolul XXIII se abrogă.

17. La articolul 265, textul „aplicând, după caz, compensarea privilegiată a zilelor de muncă” se exclude.

18. Articolul 266,

La alineatul (1), cuvintele „administrația locului de deținere” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară”;

se completează cu alin. (1¹) cu următorul conținut:

„(1¹) La evaluarea comportamentului condamnatului și a progresului realizat în executarea pedepsei se iau în considerare inclusiv creditele pentru progres execuțional acumulate potrivit art. 257¹³.”

la alineatul (3), cuvintele „administrația locului de deținere” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară”.

19. Articolul 267:

alineatul (1) devine alineat unic și, după cuvântul „condamnatului” se completează cu conjuncția „și”, iar textul „și, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă” se exclude;

alineatul (2) se abrogă.

20. La articolul 271¹:

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Asigurarea monitorizării electronice în cazurile prevăzute la alin. (7) lit. a) se efectuează de către instituția penitenciară, iar în cazurile prevăzute la alin. (7) lit. b) și c) - de către organele de probațiune”;

alineatul (7), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) condamnaților în privința cărora se dispun măsuri de destindere, inclusiv condamnaților la pedeapsa detențiunii pe viață plasați în regim deschis de executare a pedepsei.”.

21. Articolul 272 alineatul (2), prima propoziție se completează la final cu textul „, , dacă legea privind aplicarea actului de clemență nu prevede altfel.”.

22. La articolul 275, alineatul (2) se abrogă.

23. La articolul 277 alineatul (2) cuvintele „de peculiu” se substituie cu cuvântul „personal”.

24. Articolele 278 – 280 se abrogă.

25. Articolul 282:

În titlul articolului, cuvintele „administrației locului de deținere” se substituie cu cuvintele „instituției penitenciare”;

alineatul (1) se abrogă;

la alineatul. (2), cuvintele „administrația locului de deținere” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară”;

la alineatul (3), cuvintele „administrația locului de deținere” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară” în ambele cazuri;

alineatul (4), va avea următorul cuprins:

(4) Condamnații cu dizabilități severe sau accentuate, precum și condamnații care au atins vârsta de pensionare și au o capacitate scăzută de auto-deservire, cauzată de circumstanțe de natură fizică sau socială și necesită supraveghere, asistare și îngrijire specializată pot solicita plasarea în aziluri pentru persoane cu dizabilități sau în vârstă. Instituția penitenciară, în termen de 5 zile, expediază organului de asistență socială cererea condamnatului. ”.

26. Articolul 283

la alineatul (2), cuvintele „administrația penitenciarului” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară”;

la alineatul (3), cuvintele „administrația locului de deținere” și „administrația” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară” în ambele cazuri.

27. Articolele 303-305 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 303. Locurile de arest preventiv

(1) Persoanele față de care a fost aplicată arestarea preventivă se dețin în instituțiile prevăzute la art. 175.

(2) În cazul necesității acordării asistenței medicale de urgență, persoanele în privința cărora a fost aplicată arestarea preventivă pot fi internate în spitalele penitenciare, iar în cazurile prevăzute în art. 257²⁴ alin. (4) – în instituțiile medico-sanitare publice, asigurând-li-se paza și/sau supravegherea necesară.

(3) În cazul dispunerii expertizei în temeiurile prevăzute de Codul de procedură penală, persoanele se internează în instituțiile publice de expertiză judiciară în condițiile prevăzute de lege, asigurând-li-se paza și/sau supravegherea necesară.

Articolul 304. Asigurarea ordinii de deținere în locurile de arest preventiv

(1) Asigurarea ordinii de deținere sub arest a preveniților revine personalului locurilor de arest preventiv.

(2) Personalul locurilor de arest preventiv își desfășoară activitatea în conformitate cu prezentul cod, cu Codul de procedură penală și cu alte acte normative.

(3) La solicitarea scrisă a organului de urmărire penală, a judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată de fond, instituția de deținere transmite prevenitul organului de poliție pentru a fi adus în față autorității respective.

(4) La solicitarea scrisă a instanței de apel sau recurs, instituția de deținere asigură escortarea prevenitului în față autorității respective.

Articolul 305. Persoanele deținute în locurile de arest preventiv

(1) În locurile de arest preventiv se dețin persoanele față de care a fost aplicată măsura preventivă a arestului preventiv prin încheierea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată.

(2) În locurile de arest preventiv pot fi deținute, de asemenea:

a) persoanele condamnate prin hotărâre nedefinitivă la pedeapsa închisorii sau la pedeapsa detențiunii pe viață;

b) persoanele condamnate la pedeapsa închisorii sau la pedeapsa detențiunii pe viață, după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, până la finalizarea evaluării inițiale și stabilirea regimului de executare;

c) persoanele lăsate în locul de arest preventiv sau transferate în acest loc din instituțiile de executare a pedepsei pentru participarea la acțiuni procesuale în cadrul proceselor penale ori pentru participarea la examinarea cauzelor de către instanțele judecătorești;

d) persoanele condamnate lăsate pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească ale locului de arest preventiv, în condițiile prezentului cod;

e) condamnații aflați în tranzit.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (1) și (2) se dețin separat, în condițiile stabilite de prezentul cod, ținând cont de statutul lor procesual și execuțional, de sex, vârstă, starea de sănătate și necesitățile de securitate.”

28. Se completează cu articolul 305¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 305¹. Condamnații lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească ale locului de arest preventiv

(1) Pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească ale locului de arest preventiv pot fi lăsați condamnați la pedeapsa închisorii, cu consimțământul acestora, în limita necesităților instituției.

(2) Pot fi lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească numai condamnații care:

a) au fost evaluați ca prezentând un risc redus pentru siguranța detenției;

b) sunt apți din punct de vedere medical pentru executarea muncilor respective;

c) nu au manifestat comportamente incompatibile cu activitățile ce urmează a fi desfășurate;

d) nu fac parte din categoriile de condamnați pentru care legea impune condiții speciale de detenție sau separare.

(3) Decizia privind lăsarea condamnatului pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească se dispune de directorul instituției penitenciare, în baza evaluării individuale și a acordului scris al condamnatului.

(4) Condamnații lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească sunt cazați separat de persoanele aflate în arest preventiv și de celelalte categorii de persoane deținute, în condițiile prezentului cod.

(5) Condamnații prevăzuți la alin. (1) pot fi implicați în lucrări de întreținere, salubritate, alimentație publică, spălătorie, activități tehnico-gospodărești și alte activități necesare funcționării locului de arest preventiv.

(6) În cazul în care nu mai sunt întrunite condițiile care au stat la baza lăsării condamnatului pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească sau dacă acesta încalcă regimul de detenție, conducerea instituției penitenciare dispune încetarea executării activităților respective și transferarea condamnatului în instituția penitenciară corespunzătoare regimului său de executare.

(7) Modul de selectare, evidență, cazare, supraveghere și implicare în muncă a condamnaților lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească se stabilește prin regulamentul aprobat de Administrația Națională a Penitenciarelor.”

29. Articolele 306 – 307 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 306. Statutul juridic al persoanei aflate sub arest preventiv

(1) Persoanelor aflate sub arest preventiv li se aplică dispozițiile Capitolului XXII, în măsura în care nu contravin dispozițiilor prezentului titlu.

(2) Persoana aflată sub arest preventiv beneficiază de prezumția nevinovăției și este supusă numai restricțiilor inerente executării măsurii preventive, necesare pentru buna desfășurare a procesului penal, menținerea ordinii și siguranței locului de detenție.

(3) Preveniții se dețin în camere individuale sau comune, cu respectarea cerințelor detenției separate prevăzute la art. 309.

(4) Deplasarea preveniților în interiorul locului de detenție se efectuează cu însoțire sau sub supraveghere.

(5) Dreptul preveniților de a primi vizite, de a avea convorbiri telefonice și de a comunica cu reprezentanții mijloacelor de informare în masă poate fi restricționat temporar prin decizia motivată și scrisă a organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanței de judecată pe rolul căreia se află cauza penală, dacă exercitarea dreptului respectiv ar putea prejudicia urmărirea penală ori desfășurarea procesului judiciar, iar măsura este proporțională cu situația care a determinat-o.

(6) Preveniții pot fi antrenați, cu acordul lor, la muncă remunerată pe teritorii locului de detenție, în condițiile prezentului cod. Aceștia au obligația de a menține ordinea și igiena spațiului de detenție utilizat.

(7) Prevenițiilor li se pot aplica sancțiuni disciplinare în condițiile prezentului cod, ținându-se cont de durata arestării preventive și de statutul lor procesual. Sancțiunile prevăzute la art. 257³⁶ alin. (2) lit. b) și c) pot fi aplicate pe un termen de cel mult 10 zile, iar sancțiunea izolării disciplinare pe un termen de cel mult 5 zile. Aplicarea sancțiunilor disciplinare nu poate restrânge dreptul la apărare, accesul la avocat sau confidențialitatea comunicărilor cu acesta.

(8) În perioada arestării preventive, dreptul la educație poate fi restricționat temporar prin decizia motivată și scrisă a organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanței de judecată pe rolul căreia se află cauza penală, dacă măsura este necesară pentru buna desfășurare a procesului penal și este proporțională cu situația care a determinat-o.

(9) Prevederile referitoare la numărul și periodicitatea vizitelor și convorbirilor telefonice se aplică similar persoanelor plasate în regim semiînchis.

(10) Activitățile educative, psihologice, sociale și de resocializare desfășurate cu preveniții pot avea loc numai în interiorul locului de arest preventiv, sub paza și/sau supravegherea necesară, cu respectarea cerințelor prevăzute la art. 309.

Articolul 307. Dosarul personal al persoanei arestate preventiv

(1) Pentru fiecare persoană arestată preventiv se întocmește dosarul personal. Conținutul, condițiile de gestionare, completare, păstrare și arhivare a dosarului personal se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(2) Persoana arestată preventiv și apărătorul acesteia au acces la dosarul personal, în prezența persoanei desemnate de conducerea locului de arest preventiv, în condițiile prevăzute la art. 203.

(3) Organul de urmărire penală, procurorul și instanța de judecată pe rolul căreia se află cauza penală au acces, la cerere, la dosarul personal al persoanei arestate preventiv.

(4) Alte persoane pot consulta dosarul personal numai cu acordul persoanei arestate preventiv sau în cazurile expres prevăzute de lege.

(5) Datele cu caracter personal ale persoanelor arestate preventiv sunt confidențiale și beneficiază de protecția prevăzută de legislația privind protecția datelor cu caracter personal.

30. Se completează cu articolul 307¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 307¹. Dreptul la petiționare și corespondență

(1) Persoana aflată sub arest preventiv are dreptul să adreseze petiții, cereri, plângeri și alte comunicări autorităților publice, instanțelor judecătorești, organelor de urmărire penală, organizațiilor naționale și internaționale competente în domeniul protecției drepturilor omului, precum și altor persoane și organizații, în condițiile prezentului cod.

(2) Exercițarea dreptului la petiționare nu poate atrage sancționarea, discriminarea sau aplicarea unor măsuri restrictive față de persoana aflată sub arest

preventiv.

(3) Corespondența adresată apărătorului, instanțelor judecătorești, procurorului, organului de urmărire penală, Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, mecanismelor naționale și internaționale de protecție a drepturilor omului, precum și autorităților competente să examineze plângeri privind tratamentele inumane sau degradante nu poate fi deschisă, citită, reținută sau cenzurată.

(4) Expedierea și primirea corespondenței prevăzute la alin. (3) se efectuează în condiții care asigură confidențialitatea comunicării.

(5) Corespondența care nu intră sub incidența alin. (3) poate fi supusă controlului în condițiile prezentului cod, dacă acest lucru este necesar pentru menținerea ordinii și securității locului de detenție ori pentru prevenirea săvârșirii unor infracțiuni.

(6) Restrângerea dreptului la corespondență poate fi dispusă numai prin decizia motivată și scrisă a organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanței de judecată pe rolul căreia se află cauza penală, dacă măsura este necesară pentru buna desfășurare a procesului penal și este proporțională cu scopul urmărit.

(7) Persoana aflată sub arest preventiv este informată neîntârziat despre drepturile prevăzute de prezentul articol.”.

31. Articolul 308 se abrogă.

32. La articolul 309:

alineatul (1) devine alineat unic;

litera c) se completează cu cuvintele „și prezintă risc de violență”;

litera e) se abrogă;

alineatul (2) se abrogă.

33. Articolul 310 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 310.** Temeiurile și modul de eliberare a persoanelor aflate sub arest preventiv

(1) Înlocuirea, revocarea sau încetarea de drept a măsurii preventive, în condițiile art. 195 din Codul de procedură penală, constituie temei pentru eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv.

(2) Eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv se dispune de conducerea locului de arest preventiv, iar în afara orelor de program de către șeful de grup, în temeiul:

a) încheierii judecătorului de instrucție;

b) hotărârii instanței de judecată;

c) ordonanței procurorului care conduce sau, după caz, efectuează urmărirea penală, în cazurile prevăzute de art. 195 din Codul de procedură penală;

d) expirării termenului arestului preventiv.

(3) Încheierea judecătorului de instrucție, hotărârea instanței de judecată și ordonanța procurorului privind eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv se execută imediat și fără întârziere după recepționarea acestora de către locul de arest preventiv.

(4) În cazul în care termenul arestului preventiv nu a fost prelungit, persoana este eliberată în ziua și la ora expirării acestuia, dacă nu există un alt temei legal pentru menținerea sa în detenție, inclusiv punerea în executare a unei hotărâri judecătorești prin care s-a aplicat o pedeapsă privativă de libertate ori aplicarea arestului preventiv într-o altă cauză penală. Înainte de eliberare, administrația locului de arest preventiv verifică existența unor alte acte procesuale sau temeiuri legale care justifică detenția persoanei.

(5) Expirarea termenului arestului preventiv în afara orelor de program sau în zilele de repaus nu poate constitui temei pentru amânarea eliberării persoanei.

(6) Persoanei eliberate i se înmânează actele de identitate, bunurile și valorile personale, mijloacele bănești aflate în evidența instituției, precum și o adeverință de eliberare în care se indică perioada aflării sub arest preventiv și temeiul eliberării. La cerere, acestea i se eliberează informații privind situația contului personal și alte date referitoare la perioada detenției.”.

34. Articolul 318:

alineatul (1) devine alineat unic iar cuvintele „inițial într-un penitenciar de tip” se exclud.

alineatul (2) se abrogă.

Art. IV. – Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 48–57, art. 124), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 10 se completează cu alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) În cadrul sistemului administrației penitenciare pot fi create subdiviziuni specializate responsabile de evaluarea, planificarea și monitorizarea executării pedepselor privative de libertate, coordonarea aplicării sistemului progresiv de executare a pedepselor, precum și exercitarea altor atribuții stabilite de Codul de executare și de actele normative adoptate pentru punerea acestuia în aplicare.”.

2. Articolul 11:

alineatele (2)–(4) se abrogă;

la alineatul (5), textul „, prevăzute pentru instituțiile penitenciare specificate la alin. (2)” se exclude;

la alineatul (6), textul „,prevăzute la alin. (5),” se exclude;

se completează cu alineatele (6¹)–(6³), cu următorul cuprins:

„(6¹) Instituțiile penitenciare asigură executarea pedepselor privative de libertate și a măsurilor preventive privative de libertate în condițiile Codului de executare.

(6²) În cadrul instituțiilor penitenciare pot fi organizate sectoare de deținere destinate executării unuia sau mai multor regimuri de executare, precum și sectoare specializate pentru anumite categorii de persoane private de libertate.

(6³) Profilul funcțional al instituțiilor penitenciare, capacitatea acestora și categoriile de persoane care pot fi plasate în acestea se stabilesc de Administrația Națională a Penitenciarelor în condițiile legii.”.

3. La articolul 13 alineatul (2):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) asigură punerea în executare a pedepselor penale privative de libertate, a măsurii preventive sub forma arestului preventiv și a sancțiunii arestului contravențional, inclusiv prin aplicarea sistemului progresiv de executare a pedepselor și a mecanismelor de individualizare a executării acestora, în condițiile Codului de executare;”

după litera a) se introduce litera a¹), cu următorul cuprins:

„a¹) efectuează evaluarea, planificarea, monitorizarea și coordonarea executării pedepselor privative de libertate, inclusiv prin intermediul subdiviziunilor specializate constituite în condițiile legii;”.

4. La articolul 53 litera a), cuvintele „de tip închis” se substituie cu cuvintele „pentru deținerea condamnaților maturi”, iar textul „instituțiile penitenciare destinate deținerii și tratării bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici” se substituie cu cuvintele „spitalele penitenciare”.

Art. V. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de **1 ianuarie 2030**, cu excepția alin. (6)–(9), care intră în vigoare la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi și până la prima reevaluare individuală efectuată potrivit Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004, regimul de executare provizoriu aplicabil condamnaților aflați în executarea pedepsei închisorii corespunde tipului penitenciarului stabilit prin sentința instanței de judecată, după cum urmează:

- a) penitenciar de tip închis – regim închis;
- b) penitenciar de tip semiînchis – regim semiînchis;
- c) penitenciar de tip deschis – regim deschis.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi și până la prima reevaluare individuală efectuată potrivit Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004, regimul de executare aplicabil condamnaților la pedeapsa detențiunii pe viață se consideră stabilit provizoriu după cum urmează:

- a) condamnaților aflați în regim inițial sau comun – regim închis;
- b) condamnaților aflați în regim înlesnit – regim semiînchis.

(4) Regimurile stabilite provizoriu potrivit alin. (2) și (3) se supun primei reevaluări individuale în condițiile Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004, în termen de cel mult 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi. Până la finalizarea reevaluării, regimurile stabilite provizoriu produc efecte juridice ca regimuri de executare aplicabile.

(5) La examinarea schimbării regimului de executare pentru persoanele aflate în executarea pedepsei la data intrării în vigoare a prezentei legi se ia în considerare întreaga perioadă executată de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.

(6) Guvernul, în termen de 24 de luni de la data publicării prezentei legi:

- a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aproba, prin hotărâre de Guvern, Regulamentul privind organizarea și funcționarea Unității de evaluare și planificare a pedepsei, inclusiv atribuțiile, drepturile și obligațiile personalului acesteia;
- c) va aproba modificările necesare la Regulamentul privind organizarea și funcționarea Administrației Naționale a Penitenciarelor, la structura acesteia și la alte acte normative conexe necesare implementării sistemului progresiv;
- d) va modifica efectivul-limită al sistemului administrației penitenciare, la propunerea ministrului justiției, în vederea instituirii și funcționalizării sistemului progresiv de executare a pedepselor privative de libertate;
- e) va asigura mijloacele financiare necesare pentru crearea, finanțarea și ocuparea etapizată, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, a cel puțin 50 la sută din numărul total de unități de personal necesare suplimentar sistemului administrației penitenciare, estimat potrivit standardelor de personal aprobate de Ministerul Justiției;
- f) va asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare punerii în aplicare a prezentei legi, în limita competențelor stabilite de lege;
- g) va asigura, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, republicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004, cu modificările operate prin prezenta lege și cu modificările ulterioare, dându-se o nouă numerotare elementelor acestuia și corectându-se, după caz, trimiterile interne.

(7) Ministerul Justiției, în perioada 2027–2029, în limita competențelor funcționale stabilite:

- a) va elabora și va aproba, prin ordin al ministrului justiției, standardele de personal necesare funcționării sistemului progresiv de executare a pedepselor privative de libertate;
- b) va aproba sau va actualiza, după caz, actele normative departamentale necesare implementării sistemului progresiv, inclusiv cele privind evaluarea condamnaților, planificarea executării pedepsei, metodologia de lucru a structurilor specializate și pregătirea profesională a personalului;
- c) va coordona procesul de planificare bugetară necesar implementării sistemului progresiv, inclusiv necesarul de personal, infrastructură, instruire, dotări și soluții informatice;

d) va monitoriza gradul de pregătire instituțională a sistemului administrației penitenciare pentru aplicarea prezentei legi.

(8) Administrația Națională a Penitenciarelor, în perioada 2027–2029, în limita competențelor funcționale stabilite:

a) va identifica regimurile de executare ce pot fi organizate în fiecare instituție penitenciară, capacitățile aferente, sectoarele de detenție și necesitățile de adaptare infrastructurală;

b) va elabora și va implementa instrumentele de evaluare a condamnaților, procedurile interne de lucru, mecanismele de evidență și soluțiile informatice necesare aplicării sistemului progresiv;

c) va organiza instruirea personalului sistemului administrației penitenciare în domeniul evaluării, planificării executării pedepsei, aplicării regimurilor progresive și gestionării riscurilor;

d) va realiza pilotarea etapizată a mecanismelor aferente sistemului progresiv, în limitele compatibile cu legislația în vigoare până la data intrării în vigoare a prezentei legi;

e) va prezenta Ministerului Justiției rapoarte semestriale privind măsurile realizate, riscurile identificate și necesitățile suplimentare pentru implementarea prezentei legi.

(9) Actele normative subsecvente necesare pregătirii instituționale pentru aplicarea sistemului progresiv pot fi elaborate, aprobate și puse în aplicare de la data publicării prezentei legi, în măsura în care reglementează măsuri organizatorice, de planificare, instruire, pilotare, dezvoltare instituțională, bugetare sau administrative. Actele normative subsecvente care reglementează aplicarea nemijlocită a noilor regimuri de executare a pedepsei vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2030.

(10) De la data intrării în vigoare a prezentei legi și până la aducerea integrală a cadrului normativ subsecvent în concordanță cu aceasta, actele normative aplicabile executării pedepselor privative de libertate se aplică în măsura în care nu contravin Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004, astfel cum este modificat prin prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(privind instituirea sistemului progresiv de executare a pedepselor penale privative de libertate)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind instituirea sistemului progresiv de executare a pedepselor penale privative de libertate) a fost elaborat de Ministerul Justiției, cu participarea Administrației Naționale a Penitenciarelor, în calitate de autoritate administrativă din subordinea Ministerului Justiției responsabilă de organizarea executării pedepselor penale privative de libertate.

Elaborarea proiectului are la bază o activitate instituțională desfășurată etapizat. Primele activități de analiză și conceptualizare au fost inițiate în cadrul grupului de lucru creat prin *ordinul Directorului Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 420 din 06 septembrie 2016*, privind revizuirea legislației și procedurilor specifice ariei execuțional-penale. În componența grupului au fost incluși specialiști din domeniile relevante ale executării pedepselor privative de libertate, reprezentanți ai sistemului administrației penitenciare și ai Ministerului Justiției, precum și experți ai Misiunii norvegiene de experți pentru promovarea supremației legii (NORLAM). Activitatea acestui grup s-a desfășurat în cadrul a circa 30 de ședințe de lucru, organizate cu suportul misiunii NORLAM.

Procesul de definitivare a proiectului a fost reluat și actualizat în cadrul grupurilor de lucru constituite ulterior prin *ordinele ministrului justiției nr. 305/2022 și nr. 84/2026*, cu participarea specialiștilor din domeniile relevante ale punerii în executare a pedepselor penale privative de libertate din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor și al Ministerului Justiției.

La elaborarea proiectului au fost valorificate datele, constatările și opțiunile de politică publică dezvoltate în *Conceptul privind instituirea Sistemului progresiv de executare a pedepselor penale privative de libertate în Republica Moldova* aprobat de către grupul de lucru, inventarul actelor normative subsecvente necesare punerii în aplicare a legii, inventarul instrumentelor de evaluare necesare Unității de evaluare și planificare a pedepsei și Comisiilor din instituțiile penitenciare, precum și constatările formulate de mecanismele naționale și internaționale de monitorizare a locurilor de detenție, inclusiv Comitetul European pentru Prevenirea Torturii, Avocatul Poporului și Consiliul pentru Prevenirea Torturii.

Proiectul a beneficiat de asistență și consultare externă cu caracter metodologic. În acest sens, au fost valorificate consultările și suportul acordat de experții Consiliului Europei, inclusiv în domeniul evaluării structurate a riscurilor și nevoilor criminogene, al planificării individuale a executării pedepsei și al consolidării capacităților profesionale ale personalului penitenciar. De asemenea, în cadrul cooperării cu Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ) au fost organizate activități de instruire și suport metodologic privind sistemul penitenciar progresiv conform standardelor europene, inclusiv în domeniul diagnosticării și prognozei comportamentului infracțional. Totodată, proiectul a fost analizat din perspectiva bunelor practici europene, inclusiv prin analiza juridică externă realizată de dr. Arne Wieben, director al unei instituții penitenciare din Bremervörde, în contextul cooperării cu IRZ.

Asistența externă menționată a avut caracter consultativ și metodologic, fără a substitui rolul Ministerului Justiției și al Administrației Naționale a Penitenciarelor în calitate de autorități responsabile de elaborarea, promovarea și implementarea proiectului de act normativ.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Temeiul elaborării proiectului îl constituie necesitatea modernizării sistemului execuțional-penal al Republicii Moldova prin trecerea de la un model predominant static de stabilire a condițiilor de executare la un model progresiv, întemeiat pe evaluarea individuală a riscurilor și nevoilor criminogene, pe planificarea executării pedepsei și pe pregătirea graduală a persoanei condamnate pentru reintegrarea socială.

Sursa conceptuală imediată a proiectului este *Conceptul privind instituirea Sistemului progresiv de executare a pedepselor penale privative de libertate în Republica Moldova*. Conceptul fundamentează reforma prin raportare la individualizarea executării, progresivitatea regimurilor, responsabilizarea persoanei condamnate, securitatea dinamică, reducerea recidivei și reintegrarea socială.

Intervenția legislativă rezultă, de asemenea, din obligațiile constituționale și internaționale ale statului privind respectarea demnității umane, protecția drepturilor persoanelor private de libertate, asigurarea siguranței publice și realizarea scopului pedepsei penale. Sunt relevante *Constituția Republicii Moldova*, *Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind executarea pedepselor privative de libertate și detențiunea pe viață, *Regulile Europene pentru Penitenciare*, *Recomandarea Rec(2003)23 privind managementul condamnaților la detențiune pe viață și la pedepse de lungă durată*, *Recomandarea CM/Rec(2014)3 privind infractorii periculoși*, precum și *Regulile minime standard ale Organizației Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela)*.

Proiectul se înscrie în procesul de consolidare a statului de drept și de modernizare a sectorului justiției, fiind corelat cu obiectivul strategic al Republicii Moldova de aderare la Uniunea Europeană și cu necesitatea alinierii practicilor execuțional-penale la standardele europene în materia protecției drepturilor fundamentale, prevenirii relelor tratamente și reintegrării sociale a persoanelor condamnate.

Totodată, proiectul se regăsește în următoarele documente de politici:

- *Foaia de parcurs privind „Statul de drept” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)*, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 275/2025*, Capitolul 23, blocul tematic III „Drepturile fundamentale”, acțiunea 3;
- *Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 306/2025*, Anexa A la Clusterul 1, acțiunea 25;
- *Planul de acțiuni al Ministerului Justiției pentru anul 2026*, aprobat prin *ordinul ministrului justiției nr. 21/2026*, acțiunea nr. 65.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Cadrul normativ actual reglementează executarea pedepselor privative de libertate prin *Codul penal nr. 985/2002*, *Codul de procedură penală nr. 122/2003*, *Codul de executare nr. 443/2004* și *Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare*. Aceste acte conțin dispoziții privind instituțiile penitenciare, regimurile de executare, drepturile și obligațiile persoanelor condamnate, disciplina penitenciară, siguranța detenției, activitățile educative și de reintegrare socială. Cu toate acestea, reglementarea existentă nu asigură în mod suficient un mecanism coerent și integrat de progresie execuțională, bazat pe evaluarea periodică a riscului, pe obiective individuale măsurabile și pe adaptarea graduală a condițiilor de executare la evoluția persoanei condamnate.

În modelul actual, stabilirea categoriei penitenciarului și a condițiilor inițiale de executare este influențată de criterii formale, legate de natura infracțiunii, durata pedepsei și tipul instituției penitenciare. Această abordare limitează capacitatea administrației penitenciare de a ajusta traseul execuțional în funcție de comportamentul concret al condamnatului, de riscurile reale pe care acesta le prezintă, de nevoile criminogene identificate și de rezultatele participării sale la activitățile de

reintegrare.

Deși legislația execuțională conține elemente de diferențiere a regimurilor, acestea nu sunt integrate într-un sistem progresiv complet, în care persoana condamnată să aibă o perspectivă clară, predictibilă și evaluabilă de avansare către condiții mai puțin restrictive, în funcție de conduită, de diminuarea riscurilor și de realizarea obiectivelor stabilite în Planul individual de executare a pedepsei. În lipsa unui asemenea mecanism, participarea la activități de resocializare riscă să fie percepută ca o formalitate, iar administrația penitenciară nu dispune întotdeauna de instrumente standardizate pentru a măsura progresul real al persoanei condamnate.

Problemele structurale semnalate în domeniul penitenciar, inclusiv influența subculturii criminale, violența între deținuți, insuficiența activităților constructive, participarea limitată la programe educative, psihologice și sociale, dificultățile de pregătire pentru liberare și lipsa continuității intervențiilor post-detenție, nu pot fi soluționate exclusiv prin măsuri de infrastructură sau prin reglementări punctuale. Acestea impun schimbarea paradigmei de executare a pedepsei, astfel încât detenția să fie organizată ca un proces de management al riscului, intervenției și schimbării comportamentale.

Un aspect problematic distinct îl constituie lipsa unei arhitecturi normative suficient de clare privind evaluarea inițială și periodică a condamnatului, stabilirea și revizuirea Planului individual, rolul Comisiilor pentru executarea pedepselor privative de libertate și rolul unei subdiviziuni specializate responsabile de evaluarea complexă și planificarea executării pedepsei. În practică, absența unor criterii uniforme poate genera decizii insuficient previzibile privind stabilirea sau schimbarea regimului, acordarea măsurilor de destindere, evidența progresului și pregătirea pentru liberare.

Necesitatea intervenției este accentuată și în raport cu persoanele condamnate la detențiune pe viață sau la pedepse de lungă durată. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului impune statelor obligația de a organiza executarea pedepsei într-un mod care oferă o perspectivă reală de progres, evaluări periodice și posibilitatea demonstrării schimbării comportamentale. În lipsa unor reguli clare privind progresia execuțională, măsurile de destindere și pregătirea pentru liberare, sistemul riscă să nu ofere suficiente garanții pentru realizarea efectivă a acestor standarde.

Prin urmare, deficiențele principale ale cadrului normativ actual constau în caracterul fragmentar al reglementărilor privind progresia execuțională, legătura insuficientă dintre evaluare, planificare, regim și măsuri de reintegrare, lipsa unor instrumente standardizate de evaluare și monitorizare, precum și insuficienta integrare a securității dinamice, creditării progresului și pregătirii pentru liberare în procesul de executare a pedepsei.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului este instituirea unui sistem progresiv de executare a pedepselor penale privative de libertate, care să permită individualizarea reală a executării pedepsei, reducerea riscului de recidivă, consolidarea siguranței penitenciare și pregătirea graduală a persoanelor condamnate pentru reintegrarea socială.

Soluția normativă propusă restructurează mecanismul de executare a pedepselor privative de libertate în jurul următoarelor elemente centrale: evaluarea individuală a condamnatului, Planul individual de executare a pedepsei, regimurile progresive de executare, creditele pentru progres execuțional, măsurile de destindere și pregătirea pentru liberare, precum și consolidarea controlului jurisdicțional asupra deciziilor relevante.

Modificările la Codul penal nr. 985/2002

Prin modificările propuse la *Codul penal nr. 985/2002* se ajustează terminologia referitoare la

detențiunea pe viață, prin substituirea sintagmei „pentru tot restul vieții” cu sintagma „pe durată nedeterminată”. Articolul 72 se reformulează pentru a elimina legătura rigidă dintre pedeapsă și o anumită categorie de penitenciar, executarea închisorii și a detențiunii pe viață urmând să aibă loc în instituțiile penitenciare cu respectarea criteriilor de separare prevăzute de *Codul de executare nr. 443/2004*. La articolul 91 se realizează corelarea terminologică prin înlocuirea referinței la „program” cu referința la „Planul” individual de executare și se clarifică aplicarea regulii privind persoanele care nu au atins vârsta de 21 de ani inclusiv la momentul săvârșirii infracțiunii.

Modificările la Codul de procedură penală nr. 122/2003

Proiectul modifică regulile privind participarea persoanelor deținute la examinarea cauzelor penale, stabilind participarea prin videoconferință, cu păstrarea posibilității instanței de a dispune aducerea persoanei la sediul instanței atunci când prezența fizică este necesară pentru asigurarea dreptului la apărare, administrarea nemijlocită a probelor sau realizarea altor acte procesuale. Totodată, se elimină atribuția instanței de a indica tipul penitenciarului în care urmează să fie executată pedeapsa, întrucât stabilirea regimului devine o chestiune execuțional-penală bazată pe evaluarea individuală.

Proiectul actualizează regulile privind trimiterea spre executare a hotărârilor judecătorești, comunicarea imposibilității executării, raportarea împrejurărilor care împiedică sau suspendă executarea și procedura aplicabilă persoanelor condamnate care nu s-au aflat anterior în stare de arest preventiv. De asemenea, se introduce o procedură specială de contestare a deciziilor privind stabilirea sau schimbarea regimului de executare, cu termen de 15 zile, reguli de inadmisibilitate, examinare în procedură scrisă și obligația organului de executare de a prezenta instanței raportul și materialele relevante.

Modificările la Codul de executare nr. 443/2004

Intervenția cea mai amplă a proiectului vizează *Codul de executare nr. 443/2004*, în special prin expunerea într-o redacție nouă a Capitolului XXII, care devine nucleul normativ al *Sistemului progresiv de executare a pedepselor privative de libertate*. Modificările nu se limitează la schimbarea denumirilor sau la redistribuirea unor competențe, ci instituie o arhitectură nouă de executare a pedepsei, în care repartizarea, regimul, intervențiile, creditele de progres, măsurile de destindere și pregătirea pentru liberare sunt legate de evaluarea individuală a condamnatului și de evoluția acestuia pe parcursul detenției.

Înainte de reformularea Capitolului XXII, proiectul operează mai multe corelări generale. Articolul 11 se completează cu ordinul de imputare emis de conducerea instituției penitenciare, ca document executoriu, pentru a permite recuperarea prejudiciului material cauzat de condamnat în condițiile Codului. Codul se completează cu articolul 166¹, care introduce definiții relevante pentru aplicarea unitară a noilor reglementări, inclusiv noțiunile de administrație a instituției penitenciare, conducere a instituției penitenciare, condamnat, prevenit, cont personal al condamnatului, eschivare de la executarea pedepsei, regim de executare, sector de deținere, celulă și izolator disciplinar.

Articolul 167 este expus într-o redacție nouă și concentrează principiile legislației execuțional-penale: legalitatea, respectarea demnității umane și a drepturilor omului, egalitatea și nediscriminarea, individualizarea executării, intervenția minimă, proporționalitatea, normalizarea condițiilor de detenție, progresivitatea executării, orientarea spre reintegrare socială și siguranța. În consecință, articolul 167² se abrogă, materia principiilor fiind reglementată într-o formă unitară. Totodată, prin modificările operate la articolele 169-181 se realizează corelări terminologice și procedurale privind drepturile și obligațiile persoanelor condamnate, executarea hotărârilor cu caracter penal, controlul organelor ierarhic superioare, comunicarea imposibilității executării și accesul persoanelor competente în instituțiile penitenciare.

Capitolul XXII - Executarea pedepsei închisorii și detențiunii pe viață

Capitolul XXII este restructurat integral pe secțiuni tematice, astfel încât reglementarea executării pedepsei închisorii și detențiunii pe viață să fie coerentă, previzibilă și aplicabilă unitar la

nivelul întregului sistem penitenciar. Structura propusă permite separarea clară între dispozițiile generale, evidența și protecția datelor, evaluarea și planificarea pedepsei, regimurile de executare, statutul juridic al condamnaților, siguranța detenției, resocializarea, munca, creditele de progres, măsurile de destindere, condițiile materiale, asistența medicală, răspunderea disciplinară și particularitățile aplicabile unor categorii speciale de persoane condamnate.

Secțiunea 1. Dispoziții generale privind executarea pedepsei închisorii

Prin articolele 195-200 se stabilește cadrul instituțional al noului model. Articolul 195 confirmă că executarea pedepsei închisorii se asigură de instituțiile penitenciare din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, iar regimul de executare se stabilește și se schimbă potrivit *Codului de executare*. Această soluție transferă centrul de greutate de la tipul formal al penitenciarului la regimul de executare stabilit în baza evaluării individuale.

Articolul 196 reglementează punerea în executare a pedepsei, transferul persoanei condamnate și repartizarea acesteia într-o instituție penitenciară prin decizie motivată a Administrației Naționale a Penitenciarelor. Repartizarea se va realiza ținând cont de quantumul pedepsei, criteriile de separare, necesitățile de siguranță și securitate, starea sănătății, recomandările rezultate din evaluare, necesitățile de asistență medicală și reintegrare socială, apropierea de domiciliu sau reședință, precum și necesitatea distribuirii echilibrate între instituțiile penitenciare.

Articolul 197 consacră individualizarea executării pedepsei ca proces continuu de adaptare a condițiilor, măsurilor și intervențiilor execuțional-penale la particularitățile persoanei condamnate. Individualizarea se realizează prin stabilirea și aplicarea diferențiată a regimului de executare, elaborarea, implementarea și revizuirea Planului individual de executare a pedepsei, aplicarea măsurilor de intervenție și siguranță și participarea condamnatului la activități educative, ocupaționale, psihologice, sociale, terapeutice, de instruire și formare profesională.

Articolul 198 instituie documentația standard utilizată de instituțiile penitenciare. Această reglementare este necesară pentru uniformizarea formularelor, registrelor, deciziilor, fișelor de evaluare, rapoartelor și altor documente necesare aplicării Sistemului progresiv.

Articolul 199 instituie Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate în cadrul fiecărei instituții penitenciare. Comisia va efectua evaluarea inițială a condamnaților la pedeapsa închisorii pe un termen de până la 5 ani, va stabili regimul de executare pentru această categorie, va examina schimbarea regimului, va aproba și revizui Planul individual, va examina progresul individual, creditele pentru progres execuțional și măsurile de destindere, precum și alte chestiuni prevăzute de Cod.

Articolul 200 instituie Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, ca subdiviziune specializată responsabilă de evaluarea complexă a persoanelor condamnate și de elaborarea planului individual de executare a pedepsei. Unitatea are caracter multidisciplinar și include, după caz, psihologi, asistenți sociali, specialiști în evaluarea riscului, reprezentanți ai serviciilor educative, medicale, de siguranță și regim și alți specialiști relevanți. Aceasta determină nivelul de risc și necesitățile criminogene, formulează recomandări privind regimul și condițiile de executare și cooperează cu probațiunea, autoritățile publice, instituțiile medicale și educaționale și organizațiile societății civile.

Secțiunea 2. Evidența, prelucrarea și protecția datelor cu caracter personal ale condamnaților

Prin articolele 201-203 se stabilește cadrul de colectare, prelucrare, evidență și protecție a datelor cu caracter personal ale condamnaților. Sunt reglementate evidența pe suport de hârtie și/sau prin sisteme informaționale automatizate, protecția sporită a datelor medicale, dosarul personal și dosarul medical al condamnatului, precum și accesul condamnatului, apărătorului și reprezentantului legal la documentele relevante. Aceste prevederi sunt indispensabile pentru funcționarea evaluării individuale și a managementului de caz, dar și pentru protecția confidențialității datelor sensibile.

Secțiunea 3. Evaluarea condamnatului și planificarea executării pedepsei

Articolele 204-206 introduc mecanismul central al Sistemului progresiv. Evaluarea condamnatului este definită ca proces de cercetare detaliată a personalității, situației personale, comportamentului anterior, motivelor și circumstanțelor infracțiunii, factorilor personali și situaționali care pot genera riscuri pentru siguranța instituției sau pentru societate, precum și a factorilor individuali care pot preveni recidiva. Evaluarea trebuie să se bazeze pe rezultate și standarde științifice, iar personalul implicat urmează să fie instruit periodic.

Proiectul diferențiază competența de evaluare în funcție de durata pedepsei. Pentru condamnații la închisoare pe un termen de până la 5 ani, evaluarea inițială, stabilirea regimului și elaborarea Planului individual se realizează de instituția penitenciară desemnată pentru executarea pedepsei, în termen de până la 30 de zile de la primire. Pentru condamnații la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani și pentru condamnații la detențiune pe viață, aceste activități revin Unității de evaluare și planificare a pedepsei, în termen de până la 30 de zile de la parvenirea actelor necesare punerii în executare.

Planul individual de executare a pedepsei, reglementat la articolul 205, devine instrumentul principal de management execuțional. Acesta urmărește dezvoltarea responsabilității condamnatului față de sine și comunitate, respectul față de normele sociale și schimbarea comportamentului infracțional. Planul include măsurile de intervenție rezultate din evaluare, activitățile obligatorii sau recomandate, recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune și măsurile necesare pentru pregătirea eliberării. Revizuirea Planului, reglementată la articolul 206, se efectuează în funcție de progresele sau regresele condamnatului: prima dată după șase luni de la aprobare, ulterior anual, cu 9 luni înainte de liberarea la expirarea termenului și ori de câte ori sunt necesare schimbări esențiale.

Secțiunea 4. Regimurile de executare a pedepsei

Prin articolele 207-215 se instituie sistemul regimurilor progresive de executare: regimul de maximă siguranță, regimul închis, regimul semiînchis și regimul deschis. Regimurile se aplică progresiv sau regresiv, în funcție de ajustarea Planului individual și de evoluția comportamentului condamnatului, și se diferențiază prin restricțiile impuse, măsurile de securitate și siguranță, activitățile desfășurate și măsurile de destindere aplicabile.

Articolul 208 reglementează aplicarea provizorie a regimului de executare până la prima întrunire a Comisiei sau până la stabilirea regimului potrivit competenței legale. Articolul 209 stabilește criteriile pentru stabilirea regimului, inclusiv durata pedepsei, gradul de risc, antecedentele penale, vârsta, starea de sănătate, conduita, nevoile și abilitățile identificate și disponibilitatea de a presta muncă ori de a participa la activități educative, psihologice, sociale, moral-religioase, de instruire și formare profesională. Decizia de stabilire a regimului se comunică persoanei condamnate împreună cu mențiunea căii de atac.

Articolul 210 reglementează schimbarea regimului de executare, progresiv sau regresiv. Schimbarea progresivă este condiționată de executarea fracțiunii minime prevăzute de proiect, de revizuirea Planului individual, de conduita condamnatului, de realizarea măsurilor prevăzute în Plan și de diminuarea riscurilor. Schimbarea regresivă poate interveni atunci când conduita, riscurile sau refuzul nejustificat de a realiza măsurile planificate demonstrează că menținerea într-un regim mai puțin restrictiv nu mai este justificată.

Articolele 211-214 descriu particularitățile regimului de maximă siguranță, ale regimului închis, semiînchis și deschis. Regimul de maximă siguranță este rezervat condamnaților care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului, inclusiv risc de evadare, violență sau influență negativă. Regimul închis se aplică persoanelor care necesită măsuri sporite de supraveghere și securitate, regimul semiînchis presupune un grad sporit de autonomie și libertate de mișcare în interiorul instituției, iar regimul deschis este conceput pentru condamnații cu risc redus și perspective favorabile de reintegrare, inclusiv prin activități în afara instituției în condițiile stabilite de Cod.

Articolul 215 reglementează comunitatea terapeutică, ca sector distinct destinat persoanelor condamnate care necesită intervenții terapeutice, psihologice, educaționale sau comportamentale

specializate, inclusiv celor cu istoric de consum de droguri, alcool sau alte substanțe psihoactive. Participarea la comunitatea terapeutică nu modifică regimul de executare stabilit, dar permite desfășurarea unui program structurat orientat spre reducerea riscului de recidivă și schimbarea comportamentului infracțional.

Secțiunea 5. Statutul juridic al condamnaților

Prin articolele 216-239 sunt reformulate și sistematizate drepturile, obligațiile și elementele principale ale statutului juridic al condamnaților. Sunt reglementate exercitarea drepturilor în condițiile Codului, libertatea de conștiință, accesul la informație, utilizarea mijloacelor de informare și a aparatelor electrice ori electronice, accesul la dispozițiile legale, asistența juridică, corespondența, petiționarea, convorbirile telefonice, exercițiile fizice și recreerea, procurarea și primirea bunurilor, vizitele de scurtă durată, vizita privată, asistența consulară, odihna, educația, asistența și asigurarea socială, căsătoria, accesul la bibliotecă și resurse de lectură, comunicarea cu mass-media și documentarea cu acte de identitate.

În aceeași secțiune sunt reglementate obiectele permise și interzise, obligațiile condamnaților și recuperarea prejudiciului material cauzat de aceștia. Prin această sistematizare, proiectul urmărește să asigure o delimitare mai clară între drepturile persoanelor condamnate, limitele permise ale exercitării acestora, obligațiile impuse de regim și instrumentele administrative necesare pentru menținerea ordinii și siguranței.

Secțiunea 6. Securitatea și siguranța detenției

Prin articolele 240-257⁶ se introduce un cadru amplu privind securitatea și siguranța detenției. Reglementările acoperă dispozițiile generale, personalul, dotarea și amenajarea instituțiilor penitenciare, aplicarea forței fizice, aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale, aplicarea armei de foc, efectuarea înregistrărilor audio, video sau foto, accesul în instituțiile penitenciare, controlul de securitate la acces, refuzul accesului, perchezițiile și controalele de securitate.

Sunt reglementate distinct percheziția corporală, percheziția corporală amănunțită, examinarea cavităților corporale și documentarea perchezițiilor intruzive, astfel încât măsurile cu impact asupra integrității și vieții private să fie supuse unor condiții clare. De asemenea, proiectul reglementează transportarea condamnaților, cheltuielile ocazionate de transportare, criteriile de separare, activitatea specială de investigații în instituțiile penitenciare, măsurile de protecție și siguranță personală, plasarea temporară într-o încăpere de securitate, testarea și prelevarea probelor biologice, măsurile aplicabile în situații excepționale, acțiunile în caz de evadare sau eschivare și paza, escortarea, însoțirea și supravegherea condamnaților.

Secțiunea 7. Activități de resocializare, muncă și credite pentru progres execuțional

Prin articolele 257⁷-257¹³ se reglementează activitățile de resocializare, activitățile educative, de asistență psihologică și asistență socială, învățământul, munca condamnaților, remunerația și repartizarea veniturilor obținute din muncă, calcularea privilegiată a zilelor de muncă și creditele pentru progres execuțional. Creditele pentru progres execuțional reprezintă un instrument de evidențiere a implicării persoanei condamnate în activități relevante pentru realizarea Planului individual și reducerea riscului de recidivă. Acestea sprijină aprecierea progresului, dar nu substituie evaluarea profesională a riscurilor și nevoilor.

Secțiunea 8. Pregătirea progresivă pentru eliberare și măsurile de destindere

Prin articolele 257¹⁴-257¹⁶ se instituie mecanismul de pregătire progresivă pentru eliberare. Pregătirea eliberării este parte a Planului individual și vizează reintegrarea socială, familială, profesională și comunitară. Măsurile de destindere permit extinderea graduală a libertății de mișcare în interiorul sau în afara instituției penitenciare, în forme precum extinderea limitelor de deplasare, ieșirea escortată, ieșirea însoțită sau neînsoțită și concediul din detenție. Acordarea acestor măsuri este individualizată și condiționată de evaluarea riscului de evadare, a riscului de recidivă, a riscului față de persoana vătămată sau alte persoane, de conduită, de realizarea Planului individual și de creditele acumulate. Articolul 257¹⁶ reglementează condiționarea, suspendarea, modificarea și revocarea

măsurilor de destindere, inclusiv prin obligații individuale și, după caz, monitorizare electronică.

Secțiunile 9-11. Primirea, transferul, condițiile de detenție, asistența medicală și disciplina

Prin articolele 257¹⁷-257²³ sunt reglementate transferul condamnaților, primirea în instituția penitenciară, perioada de carantină, observare și evaluare inițială, capacitatea maximă de cazare, cazarea, asigurarea materială, alimentația și procedura în cazul refuzului de hrană. Prin articolele 257²⁴-257²⁹ sunt reglementate dreptul la asistență medicală, organizarea și acordarea asistenței medicale, controlul stării de sănătate, controlul sanitar, măsurile în caz de deces și regimul bunurilor condamnatului decedat. Prin articolele 257³⁰-257⁴¹ este instituit un cadru disciplinar sistematizat, cu clasificarea abaterilor în ușoare, grave și foarte grave, cercetarea disciplinară, sancțiunile aplicabile, individualizarea răspunderii, executarea sancțiunilor, anularea, contestarea și stingerea sancțiunii disciplinare.

Secțiunile 12-14. Categorii speciale și detențiunea pe viață

Prin articolele 257⁴²-257⁴⁴ se reglementează particularitățile executării pedepsei în privința condamnaților minori și tineri, inclusiv necesitatea unui tratament adaptat vârstei, dezvoltării și obiectivului de reintegrare. Articolele 257⁴⁵-257⁴⁶ reglementează asistența și particularitățile detenției condamnatelor gravide și ale mamelor care au copii în îngrijire în detenție, cu accent pe protecția copilului, asistența medicală și socială și condițiile specifice de executare. Articolele 257⁴⁷-257⁵⁰ reglementează particularitățile executării detențiunii pe viață, principiile aplicabile, regimurile de executare și măsurile de destindere pentru această categorie, astfel încât detențiunea pe viață să fie integrată în logica progresivă a executării, cu garanții de evaluare periodică și perspectivă reală de progres.

Modificări ulterioare Capitolului XXII și corelările privind arestul preventiv

În afara Capitolului XXII, proiectul operează modificări de corelare în alte dispoziții ale *Codului de executare nr. 443/2004*. La articolul 266 se introduce regula potrivit căreia, la evaluarea comportamentului condamnatului și a progresului realizat în executarea pedepsei, se iau în considerare inclusiv creditele pentru progres execuțional. La articolele 267, 271¹, 272, 275, 277, 282 și 283 se realizează corelări terminologice și procedurale privind conținutul personal, monitorizarea electronică, actele de clemență, asistența socială și raporturile cu instituția penitenciară.

Totodată, articolele 303-307 sunt reformulate pentru a reglementa locurile de arest preventiv, asigurarea ordinii de deținere, categoriile de persoane deținute în locurile de arest preventiv, condamnații lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească și dosarul personal al persoanei arestate preventiv. Se introduce articolul 307¹ privind dreptul la petiționare și corespondență al persoanelor aflate sub arest preventiv, iar articolul 310 este expus într-o redacție nouă, stabilind temeiurile și modul de eliberare a persoanelor aflate sub arest preventiv și obligația executării imediate a actelor de eliberare. La articolul 318 se elimină referința la plasarea inițială într-un penitenciar de un anumit tip, pentru corelarea cu noul sistem bazat pe evaluare și regim de executare.

Modificările la *Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare*

Legea nr. 300/2017 se completează pentru a permite crearea subdiviziunilor specializate responsabile de evaluarea, planificarea, monitorizarea și coordonarea executării pedepselor privative de libertate, inclusiv aplicarea sistemului progresiv. Dispozițiile privind tipurile de instituții penitenciare se ajustează pentru a reflecta noua logică a sistemului, bazată pe instituții penitenciare și sectoare de deținere organizate potrivit criteriilor de separare și regimurilor de executare.

Dispozițiile finale și tranzitorii

Proiectul prevede intrarea în vigoare a legii la data de 1 ianuarie 2030, pentru a permite elaborarea cadrului normativ subsecvent, crearea și funcționalizarea Unității de evaluare și planificare a pedepsei, aprobarea instrumentelor de evaluare, instruirea personalului, adaptarea infrastructurii administrative și informaționale și pilotarea noului model. Pentru persoanele aflate deja în executarea pedepsei la data intrării în vigoare se instituie regimuri provizorii, până la prima reevaluare individuală, care trebuie realizată în termen de cel mult 12 luni.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Prima opțiune analizată a fost menținerea cadrului normativ actual, cu aplicarea în continuare a mecanismelor existente de stabilire a tipului penitenciarului și a regimurilor de executare. Această opțiune nu a fost reținută, deoarece nu soluționează caracterul preponderent formal al clasificării, nu asigură legătura necesară dintre evaluarea riscului, planificarea individuală și evoluția condițiilor de executare și nu răspunde suficient standardelor europene privind reintegrarea socială și dreptul la progres execuțional.

A doua opțiune a constat în operarea unor modificări punctuale ale *Codului de executare nr. 443/2004*, fără restructurarea sistemului în ansamblu. Această soluție ar fi permis unele ajustări tehnice, însă ar fi menținut fragmentarea actuală, suprapunerile instituționale și lipsa unui traseu execuțional coerent. Reforma propusă necesită corelarea simultană a *Codului penal*, *Codului de procedură penală*, *Codului de executare* și *Legii nr. 300/2017*, motiv pentru care intervențiile punctuale nu ar fi suficiente.

A treia opțiune a vizat introducerea sistemului progresiv exclusiv prin acte normative subordonate legii sau prin instrucțiuni interne ale administrației penitenciare. Această opțiune nu a fost acceptată, deoarece elementele esențiale ale executării pedepselor privative de libertate, drepturile și obligațiile condamnaților, criteriile de restrângere a drepturilor, regimurile de executare, măsurile de destindere și garanțiile procedurale trebuie reglementate prin lege, potrivit principiilor legalității, previzibilității și proporționalității.

A patra opțiune a fost intrarea imediată în vigoare a noilor reguli. Aceasta nu a fost reținută, întrucât sistemul progresiv presupune acte normative subsecvente, instrumente standardizate și validate de evaluare, metodologii interne, formare profesională, proceduri operaționale, platforme informaționale și capacitate instituțională suficientă. Din acest motiv, proiectul propune o perioadă de tranziție până la 1 ianuarie 2030 și măsuri tranzitorii pentru persoanele aflate deja în executarea pedepsei.

Soluția promovată prin proiect este cea a unei reforme legislative sistemice, etapizate și previzibile, care asigură atât temeiul legal al schimbării, cât și timpul necesar pentru implementarea administrativă, profesională, bugetară și metodologică a noului model.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul principal al proiectului se va manifesta asupra sectorului public, în special asupra Ministerului Justiției, Administrației Naționale a Penitenciarelor, instituțiilor penitenciare, instanțelor de judecată, organelor afacerilor interne, sistemului de probațiune, serviciilor medicale din sistemul penitenciar și altor autorități implicate în reintegrarea socială a persoanelor condamnate.

Pentru Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor, proiectul presupune elaborarea și revizuirea cadrului normativ subsecvent, dezvoltarea metodelor de evaluare, aprobarea documentației standard, crearea și funcționalizarea Unității de evaluare și planificare a pedepsei, instruirea personalului și monitorizarea aplicării unitare a sistemului progresiv.

Pentru instituțiile penitenciare, proiectul va determina reorganizarea procesului de management al cazului, constituirea și funcționarea Comisiilor pentru executarea pedepselor privative de libertate, aplicarea instrumentelor de evaluare, elaborarea și revizuirea Planurilor individuale de executare a pedepsei, evidența creditelor pentru progres execuțional, examinarea măsurilor de destindere și aplicarea unor proceduri mai clare de siguranță, disciplină și resocializare.

Pentru instanțele de judecată, proiectul elimină sarcina stabilirii categoriei penitenciarului în hotărârea de condamnare, ceea ce corespunde logicii potrivit căreia stabilirea regimului de executare

este o chestiune execuțional-penală, dependentă de evaluarea individuală. În același timp, instanțele vor exercita control jurisdicțional asupra plângerilor privind stabilirea sau schimbarea regimului de executare, potrivit procedurii speciale instituite în *Codul de procedură penală*.

Pentru organele afacerilor interne, proiectul clarifică rolul în situațiile în care hotărârea executorie privește o persoană condamnată care nu s-a aflat anterior în stare de arest preventiv sau care a părăsit domiciliul și nu este cunoscut locul aflării sale, fiind necesare acțiuni de escortare sau căutare.

Pe termen mediu și lung, impactul asupra sectorului public este unul pozitiv, deoarece sistemul progresiv permite utilizarea mai eficientă a resurselor penitenciare, orientarea intervențiilor către riscurile reale, reducerea incidentelor, consolidarea securității dinamice, creșterea calității procesului de reintegrare socială și dezvoltarea unor politici penitenciare bazate pe date.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu instituie, prin sine însuși, alocarea imediată a mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat și nu stabilește direct cheltuieli individualizate pe instituții penitenciare.

Totodată, implementarea efectivă a sistemului progresiv are impact financiar și bugetar real, determinat de măsurile de pregătire și operaționalizare a reformei în perioada 2027-2029 și de costurile recurente necesare după intrarea în vigoare a legii.

Cheltuielile principale vor fi generate de următoarele categorii de măsuri: crearea și funcționalizarea Unității de evaluare și planificare a pedepsei; instruirea și certificarea personalului; elaborarea, adaptarea, validarea sau achiziționarea instrumentelor de evaluare; dezvoltarea platformei informatice de evaluare și management al cazului; dotarea spațiilor de evaluare și a echipamentelor pentru videoconferințe; ajustarea documentației standard și a registrelor; amenajarea minimă a sectoarelor necesare aplicării regimurilor diferențiate; organizarea comunităților terapeutice pilot; dezvoltarea programelor educative, psihologice, sociale, terapeutice, ocupaționale și de pregătire pentru liberare.

O componentă distinctă a impactului financiar ține de capacitatea reală de personal a sistemului administrației penitenciare. Conform *Hotărârii Guvernului nr. 437/2018*, efectivul-limită al sistemului administrației penitenciare este de 2942 de unități, dintre care 173 unități pentru Administrația Națională a Penitenciarelor, 2624 unități pentru instituțiile penitenciare din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor și 145 unități pentru subdiviziunile subordonate. La data de 01.07.2026, în instituțiile penitenciare era înregistrat un efectiv de circa 6696 de deținuți, iar deficitul operațional existent constituia circa 450 funcții vacante, cu risc de creștere până la aproximativ 645 funcții. În aceste condiții, raportul operațional estimat față de funcțiile ocupate este de aproximativ 2,69 deținuți/funcție ocupată, iar în scenariul creșterii deficitului până la circa 645 funcții, raportul ar putea urca spre aproximativ 2,91 deținuți/funcție ocupată.

Aceste date nu trebuie interpretate ca o obligație suplimentară imediată și integrală a statelor de personal până la nivelurile europene avansate, deoarece necesarul concret trebuie determinat prin analiza fiecărei instituții, a profilului acesteia, a regimurilor ce pot fi create, a plafonului de detenție, a funcțiilor existente și a posibilităților bugetare. Totuși, ele confirmă că reforma nu poate fi implementată exclusiv prin redistribuirea sarcinilor către personalul existent, fără a genera riscul unei aplicări formale a sistemului progresiv. Prin urmare, funcționalizarea Unității de evaluare, activitatea Comisiilor, managementul de caz, evaluările periodice, securitatea dinamică, comunitățile terapeutice și programele de reintegrare trebuie corelate cu revizuirea Standardului de personal și cu planificarea multianuală a resurselor umane.

Estimările financiare au caracter orientativ și trebuie actualizate la etapa elaborării documentelor bugetare și a Cadrului bugetar pe termen mediu. În prețurile estimative ale anului 2026, pentru o implementare etapizată în anii 2027-2029 pot fi avute în vedere trei scenarii:

- scenariul minim: 7,0-12,5 milioane lei anual, corespunzător unei implementări prudente, bazate pe reorganizare internă, instruire de bază, dotări IT minime și adaptări limitate ale spațiilor; acest scenariu reduce presiunea bugetară inițială, dar implică riscul aplicării formale și al suprasolicitării personalului existent;

- scenariul moderat realist: 26,5-45,5 milioane lei anual, corespunzător creării unui nucleu funcțional al Unității de evaluare, instruirii extinse, dezvoltării instrumentelor de evaluare, dotărilor IT, adaptărilor prioritare ale sectoarelor, pilotării comunităților terapeutice și suplinirii minime de personal pentru faza I; acest scenariu este recomandabil, deoarece permite implementarea reală a reformei fără presiune disproporționată asupra bugetului;

- scenariul extins accelerat: 59,0-111,0 milioane lei anual, corespunzător unei implementări concomitente la nivel național, cu extindere substanțială de personal pentru reformă, reamenajări ample, digitalizare extinsă și programe terapeutice la scară națională, fără includerea integrală a țintei structurale de consolidare a efectivului-limită; acest scenariu este fezabil doar cu includere expresă în CBTM și/sau cu suport extern consistent.

Pentru componenta de personal, este necesară delimitarea dintre minimul de reformă indispensabil fazei I și ținta de consolidare structurală a capacității sistemului administrației penitenciare. Pentru faza I, reperul funcțional îl constituie aproximativ 129 posturi suplimentare/echivalente, respectiv limita superioară a necesarului estimat de 99-129 posturi, dintre care 39 posturi nominale pentru Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei și 60-90 posturi/echivalente în instituțiile penitenciare pentru comisii, evaluări, programe, secretariat, regim, escortă, suport juridic și management de date. Acest necesar implică cheltuieli bugetare medii estimate la circa 31 914,6 mii lei și reprezintă pragul minim pentru o implementare efectivă în faza I.

Separat de minimul fazei I, apropierea de un raport funcțional de 1,8 deținuți la 1 angajat, calculată reieșind din efectivul de circa 6696 deținuți înregistrat la 1 iulie 2026, ar presupune aproximativ 3720 angajați. Raportat la efectivul-limită actual de 2942 unități stabilit prin *Hotărârea Guvernului nr. 437/2018*, aceasta ar implica suplinirea cu aproximativ 778 unități de personal peste efectivul-limită actual, cu cheltuieli bugetare medii estimate la circa 192 477,2 mii lei. Acest nivel trebuie tratat ca obiectiv distinct de consolidare instituțională, nu ca substitut al minimului de reformă necesar fazei I.

Cele două niveluri trebuie bugetate și prezentate separat: primul ca minim de reformă pentru funcționarea efectivă a sistemului progresiv în faza I, iar al doilea ca obiectiv de consolidare structurală a capacității sistemului administrației penitenciare. În plus, aceste necesități nu trebuie confundate cu deficitul operațional existent de funcții vacante și nici cu efectele moratoriului temporar privind încadrarea personalului în sectorul bugetar. Dacă funcțiile critice aferente sistemului progresiv nu sunt exceptate, deblocate și ocupate efectiv, reforma riscă să genereze evaluări formale, planuri individuale stereotipe, decizii vulnerabile în instanță și măsuri de destindere aplicate neuniform.

Raportat la o bază bugetară anuală orientativă de aproximativ 1,55 miliarde lei pentru sistemul administrației penitenciare, scenariul minim ar reprezenta aproximativ 0,45%-0,80%, scenariul moderat aproximativ 1,7%-2,9%, iar scenariul extins aproximativ 3,8%-7,1% din alocațiile anuale, fără includerea integrală a consolidării structurale a efectivului-limită. Separat, cele circa 31 914,6 mii lei necesare pentru aproximativ 129 posturi suplimentare în faza I ar reprezenta aproximativ 2,1% din aceeași bază orientativă, iar suplinirea cu aproximativ 778 unități peste efectivul-limită actual ar reprezenta un efort mediu de circa 192 477,2 mii lei, respectiv aproximativ 12,4%.

Conform *Hotărârii Guvernului nr. 238/2025 pentru aprobarea Planului național de dezvoltare pentru anii 2026-2028*, au fost prevăzute alocări de câte 12 milioane lei anual pentru reparații capitale, construcția, reconstrucția și amenajarea sectoarelor de tip deschis, a sectoarelor pentru condamnați cu nevoi speciale și a altor spații relevante pentru aplicarea regimurilor diferențiate. Aceste alocări sunt utile pentru componenta investițională, însă nu acoperă cheltuielile recurente de personal, instruirea și certificarea profesională, instrumentele de evaluare, digitalizarea, funcționarea Comisiilor,

programele de intervenție și celelalte costuri operaționale indispensabile punerii efective în aplicare a sistemului progresiv.

Prin urmare, finanțarea anuală în proporție de 12 milioane lei pentru lucrări capitale nu poate fi considerată suficientă nici pentru acoperirea minimului funcțional necesar declanșării reformei la nivel operațional. Fără acoperirea costurilor recurente de personal și fără finanțarea instrumentelor, instruirii, digitalizării și programelor de intervenție, sistemul progresiv ar putea exista normativ, însă nu ar dispune de capacitatea operațională minimă pentru aplicare efectivă, individualizată și previzibilă.

Pentru etapa de pregătire a CBTM, Administrația Națională a Penitenciarelor urmează să elaboreze estimări defalcate pe instituții penitenciare. Aceste estimări trebuie să pornească de la analiza regimurilor ce pot fi create în fiecare instituție, capacitatea pe sectoare, numărul persoanelor condamnate estimate pe regimuri, necesarul de personal, dotările existente, lucrările minime de separare și amenajare, spațiile necesare evaluării, nevoile IT și costurile specifice de instruire. Prin urmare, costurile pe instituție nu pot fi stabilite în mod credibil doar prin lege, ci trebuie fundamentate prin fișe bugetare distincte, elaborate după evaluarea infrastructurii, a capacităților fiecărui penitenciar și a încărcării reale a personalului.

Pe termen mediu, reforma poate genera economii indirecte prin reducerea escortărilor fizice ca urmare a utilizării videoconferințelor, diminuarea incidentelor de securitate, utilizarea mai eficientă a spațiilor de detenție, reducerea litigiilor determinate de aplicarea neuniformă a regimurilor și creșterea participării condamnaților la muncă și programe. Aceste economii nu trebuie tratate ca sursă imediată de finanțare, ci ca beneficii potențiale care depind de calitatea implementării.

Concluzia financiară realistă este că proiectul nu poate fi prezentat ca fiind lipsit de costuri. Implementarea va necesita alocări suplimentare etapizate, o parte putând fi acoperită prin reorganizarea și redistribuirea resurselor existente, iar o parte trebuind planificată ca finanțare recurentă și investițională în bugetele anilor 2027-2029 și în cadrul bugetar pe termen mediu, inclusiv pentru consolidarea graduală a capacității de personal indispensabile aplicării efective a sistemului progresiv.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu stabilește obligații directe pentru sectorul privat și nu afectează regimul juridic al activității de întreprinzător. Nu sunt instituite cerințe de autorizare, raportare, conformare sau costuri administrative pentru agenții economici.

Un impact indirect pozitiv poate apărea în măsura în care munca, instruirea, formarea profesională și activitățile de reintegrare socială ale condamnaților vor fi dezvoltate în cooperare cu parteneri privați, organizații neguvernamentale, instituții educaționale sau angajatori, în condițiile legii și ale actelor normative subsecvente. Acest impact va depinde de mecanismele concrete de implementare și de disponibilitatea partenerilor comunitari.

4.4. Impactul social

Impactul social al proiectului este semnificativ și preponderent pozitiv. Reforma urmărește transformarea executării pedepsei privative de libertate într-un proces orientat spre reducerea riscului de recidivă, consolidarea responsabilității individuale, menținerea relațiilor familiale și sociale și pregătirea persoanei condamnate pentru revenirea în comunitate.

Prin evaluarea riscurilor și nevoilor criminogene, planificarea individuală și progresia execuțională, proiectul creează premise pentru creșterea eficienței programelor educative, psihologice, sociale, terapeutice, ocupaționale și de pregătire pentru liberare. Persoanele condamnate vor putea înțelege mai clar legătura dintre conduita proprie, participarea la activități, realizarea obiectivelor din Planul individual și posibilitatea de a avansa către condiții mai puțin restrictive.

Pentru comunitate, proiectul contribuie la creșterea siguranței publice prin pregătirea graduală a persoanelor condamnate pentru liberare și prin testarea controlată a capacității acestora de a respecta reguli în condiții de libertate progresivă. Măsurile de destindere, aplicate gradual și condiționat, permit diminuarea rupturii dintre detenție și libertate și pot reduce riscul revenirii la comportamentul infracțional.

Pentru familiile persoanelor condamnate, proiectul poate avea efecte pozitive prin reglementarea mai clară a vizitelor, convorbirilor, corespondenței, vizitei private și măsurilor de menținere a legăturilor sociale. Menținerea contactelor familiale reprezintă un factor important în procesul de reintegrare socială.

Pentru persoanele vulnerabile, inclusiv minorii, tinerii, gravidele, mamele cu copii în îngrijire, persoanele cu probleme de sănătate mintală, persoanele cu dependențe, persoanele cu risc de victimizare și persoanele condamnate la pedepse de lungă durată sau detențiune pe viață, proiectul permite abordări diferențiate, adaptate particularităților de vârstă, sănătate, durată a pedepsei, nivel de risc și necesități de reintegrare.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul are impact asupra prelucrării datelor cu caracter personal, întrucât sistemul progresiv presupune colectarea și prelucrarea datelor necesare evaluării condamnatului, gestionării dosarului personal și medical, stabilirii regimului de executare, elaborării și revizuirii Planului individual, evidenței creditelor pentru progres execuțional, monitorizării măsurilor de destindere și cooperării cu serviciile de probațiune, autoritățile publice și serviciile comunitare.

Proiectul reglementează expres faptul că instituțiile sistemului administrației penitenciare colectează și prelucrează datele necesare organizării detenției, pe suport de hârtie și/sau prin sisteme informaționale automatizate proprii. Datele privind starea de sănătate sunt supuse unor condiții speciale de protecție, cu asigurarea unui grad mai înalt de protecție și limitarea accesului personalului nemedical, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Impactul asupra datelor cu caracter personal trebuie gestionat prin aplicarea principiilor legalității, proporționalității, minimizării datelor, limitării accesului, securității prelucrării și trasabilității operațiunilor. Actele normative subsecvente și procedurile interne vor trebui să stabilească clar categoriile de date prelucrate, scopurile prelucrării, termenele de păstrare, nivelurile de acces, măsurile tehnice și organizatorice de securitate, regulile de audit, precum și modalitățile de exercitare a drepturilor persoanelor vizate.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu conține prevederi discriminatorii pe criteriu de sex, gen, vârstă, origine, dizabilitate, religie, opinie, statut social sau alte criterii protejate. Dimpotrivă, principiul egalității și nediscriminării este prevăzut expres ca principiu al legislației execuțional-penale, iar diferențele de tratament sunt admise doar dacă sunt justificate obiectiv și rezonabil de evaluarea individuală, de nevoile persoanei și de cerințele de siguranță.

Proiectul are un impact pozitiv asupra echității, deoarece înlocuiește criteriile predominant formale cu evaluarea individuală și permite adaptarea condițiilor de executare la profilul real al persoanei condamnate. Prevederile speciale referitoare la gravide, la mamele care au copii în îngrijire în detenție, la minorii și tinerii condamnați, precum și la alte categorii vulnerabile contribuie la protecția persoanelor care pot necesita măsuri suplimentare de sprijin.

Aplicarea instrumentelor de evaluare și a măsurilor de intervenție trebuie să fie realizată fără stereotipuri și fără discriminare, cu respectarea particularităților de vârstă, gen, sănătate, situație familială și nivel de vulnerabilitate. Actele subsecvente trebuie să prevadă garanții pentru aplicarea

uniformă și nediscriminatorie a criteriilor de progresie, regresie, creditare și destindere.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil. Proiectul nu reglementează activități cu impact direct asupra mediului și nu instituie cerințe privind utilizarea resurselor naturale, gestionarea deșeurilor, emisiile, calitatea aerului, apei sau solului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Proiectul are impact pozitiv asupra respectării drepturilor omului în locurile de detenție, prin consolidarea principiilor legalității, proporționalității, intervenției minime, normalizării condițiilor de detenție și progresivității executării. Reglementarea detaliată a perchezițiilor, controalelor de securitate, aplicării forței și mijloacelor speciale, accesului la informație, asistenței juridice, petiționării și controlului jurisdicțional contribuie la creșterea previzibilității și la reducerea riscului de abuz. Proiectul are impact asupra siguranței penitenciare, deoarece diferențiază măsurile aplicabile în funcție de risc, introduce mecanisme de evaluare specializată, permite aplicarea regimului de maximă siguranță pentru persoanele care prezintă risc pentru securitatea locului de detenție și dezvoltă securitatea dinamică prin cunoașterea individuală a persoanelor condamnate. Un alt impact relevant constă în necesitatea dezvoltării capacității administrative a sistemului administrației penitenciare. Implementarea reformei presupune acte normative subsecvente, instrumente de evaluare, manuale și proceduri operaționale, instruirea personalului, platforme informatice și mecanisme de raportare. Aceste elemente nu schimbă obiectul proiectului de lege, dar sunt indispensabile pentru aplicarea sa efectivă.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil. Proiectul nu are ca obiect transpunerea directă a unui act juridic obligatoriu al Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul creează cadrul juridic intern necesar pentru modernizarea sistemului execuțional-penal în acord cu exigențele statului de drept, protecției drepturilor fundamentale și funcționării unui sistem de justiție eficient. Deși nu transpune un act juridic obligatoriu al Uniunii Europene, proiectul este relevant în contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, în special prin raportare la domeniile privind justiția, drepturile fundamentale, prevenirea rețelilor tratamente, funcționarea instituțiilor publice și respectarea standardelor europene de executare a pedepselor. Proiectul contribuie la apropierea practicilor naționale de standardele europene aplicabile locurilor de detenție, inclusiv Regulile Europene pentru Penitenciare, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și recomandările Comitetului European pentru Prevenirea Torturii. În acest sens, proiectul are o funcție de armonizare materială cu standardele europene, fără a constitui transpunere formală de acquis.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Registrul proiectelor de acte normative* și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost plasat Anunțul privind continuarea elaborării proiectului, care poate fi accesat la următorul link: <https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-continuarea-elaborarii-proiectului-legii-pentru-modificarea-unor-acte>.

Proiectul urmează a fi consultat cu autoritățile publice competente, instituțiile sistemului de justiție, autoritățile cu atribuții în domeniul protecției datelor, sănătății, educației, muncii, asistenței sociale, probațiunii, organizațiile societății civile active în domeniul drepturilor omului și reformei penitenciare, precum și cu partenerii de dezvoltare implicați în susținerea reformelor din sectorul justiției.

Observațiile și propunerile formulate în procesul de avizare și consultare publică vor fi analizate și, după caz, integrate în versiunea finală a proiectului și în sinteza obiecțiilor și recomandărilor.

7. Concluziile expertizelor

Se va completa pe măsura efectuării expertizelor necesare.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ existent prin modificarea *Codului penal nr. 985/2002*, *Codului de procedură penală nr. 122/2003*, *Codului de executare nr. 443/2004* și *Legii nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare*.

După aprobarea proiectului, Guvernul, Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor vor trebui să aducă actele normative subsecvente în concordanță cu noile prevederi. Inventarul consolidat al cadrului subsecvent indică necesitatea elaborării sau revizuirii a 28 de acte normative și acte administrative normative principale, dintre care hotărâri de Guvern, ordine ale ministrului justiției și ordine/regulamente ale directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Actele subsecvente esențiale vizează organizarea și funcționarea Unității de evaluare și planificare a pedepsei, ajustarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, regulile privind transportarea, obiectele permise/interzise, capacitatea de cazare, asistența medicală, compensarea zilelor de muncă, standardele de personal, funcționarea comisiilor penitenciare, documentația standard, dosarele personale și medicale, evaluarea și planificarea pedepsei, comunitățile terapeutice, comunicarea cu exteriorul, vizitele, bunurile condamnaților, siguranța detenției, oferta-cadru de resocializare, igiena, disciplina și monitorizarea implementării.

Pe lângă actele normative, implementarea va necesita proceduri operaționale interne, instrumente de evaluare, studii privind regimurile ce pot fi create în fiecare instituție, planuri de instruire, fișe de estimare bugetară, acte individuale de organizare a pilotării și mecanisme de raportare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului necesită un proces etapizat, coordonat de Guvern, Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor, cu implicarea autorităților care au atribuții în domeniul justiției penale, probațiunii, protecției datelor, sănătății, educației, asistenței sociale și reintegrării comunitare.

În termen de 3 luni de la data publicării legii, urmează a fi asigurată republicarea *Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004* în Monitorul Oficial, cu includerea modificărilor operate, renumerotarea elementelor acestuia și corectarea trimiterilor interne.

În termen de 12 luni de la data publicării legii, Guvernul urmează să aducă actele sale normative

în concordanță cu noile prevederi, să asigure elaborarea și aprobarea actelor normative prevăzute de lege și să creeze Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei în cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Funcționalizarea efectivă a Unității trebuie realizată cu cel puțin un an înainte de data intrării în vigoare a legii, pentru a permite recrutarea, instruirea, testarea procedurilor și pilotarea evaluărilor.

În perioada 2027-2029 trebuie realizate, în ordine logică, următoarele măsuri: elaborarea și aprobarea cadrului normativ subsecvent; definitivarea metodologiei de evaluare a riscurilor și nevoilor criminogene; aprobarea modelului Planului individual; stabilirea procedurilor de funcționare a Comisiei pentru executarea pedepselor privative de libertate; organizarea Unității de evaluare și planificare a pedepsei; aprobarea regulilor privind creditele pentru progres execuțional; aprobarea procedurilor privind acordarea, condiționarea, monitorizarea și revocarea măsurilor de destindere; actualizarea regulilor privind siguranța penitenciară, perchezițiile, controalele de securitate și aplicarea mijloacelor speciale; instituirea procedurilor privind protecția datelor și gestionarea dosarelor personale și medicale.

Pentru aplicarea efectivă a reformei este necesară dezvoltarea unui pachet minim de instrumente de evaluare: fișa de primire și triere, IERN/ERIC ca instrument central de evaluare a riscurilor și nevoilor criminogene, evaluarea securității penitenciare, screeningul suicid/auto-vătămare, evaluarea socială, Planul individual, fișa de revizuire, matricea de stabilire/schimbare a regimului, instrumentul pentru măsuri de destindere, instrumentul unificat de creditare și platforma informatică de management al cazului. Pentru aplicarea completă vor fi necesare instrumente specializate pentru violență, evadare, sănătate mintală, dependențe, minori și tineri, femei, detențiune pe viață, infracțiuni sexuale și continuitate post-detenție.

Totodată, este necesară instruirea personalului penitenciar, în special a personalului implicat în evaluarea riscurilor, asistența psihologică și socială, educație, securitate, regim, managementul cazului și pregătirea pentru liberare. Instruirea trebuie să acopere utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare, aplicarea principiilor progresivității și proporționalității, protecția datelor cu caracter personal, comunicarea profesională cu persoanele deținute, prevenirea discriminării și motivarea deciziilor.

Instituțiile penitenciare vor trebui să adapteze organizarea internă a sectoarelor de deținere, procedurile de repartizare, documentația, sistemele de evidență, modul de organizare a activităților de resocializare și mecanismele de cooperare cu serviciile de probațiune, autoritățile publice locale, instituțiile educaționale, serviciile sociale, organizațiile societății civile și eventualii parteneri din comunitate.

Pentru persoanele condamnate aflate în executarea pedepsei la data intrării în vigoare, administrația penitenciară va aplica regimul provizoriu prevăzut de lege și va organiza reevaluarea individuală în termen de cel mult 12 luni, cu luarea în considerare a întregii perioade executate de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.

Monitorizarea implementării va urmări indicatori referitori la numărul actelor normative aprobate, gradul de funcționalitate a Unității, numărul posturilor aprobate și ocupate, numărul persoanelor instruite, numărul instrumentelor de evaluare elaborate, validate sau achiziționate, numărul instituțiilor în care au fost evaluate regimurile ce pot fi create, numărul instituțiilor pilot, gradul de executare a achizițiilor, numărul evaluărilor efectuate, planurile individuale aprobate și revizuite, schimbările progresive și regresive de regim, măsurile de destindere acordate și revocate, participarea la activități de resocializare, incidentele penitenciare, plângerile examinate de instanțe și rezultatele postliberare relevante pentru reintegrarea socială.

Secretar de stat

Dumitru VLEJU

TABEL COMPARATIV
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(privind instituirea sistemului progresiv de executare a pedepselor penale privative de libertate)

Nr.	Prevederea în vigoare	Modificarea propusă	Prevederea după modificare
Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195)			
1.	Articolul 71. Detențiunea pe viață (1) Detențiunea pe viață constă în privarea de libertate a condamnatului pentru tot restul vieții. [...]	La articolul 71 alineatul (1), cuvintele „pentru tot restul vieții” se substituie cu cuvintele „pe durată nedeterminată”.	Articolul 71. Detențiunea pe viață (1) Detențiunea pe viață constă în privarea de libertate a condamnatului pe durată nedeterminată . [...]
2.	Articolul 72. Categoriile penitenciarelor în care se execută pedeapsa cu închisoare (1) Pedeapsa cu închisoare se execută în următoarele penitenciare: a) de tip deschis; b) de tip semiînchis; c) de tip închis. (2) În penitenciare de tip deschis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență și pentru infracțiuni ușoare săvârșite cu intenție. (3) În penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție. (4) În penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave. (5) Minorii execută pedeapsa cu închisoare în centrele de detenție pentru minori și tineri, ținându-se cont de personalitatea condamnatului, antecedentele penale și gradul prejudiciabil al	Articolul 72 va avea următorul cuprins: „ Articolul 72. Instituțiile penitenciare în care se execută pedeapsa cu închisoare și detențiunea pe viață Pedeapsa cu închisoare și detențiunea pe viață se execută în instituțiile penitenciare cu respectarea criteriilor de separare prevăzute în art. 247 din Codul de executare.”.	Articolul 72. Instituțiile penitenciare în care se execută pedeapsa cu închisoare și detențiunea pe viață Pedeapsa cu închisoare și detențiunea pe viață se execută în instituțiile penitenciare cu respectarea criteriilor de separare prevăzute în art. 247 din Codul de executare.

	infracțiunii săvârșite. (6) Femeile condamnate execută pedeapsa închisorii în penitenciare pentru femei. (7) Schimbarea categoriei penitenciarului se efectuează de către instanța de judecată în corespundere cu legislația.		
3.	Articolul 91. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, și dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară. [...] (5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată consideră că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei în baza unei evaluări care ia în considerare realizarea programului individual de executare a pedepsei, manifestarea unui comportament corespunzător pe durata detenției, implicarea activă în activități remunerate sau neremunerate, cu excepția situațiilor în care acest lucru nu depinde de voința persoanei, repararea integrală a daunelor cauzate de infracțiunea pentru care persoana a fost condamnată, cu excepția	Articolul 91 la alineatele (1) și (5), cuvântul „programul” se substituie cu cuvântul „Planul” la forma gramaticală corespunzătoare; la alineatul (6), după cuvintele „de 21 de ani”, se completează cu cuvintele „, inclusiv la momentul săvârșirii infracțiunii”.	Articolul 91. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat Planului individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, și dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară. [...] (5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată consideră că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei în baza unei evaluări care ia în considerare realizarea Planului individual de executare a pedepsei, manifestarea unui comportament corespunzător pe durata detenției, implicarea activă în activități remunerate sau neremunerate, cu excepția situațiilor în care acest lucru nu depinde de voința persoanei, repararea integrală a daunelor cauzate

	cazurilor în care dovedește imposibilitatea de a le repara, precum și un risc scăzut de recidivă, care să justifice liberarea înainte de executarea completă a pedepsei. Persoana trebuie să fi executat cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă și alte instrumente de reducere a pedepsei. [...] (6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani și persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceștia au executat efectiv: a) cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; b) cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave; c) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave. [...]		de infracțiunea pentru care persoana a fost condamnată, cu excepția cazurilor în care dovedește imposibilitatea de a le repara, precum și un risc scăzut de recidivă, care să justifice liberarea înainte de executarea completă a pedepsei. Persoana trebuie să fi executat cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă și alte instrumente de reducere a pedepsei. [...] (6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, inclusiv la momentul săvârșirii infracțiunii și persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceștia au executat efectiv: a) cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; b) cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave; c) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave. [...]
Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699)			
4.	Articolul 32. Locul judecării materialelor și cauzelor penale [...] (2) Judecarea cauzelor penale în privința	Articolul 32 Alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Persoanele deținute participă la examinarea cauzelor penale prin intermediul	Articolul 32. Locul judecării materialelor și cauzelor penale [...] (2) Persoanele deținute participă la

	persoanelor deținute poate fi efectuată la sediul instanței sau, după caz, la sediul instituției penitenciare ori prin intermediul videoconferinței.	videoconferinței, în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală. Instanța de judecată poate dispune aducerea persoanei la sediul instanței atunci când aceasta este necesară pentru asigurarea dreptului la apărare, pentru administrarea nemijlocită a probelor sau pentru realizarea altor acte procesuale care impun prezența fizică a persoanei. Participarea prin videoconferință se realizează la sediul instituției penitenciare, în prezența apărătorului ales sau desemnat din oficiu și, după caz, a interpretului.”	examinarea cauzelor penale prin intermediul videoconferinței, în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală. Instanța de judecată poate dispune aducerea persoanei la sediul instanței atunci când aceasta este necesară pentru asigurarea dreptului la apărare, pentru administrarea nemijlocită a probelor sau pentru realizarea altor acte procesuale care impun prezența fizică a persoanei. Participarea prin videoconferință se realizează la sediul instituției penitenciare, în prezența apărătorului ales sau desemnat din oficiu și, după caz, a interpretului.
5.	Articolul 385. Chestiunile pe care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței (1) La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: [...] 9) tipul penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa închisorii; [...]	La articolul 385 alineatul (1), punctul 9) se abrogă.	Articolul 385. Chestiunile pe care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței (1) La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: [...] 9) <i>abrogat</i>; [...]
6.	Articolul 395. Dispozitivul sentinței de condamnare (1) În dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate: [...] 3) categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru fiecare infracțiune constatăată ca dovedită, pedeapsa definitivă pe care urmează să o execute; categoria penitenciarului în care trebuie să execute pedeapsa cel condamnat la închisoare; data de la care începe executarea pedepsei; durata termenului de probă în cazul condamnării cu	La articolul 395 alineatul (1) punctul 3), textul „categoria penitenciarului în care trebuie să execute pedeapsa cel condamnat la închisoare;” se exclude.	Articolul 395. Dispozitivul sentinței de condamnare (1) În dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate: [...] 3) categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru fiecare infracțiune constatăată ca dovedită, pedeapsa definitivă pe care urmează să o execute; categoria penitenciarului în care trebuie să execute pedeapsa cel condamnat la închisoare; data de la care începe executarea pedepsei; durata termenului de probă în cazul

	suspendarea condiționată a executării pedepsei și cui îi revine obligația de a supraveghea pe cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței; [...]		condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și cui îi revine obligația de a supraveghea pe cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței; [...]
7.	Articolul 468. Trimiterea spre executare a hotărârii judecătorești (1) Trimiterea spre executare a hotărârii judecătorești se pune în sarcina instanței care a judecat cauza în primă instanță. Hotărârile definitive pronunțate în primă instanță de către Curtea Supremă de Justiție se pun în aplicare de către organul însărcinat cu punerea în executare a hotărârilor judecătorești de pe lângă judecătoria în raza teritorială a căreia se află Curtea Supremă de Justiție. Dispoziția de executare a hotărârii judecătorești, în termen de 10 zile de la data când hotărârea a rămas definitivă, se trimite de către președintele instanței, împreună cu o copie de pe hotărârea definitivă, organului însărcinat cu punerea în executare a sentinței conform prevederilor legislației de executare. În cazul în care cauza a fost judecată în apel și/sau în recurs, la copia de pe sentință se anexează copia de pe decizia instanței de apel și/sau de recurs. (1¹) Odată cu transmiterea spre executare a hotărârilor judecătorești privind confiscarea specială sau confiscarea extinsă a bunurilor, privind repararea prejudiciului cauzat de infracțiune	La articolul 468: alineatele (1) - (3) vor avea următorul cuprins: „(1) Trimiterea spre executare a hotărârii judecătorești se pune în sarcina instanței care a pronunțat hotărârea executorie. Dispoziția de executare, copia hotărârii sau, după caz, copiile hotărârilor executorii se transmit de către președintele completului, în termen de 10 zile de la data când acestea au devenit executorii, organului însărcinat cu punerea în executare a hotărârii conform prevederilor actelor normative. (2) În cazul imposibilității executării hotărârilor, organele care pun în executare sentința comunică de îndată instanței de judecată despre acest fapt. (3) Organul însărcinat cu punerea în executare a hotărârii judecătorești comunică instanței care a dispus executarea, în termen de 10 zile, despre executarea integrală a hotărârii, precum și despre orice împrejurare care împiedică, suspendă sau face imposibilă executarea acesteia. Instanța exercită controlul judiciar asupra executării hotărârii și soluționează, în condițiile prezentului cod, chestiunile apărute în procesul executării.”; se completează cu alineatele (6) - (7), cu	Articolul 468. Trimiterea spre executare a hotărârii judecătorești (1) Trimiterea spre executare a hotărârii judecătorești se pune în sarcina instanței care a pronunțat hotărârea executorie. Dispoziția de executare, copia hotărârii sau, după caz, copiile hotărârilor executorii se transmit de către președintele completului, în termen de 10 zile de la data când acestea au devenit executorii, organului însărcinat cu punerea în executare a hotărârii conform prevederilor actelor normative. (2) În cazul imposibilității executării hotărârilor, organele care pun în executare sentința comunică de îndată instanței de judecată despre acest fapt. (3) Organul însărcinat cu punerea în executare a hotărârii judecătorești comunică instanței care a dispus executarea, în termen de 10 zile, despre executarea integrală a hotărârii, precum și despre orice împrejurare care împiedică, suspendă sau face imposibilă executarea acesteia. Instanța exercită controlul judiciar asupra executării hotărârii

	statului și privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța care a judecat cauza informează procurorul cu privire la transmiterea spre executare a hotărârilor judecătorești respective. (2) Organele care pun în executare sentința comunică de îndată, dar nu mai târziu de 5 zile, instanței care a trimis hotărârea dată despre punerea în executare a acesteia. Administrația locului de detenție trebuie să comunice instanței care a trimis hotărârea locul unde condamnatul își execută pedeapsa. (3) Instanța care a pronunțat sentința este obligată să urmărească executarea hotărârilor, iar procurorul coordonează executarea hotărârilor privind confiscarea specială sau confiscarea extinsă a bunurilor, privind repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului și privind compensarea cheltuielilor de judecată. [...]	următorul cuprins: „(6) Hotărârea executorie privind condamnarea la închisoare sau detențiunea pe viață în privința persoanei care, până la rămânerea definitivă a hotărârii, nu s-a aflat în stare de arest preventiv sau hotărârea executorie privind înlocuirea pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii în condițiile art. 64 alin. (5) din Codul penal sau a pedepsei muncii neremunerate în folosul comunității în pedeapsa închisorii în condițiile art. 67 alin. (3) din Codul penal și dispoziția de executare se trimit organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială își are domiciliul condamnatul pentru escortarea lui la cel mai apropiat izolator de urmărire penală. (7) Dacă la punerea în executare a hotărârii s-a constatat că condamnatul care nu s-a aflat în stare de arest preventiv, a părăsit domiciliul și locul aflării lui nu este cunoscut, se întreprind acțiuni de căutare a condamnatului de către organul afacerilor interne.”	și soluționează, în condițiile prezentului cod, chestiunile apărute în procesul executării. [...] (6) Hotărârea executorie privind condamnarea la închisoare sau detențiunea pe viață în privința persoanei care, până la rămânerea definitivă a hotărârii, nu s-a aflat în stare de arest preventiv sau hotărârea executorie privind înlocuirea pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii în condițiile art. 64 alin. (5) din Codul penal sau a pedepsei muncii neremunerate în folosul comunității în pedeapsa închisorii în condițiile art. 67 alin. (3) din Codul penal și dispoziția de executare se trimit organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială își are domiciliul condamnatul pentru escortarea lui la cel mai apropiat izolator de urmărire penală. (7) Dacă la punerea în executare a hotărârii s-a constatat că condamnatul care nu s-a aflat în stare de arest preventiv, a părăsit domiciliul și locul aflării lui nu este cunoscut, se întreprind acțiuni de căutare a condamnatului de către organul afacerilor interne.
8.	Articolul 473¹. Plângerea împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate [...] (2) Soluționarea plângerii împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate are loc conform prevederilor art.	Articolul 473¹ : la alineatul (2), textul „conform prevederilor art. 471” se substituie cu cuvintele „în procedură scrisă în lipsa părților și fără dezbateri orale”, iar la final se completează cu textul „în termen de 15 zile de la comunicare. Recursul se examinează fără citarea participanților la proces.”; se completează cu alineatele (3) - (7), cu	Articolul 473¹. Plângerea împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate [...] (2) Soluționarea plângerii împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate are loc în procedură scrisă în lipsa

	471. Încheierea privind soluționarea plângerii poate fi atacată în conformitate cu prevederile art. 472.	următorul cuprins: „(3) Decizia privind stabilirea sau schimbarea regimului de executare a pedepsei poate fi contestată în termen de 15 zile de la data comunicării. Plângerea depusă nu suspendă executarea deciziei. (4) Verificarea condițiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucție din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă în următoarele cazuri: f) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la verificarea legalității actului contestat; g) actul contestat a fost anulat de către organul administrativ împuternicit; h) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege pentru astfel de categorie de acte; i) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; j) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect același act. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanța sesizată ultima. (5) Încheierea privind declararea plângerii total inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părți în termen de 15 zile de la comunicare. (6) Declararea plângerii inadmisibile în baza temeiurilor prevăzute în alin. (4) lit. a) – c), exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu același obiect. (7) Pentru examinarea plângerii, organul care pune în executare hotărârea judecătorească	părților și fără dezbateri orale. Încheierea privind soluționarea plângerii poate fi atacată în conformitate cu prevederile art. 472 în termen de 15 zile de la comunicare. Recursul se examinează fără citarea participanților la proces. (3) Decizia privind stabilirea sau schimbarea regimului de executare a pedepsei poate fi contestată în termen de 15 zile de la data comunicării. Plângerea depusă nu suspendă executarea deciziei. (4) Verificarea condițiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucție din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă în următoarele cazuri: k) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la verificarea legalității actului contestat; l) actul contestat a fost anulat de către organul administrativ împuternicit; m) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege pentru astfel de categorie de acte; n) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; o) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect același act. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanța sesizată ultima. (5) Încheierea privind declararea plângerii total inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părți în termen de 15 zile de la comunicare.
--	---	---	---

		de condamnare privativă de libertate prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 10 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere și, după caz, dosarul personal al acestuia. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către organul care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate.”:	(6) Declararea plângerii inadmisibile în baza temeiurilor prevăzute în alin. (4) lit. a) – c), exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu același obiect. (7) Pentru examinarea plângerii, organul care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 10 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere și, după caz, dosarul personal al acestuia. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către organul care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate.
9.	Articolul 557. Continuarea executării sentinței și schimbarea condamnării (1) În cazul în care statul de condamnare acceptă transferarea condamnatului, instanța decide asupra următoarelor: 1) dacă, prin încheierea adoptată în condițiile art. 556, a fost indicată procedura continuării executării pedepsei, instanța stabilește termenul pedepsei care nu a fost executat și urmează a fi executat, tipul penitenciarului în care va fi executată pedeapsa; 2) dacă, prin încheierea adoptată în condițiile art. 556, a fost indicată procedura schimbării condamnării, instanța va indica: a) încadrarea juridică a infracțiunii pentru care	La articolul 557 la alineatul (1): punctul 1), textul „tipul penitenciarului în care va fi executată pedeapsa;” se exclude; punctul 2) litera c), cuvintele „tipul penitenciarului” se exclud.	Articolul 557. Continuarea executării sentinței și schimbarea condamnării (1) În cazul în care statul de condamnare acceptă transferarea condamnatului, instanța decide asupra următoarelor: 1) dacă, prin încheierea adoptată în condițiile art. 556, a fost indicată procedura continuării executării pedepsei, instanța stabilește termenul pedepsei care nu a fost executat și urmează a fi executat, tipul penitenciarului în care va fi executată pedeapsa; 2) dacă, prin încheierea adoptată în condițiile art. 556, a fost indicată procedura schimbării condamnării, instanța va indica: a) încadrarea juridică a infracțiunii pentru

	a fost condamnat; b) legea penală a Republicii Moldova care prevede răspundere pentru o infracțiune similară cu cea comisă de condamnat; c) categoria și termenul pedepsei principale și complementare stabilite, termenul de pedeapsă care urmează să fie executat în Republica Moldova, tipul penitenciarului și modul de reparare a prejudiciului în cazul acțiunii civile. [...]		care a fost condamnat; b) legea penală a Republicii Moldova care prevede răspundere pentru o infracțiune similară cu cea comisă de condamnat; c) categoria și termenul pedepsei principale și complementare stabilite, termenul de pedeapsă care urmează să fie executat în Republica Moldova, tipul penitenciarului și modul de reparare a prejudiciului în cazul acțiunii civile. [...]
Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704)			
10.	Articolul 11. Documentele executorii Sînt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod: [...]	Articolul 11 se completează cu litera w), cu următorul cuprins: „w) ordinul de recuperare a prejudiciului emis de către conducerea instituției penitenciare în conformitate cu art. 235.”	Articolul 11. Documentele executorii Sînt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod: [...] w) ordinul de recuperare a prejudiciului emis de către conducerea instituției penitenciare în conformitate cu art. 235.
11.	----	Se completează cu articolul 166¹, care va avea următorul cuprins: „Articolul 166¹. Definiții (1) În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni semnifică: <i>administrația instituției penitenciare</i> – totalitatea funcționarilor publici cu statut special care exercită atribuții de conducere, coordonare și administrare a activității instituției penitenciare, în condițiile legii; <i>celulă</i> – spațiu de detenție destinat cazării uneia sau mai multor persoane private de libertate; <i>condamnat</i> – persoana față de care a rămas definitivă hotărârea judecătorească de	Articolul 166¹. Definiții (1) În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni semnifică: <i>administrația instituției penitenciare</i> – totalitatea funcționarilor publici cu statut special care exercită atribuții de conducere, coordonare și administrare a activității instituției penitenciare, în condițiile legii; <i>celulă</i> – spațiu de detenție destinat cazării uneia sau mai multor persoane private de libertate; <i>condamnat</i> – persoana față de care a rămas definitivă hotărârea judecătorească de <i>conducerea instituției penitenciare</i> –

		condamnare la o pedeapsă penală; <i>conducerea instituției penitenciare</i> – directorul instituției penitenciare, directorul adjunct al acesteia sau persoana desemnată legal să exercite atribuțiile respective în perioada absenței acestora; <i>cont personal al condamnatului</i> – evidență contabilă individuală gestionată de instituția penitenciară, prin care se reflectă și se administrează mijloacele bănești aparținând condamnatului pe durata executării pedepsei; <i>eschivare de la executarea pedepsei</i> – sustragerea intenționată a persoanei condamnate de la executarea pedepsei prin: a) neprezentarea la locul de executare a pedepsei în termenul stabilit; b) neîntoarcerea la termenul stabilit după o ieșire, permisie, întrerupere, transfer, deplasare autorizată sau altă situație prevăzută de lege; c) părăsirea neautorizată a locului unde persoana era obligată să se afle în vederea executării pedepsei; d) orice alte acțiuni sau inacțiuni intenționate prin care se împiedică executarea hotărârii judecătorești de condamnare, fără a întruni elementele constitutive ale evadării. <i>izolator disciplinar</i> – spațiu special amenajat destinat executării sancțiunii disciplinare a izolării; <i>prevenit</i> – persoana deținută în baza unei măsuri preventive privative de libertate dispuse în cadrul procesului penal; <i>regim de executare a pedepsei</i> – ansamblul condițiilor, regulilor, drepturilor, obligațiilor și	directorul instituției penitenciare, directorul adjunct al acesteia sau persoana desemnată legal să exercite atribuțiile respective în perioada absenței acestora; <i>cont personal al condamnatului</i> – evidență contabilă individuală gestionată de instituția penitenciară, prin care se reflectă și se administrează mijloacele bănești aparținând condamnatului pe durata executării pedepsei; <i>eschivare de la executarea pedepsei</i> – sustragerea intenționată a persoanei condamnate de la executarea pedepsei prin: a) neprezentarea la locul de executare a pedepsei în termenul stabilit; b) neîntoarcerea la termenul stabilit după o ieșire, permisie, întrerupere, transfer, deplasare autorizată sau altă situație prevăzută de lege; c) părăsirea neautorizată a locului unde persoana era obligată să se afle în vederea executării pedepsei; d) orice alte acțiuni sau inacțiuni intenționate prin care se împiedică executarea hotărârii judecătorești de condamnare, fără a întruni elementele constitutive ale evadării. <i>izolator disciplinar</i> – spațiu special amenajat destinat executării sancțiunii disciplinare a izolării; <i>prevenit</i> – persoana deținută în baza unei măsuri preventive privative de libertate dispuse în cadrul procesului penal; <i>regim de executare a pedepsei</i> – ansamblul condițiilor, regulilor, drepturilor, obligațiilor și măsurilor aplicabile condamnatului pe durata executării pedepsei, în
--	--	--	--

		măsurilor aplicabile condamnatului pe durata executării pedepsei, în vederea asigurării ordinii, siguranței și realizării scopului executării sancțiunii penale; <i>sector de deținere</i> – parte distinctă și delimitată a instituției penitenciare, care cuprinde una sau mai multe celule destinate deținerii anumitor categorii de persoane private de libertate, repartizate potrivit criteriilor stabilite de prezentul cod. (2) Termenii și expresiile utilizate în prezentul cod care nu sunt definiți la alin. (1) se interpretează potrivit sensului lor juridic consacrat de legislația națională. În cazul în care prezentul cod atribuie unui termen sau unei expresii un înțeles specific, acesta rezultă din dispoziția care reglementează raportul juridic respectiv.”	vederea asigurării ordinii, siguranței și realizării scopului executării sancțiunii penale; <i>sector de deținere</i> – parte distinctă și delimitată a instituției penitenciare, care cuprinde una sau mai multe celule destinate deținerii anumitor categorii de persoane private de libertate, repartizate potrivit criteriilor stabilite de prezentul cod. (2) Termenii și expresiile utilizate în prezentul cod care nu sunt definiți la alin. (1) se interpretează potrivit sensului lor juridic consacrat de legislația națională. În cazul în care prezentul cod atribuie unui termen sau unei expresii un înțeles specific, acesta rezultă din dispoziția care reglementează raportul juridic respectiv.
12.	Articolul 167. Principiile legislației execuțional-penale (1) Executarea hotărârilor cu caracter penal se efectuează în baza principiilor legalității, democratismului, umanismului, respectării drepturilor, libertăților și demnității umane, egalității condamnaților în fața legii, diferențierii, individualizării și planificării executării pedepselor penale, aplicării raționale a mijloacelor de corijare a condamnaților și stimulării comportamentului respectuos față de lege. (2) Măsurile de siguranță se execută în baza principiilor dreptului penal în scopul înlăturării pericolului și preîntâmpinării săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală. (3) Măsurile preventive se execută în baza	Articolul 167 va avea următorul cuprins: „Articolul 167. Principiile legislației execuțional penale (1) Executarea hotărârilor cu caracter penal se realizează în temeiul următoarelor principii: a) legalității – executarea hotărârilor cu caracter penal se efectuează exclusiv în condițiile, limitele și potrivit procedurilor prevăzute de lege; b) respectării demnității umane și a drepturilor omului – orice persoană aflată în executarea unei hotărâri cu caracter penal este tratată cu respectarea demnității inerente ființei umane și a drepturilor și libertăților fundamentale recunoscute de Constituție, tratatele	Articolul 167. Principiile legislației execuțional penale (1) Executarea hotărârilor cu caracter penal se realizează în temeiul următoarelor principii: a) legalității – executarea hotărârilor cu caracter penal se efectuează exclusiv în condițiile, limitele și potrivit procedurilor prevăzute de lege; b) respectării demnității umane și a drepturilor omului – orice persoană aflată în executarea unei hotărâri cu caracter penal este tratată cu respectarea demnității inerente ființei umane și a drepturilor și libertăților fundamentale recunoscute de Constituție, tratatele internaționale la care Republica

	principiilor și cu respectarea legislației procesual-penale.	internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod; c) egalității și nediscriminării – persoanele aflate în executarea hotărârilor cu caracter penal beneficiază de tratament egal, fără discriminare, iar orice diferență de tratament trebuie să fie justificată în mod obiectiv și rezonabil; d) individualizării executării – măsurile și condițiile de executare se stabilesc și se aplică în funcție de particularitățile persoanei, comportamentul acesteia, necesitățile de intervenție, gradul de risc și perspectivele de reintegrare socială; e) intervenției minime – restricțiile și limitările drepturilor persoanei condamnate nu pot depăși ceea ce este necesar pentru executarea hotărârii, menținerea ordinii și asigurarea siguranței; f) proporționalității – orice măsură aplicată în procesul executării trebuie să fie adecvată, necesară și proporțională scopului legitim urmărit; g) normalizării condițiilor de detenție – condițiile de detenție trebuie organizate, în măsura compatibilă cu cerințele de siguranță și ordinea de drept, astfel încât să se apropie cât mai mult de condițiile obișnuite de viață din societate; h) progresivității executării – executarea pedepselor privative de libertate se organizează astfel încât să faciliteze, în mod gradual, pregătirea persoanei condamnate pentru reintegrarea în societate; i) orientării spre reintegrare socială – executarea hotărârilor cu caracter penal	Moldova este parte și de prezentul cod; c) egalității și nediscriminării – persoanele aflate în executarea hotărârilor cu caracter penal beneficiază de tratament egal, fără discriminare, iar orice diferență de tratament trebuie să fie justificată în mod obiectiv și rezonabil; d) individualizării executării – măsurile și condițiile de executare se stabilesc și se aplică în funcție de particularitățile persoanei, comportamentul acesteia, necesitățile de intervenție, gradul de risc și perspectivele de reintegrare socială; e) intervenției minime – restricțiile și limitările drepturilor persoanei condamnate nu pot depăși ceea ce este necesar pentru executarea hotărârii, menținerea ordinii și asigurarea siguranței; f) proporționalității – orice măsură aplicată în procesul executării trebuie să fie adecvată, necesară și proporțională scopului legitim urmărit; g) normalizării condițiilor de detenție – condițiile de detenție trebuie organizate, în măsura compatibilă cu cerințele de siguranță și ordinea de drept, astfel încât să se apropie cât mai mult de condițiile obișnuite de viață din societate; h) progresivității executării – executarea pedepselor privative de libertate se organizează astfel încât să faciliteze, în mod gradual, pregătirea persoanei condamnate pentru reintegrarea în societate; i) orientării spre reintegrare socială – executarea hotărârilor cu caracter penal
--	---	---	--

		urmărește dezvoltarea capacității persoanei condamnate de a duce o viață responsabilă și respectuoasă față de lege după liberare; j) siguranței – executarea hotărârilor cu caracter penal trebuie să asigure protecția persoanelor private de libertate, a personalului, a vizitatorilor și a societății, prin aplicarea unor măsuri necesare și proporționale de menținere a ordinii și securității. (2) Executarea măsurilor de siguranță se realizează cu respectarea principiilor legalității, necesității, proporționalității și individualizării, în scopul înlăturării stării de pericol și prevenirii săvârșirii unor noi fapte prevăzute de legea penală. (3) Executarea măsurilor preventive privative de libertate se realizează în conformitate cu principiile și dispozițiile legislației procesual-penale, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.”	urmărește dezvoltarea capacității persoanei condamnate de a duce o viață responsabilă și respectuoasă față de lege după liberare; j) siguranței – executarea hotărârilor cu caracter penal trebuie să asigure protecția persoanelor private de libertate, a personalului, a vizitatorilor și a societății, prin aplicarea unor măsuri necesare și proporționale de menținere a ordinii și securității. (2) Executarea măsurilor de siguranță se realizează cu respectarea principiilor legalității, necesității, proporționalității și individualizării, în scopul înlăturării stării de pericol și prevenirii săvârșirii unor noi fapte prevăzute de legea penală. (3) Executarea măsurilor preventive privative de libertate se realizează în conformitate cu principiile și dispozițiile legislației procesual-penale, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.
13.	Articolul 167². Interzicerea discriminării în executarea pedepselor În timpul executării pedepselor este interzisă orice formă de discriminare pe criteriile prevăzute la art. 3 din prezentul cod, precum și pe motiv de vârstă, dizabilitate, boală cronică contagioasă sau necontagioasă, infecție HIV/SIDA.	Articolul 167 ² se abrogă.	Articolul 167². abrogat
14.	Articolul 169. Drepturile condamnatului (1) Condamnatului i se garantează: a) dreptul de a fi informat de instituția sau organul care asigură executarea pedepsei, în limba pe care o înțelege, despre drepturile și obligațiile	Articolul 169 alineatul (1): la litera a), după cuvintele „care o înțelege” se introduc cuvintele „sau printr-o altă modalitate care permite înțelegerea,”;	Articolul 169. Drepturile condamnatului (1) Condamnatului i se garantează: a) dreptul de a fi informat de instituția sau organul care asigură executarea pedepsei, în limba pe care o înțelege sau printr-o altă

	sale, modul și condițiile de executare a pedepsei, precum și despre modificarea modului și condițiilor de executare a pedepsei; [...] c) dreptul de a adresa petiții (cereri, reclamații, propuneri, sesizări) administrației instituției ori organului care asigură executarea pedepsei sau organelor ierarhic superioare, instanței de judecată, procuraturii, autorităților administrației publice centrale și locale, asociațiilor obștești, altor instituții și organizații, inclusiv internaționale; [...]	litera c) se completează cu cuvintele „în modul și condițiile prevăzute de prezentul cod.”.	modalitate care permite înțelegerea, despre drepturile și obligațiile sale, modul și condițiile de executare a pedepsei, precum și despre modificarea modului și condițiilor de executare a pedepsei; [...] c) dreptul de a adresa petiții (cereri, reclamații, propuneri, sesizări) administrației instituției ori organului care asigură executarea pedepsei sau organelor ierarhic superioare, instanței de judecată, procuraturii, autorităților administrației publice centrale și locale, asociațiilor obștești, altor instituții și organizații, inclusiv internaționale în modul și condițiile prevăzute de prezentul cod; [...]
15.	Articolul 170. Obligațiile condamnatului (1) Condamnatul este obligat: a) să respecte prevederile legislației execuțional-penale după ce a luat cunoștință de ele, în modul prevăzut de prezentul cod; [...] c) să execute cerințele legale ale administrației instituției sau organului care asigură executarea pedepsei, inclusiv să se prezinte la solicitarea administrației și să dea explicații în chestiunile referitoare la executarea pedepsei. (2) Neexecutarea de către condamnat a obligațiilor ce îi revin, precum și neîndeplinirea cerințelor legale ale administrației instituției sau organului care asigură executarea pedepsei atrag răspunderea prevăzută de legislație.	La articolul 170: alineatul (1): la litera a), textul „după ce a luat cunoștință de ele, în modul prevăzut de prezentul cod” se exclude; la litera c), cuvântul „administrației” se substituie cu cuvântul „personalului”; la alineatul (2), cuvântul „administrației” se substituie cu cuvântul „personalului”.	Articolul 170. Obligațiile condamnatului (1) Condamnatul este obligat: a) să respecte prevederile legislației execuțional-penale după ce a luat cunoștință de ele, în modul prevăzut de prezentul cod; [...] c) să execute cerințele legale ale personalului instituției sau organului care asigură executarea pedepsei, inclusiv să se prezinte la solicitarea administrației și să dea explicații în chestiunile referitoare la executarea pedepsei. (2) Neexecutarea de către condamnat a obligațiilor ce îi revin, precum și neîndeplinirea cerințelor legale ale personalului instituției sau organului care asigură executarea pedepsei atrag răspunderea prevăzută de legislație.

16.	Articolul 171. Mijloacele principale de corijare a condamnatului (1) Principalele mijloace de corijare a condamnatului sînt: modul și condițiile de executare a pedepsei, munca social-utilă, munca educativă, instruirea profesională, învățământul general, influența exercitată de societate. [...]	La articolul 171, alineatul (1) se completează cu cuvintele „și altele”;	Articolul 171. Mijloacele principale de corijare a condamnatului (1) Principalele mijloace de corijare a condamnatului sînt: modul și condițiile de executare a pedepsei, munca social-utilă, munca educativă, instruirea profesională, învățământul general, influența exercitată de societate și altele. [...]
17.	Articolul 172. Trimiterea hotărârilor spre executare (1) Trimiterea hotărârilor judecătorești spre executare revine instanței care a judecat cauza în primă instanță. (2) Hotărârea privind pedeapsa închisorii sau detențiunii pe viață în privința persoanei care, pînă la rămînerea ei definitivă, nu se afla în stare de arest preventiv se trimite organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatului pentru escortarea lui la locul de deținere. (3) Hotărârea judecătorească privind înlocuirea pedepsei în conformitate cu art.64 alin.(5) din Codul penal, precum și privind anularea liberării de pedeapsa penală în temeiul art.90-96 din Codul penal, se trimite, după caz, organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatului pentru escortarea lui la locul de deținere. [...] (5) Hotărârea privind aplicarea măsurii preventive se trimite de către instituția sau organul care a adoptat-o instituției sau organului competent să asigure executarea măsurii preventive în modul	La articolul 172: la alineatul (1), textul „judecat cauza în prima instanță.” se substituie cu cuvintele „pronunțat hotărârea executorie de condamnare.”; la alineatul (2), după cuvîntul „Hotărârea” se introduc cuvintele „executorie și dispoziția de executare”; la alineatul (3), după cuvîntul „judecătorească” se introduce cuvîntul „executorie”; la alineatul (5), după cuvîntul „organului” se introduc cuvintele „indicat în hotărâre, care este”.	Articolul 172. Trimiterea hotărârilor spre executare (1) Trimiterea hotărârilor judecătorești spre executare revine instanței care a pronunțat hotărârea executorie de condamnare. (2) Hotărârea executorie și dispoziția de executare privind pedeapsa închisorii sau detențiunii pe viață în privința persoanei care, pînă la rămînerea ei definitivă, nu se afla în stare de arest preventiv se trimite organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatului pentru escortarea lui la locul de deținere. (3) Hotărârea judecătorească executorie privind înlocuirea pedepsei în conformitate cu art.64 alin.(5) din Codul penal, precum și privind anularea liberării de pedeapsa penală în temeiul art.90-96 din Codul penal, se trimite, după caz, organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatului pentru escortarea lui la locul de deținere. [...] (5) Hotărârea privind aplicarea măsurii preventive se trimite de către instituția sau organul care a adoptat-o instituției sau organului

	stabilit în titlul VI din prezentul cod. [...]		indicat în hotărâre, care este competent să asigure executarea măsurii preventive în modul stabilit în titlul VI din prezentul cod. [...]
18.	Articolul 173. Instituțiile și organele care asigură executarea pedepsei [...] (3) Executarea pedepsei amenzii aplicate condamnaților care execută pedeapsa închisorii sau detențiunii pe viață se asigură de către penitenciare. (4) Executarea pedepsei închisorii și detențiunii pe viață se asigură de către penitenciare. [...]	La articolul 173: la alineatul (3), înainte de cuvântul „penitenciare” se introduce cuvântul „instituțiile”; la alineatul (4), înainte de cuvântul „penitenciare” se introduce cuvântul „instituțiile”.	Articolul 173. Instituțiile și organele care asigură executarea pedepsei [...] (3) Executarea pedepsei amenzii aplicate condamnaților care execută pedeapsa închisorii sau detențiunii pe viață se asigură de către instituțiile penitenciare. (4) Executarea pedepsei închisorii și detențiunii pe viață se asigură de către instituțiile penitenciare. [...]
19.	Articolul 174. Instituțiile și organele care asigură executarea măsurilor de siguranță [...] (2) Executarea hotărârilor judecătorești privind aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical alcoolicilor și narcomanilor condamnați care execută pedeapsa închisorii sau detențiunii pe viață se asigură de către penitenciare. Dacă, după eliberarea din locurile de deținere, este necesară continuarea tratamentului medical forțat, executarea hotărârii se asigură de către instituțiile medicale specializate. [...]	La articolul 174 alineatul (2), înainte de cuvântul „penitenciare” se introduce cuvântul „instituțiile”.	Articolul 174. Instituțiile și organele care asigură executarea măsurilor de siguranță [...] (2) Executarea hotărârilor judecătorești privind aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical alcoolicilor și narcomanilor condamnați care execută pedeapsa închisorii sau detențiunii pe viață se asigură de către instituțiile penitenciare. Dacă, după eliberarea din locurile de deținere, este necesară continuarea tratamentului medical forțat, executarea hotărârii se asigură de către instituțiile medicale specializate. [...]
20.	Articolul 175. Instituțiile și organele care asigură executarea măsurilor preventive [...] (4) Executarea ridicării provizorii a permisului de conducere a mijloacelor de transport se asigură	La articolul 175 alineatul (4), cuvântul „rutieră” se exclude;	Articolul 175. Instituțiile și organele care asigură executarea măsurilor preventive [...] (4) Executarea ridicării provizorii a permisului de conducere a mijloacelor de

	de către organul de politie rutieră în a cărui rază teritorială se află domiciliul prevenitului. [...]		transport se asigură de către organul de politie rutieră în a cărui rază teritorială se află domiciliul prevenitului. [...]
21.	Articolul 175¹. Instituțiile care asigură executarea reținerii [...] (2) Persoana reținută în condițiile alin.(1) este supusă imediat examenului medical la intrarea și la ieșirea din locul de detenție, precum și la cerere, inclusiv pe cont propriu, pe toată perioada detenției. Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate. La efectuarea examenului medical se aplică prevederile art. 232 alin. (3) din prezentul cod. [...]	La articolul 175 ¹ alineatul (2) textul „art. 232 alin. (3) din prezentul cod” se substituie cu textul „art. 257 ¹⁸ alin. (3)-(6)”.	Articolul 175¹. Instituțiile care asigură executarea reținerii [...] (2) Persoana reținută în condițiile alin.(1) este supusă imediat examenului medical la intrarea și la ieșirea din locul de detenție, precum și la cerere, inclusiv pe cont propriu, pe toată perioada detenției. Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate. La efectuarea examenului medical se aplică prevederile art. 257¹⁸ alin. (3)-(6) . [...]
22.	Articolul 176. Controlul judiciar (1) Instituțiile și organele specificate în art.173 și 174 din prezentul cod comunică instanței de judecată despre executarea sau imposibilitatea executării hotărârilor cu caracter penal. [...]	Articolul 176, alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) În cazul imposibilității executării hotărârilor cu caracter penal, instituțiile și organele specificate în art.173 și 174 din prezentul cod comunică instanței de judecată imediat despre acest fapt.”.	Articolul 176. Controlul judiciar (1) În cazul imposibilității executării hotărârilor cu caracter penal, instituțiile și organele specificate în art.173 și 174 din prezentul cod comunică instanței de judecată imediat despre acest fapt. [...]
23.	Articolul 178. Controlul departamental (1) Activitatea instituțiilor și organelor care asigură executarea hotărârilor cu caracter penal este supusă, în modul stabilit de actele normative, unui control departamental din partea organelor ierarhic superioare. (2) În cadrul controlului asupra modului de punere în executare a hotărârilor cu caracter penal, Administrația Națională a Penitenciarelor poate anula actele și deciziile prevăzute de prezentul cod, emise de administrația instituției penitenciare cu	Articolul 178 va avea următorul titlu „Controlul organelor ierarhic superioare”. la alineatul (1), cuvântul „departamental” se exclude; la alineatul (2), cuvintele „Administrația Națională a Penitenciarelor” se substituie cu textul „organul ierarhic superior instituțiilor și organelor care asigură executarea hotărârilor cu caracter penal pot”, cuvântul „penitenciare” se substituie cu cuvântul „respective”.	Articolul 178. Controlul organelor ierarhic superioare (1) Activitatea instituțiilor și organelor care asigură executarea hotărârilor cu caracter penal este supusă, în modul stabilit de actele normative, unui control departamental din partea organelor ierarhic superioare. (2) În cadrul controlului asupra modului de punere în executare a hotărârilor cu caracter penal, organul ierarhic superior instituțiilor și organelor care asigură executarea hotărârilor

	încălcarea prevederilor legale.		cu caracter penal pot poate anula actele și deciziile prevăzute de prezentul cod, emise de administrația instituției respective cu încălcarea prevederilor legale.
24.	Articolul 181. Vizitarea instituțiilor care asigură deținerea persoanelor (1) În timpul exercitării funcțiilor de serviciu au dreptul de a vizita instituțiile care asigură deținerea persoanelor, fără permisiune specială: a) Președintele Parlamentului Republicii Moldova; b) Președintele Republicii Moldova; c) Primul-ministru al Republicii Moldova; d) deputatul în Parlament; e) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, funcționarii Oficiului Avocatului Poporului, membrii Consiliului pentru prevenirea torturii și alte persoane care îi însoțesc în exercitarea atribuției de prevenire a torturii; f) Procurorul General al Republicii Moldova, procurorul care exercită controlul asupra executării hotărârilor cu caracter penal în teritoriul respectiv; g) persoana cu funcție de răspundere competentă a organului ierarhic superior instituției sau organului care asigură executarea pedepsei penale; h) judecătorul care a examinat sau examinează cauza penală, conform competenței teritoriale; i) reprezentantul organizației internaționale care, conform actelor naționale și/sau internaționale la care Republica Moldova este parte, are acest drept; j) membrul comisiei de monitorizare. (2) Instituțiile care asigură deținerea	La articolul 181: la alineatul (1) litera f), textul „procurorul care exercită controlul asupra executării hotărârilor cu caracter penal în teritoriul respectiv” se exclude; la alineatul (1) litera h), textul „care a examinat sau examinează cauza penală” se substituie cu cuvintele „care examinează chestiunile prevăzute la art. 469, 473¹ și 473² din Codul de procedură penală”; la alineatul (2), textul „, în baza hotărârii organului de urmărire penală sau a instanței de judecată în a cărei procedură se află cauza penală” se exclude; alineatul (3) se abrogă.	Articolul 181. Vizitarea instituțiilor care asigură deținerea persoanelor (1) În timpul exercitării funcțiilor de serviciu au dreptul de a vizita instituțiile care asigură deținerea persoanelor, fără permisiune specială: a) Președintele Parlamentului Republicii Moldova; b) Președintele Republicii Moldova; c) Primul-ministru al Republicii Moldova; d) deputatul în Parlament; e) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, funcționarii Oficiului Avocatului Poporului, membrii Consiliului pentru prevenirea torturii și alte persoane care îi însoțesc în exercitarea atribuției de prevenire a torturii; f) Procurorul General al Republicii Moldova, procurorul care exercită controlul asupra executării hotărârilor cu caracter penal în teritoriul respectiv; g) persoana cu funcție de răspundere competentă a organului ierarhic superior instituției sau organului care asigură executarea pedepsei penale; h) judecătorul care examinează chestiunile prevăzute la art. 469, 473¹ și 473² din Codul de procedură penală, conform competenței teritoriale; i) reprezentantul organizației internaționale care, conform actelor naționale și/sau

	persoanelor pot fi vizitate de alte persoane cu permisiunea specială a conducerii acestor instituții ori a conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor sau în baza hotărârii instanței de judecată. Cercul persoanelor care pot vizita preveniții și/sau condamnații a căror sentință nu este definitivă poate fi restrâns în baza hotărârii organului de urmărire penală sau a instanței de judecată în a cărei procedură se află cauza penală. Hotărârea respectivă se notifică instituției penitenciare în care persoana este deținută sau Administrației Naționale a Penitenciarelor (3) Înregistrări video și fotografieri în instituțiile care asigură executarea pedepsei închisorii sau detențiunii pe viață, cu excepția cazurilor legate de persoanele menționate la alin.(1) al prezentului articol, se fac cu permisiunea scrisă a administrației instituției respective. [...]		internaționale la care Republica Moldova este parte, are acest drept; j) membrul comisiei de monitorizare. (2) Instituțiile care asigură deținerea persoanelor pot fi vizitate de alte persoane cu permisiunea specială a conducerii acestor instituții ori a conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor sau în baza hotărârii instanței de judecată. Cercul persoanelor care pot vizita preveniții și/sau condamnații a căror sentință nu este definitivă poate fi restrâns în baza hotărârii organului de urmărire penală sau a instanței de judecată în a cărei procedură se află cauza penală. Hotărârea respectivă se notifică instituției penitenciare în care persoana este deținută sau Administrației Naționale a Penitenciarelor (3) <i>abrogat</i>. [...]
25.	Capitolul XXII EXECUTAREA PEDEPSEI ÎNCHISORII Secțiunea 1 Dispoziții generale Articolul 195. Instituțiile care asigură executarea pedepsei închisorii (1) Executarea pedepsei închisorii se asigură de penitenciare conform prevederilor prezentului cod și ale actelor normative adoptate în conformitate cu acesta, inclusiv ale Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat de Guvern, și ale regulamentului de ordine interioară a penitenciarului. (2) Bazele activității instituțiilor sistemului administrației penitenciare, principiile de	Capitolul XXII va avea următorul cuprins: „Capitolul XXII EXECUTAREA PEDEPSEI ÎNCHISORII ȘI DETENȚIUNII PE VIAȚĂ Secțiunea 1. Dispoziții generale privind executarea pedepsei închisorii Articolul 195. Modul de organizare a executării pedepsei închisorii (5) Modul de executare a pedepsei închisorii este reglementat de prezentul cod și alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta. (6) Executarea pedepsei închisorii se asigură de către instituțiile penitenciare din subordinea Administrației Naționale a	Capitolul XXII EXECUTAREA PEDEPSEI ÎNCHISORII ȘI DETENȚIUNII PE VIAȚĂ Secțiunea 1. Dispoziții generale privind executarea pedepsei închisorii Articolul 195. Modul de organizare a executării pedepsei închisorii (9) Modul de executare a pedepsei închisorii este reglementat de prezentul cod și alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta. (10) Executarea pedepsei închisorii se asigură de către instituțiile penitenciare din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, iar regimul de executare a

organizare a acestora, statutul juridic, drepturile și obligațiile personalului sistemului administrației penitenciare sînt reglementate în Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare. Articolul 196. Trimiterea hotărârii judecătorești spre executare (1) Instanța care a judecat cauza în fond trimite hotărârea de condamnare la închisoare și dispoziția de executare administrației locului de deținere a condamnatului. (2) Administrația locului de deținere, în termen de 15 zile de la primirea dispoziției de executare, trimite condamnatul în penitenciar. La stabilirea penitenciarului se va da prioritate penitenciarului situat mai aproape de localitatea de domiciliu sau reședința a condamnatului ori de altă localitate solicitată în scris de acesta. Solicitarea respectivă se anexează la dosarul personal al condamnatului. (3) Hotărârea privind condamnarea la închisoare în privința persoanei care, pînă la rămânerea definitivă a hotărârii, nu s-a aflat în stare de arest preventiv sau hotărârea privind înlocuirea pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii în condițiile art.64 alin.(5) din Codul penal și dispoziția de executare se trimit organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială își are domiciliul condamnatul pentru escortarea lui la locul de deținere cel mai apropiat. (4) Dacă, la punerea în executare a hotărârii, s-a constatat că condamnatul care nu s-a aflat în stare de arest preventiv a părăsit domiciliul și locul aflării lui nu este cunoscut, organul afacerilor interne	Penitenciarelor, iar regimul de executare a pedepsei se stabilește în condițiile art. 209 și poate fi schimbat pe parcursul detenției în condițiile art. 210. (7) Bazele activității instituțiilor penitenciare, principiile de organizare a acestora, statutul juridic, drepturile și obligațiile personalului sistemului administrației penitenciare sunt reglementate în Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare. (8) Activitățile zilnice sunt desfășurate conform programului zilnic al instituției penitenciare. Programul zilnic este obligatoriu atât pentru persoanele condamnate și personalul penitenciar, cât și pentru cei aflați în vizită și se aprobă de conducerea instituției penitenciare. Articolul 196. Punerea în executare a pedepsei (3) Instanța care a pronunțat hotărârea executorie de condamnare la pedeapsa închisorii, expediază instituției penitenciare în care se deține condamnatul sau Administrației Naționale a Penitenciarelor - în cazul persoanei în care nu se află în detenție, actele prevăzute la art. 468 alin. (1) și, după caz, alin. (1¹) din Codul de procedură penală. (4) În perioada cuprinsă între data când hotărârea de condamnare a devenit definitivă și data transferului în locurile de executare a pedepsei, persoanelor condamnate li se aplică dispozițiile prevăzute la Capitolului XXIX. Transferul se realizează în termen de două săptămâni de la parvenirea actelor indicate la	pedepsei se stabilește în condițiile art. 209 și poate fi schimbat pe parcursul detenției în condițiile art. 210. (11) Bazele activității instituțiilor penitenciare, principiile de organizare a acestora, statutul juridic, drepturile și obligațiile personalului sistemului administrației penitenciare sunt reglementate în Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare. (12) Activitățile zilnice sunt desfășurate conform programului zilnic al instituției penitenciare. Programul zilnic este obligatoriu atât pentru persoanele condamnate și personalul penitenciar, cât și pentru cei aflați în vizită și se aprobă de conducerea instituției penitenciare. Articolul 196. Punerea în executare a pedepsei (5) Instanța care a pronunțat hotărârea executorie de condamnare la pedeapsa închisorii, expediază instituției penitenciare în care se deține condamnatul sau Administrației Naționale a Penitenciarelor - în cazul persoanei în care nu se află în detenție, actele prevăzute la art. 468 alin. (1) și, după caz, alin. (1¹) din Codul de procedură penală. (6) În perioada cuprinsă între data când hotărârea de condamnare a devenit definitivă și data transferului în locurile de executare a pedepsei, persoanelor condamnate li se aplică dispozițiile prevăzute la Capitolului XXIX. Transferul se realizează în termen de două săptămâni de la parvenirea actelor indicate la alin. (1), iar în cazul condamnaților la închisoare
--	---	---

trimite instanței de judecată un raport și materialele necesare pentru darea în căutare a condamnatului. (5) Încheierea instanței de judecată privind căutarea condamnatului se execută de către organul afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatului. Articolul 197. Categoriile penitenciarelor (1) Pedepsa închisorii, stabilită prin hotărârea instanței de judecată, se execută în penitenciare de tip deschis, semiînchis și închis, în conformitate cu art.72 din Codul penal. (2) Persoanele condamnate care nu au ajuns la majorat execută pedeapsa în centre de detenție pentru minori și tineri sau în sectoare separate ale penitenciarelor nespecializate, cu asigurarea pentru ei a condițiilor penitenciarului pentru minori. (3) Femeile condamnate execută pedeapsa în penitenciare pentru femei sau în sectoare separate ale penitenciarelor nespecializate, cu asigurarea pentru ele a condițiilor penitenciarului pentru femei. Persoanele de sex feminin condamnate care nu au ajuns la majorat execută pedeapsa în penitenciare pentru femei, cu asigurarea pentru ele a condițiilor centrului de detenție pentru minori și tineri. Articolul 198. Lăsarea condamnaților la pedeapsa închisorii în izolatoarele de urmărire penală (1) Pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească în izolatoarele de urmărire penală sînt lăsate, cu acordul lor scris și la decizia șefului izolatorului de urmărire penală, persoanele condamnate cărora li s-a stabilit executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis și, în	alin. (1), iar în cazul condamnaților la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani sau la detențiune pe viață, în termen de două săptămâni de la finalizarea evaluării inițiale. (3) Repartizarea condamnatului într-o instituție penitenciară pentru executarea pedepsei se efectuează de către Administrația Națională a Penitenciarelor, prin decizie motivată, ținând cont de cuantumul pedepsei aplicate, criteriile de separare prevăzute de prezentul cod, necesitățile de siguranță și securitate, starea sănătății condamnatului și alte circumstanțe relevante pentru executarea pedepsei. Până la stabilirea regimului de executare a pedepsei în condițiile art. 209, condamnatului i se aplică regimul provizoriu prevăzut la art. 208. (4) La stabilirea instituției penitenciare pentru executarea pedepsei se va da prioritate, pe cât este posibil, penitenciarului situat în apropierea localității de domiciliu sau de reședință a condamnatului. La luarea deciziei de repartizare se ține cont, după caz, de recomandările formulate de Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, de rezultatele evaluărilor disponibile la momentul repartizării, de necesitatea plasării corespunzătoare regimului de executare aplicabil, de măsurile de siguranță necesare, de necesitățile de asistență medicală și de reintegrare socială ale condamnatului, de criteriile de separare prevăzute la art. 247, precum și de necesitatea distribuirii echilibrate a persoanelor condamnate între instituțiile penitenciare. Articolul 197. Individualizarea executării	pe un termen mai mare de 5 ani sau la detențiune pe viață, în termen de două săptămâni de la finalizarea evaluării inițiale. (3) Repartizarea condamnatului într-o instituție penitenciară pentru executarea pedepsei se efectuează de către Administrația Națională a Penitenciarelor, prin decizie motivată, ținând cont de cuantumul pedepsei aplicate, criteriile de separare prevăzute de prezentul cod, necesitățile de siguranță și securitate, starea sănătății condamnatului și alte circumstanțe relevante pentru executarea pedepsei. Până la stabilirea regimului de executare a pedepsei în condițiile art. 209, condamnatului i se aplică regimul provizoriu prevăzut la art. 208. (4) La stabilirea instituției penitenciare pentru executarea pedepsei se va da prioritate, pe cât este posibil, penitenciarului situat în apropierea localității de domiciliu sau de reședință a condamnatului. La luarea deciziei de repartizare se ține cont, după caz, de recomandările formulate de Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, de rezultatele evaluărilor disponibile la momentul repartizării, de necesitatea plasării corespunzătoare regimului de executare aplicabil, de măsurile de siguranță necesare, de necesitățile de asistență medicală și de reintegrare socială ale condamnatului, de criteriile de separare prevăzute la art. 247, precum și de necesitatea distribuirii echilibrate a persoanelor condamnate între instituțiile penitenciare. Articolul 197. Individualizarea executării
---	--	--

cazurile prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnați, persoanele condamnate pentru prima dată la pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 7 ani cărora li s-a stabilit executarea pedepsei într-un penitenciar de tip închis. Condamnații lăsați în izolatorul de urmărire penală execută pedeapsa în condițiile prevăzute pentru regimul comun al penitenciarului de tip semiînchis sau, după caz, închis. (2) Dacă este necesar să se efectueze acte procedurale cu privire la o infracțiune săvârșită de un condamnat care execută pedeapsa închisorii, condamnatul, în baza încheierii judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată, poate fi lăsat în izolatorul de urmărire penală sau transferat în el pe o anumită perioadă care nu poate depăși termenul ținerii în stare de arest prevăzut în art.186 din Codul de procedură penală. Articolul 199. Transferarea și escortarea condamnaților (1) Transferarea condamnaților dintr-un penitenciar în altul de același tip ca urmare a schimbării regimului de deținere sau din alte motive întemeiate se dispune de către directorul al Administrației Naționale a Penitenciarelor, la demersul administrației penitenciarului sau din oficiu. (2) La transferarea condamnatului se va lua în considerație caracterizarea personalității condamnatului cuprinsă în dosarul personal, inclusiv participarea lui la programele de studii și socioeducative, și se va da prioritate penitenciarului situat mai aproape de localitatea de domiciliu sau reședință a condamnatului ori de altă localitate	pedepsei (1) Individualizarea executării pedepsei reprezintă procesul continuu de adaptare a condițiilor, măsurilor și intervențiilor execuțional-penale la particularitățile persoanei condamnate, realizat în baza evaluării riscurilor, necesităților și resurselor individuale ale acesteia, în scopul asigurării siguranței detenției, reducerii riscului de recidivă și facilitării reintegrării sociale. (2) Individualizarea executării pedepsei se realizează prin stabilirea și aplicarea diferențiată a regimului de executare, elaborarea, implementarea și revizuirea Planului individual de executare a pedepsei, aplicarea măsurilor de intervenție și siguranță, precum și prin participarea condamnatului la activități educative, ocupaționale, psihologice, sociale, terapeutice, de instruire și formare profesională, corespunzătoare nevoilor și potențialului său de reintegrare socială. Articolul 198. Documentația standard În procesul executării prevederilor prezentului cod, de către instituțiile penitenciare sunt utilizate blanchete tipizate, elaborate și aprobate de către Administrația Națională a Penitenciarelor. Articolul 199. Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate (1) În cadrul fiecărei instituții penitenciare se constituie Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate, responsabilă de individualizarea executării pedepsei și	pedepsei (1) Individualizarea executării pedepsei reprezintă procesul continuu de adaptare a condițiilor, măsurilor și intervențiilor execuțional-penale la particularitățile persoanei condamnate, realizat în baza evaluării riscurilor, necesităților și resurselor individuale ale acesteia, în scopul asigurării siguranței detenției, reducerii riscului de recidivă și facilitării reintegrării sociale. (2) Individualizarea executării pedepsei se realizează prin stabilirea și aplicarea diferențiată a regimului de executare, elaborarea, implementarea și revizuirea Planului individual de executare a pedepsei, aplicarea măsurilor de intervenție și siguranță, precum și prin participarea condamnatului la activități educative, ocupaționale, psihologice, sociale, terapeutice, de instruire și formare profesională, corespunzătoare nevoilor și potențialului său de reintegrare socială. Articolul 198. Documentația standard În procesul executării prevederilor prezentului cod, de către instituțiile penitenciare sunt utilizate blanchete tipizate, elaborate și aprobate de către Administrația Națională a Penitenciarelor. Articolul 199. Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate (1) În cadrul fiecărei instituții penitenciare se constituie Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate, responsabilă de individualizarea executării pedepsei și examinarea principalelor chestiuni privind
---	--	---

solicitată de acesta. (3) Transferarea temporară a condamnatului într-un penitenciar de un tip mai sever sau într-un izolator de urmărire penală, în alte cazuri decât cele prevăzute la art. 198 alin. (2) din prezentul cod, dacă această transferare este necesară pentru participarea condamnatului în instanțele de judecată la examinarea plângerilor depuse în baza art.473¹ și 473² din Codul de procedură penală, se dispune de directorul al Administrației Naționale a Penitenciarelor în baza încheierii instanței de judecată. Transferarea care se impune pentru efectuarea actelor procedurale cu privire la o infracțiune săvârșită de o altă persoană decât condamnatul se dispune la citarea instanței de judecată sau organului de urmărire penală și doar cu acordul condamnatului exprimat în acest sens. (4) Este interzisă transferarea pentru o perioadă mai mare de 5 zile a condamnaților minori în alte penitenciare decât cele pentru minori dacă în aceste penitenciare nu sînt amenajate sectoare distincte de detenție, cu asigurarea condițiilor centrului de detenție pentru minori și tineri. Aceste prevederi nu se aplică în cazul transferării în spitalele penitenciare. (5) Trimiterea condamnaților la locul executării pedepsei și transferarea lor într-un alt penitenciar au loc sub escortă, cu respectarea regulilor de deținere separată a femeilor de bărbați, a minorilor de adulți, a condamnaților la pedeapsa detențiunii pe viață de alte categorii de deținuți. Condamnații bolnavi de tuberculoză în formă contagioasă sau care nu au urmat tratamentul complet al bolilor venerice ori cei care suferă de dereglări psihice ce	examinarea principalelor chestiuni privind progresul execuțional al condamnaților. (2) Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate exercită următoarele atribuții: a) efectuează evaluarea inițială a condamnaților la pedeapsa închisorii pe un termen de până la 5 ani, în cazurile prevăzute de prezentul cod; b) stabilește regimul de executare a pedepsei pentru condamnații la pedeapsa închisorii pe un termen de până la 5 ani și examinează schimbarea regimului de executare în cazurile prevăzute de lege; c) aprobă Planul individual de executare a pedepsei și examinează revizuirea periodică a acestuia; d) examinează progresul individual al condamnatului și gradul de realizare a obiectivelor stabilite în Planul individual de executare a pedepsei; e) examinează creditele pentru progres execuțional acumulate de condamnat, în cazurile prevăzute de prezentul cod; f) avizează acordarea măsurilor de destindere prevăzute la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. b)-d), precum și modificarea, suspendarea sau revocarea acestora, în cazurile prevăzute de lege; g) examinează oportunitatea schimbării regimului de executare a pedepsei și formulează recomandările corespunzătoare în cazurile prevăzute de prezentul cod; h) exercită alte atribuții prevăzute de prezentul cod.	progresul execuțional al condamnaților. (2) Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate exercită următoarele atribuții: a) efectuează evaluarea inițială a condamnaților la pedeapsa închisorii pe un termen de până la 5 ani, în cazurile prevăzute de prezentul cod; b) stabilește regimul de executare a pedepsei pentru condamnații la pedeapsa închisorii pe un termen de până la 5 ani și examinează schimbarea regimului de executare în cazurile prevăzute de lege; c) aprobă Planul individual de executare a pedepsei și examinează revizuirea periodică a acestuia; d) examinează progresul individual al condamnatului și gradul de realizare a obiectivelor stabilite în Planul individual de executare a pedepsei; e) examinează creditele pentru progres execuțional acumulate de condamnat, în cazurile prevăzute de prezentul cod; f) avizează acordarea măsurilor de destindere prevăzute la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. b)-d), precum și modificarea, suspendarea sau revocarea acestora, în cazurile prevăzute de lege; g) examinează oportunitatea schimbării regimului de executare a pedepsei și formulează recomandările corespunzătoare în cazurile prevăzute de prezentul cod; h) exercită alte atribuții prevăzute de prezentul cod. (3) Comisia pentru executarea pedepselor
---	---	--

nu exclud răspunderea penală vor fi escortați separat de condamnații sănătoși, iar dacă este necesar conform raportului medicului, vor fi însoțiți de personal medical. (6) Transferarea și escortarea condamnaților se fac din contul statului, în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați, cu excepția cazului când transferarea sau escortarea a fost condiționată de o faptă imputabilă condamnatului. (7) Sumele stabilite și avansate de Administrația Națională a Penitenciarelor în condițiile în care transferarea sau escortarea a fost condiționată de o faptă imputabilă condamnatului sau aceasta s-a efectuat pentru alte cazuri decât cele prevăzute de competențele sistemului administrației penitenciare se încasează de la condamnat. (8) În timpul transferării, condamnatului îi sînt asigurate condiții adecvate de aerisire și iluminare. La transferare se va lua și dosarul personal al condamnatului. Condamnatul are dreptul la un bagaj de mîna cu strictul necesar de igienă personală, documente și alte bunuri, a cărui greutate nu va depăși 20 de kg. Alte bunuri aflate în posesia condamnatului rămân în custodia locului de detenție și se ridică de o rudă sau altă persoană indicată de condamnat ori de către condamnat după eliberarea sa din detenție. (9) Decizia privind transferarea dintr-un penitenciar în altul de același tip poate fi contestată de către condamnat în modul prevăzut la art.473¹ și 473² din Codul de procedură penală, cu excepția cazului în care transferarea a fost dispusă în	(3) Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate este un organ colegial prezidat de directorul instituției penitenciare. (4) La adoptarea deciziilor sale, Comisia ia în considerare evaluarea riscurilor și nevoilor condamnatului, gradul de realizare a Planului individual de executare a pedepsei, creditele pentru progres execuțional acumulate, conduita condamnatului și orice alte informații relevante pentru individualizarea executării pedepsei. (5) Modul de constituire, componența, organizarea și funcționarea Comisiei pentru executarea pedepselor privative de libertate se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 200. Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei (1) În cadrul sistemului administrației penitenciare se instituie Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, ca subdiviziune specializată responsabilă de realizarea evaluării complexe a persoanelor condamnate și de elaborarea planului individual de executare a pedepsei, în scopul individualizării executării sancțiunii penale, reducerii riscului de recidivă, menținerii siguranței penitenciare și facilitării reintegrării sociale. (2) Unitatea este constituită din personal de specialitate multidisciplinar, incluzând, după caz, psihologi, asistenți sociali, specialiști în evaluarea riscului, reprezentanți ai serviciilor educative, medicale, de siguranță și regim, precum și alți specialiști relevanți. (3) Unitatea efectuează evaluarea inițială a	privative de libertate este un organ colegial prezidat de directorul instituției penitenciare. (4) La adoptarea deciziilor sale, Comisia ia în considerare evaluarea riscurilor și nevoilor condamnatului, gradul de realizare a Planului individual de executare a pedepsei, creditele pentru progres execuțional acumulate, conduita condamnatului și orice alte informații relevante pentru individualizarea executării pedepsei. (5) Modul de constituire, componența, organizarea și funcționarea Comisiei pentru executarea pedepselor privative de libertate se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 200. Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei (1) În cadrul sistemului administrației penitenciare se instituie Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, ca subdiviziune specializată responsabilă de realizarea evaluării complexe a persoanelor condamnate și de elaborarea planului individual de executare a pedepsei, în scopul individualizării executării sancțiunii penale, reducerii riscului de recidivă, menținerii siguranței penitenciare și facilitării reintegrării sociale. (2) Unitatea este constituită din personal de specialitate multidisciplinar, incluzând, după caz, psihologi, asistenți sociali, specialiști în evaluarea riscului, reprezentanți ai serviciilor educative, medicale, de siguranță și regim, precum și alți specialiști relevanți. (3) Unitatea efectuează evaluarea inițială a persoanelor condamnate, determină nivelul de
--	---	---

condițiile art. 225 din prezentul cod. (10) După transferare, condamnatului i se permite să comunice familiei, avocatului sau altei persoane locul unde a fost transferat. Comunicarea se face în scris sau telefonic, în mod gratuit, și se consemnează într-un proces-verbal. Articolul 200. Primirea condamnatului în penitenciar (1) Primirea condamnatului în penitenciar se efectuează de către administrația penitenciarului, după ce i se stabilește identitatea, pe baza dispoziției de executare, a hotărârii de condamnare, a actelor de identitate, a altor documente, în modul prevăzut de Statutul executării pedepsei de către condamnați. (2) Condamnatului i se întocmește dosar personal. (3) Primirea condamnaților se face în spații special amenajate, femeile fiind separate de bărbați, iar minorii fiind separați de adulți. La primirea condamnaților pot fi aplicate și alte modalități de separare prevăzute la art.205. (4) După primire, condamnatului i se permite să comunice familiei, avocatului sau altei persoane locul unde este deținut și schimbarea acestuia. Comunicarea se face în scris sau telefonic, în mod gratuit, și se consemnează într-un proces verbal. (5) Administrația penitenciarului, în termen de 15 zile de la primirea condamnatului, înștiințează instanța de judecată despre acest fapt, comunică soțului, uneia din rudele condamnatului sau unei alte persoane, indicate de el, locul de executare a pedepsei. (6) Imediat după primire, condamnatul se	persoanelor condamnate, determină nivelul de risc și necesitățile criminogene, analizează comportamentul, antecedentele penale, starea psihologică, socială și educațională a condamnatului și formulează recomandări privind regimul și condițiile de executare a pedepsei. (4) În baza rezultatelor evaluării, Unitatea elaborează, implementează și monitorizează planul individual de executare a pedepsei, care include obiectivele intervenției execuțional-penale, programele educative, psihologice și sociale, măsurile de reducere a riscurilor, activitățile ocupaționale și măsurile de pregătire pentru liberare și reintegrare socială. (5) În exercitarea atribuțiilor sale, Unitatea cooperează cu serviciile de probațiune, autoritățile publice, instituțiile medicale și educaționale, organizațiile societății civile și alte entități competente, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. (6) Modul de organizare și funcționare a Unității, precum și atribuțiile, drepturile și obligațiile personalului acesteia, se stabilesc prin hotărâre de Guvern. Secțiunea 2. Evidența, prelucrarea și protecția datelor cu caracter personal ale condamnaților Articolul 201. Colectarea, prelucrarea și evidența datelor cu caracter personal (4) În scopul punerii în executare a pedepsei, instituțiile sistemului administrației penitenciare colectează și prelucrează toate	risc și necesitățile criminogene, analizează comportamentul, antecedentele penale, starea psihologică, socială și educațională a condamnatului și formulează recomandări privind regimul și condițiile de executare a pedepsei. (4) În baza rezultatelor evaluării, Unitatea elaborează, implementează și monitorizează planul individual de executare a pedepsei, care include obiectivele intervenției execuțional-penale, programele educative, psihologice și sociale, măsurile de reducere a riscurilor, activitățile ocupaționale și măsurile de pregătire pentru liberare și reintegrare socială. (5) În exercitarea atribuțiilor sale, Unitatea cooperează cu serviciile de probațiune, autoritățile publice, instituțiile medicale și educaționale, organizațiile societății civile și alte entități competente, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. (6) Modul de organizare și funcționare a Unității, precum și atribuțiile, drepturile și obligațiile personalului acesteia, se stabilesc prin hotărâre de Guvern. Secțiunea 2. Evidența, prelucrarea și protecția datelor cu caracter personal ale condamnaților Articolul 201. Colectarea, prelucrarea și evidența datelor cu caracter personal (7) În scopul punerii în executare a pedepsei, instituțiile sistemului administrației penitenciare colectează și prelucrează toate tipurile de date cu caracter personal necesare organizării detenției în privința condamnaților.
---	---	--

plasează în încăperea de carantină pe o perioadă de până la 15 zile, în decursul căreia el este supus examenului medical în vederea determinării stării sănătății și capacității de muncă și prescrierii, după necesitate, a tratamentului individual. Articolul 201. Dosarul personal al condamnatului (1) Administrația penitenciarului întocmește pentru fiecare condamnat dosarul personal prevăzut în art.200 alin.(2) din prezentul cod. (2) Dosarul personal al condamnatului cuprinde: a) datele și actul de identitate ale condamnatului; b) fotografiile din față și din profil; c) copie de pe hotărârea judecătorească de condamnare la pedeapsa închisorii; d) dispoziția de executare a hotărârii judecătorești; e) anul, luna, ziua și ora la care a început executarea pedepsei; f) cazierul judiciar; g) fișa dactiloscopică; h) documentele întocmite în urma examenelor medicale; i) documentele din care rezultă îndeplinirea obligațiilor privind asigurarea accesului la dispozițiile legale și documentele privind executarea pedepsei închisorii; j) documentele referitoare la măsurile luate de către administrația penitenciarului cu privire la exercitarea drepturilor persoanei condamnate la pedeapsa închisorii; k) documentele referitoare la participarea	tipurile de date cu caracter personal necesare organizării detenției în privința condamnaților. (5) Instituțiile sistemului administrației penitenciare țin evidența datelor cu caracter personal pe suport de hârtie și/sau prin intermediul sistemelor informaționale automatizate proprii. (6) Prelucrarea datelor cu caracter personal privind starea de sănătate se efectuează în condiții speciale, cu asigurarea unui grad mai înalt de protecție și limitarea accesului la personalul nemedical, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Articolul 202. Dosarul personal și medical al condamnatului (4) Pentru fiecare persoană condamnată se întocmește dosar personal. (5) Suplimentar la dosarul personal, pentru fiecare persoană condamnată se întocmește dosarul medical care va conține istoricul datelor medicale ale condamnatului prelucrate pe parcursul detenției. La solicitarea scrisă a condamnatului, dosarul medical se va completa cu date medicale prelucrate anterior plasării în detenție. (6) Conținutul, condițiile de gestionare, completare și păstrare a dosarului personal și cel medical se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 203. Accesul la documentele cu caracter personal (8) Condamnatul, apărătorul acestuia, precum și reprezentantul său legal are acces la	(8) Instituțiile sistemului administrației penitenciare țin evidența datelor cu caracter personal pe suport de hârtie și/sau prin intermediul sistemelor informaționale automatizate proprii. (9) Prelucrarea datelor cu caracter personal privind starea de sănătate se efectuează în condiții speciale, cu asigurarea unui grad mai înalt de protecție și limitarea accesului la personalul nemedical, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Articolul 202. Dosarul personal și medical al condamnatului (7) Pentru fiecare persoană condamnată se întocmește dosar personal. (8) Suplimentar la dosarul personal, pentru fiecare persoană condamnată se întocmește dosarul medical care va conține istoricul datelor medicale ale condamnatului prelucrate pe parcursul detenției. La solicitarea scrisă a condamnatului, dosarul medical se va completa cu date medicale prelucrate anterior plasării în detenție. (9) Conținutul, condițiile de gestionare, completare și păstrare a dosarului personal și cel medical se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 203. Accesul la documentele cu caracter personal (15) Condamnatul, apărătorul acestuia, precum și reprezentantul său legal are acces la dosarul personal al acestuia în prezența angajatului instituției penitenciare desemnat. La
--	---	--

condamnatului la activitățile socioeducative, la instruirea și formarea profesională a acestuia; l) documentele referitoare la măsurile de stimulare și la sancțiunile disciplinare aplicate în timpul executării pedepsei închisorii; m) alte documente întocmite în timpul executării pedepsei închisorii care privesc regimul de executare a acesteia. (3) Condamnatul la pedeapsa închisorii și apărătorul acestuia au acces, în prezența persoanei anume desemnate de șeful penitenciarului, la dosarul personal. (4) Dosarul personal poate fi consultat, cu excepția situațiilor în care acesta este cerut de organele abilitate, numai cu acordul scris al condamnatului. (5) Datele cu caracter personal ale condamnaților la pedeapsa închisorii sînt confidențiale, potrivit legii. Articolul 202. Registrele privind condamnații la pedeapsa închisorii (1) Administrația penitenciarului întocmește: a) registrul de evidență a primirii condamnaților, în care se consemnează anul, luna, ziua și ora la care persoana condamnată a fost primită în penitenciar; b) registrul de evidență a stimulărilor aplicate condamnaților; c) registrul de evidență a sancțiunilor disciplinare aplicate condamnaților; d) registrul de evidență a liberării condiționate înainte de termen a condamnaților; e) registrul de evidență a punerii în libertate a condamnaților;	dosarul personal al acestuia în prezența angajatului instituției penitenciare desemnat. La dosarul medical, apărătorul condamnatului are acces doar cu consimțământul scris. (9) Dosarul personal poate fi consultat și fără acordul condamnatului în condițiile prevăzute de lege. (10) Pentru exercitarea obligațiilor de serviciu, dosarul personal poate fi consultat de personalul penitenciar fără restricții. (11) Dosarul personal și alte materiale gestionate de către instituția penitenciară care conțin date cu caracter personal ale condamnatului sunt confidențiale și pot fi puse la dispoziția persoanelor terțe numai în condițiile legii. (12) În baza cererii depuse, condamnatul poate avea acces la dosarul său personal: c) de regulă, trimestrial; d) în caz justificat de excepție și în măsura posibilităților de ordin organizațional, la orice dată. (13) La cererea condamnatului, instituția penitenciară eliberează contra cost acestuia, reprezentantului legal sau avocatului său, într-un număr de exemplare justificat, copiile documentelor din dosarul personal. (14) Condamnaților li se permite să păstreze asupra lor documente aferente procesului judiciar în care sunt parte, fără a se limita volumul. Secțiunea 3. Evaluarea condamnatului și planificarea executării pedepsei Articolul 204. Evaluarea condamnatului	dosarul medical, apărătorul condamnatului are acces doar cu consimțământul scris. (16) Dosarul personal poate fi consultat și fără acordul condamnatului în condițiile prevăzute de lege. (17) Pentru exercitarea obligațiilor de serviciu, dosarul personal poate fi consultat de personalul penitenciar fără restricții. (18) Dosarul personal și alte materiale gestionate de către instituția penitenciară care conțin date cu caracter personal ale condamnatului sunt confidențiale și pot fi puse la dispoziția persoanelor terțe numai în condițiile legii. (19) În baza cererii depuse, condamnatul poate avea acces la dosarul său personal: e) de regulă, trimestrial; f) în caz justificat de excepție și în măsura posibilităților de ordin organizațional, la orice dată. (20) La cererea condamnatului, instituția penitenciară eliberează contra cost acestuia, reprezentantului legal sau avocatului său, într-un număr de exemplare justificat, copiile documentelor din dosarul personal. (21) Condamnaților li se permite să păstreze asupra lor documente aferente procesului judiciar în care sunt parte, fără a se limita volumul. Secțiunea 3. Evaluarea condamnatului și planificarea executării pedepsei Articolul 204. Evaluarea condamnatului (17) Evaluarea condamnatului reprezintă un proces bazat pe rezultatele cercetării detaliate
---	--	---

f) alte registre privind condamnării la pedeapsa închisorii. (2) Administrația Națională a Penitenciarelor poate crea și utiliza, în condițiile legii, aplicații informaționale automatizate de gestiune a datelor referitoare la evidența electronică a condamnaților, la realizarea scopului pedepsei, precum și a datelor referitoare la activități conexe și auxiliare acesteia. (3) Administrația Națională a Penitenciarelor adoptă măsurile organizatorice și tehnice necesare protejării datelor cu caracter personal ale persoanelor private de libertate împotriva oricăror distrugerii, pierderi, modificări, dezvăluiri sau acces neautorizat. Articolul 203. Documente privind decesul persoanelor aflate în executarea pedepsei închisorii În cazul decesului condamnatului aflat în executarea pedepsei închisorii, medicul penitenciarului întocmește certificatul de deces. Articolul 204. Dispoziții generale privind executarea pedepsei închisorii (1) Executarea pedepsei și supravegherea comportamentului condamnaților nu trebuie să întrerupă legăturile lor cu soțul, rudele și alte persoane apropiate, precum și cu societatea civilă. (2) – <i>abrogat.</i> (3) Lista și numărul de obiecte pe care condamnatul le poate avea asupra sa sînt stabilite în Statutul executării pedepsei de către condamnați. Banii, valorile mobiliare, obiectele și substanțele interzise depistate la condamnați vor fi ridicate și transmise spre păstrare sau, după caz, nimicite în modul și în condițiile stabilite în Statutul executării pedepsei de către condamnați.	(9) Evaluarea condamnatului reprezintă un proces bazat pe rezultatele cercetării detaliate a personalității, situației personale, comportamentului anterior, a motivelor și circumstanțelor săvârșirii infracțiunii, a factorilor personali și situaționali ce pot determina acțiuni cu pericolozitate pentru siguranța instituției penitenciare și/sau pentru societate, precum și alți factorilor individuali care previn săvârșirea infracțiunii. (10) În procesul de evaluare, personalul specializat se ghidează de rezultate și standarde științifice. Personalul implicat în procesul de evaluare este instruit, în mod periodic, iar sistemul de administrare a penitenciarelor oferă posibilitatea acestei instruirii. (11) Evaluarea inițială, stabilirea regimului de executare a pedepsei și elaborarea Planului individual de executare a condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen de pînă la 5 ani, se realizează de instituția penitenciară desemnată pentru executarea pedepsei, în termen de pînă la 30 de zile de la primire. (12) Evaluarea inițială, stabilirea regimului de executare a pedepsei și elaborarea Planului individual de executare a condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 5 ani sau la pedeapsa detențiunii pe viață, se realizează de către Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, în termen de pînă la 30 de zile de la parvenirea actelor prevăzute la art. 196 alin. (1).	a personalității, situației personale, comportamentului anterior, a motivelor și circumstanțelor săvârșirii infracțiunii, a factorilor personali și situaționali ce pot determina acțiuni cu pericolozitate pentru siguranța instituției penitenciare și/sau pentru societate, precum și alți factorilor individuali care previn săvârșirea infracțiunii. (18) În procesul de evaluare, personalul specializat se ghidează de rezultate și standarde științifice. Personalul implicat în procesul de evaluare este instruit, în mod periodic, iar sistemul de administrare a penitenciarelor oferă posibilitatea acestei instruirii. (19) Evaluarea inițială, stabilirea regimului de executare a pedepsei și elaborarea Planului individual de executare a condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen de pînă la 5 ani, se realizează de instituția penitenciară desemnată pentru executarea pedepsei, în termen de pînă la 30 de zile de la primire. (20) Evaluarea inițială, stabilirea regimului de executare a pedepsei și elaborarea Planului individual de executare a condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 5 ani sau la pedeapsa detențiunii pe viață, se realizează de către Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, în termen de pînă la 30 de zile de la parvenirea actelor prevăzute la art. 196 alin. (1). (21) Evaluarea inițială se finalizează cu întocmirea Planului individual de executare a pedepsei.
---	--	--

(4) Administrația penitenciarului asigură ținerea inventarului bunurilor deținute de condamnat, bunurilor ridicate de la condamnat și păstrate pînă la stingerea executării pedepsei sau ridicate și nimicite. Inventarul se contrasemnează de condamnat. Modul de ținere și completare a inventarului, modul de ridicare, păstrare, nimicire sau altă gestionare a bunurilor interzise sînt reglementate în Statutul executării pedepsei de către condamnați. (5) Obiectele și substanțele extrase din circuitul civil vor fi ridicate și nu se vor restitui condamnatului. Despre depistarea unor astfel de obiecte și substanțe administrația penitenciarului comunică neîntârziat procurorului. (6) Condamnații, precum și încăperile în care ei locuiesc pot fi supuse percheziției. Percheziția corporală se face de o persoană de același sex cu condamnatul. (7) În cazul evadării condamnatului din penitenciar, serviciul competent al penitenciarului și cel al Administrației Naționale a Penitenciarelor asigură căutarea condamnatului. În cazul în care condamnatul nu a fost reținut în decurs de 48 de ore, administrația penitenciarului adresează imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, instanței de judecată în a cărei rază teritorială se află penitenciarul un demers pentru darea lui în căutare. (8) Încheierea instanței de judecată privind căutarea condamnatului se execută de către organul afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatului și /sau penitenciarul. Articolul 205. Deținerea separată a condamnaților	(13) Evaluarea inițială se finalizează cu întocmirea Planului individual de executare a pedepsei. (14) La evaluarea gradului de pericolozitate a condamnatului se iau în considerare următoarele riscuri: e) risc de evadare – probabilitatea unei persoane deținute de a părăsi fără permisiune locul de deținere; f) risc de violență – probabilitatea unei persoane de a comite acte de agresiune față de alte persoane; g) risc de auto-vătămare – probabilitatea unei persoane de a comite acte de agresiune față de propria persoană; h) alte riscuri pentru siguranța și securitatea locului de deținere. (15) Toate măsurile de intervenție stabilite în urma evaluării condamnatului se consemnează în Planul individual de executare a pedepsei, care se discută împreună cu condamnatul. (16) Procedura de evaluare a condamnaților și de planificare a pedepsei se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 205. Planul individual de executare a pedepsei (1) Planul individual de executare a pedepsei constituie instrumentul principal de individualizare a executării pedepsei închisorii, de organizare a intervențiilor necesare pentru reducerea riscurilor și nevoilor criminogene, de stimulare a progresului condamnatului și de pregătire graduală a reintegrării sociale.	(22) La evaluarea gradului de pericolozitate a condamnatului se iau în considerare următoarele riscuri: i) risc de evadare – probabilitatea unei persoane deținute de a părăsi fără permisiune locul de deținere; j) risc de violență – probabilitatea unei persoane de a comite acte de agresiune față de alte persoane; k) risc de auto-vătămare – probabilitatea unei persoane de a comite acte de agresiune față de propria persoană; l) alte riscuri pentru siguranța și securitatea locului de deținere. (23) Toate măsurile de intervenție stabilite în urma evaluării condamnatului se consemnează în Planul individual de executare a pedepsei, care se discută împreună cu condamnatul. (24) Procedura de evaluare a condamnaților și de planificare a pedepsei se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 205. Planul individual de executare a pedepsei (1) Planul individual de executare a pedepsei constituie instrumentul principal de individualizare a executării pedepsei închisorii, de organizare a intervențiilor necesare pentru reducerea riscurilor și nevoilor criminogene, de stimulare a progresului condamnatului și de pregătire graduală a reintegrării sociale. (2) Planul individual de executare a pedepsei se întocmește în baza evaluării condamnatului, realizate potrivit prezentului
--	---	---

în penitenciare (1) În penitenciare se dețin separat: a) femeile - de bărbați; b) minorii - de adulți; c) persoanele aflate sub arest preventiv - de condamnați; d) persoanele condamnate pentru prima dată - de persoanele condamnate care anterior au executat pedeapsa închisorii și care au antecedente penale nestinse; e) - <i>abrogată</i>; f) - <i>abrogată</i>; g) - <i>abrogată</i>; h) condamnații care, în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințați cu răzbunarea - de ceilalți condamnați; i) condamnații care beneficiază de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire - de ceilalți condamnați. (2) În scopul sporirii siguranței deținerii ori securității personale a condamnaților sau al creării condițiilor pentru tratamentul lor, administrația penitenciarului poate aplica și alte criterii de deținere separată a condamnaților decât cele prevăzute la alin. (1). Criteriile de deținere separată prevăzute în prezentul alineat se stabilesc în regulamentul de ordine interioară sau în regulamentul de organizare și funcționare a instituției penitenciare și se aplică cu respectarea principiului legalității, proporționalității, nediscriminării și individualizării. (3) Deținerea separată a condamnaților în penitenciar nu trebuie să aibă caracter discriminatoriu sau să lezeze demnitatea umană.	(2) Planul individual de executare a pedepsei se întocmește în baza evaluării condamnatului, realizate potrivit prezentului cod, și urmărește dezvoltarea responsabilității condamnatului față de sine, față de victimă și comunitate, respectarea normelor sociale, schimbarea comportamentului infracțional și pregătirea pentru o viață responsabilă și fără infracțiuni după liberare. (3) Planul individual de executare a pedepsei stabilește obiectivele, măsurile de intervenție, termenele de realizare, persoanele sau structurile responsabile, criteriile de apreciere a progresului, precum și data sau intervalul revizuirii. Măsurile incluse în plan trebuie să fie individualizate, proporționale, realizabile, corelate cu durata pedepsei, regimul de executare, riscurile și nevoile identificate, resursele condamnatului și posibilitățile reale ale instituției penitenciare. (4) Planul individual de executare a pedepsei va cuprinde, cel puțin, următoarele domenii: a) regimul de executare aplicabil, condițiile principale de executare, repartizarea în spații, secții, grupuri de locuire sau grupuri de intervenție, precum și obiectivele necesare pentru menținerea, schimbarea progresivă sau, după caz, prevenirea schimbării regresive a regimului; b) datele orientative relevante pentru traseul execuțional, inclusiv etapele de evaluare și revizuire, termenele legale relevante pentru examinarea măsurilor de destindere, a liberării condiționate sau a liberării la expirarea	cod, și urmărește dezvoltarea responsabilității condamnatului față de sine, față de victimă și comunitate, respectarea normelor sociale, schimbarea comportamentului infracțional și pregătirea pentru o viață responsabilă și fără infracțiuni după liberare. (3) Planul individual de executare a pedepsei stabilește obiectivele, măsurile de intervenție, termenele de realizare, persoanele sau structurile responsabile, criteriile de apreciere a progresului, precum și data sau intervalul revizuirii. Măsurile incluse în plan trebuie să fie individualizate, proporționale, realizabile, corelate cu durata pedepsei, regimul de executare, riscurile și nevoile identificate, resursele condamnatului și posibilitățile reale ale instituției penitenciare. (4) Planul individual de executare a pedepsei va cuprinde, cel puțin, următoarele domenii: a) regimul de executare aplicabil, condițiile principale de executare, repartizarea în spații, secții, grupuri de locuire sau grupuri de intervenție, precum și obiectivele necesare pentru menținerea, schimbarea progresivă sau, după caz, prevenirea schimbării regresive a regimului; b) datele orientative relevante pentru traseul execuțional, inclusiv etapele de evaluare și revizuire, termenele legale relevante pentru examinarea măsurilor de destindere, a liberării condiționate sau a liberării la expirarea termenului pedepsei, fără ca acestea să creeze, prin ele însele, un drept la aplicarea acestor
---	---	--

Articolul 206. Asigurarea securității personale a condamnaților (1) Statul asigură securitatea personală a condamnaților. (2) La apariția pericolului pentru securitatea personală a condamnatului, el este în drept să adreseze oricăreia dintre persoanele cu funcție de răspundere a penitenciarului o cerere privind asigurarea securității personale. În acest caz, persoana cu funcție de răspundere este obligată să întreprindă imediat măsuri pentru asigurarea securității personale a condamnatului, iar, după caz, și măsuri de protecție din partea statului. (3) Administrația penitenciarului întreprinde măsurile de rigoare în vederea înlăturării pericolului pentru securitatea personală a condamnatului. Măsurile respective vor fi menținute atât timp cât o cere scopul acestora. Articolul 207. Asigurarea libertății conștiinței și libertății confesionale a condamnaților (1) Condamnatului îi este garantată libertatea conștiinței și libertatea confesională. El este în drept să profeseze orice religie, să nu profeseze nici o religie, să-și exprime liber convingerile religioase și să acționeze în conformitate cu ele, inclusiv să se alimenteze, din cont propriu, în conformitate cu religia profesată, în condițiile prevăzute de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. (2) Realizarea dreptului la libertatea conștiinței și libertatea confesională nu trebuie să contravină ordinii interioare a penitenciarului, nici să lezeze drepturile și libertățile altor persoane.	termenului pedepsei, fără ca acestea să creeze, prin ele însele, un drept la aplicarea acestor măsuri; c) activitățile, programele și intervențiile de resocializare obligatorii sau recomandate, stabilite în funcție de riscurile și nevoile identificate, inclusiv intervențiile educative, psihologice, sociale, comportamentale, de prevenire a violenței, a dependențelor, a comportamentului infracțional repetat sau a altor factori de risc; d) măsurile de asistență medicală, psihologică, psihiatrică, terapeutică sau de tratament al dependențelor, după caz, cu respectarea consimțământului informat, a confidențialității datelor medicale și a prevederilor legale speciale privind asistența medicală; e) instruirea generală, formarea profesională, calificarea sau recalificarea, munca, activitățile ocupaționale, activitățile de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă și alte activități utile pentru reintegrarea socială; f) menținerea, dezvoltarea sau restabilirea contactelor familiale și sociale pozitive, inclusiv comunicarea cu familia, copiii, persoanele de sprijin și serviciile comunitare, cu luarea în considerare a siguranței victimei, a altor persoane și a comunității; g) recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, executarea obligațiilor civile sau judiciare, repararea voluntară a prejudiciului, participarea la programe de justiție restaurativă, dacă este cazul și dacă există consimțământul	măsuri; c) activitățile, programele și intervențiile de resocializare obligatorii sau recomandate, stabilite în funcție de riscurile și nevoile identificate, inclusiv intervențiile educative, psihologice, sociale, comportamentale, de prevenire a violenței, a dependențelor, a comportamentului infracțional repetat sau a altor factori de risc; d) măsurile de asistență medicală, psihologică, psihiatrică, terapeutică sau de tratament al dependențelor, după caz, cu respectarea consimțământului informat, a confidențialității datelor medicale și a prevederilor legale speciale privind asistența medicală; e) instruirea generală, formarea profesională, calificarea sau recalificarea, munca, activitățile ocupaționale, activitățile de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă și alte activități utile pentru reintegrarea socială; f) menținerea, dezvoltarea sau restabilirea contactelor familiale și sociale pozitive, inclusiv comunicarea cu familia, copiii, persoanele de sprijin și serviciile comunitare, cu luarea în considerare a siguranței victimei, a altor persoane și a comunității; g) recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, executarea obligațiilor civile sau judiciare, repararea voluntară a prejudiciului, participarea la programe de justiție restaurativă, dacă este cazul și dacă există consimțământul necesar, precum și consilierea pentru ordonarea situației financiare, inclusiv gestionarea
---	---	---

(3) În penitenciare, condamnaților li se permite să participe la oficierea serviciilor divine și ritualurilor religioase, să se folosească de obiecte sau literatură de cult. În acest scop, administrația penitenciarului pune la dispoziție încăperi speciale. Articolul 208. Accesul condamnaților la informație (1) Condamnatului i se asigură accesul la informația difuzată prin mijloacele de informare în masă. (2) Administrația penitenciarului are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru asigurarea aplicării dispozițiilor legale privind liberul acces la informațiile pentru condamnați. (3) Penitenciarul asigură recepționarea emisiunilor radiofonice și televizate. În limitele regimurilor de deținere prevăzute în prezentul cod și în Statutul executării pedepsei de către condamnați, condamnatul poate să se folosească de aparat de radio, televizor, casetofon personal sau de orice alte aparate autorizate de către administrația penitenciarului, cu condiția achitării plății pentru energia electrică consumată. (4) Condamnatului i se permite să procure, prin rețeaua de comerț, literatură, să aboneze și să primească ziare și reviste, fără a se limita numărul lor, din contul mijloacelor proprii sau ale altor persoane. (5) Condamnatului i se interzice să aboneze, să primească, să procure, să păstreze și să răspândească ediții care propagă război, intoleranță etnică, națională, rasială sau religioasă, cultul violenței și cruzimii, precum și publicații cu caracter pornografic.	necesar, precum și consilierea pentru ordonarea situației financiare, inclusiv gestionarea datoriilor; h) situația juridică și administrativă a condamnatului, inclusiv actele de identitate, documentele de stare civilă, documentele necesare accesului la servicii sociale, medicale, educaționale sau de ocupare, procedurile judiciare pendinte și, după caz, aspectele privind statutul străinilor; i) situația locativă, familială, socială și ocupațională anticipată după liberare, inclusiv măsurile necesare pentru identificarea unui loc de trai, a unui loc de muncă sau a unei surse legale de întreținere; j) măsurile necesare pentru pregătirea liberării și continuitatea asistenței după liberare, inclusiv cooperarea cu organul de probațiune, autoritățile publice, serviciile sociale, serviciile medicale, instituțiile de învățământ, agențiile de ocupare a forței de muncă și organizațiile neguvernamentale; k) măsurile speciale necesare în cazul condamnaților cu pedepse de lungă durată, deținuți pe viață, risc sporit de violență, infracțiuni sexuale, risc suicidar, dizabilități, dependențe, vulnerabilități sociale sau alte nevoi speciale. (5) În cazul pedepselor de scurtă durată, planul individual poate fi întocmit în formă simplificată, cu prioritate asupra măsurilor urgente de pregătire a liberării, documentării, menținerii locuinței, raporturilor familiale, locului de muncă sau altor legături sociale	datoriilor; h) situația juridică și administrativă a condamnatului, inclusiv actele de identitate, documentele de stare civilă, documentele necesare accesului la servicii sociale, medicale, educaționale sau de ocupare, procedurile judiciare pendinte și, după caz, aspectele privind statutul străinilor; i) situația locativă, familială, socială și ocupațională anticipată după liberare, inclusiv măsurile necesare pentru identificarea unui loc de trai, a unui loc de muncă sau a unei surse legale de întreținere; j) măsurile necesare pentru pregătirea liberării și continuitatea asistenței după liberare, inclusiv cooperarea cu organul de probațiune, autoritățile publice, serviciile sociale, serviciile medicale, instituțiile de învățământ, agențiile de ocupare a forței de muncă și organizațiile neguvernamentale; k) măsurile speciale necesare în cazul condamnaților cu pedepse de lungă durată, deținuți pe viață, risc sporit de violență, infracțiuni sexuale, risc suicidar, dizabilități, dependențe, vulnerabilități sociale sau alte nevoi speciale. (5) În cazul pedepselor de scurtă durată, planul individual poate fi întocmit în formă simplificată, cu prioritate asupra măsurilor urgente de pregătire a liberării, documentării, menținerii locuinței, raporturilor familiale, locului de muncă sau altor legături sociale pozitive. În cazul pedepselor de lungă durată, al deținerii pe viață și al cazurilor complexe,
---	---	---

(6) Condamnatului i se interzice accesul la rețeaua Internet. Articolul 209. Asigurarea accesului la dispozițiile legale și documentele privind executarea pedepselor privative de libertate (1) Dispozițiile Codului penal referitoare la executarea pedepsei, ale prezentului cod, ale Statutului executării pedepsei de către condamnați, ale Legii privind accesul la informație, dispozițiile ordinelor emise în temeiul prezentului cod și ale regulamentului de ordine interioară a penitenciarului, precum și modificările acestora, sînt aduse la cunoștință persoanelor condamnate sau sînt puse la dispoziția lor, în limba română sau în limba pe care o înțeleg, imediat după primirea în penitenciar. (2) Textele dispozițiilor legale specificate în alin.(1) al prezentului articol se pun la dispoziția persoanelor condamnate, în penitenciare, în locuri accesibile. (3) În cazul persoanelor condamnate care au deficiențe de comunicare, dispozițiile legale specificate în alin.(1) al prezentului articol li se aduc la cunoștință prin modalități care să permită înțelegerea acestora. (4) Aducerea la îndeplinire a dispozițiilor alin.(1) și (3) ale prezentului articol se consemnează într-un proces-verbal. (5) Prevederile alin.(1) și (3) ale prezentului articol sînt asigurate și în cazul aducerii la cunoștință condamnatului a unui act decizional al administrației penitenciarului.	pozitive. În cazul pedepselor de lungă durată, al detențiunii pe viață și al cazurilor complexe, planul va include o etapizare clară a executării pedepsei, a intervențiilor, a măsurilor de destindere și a pregătirii pentru liberare. (6) Planul individual de executare a pedepsei se discută cu condamnatul, într-un limbaj accesibil acestuia. Condamnatului i se explică obiectivele, măsurile, termenele, consecințele participării sau neparticipării la măsurile planificate și posibilitatea de a formula observații. Observațiile condamnatului se consemnează și se anexează la plan, după caz. (7) Condamnatul este informat, contra semnătură, despre conținutul Planului individual de executare a pedepsei și primește o copie a acestuia, cu excepția informațiilor a căror comunicare este restricționată potrivit legii pentru protecția victimei, a altor persoane, a datelor medicale confidențiale ori a siguranței instituției penitenciare. Refuzul condamnatului de a semna planul sau de a primi copia acestuia se consemnează într-un proces-verbal și nu împiedică aplicarea planului. (8) Instituția penitenciară este responsabilă de punerea în aplicare zilnică a Planului individual de executare a pedepsei, de asigurarea condițiilor necesare realizării măsurilor planificate, de desemnarea personalului responsabil de monitorizarea cazului și de consemnarea progresului sau a dificultăților de implementare. Structura care a realizat evaluarea sau a întocmit planul acordă suport metodologic, solicită informații privind implementarea și	planul va include o etapizare clară a executării pedepsei, a intervențiilor, a măsurilor de destindere și a pregătirii pentru liberare. (6) Planul individual de executare a pedepsei se discută cu condamnatul, într-un limbaj accesibil acestuia. Condamnatului i se explică obiectivele, măsurile, termenele, consecințele participării sau neparticipării la măsurile planificate și posibilitatea de a formula observații. Observațiile condamnatului se consemnează și se anexează la plan, după caz. (7) Condamnatul este informat, contra semnătură, despre conținutul Planului individual de executare a pedepsei și primește o copie a acestuia, cu excepția informațiilor a căror comunicare este restricționată potrivit legii pentru protecția victimei, a altor persoane, a datelor medicale confidențiale ori a siguranței instituției penitenciare. Refuzul condamnatului de a semna planul sau de a primi copia acestuia se consemnează într-un proces-verbal și nu împiedică aplicarea planului. (8) Instituția penitenciară este responsabilă de punerea în aplicare zilnică a Planului individual de executare a pedepsei, de asigurarea condițiilor necesare realizării măsurilor planificate, de desemnarea personalului responsabil de monitorizarea cazului și de consemnarea progresului sau a dificultăților de implementare. Structura care a realizat evaluarea sau a întocmit planul acordă suport metodologic, solicită informații privind implementarea și participă, potrivit competenței, la revizuirea acestuia.
--	--	--

Articolul 210. Corespondența și convorbirile telefonice ale condamnaților (1) Condamnatul are dreptul să primească și să expedieze din cont propriu, scrisori, telegrame și petiții fără a se limita numărul lor în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. (2) Conținutul corespondenței expediate și primite de condamnat poate fi supus cenzurii. Corespondența condamnatului cu avocatul, cu Avocatul Poporului sau, după caz, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, cu membrii comisiei de monitorizare, organele de urmărire penală, procuratura, instanța de judecată, autoritățile administrației publice centrale, organizațiile internaționale interguvernamentale care asigură protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului nu poate fi supusă cenzurii. Administrația locului de detenție asigură expedierea sau transmiterea corespondenței destinatarului în decurs de 24 de ore de la depunerea sau primirea ei. (2¹) În scopul prevenirii introducerii în penitenciar, prin intermediul corespondenței, a drogurilor, a substanțelor toxice, a explozibilelor sau a altor obiecte a căror deținere, conform Statutului executării pedepsei de către condamnați, este interzisă, corespondența se deschide de către condamnat în prezența reprezentantului instituției penitenciare, fără a fi citită. (3) Condamnatul are dreptul la convorbiri telefonice, din cont propriu, în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. Pentru	participă, potrivit competenței, la revizuirea acestuia. (9) Planul individual de executare a pedepsei se actualizează ori de câte ori intervin schimbări relevante în situația juridică, personală, medicală, familială, socială sau comportamentală a condamnatului, în cazul transferului, al unei noi condamnări, al modificării semnificative a riscului sau a nevoilor, al examinării schimbării regimului, al aplicării măsurilor de destindere ori al pregătirii pentru liberare. (10) Modelul-tip al Planului individual de executare a pedepsei, procedura de întocmire, implementare, monitorizare, revizuire, evidență și transmitere a informațiilor între instituțiile implicate se aprobă prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea principiilor individualizării, proporționalității, confidențialității datelor personale și continuității intervenției. Articolul 206. Revizuirea Planului individual de executare (4) Planul individual de executare a pedepsei se revizuieste, în funcție de progresele sau regresele condamnatului pe parcursul executării pedepsei, astfel încât să ofere posibilitatea trecerii dintr-un regim restrictiv într-un regim mai puțin restrictiv de executare a pedepsei. (5) Revizuirea Planului individual de executare a pedepsei se efectuează:	(9) Planul individual de executare a pedepsei se actualizează ori de câte ori intervin schimbări relevante în situația juridică, personală, medicală, familială, socială sau comportamentală a condamnatului, în cazul transferului, al unei noi condamnări, al modificării semnificative a riscului sau a nevoilor, al examinării schimbării regimului, al aplicării măsurilor de destindere ori al pregătirii pentru liberare. (10) Modelul-tip al Planului individual de executare a pedepsei, procedura de întocmire, implementare, monitorizare, revizuire, evidență și transmitere a informațiilor între instituțiile implicate se aprobă prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea principiilor individualizării, proporționalității, confidențialității datelor personale și continuității intervenției. Articolul 206. Revizuirea Planului individual de executare (7) Planul individual de executare a pedepsei se revizuieste, în funcție de progresele sau regresele condamnatului pe parcursul executării pedepsei, astfel încât să ofere posibilitatea trecerii dintr-un regim restrictiv într-un regim mai puțin restrictiv de executare a pedepsei. (8) Revizuirea Planului individual de executare a pedepsei se efectuează: a) prima dată, după șase luni de la aprobarea Planului individual de executare a pedepsei; b) anual;
---	--	---

asigurarea exercitării dreptului la convorbiri telefonice, administrația penitenciarului are obligația de a lua măsurile necesare pentru instalarea de telefoane în interiorul penitenciarului. Adjudecarea dreptului de prestare a serviciilor de telefonie de către prestatorii de servicii se efectuează prin procedura de licitație, conform art. 1046 din Codul civil nr. 1107/2002. Convorbirile telefonice, cu excepția convorbirilor cu persoanele și reprezentanții instituțiilor și organelor menționate la alin. (2) din prezentul articol, pot fi interceptate în condițiile stabilite în Codul de procedură penală. (4) Condamnatul are dreptul la convorbiri telefonice cu soțul/soția, o rudă sau cu o altă persoană la alegerea lui. (5) Numărul, periodicitatea și durata convorbirilor telefonice care pot fi efectuate sau permise de condamnat se stabilesc de către administrația penitenciarului în conformitate cu regulile stabilite de ministrul justiției. Articolul 210¹. Dreptul la petiționare și măsurile pentru asigurarea dreptului la petiționare (1) Condamnații formulează petițiile în scris și le pot expedia atât instituției penitenciare, cât și autorităților publice prevăzute de lege. Petițiile se examinează în termenele și condițiile stabilite în Codul administrativ, cu particularitățile prevăzute de prezentul articol. (2) Cheltuielile necesare pentru exercitarea dreptului la petiționare se suportă personal de către petiționari. În cazul condamnaților adulți care nu dispun de mijloace bănești din motive ce nu le pot fi imputate și al condamnaților minori, cheltuielile	a) prima dată, după șase luni de la aprobarea Planului individual de executare a pedepsei; b) anual; c) cu 9 luni înainte de liberare pe sfârșit de termen; d) după caz, în orice moment al executării pedepsei în baza rezoluției conducerii instituției penitenciare competente, când în procesul de executare a pedepsei sunt necesare schimbări esențiale (în special, schimbarea regimului de executare a pedepsei, întreprinderea măsurilor necesare pentru pregătirea eliberării din detenție). (6) Realizarea măsurilor cuprinse în Planul individual de executare a pedepsei creează premise, în special, pentru schimbarea regimului de executare a pedepsei, destinderea regimului de detenție, prezentarea pentru liberarea condiționată înainte de termen, înlocuirea pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, precum și alte forme de clemență prevăzute de Codul penal. Secțiunea 4. Regimurile de executare a pedepsei Articolul 207. Dispoziții generale privind regimurile de executare a pedepsei (4) Regimurile de executare a pedepselor privative de libertate sunt, în ordinea descrescătoare a gradului de severitate, următoarele: e) regim de maximă siguranță; f) regim închis; g) regim semiînchis; h) regim deschis.	c) cu 9 luni înainte de liberare pe sfârșit de termen; d) după caz, în orice moment al executării pedepsei în baza rezoluției conducerii instituției penitenciare competente, când în procesul de executare a pedepsei sunt necesare schimbări esențiale (în special, schimbarea regimului de executare a pedepsei, întreprinderea măsurilor necesare pentru pregătirea eliberării din detenție). (9) Realizarea măsurilor cuprinse în Planul individual de executare a pedepsei creează premise, în special, pentru schimbarea regimului de executare a pedepsei, destinderea regimului de detenție, prezentarea pentru liberarea condiționată înainte de termen, înlocuirea pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, precum și alte forme de clemență prevăzute de Codul penal. Secțiunea 4. Regimurile de executare a pedepsei Articolul 207. Dispoziții generale privind regimurile de executare a pedepsei (7) Regimurile de executare a pedepselor privative de libertate sunt, în ordinea descrescătoare a gradului de severitate, următoarele: i) regim de maximă siguranță; j) regim închis; k) regim semiînchis; l) regim deschis. (8) Regimurile de executare a pedepsei se aplică progresiv sau regresiv, ca urmare a ajustării Planului individual de executare a
---	---	---

respective sunt suportate de către instituția penitenciară. Procedura detaliată privind dreptul la petiționare și corespondență se reglementează prin actul intern al Administrației Naționale a Penitenciarelor. (3) Condamnatul formulează petițiile doar în nume propriu și în chestiuni ce îl vizează. Nu se admite prezentarea petițiilor colective sau în numele altei persoane. (4) Petițiile condamnaților minori se examinează în mod preferențial. Condamnatul minor își exercită dreptul la petiționare personal, prin reprezentanții săi legali sau, în cazul lipsei acestora, prin intermediul autorității tutelare teritoriale din raza de circumscripție a instituției penitenciare. (5) La examinarea petițiilor condamnaților minori, audierea acestora, comunicarea rezultatului examinării petiției și, în caz de necesitate, motivarea și explicarea deciziei sau a conținutului răspunsului, inclusiv explicarea modalității de contestare, se efectuează cu implicarea personalului penitenciar specializat (educatori, psihologi, asistenți sociali și/sau pedagogi). Rezultatul examinării petiției se comunică și reprezentanților legali ai petiționarului sau, în lipsa acestora, autorității tutelare corespunzătoare. (6) Petițiile care vizează chestiuni de ordin execuțional-penal se examinează numai de către autoritatea competentă să soluționeze chestiunea invocată, potrivit competențelor aprobate prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Celelalte petiții se examinează în conformitate cu procedura prevăzută de Codul	(5) Regimurile de executare a pedepsei se aplică progresiv sau regresiv, ca urmare a ajustării Planului individual de executare a pedepsei și a evoluției comportamentului condamnatului. (6) Regimurile de executare a pedepsei se diferențiază prin restricțiile impuse, măsurile de securitate și siguranță aplicabile, activitățile desfășurate și măsurile de destindere ale regimului de executare. Particularitățile fiecărui regim sunt stabilite de prezentul cod. Articolul 208. Aplicarea provizorie a regimului de executare (6) În cazul persoanelor condamnate, cu excepția celor prevăzute la art. 204 alin. (4), regimul provizoriu se aplică după parvenirea dispoziției de executare a pedepsei și se stabilește corespunzător cuantumului pedepsei pe care urmează să o execute, potrivit art. 212 alin. (1), art. 213 alin. (1) și art. 214 alin. (1). (7) Aplicarea regimului provizoriu se consemnează în decizia de repartizare a directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, emisă în condițiile art. 196 alin. (3). (8) În privința persoanei condamnate căreia nu i s-a stabilit regimul de executare, după terminarea perioadei de carantină și observare prevăzută la art. 257¹⁹, i se aplică provizoriu regimul de executare în baza deciziei directorului penitenciarului, care este executorie și definitivă. (9) Regimul provizoriu de executare a pedepsei este valabil până la prima întrunire a comisiei prevăzute la art. 199.	pedepsei și a evoluției comportamentului condamnatului. (9) Regimurile de executare a pedepsei se diferențiază prin restricțiile impuse, măsurile de securitate și siguranță aplicabile, activitățile desfășurate și măsurile de destindere ale regimului de executare. Particularitățile fiecărui regim sunt stabilite de prezentul cod. Articolul 208. Aplicarea provizorie a regimului de executare (11) În cazul persoanelor condamnate, cu excepția celor prevăzute la art. 204 alin. (4), regimul provizoriu se aplică după parvenirea dispoziției de executare a pedepsei și se stabilește corespunzător cuantumului pedepsei pe care urmează să o execute, potrivit art. 212 alin. (1), art. 213 alin. (1) și art. 214 alin. (1). (12) Aplicarea regimului provizoriu se consemnează în decizia de repartizare a directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, emisă în condițiile art. 196 alin. (3). (13) În privința persoanei condamnate căreia nu i s-a stabilit regimul de executare, după terminarea perioadei de carantină și observare prevăzută la art. 257¹⁹, i se aplică provizoriu regimul de executare în baza deciziei directorului penitenciarului, care este executorie și definitivă. (14) Regimul provizoriu de executare a pedepsei este valabil până la prima întrunire a comisiei prevăzute la art. 199. (15) Regimul de executare stabilit pentru persoanele condamnate și ulterior arestate preventiv în altă cauză penală, se suspendă până
---	--	---

administrativ. (7) Petițiile adresate contrar prevederilor alin. (6) nu se examinează în fond de către autoritățile publice care nu au competența respectivă. Articolul 211. Primirea și expedierea coletelor, pachetelor cu provizii și a banderolelor (1) În modul și în condițiile stabilite de Statutul executării pedepsei de către condamnați, condamnatului i se permite să primească săptămânal un colet, un pachet cu provizii sau o banderolă. Medicamentele și produsele parafarmaceutice, primite în corespundere cu prescripțiile medicale, se trimit în secția medicală a penitenciarului pentru tratamentul condamnatului. (2) Coletele, pachetele cu provizii și banderolele se supun unui control specific în prezența persoanelor care le-au adus și se transmit condamnatului contra semnătură. (2¹) Coletele primite de către condamnat prin intermediul serviciilor poștale se deschid de către reprezentantul instituției penitenciare și se supun controlului specific în prezența condamnatului. (2²) Primirea coletelor, pachetelor cu provizii și a banderolelor se efectuează în conformitate cu exigențele sanitaro-igienice în vigoare. Recepționarea coletelor, pachetelor cu provizii și a banderolelor poate fi interzisă temporar dacă acest lucru este necesar pentru asigurarea securității sau ordinii instituției. (2³) Dacă la efectuarea controlului specific al coletelor, pachetelor cu provizii și al banderolelor se depistează nereguli privind încălcarea normelor sanitaro-igienice, se va solicita examinarea conținutului coletelor, pachetelor cu provizii și al	(10) Regimul de executare stabilit pentru persoanele condamnate și ulterior arestate preventiv în altă cauză penală, se suspendă până la încetarea măsurii arestului preventiv. Pe perioada de suspendare se aplică regimul specific arestațiilor preventiv. Articolul 209. Stabilirea regimului de executare a pedepsei (1) Regimul de executare a pedepsei privative de libertate în privința condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 5 ani sau la pedeapsa detențiunii pe viață se stabilește de către Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, iar în cazul condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 5 ani, de către comisia prevăzută la art. 199 la prima întrunire a acesteia, după terminarea perioadei de carantină și observare sau după aplicarea regimului provizoriu. (2) La stabilirea regimului de executare se au în vedere următoarele criterii: a) durata pedepsei privative de libertate; b) gradul de risc al persoanei condamnate; c) antecedentele penale; d) vârsta și starea de sănătate ale persoanei condamnate; e) conduita persoanei condamnate, pozitivă sau negativă, inclusiv în perioadele de detenție anterioare; f) nevoile identificate și abilitățile persoanei condamnate, necesare includerii în programe educaționale, de asistență psihologică și asistență socială; g) disponibilitatea persoanei condamnate	la încetarea măsurii arestului preventiv. Pe perioada de suspendare se aplică regimul specific arestațiilor preventiv. Articolul 209. Stabilirea regimului de executare a pedepsei (1) Regimul de executare a pedepsei privative de libertate în privința condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 5 ani sau la pedeapsa detențiunii pe viață se stabilește de către Unitatea de evaluare și planificare a pedepsei, iar în cazul condamnaților la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 5 ani, de către comisia prevăzută la art. 199 la prima întrunire a acesteia, după terminarea perioadei de carantină și observare sau după aplicarea regimului provizoriu. (2) La stabilirea regimului de executare se au în vedere următoarele criterii: a) durata pedepsei privative de libertate; b) gradul de risc al persoanei condamnate; c) antecedentele penale; d) vârsta și starea de sănătate ale persoanei condamnate; e) conduita persoanei condamnate, pozitivă sau negativă, inclusiv în perioadele de detenție anterioare; f) nevoile identificate și abilitățile persoanei condamnate, necesare includerii în programe educaționale, de asistență psihologică și asistență socială; g) disponibilitatea persoanei condamnate de a presta muncă și de a participa la activități educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, moral-religioase,
---	---	--

banderolelor și de către personalul medical. În cazul în care se confirmă încălcarea normelor sanitaro-igienice, bunurile respective vor fi ridicate și distruse în prezența reprezentantului instituției penitenciare, personalului medical și a condamnatului. (3) Banii transferați pe numele condamnatului se depun la contul lui de peculiu. (4) Condamnatul poate expedia soțului, rudelor apropiate sau unei alte persoane, prin colet sau banderolă, lucruri personale, iar mijloacele bănești aflate la contul său de peculiu - prin mandat poștal. Articolul 212. Procurarea de către condamnați a produselor alimentare și obiectelor de primă necesitate (1) În modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați, condamnatul poate procura, suplimentar la rația alimentară gratuită, produse alimentare și obiecte de primă necesitate din mijloacele bănești obținute din munca prestată în timpul executării pedepsei, din pensia sau indemnizațiile primite, precum și din alte mijloace bănești aflate la contul său de peculiu. (2) Condamnații cu dizabilități severe și accentuate, pensionarii, femeile condamnate gravide sau femeile condamnate care au cu sine copii, suplimentar la rația alimentară gratuită, pot folosi, fără restricții, banii aflați la contul lor de peculiu pentru procurarea produselor alimentare și obiectelor de primă necesitate. (3) Lista produselor alimentare și a obiectelor de primă necesitate interzise spre vânzare în penitenciar se stabilește de Statutul executării	de a presta muncă și de a participa la activități educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, moral-religioase, instruire școlară și formare profesională. (3) Decizia de stabilire a regimului de executare a pedepselor privative de libertate se comunică persoanei condamnate împreună cu menționarea căii de atac existente și a termenului de exercitare a acesteia, în conformitate cu art. 473¹ din Codul de procedură penală. Articolul 210. Schimbarea regimului de executare a pedepsei (12) Schimbarea regimului de executare a pedepsei presupune modificarea condițiilor de executare a pedepsei, în funcție de datele obținute în procesul de revizuire a Planului individual de executare a pedepsei, în special a analizei conduitei persoanei condamnate și eforturile pentru reintegrarea sa în societate, efectuată de către comisia instituită la nivelul fiecărei instituții penitenciare. (13) Regimul de executare a pedepsei stabilit inițial în condițiile art. 209 poate fi schimbat progresiv după executarea a cel puțin 1/5 din termenul de pedeapsă cu închisoarea, iar în cazul pedepselor cu detențiunea pe viață, după executarea efectivă a cel puțin 6 ani. Schimbarea progresivă a regimurilor de executare a pedepsei ulterioare poate fi efectuată ca urmare a revizuirii anuale a Planului individual de executare a pedepsei, ținând cont de particularitățile stabilite de prezentul cod. (14) Schimbarea regimului de executare într-un regim imediat următor progresiv, potrivit	instruire școlară și formare profesională. (3) Decizia de stabilire a regimului de executare a pedepselor privative de libertate se comunică persoanei condamnate împreună cu menționarea căii de atac existente și a termenului de exercitare a acesteia, în conformitate cu art. 473¹ din Codul de procedură penală. Articolul 210. Schimbarea regimului de executare a pedepsei (23) Schimbarea regimului de executare a pedepsei presupune modificarea condițiilor de executare a pedepsei, în funcție de datele obținute în procesul de revizuire a Planului individual de executare a pedepsei, în special a analizei conduitei persoanei condamnate și eforturile pentru reintegrarea sa în societate, efectuată de către comisia instituită la nivelul fiecărei instituții penitenciare. (24) Regimul de executare a pedepsei stabilit inițial în condițiile art. 209 poate fi schimbat progresiv după executarea a cel puțin 1/5 din termenul de pedeapsă cu închisoarea, iar în cazul pedepselor cu detențiunea pe viață, după executarea efectivă a cel puțin 6 ani. Schimbarea progresivă a regimurilor de executare a pedepsei ulterioare poate fi efectuată ca urmare a revizuirii anuale a Planului individual de executare a pedepsei, ținând cont de particularitățile stabilite de prezentul cod. (25) Schimbarea regimului de executare într-un regim imediat următor progresiv, potrivit succesiunii prevăzute la art. 207, poate avea loc în rezultatul revizuirii Planului individual de executare a pedepsei, dacă condamnatul:
---	---	--

pedepsei de către condamnați. Articolul 213. Întrevederile condamnaților (1) Condamnatul are dreptul la întrevederi de scurtă și de lungă durată, care se acordă în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. În cazurile prevăzute de prezentul cod, conform dispoziției șefului penitenciarului, întrevederile de lungă durată pot avea loc în afara penitenciarului, cu dreptul de locuire a condamnatului împreună cu membrii familiei. (2) Întrevederile de scurtă durată cu soțul, rudele pînă la gradul al IV-lea inclusiv, iar în cazurile prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnați, cu aprobarea scrisă a șefului instituției penitenciare, cu o altă persoană indicată de condamnat se acordă pe o durată de 1-4 ore. Aceste întrevederi se desfășoară în spații special amenajate, sub supravegherea vizuală sau prin intermediul sistemelor video de către reprezentanții administrației instituției penitenciare. (2¹) Întrevederile de scurtă durată pot fi desfășurate prin intermediul aplicațiilor pentru videoconferințe, în spații special amenajate, sub supravegherea vizuală sau prin intermediul sistemelor video de către reprezentanții administrației instituției penitenciare. Regulamentul de utilizare a aplicațiilor web/online în cadrul instituțiilor penitenciare se aprobă de ministrul justiției. (3) Întrevederile de lungă durată cu soțul, părinții, copiii, frații, surorile, bunicii și nepoții condamnatului, iar în cazurile prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnați, avînd	succesiunii prevăzute la art. 207, poate avea loc în rezultatul revizuirii Planului individual de executare a pedepsei, dacă condamnatul: c) a demonstrat diligență în muncă și a îndeplinit integral, pînă la momentul revizuirii Planului individual de executare a pedepsei, măsurile prevăzute de acesta sau nu le-a îndeplinit din motive ce nu-i pot fi imputate; d) respectă regimul de executare a pedepsei în care este plasat și nu a manifestat în mod repetat comportamente incompatibile cu regimul de executare aplicat. (15) În cazul în care persoana condamnată împlinește vârsta de 65 de ani, pe durata executării pedepsei și se află în regim de maximă siguranță, comisia dispune transferarea acesteia în regim închis. (16) Schimbarea regimului de executare a pedepsei într-un regim regresiv poate fi efectuată în orice moment al executării pedepsei, dacă condamnatul: d) a fost condamnată definitiv pentru o altă infracțiune săvârșită; e) nu respectă regimul de executare în care este plasat și a fost sancționat disciplinar pentru o abatere disciplinară foarte gravă sau pentru două ori mai multe abateri disciplinare grave săvârșite în perioada de la ultima revizuire a Planului individual de executare a pedepsei; f) refuză nemotivat îndeplinirea Planului individual de executare a pedepsei. (5¹) La aplicarea alin. (5) lit. b) se iau în considerare numai abaterile disciplinare pentru care sancțiunile disciplinare au fost aplicate în	e) a demonstrat diligență în muncă și a îndeplinit integral, pînă la momentul revizuirii Planului individual de executare a pedepsei, măsurile prevăzute de acesta sau nu le-a îndeplinit din motive ce nu-i pot fi imputate; f) respectă regimul de executare a pedepsei în care este plasat și nu a manifestat în mod repetat comportamente incompatibile cu regimul de executare aplicat. (26) În cazul în care persoana condamnată împlinește vârsta de 65 de ani, pe durata executării pedepsei și se află în regim de maximă siguranță, comisia dispune transferarea acesteia în regim închis. (27) Schimbarea regimului de executare a pedepsei într-un regim regresiv poate fi efectuată în orice moment al executării pedepsei, dacă condamnatul: g) a fost condamnată definitiv pentru o altă infracțiune săvârșită; h) nu respectă regimul de executare în care este plasat și a fost sancționat disciplinar pentru o abatere disciplinară foarte gravă sau pentru două ori mai multe abateri disciplinare grave săvârșite în perioada de la ultima revizuire a Planului individual de executare a pedepsei; i) refuză nemotivat îndeplinirea Planului individual de executare a pedepsei. (5¹) La aplicarea alin. (5) lit. b) se iau în considerare numai abaterile disciplinare pentru care sancțiunile disciplinare au fost aplicate în condițiile prezentului cod și nu au fost anulate potrivit legii.
--	---	---

aprobarea scrisă a șefului instituției penitenciare, cu o altă persoană indicată de condamnat se acordă pe o durată de la 12 ore la 3 zile. (4) Condamnatul are dreptul la o întrevedere de scurtă durată pe lună și la o întrevedere de lungă durată pe trimestru. Întrevederi de lungă durată nu se acordă condamnatului: a) căruia i-a fost suspendat dreptul la întrevederi de lungă durată; b) care a fost transferat în regim inițial în calitate de sancțiune disciplinară. c) - <i>abrogată</i>; (4¹) Șeful penitenciarului aprobă întrevederi între persoane condamnate, în condițiile stabilite de prezentul articol, în cazul în care condamnații se află în aceeași instituție penitenciară și dacă între ei există o relație de căsătorie, dovedită prin copie a certificatului de căsătorie. (5) Nu este limitată frecvența întâlnirilor cu avocatul, cu mediatorul în procesul de mediere în cauzele penale sau cu alte persoane prevăzute de lege. (6) Condamnatului bolnav de tuberculoză în formă contagioasă sau cu boli somatice internat în spitalul penitenciarului nu i se acordă întrevederi de lungă durată. Întrevederile de lungă durată ce i se cuvin se înlocuiesc cu întrevederi de scurtă durată. Articolul 214. Asistența diplomatică (1) Persoanele condamnate care au altă cetățenie decât cea a Republicii Moldova au dreptul de a se adresa instituțiilor diplomatice sau consulare în Republica Moldova ale statului ai cărui cetățeni sînt și de a fi vizitate de funcționarii acestor instituții diplomatice sau consulare.	condițiile prezentului cod și nu au fost anulate potrivit legii. (17) Dacă persoana condamnată a fost inclusă în categoria celor cu grad de risc pentru siguranța penitenciarului, în condițiile art. 211 alin. (1), se dispune schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate în regimul de maximă siguranță. (18) Regimul semiînchis al condamnaților care fac parte din categoriile prevăzute la art. 211 alin. (10) lit. a) și c), nu poate fi schimbat în mod regresiv. (19) Decizia de schimbare a regimului de executare a pedepsei se ia de comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate și se comunică condamnatului neîntârziat contra semnătură. (20) Decizia comisiei prin care se dispune menținerea sau schimbarea regimului de executare, cuprinde și termenul de reexaminare, care nu poate fi mai mare de un an conform prevederilor art. 206 alin. (2) lit. b). Comisia are obligația de a analiza, periodic, situația persoanei condamnate, la împlinirea termenului stabilit. (21) În cazul în care unei persoane condamnate i s-a schimbat regimul de executare în condițiile alin. (6), trecerea în regimul imediat inferior ca grad de severitate, potrivit art. 207 alin. (1), se poate face numai la împlinirea termenului stabilit la alin. (9). Prevederile prezentului alineat nu se aplică persoanelor aflate în regim de maximă siguranță, pentru care reexaminarea și încetarea măsurii se realizează în condițiile art. 211 alin. (15).	(28) Dacă persoana condamnată a fost inclusă în categoria celor cu grad de risc pentru siguranța penitenciarului, în condițiile art. 211 alin. (1), se dispune schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate în regimul de maximă siguranță. (29) Regimul semiînchis al condamnaților care fac parte din categoriile prevăzute la art. 211 alin. (10) lit. a) și c), nu poate fi schimbat în mod regresiv. (30) Decizia de schimbare a regimului de executare a pedepsei se ia de comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate și se comunică condamnatului neîntârziat contra semnătură. (31) Decizia comisiei prin care se dispune menținerea sau schimbarea regimului de executare, cuprinde și termenul de reexaminare, care nu poate fi mai mare de un an conform prevederilor art. 206 alin. (2) lit. b). Comisia are obligația de a analiza, periodic, situația persoanei condamnate, la împlinirea termenului stabilit. (32) În cazul în care unei persoane condamnate i s-a schimbat regimul de executare în condițiile alin. (6), trecerea în regimul imediat inferior ca grad de severitate, potrivit art. 207 alin. (1), se poate face numai la împlinirea termenului stabilit la alin. (9). Prevederile prezentului alineat nu se aplică persoanelor aflate în regim de maximă siguranță, pentru care reexaminarea și încetarea măsurii se realizează în condițiile art. 211 alin. (15). (33) Decizia de schimbare a regimului de executare a pedepselor privative de libertate se
--	---	--

(2) Administrația penitenciarului are obligația să coopereze cu instituțiile prevăzute în alin.(1) al prezentului articol pentru acordarea asistenței diplomatice persoanelor condamnate. (3) Persoanele condamnate cu statut de refugiați sau apatrizi, precum și persoanele condamnate care au altă cetățenie decât cea a Republicii Moldova, al căror stat nu este reprezentat diplomatic sau consular în Republica Moldova, pot solicita administrației penitenciarului să contacteze autoritatea internă sau internațională competentă și pot fi vizitate de reprezentanții acesteia. Articolul 215. Plimbările condamnaților Condamnatului, condițiile de deținere a căruia, în virtutea regimului sau a sancțiunii disciplinare aplicate, limitează aflarea lui la aer liber, i se acordă o plimbare zilnică cu o durată de cel puțin o oră, iar condamnatului minor, femeilor gravide și mamelor care au cu ele copii, precum și condamnatului bolnav de tuberculoză - de cel puțin 2 ore. Astfel de plimbări se fac într-un loc special amenajat pe teritoriul penitenciarului. Articolul 216. Deplasarea condamnaților fără escortă sau însoțire (1) Condamnatului care execută pedeapsa închisorii în regim comun ori în regim de resocializare sau care este lăsat să execute lucrări de deservire gospodărescă în penitenciar i se poate acorda dreptul de deplasare fără escortă sau însoțire în afara penitenciarului dacă a executat cel puțin 1/3 din termenul pedepsei, este caracterizat pozitiv și conform recomandărilor psihologului poate beneficia de acest drept și dacă aceasta o cere	(22) Decizia de schimbare a regimului de executare a pedepselor privative de libertate se comunică persoanei condamnate împreună cu menționarea căii de atac existente și a termenului de exercitare a acesteia, în conformitate cu art. 473¹ din Codul de procedură penală. Articolul 211. Regimul de maximă siguranță (17) Regimul de maximă siguranță se aplică persoanelor condamnate care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului. (18) În sensul prezentului cod, riscul pentru siguranța penitenciarului reprezintă o categorie distinctă de evaluare a riscurilor, referitoare la securitatea locului de detenție, riscul de evadare, violență ori influență negativă asupra altor persoane condamnate. (19) Aplicarea regimului de maximă siguranță se dispune în baza evaluării individuale a riscurilor și necesităților persoanei condamnate, efectuate în condițiile prezentului articol, de către autoritatea competentă să stabilească sau să schimbe regimul de executare a pedepsei potrivit prezentului cod. (20) Evaluarea prevăzută la alin. (3) include analiza: a) antecedentelor penale și disciplinare; b) comportamentului în detenție; c) gradului de pericol pentru personal, alte persoane deținute ori pentru securitatea penitenciarului; d) riscului de evadare; e) stării de sănătate, psihologice și a vulnerabilităților persoanei condamnate.	comunică persoanei condamnate împreună cu menționarea căii de atac existente și a termenului de exercitare a acesteia, în conformitate cu art. 473¹ din Codul de procedură penală. Articolul 211. Regimul de maximă siguranță (33) Regimul de maximă siguranță se aplică persoanelor condamnate care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului. (34) În sensul prezentului cod, riscul pentru siguranța penitenciarului reprezintă o categorie distinctă de evaluare a riscurilor, referitoare la securitatea locului de detenție, riscul de evadare, violență ori influență negativă asupra altor persoane condamnate. (35) Aplicarea regimului de maximă siguranță se dispune în baza evaluării individuale a riscurilor și necesităților persoanei condamnate, efectuate în condițiile prezentului articol, de către autoritatea competentă să stabilească sau să schimbe regimul de executare a pedepsei potrivit prezentului cod. (36) Evaluarea prevăzută la alin. (3) include analiza: a) antecedentelor penale și disciplinare; b) comportamentului în detenție; c) gradului de pericol pentru personal, alte persoane deținute ori pentru securitatea penitenciarului; d) riscului de evadare; e) stării de sănătate, psihologice și a vulnerabilităților persoanei condamnate. (37) Persoana condamnată este informată, de îndată, în scris, asupra motivelor
--	---	---

specificul muncilor în care este antrenat. (2) Dreptul la deplasare fără escortă sau însoțire în afara penitenciarului se acordă condamnatului prin dispoziția scrisă a șefului penitenciarului. Șeful penitenciarului stabilește orarul și itinerarul deplasărilor condamnaților. (2¹) Condamnații indicați la alin. (1) care au executat cel puțin 2/3 din termenul pedepsei pot beneficia de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire în instituțiile de învățământ superior sau mediu de specialitate pentru participare la sesiune. (3) Este interzisă deplasarea fără escortă sau însoțire în afara penitenciarului a condamnatului care a săvârșit infracțiune ce constituie recidivă periculoasă sau deosebit de periculoasă, condamnatului care a săvârșit infracțiune deosebit de gravă sau excepțional de gravă, condamnatului care are sancțiuni disciplinare nestinse, condamnatului pentru infracțiune intenționată, săvârșită în perioada executării pedepsei, condamnatului bolnav de tuberculoză în formă contagioasă, condamnatului care nu a urmat tratamentul complet al bolii venerice, alcoolismului, toxicomaniei, narcomaniei, condamnatului care suferă de tulburări psihice, ce nu exclud responsabilitatea. (4) Condamnații care beneficiază de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire în afara penitenciarului trebuie să fie deținuți în încăperi separate de ceilalți condamnați. Șeful penitenciarului, de comun acord cu autoritățile administrației publice locale, prin dispoziție scrisă, poate permite unor astfel de condamnați să locuiască în cămin, în afara penitenciarului.	(21) Persoana condamnată este informată, de îndată, în scris, asupra motivelor aplicării regimului de maximă siguranță, precum și asupra dreptului de a contesta decizia în condițiile legii. (22) În regim de maximă siguranță sunt plasate persoanele condamnate care: a) manifestă comportament agresiv, violent sau constant indisciplinat în detenție; c) au inițiat, organizat ori au participat la acte de revoltă, nesupunere în masă, luare de ostatici, acte de violență sau alte acțiuni care pun în pericol ordinea și securitatea penitenciarului; d) prezintă risc sporit de evadare ori de sprijinire a unei evadări; e) exercită influență negativă asupra altor persoane condamnate ori sunt afiliate grupărilor criminale organizate; f) dețin ori încearcă să introducă obiecte, substanțe sau mijloace interzise care pot afecta securitatea locului de detenție. (23) Criteriile concrete de stabilire și procedura de evaluare a riscului pe care îl prezintă persoana condamnată pentru siguranța penitenciarului sunt prevăzute în regulamentul aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (24) Regimul de maximă siguranță este caracterizat prin aplicarea celor mai exigente măsuri de pază, supraveghere și escortare, care asigură detenția permanentă în celulă și restrângerea libertății de mișcare a condamnaților concomitent cu desfășurarea unor activități care	aplicării regimului de maximă siguranță, precum și asupra dreptului de a contesta decizia în condițiile legii. (38) În regim de maximă siguranță sunt plasate persoanele condamnate care: a) manifestă comportament agresiv, violent sau constant indisciplinat în detenție; c) au inițiat, organizat ori au participat la acte de revoltă, nesupunere în masă, luare de ostatici, acte de violență sau alte acțiuni care pun în pericol ordinea și securitatea penitenciarului; d) prezintă risc sporit de evadare ori de sprijinire a unei evadări; e) exercită influență negativă asupra altor persoane condamnate ori sunt afiliate grupărilor criminale organizate; f) dețin ori încearcă să introducă obiecte, substanțe sau mijloace interzise care pot afecta securitatea locului de detenție. (39) Criteriile concrete de stabilire și procedura de evaluare a riscului pe care îl prezintă persoana condamnată pentru siguranța penitenciarului sunt prevăzute în regulamentul aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (40) Regimul de maximă siguranță este caracterizat prin aplicarea celor mai exigente măsuri de pază, supraveghere și escortare, care asigură detenția permanentă în celulă și restrângerea libertății de mișcare a condamnaților concomitent cu desfășurarea unor activități care contribuie la schimbarea comportamentului infracțional și antisocial.
---	--	---

(5) Comportamentul condamnaților care beneficiază de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire în afara penitenciarului se reglementează în Statutul executării pedepsei de către condamnați. (6) În cazul în care condamnatul încalcă regimul din penitenciar, orarul sau itinerarul deplasărilor, precum și în cazul schimbării specificului muncii sau lucrărilor executate și dispariției necesității deplasării în afara penitenciarului, șeful penitenciarului este în drept să-și anuleze dispoziția privind acordarea dreptului de a se deplasa fără escortă sau însoțire în afara penitenciarului. Articolul 217. Deplasarea de scurtă durată în afara penitenciarului (1) Condamnatului care execută pedeapsa închisorii în regim comun sau de resocializare sau care este lăsat să efectueze lucrări de deservire gospodărească în izolatorul de urmărire penală, dacă este caracterizat pozitiv și conform recomandărilor psihologului poate beneficia de acest drept, cu aprobarea scrisă a șefului instituției penitenciare, i se poate acorda, în decursul anului, cel puțin o deplasare de scurtă durată de până la 5 zile în afara penitenciarului pentru vizitarea familiei, rudelor, tutorelui sau curatorului, după caz. (2) În caz de deces, de boală gravă a soțului sau a unei rude apropiate, de calamitate naturală, care a cauzat pagube materiale considerabile condamnatului sau familiei lui, persoanele indicate la alin.(1) al prezentului articol pot beneficia de o deplasare de scurtă durată de până la 7 zile.	contribuie la schimbarea comportamentului infracțional și antisocial. (25) Regimul de maximă siguranță nu poate fi stabilit inițial fără efectuarea unei evaluări a riscului. (26) În regimul de maximă siguranță nu se permite plasarea: g) minorilor; h) femeilor însărcinate sau care au în îngrijire un copil în vârstă de până la trei ani; i) persoanelor care au împlinit vârsta de 65 de ani; j) persoanelor încadrate în grad de dizabilitate severă și accentuată, precum și a celor cu afecțiuni locomotorii grave, confirmate medical; k) persoanelor cu tulburări psihice severe ori cu dizabilități intelectuale grave, confirmate medical; l) altor persoane vulnerabile, în privința cărora aplicarea regimului ar constitui un risc serios pentru viața ori sănătatea acestora. (27) Persoanele condamnate prevăzute la alin. (10) lit. c), e) și f) execută pedeapsa privativă de libertate în regim închis, iar persoanele condamnate prevăzute la alin. (10) lit. a), b) și d) execută pedeapsa privativă de libertate în regim semiînchis, pe perioada cât durează cauza care a impus neaplicarea regimului de maximă siguranță. (28) Măsurile specifice regimului de maximă siguranță pot include: a) limitarea circulației în interiorul penitenciarului;	(41) Regimul de maximă siguranță nu poate fi stabilit inițial fără efectuarea unei evaluări a riscului. (42) În regimul de maximă siguranță nu se permite plasarea: m) minorilor; n) femeilor însărcinate sau care au în îngrijire un copil în vârstă de până la trei ani; o) persoanelor care au împlinit vârsta de 65 de ani; p) persoanelor încadrate în grad de dizabilitate severă și accentuată, precum și a celor cu afecțiuni locomotorii grave, confirmate medical; q) persoanelor cu tulburări psihice severe ori cu dizabilități intelectuale grave, confirmate medical; r) altor persoane vulnerabile, în privința cărora aplicarea regimului ar constitui un risc serios pentru viața ori sănătatea acestora. (43) Persoanele condamnate prevăzute la alin. (10) lit. c), e) și f) execută pedeapsa privativă de libertate în regim închis, iar persoanele condamnate prevăzute la alin. (10) lit. a), b) și d) execută pedeapsa privativă de libertate în regim semiînchis, pe perioada cât durează cauza care a impus neaplicarea regimului de maximă siguranță. (44) Măsurile specifice regimului de maximă siguranță pot include: a) limitarea circulației în interiorul penitenciarului; b) escortarea obligatorie în afara sectorului de detenție;
--	--	---

(3) Persoanele indicate la alin.(1) al prezentului articol care au copii în casele de copii ale penitenciarelor pot beneficia în decursul anului de cel puțin o deplasare de scurtă durată, de pînă la 7 zile, pentru a-și aranja copiii la rude sau într-o altă casă de copii. Condamnații care au copii cu dizabilități pot beneficia, cel puțin de două ori pe an, de o deplasare de scurtă durată, de pînă la 7 zile, pentru a-i vizita. (4) – <i>abrogat.</i> (5) Cererea condamnatului privind deplasarea de scurtă durată în afara penitenciarului se examinează în decurs de 3 zile, iar în legătură cu circumstanțe excepționale - în decurs de o zi. (6) Deplasarea de scurtă durată în afara penitenciarului se acordă prin dispoziția scrisă a șefului penitenciarului, ținându-se cont de timpul necesar pentru călătoria dus-întors. Timpul aflării condamnatului în afara penitenciarului se include în termenul de executare a pedepsei. (7) Cheltuielile de deplasare în afara penitenciarului le suportă condamnatul. (8) În cazul circumstanțelor excepționale care împiedică revenirea condamnatului în termenul stabilit, șeful organului afacerilor interne de la locul aflării condamnatului este în drept, la cererea motivată a condamnatului, să prelungească pînă la 3 zile termenul de revenire în penitenciar, fapt despre care comunică neîntârziat administrației penitenciarului. (9) În cazul în care condamnatul nu a revenit în penitenciar în termenul stabilit, organul afacerilor interne de la locul de destinație a deplasării, în baza demersului șefului penitenciarului, reține	b) escortarea obligatorie în afara sectorului de detenție; c) efectuarea controalelor corporale și a perchezițiilor în condițiile legii; d) monitorizarea sporită a comunicărilor și contactelor cu exteriorul, în condițiile legii; e) separarea de alte categorii de persoane condamnate, atunci când aceasta este necesară pentru prevenirea riscurilor de securitate. (29) Aplicarea regimului de maximă siguranță nu poate avea caracter de pedeapsă suplimentară și nu poate conduce la tratamente inumane sau degradante ori la izolare totală prelungită. (30) Persoanelor condamnate aflate în regim de maximă siguranță li se asigură: a) accesul la asistență medicală și psihologică, la necesitate; b) posibilitatea desfășurării activităților educative, ocupaționale și de reintegrare socială, în măsura compatibilă cu cerințele de securitate; c) convorbiri telefonice cu durata de pînă la 20 de minute săptămînal; d) dreptul la întreveneri de scurtă durată, desfășurate fizic sau prin intermediul mijloacelor de comunicare video la distanță, cu o periodicitate de o dată pe lună, cu soțul/soția ori cu rudele pînă la gradul al IV-lea inclusiv, cu o durată de la una pînă la două ore; e) plimbări zilnice și alte activități în aer liber timp de minimum o oră. (31) Menținerea în regim de maximă siguranță se reexaminează periodic, dar nu mai	c) efectuarea controalelor corporale și a perchezițiilor în condițiile legii; d) monitorizarea sporită a comunicărilor și contactelor cu exteriorul, în condițiile legii; e) separarea de alte categorii de persoane condamnate, atunci când aceasta este necesară pentru prevenirea riscurilor de securitate. (45) Aplicarea regimului de maximă siguranță nu poate avea caracter de pedeapsă suplimentară și nu poate conduce la tratamente inumane sau degradante ori la izolare totală prelungită. (46) Persoanelor condamnate aflate în regim de maximă siguranță li se asigură: a) accesul la asistență medicală și psihologică, la necesitate; b) posibilitatea desfășurării activităților educative, ocupaționale și de reintegrare socială, în măsura compatibilă cu cerințele de securitate; c) convorbiri telefonice cu durata de pînă la 20 de minute săptămînal; d) dreptul la întreveneri de scurtă durată, desfășurate fizic sau prin intermediul mijloacelor de comunicare video la distanță, cu o periodicitate de o dată pe lună, cu soțul/soția ori cu rudele pînă la gradul al IV-lea inclusiv, cu o durată de la una pînă la două ore; e) plimbări zilnice și alte activități în aer liber timp de minimum o oră. (47) Menținerea în regim de maximă siguranță se reexaminează periodic, dar nu mai rar de o dată la 6 luni, în baza unei noi evaluări individuale.
---	---	---

condamnatul pentru escortarea lui la locul de deținere cel mai apropiat, fapt despre care informează administrația penitenciarului. În cazul în care condamnatul nu a fost reținut în decurs de 48 de ore din momentul parvenirii demersului, organul afacerilor interne, în termen de 24 de ore, informează administrația penitenciarului despre acest fapt, anexând un raport asupra rezultatelor căutării condamnatului. Administrația penitenciarului, în modul prevăzut de prezentul cod, adresează instanței de judecată un demers, cu anexarea materialelor necesare, pentru darea în căutare a condamnatului. (10) Deplasările prevăzute la alin.(1)-(4) ale prezentului articol nu se acordă condamnaților care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă periculoasă sau deosebit de periculoasă, condamnaților care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, condamnaților care au sancțiuni disciplinare nestinse, condamnaților pentru infracțiuni intenționate, săvârșite în perioada executării pedepsei, condamnaților bolnavi de tuberculoză în formă contagioasă, condamnaților care nu au urmat tratamentul complet al bolii venerice, alcoolismului, toxicomaniei, narcomaniei, condamnaților care suferă de tulburări psihice ce nu exclud responsabilitatea. Articolul 218. Contactele cu reprezentanții asociațiilor obștești Administrația penitenciarului favorizează contactele condamnaților cu reprezentanții asociațiilor obștești, care pot acorda asistență	rar de o dată la 6 luni, în baza unei noi evaluări individuale. (32) În cazul în care temeiurile care au determinat aplicarea regimului de maximă siguranță au încetat, persoana condamnată este transferată într-un regim mai puțin restrictiv. Articolul 212. Regimul închis (1) La aplicarea art. 208 alin. (1), regimul închis se stabilește inițial persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii pe un termen mai mare de 5 ani sau la pedeapsa detențiunii pe viață. (2) Regimul închis se aplică persoanelor condamnate care, potrivit evaluării individuale a riscurilor și necesităților de intervenție, prezintă un risc ce impune aplicarea unor măsuri sporite de supraveghere și securitate, fără a întruni condițiile pentru executarea pedepsei în regim de maximă siguranță. (3) Regimul închis presupune deținerea persoanei condamnate în condiții sporite de siguranță, cu restrângerea corespunzătoare a libertății de mișcare și a posibilităților de deplasare în interiorul și în afara instituției penitenciare. (4) Aplicarea și menținerea regimului închis se bazează pe evaluarea periodică a comportamentului condamnatului, a riscurilor prezentate de acesta și a progresului realizat în procesul de reintegrare socială, în condițiile prezentului cod. (5) Condamnații aflați în regim închis sunt cazați, de regulă, în comun, în spații de detenție destinate executării acestui regim.	(48) În cazul în care temeiurile care au determinat aplicarea regimului de maximă siguranță au încetat, persoana condamnată este transferată într-un regim mai puțin restrictiv. Articolul 212. Regimul închis (1) La aplicarea art. 208 alin. (1), regimul închis se stabilește inițial persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii pe un termen mai mare de 5 ani sau la pedeapsa detențiunii pe viață. (2) Regimul închis se aplică persoanelor condamnate care, potrivit evaluării individuale a riscurilor și necesităților de intervenție, prezintă un risc ce impune aplicarea unor măsuri sporite de supraveghere și securitate, fără a întruni condițiile pentru executarea pedepsei în regim de maximă siguranță. (3) Regimul închis presupune deținerea persoanei condamnate în condiții sporite de siguranță, cu restrângerea corespunzătoare a libertății de mișcare și a posibilităților de deplasare în interiorul și în afara instituției penitenciare. (4) Aplicarea și menținerea regimului închis se bazează pe evaluarea periodică a comportamentului condamnatului, a riscurilor prezentate de acesta și a progresului realizat în procesul de reintegrare socială, în condițiile prezentului cod. (5) Condamnații aflați în regim închis sunt cazați, de regulă, în comun, în spații de detenție destinate executării acestui regim. (6) Deplasarea condamnaților, în intervalul de timp dintre deșteptare și stingere, se
---	---	---

medicală, juridică sau psihologică condamnaților, precum și pot contribui la adaptarea și reintegrarea lor socială. Secțiunea a 2-a Regimul de deținere în penitenciare și mijloacele de asigurare a regimului Articolul 219. Regimul de deținere în penitenciare (1) Regimul de deținere în penitenciare asigură paza, supravegherea și izolarea condamnaților, executarea de către aceștia a obligațiilor lor, realizarea drepturilor și intereselor lor legitime, securitatea personală și resocializarea condamnaților, inclusiv prin deținerea separată a diferitelor categorii de condamnați, prin diversificarea condițiilor de deținere în funcție de tipul penitenciarului stabilit de instanța de judecată și prin schimbarea condițiilor de executare a pedepsei. (2) Există trei regimuri de deținere: inițial, comun și de resocializare, iar în privința condamnaților la detențiune pe viață: inițial, comun și înlesnit. Particularitățile fiecărui regim de deținere sînt stabilite de prezentul cod. (3) Personalizarea prin diferențiere, individualizare și planificare a executării pedepsei este reglementată în Statutul executării pedepsei de către condamnați. Aplicarea față de condamnat a condițiilor unui regim de deținere mai sever, particular sau select nu se admite. (4) Transferarea condamnatului dintr-un regim de deținere într-un alt regim de deținere, în cadrul aceleiași penitenciar, se efectuează în temeiul hotărârii comisiei înființate în penitenciar, din a	(6) Deplasarea condamnaților, în intervalul de timp dintre deșteptare și stingere, se efectuează: a) în cadrul sectorului de deținere – fără însoțire, cu excepția cazurilor justificate de evaluarea individuală a riscurilor; b) în afara sectorului de deținere, dar în interiorul instituției penitenciare – cu însoțire sau sub supraveghere, în condițiile stabilite de administrația instituției penitenciare; c) în afara instituției penitenciare – sub escortă, iar în cazul existenței unor riscuri sporite pentru siguranța persoanelor ori securitatea instituției, cu aplicarea măsurilor de siguranță prevăzute de lege. (7) Condamnații aflați în regim închis pot presta muncă și participa la activități educative, culturale, terapeutice, de asistență psihologică și socială, de instruire școlară, de formare profesională, moral-religioase și la alte programe de resocializare organizate de administrația penitenciarului. (8) Activitățile prevăzute la alin. (7) se desfășoară, de regulă, în interiorul instituției penitenciare. În condițiile prezentului cod și ale actelor normative de punere în aplicare a acestuia, precum și în baza evaluării individuale a riscurilor, acestea pot fi desfășurate și în afara instituției penitenciare, sub pază și supraveghere corespunzătoare. (9) Condamnaților aflați în regim închis li se asigură posibilitatea de a desfășura zilnic activități fizice în aer liber pentru o durată de cel puțin două ore.	efectuează: a) în cadrul sectorului de deținere – fără însoțire, cu excepția cazurilor justificate de evaluarea individuală a riscurilor; b) în afara sectorului de deținere, dar în interiorul instituției penitenciare – cu însoțire sau sub supraveghere, în condițiile stabilite de administrația instituției penitenciare; c) în afara instituției penitenciare – sub escortă, iar în cazul existenței unor riscuri sporite pentru siguranța persoanelor ori securitatea instituției, cu aplicarea măsurilor de siguranță prevăzute de lege. (7) Condamnații aflați în regim închis pot presta muncă și participa la activități educative, culturale, terapeutice, de asistență psihologică și socială, de instruire școlară, de formare profesională, moral-religioase și la alte programe de resocializare organizate de administrația penitenciarului. (8) Activitățile prevăzute la alin. (7) se desfășoară, de regulă, în interiorul instituției penitenciare. În condițiile prezentului cod și ale actelor normative de punere în aplicare a acestuia, precum și în baza evaluării individuale a riscurilor, acestea pot fi desfășurate și în afara instituției penitenciare, sub pază și supraveghere corespunzătoare. (9) Condamnaților aflați în regim închis li se asigură posibilitatea de a desfășura zilnic activități fizice în aer liber pentru o durată de cel puțin două ore. (10) Condamnații plasați în regim închis au dreptul la:
--	--	---

cărei componență fac parte reprezentanți ai administrației penitenciarului, ai autorității administrației publice locale, ai asociațiilor obștești, specialiști în domeniul psihologiei și, după caz, alte persoane. În cazul minorilor, în comisie vor fi incluși și reprezentanți ai autorității tutelare. Modul de constituire și competența comisiei menționate sînt stabilite în Statutul executării pedepsei de către condamnați. (5) - <i>abrogat.</i> (6) - <i>abrogat.</i> (7) - <i>abrogat.</i> Articolul 219¹. Comunitatea terapeutică (1) În instituțiile penitenciare pot fi organizate comunități terapeutice pentru condamnații cu istoric de consum de droguri și de alte substanțe psihotrope, cu excepția celor aflați în regim inițial de deținere în penitenciar de tip închis. (2) Comunitatea terapeutică reprezintă un spațiu delimitat fizic, aflat în incinta instituției penitenciare, în care este aplicat un complex de metode de tratament care se referă la activitățile, strategiile, tehnicile, interacțiunile interpersonale și sociale, folosite pentru impulsionarea participării condamnatului la propriul proces de recuperare și însușire a unui mod corect de viață, de schimbare comportamentală, de învățare și exersare a unor noi responsabilități sociale. (3) În cadrul comunității terapeutice, condamnații din diferite tipuri de penitenciare pot desfășura activități terapeutice în comun și pot fi plasați în același sector de deținere, cu condiția că în celule sunt respectate condițiile de detenție pentru tipul de penitenciar stabilit.	(10) Condamnații plasați în regim închis au dreptul la: a) convorbiri telefonice cu durată totală de cel puțin 40 de minute săptămânal; b) o vizită de scurtă durată lunar, cu durata de până la 3 ore; c) o vizită privată o dată la 3 luni, cu durata de până la 24 de ore; d) măsuri de destindere prevăzute la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. a) și/sau b). (11) Măsurile de supraveghere și siguranță aplicate condamnaților aflați în regim închis trebuie să fie individualizate și proporționale cu riscurile identificate, să respecte demnitatea umană și să urmărească atât menținerea ordinii și securității, cât și reintegrarea socială a condamnatului. Articolul 213. Regimul semiînchis (1) La aplicarea art. 208 alin. (1), regimul semiînchis se aplică inițial persoanelor condamnate la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv. (2) Regimul semiînchis se aplică persoanelor condamnate care, potrivit evaluării individuale a riscurilor și necesităților de intervenție, nu necesită măsuri sporite de supraveghere și securitate specifice regimului închis și prezintă perspective favorabile de reintegrare socială. (3) Regimul semiînchis presupune deținerea persoanei condamnate în condiții moderate de siguranță, cu un grad sporit de autonomie și libertate de mișcare în interiorul instituției penitenciare, în vederea pregătirii	a) convorbiri telefonice cu durată totală de cel puțin 40 de minute săptămânal; b) o vizită de scurtă durată lunar, cu durata de până la 3 ore; c) o vizită privată o dată la 3 luni, cu durata de până la 24 de ore; d) măsuri de destindere prevăzute la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. a) și/sau b). (11) Măsurile de supraveghere și siguranță aplicate condamnaților aflați în regim închis trebuie să fie individualizate și proporționale cu riscurile identificate, să respecte demnitatea umană și să urmărească atât menținerea ordinii și securității, cât și reintegrarea socială a condamnatului. Articolul 213. Regimul semiînchis (1) La aplicarea art. 208 alin. (1), regimul semiînchis se aplică inițial persoanelor condamnate la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv. (2) Regimul semiînchis se aplică persoanelor condamnate care, potrivit evaluării individuale a riscurilor și necesităților de intervenție, nu necesită măsuri sporite de supraveghere și securitate specifice regimului închis și prezintă perspective favorabile de reintegrare socială. (3) Regimul semiînchis presupune deținerea persoanei condamnate în condiții moderate de siguranță, cu un grad sporit de autonomie și libertate de mișcare în interiorul instituției penitenciare, în vederea pregătirii progresive pentru executarea pedepsei în regim deschis și reintegrarea în societate.
--	--	--

(4) Modalitatea de organizare și funcționare a comunităților terapeutice în instituțiile penitenciare se aprobă prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 220. Regimul special în penitenciare (1) În caz de calamități naturale, epidemii, epizootii, avarii, tulburări de masă, nesupunere în grup a condamnaților, luare de ostatici, conjunctură externă, război ori alte cazuri de forță majoră care pun în pericol viața sau sănătatea oamenilor, în penitenciar poate fi instituit un regim special. (2) În perioada de acțiune a regimului special, în penitenciar poate fi suspendată realizarea unor drepturi ale condamnaților prevăzute în prezentul cod, introdusă paza și supravegherea întărită, instituit un mod special de acces la obiecte, modificat programul zilei, limitată activitatea serviciilor de producție, comunale și de trai, cultural-educative, medico-sanitare și a altor servicii. (3) Regimul special se instituie pe un termen de până la 30 de zile, prin ordinul ministrului justiției, coordonat cu Procurorul General, cu posibilitatea prelungirii termenului cu încă 30 de zile. (4) În cazul apariției unui pericol real pentru viața și sănătatea condamnaților, a personalului penitenciarului sau a altor persoane aflate pe teritoriul acestuia, șeful penitenciarului poate aplica, de sine stătător, măsurile prevăzute în alin.(2) al prezentului articol, cu înștiințarea neîntârziată a ministrului justiției. Ministrul justiției aduce acest fapt la cunoștința Procurorului General și, în decurs de 24 de ore de la primirea înștiințării, hotărăște instituirea regimului special sau anularea	progresive pentru executarea pedepsei în regim deschis și reintegrarea în societate. (4) Condamnații aflați în regim semiînchis sunt cazați, de regulă, în comun, în spații de detenție destinate executării acestui regim. Celulele și alte spații de detenție rămân descuiate pe parcursul zilei, în condițiile stabilite de administrația penitenciarului. (5) Deplasarea condamnaților, în intervalul de timp de la deșteptare și până la stingere, se efectuează: a) în zonele prestabilite din interiorul instituției penitenciare – fără însoțire, sub supraveghere generală; b) în alte sectoare ale instituției penitenciare – în condițiile stabilite de administrația penitenciarului; c) în afara instituției penitenciare – sub supraveghere, inclusiv electronică, iar atunci când evaluarea individuală a riscurilor o impune, sub escortă. (6) Condamnații aflați în regim semiînchis pot presta muncă și participa la activități educative, culturale, terapeutice, de asistență psihologică și socială, moral-religioase, de instruire școlară, de formare profesională și la alte programe de reintegrare socială, organizate în interiorul sau în afara instituției penitenciare. (7) Activitățile prevăzute la alin. (6) se desfășoară în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, cu respectarea evaluării individuale a riscurilor și necesităților persoanei condamnate. (8) Condamnații plasați în regim	(4) Condamnații aflați în regim semiînchis sunt cazați, de regulă, în comun, în spații de detenție destinate executării acestui regim. Celulele și alte spații de detenție rămân descuiate pe parcursul zilei, în condițiile stabilite de administrația penitenciarului. (5) Deplasarea condamnaților, în intervalul de timp de la deșteptare și până la stingere, se efectuează: a) în zonele prestabilite din interiorul instituției penitenciare – fără însoțire, sub supraveghere generală; b) în alte sectoare ale instituției penitenciare – în condițiile stabilite de administrația penitenciarului; c) în afara instituției penitenciare – sub supraveghere, inclusiv electronică, iar atunci când evaluarea individuală a riscurilor o impune, sub escortă. (6) Condamnații aflați în regim semiînchis pot presta muncă și participa la activități educative, culturale, terapeutice, de asistență psihologică și socială, moral-religioase, de instruire școlară, de formare profesională și la alte programe de reintegrare socială, organizate în interiorul sau în afara instituției penitenciare. (7) Activitățile prevăzute la alin. (6) se desfășoară în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, cu respectarea evaluării individuale a riscurilor și necesităților persoanei condamnate. (8) Condamnații plasați în regim semiînchis au dreptul la: a) convorbiri telefonice cu durata totală de
---	--	--

măsurilor aplicate. Decizia privind instituirea regimului special poate fi contestată în instanța de judecată în modul prevăzut în art.473¹ din Codul de procedură penală. (5) Pentru curmarea tulburărilor de masă, cazurilor de nesupunere în grup, precum și pentru eliberarea ostaticilor, pot fi implicate subunitățile cu destinație specială. Articolul 221. Mijloacele tehnice de pază, supraveghere și control (1) În scopul obținerii informației necesare despre comportamentul condamnaților, prevenirii evadării lor și altor infracțiuni, administrația penitenciarului este în drept să folosească mijloace tehnice de pază, supraveghere și control. (1¹) În scopul asigurării ordinii și siguranței interioare, prevenirii și curmării încălcărilor de regim sau a infracțiunilor, în instituțiile penitenciare pot fi instalate și utilizate, în conformitate cu prevederile unui regulament aprobat de Guvern, sisteme pentru stoparea comunicării în rețelele de comunicații electronice și mijloace de detectare a obiectelor și substanțelor interzise în penitenciare. (2) Curentul electric poate fi folosit în partea de sus a îngrădirii exterioare a penitenciarului de tip semiînchis sau închis, cu respectarea condițiilor de prevenire a accidentelor. (3) Administrația penitenciarului este obligată să informeze condamnatul, contra semnătură, despre folosirea mijloacelor tehnice de pază care pot pune în pericol viața sau sănătatea persoanei. (4) Lista mijloacelor tehnice de pază, supraveghere și control, precum și modul de	semiînchis au dreptul la: a) convorbiri telefonice cu durata totală de 80 de minute săptămânal; b) două vizite de scurtă durată lunar, cu durata de până la 3 ore fiecare; c) o vizită privată o dată la 3 luni, cu durata de până la 72 de ore; d) măsurile de destindere prevăzute la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. c). (9) Măsurile de supraveghere și siguranță aplicate condamnaților aflați în regim semiînchis trebuie să fie individualizate, proporționale cu riscurile identificate și orientate spre dezvoltarea responsabilității personale, menținerea legăturilor sociale și reintegrarea socială a condamnatului. Articolul 214. Regimul deschis (1) La aplicarea art. 208 alin. (1), regimul deschis se stabilește inițial persoanelor condamnate pentru prima dată la pedeapsa închisorii: a) pentru infracțiuni săvârșite din imprudență; b) pentru infracțiuni ușoare săvârșite cu intenție, dacă pedeapsa aplicată nu depășește 2 ani. (2) Regimul deschis se aplică persoanelor condamnate care, potrivit evaluării individuale a riscurilor și necesităților de intervenție, prezintă un risc redus pentru siguranța penitenciarului și perspective favorabile de reintegrare socială, nefiind necesară aplicarea măsurilor de supraveghere specifice regimului semiînchis. (3) Regimul deschis presupune deținerea	80 de minute săptămânal; b) două vizite de scurtă durată lunar, cu durata de până la 3 ore fiecare; c) o vizită privată o dată la 3 luni, cu durata de până la 72 de ore; d) măsurile de destindere prevăzute la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. c). (9) Măsurile de supraveghere și siguranță aplicate condamnaților aflați în regim semiînchis trebuie să fie individualizate, proporționale cu riscurile identificate și orientate spre dezvoltarea responsabilității personale, menținerea legăturilor sociale și reintegrarea socială a condamnatului. Articolul 214. Regimul deschis (1) La aplicarea art. 208 alin. (1), regimul deschis se stabilește inițial persoanelor condamnate pentru prima dată la pedeapsa închisorii: a) pentru infracțiuni săvârșite din imprudență; b) pentru infracțiuni ușoare săvârșite cu intenție, dacă pedeapsa aplicată nu depășește 2 ani. (2) Regimul deschis se aplică persoanelor condamnate care, potrivit evaluării individuale a riscurilor și necesităților de intervenție, prezintă un risc redus pentru siguranța penitenciarului și perspective favorabile de reintegrare socială, nefiind necesară aplicarea măsurilor de supraveghere specifice regimului semiînchis. (3) Regimul deschis presupune deținerea persoanei condamnate în condiții minime de siguranță, cu acordarea unui grad sporit de
--	---	--

utilizare a lor se stabilesc prin acte normative aprobate de Guvern. Articolul 221¹. Percheziția condamnaților (1) Pentru prevenirea unor evenimente deosebite, a situațiilor de risc, precum și pentru ridicarea obiectelor și substanțelor interzise, persoanele condamnate sînt supuse percheziției. (2) Percheziția este acțiunea prin care se realizează un control amănunțit asupra condamnaților, echipamentului, bagajelor, camerelor de deținere și tuturor locurilor unde condamnații au acces. (3) În timpul percheziției, condamnatul este obligat să predea benevol obiectele și substanțele interzise, să se dezbrace, să scoată conținutul din genți, sacoșe, rucsacuri, saci și alte lucruri pe care le are asupra sa și să le prezinte persoanelor care efectuează percheziția. (4) Percheziția corporală se efectuează de către persoane de același sex cu condamnații percheziționați și în condiții care să nu lezeze demnitatea persoanelor condamnate. (5) În cadrul percheziției corporale amănunțite se interzice urmărirea descoperirii obiectelor interzise prin efectuarea de exerciții fizice. Percheziția corporală amănunțită se desfășoară cu respectarea dreptului persoanei percheziționate la viața intimă. (6) Perchezițiile asupra cavităților corporale ale condamnaților pot fi realizate numai de către personalul medical. (7) Percheziționarea bagajelor și a bunurilor personale se face în prezența persoanei în cauză sau a altui condamnat, dacă aceasta nu este prezentă.	persoanei condamnate în condiții minime de siguranță, cu acordarea unui grad sporit de autonomie și libertate de mișcare, în vederea consolidării responsabilității personale și facilitării reintegrării sociale. (4) Condamnații aflați în regim deschis sunt cazați, de regulă, în comun, în spații special destinate executării acestui regim, care pot fi amplasate în interiorul sau în afara perimetrului păzit al instituției penitenciare. (5) Deplasarea condamnaților, în intervalul de timp de la deșteptare până la stingere, se efectuează: a) în cadrul instituției penitenciare, în limitele stabilite de administrația penitenciarului, fără însoțire; b) în afara instituției penitenciare, pentru muncă, instruire, formare profesională, activități de reintegrare socială sau alte scopuri prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei, fără însoțire, iar la necesitate sub supraveghere. (6) Condamnații aflați în regim deschis pot presta muncă și participa la activități educative, culturale, terapeutice, de asistență psihologică și socială, moral-religioase, de instruire școlară, formare profesională și alte programe de reintegrare socială, organizate în interiorul sau în afara instituției penitenciare. (7) În condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, condamnații aflați în regim deschis pot avea asupra lor și utiliza bani și mijloace de comunicații electronice atunci când se află în afara instituției penitenciare.	autonomie și libertate de mișcare, în vederea consolidării responsabilității personale și facilitării reintegrării sociale. (4) Condamnații aflați în regim deschis sunt cazați, de regulă, în comun, în spații special destinate executării acestui regim, care pot fi amplasate în interiorul sau în afara perimetrului păzit al instituției penitenciare. (5) Deplasarea condamnaților, în intervalul de timp de la deșteptare până la stingere, se efectuează: a) în cadrul instituției penitenciare, în limitele stabilite de administrația penitenciarului, fără însoțire; b) în afara instituției penitenciare, pentru muncă, instruire, formare profesională, activități de reintegrare socială sau alte scopuri prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei, fără însoțire, iar la necesitate sub supraveghere. (6) Condamnații aflați în regim deschis pot presta muncă și participa la activități educative, culturale, terapeutice, de asistență psihologică și socială, moral-religioase, de instruire școlară, formare profesională și alte programe de reintegrare socială, organizate în interiorul sau în afara instituției penitenciare. (7) În condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, condamnații aflați în regim deschis pot avea asupra lor și utiliza bani și mijloace de comunicații electronice atunci când se află în afara instituției penitenciare. (8) Condamnații plasați în regim deschis au dreptul la:
--	---	---

(8) Obiectele sau substanțele interzise depistate se ridică în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală sau ale Codului contravențional, dacă fapta nu constituie infracțiune, cu excepția celor confecționate sau preparate artizanal în cadrul instituției penitenciare, care se distrug conform procedurii stabilite prin ordinul ministrului justiției. (9) Tipurile de percheziție, modalitățile de efectuare, asigurarea tehnico-materială necesară pentru efectuarea acesteia, precum și documentele ce se întocmesc la efectuarea unei percheziții se stabilesc prin ordinul ministrului justiției. Articolul 221². Controlul de specialitate la intrare în locul de deținere (1) Persoanele și bagajele aflate asupra acestora, precum și mijloacele de transport care au acces în penitenciar sînt supuse controlului de specialitate. (2) Administrația penitenciarului are dreptul să efectueze controlul de specialitate al persoanelor care intră sau ies din penitenciar și al obiectelor de producere, cu excepția persoanelor menționate la art. 181 alin. (1) din prezentul cod, cărora li se propune să depună spre păstrare bunurile interzise în penitenciar aflate asupra lor. (3) Controlul de specialitate cuprinde toate activitățile desfășurate de personalul penitenciarului pentru stabilirea calității persoanelor care au acces în locurile de deținere, precum și pentru depistarea, ridicarea bunurilor și obiectelor interzise care se află în posesia, folosința sau păstrarea condamnaților, și se realizează prin observare, palpare, control corporal sau utilizarea unor echipamente tehnice de detectare.	(8) Condamnații plasați în regim deschis au dreptul la: a) convorbiri telefonice nelimitate; b) vizite de scurtă durată nelimitate; c) o vizită privată lunar, cu durata de până la 72 de ore; d) prepararea hranei în locuri special amenajate; e) măsura de destindere prevăzută la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. d). (9) Măsurile de supraveghere și siguranță aplicate condamnaților aflați în regim deschis trebuie să fie individualizate, proporționale și orientate spre menținerea legăturilor sociale, dezvoltarea autonomiei personale și reintegrarea socială a condamnatului. (10) Situația condamnaților aflați în regim deschis se reexaminează numai atunci când există indicii privind necesitatea schimbării regimului de executare într-un regim mai sever sau în alte cazuri prevăzute de lege. Articolul 215. Comunitatea terapeutică (1) În instituțiile penitenciare pot fi organizate comunități terapeutice destinate persoanelor condamnate care necesită intervenții terapeutice, psihologice, educaționale ori comportamentale specializate, inclusiv celor cu istoric de consum de droguri, alcool sau alte substanțe psihoactive, precum și altor categorii de condamnați pentru care se impune o abordare specifică în vederea recuperării și reintegrării sociale. (2) Comunitatea terapeutică reprezintă un sector distinct organizat în cadrul instituției	a) convorbiri telefonice nelimitate; b) vizite de scurtă durată nelimitate; c) o vizită privată lunar, cu durata de până la 72 de ore; d) prepararea hranei în locuri special amenajate; e) măsura de destindere prevăzută la art. 257¹⁵ alin. (3) lit. d). (9) Măsurile de supraveghere și siguranță aplicate condamnaților aflați în regim deschis trebuie să fie individualizate, proporționale și orientate spre menținerea legăturilor sociale, dezvoltarea autonomiei personale și reintegrarea socială a condamnatului. (10) Situația condamnaților aflați în regim deschis se reexaminează numai atunci când există indicii privind necesitatea schimbării regimului de executare într-un regim mai sever sau în alte cazuri prevăzute de lege. Articolul 215. Comunitatea terapeutică (1) În instituțiile penitenciare pot fi organizate comunități terapeutice destinate persoanelor condamnate care necesită intervenții terapeutice, psihologice, educaționale ori comportamentale specializate, inclusiv celor cu istoric de consum de droguri, alcool sau alte substanțe psihoactive, precum și altor categorii de condamnați pentru care se impune o abordare specifică în vederea recuperării și reintegrării sociale. (2) Comunitatea terapeutică reprezintă un sector distinct organizat în cadrul instituției penitenciare, în care persoanele condamnate participă, în baza unui program structurat, la
--	---	---

(4) Înainte de efectuarea controlului, persoanele vizitatoare sînt informate, prin afişare în locuri accesibile acestora, cu privire la bunurile şi obiectele a căror păstrare în instituţia penitenciară este interzisă şi despre obligaţia de a le depune la postul de control. (5) Bunurile şi obiectele interzise nedeclarate şi descoperite în urma controlului de specialitate asupra persoanelor care se află în vizită se ridică în mod corespunzător, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală sau ale Codului contravenţional, dacă fapta nu constituie infracţiune. Articolul 222. Activitatea specială de investigaţii din penitenciare (1) În conformitate cu prezentul cod, cu Legea privind activitatea specială de investigaţii şi cu alte acte normative, în penitenciar se desfăşoară activitate specială de investigaţii, care are drept scop să asigure securitatea personală a condamnaţilor, a personalului penitenciarului şi a altor persoane aflate pe teritoriul acestuia, să depisteze, să prevină şi să descopere infracţiunile ce se pregătesc sau se săvârşesc în penitenciar şi încălcările ordinii stabilite de executare a pedepsei, să asigure urmărirea condamnaţilor care au evadat din penitenciar şi acordarea de ajutor organelor competente la descoperirea infracţiunilor. (2) Activitatea specială de investigaţii se efectuează de către serviciul competent al penitenciarului şi cel al Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor. Articolul 223. Aplicarea forţei fizice, mijloacelor speciale şi armei de foc	penitenciare, în care persoanele condamnate participă, în baza unui program structurat, la activităţi terapeutice, educaţionale şi de dezvoltare personală orientate spre reducerea riscului de recidivă, schimbarea comportamentului infracţional şi facilitarea reintegrării sociale. (3) Prin derogare de la condiţiile obişnuite de separare şi cazare corespunzătoare regimurilor de executare prevăzute la art. 207, persoanele condamnate incluse în comunitatea terapeutică pot fi cazate în acelaşi sector de deţinere şi pot participa în comun la activităţile specifice programului terapeutic, indiferent de regimul de executare stabilit. (4) Participarea persoanei condamnate la comunitatea terapeutică nu modifică regimul de executare a pedepsei stabilit în condiţiile prezentului cod şi nu afectează drepturile, obligaţiile, măsurile de siguranţă şi condiţiile de executare aplicabile regimului respectiv în afara activităţilor şi spaţiilor specifice comunităţii terapeutice. (5) Includerea, menţinerea şi excluderea persoanei condamnate din comunitatea terapeutică se realizează în baza evaluării individuale a necesităţilor şi riscurilor acesteia, ţinând cont de disponibilitatea de participare, compatibilitatea cu obiectivele programului şi progresul înregistrat. (6) Participarea la comunitatea terapeutică se desfăşoară cu respectarea demnităţii umane, a principiului nediscriminării, a siguranţei persoanelor condamnate şi a caracterului	activităţi terapeutice, educaţionale şi de dezvoltare personală orientate spre reducerea riscului de recidivă, schimbarea comportamentului infracţional şi facilitarea reintegrării sociale. (3) Prin derogare de la condiţiile obişnuite de separare şi cazare corespunzătoare regimurilor de executare prevăzute la art. 207, persoanele condamnate incluse în comunitatea terapeutică pot fi cazate în acelaşi sector de deţinere şi pot participa în comun la activităţile specifice programului terapeutic, indiferent de regimul de executare stabilit. (4) Participarea persoanei condamnate la comunitatea terapeutică nu modifică regimul de executare a pedepsei stabilit în condiţiile prezentului cod şi nu afectează drepturile, obligaţiile, măsurile de siguranţă şi condiţiile de executare aplicabile regimului respectiv în afara activităţilor şi spaţiilor specifice comunităţii terapeutice. (5) Includerea, menţinerea şi excluderea persoanei condamnate din comunitatea terapeutică se realizează în baza evaluării individuale a necesităţilor şi riscurilor acesteia, ţinând cont de disponibilitatea de participare, compatibilitatea cu obiectivele programului şi progresul înregistrat. (6) Participarea la comunitatea terapeutică se desfăşoară cu respectarea demnităţii umane, a principiului nediscriminării, a siguranţei persoanelor condamnate şi a caracterului individualizat al intervenţiei, fără a aduce atingere drepturilor garantate de prezentul cod.
---	--	---

(1) În cazul opunerii de către condamnați a rezistenței, nesupunerii cerințelor legale și întemeiate ale personalului sistemului administrației penitenciare, participării la tulburări de masă, luării de ostatici, atacării altor persoane sau săvârșirii unor alte acțiuni social-periculoase, în cazul evadării sau reținerii evadaților din penitenciar, precum și în scopul prevenirii pricinuirii de către condamnați celor din jur sau sie a unor daune, pot fi aplicate forța fizică, mijloace speciale și armă de foc. (2) Funcționarul public cu statut special din sistemul administrației penitenciare este în drept să aplice forță fizică, mijloace speciale și armă de foc în conformitate cu actele normative. (3) În cazul acțiunilor speciale, temeinic justificate, desfășurate în instituțiile penitenciare, în legătură cu interesele operative și/sau de siguranță, identitatea persoanelor antrenate poate fi ascunsă, fapt care se consemnează în registrul privind efectuarea acțiunilor speciale. În acest caz, pe uniformă este evidențiat un număr care să permită identificarea funcționarului public cu statut special. (4) În cazul aplicării față de condamnat a forței fizice, a mijloacelor speciale și/sau a armei de foc, condamnatul va fi supus, obligatoriu, examinării medicale, cu întocmirea actelor corespunzătoare. Articolul 223¹. Siguranța penitenciarelor (1) Siguranța penitenciarului se referă la totalitatea activităților desfășurate de administrația penitenciarului în scopul impunerii unor restricții în ceea ce privește libertatea de mișcare a condamnaților, astfel încât să fie împiedicată sustragerea lor de la executarea pedepselor, precum	individualizat al intervenției, fără a aduce atingere drepturilor garantate de prezentul cod. (7) Modul de organizare și funcționare a comunităților terapeutice, criteriile de includere, menținere și excludere a participanților, condițiile de cazare și participare la activitățile comune, precum și metodologia de evaluare și monitorizare a rezultatelor programului se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea 5. Statutul juridic al condamnaților Articolul 216. Exercitarea drepturilor condamnaților (1) Executarea pedepselor privative de libertate se realizează cu respectarea demnității umane, a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, garantate de Constituția Republicii Moldova, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod. (2) Persoanele condamnate își păstrează toate drepturile și libertățile care nu sunt restrânse prin lege, prin hotărârea de condamnare sau prin natura inerentă a executării pedepsei privative de libertate. (3) Orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților persoanelor condamnate trebuie să fie prevăzută de lege, necesară pentru realizarea unui scop legitim, proporțională cu acesta și aplicată în măsura minimă necesară. (4) Exercitarea drepturilor de către persoanele condamnate nu poate aduce atingere drepturilor și libertăților altor persoane, ordinii de drept, securității instituției penitenciare ori desfășurării normale a executării pedepsei.	(7) Modul de organizare și funcționare a comunităților terapeutice, criteriile de includere, menținere și excludere a participanților, condițiile de cazare și participare la activitățile comune, precum și metodologia de evaluare și monitorizare a rezultatelor programului se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea 5. Statutul juridic al condamnaților Articolul 216. Exercitarea drepturilor condamnaților (1) Executarea pedepselor privative de libertate se realizează cu respectarea demnității umane, a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, garantate de Constituția Republicii Moldova, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod. (2) Persoanele condamnate își păstrează toate drepturile și libertățile care nu sunt restrânse prin lege, prin hotărârea de condamnare sau prin natura inerentă a executării pedepsei privative de libertate. (3) Orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților persoanelor condamnate trebuie să fie prevăzută de lege, necesară pentru realizarea unui scop legitim, proporțională cu acesta și aplicată în măsura minimă necesară. (4) Exercitarea drepturilor de către persoanele condamnate nu poate aduce atingere drepturilor și libertăților altor persoane, ordinii de drept, securității instituției penitenciare ori desfășurării normale a executării pedepsei.
---	---	--

și pentru protejarea vieții, integrității corporale și sănătății acestora, a personalului penitenciarului și a oricăror altor persoane. (2) Măsurile necesare pentru siguranța penitenciarelor se stabilesc printr-un regulament aprobat prin ordin al ministrului justiției. Secțiunea a 3-a Condițiile materiale și de trai, asistența medicală în penitenciare Articolul 224. Numărul maxim admis pentru deținere în penitenciar Numărul maxim de condamnați admis pentru deținere în penitenciar în regimuri separate se stabilește de către ministrul justiției. La luarea deciziei, se ține seama de condițiile de menținere a regimului existente în penitenciar. Articolul 225. Cazarea persoanelor condamnate (1) Reamenajarea spațiilor de deținere existente și construirea spațiilor de deținere noi se fac cu respectarea prevederilor legislației naționale și a standardelor internaționale în domeniu. (2) Persoanele condamnate sînt cazate individual sau în comun. (3) Camerele de cazare și celelalte încăperi destinate persoanelor condamnate dispun de iluminat natural și de instalațiile necesare asigurării iluminatului artificial corespunzător. (4) Norma de spațiu locativ stabilit pentru un condamnat nu poate fi mai mică de 4 m². (5) Condițiile de cazare în spitalele penitenciare trebuie să corespundă normelor sanitare stabilite de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.	(5) Persoanele condamnate beneficiază de protecție împotriva oricărei forme de discriminare, iar măsurile aplicate pe durata executării pedepsei se întemeiază exclusiv pe criterii obiective și rezonabile. (6) Condițiile de detenție trebuie să respecte demnitatea umană și să fie compatibile cu standardele naționale și internaționale privind protecția drepturilor omului. Lipsa resurselor financiare, materiale, administrative sau de infrastructură nu poate justifica condiții de detenție contrare drepturilor fundamentale ale persoanei. (7) Regimul de executare a pedepsei și activitățile desfășurate pe durata detenției sunt organizate astfel încât să mențină și să dezvolte responsabilitatea individuală a condamnatului, să reducă riscul de recidivă și să faciliteze reintegrarea acestuia în societate după liberare. (8) Viața în penitenciar trebuie organizată, în măsura compatibilă cu cerințele de siguranță și ordine, astfel încât să se apropie cât mai mult posibil de aspectele pozitive ale vieții din comunitate și să contribuie la pregătirea persoanei condamnate pentru revenirea în societate. Articolul 217. Libertatea de conștiință, de gândire și de religie a condamnaților (1) Persoanelor condamnate li se garantează libertatea de conștiință, de gândire și de religie, inclusiv libertatea de a avea, de a adopta ori de a schimba o religie sau o convingere, precum și libertatea de a manifesta religia ori convingerile individuale sau în comun	(5) Persoanele condamnate beneficiază de protecție împotriva oricărei forme de discriminare, iar măsurile aplicate pe durata executării pedepsei se întemeiază exclusiv pe criterii obiective și rezonabile. (6) Condițiile de detenție trebuie să respecte demnitatea umană și să fie compatibile cu standardele naționale și internaționale privind protecția drepturilor omului. Lipsa resurselor financiare, materiale, administrative sau de infrastructură nu poate justifica condiții de detenție contrare drepturilor fundamentale ale persoanei. (7) Regimul de executare a pedepsei și activitățile desfășurate pe durata detenției sunt organizate astfel încât să mențină și să dezvolte responsabilitatea individuală a condamnatului, să reducă riscul de recidivă și să faciliteze reintegrarea acestuia în societate după liberare. (8) Viața în penitenciar trebuie organizată, în măsura compatibilă cu cerințele de siguranță și ordine, astfel încât să se apropie cât mai mult posibil de aspectele pozitive ale vieții din comunitate și să contribuie la pregătirea persoanei condamnate pentru revenirea în societate. Articolul 217. Libertatea de conștiință, de gândire și de religie a condamnaților (1) Persoanelor condamnate li se garantează libertatea de conștiință, de gândire și de religie, inclusiv libertatea de a avea, de a adopta ori de a schimba o religie sau o convingere, precum și libertatea de a manifesta religia ori convingerile individuale sau în comun
---	---	---

(6) În cazul în care capacitatea legală de cazare a penitenciarului este depășită, șeful instituției are obligația de a informa directorul al Administrației Naționale a Penitenciarelor în vederea transferării persoanelor condamnate în alte penitenciare. Directorul al Administrației Naționale a Penitenciarelor stabilește dacă transferul se impune, precizând penitenciarele în care vor fi transferate persoanele condamnate cu respectarea cerințelor prevăzute de prezentul cod. Articolul 226. Igiena personală a condamnaților (1) Condamnatului i se asigură posibilitatea de a-și satisface nevoile fiziologice în condiții curate și decente și după necesitate. (2) Condamnatului i se asigură posibilitatea de a face baie sau duș, la temperaturi admisibile, atât de des cât necesită igiena generală, însă nu mai rar de o dată pe săptămână. (3) Administrația penitenciarului nu este în drept să solicite condamnatului să se tundă pilug, decât în cazul prescripției medicului. Articolul 227. Îmbrăcăminte și lenjeria de pat ale condamnatului (1) Condamnatul este în drept să poarte îmbrăcăminte proprie, asigurându-i un aspect decent și menținând-o în curățenie. (2) În cazul în care condamnatul nu are îmbrăcăminte proprie după anotimp și nici mijloace financiare suficiente, administrația penitenciarului îi asigură gratuit o garnitură de îmbrăcăminte de modelul stabilit de către Administrația Națională a Penitenciarelor. (3) Condamnatul este obligat să poarte ecuson,	cu alte persoane, în condițiile prezentului cod. (2) Exercițarea libertății de religie sau a convingerilor poate fi supusă numai restricțiilor prevăzute de lege, necesare și proporționale pentru protejarea securității instituției penitenciare, a ordinii și siguranței în penitenciar, a sănătății ori a moralei publice sau a drepturilor și libertăților altor persoane. (3) Nimeni nu poate fi constrâns să adere la o religie sau convingere, să renunțe la aceasta, să participe la servicii, ceremonii ori activități religioase, să beneficieze de asistență religioasă sau să accepte întrevederi cu reprezentanții cultelor religioase ori ai părților componente ale acestora. (4) Condamnatul are dreptul: a) să profeseze orice religie sau să nu profeseze nicio religie; b) să își exprime și să își manifeste convingerile religioase; c) să participe la servicii, ceremonii și activități religioase; d) să beneficieze de asistență religioasă acordată de reprezentanții cultelor religioase și ai părților componente ale acestora; e) să dețină și să utilizeze obiecte și literatură cu caracter religios, în condițiile prezentului cod. (5) Administrația penitenciarului asigură condiții rezonabile pentru exercitarea libertății de religie și facilitează accesul condamnaților la asistență religioasă acordată de reprezentanții cultelor religioase și ai părților componente ale acestora, cu respectarea principiilor egalității,	cu alte persoane, în condițiile prezentului cod. (2) Exercițarea libertății de religie sau a convingerilor poate fi supusă numai restricțiilor prevăzute de lege, necesare și proporționale pentru protejarea securității instituției penitenciare, a ordinii și siguranței în penitenciar, a sănătății ori a moralei publice sau a drepturilor și libertăților altor persoane. (3) Nimeni nu poate fi constrâns să adere la o religie sau convingere, să renunțe la aceasta, să participe la servicii, ceremonii ori activități religioase, să beneficieze de asistență religioasă sau să accepte întrevederi cu reprezentanții cultelor religioase ori ai părților componente ale acestora. (4) Condamnatul are dreptul: a) să profeseze orice religie sau să nu profeseze nicio religie; b) să își exprime și să își manifeste convingerile religioase; c) să participe la servicii, ceremonii și activități religioase; d) să beneficieze de asistență religioasă acordată de reprezentanții cultelor religioase și ai părților componente ale acestora; e) să dețină și să utilizeze obiecte și literatură cu caracter religios, în condițiile prezentului cod. (5) Administrația penitenciarului asigură condiții rezonabile pentru exercitarea libertății de religie și facilitează accesul condamnaților la asistență religioasă acordată de reprezentanții cultelor religioase și ai părților componente ale acestora, cu respectarea principiilor egalității,
---	---	---

cu excepția cazurilor când se deplasează în afara penitenciarului. (4) Fiecare condamnat este asigurat cu un pat și lenjerie de pat, care se schimbă cel puțin o dată pe săptămână. Articolul 228. Alimentarea condamnaților (1) Administrația penitenciarului asigură condiții adecvate pentru prepararea, distribuirea și servirea hranei potrivit normelor de igienă a alimentației, în funcție de vârstă, starea de sănătate, natura muncii prestate, cu respectarea convingerilor religioase asumate de către persoana condamnată printr-o declarație pe proprie răspundere. Condamnaților, după consultarea specialiștilor în nutriție, li se asigură, din contul mijloacelor bugetului de stat, de 3 ori pe zi hrană caldă, cu respectarea normelor minime stabilite de Guvern. (2) Femeilor gravide condamnate, mamelor care alăptează, condamnaților minori, condamnaților care lucrează în condiții grele și nocive, precum și condamnaților bolnavi, conform indicațiilor medicului, și condamnaților cu dizabilități severe și accentuate li se stabilește o rație alimentară suplimentară. (3) Este interzisă, în calitate de măsură de constrângere, reducerea cantității, calității și a valorii calorice a hranei eliberate condamnatului. (4) Condamnatului i se asigură acces permanent la apă potabilă. Articolul 229. Refuzul de hrană (1) În situația în care condamnatul refuză să primească hrana, șeful penitenciarului are obligația să îl audieze de îndată și să îi solicite o declarație scrisă, pentru a cunoaște motivele care au	imparțialității și neutralității față de toate religiile și convingerile. (6) Serviciile, ceremoniile și activitățile religioase se desfășoară în spații corespunzătoare puse la dispoziție de administrația penitenciarului, în măsura posibilităților instituției și cu respectarea cerințelor de securitate și ordine. (7) Supravegherea de către personalul penitenciar a serviciilor, ceremoniilor și activităților religioase poate fi dispusă numai în măsura necesară pentru asigurarea securității și ordinii în instituția penitenciară ori pentru prevenirea unor riscuri concrete identificate. (8) Întrevederile și convorbirile individuale dintre condamnat și reprezentantul cultului religios sau al părții componente a acestuia se desfășoară cu respectarea confidențialității, în măsura compatibilă cu cerințele de securitate ale instituției penitenciare. (9) Participarea la servicii, ceremonii sau activități religioase poate fi restricționată ori persoana condamnată poate fi exclusă de la acestea numai în cazul în care comportamentul său creează un risc real pentru securitatea instituției penitenciare, pentru ordinea internă ori pentru drepturile și libertățile altor persoane, pentru perioada strict necesară și cu respectarea principiului proporționalității. Articolul 218. Accesul deținuților la informație (1) Persoanelor condamnate li se garantează dreptul de acces la informație, inclusiv la informația de interes public, în	imparțialității și neutralității față de toate religiile și convingerile. (6) Serviciile, ceremoniile și activitățile religioase se desfășoară în spații corespunzătoare puse la dispoziție de administrația penitenciarului, în măsura posibilităților instituției și cu respectarea cerințelor de securitate și ordine. (7) Supravegherea de către personalul penitenciar a serviciilor, ceremoniilor și activităților religioase poate fi dispusă numai în măsura necesară pentru asigurarea securității și ordinii în instituția penitenciară ori pentru prevenirea unor riscuri concrete identificate. (8) Întrevederile și convorbirile individuale dintre condamnat și reprezentantul cultului religios sau al părții componente a acestuia se desfășoară cu respectarea confidențialității, în măsura compatibilă cu cerințele de securitate ale instituției penitenciare. (9) Participarea la servicii, ceremonii sau activități religioase poate fi restricționată ori persoana condamnată poate fi exclusă de la acestea numai în cazul în care comportamentul său creează un risc real pentru securitatea instituției penitenciare, pentru ordinea internă ori pentru drepturile și libertățile altor persoane, pentru perioada strict necesară și cu respectarea principiului proporționalității. Articolul 218. Accesul deținuților la informație (1) Persoanelor condamnate li se garantează dreptul de acces la informație, inclusiv la informația de interes public, în
--	--	--

determinat luarea acestei hotărâri și pentru a stabili primele măsuri pentru rezolvarea situației. Ieșirea din refuzul de hrană se consemnează într-o declarație scrisă. În caz de refuz de a prezenta o declarație, acest fapt se consemnează într-un proces-verbal. (2) Declarațiile și procesul-verbal prevăzute în alin.(1) al prezentului articol se înaintează, în cel mult 24 de ore, procurorului, care audiază condamnatul. (3) Șeful penitenciarului ia măsuri pentru ca condamnatul care refuză să primească hrana să fie separat de ceilalți condamnați, sub supravegherea permanentă a medicului, care asigură condamnatului asistența medicală corespunzătoare astfel încât viața acestuia să nu fie pusă în pericol. (4) În cazul în care sănătatea sau viața condamnatului care se află în greva foamei este expusă unui pericol grav și iminent, iar el și-a pierdut capacitatea de discernământ și raționament lucid, această stare fiind confirmată de doi medici, dintre care cel puțin unul nu activează în sistemul administrației penitenciare, se permite aplicarea alimentației pentru remedierea sănătății și salvarea vieții lui. Alimentația se aplică pe întreaga perioadă a lipsei la condamnat a capacității de discernământ și a raționamentului lucid. Articolul 230. Asistența medicală (1) Dreptul la asistență medicală al persoanelor condamnate este garantat. (2) Condamnații beneficiază în mod gratuit de asistență medicală și de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, în conformitate cu legislația	condițiile prezentului cod și ale altor acte normative. (2) Accesul la informație se realizează prin intermediul publicațiilor periodice, cărților, materialelor informative și educative, programelor audiovizuale, bibliotecilor, resurselor informaționale disponibile în penitenciar și altor mijloace legale de informare. (3) Administrația penitenciarului asigură accesul condamnaților la surse de informare diverse și rezonabile, inclusiv prin abonarea, din mijloacele bugetare alocate, la publicații periodice și prin recepționarea programelor audiovizuale. Selecția publicațiilor se realizează cu respectarea pluralismului surselor de informare și a dreptului condamnaților de a avea acces la informații de interes public. (4) Condamnatul are dreptul să procure, să aboneze și să primească, din contul mijloacelor bănești disponibile pe contul său personal, cărți, publicații periodice și alte materiale informative, cu excepția celor a căror deținere sau circulație este interzisă de lege ori care prezintă un risc real pentru securitatea instituției penitenciare, pentru ordinea internă sau pentru drepturile și libertățile altor persoane. (5) Restrângerea accesului la anumite publicații, materiale informative sau alte surse de informare poate fi dispusă numai în cazurile prevăzute de lege, în baza unei evaluări individuale și motivate, cu respectarea principiului proporționalității. (6) Condamnaților li se asigură accesul la legislația națională, tratatele internaționale în	condițiile prezentului cod și ale altor acte normative. (2) Accesul la informație se realizează prin intermediul publicațiilor periodice, cărților, materialelor informative și educative, programelor audiovizuale, bibliotecilor, resurselor informaționale disponibile în penitenciar și altor mijloace legale de informare. (3) Administrația penitenciarului asigură accesul condamnaților la surse de informare diverse și rezonabile, inclusiv prin abonarea, din mijloacele bugetare alocate, la publicații periodice și prin recepționarea programelor audiovizuale. Selecția publicațiilor se realizează cu respectarea pluralismului surselor de informare și a dreptului condamnaților de a avea acces la informații de interes public. (4) Condamnatul are dreptul să procure, să aboneze și să primească, din contul mijloacelor bănești disponibile pe contul său personal, cărți, publicații periodice și alte materiale informative, cu excepția celor a căror deținere sau circulație este interzisă de lege ori care prezintă un risc real pentru securitatea instituției penitenciare, pentru ordinea internă sau pentru drepturile și libertățile altor persoane. (5) Restrângerea accesului la anumite publicații, materiale informative sau alte surse de informare poate fi dispusă numai în cazurile prevăzute de lege, în baza unei evaluări individuale și motivate, cu respectarea principiului proporționalității. (6) Condamnaților li se asigură accesul la legislația națională, tratatele internaționale în
--	--	--

în vigoare. (3) Acordarea asistenței medicale gratuite se efectuează în unitatea medicală a instituției penitenciare după înscrierea prealabilă și conform unui grafic aprobat de șeful penitenciarului, cu excepția cazurilor de urgență. Articolul 231. Serviciul medical în penitenciare (1) Orice penitenciar trebuie să aibă la dispoziție serviciul cel puțin al unui medic generalist, al unui medic stomatolog și al unui medic psihiatru. (2) În penitenciarul cu capacitatea de cel puțin 100 de locuri trebuie să funcționeze, în regim permanent, un centru curativ staționar pentru acordarea de asistență medicală fiecărui condamnat. (3) Condamnații bolnavi care au nevoie de tratament medical specializat sînt transferați neîntîrziat sau conform indicației din fișa medicală a condamnatului stabilită de medicul penitenciarului în instituțiile medicale specializate ale Administrației Naționale a Penitenciarelor sau în spitalele Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, de regulă, din raza penitenciarului. (4) În penitenciare condamnaților li se creează condiții pentru practicarea sportului. Articolul 232. Controlul stării de sănătate a condamnaților (1) Examenul medical al condamnatului se efectuează la primirea în penitenciar și, la solicitare și în mod periodic, în timpul executării pedepsei, însă nu mai rar de o dată la 6 luni, precum și la	domeniul drepturilor omului aplicabile Republicii Moldova, precum și la alte informații juridice necesare exercitării drepturilor și obligațiilor lor. (7) În condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, condamnaților li se poate asigura acces controlat la resurse informaționale electronice, biblioteci digitale și baze de date juridice, prin intermediul echipamentelor și sistemelor informatice puse la dispoziție de administrația penitenciară. Accesul se realizează cu respectarea cerințelor de securitate informațională și penitenciară și poate fi limitat la conținutul necesar exercitării drepturilor persoanei condamnate, instruirii, formării profesionale, activităților educative și reintegrării sociale. Articolul 219. Utilizarea mijloacelor de informare și a aparatelor electrice ori electronice (1) În vederea exercitării dreptului la informație, condamnații pot utiliza programe audiovizuale și alte mijloace legale de informare prin intermediul aparatelor electrice ori electronice autorizate, în condițiile prezentului cod. (2) Instituția penitenciară asigură recepționarea programelor audiovizuale și poate organiza vizionarea colectivă a acestora, în condițiile stabilite de administrația penitenciarului. (3) Participarea condamnatului la vizionarea colectivă a programelor audiovizuale poate fi restricționată individual numai atunci când aceasta este necesară pentru protejarea	domeniul drepturilor omului aplicabile Republicii Moldova, precum și la alte informații juridice necesare exercitării drepturilor și obligațiilor lor. (7) În condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, condamnaților li se poate asigura acces controlat la resurse informaționale electronice, biblioteci digitale și baze de date juridice, prin intermediul echipamentelor și sistemelor informatice puse la dispoziție de administrația penitenciară. Accesul se realizează cu respectarea cerințelor de securitate informațională și penitenciară și poate fi limitat la conținutul necesar exercitării drepturilor persoanei condamnate, instruirii, formării profesionale, activităților educative și reintegrării sociale. Articolul 219. Utilizarea mijloacelor de informare și a aparatelor electrice ori electronice (1) În vederea exercitării dreptului la informație, condamnații pot utiliza programe audiovizuale și alte mijloace legale de informare prin intermediul aparatelor electrice ori electronice autorizate, în condițiile prezentului cod. (2) Instituția penitenciară asigură recepționarea programelor audiovizuale și poate organiza vizionarea colectivă a acestora, în condițiile stabilite de administrația penitenciarului. (3) Participarea condamnatului la vizionarea colectivă a programelor audiovizuale
--	---	--

eliberarea din locurile de detenție. Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate și intimitate, cu excepția cazurilor în care medicul, pentru motive de siguranță și securitate, solicită prezența altor reprezentanți ai administrației penitenciarului, fapt care va fi consemnat în modul corespunzător. (2) La sosirea în penitenciar, condamnatul, în termen de pînă la 24 de ore, este examinat în vederea constatării existenței leziunilor corporale sau altor urme de violență și, în termen de pînă la 15 zile, este chestionat și supus examenului medical și igienizării sanitare în încăperile de carantină ale penitenciarului. (3) În cazul în care se constată urme de violență, tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ori de alte rele tratamente sau persoana condamnată acuză violență, medicul care efectuează examenul medical are obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate și declarațiile persoanei condamnate în legătură cu acestea sau cu orice altă agresiune și de a anunța imediat șeful instituției penitenciare, care sesizează procurorul și Avocatul Poporului sau, în cazurile privind condamnări minore, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului în termen de 24 de ore. Persoana condamnată are dreptul de a cere să fie examinată, din cont propriu, la locul de deținere, de un medic din afara sistemului administrației penitenciare, indicat de aceasta sau de un medic legist. Constatările medicului din afara sistemului administrației penitenciare se consemnează în fișa medicală a persoanei condamnate, iar certificatul medico-legal se anexează la fișa medicală, după ce	securității și ordinii în penitenciar ori a drepturilor și libertăților altor persoane. (4) Condamnatul poate deține și utiliza aparate electrice ori electronice autorizate, inclusiv televizoare, receptoare radio și alte dispozitive admise potrivit art. 237, în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia. (5) În limita posibilităților, instituția penitenciară poate pune la dispoziția condamnaților aparate electrice ori electronice autorizate. Condițiile de utilizare, precum și suportarea cheltuielilor aferente utilizării acestora se stabilesc prin actele normative de punere în aplicare a prezentului cod. (6) Cheltuielile aferente utilizării aparatelor electrice ori electronice aflate în proprietatea condamnatului sau puse la dispoziția acestuia de către administrația penitenciară pot fi suportate din mijloacele bănești disponibile pe contul personal al condamnatului, în condițiile stabilite de lege. (7) Conectarea la rețeaua electrică și utilizarea aparatelor electrice ori electronice pot fi restricționate temporar atunci când: a) rețeaua electrică a instituției penitenciare este suprasolicitată; b) utilizarea aparatelor pune în pericol securitatea, ordinea ori siguranța instituției penitenciare; c) există alte riscuri tehnice sau de securitate care justifică aplicarea măsurii. Restricția se aplică numai pe durata existenței cauzelor care au determinat-o.	când aceasta este necesară pentru protejarea securității și ordinii în penitenciar ori a drepturilor și libertăților altor persoane. (4) Condamnatul poate deține și utiliza aparate electrice ori electronice autorizate, inclusiv televizoare, receptoare radio și alte dispozitive admise potrivit art. 237, în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia. (5) În limita posibilităților, instituția penitenciară poate pune la dispoziția condamnaților aparate electrice ori electronice autorizate. Condițiile de utilizare, precum și suportarea cheltuielilor aferente utilizării acestora se stabilesc prin actele normative de punere în aplicare a prezentului cod. (6) Cheltuielile aferente utilizării aparatelor electrice ori electronice aflate în proprietatea condamnatului sau puse la dispoziția acestuia de către administrația penitenciară pot fi suportate din mijloacele bănești disponibile pe contul personal al condamnatului, în condițiile stabilite de lege. (7) Conectarea la rețeaua electrică și utilizarea aparatelor electrice ori electronice pot fi restricționate temporar atunci când: a) rețeaua electrică a instituției penitenciare este suprasolicitată; b) utilizarea aparatelor pune în pericol securitatea, ordinea ori siguranța instituției penitenciare; c) există alte riscuri tehnice sau de securitate care justifică aplicarea măsurii.
--	--	---

persoana condamnată a luat cunoștință de conținutul său, contra semnătură. (4) Condamnatul beneficiază de asistența terapeutică, chirurgicală, psihiatrică, ginecologică și stomatologică. Condamnatul poate, din cont propriu, să beneficieze și de serviciile medicului privat. Procedura de accesare a serviciilor medicale private, din cont propriu, se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (5) În temeiul hotărârii comisiei medicale specializate, condamnații bolnavi de tuberculoză, boli venerice, alcoolism, narcomanie sau toxicomanie sînt supuși tratamentului obligatoriu. (6) - <i>abrogat</i>. (6¹) Automutilarea intenționată a condamnatului nu constituie abatere disciplinară. (7) În cazul unei boli grave sau constatării că persoana condamnată a fost supusă la tortură, tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ori alte rele tratamente, administrația penitenciarului asigură înștiințarea, de îndată, telegrafic ori pe o altă cale, familiei, altor persoane apropiate condamnatului despre acest fapt. Articolul 233. Controlul efectuat de serviciul medical al penitenciarului (1) Serviciul medical al penitenciarului sau medicul care deservește penitenciarul este obligat să verifice regulat: a) cantitatea, calitatea, prepararea și servirea hranei; b) starea sanitaro-igienică a încăperilor și a teritoriului penitenciarului; c) starea și curățenia îmbrăcămintei, a	(8) Modul de procurare, primire, deținere, utilizare, evidență, verificare, depozitare, ridicare și restituire a aparatelor electrice ori electronice autorizate, precum și condițiile de suportare a cheltuielilor aferente utilizării acestora se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 220. Asigurarea accesului la dispozițiile legale și documentele privind executarea pedepsei (1) La primirea în penitenciar, persoana condamnată este informată, contra semnătură, despre drepturile și obligațiile sale, regimul de executare aplicabil, regulile de ordine interioară, modalitățile de exercitare a drepturilor, procedurile de adresare a petițiilor și plângerilor, precum și căile de contestare prevăzute de lege. Actul de informare se anexează la dosarul personal al condamnatului. (2) Instituția penitenciară asigură accesul condamnaților la dispozițiile legale și actele normative care reglementează executarea pedepsei, inclusiv prin intermediul bibliotecii penitenciarului sau al altor mijloace informaționale disponibile. (3) În cazul în care condamnatul nu cunoaște limba română, are dificultăți de comunicare ori alte nevoi speciale care împiedică înțelegerea informațiilor prevăzute la alin. (1), administrația penitenciară ia măsuri rezonabile pentru a-i asigura accesul la informațiile respective prin mijloacele disponibile. (4) Condamnatului i se permite să păstreze	Restricția se aplică numai pe durata existenței cauzelor care au determinat-o. (8) Modul de procurare, primire, deținere, utilizare, evidență, verificare, depozitare, ridicare și restituire a aparatelor electrice ori electronice autorizate, precum și condițiile de suportare a cheltuielilor aferente utilizării acestora se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 220. Asigurarea accesului la dispozițiile legale și documentele privind executarea pedepsei (1) La primirea în penitenciar, persoana condamnată este informată, contra semnătură, despre drepturile și obligațiile sale, regimul de executare aplicabil, regulile de ordine interioară, modalitățile de exercitare a drepturilor, procedurile de adresare a petițiilor și plângerilor, precum și căile de contestare prevăzute de lege. Actul de informare se anexează la dosarul personal al condamnatului. (2) Instituția penitenciară asigură accesul condamnaților la dispozițiile legale și actele normative care reglementează executarea pedepsei, inclusiv prin intermediul bibliotecii penitenciarului sau al altor mijloace informaționale disponibile. (3) În cazul în care condamnatul nu cunoaște limba română, are dificultăți de comunicare ori alte nevoi speciale care împiedică înțelegerea informațiilor prevăzute la alin. (1), administrația penitenciară ia măsuri rezonabile pentru a-i asigura accesul la informațiile respective prin mijloacele disponibile.
--	--	--

așternutului condamnaților, corespunderea lor anotimpului. (2) Șeful penitenciarului este obligat să ia cunoștință de raportul și de recomandările medicului și ale serviciului medical și să întreprindă urgent măsurile necesare. Dacă șeful penitenciarului consideră că, în cadrul penitenciarului, respectarea recomandărilor este imposibilă sau că acestea sînt inacceptabile, el prezintă Administrației Naționale a Penitenciarelor un raport, cu anexarea opiniei medicului sau a serviciului medical. Secțiunea a 4-a Munca, instruirea profesională a condamnaților, munca educativă cu condamnații Articolul 234. Antrenarea la muncă a condamnatului (1) Condamnatul poate fi antrenat la muncă ținându-se seama de starea lui fizică și psihică constatată de către medic. (2) Condamnatul poate fi antrenat la munca social-utilă remunerată în producție, ținându-se cont de aptitudinile lui și, în măsura posibilității, de specialitate. (3) Condamnatul este obligat să execute munci neremunerate. Muncile neremunerate sînt lucrările de îngrijire și amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de deținere. La munca neremunerată condamnatul este, de regulă, antrenat în afara orelor de lucru, cel mult 2 ore pe zi, însă nu mai mult de 10 ore pe săptămână. (4) Condamnații care au împlinit vârsta de	în posesia sa informațiile prevăzute la alin. (1), în format tipărit sau în alt format accesibil, în condițiile stabilite de prezentul cod. (5) Condamnatul este informat despre durata pedepsei pe care o execută, modificările intervenite în executarea acesteia, precum și despre condițiile și posibilitățile de liberare prevăzute de lege. (6) Actele oficiale adresate condamnatului de către instanțele de judecată, organele de urmărire penală, autoritățile publice ori alte instituții competente se comunică acestuia de îndată, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la primirea lor în penitenciar. Confirmarea comunicării sau copia actului comunicat se anexează la dosarul personal al condamnatului. (7) Condamnații sunt citați la locul de deținere prin intermediul administrației penitenciarului, iar în cazul în care locul de deținere nu este cunoscut, citarea se efectuează prin intermediul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 221. Dreptul la asistența juridică (1) Persoana condamnată are dreptul la asistență juridică și poate comunica și întrevedea, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor, cu avocatul ales sau cu avocatul care îi acordă asistență juridică garantată de stat, în condițiile prezentului cod. (2) În vederea exercitării drepturilor și intereselor sale legitime, condamnatul poate beneficia de întrevederi cu mediatorul, notarul sau executorul judecătoresc, atunci când acestea sunt necesare pentru exercitarea atribuțiilor	(4) Condamnatului i se permite să păstreze în posesia sa informațiile prevăzute la alin. (1), în format tipărit sau în alt format accesibil, în condițiile stabilite de prezentul cod. (5) Condamnatul este informat despre durata pedepsei pe care o execută, modificările intervenite în executarea acesteia, precum și despre condițiile și posibilitățile de liberare prevăzute de lege. (6) Actele oficiale adresate condamnatului de către instanțele de judecată, organele de urmărire penală, autoritățile publice ori alte instituții competente se comunică acestuia de îndată, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la primirea lor în penitenciar. Confirmarea comunicării sau copia actului comunicat se anexează la dosarul personal al condamnatului. (7) Condamnații sunt citați la locul de deținere prin intermediul administrației penitenciarului, iar în cazul în care locul de deținere nu este cunoscut, citarea se efectuează prin intermediul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 221. Dreptul la asistența juridică (1) Persoana condamnată are dreptul la asistență juridică și poate comunica și întrevedea, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor, cu avocatul ales sau cu avocatul care îi acordă asistență juridică garantată de stat, în condițiile prezentului cod. (2) În vederea exercitării drepturilor și intereselor sale legitime, condamnatul poate beneficia de întrevederi cu mediatorul, notarul sau executorul judecătoresc, atunci când acestea
---	---	--

pensionare și condamnații cu dizabilități severe și accentuate sînt antrenați la muncă la dorință. (5) Lista lucrărilor și funcțiilor pentru exercitarea cărora este interzisă antrenarea condamnaților la pedeapsa închisorii, inclusiv a minorilor și femeilor, se stabilește de Guvern. Articolul 235. Condițiile de antrenare a condamnaților în munci remunerate (1) În funcție de categoria penitenciarului și regimul de detenție, condamnații sînt antrenați în munci remunerate în penitenciare sau în afara acestora, în sectoarele, atelierele de producere sau gospodăriile auxiliare ale penitenciarelor, în lucrările de deservire a instituțiilor penitenciare, la întreprinderile din cadrul sistemului administrației penitenciare, precum și la alte persoane fizice sau juridice indiferent de forma de proprietate. (2) Constituie antrenare în muncă în penitenciar muncile remunerate prestate de către condamnați în celule, nemijlocit pe teritoriul penitenciarului, în sectoarele izolate ale penitenciarului, în atelierele de producere sau în gospodăriile auxiliare aflate pe teritoriul penitenciarului sau în afara acestuia, unde este asigurată paza și supravegherea permanentă. (2¹) Condamnatul poate fi eliberat de la muncă dacă nu îndeplinește volumul de muncă încredințat, a încălcat disciplina de muncă sau dacă se constată că munca prezintă pericol pentru condamnat ori periclitează securitatea și ordinea interioară a penitenciarului. Încadrarea în muncă și eliberarea de la muncă a condamnatului se efectuează în condițiile prezentului cod și ale Statutului executării pedepsei de către condamnați. (3) Muncile prestate de condamnați nu	profesionale ale persoanelor respective. (3) Întrevederile prevăzute la alin. (1) și (2) se desfășoară în spații special amenajate, care asigură confidențialitatea comunicării. Supravegherea vizuală poate fi realizată numai în măsura necesară pentru securitatea instituției penitenciare, fără posibilitatea audierii sau înregistrării conținutului discuțiilor, cu excepția cazului în care persoana condamnată și persoana care acordă asistență solicită expres contrariul. (4) Accesul avocatului, mediatorului, notarului și executorului judecătoresc se acordă în baza documentelor prevăzute de legislația specială pentru confirmarea calității profesionale și a împuternicirilor acestora. (5) Personalul penitenciar nu poate citi, copia, reține sau ridica documentele aferente asistenței juridice, cu excepția verificărilor exterioare necesare pentru asigurarea securității instituției penitenciare și fără examinarea conținutului acestora. (6) În cadrul întrevederilor cu avocatul se permite transmiterea și primirea documentelor necesare exercitării dreptului la apărare și accesului la justiție, în condițiile stabilite de prezentul cod. (7) Întrevederile prevăzute de prezentul articol se acordă fără întârzieri nejustificate, în timpul programului stabilit de administrația penitenciarului. În cazuri urgente și justificate, acestea pot fi organizate și în afara programului obișnuit, în condițiile stabilite de actele normative de punere în aplicare a prezentului cod.	sunt necesare pentru exercitarea atribuțiilor profesionale ale persoanelor respective. (3) Întrevederile prevăzute la alin. (1) și (2) se desfășoară în spații special amenajate, care asigură confidențialitatea comunicării. Supravegherea vizuală poate fi realizată numai în măsura necesară pentru securitatea instituției penitenciare, fără posibilitatea audierii sau înregistrării conținutului discuțiilor, cu excepția cazului în care persoana condamnată și persoana care acordă asistență solicită expres contrariul. (4) Accesul avocatului, mediatorului, notarului și executorului judecătoresc se acordă în baza documentelor prevăzute de legislația specială pentru confirmarea calității profesionale și a împuternicirilor acestora. (5) Personalul penitenciar nu poate citi, copia, reține sau ridica documentele aferente asistenței juridice, cu excepția verificărilor exterioare necesare pentru asigurarea securității instituției penitenciare și fără examinarea conținutului acestora. (6) În cadrul întrevederilor cu avocatul se permite transmiterea și primirea documentelor necesare exercitării dreptului la apărare și accesului la justiție, în condițiile stabilite de prezentul cod. (7) Întrevederile prevăzute de prezentul articol se acordă fără întârzieri nejustificate, în timpul programului stabilit de administrația penitenciarului. În cazuri urgente și justificate, acestea pot fi organizate și în afara programului obișnuit, în condițiile stabilite de actele normative de punere în aplicare a prezentului
--	--	---

constituie relații individuale de muncă în sensul legislației muncii. (4) Preveniții, condamnării la pedeapsa închisorii în penitenciarele de tip închis sau semiînchis aflați în regim inițial, precum și condamnării la pedeapsa detențiunii pe viață aflați în regim inițial pot fi antrenați în munci remunerate doar în celule sau în ateliere special amenajate în acest scop. (5) Condamnații enumerați în art.216 alin.(3) din prezentul cod nu pot fi antrenați în munci remunerate în sectoarele izolate ale penitenciarului aflate în afara acestuia și la obiectivele la care nu sînt asigurate paza și supravegherea permanentă a condamnaților. (6) În baza contractului încheiat între administrația penitenciarului și persoane fizice sau juridice, condamnații pot fi antrenați într-o muncă remunerată în afara penitenciarului, în condițiile prevăzute la art.216, 249–251 din prezentul cod. (7) Timpul de lucru și de odihnă al condamnatului se stabilește în conformitate cu legislația muncii. Evidența timpului de muncă se ține conform instrucțiunii aprobate de Administrația Națională a Penitenciarelor. (8) Munca condamnaților se organizează și se desfășoară cu respectarea prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008, ale altor acte normative în domeniul securității și sănătății în muncă. Articolul 236. Retribuirea muncii condamnaților (1) Munca condamnaților la pedeapsa închisorii se retribue în conformitate cu legislația muncii.	(8) Persoanei condamnate i se permite să comunice cu avocatul său în timpul escortării la organele de urmărire penală, instanțele de judecată sau alte autorități competente, în măsura în care aceasta nu împiedică executarea misiunii de escortare și nu afectează desfășurarea procedurilor oficiale. O asemenea comunicare nu este asimilată unei întrevederi confidențiale organizate în condițiile alin. (3). (9) Întrevederea cu mediatorul, notarul sau executorul judecătoresc poate fi refuzată numai prin decizie motivată, dacă nu este demonstrată legătura acestuia cu exercitarea atribuțiilor profesionale ale persoanei respective ori dacă există impedimente prevăzute expres de lege. Articolul 222. Dreptul la corespondență (1) Condamnatul are dreptul să expedieze și să primească corespondență, petiții și alte trimiteri poștale, fără limitarea numărului acestora, în condițiile prezentului cod și ale legislației care reglementează serviciile poștale. (2) Exercițarea dreptului la corespondență poate fi restrânsă numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege, dacă măsura este necesară pentru protejarea securității instituției penitenciare, prevenirea săvârșirii infracțiunilor, protejarea drepturilor și libertăților altor persoane ori pentru realizarea altui scop legitim prevăzut de lege. (3) În scopul prevenirii introducerii în penitenciar a obiectelor, substanțelor sau materialelor interzise, corespondența poate fi supusă controlului de securitate. Controlul se efectuează, de regulă, în prezența condamnatului,	cod. (8) Persoanei condamnate i se permite să comunice cu avocatul său în timpul escortării la organele de urmărire penală, instanțele de judecată sau alte autorități competente, în măsura în care aceasta nu împiedică executarea misiunii de escortare și nu afectează desfășurarea procedurilor oficiale. O asemenea comunicare nu este asimilată unei întrevederi confidențiale organizate în condițiile alin. (3). (9) Întrevederea cu mediatorul, notarul sau executorul judecătoresc poate fi refuzată numai prin decizie motivată, dacă nu este demonstrată legătura acestuia cu exercitarea atribuțiilor profesionale ale persoanei respective ori dacă există impedimente prevăzute expres de lege. Articolul 222. Dreptul la corespondență (1) Condamnatul are dreptul să expedieze și să primească corespondență, petiții și alte trimiteri poștale, fără limitarea numărului acestora, în condițiile prezentului cod și ale legislației care reglementează serviciile poștale. (2) Exercițarea dreptului la corespondență poate fi restrânsă numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege, dacă măsura este necesară pentru protejarea securității instituției penitenciare, prevenirea săvârșirii infracțiunilor, protejarea drepturilor și libertăților altor persoane ori pentru realizarea altui scop legitim prevăzut de lege. (3) În scopul prevenirii introducerii în penitenciar a obiectelor, substanțelor sau materialelor interzise, corespondența poate fi supusă controlului de securitate. Controlul se
--	---	---

Salariul lunar al condamnaților nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară, luându-se în considerare indexările și majorările stabilite. (2) Cuantumul minim al salariului este garantat condamnaților numai cu condiția executării de către ei a obligațiilor (normelor) de muncă în orele de program stabilite de legislație și de contract. În cuantumul minim al salariului nu se includ suplimentele, sporurile la salariu, premiile, precum și celelalte recompense. (3) Salariul condamnatului se transferă pe contul lui de peculiu. (4) Reținerile din salariul condamnatului în temeiul documentelor executorii nu pot depăși 75% din câștigul lunar. (5) Din salariul condamnatului nu pot fi reținute cheltuielile pentru întreținerea lui în decursul executării pedepsei, inclusiv pentru alimentație, îmbrăcăminte și asistență medicală, cu excepțiile prevăzute în art.232 alin.(6) și art.236¹ alin.(1) din prezentul cod. (6) Condamnații nu răspund pentru pagubele provocate de uzul normal al bunurilor predate în folosință sau pentru cele provenite din riscul normal al muncii. (7) Indiferent de mărimea reținerilor, la contul de peculiu al condamnatului se transferă cel puțin 25% din câștigul lunar. (8) Condamnatul poate expedia mijloacele bănești aflate la contul lui de peculiu soțului, unei rude apropiate sau unei alte persoane. Articolul 236¹. Recuperarea pagubelor (1) Persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate răspund pentru prejudiciile	fără citirea conținutului corespondenței. (4) Citirea, copierea, reținerea sau cenzurarea corespondenței poate avea loc numai în cazurile expres prevăzute de lege, cu respectarea principiilor legalității, necesității și proporționalității. (5) Nu poate fi supusă controlului conținutului corespondenței purtate cu: a) avocatul; b) Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului; c) membrii Consiliului pentru prevenirea torturii și alte mecanisme naționale de monitorizare a locurilor de detenție prevăzute de lege; d) instanțele de judecată; e) procuratura și organele de urmărire penală; f) Curtea Constituțională; g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului; h) Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat; i) autoritățile și instituțiile naționale ori internaționale competente în domeniul protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, dacă identitatea expeditorului sau destinatarului este clară și nu există îndoieli rezonabile cu privire la aceasta. (6) Trimiterile poștale adresate persoanelor și instituțiilor prevăzute la alin. (5) pot fi supuse exclusiv controlului de securitate prevăzut la alin. (3), fără examinarea conținutului acestora. (7) Primirea și expedierea trimiterilor	efectuează, de regulă, în prezența condamnatului, fără citirea conținutului corespondenței. (4) Citirea, copierea, reținerea sau cenzurarea corespondenței poate avea loc numai în cazurile expres prevăzute de lege, cu respectarea principiilor legalității, necesității și proporționalității. (5) Nu poate fi supusă controlului conținutului corespondenței purtate cu: a) avocatul; b) Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului; c) membrii Consiliului pentru prevenirea torturii și alte mecanisme naționale de monitorizare a locurilor de detenție prevăzute de lege; d) instanțele de judecată; e) procuratura și organele de urmărire penală; f) Curtea Constituțională; g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului; h) Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat; i) autoritățile și instituțiile naționale ori internaționale competente în domeniul protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, dacă identitatea expeditorului sau destinatarului este clară și nu există îndoieli rezonabile cu privire la aceasta. (6) Trimiterile poștale adresate persoanelor și instituțiilor prevăzute la alin. (5) pot fi supuse exclusiv controlului de securitate
--	---	--

cauzate din vina lor la locul de detenție sau la locul de muncă din penitenciar. (2) Prejudiciul cauzat la locul de detenție se recuperează în baza ordinului de imputare emis de către directorul instituției penitenciare. Executarea ordinului de imputare se realizează conform reglementărilor aplicabile executării creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public. (3) Persoana condamnată poate contesta ordinul de imputare, în termen de 30 de zile de la data primirii ordinului respectiv sau de la data când a luat cunoștință de acesta, la instanța de judecată în a cărei circumscripție este situat penitenciarul. (4) Sumele încasate la restituirea pagubelor se virează în bugetul penitenciarului și se utilizează în scopul recuperării bunului deteriorat și a cheltuielilor suportate. Articolul 237. Concediile Condamnatul care este antrenat la munci remunerate cel puțin 6 luni are dreptul la concediu neremunerat cu durata de 12 zile calendaristice. Condamnatul care execută pedeapsa într-un penitenciar de tip deschis poate beneficia, pe perioada concediului, de dreptul de a se deplasa în afara penitenciarului. Articolul 238. Modul de compensare privilegiată a zilelor de muncă (1) Condamnatului care nu încălcă regimul de deținere și îndeplinește conștiincios sarcinile de producție i se pot compensa privilegiat 4 zile din durata pedepsei cu 3 zile de muncă, iar condamnatului antrenat la lucrări subterane sau la lucrări cu condiții grele și nocive de muncă, potrivit listei de munci și profesii aprobate de Guvern - 3	poștale se efectuează prin intermediul administrației penitenciare, fără întârzieri nejustificate. (8) Cheltuielile aferente expedierii și, după caz, readresării trimiterilor poștale sunt suportate de condamnat din mijloacele bănești disponibile pe contul său personal, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (9) Corespondența dintre persoanele deținute în diferite locuri de detenție care nu sunt soți, rude sau membri ai familiei poate fi supusă autorizării administrației penitenciarului destinatar din motive de securitate, ordine sau prevenire a săvârșirii unor fapte ilicite, în condițiile stabilite de prezentul cod. (10) În cazul evadării condamnatului, pe durata măsurilor întreprinse pentru localizarea acestuia, corespondența sosită pe numele său poate fi verificată și citită în măsura strict necesară identificării locului aflării persoanei evadate. (11) Procedura de recepționare, înregistrare, verificare, transmitere și expediere a corespondenței condamnaților, precum și condițiile exercitării dreptului la corespondență prin mijloace de comunicare admise de lege, se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 223. Dreptul la petiționare (1) Condamnatul are dreptul să adreseze petiții, cereri, reclamații, sesizări și alte adresări instituției penitenciare, Administrației Naționale a Penitenciarelor, instanțelor judecătorești, autorităților publice, organizațiilor și instituțiilor	prevăzut la alin. (3), fără examinarea conținutului acestora. (7) Primirea și expedierea trimiterilor poștale se efectuează prin intermediul administrației penitenciare, fără întârzieri nejustificate. (8) Cheltuielile aferente expedierii și, după caz, readresării trimiterilor poștale sunt suportate de condamnat din mijloacele bănești disponibile pe contul său personal, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (9) Corespondența dintre persoanele deținute în diferite locuri de detenție care nu sunt soți, rude sau membri ai familiei poate fi supusă autorizării administrației penitenciarului destinatar din motive de securitate, ordine sau prevenire a săvârșirii unor fapte ilicite, în condițiile stabilite de prezentul cod. (10) În cazul evadării condamnatului, pe durata măsurilor întreprinse pentru localizarea acestuia, corespondența sosită pe numele său poate fi verificată și citită în măsura strict necesară identificării locului aflării persoanei evadate. (11) Procedura de recepționare, înregistrare, verificare, transmitere și expediere a corespondenței condamnaților, precum și condițiile exercitării dreptului la corespondență prin mijloace de comunicare admise de lege, se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 223. Dreptul la petiționare (1) Condamnatul are dreptul să adreseze petiții, cereri, reclamații, sesizări și alte adresări
---	---	--

zile din durata pedepsei cu 2 zile de muncă. (2) Calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă se efectuează lunar și se aprobă de către șeful penitenciarului. (3) Compensarea privilegiată a zilelor de muncă nu se aplică în cazul condamnaților la detențiune pe viață. Articolul 239. Asigurarea condamnaților cu pensie (1) Condamnații care au împlinit vârsta de pensionare și au vechimea în muncă cuvenită, precum și condamnații cu dizabilități au dreptul la pensie în mărimea stabilită de legislație. (2) Administrația penitenciarului, la cererea condamnatului, întreprinde măsuri de perfectare a documentelor pentru calcularea pensiei și de virare regulată a acesteia la contul de peculiu al condamnatului, pînă la eliberarea lui din penitenciar sau transferarea într-un alt penitenciar. Articolul 240. Instruirea condamnaților (1) În penitenciare se organizează în mod obligatoriu învățământul secundar general al condamnaților. (2) Condamnații în vîrstă de peste 50 de ani, condamnații cu dizabilități severe, precum și condamnații la detențiune pe viață urmează învățământul secundar general la dorință. (3) La solicitarea condamnatului, administrația penitenciarului și autoritatea administrației publice locale îi creează condiții pentru învățământul secundar profesional sau învățământul superior. (4) Condamnatul antrenat la muncă, în perioada susținerii examenelor, beneficiază de concediu în condițiile Codului muncii.	competente, în condițiile legii. (2) Exercițarea dreptului la petiționare nu poate fi limitată decât în cazurile expres prevăzute de lege. (3) Instituția penitenciară asigură condițiile necesare exercitării efective a dreptului la petiționare și informează condamnatul, la primirea în penitenciar, despre modalitățile de exercitare a acestui drept. (4) Fiecărui condamnat i se asigură, din contul instituției penitenciare, accesul la materialele strict necesare pentru formularea și depunerea petițiilor, în condițiile stabilite de actele normative de punere în aplicare a prezentului cod. (5) Condamnatul poate depune petiții personal sau prin reprezentant, în condițiile legii, și poate solicita asistență juridică pentru exercitarea dreptului la petiționare. (6) Petițiile se transmit și se înregistrează fără întârzieri nejustificate și se examinează în termenele și condițiile prevăzute de legislație. (7) Petițiile adresate instanțelor judecătorești, procuraturii, Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, Consiliului pentru prevenirea torturii, altor mecanisme naționale de monitorizare a locurilor de detenție și instituțiilor naționale ori internaționale competente în domeniul protecției drepturilor omului se transmit fără întârziere și nu pot fi împiedicate, reținute sau supuse controlului conținutului. (8) Condamnații nu pot fi supuși sancțiunilor disciplinare, intimidărilor,	instituției penitenciare, Administrației Naționale a Penitenciarelor, instanțelor judecătorești, autorităților publice, organizațiilor și instituțiilor competente, în condițiile legii. (2) Exercițarea dreptului la petiționare nu poate fi limitată decât în cazurile expres prevăzute de lege. (3) Instituția penitenciară asigură condițiile necesare exercitării efective a dreptului la petiționare și informează condamnatul, la primirea în penitenciar, despre modalitățile de exercitare a acestui drept. (4) Fiecărui condamnat i se asigură, din contul instituției penitenciare, accesul la materialele strict necesare pentru formularea și depunerea petițiilor, în condițiile stabilite de actele normative de punere în aplicare a prezentului cod. (5) Condamnatul poate depune petiții personal sau prin reprezentant, în condițiile legii, și poate solicita asistență juridică pentru exercitarea dreptului la petiționare. (6) Petițiile se transmit și se înregistrează fără întârzieri nejustificate și se examinează în termenele și condițiile prevăzute de legislație. (7) Petițiile adresate instanțelor judecătorești, procuraturii, Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, Consiliului pentru prevenirea torturii, altor mecanisme naționale de monitorizare a locurilor de detenție și instituțiilor naționale ori internaționale competente în domeniul protecției drepturilor omului se transmit fără întârziere și nu pot fi împiedicate,
--	--	--

(5) În fiecare penitenciar funcționează o bibliotecă pentru uzul tuturor categoriilor de condamnați, adecvat alcătuită din literatură artistică și de instruire, iar condamnații sînt încurajați să frecventeze biblioteca. Fondul de carte se completează din contul veniturilor proprii de către Administrația Națională a Penitenciarelor, administrația penitenciarului, precum și din sponsorizări și donații cu concursul instituțiilor și organizațiilor interesate. (5¹) Condamnaților la detențiune pe viață care nu sînt antrenați în învățământul secundar general le sînt create condiții pentru autoinstruire, care nu contravin ordinii și condițiilor de executare a pedepsei. (6) Crearea condițiilor pentru învățământul secundar și superior al condamnaților, fondarea, reorganizarea și lichidarea instituțiilor de învățământ din sistemul administrației penitenciare se efectuează în modul stabilit de Ministerul Justiției, de comun acord cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. (7) Obținerea și finanțarea de către condamnați a studiilor secundare generale se ia în considerare la stabilirea nivelului de corijare. Articolul 241. Instruirea profesională a condamnaților (1) În penitenciare se organizează, în mod obligatoriu, instruirea profesională a condamnaților. (2) Crearea condițiilor și elaborarea programelor de instruire profesională a condamnaților se efectuează în modul stabilit de Ministerul Justiției, de comun acord cu Ministerul	represaliilor, discriminării sau altor consecințe negative pentru exercitarea cu bună-credință a dreptului la petiționare. (9) Examinarea petițiilor formulate de condamnații minori se efectuează cu prioritate. În cazurile necesare, minorul este asistat de reprezentantul legal, iar în lipsa acestuia, de autoritatea tutelară competentă. (10) La examinarea petițiilor condamnaților minori, explicațiile privind procedura, soluția adoptată și căile de contestare se oferă într-o formă accesibilă vârstei și nivelului de dezvoltare al acestora, cu implicarea, după caz, a educatorului, psihologului sau asistentului social. (11) Autoritățile competente examinează, în condițiile legii, și petițiile ori sesizările formulate de rudele condamnatului, reprezentanții legali ai acestuia sau organizațiile care acționează în interesul protecției drepturilor persoanelor private de libertate. (12) Instituția penitenciară ține evidența petițiilor, cu respectarea principiilor confidențialității, protecției datelor cu caracter personal și siguranței informației. Articolul 224. Dreptul la convorbiri telefonice (1) Condamnatul are dreptul să efectueze convorbiri telefonice, din contul mijloacelor bănești disponibile pe contul său personal, în condițiile prezentului cod. (2) În vederea exercitării dreptului la convorbiri telefonice, administrația penitenciarului asigură accesul condamnaților la	reținute sau supuse controlului conținutului. (8) Condamnații nu pot fi supuși sancțiunilor disciplinare, intimidărilor, represaliilor, discriminării sau altor consecințe negative pentru exercitarea cu bună-credință a dreptului la petiționare. (9) Examinarea petițiilor formulate de condamnații minori se efectuează cu prioritate. În cazurile necesare, minorul este asistat de reprezentantul legal, iar în lipsa acestuia, de autoritatea tutelară competentă. (10) La examinarea petițiilor condamnaților minori, explicațiile privind procedura, soluția adoptată și căile de contestare se oferă într-o formă accesibilă vârstei și nivelului de dezvoltare al acestora, cu implicarea, după caz, a educatorului, psihologului sau asistentului social. (11) Autoritățile competente examinează, în condițiile legii, și petițiile ori sesizările formulate de rudele condamnatului, reprezentanții legali ai acestuia sau organizațiile care acționează în interesul protecției drepturilor persoanelor private de libertate. (12) Instituția penitenciară ține evidența petițiilor, cu respectarea principiilor confidențialității, protecției datelor cu caracter personal și siguranței informației. Articolul 224. Dreptul la convorbiri telefonice (1) Condamnatul are dreptul să efectueze convorbiri telefonice, din contul mijloacelor bănești disponibile pe contul său personal, în condițiile prezentului cod.
--	--	---

Educației, Culturii și Cercetării. (3) Diplomele, certificatele sau orice alte documente care atestă însușirea unei meserii, calificarea sau recalificarea profesională în cursul executării pedepsei sînt recunoscute, în condițiile legii, de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. (4) Condamnații la detențiune pe viață care nu doresc să facă studii secundare generale obțin instruirea profesională nemijlocit la locurile de muncă unde aceștia pot fi antrenați. Articolul 242. Educația în penitenciare (1) În instituțiile penitenciare, munca educativă cu condamnații este direcționată spre familiarizarea lor cu valorile social-umane, respectarea legii, dezvoltarea deprinderilor social-utile, ridicarea conștiinței și nivelului lor cultural. (2) Pentru realizarea procesului de educație și tratament aplicat condamnaților, administrația penitenciarului: a) aplică programe de formare ce vizează dezvoltarea personalității condamnatului, formarea deprinderilor și oferirea cunoștințelor ce îi vor permite să se reintegreze în societate; b) implementează programe psihosociale care vor condiționa schimbarea comportamentală pentru îmbunătățirea capacităților condamnaților și abordarea problemelor specifice care ar fi putut să influențeze comportamentul delinquent; c) desfășoară activități culturale și sportive pentru întărirea comportamentului prosocial; d) acordă asistență psihologică în scopul reabilitării psihosociale și reintegrării în societate a condamnaților; e) acordă asistență socială condamnaților în	mijloace de comunicație telefonică, în limita posibilităților tehnice și organizatorice ale instituției. (3) Amplasarea și utilizarea mijloacelor de comunicație telefonică se stabilesc de administrația penitenciarului astfel încât să fie asigurate securitatea instituției, accesul rezonabil al condamnaților și protecția vieții private a persoanelor implicate în convorbire. (4) Durata, periodicitatea convorbirilor telefonice și alte condiții privind exercitarea acestui drept se stabilesc în funcție de regimul de executare a pedepsei aplicat condamnatului, în condițiile prezentului cod. (5) Convorbirea telefonică poate fi întreruptă dacă persoana condamnată utilizează convorbirea pentru săvârșirea unor fapte ilicite, pentru amenințarea, intimidarea ori hărțuirea altor persoane sau pentru încălcarea gravă a regulilor de ordine și securitate ale instituției penitenciare. În acest caz, convorbirea se consideră efectuată. (6) Convorbirile telefonice ale condamnaților nu pot fi ascultate, înregistrate sau interceptate decât în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege. (7) Convorbirile telefonice dintre persoanele aflate în detenție în diferite locuri de detenție pot fi autorizate în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, cu respectarea cerințelor de securitate și ordine. (8) În scopul protejării părților vătămate, martorilor, victimelor, persoanelor beneficiare	(2) În vederea exercitării dreptului la convorbiri telefonice, administrația penitenciarului asigură accesul condamnaților la mijloace de comunicație telefonică, în limita posibilităților tehnice și organizatorice ale instituției. (3) Amplasarea și utilizarea mijloacelor de comunicație telefonică se stabilesc de administrația penitenciarului astfel încât să fie asigurate securitatea instituției, accesul rezonabil al condamnaților și protecția vieții private a persoanelor implicate în convorbire. (4) Durata, periodicitatea convorbirilor telefonice și alte condiții privind exercitarea acestui drept se stabilesc în funcție de regimul de executare a pedepsei aplicat condamnatului, în condițiile prezentului cod. (5) Convorbirea telefonică poate fi întreruptă dacă persoana condamnată utilizează convorbirea pentru săvârșirea unor fapte ilicite, pentru amenințarea, intimidarea ori hărțuirea altor persoane sau pentru încălcarea gravă a regulilor de ordine și securitate ale instituției penitenciare. În acest caz, convorbirea se consideră efectuată. (6) Convorbirile telefonice ale condamnaților nu pot fi ascultate, înregistrate sau interceptate decât în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege. (7) Convorbirile telefonice dintre persoanele aflate în detenție în diferite locuri de detenție pot fi autorizate în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, cu respectarea cerințelor de
---	---	--

rezolvarea problemelor legate de situația lor socială sau viața personală; f) asigură desfășurarea activităților cu caracter religios; g) desfășoară și alte activități necesare în scopul reintegrării sociale a condamnaților. (3) Procesul de educație a condamnaților se desfășoară ținându-se cont de particularitățile individuale ale persoanei condamnatului, în urma evaluării complexe și prognozării comportamentului, utilizându-se forme individuale sau în grup în baza metodelor psihopedagogice. (4) Procesul de educație se efectuează diferențiat, întocmindu-se un plan individualizat de intervenție educativă. (5) Pentru organizarea muncii educative cu condamnații, administrația penitenciarului, cu concursul autorităților publice și asociațiilor obștești interesate, creează baza tehnico-materială respectivă. Secțiunea a 5-a Obligațiile specifice și interdicțiile condamnaților. Măsurile de stimulare și sanctiunile disciplinare aplicate condamnaților. Articolul 242¹. Obligațiile condamnaților Condamnatul este obligat: 1) să îndeplinească necondiționat cerințele legitime ale personalului penitenciar; 2) să se supună percheziției la intrare/ieșire în/din penitenciar, precum și pe parcursul detenției, ori de câte ori este necesar; 3) să respecte regulile stabilite de administrația penitenciarului pe perioada cât are permisiunea la deplasare fără escortă sau însoțire în afara	ale măsurilor de protecție ori al altor persoane vulnerabile, administrația penitenciarului poate restricționa ori exclude anumite persoane din lista persoanelor care pot fi contactate telefonic de condamnat, în baza unei evaluări individuale și prin decizie motivată. (9) Convorbirile telefonice dintre condamnat și avocatul său se desfășoară cu respectarea confidențialității și nu pot fi supuse monitorizării conținutului, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege. (10) Procedura de acordare a convorbirilor telefonice, regulile de efectuare a acestora, condițiile de autorizare a persoanelor care pot fi contactate și măsurile necesare pentru asigurarea securității comunicațiilor se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 225. Dreptul la exerciții fizice și recreere (1) Fiecărui condamnat i se garantează posibilitatea de a efectua zilnic exerciții fizice în aer liber pentru o durată de cel puțin o oră. (2) Condamnaților minori, femeilor însărcinate, femeilor care au în îngrijire copii cu vârsta de până la 3 ani, precum și altor persoane care necesită condiții speciale de detenție potrivit recomandărilor medicale, li se asigură posibilitatea desfășurării zilnice a exercițiilor fizice în aer liber pentru o durată de cel puțin două ore, dacă starea lor de sănătate permite aceasta, fără a aduce atingere condițiilor mai favorabile prevăzute de prezentul cod pentru anumite categorii de condamnați.	securitate și ordine. (8) În scopul protejării părților vătămate, martorilor, victimelor, persoanelor beneficiare ale măsurilor de protecție ori al altor persoane vulnerabile, administrația penitenciarului poate restricționa ori exclude anumite persoane din lista persoanelor care pot fi contactate telefonic de condamnat, în baza unei evaluări individuale și prin decizie motivată. (9) Convorbirile telefonice dintre condamnat și avocatul său se desfășoară cu respectarea confidențialității și nu pot fi supuse monitorizării conținutului, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege. (10) Procedura de acordare a convorbirilor telefonice, regulile de efectuare a acestora, condițiile de autorizare a persoanelor care pot fi contactate și măsurile necesare pentru asigurarea securității comunicațiilor se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 225. Dreptul la exerciții fizice și recreere (1) Fiecărui condamnat i se garantează posibilitatea de a efectua zilnic exerciții fizice în aer liber pentru o durată de cel puțin o oră. (2) Condamnaților minori, femeilor însărcinate, femeilor care au în îngrijire copii cu vârsta de până la 3 ani, precum și altor persoane care necesită condiții speciale de detenție potrivit recomandărilor medicale, li se asigură posibilitatea desfășurării zilnice a exercițiilor fizice în aer liber pentru o durată de cel puțin două ore, dacă starea lor de sănătate permite
---	---	---

penitenciarului ori în cazul deplasării de scurtă durată în afara penitenciarului; 4) să se abțină de la acțiuni sau activități care ar crea dificultăți la îndeplinirea obligațiilor de serviciu ale personalului penitenciar sau altor persoane; 5) să respecte regulile sanitaro-igienice, regulile de igienă individuală și colectivă în camera de deținere și în alte spații comune sau unde prestează munca, precum și indicațiile medicului; 6) să efectueze examinarea medicală în scopul depistării maladiilor infecțioase și a tuberculozei, precum și să respecte prescripțiile medicului pentru tratamentul acestor maladii; la solicitarea personalului penitenciar, să efectueze examenul medical pentru depistarea faptelor de întrebuințare a băuturilor alcoolice, substanțelor stupefiante, psihotrope sau a analoagelor lor și a substanțelor toxice; 7) să întrețină în mod corespunzător bunurile puse la dispoziție de administrația penitenciarului și bunurile din dotarea unităților unde prestează munca; 8) să respecte programul zilnic; 9) să respecte repartizarea pe camerele de deținere și să nu schimbe fără permisiunea administrației locurile de dormit; 10) să manifeste o atitudine cuviincioasă față de orice persoană cu care intră în contact; 11) să aibă o ținută decentă, curată și îngrijită; 12) să mențină curățenia în încăperile de detenție și de serviciu, la locul de muncă; după deșteptare să-și aranjeze patul conform modelului stabilit și să facă curățenie în camera de detenție	(3) În cazul în care condițiile meteorologice ori alte circumstanțe obiective împiedică desfășurarea exercițiilor fizice în aer liber, administrația penitenciarului ia măsuri rezonabile pentru asigurarea unor activități fizice alternative în spații închise sau acoperite. (4) Exercițiile fizice și plimbările se desfășoară conform programului aprobat de administrația penitenciarului. Programul trebuie să asigure respectarea garanțiilor minime prevăzute de prezentul articol. (5) Instituția penitenciară asigură organizarea activităților sportive, recreative, culturale și de petrecere constructivă a timpului liber, în măsura posibilităților disponibile, în vederea menținerii sănătății fizice și psihice a condamnaților și facilitării reintegrării lor sociale. (6) Condamnaților li se permite să participe în comun la exerciții fizice și activități recreative, cu respectarea cerințelor de separare prevăzute de lege, a regimului de executare aplicabil și a măsurilor de siguranță stabilite în baza evaluării individuale a riscurilor. (7) La organizarea exercițiilor fizice și a activităților recreative se ține cont, după caz, de vârsta, sexul, starea de sănătate, dizabilitatea, nevoile speciale și recomandările medicale aplicabile persoanei condamnate. Articolul 226. Dreptul de a procura și primi bunuri (1) Condamnatul are dreptul să procure și să primească bunuri, în condițiile prezentului cod și în limitele prevăzute de art. 237.	aceasta, fără a aduce atingere condițiilor mai favorabile prevăzute de prezentul cod pentru anumite categorii de condamnați. (3) În cazul în care condițiile meteorologice ori alte circumstanțe obiective împiedică desfășurarea exercițiilor fizice în aer liber, administrația penitenciarului ia măsuri rezonabile pentru asigurarea unor activități fizice alternative în spații închise sau acoperite. (4) Exercițiile fizice și plimbările se desfășoară conform programului aprobat de administrația penitenciarului. Programul trebuie să asigure respectarea garanțiilor minime prevăzute de prezentul articol. (5) Instituția penitenciară asigură organizarea activităților sportive, recreative, culturale și de petrecere constructivă a timpului liber, în măsura posibilităților disponibile, în vederea menținerii sănătății fizice și psihice a condamnaților și facilitării reintegrării lor sociale. (6) Condamnaților li se permite să participe în comun la exerciții fizice și activități recreative, cu respectarea cerințelor de separare prevăzute de lege, a regimului de executare aplicabil și a măsurilor de siguranță stabilite în baza evaluării individuale a riscurilor. (7) La organizarea exercițiilor fizice și a activităților recreative se ține cont, după caz, de vârsta, sexul, starea de sănătate, dizabilitatea, nevoile speciale și recomandările medicale aplicabile persoanei condamnate. Articolul 226. Dreptul de a procura și primi bunuri
--	--	--

atunci cînd îl ajunge rîndul; 13) să îndeplinească în bune condiții activitățile la care participă; 14) să declare, conform realității, nivelul de instruire școlară sau pregătire profesională; 15) să respecte orice altă obligație care rezultă din prezentul cod, din Statutul executării pedepsei de către condamnați, din alte acte normative, ordine emise în temeiul prezentului cod și din regulamentul de ordine interioară al penitenciarului. Articolul 242². Interdicțiile condamnaților Condamnaților le este interzis: 1) aplicarea sau încercarea de aplicare de acte de violență asupra personalului penitenciar, persoanelor care execută misiuni în penitenciar sau care se află în vizită, asupra celorlalte persoane condamnate, precum și asupra oricăror altor persoane; 2) organizarea, sprijinirea, îndemnarea sau participarea la revolte, răzvrătiri, acte de nesupunere pasive sau active ori alte acțiuni violente sau acte de nesupunere, în grup, de natură să pericliteze ordinea, disciplina și siguranța penitenciarului; 3) instigarea sau participarea la acte de eschivare de la executarea pedepselor penale; 4) introducerea în penitenciar, punerea în circulație sau consumul de substanțe stupefiante, psihotrope sau de substanțe analoage lor, precursori, precum și de băuturi alcoolice ori substanțe toxice sau ingerarea de medicamente fără prescripție medicală, de natură să creeze tulburări de comportament;	(2) Procurarea bunurilor se efectuează din mijloacele bănești disponibile pe contul personal al condamnatului, în condițiile stabilite de prezentul cod. (3) În instituțiile penitenciare se organizează magazine (gherețe) penitenciare sau alte sisteme autorizate de aprovizionare, inclusiv prin catalog, comandă la distanță ori platforme electronice, prin intermediul cărora condamnații pot procura produse alimentare, articole de igienă, rechizite, publicații și alte bunuri admise de prezentul cod. (4) La stabilirea sortimentului de produse și bunuri disponibile se ține cont de necesitățile rezonabile ale condamnaților, de cerințele privind sănătatea și igiena, precum și de condițiile de securitate ale instituției penitenciare. (5) Modul de organizare și funcționare a magazinelor penitenciare și a altor sisteme autorizate de aprovizionare, condițiile de procurare a bunurilor și cerințele aplicabile operatorilor economici care desfășoară activități comerciale în penitenciare se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea legislației aplicabile. (6) Procurarea și primirea bunurilor se realizează în condiții care asigură respectarea regimului de executare a pedepsei, a măsurilor de ordine și securitate și a cerințelor privind separarea condamnaților. (7) Bunurile primite din exterior sunt supuse controlului de securitate. Nu se admite primirea bunurilor a căror deținere este interzisă	(1) Condamnatul are dreptul să procure și să primească bunuri, în condițiile prezentului cod și în limitele prevăzute de art. 237. (2) Procurarea bunurilor se efectuează din mijloacele bănești disponibile pe contul personal al condamnatului, în condițiile stabilite de prezentul cod. (3) În instituțiile penitenciare se organizează magazine (gherețe) penitenciare sau alte sisteme autorizate de aprovizionare, inclusiv prin catalog, comandă la distanță ori platforme electronice, prin intermediul cărora condamnații pot procura produse alimentare, articole de igienă, rechizite, publicații și alte bunuri admise de prezentul cod. (4) La stabilirea sortimentului de produse și bunuri disponibile se ține cont de necesitățile rezonabile ale condamnaților, de cerințele privind sănătatea și igiena, precum și de condițiile de securitate ale instituției penitenciare. (5) Modul de organizare și funcționare a magazinelor penitenciare și a altor sisteme autorizate de aprovizionare, condițiile de procurare a bunurilor și cerințele aplicabile operatorilor economici care desfășoară activități comerciale în penitenciare se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea legislației aplicabile. (6) Procurarea și primirea bunurilor se realizează în condiții care asigură respectarea regimului de executare a pedepsei, a măsurilor de ordine și securitate și a cerințelor privind
---	--	---

5) introducerea în penitenciar, procurarea, confecționarea, deținerea, schimbul, primirea, utilizarea sau transmiterea de arme, materiale explozive, obiecte și substanțe care pun în pericol siguranța penitenciarului, misiunilor sau a persoanelor, de bani, medicamente, telefoane mobile, alte obiecte cu acces la Internet, accesorii, piese și părți componente ale telefoanelor mobile, bunuri sau alte valori a căror deținere, conform Statutului executării pedepsei de către condamnați, este interzisă; 6) abonarea, primirea, procurarea, introducerea în penitenciar, păstrarea sau răspândirea de ediții, vizionarea de emisiuni televizate și filme, audierea programelor radio care propagă războiul, intoleranța etnică, națională, rasială sau religioasă, cultul violenței și cruzimii, precum și cu caracter pornografic; 7) sustragerea în orice mod de la executarea unei sancțiuni disciplinare; 8) - <i>abrogat</i>. 9) instigarea altor persoane condamnate la săvârșirea de abateri disciplinare; 10) stabilirea de relații cu persoane condamnate sau persoane din interiorul ori exteriorul penitenciarului cu scopul de a împiedica înfăptuirea justiției sau aplicarea normelor regimului de executare a pedepselor privative de libertate; 11) sustragerea sau deteriorarea unor bunuri sau valori de la locul de muncă ori care aparțin penitenciarului, personalului, persoanelor care execută activități în penitenciar sau se află în vizită, precum și a bunurilor care aparțin altor persoane, inclusiv celor condamnate;	de lege sau de prezentul cod, a bunurilor care depășesc limitele cantitative ori condițiile de primire și păstrare stabilite în temeiul prezentului cod, precum și a produselor care, prin natura, starea sau modul de ambalare, pot pune în pericol sănătatea persoanelor, securitatea instituției penitenciare sau fac imposibil controlul acestora. (8) În condițiile stabilite de actele normative adoptate în temeiul prezentului cod, bunurile admise pot fi procurate și prin intermediul comenzilor efectuate de rude, alte persoane apropiate sau reprezentanți ai condamnatului, inclusiv prin sisteme electronice autorizate, cu suportarea costurilor aferente de către persoanele respective. (9) În considerarea cerințelor de securitate, a capacității de depozitare, a condițiilor de păstrare a bunurilor, a particularităților regimurilor de executare și a necesității prevenirii introducerii obiectelor interzise, actele normative adoptate în temeiul prezentului cod pot stabili limite privind cantitatea, greutatea, frecvența și modalitatea de primire a bunurilor din exterior. (10) Condamnatul poate transmite altor persoane bunurile aflate legal în posesia sa, cu excepția celor a căror circulație este interzisă ori restricționată de lege sau de prezentul cod și dacă aceasta nu afectează securitatea instituției penitenciare. (11) Lipsa mijloacelor bănești nu poate constitui temei pentru privarea condamnatului de accesul la bunurile și articolele esențiale necesare menținerii igienei personale, sănătății și exercitării drepturilor prevăzute de lege.	separarea condamnaților. (7) Bunurile primite din exterior sunt supuse controlului de securitate. Nu se admite primirea bunurilor a căror deținere este interzisă de lege sau de prezentul cod, a bunurilor care depășesc limitele cantitative ori condițiile de primire și păstrare stabilite în temeiul prezentului cod, precum și a produselor care, prin natura, starea sau modul de ambalare, pot pune în pericol sănătatea persoanelor, securitatea instituției penitenciare sau fac imposibil controlul acestora. (8) În condițiile stabilite de actele normative adoptate în temeiul prezentului cod, bunurile admise pot fi procurate și prin intermediul comenzilor efectuate de rude, alte persoane apropiate sau reprezentanți ai condamnatului, inclusiv prin sisteme electronice autorizate, cu suportarea costurilor aferente de către persoanele respective. (9) În considerarea cerințelor de securitate, a capacității de depozitare, a condițiilor de păstrare a bunurilor, a particularităților regimurilor de executare și a necesității prevenirii introducerii obiectelor interzise, actele normative adoptate în temeiul prezentului cod pot stabili limite privind cantitatea, greutatea, frecvența și modalitatea de primire a bunurilor din exterior. (10) Condamnatul poate transmite altor persoane bunurile aflate legal în posesia sa, cu excepția celor a căror circulație este interzisă ori restricționată de lege sau de prezentul cod și dacă aceasta nu afectează securitatea instituției penitenciare.
---	---	---

12) prezența în zone interzise sau la ore nepermise în anumite spații din penitenciar, stabilite prin regulamentul de ordine interioară, încălcarea liniei de pază a obiectelor penitenciarului, precum și nerespectarea orei de revenire în penitenciar; 13) substituirea identității unei alte persoane; 14) tulburarea sau împiedicarea în orice mod, cu intenție, a desfășurării programelor și activităților care se desfășoară în penitenciar; 15) oferirea sau darea de bani, bunuri ori alte foloase personalului penitenciar; 16) obținerea sau încercarea de obținere, prin violență, constrângere, promisiuni, servicii, cadouri sau alte mijloace, de avantaje morale ori materiale de la personal, de la persoanele care execută misiuni în penitenciar sau care se află în vizită ori de la celelalte persoane condamnate, precum și de la oricare altă persoană; 17) impunerea și folosirea altor deținuți pentru servicii personale; 18) stabilirea contactelor cu deținuții din alte celule în timpul aflării în carantină, regim inițial de detenție, izolator disciplinar, în timpul deplasării, escortării, însoțirii, aflării la plimbare sau în alte condiții nepermise; 19) comunicarea cu exteriorul penitenciarului în alte condiții și prin alte metode decât cele stabilite prin reglementările în vigoare; 20) amenințarea personalului, a persoanelor care execută misiuni în penitenciar sau care se află în vizită, a celorlalte persoane condamnate, precum și a oricăror altor persoane; 21) nerespectarea și tulburarea orarului zilnic	(12) Procedura de procurare, recepționare, verificare, păstrare, transmitere și evidență a bunurilor procurate sau primite de condamnați se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 227. Dreptul de a primi vizite de scurtă durată (1) Condamnatul are dreptul de a primi vizite de scurtă durată cu soțul/soția, rudele, membrii familiei sau alte persoane cu care întreține relații sociale ori personale semnificative, în condițiile prezentului cod. Exercitarea acestui drept urmărește menținerea și dezvoltarea relațiilor familiale și sociale ale condamnatului. (2) Vizitele de scurtă durată se desfășoară în spații special amenajate, sub supraveghere vizuală, fără ascultarea convorbirilor, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege. (3) Minorii pot participa la vizită cu acordul reprezentantului legal sau în prezența acestuia, în condițiile stabilite de actele normative de punere în aplicare a prezentului cod. (4) Vizitele de scurtă durată pot fi desfășurate și prin intermediul sistemelor de video-comunicație sau al altor mijloace electronice de comunicare. Acestea constituie o modalitate suplimentară de exercitare a dreptului la vizită și nu înlocuiesc vizitele acordate potrivit prezentului cod, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (5) Numărul, periodicitatea și durata vizitelor de scurtă durată se stabilesc în funcție de	(11) Lipsa mijloacelor bănești nu poate constitui temei pentru privarea condamnatului de accesul la bunurile și articolele esențiale necesare menținerii igienei personale, sănătății și exercitării drepturilor prevăzute de lege. (12) Procedura de procurare, recepționare, verificare, păstrare, transmitere și evidență a bunurilor procurate sau primite de condamnați se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 227. Dreptul de a primi vizite de scurtă durată (1) Condamnatul are dreptul de a primi vizite de scurtă durată cu soțul/soția, rudele, membrii familiei sau alte persoane cu care întreține relații sociale ori personale semnificative, în condițiile prezentului cod. Exercitarea acestui drept urmărește menținerea și dezvoltarea relațiilor familiale și sociale ale condamnatului. (2) Vizitele de scurtă durată se desfășoară în spații special amenajate, sub supraveghere vizuală, fără ascultarea convorbirilor, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege. (3) Minorii pot participa la vizită cu acordul reprezentantului legal sau în prezența acestuia, în condițiile stabilite de actele normative de punere în aplicare a prezentului cod. (4) Vizitele de scurtă durată pot fi desfășurate și prin intermediul sistemelor de video-comunicație sau al altor mijloace electronice de comunicare. Acestea constituie o modalitate suplimentară de exercitare a dreptului
---	---	---

sau a liniştii, inclusiv după ora stingerii pînă la deşteptare; 22) exprimarea, în public, prin gesturi sau acte obscene ori care atrag dezaprobarea publică, folosirea cuvintelor argotice, obscenităţilor, înjurăturilor, atribuirea şi însuşirea poreclelor, insultarea sau săvîrşirea altor acţiuni care jignesc demnitatea personalului penitenciar, condamnaţilor şi altor persoane; 23) împiedicarea sau încercarea împiedicării aflării adevărului în cazul incidentelor care au avut loc în penitenciar; 24) organizarea grevelor, demonstraţiilor, altor acţiuni de masă fără permisiunea administraţiei penitenciarului; 25) utilizarea în mod necorespunzător sau în alte scopuri a bunurilor puse la dispoziţie de administraţia penitenciarului, precum şi folosirea utilajului pentru ascuţire, a instrumentelor, a energiei electrice, a mecanismelor şi altor materiale în alte scopuri decât cele de producere; 26) desfăşurarea de acţiuni care urmăresc aducerea de prejudicii administraţiei penitenciarului sau altor persoane; 27) practicarea jocurilor de cărţi şi a altor jocuri de noroc; 28) tatuarea lor şi a altor persoane; 29) fumatul în alte locuri decât cele permise; 30) părăsirea fără permisiunea administraţiei a locurilor de muncă, a sectorului de detenţie sau a altor încăperi în care au loc acţiuni în masă; 31) conectarea, fără autorizaţia administraţiei, la reţelele electrice sau modificarea lor, intervenţia în funcţionarea sistemului de încălzire şi de	regimul de executare a pedepsei, în condiţiile prezentului cod. (6) Vizita poate fi refuzată ori întreruptă numai dacă există motive temeinice de a considera că aceasta ar putea fi utilizată pentru: a) pregătirea sau comiterea unor infracţiuni; b) introducerea ori transmiterea obiectelor, substanţelor sau informaţiilor interzise; c) ameninţarea, intimidarea ori influenţarea ilegală a victimelor, martorilor sau altor persoane; d) periclitarea securităţii, ordinii sau siguranţei instituţiei penitenciare. (7) Pentru evaluarea cererilor de vizită cu persoane care nu sunt rude sau membri ai familiei condamnatului, administraţia penitenciarului poate utiliza informaţii relevante deţinute de sistemul administraţiei penitenciare sau comunicate de alte autorităţi competente. (8) Introducerea în spaţiile de vizită a obiectelor şi bunurilor neautorizate este interzisă. (9) Persoanele care solicită accesul la vizită sunt supuse controlului de securitate în condiţiile legii. Refuzul de a se supune controlului atrage neacordarea vizitei. (10) În cazul depistării unor obiecte sau substanţe a căror deţinere este interzisă, acestea se ridică în condiţiile legii, iar vizita poate fi refuzată ori întreruptă. (11) Vizita poate fi refuzată dacă: a) persoana vizitatoare se află în stare evidentă de ebrietate sau sub influenţa substanţelor narcotice ori psihotrope;	la vizită şi nu înlocuiesc vizitele acordate potrivit prezentului cod, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. (5) Numărul, periodicitatea şi durata vizitelor de scurtă durată se stabilesc în funcţie de regimul de executare a pedepsei, în condiţiile prezentului cod. (6) Vizita poate fi refuzată ori întreruptă numai dacă există motive temeinice de a considera că aceasta ar putea fi utilizată pentru: a) pregătirea sau comiterea unor infracţiuni; b) introducerea ori transmiterea obiectelor, substanţelor sau informaţiilor interzise; c) ameninţarea, intimidarea ori influenţarea ilegală a victimelor, martorilor sau altor persoane; d) periclitarea securităţii, ordinii sau siguranţei instituţiei penitenciare. (7) Pentru evaluarea cererilor de vizită cu persoane care nu sunt rude sau membri ai familiei condamnatului, administraţia penitenciarului poate utiliza informaţii relevante deţinute de sistemul administraţiei penitenciare sau comunicate de alte autorităţi competente. (8) Introducerea în spaţiile de vizită a obiectelor şi bunurilor neautorizate este interzisă. (9) Persoanele care solicită accesul la vizită sunt supuse controlului de securitate în condiţiile legii. Refuzul de a se supune controlului atrage neacordarea vizitei. (10) În cazul depistării unor obiecte sau substanţe a căror deţinere este interzisă, acestea
--	--	---

aprovizionare cu apă, folosirea aparatelor electrice de încălzire a apei cu puterea mai mare de 250W, precum și a aparatelor de încălzit de confecționare manuală; 32) folosirea tehnicii audio sau video în camera de detenție, în celulele vagonului sau automobilului special, precum și păstrarea și folosirea lor la sectoarele de producere fără autorizația administrației penitenciarului; 33) orice manifestare cu caracter discriminatoriu, care aduce atingere demnității umane prin deosebirea, excluderea, restricția sau preferința pe bază de rasă, culoare, naționalitate, etnie, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, boală cronică necontagioasă, infecție HIV/SIDA, precum și prin orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor fundamentale; 34) desfășurarea de orice alte acțiuni interzise care rezultă din prezentul cod, din Statutul executării pedepsei de către condamnați, din alte acte normative, ordinele emise în temeiul prezentului cod și din regulamentul de ordine interioară al penitenciarului. Articolul 243. Măsurile de stimulare aplicate condamnaților (1) Condamnatului care are o conduită regulamentară, care participă și dă dovadă de stăruință în muncă sau este implicat în activități educative, culturale, de consiliere psihologică și asistență socială, de instruire școlară și formare profesională îi pot fi aplicate următoarele măsuri de	b) există motive temeinice de a considera că acordarea vizitei ar periclita securitatea instituției penitenciare ori siguranța persoanelor; c) sunt aplicabile restricții prevăzute expres de prezentul cod. (12) Orice refuz de acordare a vizitei se motivează și se comunică condamnatului. (13) În cazul instituirii măsurilor prevăzute la art. 257⁴ sau al altor circumstanțe excepționale care împiedică desfășurarea normală a activității penitenciarului, vizitele pot fi suspendate temporar pe durata existenței cauzelor care au determinat suspendarea. (14) În cazul suspendării temporare a vizitelor, administrația penitenciarului informează condamnații și persoanele interesate prin mijloace accesibile, inclusiv prin afișare la sediul instituției și publicare pe pagina web oficială a Administrației Naționale a Penitenciarelor. (15) Vizitele între persoane private de libertate pot fi autorizate în cazuri excepționale, în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, cu respectarea cerințelor de securitate și a relațiilor de familie existente. (16) Procedura de acordare, desfășurare, evidență, suspendare și întrerupere a vizitelor de scurtă durată se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 228. Dreptul la vizita privată (1) Condamnatul are dreptul la vizită privată, în condițiile prezentului cod, în scopul	se ridică în condițiile legii, iar vizita poate fi refuzată ori întreruptă. (11) Vizita poate fi refuzată dacă: a) persoana vizitatoare se află în stare evidentă de ebrietate sau sub influența substanțelor narcotice ori psihotrope; b) există motive temeinice de a considera că acordarea vizitei ar periclita securitatea instituției penitenciare ori siguranța persoanelor; c) sunt aplicabile restricții prevăzute expres de prezentul cod. (12) Orice refuz de acordare a vizitei se motivează și se comunică condamnatului. (13) În cazul instituirii măsurilor prevăzute la art. 257⁴ sau al altor circumstanțe excepționale care împiedică desfășurarea normală a activității penitenciarului, vizitele pot fi suspendate temporar pe durata existenței cauzelor care au determinat suspendarea. (14) În cazul suspendării temporare a vizitelor, administrația penitenciarului informează condamnații și persoanele interesate prin mijloace accesibile, inclusiv prin afișare la sediul instituției și publicare pe pagina web oficială a Administrației Naționale a Penitenciarelor. (15) Vizitele între persoane private de libertate pot fi autorizate în cazuri excepționale, în condițiile stabilite de prezentul cod și de actele normative de punere în aplicare a acestuia, cu respectarea cerințelor de securitate și a relațiilor de familie existente. (16) Procedura de acordare, desfășurare, evidență, suspendare și întrerupere a vizitelor de
--	--	---

stimulare: a) ridicarea înainte de termen a unei sancțiuni disciplinare; b) mențiune; c) permisiunea de a avea convorbiri telefonice suplimentare; d) suplimentarea dreptului de a primi colete, pachete cu provizii și banderole; e) suplimentarea dreptului la întreveneri de scurtă și de lungă durată. (2) În calitate de măsură de stimulare, condamnații care execută pedeapsa în penitenciare de tip deschis pot primi permisiunea de a se deplasa în afara penitenciarului în zilele de repaus și de sărbătoare nelucrătoare. (3) În cazul constatării de către administrația penitenciarului a încălcării dreptului garantat de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, șeful penitenciarului aplică, în calitate de măsură compensatorie, una dintre măsurile prevăzute la alin.(1) din prezentul articol. Articolul 244. Procedura aplicării măsurilor de stimulare (1) Măsurile de stimulare se exprimă în scris. (2) Măsurile de stimulare se aplică de către șeful penitenciarului. (3) Premiul bănesc în calitate de măsură de stimulare se virează la contul de peculiu al condamnatului. (4) Întrevenerile de scurtă și de lungă durată se acordă suplimentar celor stabilite în art.213 din prezentul cod, în funcție de tipul penitenciarului și de regimul de deținere.	menținerii și dezvoltării relațiilor familiale și afective semnificative. (2) Dispozițiile art. 227 se aplică în mod corespunzător vizitelor private, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentului articol. (3) Vizita privată se acordă cu soțul sau soția condamnatului, rudele până la gradul al IV-lea inclusiv, precum și cu persoana cu care condamnatul a avut anterior privărie de libertate o relație stabilă asemănătoare relațiilor dintre soți. În cazuri justificate, cu aprobarea scrisă a directorului instituției penitenciare, vizita privată poate fi acordată și cu o altă persoană indicată de condamnat. (4) Existența relației prevăzute la alin. (3) se confirmă prin declarațiile persoanelor interesate și, după caz, prin documente sau alte informații care permit administrației penitenciare să constate existența unei relații stabile anterioare privăriei de libertate. Procedura de verificare se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (5) Vizita privată se poate desfășura și în prezența copiilor minori ai condamnatului. În acest caz, administrația penitenciarului asigură condiții corespunzătoare interesului superior al copilului. (6) Vizita privată se desfășoară fără supraveghere vizuală ori auditivă, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege. (7) În încăperile destinate vizitelor private pot fi introduse bunurile și obiectele a căror deținere și utilizare sunt permise potrivit prezentului cod și actelor normative adoptate în	scurtă durată se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 228. Dreptul la vizita privată (1) Condamnatul are dreptul la vizită privată, în condițiile prezentului cod, în scopul menținerii și dezvoltării relațiilor familiale și afective semnificative. (2) Dispozițiile art. 227 se aplică în mod corespunzător vizitelor private, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentului articol. (3) Vizita privată se acordă cu soțul sau soția condamnatului, rudele până la gradul al IV-lea inclusiv, precum și cu persoana cu care condamnatul a avut anterior privărie de libertate o relație stabilă asemănătoare relațiilor dintre soți. În cazuri justificate, cu aprobarea scrisă a directorului instituției penitenciare, vizita privată poate fi acordată și cu o altă persoană indicată de condamnat. (4) Existența relației prevăzute la alin. (3) se confirmă prin declarațiile persoanelor interesate și, după caz, prin documente sau alte informații care permit administrației penitenciare să constate existența unei relații stabile anterioare privăriei de libertate. Procedura de verificare se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (5) Vizita privată se poate desfășura și în prezența copiilor minori ai condamnatului. În acest caz, administrația penitenciarului asigură condiții corespunzătoare interesului superior al copilului. (6) Vizita privată se desfășoară fără
--	---	---

(5) Condamnatului i se poate stinge înainte de termen câte o singură sancțiune disciplinară aplicată anterior. Stingerea sancțiunilor disciplinare înainte de termen are loc în ordinea cronologică aplicării lor. (6) Ridicarea unei sancțiuni disciplinare, în calitate de măsură de stimulare, se aplică condamnaților care întrunesc cerințele art. 243 alin.(1) din prezentul cod. (7) Condamnatul sancționat disciplinar nu poate beneficia de o altă măsură de stimulare înaintea celei de ridicare a sancțiunii disciplinare. (8) Directorul al Administrației Naționale a Penitenciarelor poate dispune, în situații temeinic justificate, anularea stimulării acordate de către șeful instituției penitenciare. Articolul 245. Încălcările și răspunderea disciplinară (1) Dacă condamnatul încalcă obligațiile stabilite în prezentul cod și în alte acte normative, în privința acestuia se dispun măsuri disciplinare. (2) Răspunderea disciplinară nu exclude răspunderea penală, contravențională sau civilă. (3) Pentru faptele care, potrivit Codului contravențional, constituie contravenții, instituția penitenciară are obligația să sesizeze organele cu competențe de constatare și calificare a faptelor comise. În cazul faptelor în privința cărora există o bănuială rezonabilă privind întrunirea elementelor constitutive ale unei infracțiuni, instituția penitenciară are obligația de a acționa în conformitate cu art. 273 din Codul de procedură penală nr. 122/2003. Articolul 246. Măsurile disciplinare	temeiul acestuia. (8) Încăperea destinată vizitei private poate fi supusă controlului de securitate înaintea începerii vizitei și, în mod excepțional, în timpul desfășurării acesteia, numai dacă există indicii temeinice privind existența unui risc pentru securitatea instituției penitenciare, siguranța persoanelor ori introducerea obiectelor sau substanțelor interzise. Controlul se efectuează cu respectarea caracterului confidențial al vizitei și numai în măsura strict necesară pentru înlăturarea riscului identificat. (9) Condamnatului care suferă de tuberculoză în formă contagioasă sau de alte boli transmisibile care, potrivit concluziei medicale, prezintă un risc de transmitere în cadrul vizitei private, nu i se acordă temporar acest tip de vizită. În aceste cazuri, condamnatului i se asigură posibilitatea menținerii contactului cu familia prin alte forme de comunicare prevăzute de lege. (10) În cazul condamnaților sau preveniților între care există o relație de căsătorie, rudenie până la gradul al IV-lea inclusiv ori relația stabilă prevăzută la alin. (3), vizita privată poate fi acordată dacă aceștia sunt deținuți în aceeași instituție penitenciară și dacă nu există impedimente determinate de cerințele de securitate, ordine și siguranță ale instituției. (11) Orice refuz de acordare a vizitei private se motivează în fapt și în drept și se comunică persoanei condamnate. (12) Procedura de acordare, desfășurare, evidență, suspendare și întrerupere a vizitelor private se stabilește prin ordinul directorului	supraveghere vizuală ori auditivă, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege. (7) În încăperile destinate vizitelor private pot fi introduse bunurile și obiectele a căror deținere și utilizare sunt permise potrivit prezentului cod și actelor normative adoptate în temeiul acestuia. (8) Încăperea destinată vizitei private poate fi supusă controlului de securitate înaintea începerii vizitei și, în mod excepțional, în timpul desfășurării acesteia, numai dacă există indicii temeinice privind existența unui risc pentru securitatea instituției penitenciare, siguranța persoanelor ori introducerea obiectelor sau substanțelor interzise. Controlul se efectuează cu respectarea caracterului confidențial al vizitei și numai în măsura strict necesară pentru înlăturarea riscului identificat. (9) Condamnatului care suferă de tuberculoză în formă contagioasă sau de alte boli transmisibile care, potrivit concluziei medicale, prezintă un risc de transmitere în cadrul vizitei private, nu i se acordă temporar acest tip de vizită. În aceste cazuri, condamnatului i se asigură posibilitatea menținerii contactului cu familia prin alte forme de comunicare prevăzute de lege. (10) În cazul condamnaților sau preveniților între care există o relație de căsătorie, rudenie până la gradul al IV-lea inclusiv ori relația stabilă prevăzută la alin. (3), vizita privată poate fi acordată dacă aceștia sunt deținuți în aceeași instituție penitenciară și dacă nu există impedimente determinate de cerințele
---	--	--

(1) Aplicarea, în temeiul legii, în privința condamnaților, a măsurilor disciplinare are drept scopuri prioritare: a) prevenirea încălcărilor disciplinare în instituția penitenciară; b) contracararea comiterii de către condamnați a faptelor infracționale sau contravenționale; c) asigurarea sănătății și disciplinei colective în mediul penitenciar; d) asigurarea respectării regimului de detenție; e) asigurarea ordinii și securității publice; f) asigurarea respectării onoarei, demnității și integrității corporale; g) desfășurarea calitativă a procesului de reeducare și reintegrare socială/resocializare. (2) Conducerea instituției penitenciare poate dispune aplicarea, în modul și în condițiile prevăzute de prezentul cod, în funcție de gravitatea încălcării, a următoarelor măsuri disciplinare: a) avertisment; b) suspendarea dreptului de a primi și/sau cumpăra bunuri, cu excepția celor necesare pentru igiena individuală, pe un termen de până la 30 de zile; c) suspendarea dreptului la o întrevedere de lungă durată (imediat următoare); d) izolarea disciplinară: – pentru femeia condamnată – pe un termen de până la 5 zile; – pentru bărbatul condamnat – pe un termen de până la 10 zile. (3) Aplicarea măsurii disciplinare nu poate îngreuna dreptul la apărare, petiționare, corespondență, vot, asistență medicală, condiții	Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 229. Dreptul la asistență consulară (1) Condamnații cetățeni străini și apatrizii beneficiază de aceleași drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepția cazurilor prevăzute de lege sau de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. (2) Condamnatul cetățean străin are dreptul să comunice cu oficiul consular ori, după caz, cu reprezentanța diplomatică a statului al cărui cetățean este și să beneficieze de asistență consulară, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. (3) La primirea în penitenciar, condamnatul cetățean străin este informat, într-o limbă pe care o înțelege, despre dreptul de a solicita informarea oficiului consular ori a reprezentanței diplomatice competente cu privire la privarea sa de libertate. (4) La cererea condamnatului cetățean străin, administrația penitenciarului facilitează, fără întârziere nejustificată, informarea oficiului consular ori a reprezentanței diplomatice competente și exercitarea dreptului la comunicare și întrevederi cu reprezentanții acestora. (5) Comunicările și corespondența dintre condamnat și oficiul consular ori reprezentanța diplomatică competentă se efectuează în condiții care să asigure respectarea confidențialității, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege. (6) Vizitele reprezentanților oficiilor	de securitate, ordine și siguranță ale instituției. (11) Orice refuz de acordare a vizitei private se motivează în fapt și în drept și se comunică persoanei condamnate. (12) Procedura de acordare, desfășurare, evidență, suspendare și întrerupere a vizitelor private se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 229. Dreptul la asistență consulară (1) Condamnații cetățeni străini și apatrizii beneficiază de aceleași drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepția cazurilor prevăzute de lege sau de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. (2) Condamnatul cetățean străin are dreptul să comunice cu oficiul consular ori, după caz, cu reprezentanța diplomatică a statului al cărui cetățean este și să beneficieze de asistență consulară, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. (3) La primirea în penitenciar, condamnatul cetățean străin este informat, într-o limbă pe care o înțelege, despre dreptul de a solicita informarea oficiului consular ori a reprezentanței diplomatice competente cu privire la privarea sa de libertate. (4) La cererea condamnatului cetățean străin, administrația penitenciarului facilitează, fără întârziere nejustificată, informarea oficiului consular ori a reprezentanței diplomatice competente și exercitarea dreptului la
--	--	--

minime de detenție, instruire, participare la programe de reintegrare socială, muncă, odihnă și plimbare. (4) Măsurile disciplinare indicate la alin. (2) lit. b) și d) nu pot fi aplicate femeilor gravide și mamelor care îngrijesc copii cu vârsta de până la 3 ani. (5) În cazul minorilor, termenul maxim stabilit pentru măsura disciplinară prevăzută la alin. (2) lit. b) se reduce în jumătate. (6) Se interzic măsurile disciplinare cu caracter colectiv. (7) Nu se permite folosirea în calitate de măsuri disciplinare a mijloacelor de imobilizare, a forței fizice, precum și a altor mijloace de asigurare a siguranței și nu se permite substituirea aplicării acestora. (8) Aplicarea măsurilor disciplinare se dispune de conducerea instituției penitenciare după cercetarea prealabilă a încălcărilor comise și pregătirea actelor de sancționare de către personalul penitenciar împuternicit în acest sens. (9) Procedura disciplinară se reglementează prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 246¹. Individualizarea răspunderii disciplinare La aplicarea măsurilor disciplinare se ține cont de următoarele circumstanțe care determină gradul de răspundere a persoanei condamnate care a comis încălcarea disciplinară: a) concursul de împrejurări care au influențat comiterea încălcării disciplinare; b) gradul de pericolozitate și consecințele	consulare și ai reprezentanțelor diplomatice acordate în exercitarea atribuțiilor lor oficiale nu se includ în numărul de vizite prevăzute de prezentul cod. (7) Administrația penitenciarului cooperează cu oficiile consulare, reprezentanțele diplomatice și alte autorități competente pentru facilitarea exercitării drepturilor prevăzute de prezentul articol. (8) Solicitantul de azil, refugiatul, beneficiarul de protecție internațională, apatridul sau persoana al cărei stat nu are reprezentanță diplomatică ori consulară în Republica Moldova are dreptul să solicite contactarea autorității publice competente în domeniul migrației și azilului, a reprezentanței relevante a organizațiilor internaționale competente ori a altor autorități abilitate să îi acorde protecție și asistență. (9) Procedura de exercitare a dreptului la asistență consulară și de organizare a contactelor cu reprezentanțele diplomatice și consulare se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 230. Dreptul la odihnă și timp liber (1) Condamnaților li se asigură, potrivit programului zilnic al instituției penitenciare, cel puțin 7 ore consecutive de somn pe durata nopții, cu excepția situațiilor excepționale prevăzute de lege ori determinate de necesitatea protejării vieții, sănătății, securității persoanelor sau siguranței instituției penitenciare. (2) Condamnații care desfășoară activități	comunicare și întrevederi cu reprezentanții acestora. (5) Comunicările și corespondența dintre condamnat și oficiul consular ori reprezentanța diplomatică competentă se efectuează în condiții care să asigure respectarea confidențialității, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege. (6) Vizitele reprezentanților oficiilor consulare și ai reprezentanțelor diplomatice acordate în exercitarea atribuțiilor lor oficiale nu se includ în numărul de vizite prevăzute de prezentul cod. (7) Administrația penitenciarului cooperează cu oficiile consulare, reprezentanțele diplomatice și alte autorități competente pentru facilitarea exercitării drepturilor prevăzute de prezentul articol. (8) Solicitantul de azil, refugiatul, beneficiarul de protecție internațională, apatridul sau persoana al cărei stat nu are reprezentanță diplomatică ori consulară în Republica Moldova are dreptul să solicite contactarea autorității publice competente în domeniul migrației și azilului, a reprezentanței relevante a organizațiilor internaționale competente ori a altor autorități abilitate să îi acorde protecție și asistență. (9) Procedura de exercitare a dreptului la asistență consulară și de organizare a contactelor cu reprezentanțele diplomatice și consulare se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 230. Dreptul la odihnă și timp liber
---	---	---

încălțării comise; c) atitudinea condamnatului față de faptele imputate și cooperarea cu personalul penitenciarului pe durata procedurii disciplinare; d) măsurile disciplinare aplicate anterior, cauza aplicării și efectul acestora. Articolul 247. Executarea sancțiunilor disciplinare (1) Măsura disciplinară este pusă în executare din ziua aducerii la cunoștința condamnatului, cu excepția cazurilor când executarea sancțiunii este suspendată. (2) Dacă măsura disciplinară nu a fost pusă în executare în termen de 6 luni din data aducerii la cunoștință, condamnatul este absolvit de executarea sancțiunii. (3) Perioada examinării contestației depuse suspendă termenul prevăzut la alin. (2). (4) În cursul executării unei măsuri disciplinare pot fi puse în executare și alte măsuri disciplinare. (5) În cazul existenței a două sau mai multor decizii de sancționare de același tip, deciziile se pun în executare în ordinea aplicării acestora, în mod succesiv. În cazul măsurii disciplinare prevăzute la art. 246 alin. (2) lit. d), condamnatul eliberat din izolatorul disciplinar urmează a fi izolat în cel puțin 48 de ore în baza următoarei decizii de aplicare a sancțiunii disciplinare. În acest caz, prevederile alin. (2) din prezentul articol nu se aplică. (6) Măsura disciplinară prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. d) se execută doar după examenul medical al condamnatului, efectuat de către personalul medical, și stabilirea faptului că executarea acesteia nu va afecta sănătatea fizică a	de muncă beneficiază de repaus săptămânal de cel puțin o zi, în condițiile prezentului cod și alte acte normative adoptate în temeiul acestuia. (3) Administrația instituției penitenciare organizează programul zilnic astfel încât condamnatului să îi fie asigurat un timp rezonabil destinat odihnei, recreerii, menținerii relațiilor sociale, activităților culturale, educative și altor activități compatibile cu regimul de executare aplicat. (4) Timpul liber al condamnatului se organizează ținând cont de planul individual de executare a pedepsei, de necesitățile de reintegrare socială, de starea sănătății, vârsta, capacitățile și interesele acestuia. (5) Exercițarea dreptului la odihnă și timp liber poate fi restrânsă numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege, în măsura strict necesară pentru asigurarea ordinii, securității și siguranței instituției penitenciare ori pentru protecția drepturilor și libertăților altor persoane. Articolul 231. Dreptul la educație (1) Condamnații beneficiază de dreptul la educație în condițiile prevăzute de Codul educației și de prezentul cod, fără discriminare și cu respectarea necesităților individuale de dezvoltare și reintegrare socială. (2) Condamnaților li se asigură posibilitatea de a participa la programe de instruire și educație organizate în condițiile prezentului cod, ținându-se cont de nivelul de instruire, necesitățile educaționale identificate, planul individual de executare a pedepsei, regimul de executare aplicat și posibilitățile	(1) Condamnaților li se asigură, potrivit programului zilnic al instituției penitenciare, cel puțin 7 ore consecutive de somn pe durata nopții, cu excepția situațiilor excepționale prevăzute de lege ori determinate de necesitatea protejării vieții, sănătății, securității persoanelor sau siguranței instituției penitenciare. (2) Condamnații care desfășoară activități de muncă beneficiază de repaus săptămânal de cel puțin o zi, în condițiile prezentului cod și alte acte normative adoptate în temeiul acestuia. (3) Administrația instituției penitenciare organizează programul zilnic astfel încât condamnatului să îi fie asigurat un timp rezonabil destinat odihnei, recreerii, menținerii relațiilor sociale, activităților culturale, educative și altor activități compatibile cu regimul de executare aplicat. (4) Timpul liber al condamnatului se organizează ținând cont de planul individual de executare a pedepsei, de necesitățile de reintegrare socială, de starea sănătății, vârsta, capacitățile și interesele acestuia. (5) Exercițarea dreptului la odihnă și timp liber poate fi restrânsă numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege, în măsura strict necesară pentru asigurarea ordinii, securității și siguranței instituției penitenciare ori pentru protecția drepturilor și libertăților altor persoane. Articolul 231. Dreptul la educație (1) Condamnații beneficiază de dreptul la educație în condițiile prevăzute de Codul educației și de prezentul cod, fără discriminare și cu respectarea necesităților individuale de
--	--	--

condamnatului. Condamnații izolați disciplinar se examinează zilnic de personalul medical, care este obligat să ofere tratamentul necesar la cererea condamnatului sau la cererea personalului penitenciar. (7) La solicitarea personalului medical, executarea măsurii disciplinare prevăzute la art. 246 alin. (2) lit. d) este întreruptă din motive de sănătate, până la însănătoșirea condamnatului. În acest caz nu se ia în considerare termenul prevăzut la alin. (2) din prezentul articol. (8) Condamnatului izolat disciplinar i se poate interzice, pe perioada izolării, dreptul la întreveneri, inclusiv la cele de lungă durată, dreptul de primire/procurare a bunurilor, cu excepția celor necesare pentru igiena individuală. Articolul 248. Anularea măsurii disciplinare (1) Măsurile disciplinare pot fi anulate: a) prin hotărârea instanței de judecată; b) prin decizia directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, în urma controlului departamental efectuat în temeiul art. 178. (2) În cazul în care instanța de judecată sau directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor constată ilegalitatea aplicării măsurilor disciplinare, administrația instituției penitenciare repune persoana condamnată în dreptul de care aceasta a fost lipsită ilegal, iar în cazul constatării ilegalității măsurilor disciplinare aflate în curs de executare se dispune încetarea imediată a executării acestora. Articolul 248¹. Contestarea deciziei de aplicare a măsurii disciplinare (1) Decizia de aplicare a măsurii disciplinare	instituționale existente. (3) La elaborarea și realizarea planului individual de executare a pedepsei, necesitățile educaționale ale condamnatului se examinează și se iau în considerare cu prioritate. Articolul 232. Dreptul la asistență și asigurare socială (1) Condamnații beneficiază de dreptul la asistență și asigurare socială în condițiile prevăzute de legislație. Privarea de libertate nu poate constitui, prin ea însăși, temei pentru restrângerea sau pierderea drepturilor și prestațiilor sociale, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege. (2) Condamnații pot beneficia de servicii și prestații sociale în condițiile stabilite de lege. Administrația instituției penitenciare acordă, la solicitarea condamnatului sau în alte cazuri prevăzute de lege, asistența necesară pentru exercitarea drepturilor respective. (3) Condamnații care desfășoară activități remunerate beneficiază de drepturile de asigurări sociale în condițiile legislației. În privința acestora, instituția penitenciară efectuează reținerile și transferurile prevăzute de lege. (4) Lipsa unei activități remunerate în detenție nu generează, prin ea însăși, dreptul la prestații de asigurări sociale. (5) Condamnații care întrunesc condițiile prevăzute de lege pentru stabilirea unei pensii sau a altor prestații de asigurări sociale au dreptul să solicite acordarea acestora în condițiile legislației. (6) La cererea condamnatului,	dezvoltare și reintegrare socială. (2) Condamnaților li se asigură posibilitatea de a participa la programe de instruire și educație organizate în condițiile prezentului cod, ținându-se cont de nivelul de instruire, necesitățile educaționale identificate, planul individual de executare a pedepsei, regimul de executare aplicat și posibilitățile instituționale existente. (3) La elaborarea și realizarea planului individual de executare a pedepsei, necesitățile educaționale ale condamnatului se examinează și se iau în considerare cu prioritate. Articolul 232. Dreptul la asistență și asigurare socială (1) Condamnații beneficiază de dreptul la asistență și asigurare socială în condițiile prevăzute de legislație. Privarea de libertate nu poate constitui, prin ea însăși, temei pentru restrângerea sau pierderea drepturilor și prestațiilor sociale, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege. (2) Condamnații pot beneficia de servicii și prestații sociale în condițiile stabilite de lege. Administrația instituției penitenciare acordă, la solicitarea condamnatului sau în alte cazuri prevăzute de lege, asistența necesară pentru exercitarea drepturilor respective. (3) Condamnații care desfășoară activități remunerate beneficiază de drepturile de asigurări sociale în condițiile legislației. În privința acestora, instituția penitenciară efectuează reținerile și transferurile prevăzute de lege. (4) Lipsa unei activități remunerate în
--	--	---

poate fi contestată de către condamnat personal sau prin intermediul apărătorului ales sau numit conform art. 473¹ din Codul de procedură penală nr. 122/2003. (2) Decizia de aplicare a măsurii disciplinare poate fi contestată în termen de 3 zile de la data aducerii la cunoștință. (3) Contestarea depusă nu are efect suspensiv, cu excepția măsurii disciplinare prevăzute la art. 246 alin. (2) lit. d). Secțiunea a 6-a Penitenciarele de tip deschis, de tip semiînchis și de tip închis Articolul 249. Penitenciarul de tip deschis (1) În penitenciarul de tip deschis, condamnații sînt, de regulă, deținuți sub supraveghere în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. (2) În regim inițial, condamnații se află timp de pînă la o lună din ziua intrării în penitenciar, luând în calcul toată perioada aflării în detenție. Condamnații care execută pedeapsa în regim inițial: a) sînt în drept de a se deplasa liber, în intervalul de timp de la deșteptare pînă la stingere, pe teritoriul penitenciarului în limitele sectorului de detenție; b) sînt în drept de a avea asupra lor și de a utiliza obiecte de valoare și bani. (3) În regim comun, condamnații, suplimentar la prevederile alin.(2) al prezentului articol: a) pot fi antrenați la muncă în afara penitenciarului fără supraveghere; b) pot beneficia de o deplasare de scurtă durată în condițiile art.217 din prezentul cod.	administrația instituției penitenciare acordă suport rezonabil pentru obținerea documentelor necesare, depunerea cererilor și comunicarea cu autoritățile competente în vederea exercitării drepturilor prevăzute de prezentul articol. (7) Sumele reprezentând pensii și alte prestații sociale se virează pe contul personal al condamnatului, cu excepția cazului în care acesta solicită, în scris, transferarea lor într-un alt cont bancar ori către o persoană indicată de acesta, în condițiile legii. (9) Administrația instituției penitenciare nu răspunde pentru modul de utilizare ulterioară a sumelor transferate în conformitate cu cererea condamnatului și cu prevederile prezentului articol. Articolul 233. Dreptul la căsătorie și desfacerea căsătoriei (1) Condamnatul are dreptul la încheierea și desfacerea căsătoriei în condițiile prevăzute de legislația familiei și de legislația privind actele de stare civilă. (2) Administrația instituției penitenciare facilitează îndeplinirea formalităților necesare încheierii sau desfacerii căsătoriei și asigură condițiile organizatorice necesare exercitării acestor drepturi, în limitele competențelor prevăzute de lege. (3) În vederea depunerii declarației de căsătorie și îndeplinirii formalităților prevăzute de lege, condamnatului i se acordă o vizită de scurtă durată cu viitorul soț sau viitoarea soție, care nu se include în numărul de vizite prevăzut	detenție nu generează, prin ea însăși, dreptul la prestații de asigurări sociale. (5) Condamnații care întrunesc condițiile prevăzute de lege pentru stabilirea unei pensii sau a altor prestații de asigurări sociale au dreptul să solicite acordarea acestora în condițiile legislației. (6) La cererea condamnatului, administrația instituției penitenciare acordă suport rezonabil pentru obținerea documentelor necesare, depunerea cererilor și comunicarea cu autoritățile competente în vederea exercitării drepturilor prevăzute de prezentul articol. (7) Sumele reprezentând pensii și alte prestații sociale se virează pe contul personal al condamnatului, cu excepția cazului în care acesta solicită, în scris, transferarea lor într-un alt cont bancar ori către o persoană indicată de acesta, în condițiile legii. (9) Administrația instituției penitenciare nu răspunde pentru modul de utilizare ulterioară a sumelor transferate în conformitate cu cererea condamnatului și cu prevederile prezentului articol. Articolul 233. Dreptul la căsătorie și desfacerea căsătoriei (1) Condamnatul are dreptul la încheierea și desfacerea căsătoriei în condițiile prevăzute de legislația familiei și de legislația privind actele de stare civilă. (2) Administrația instituției penitenciare facilitează îndeplinirea formalităților necesare încheierii sau desfacerii căsătoriei și asigură condițiile organizatorice necesare exercitării
---	--	--

(4) În regim de resocializare, condamnații, suplimentar la prevederile alin.(2) și (3) ale prezentului articol, pot beneficia de dreptul de a locui împreună cu familia într-un spațiu locativ din apropierea penitenciarului. Articolul 250. Penitenciarul de tip semiînchis (1) În penitenciarul de tip semiînchis, condamnații sînt deținuți cu pază și sub supraveghere permanentă, în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. (2) În regim inițial, condamnații se află timp de pînă la 3 luni din ziua intrării în penitenciar, luînd în calcul toată perioada aflării în detenție. Condamnații: a) sînt repartizați în încăperi izolate cu cel mult 4 locuri; b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșire din penitenciar. (3) În regim comun, suplimentar la prevederile alin.(2) al prezentului articol, condamnații sînt în drept, în intervalul de timp de la deșteptare pînă la stingere, să se deplaseze liber pe teritoriul penitenciarului în limitele stabilite de administrația penitenciarului, de asemenea, să fie antrenați în munci în afara penitenciarului, cu condiția asigurării supravegherii permanente. (4) În regim de resocializare, condamnații, suplimentar la prevederile alin.(2) și (3) ale prezentului articol: a) sînt în drept de a avea asupra lor și de a utiliza obiecte de valoare și bani; b) pot fi antrenați la muncă în afara penitenciarului fără supraveghere;	de prezentul cod. (4) După înregistrarea căsătoriei, condamnatul beneficiază de o vizită privată care nu se include în numărul de vizite prevăzut de prezentul cod. Durata acesteia nu poate depăși durata maximă a vizitei private prevăzută pentru regimul de executare aplicabil. (5) La ceremonia de înregistrare a căsătoriei pot participa persoanele desemnate de viitorii soți, în limitele impuse de capacitatea spațiilor disponibile și de cerințele de ordine, securitate și siguranță ale instituției penitenciare. (6) Administrația instituției penitenciare acordă, la cererea condamnatului, suportul rezonabil necesar pentru exercitarea drepturilor procedurale privind desfacerea căsătoriei, în condițiile legii. (7) Cheltuielile aferente încheierii sau desfacerii căsătoriei sunt suportate de către viitorii soți. Articolul 234. Dreptul de acces la bibliotecă și resurse de lectură (1) Condamnaților li se asigură accesul la biblioteca instituției penitenciare și la alte resurse de lectură disponibile, în condițiile prezentului cod. (2) Instituția penitenciară asigură, în limita posibilităților materiale și organizatorice disponibile, constituirea și dezvoltarea unui fond de carte destinat satisfacerii necesităților educaționale, profesionale, culturale, recreative și informaționale ale condamnaților. (3) În vederea diversificării resurselor disponibile, instituția penitenciară poate coopera	acestor drepturi, în limitele competențelor prevăzute de lege. (3) În vederea depunerii declarației de căsătorie și îndeplinirii formalităților prevăzute de lege, condamnatului i se acordă o vizită de scurtă durată cu viitorul soț sau viitoarea soție, care nu se include în numărul de vizite prevăzut de prezentul cod. (4) După înregistrarea căsătoriei, condamnatul beneficiază de o vizită privată care nu se include în numărul de vizite prevăzut de prezentul cod. Durata acesteia nu poate depăși durata maximă a vizitei private prevăzută pentru regimul de executare aplicabil. (5) La ceremonia de înregistrare a căsătoriei pot participa persoanele desemnate de viitorii soți, în limitele impuse de capacitatea spațiilor disponibile și de cerințele de ordine, securitate și siguranță ale instituției penitenciare. (6) Administrația instituției penitenciare acordă, la cererea condamnatului, suportul rezonabil necesar pentru exercitarea drepturilor procedurale privind desfacerea căsătoriei, în condițiile legii. (7) Cheltuielile aferente încheierii sau desfacerii căsătoriei sunt suportate de către viitorii soți. Articolul 234. Dreptul de acces la bibliotecă și resurse de lectură (1) Condamnaților li se asigură accesul la biblioteca instituției penitenciare și la alte resurse de lectură disponibile, în condițiile prezentului cod. (2) Instituția penitenciară asigură, în limita
--	--	--

c) pot beneficia de o deplasare de scurtă durată în condițiile art.217 din prezentul cod. (5) În regim comun și în regim de resocializare, condamnații pot fi antrenați în munci în afara penitenciarului dacă dispun de dreptul de deplasare fără escortă sau însoțire, în condițiile prevăzute la art.216 din prezentul cod. Articolul 251. Penitenciarul de tip închis (1) În penitenciarul de tip închis, condamnații sînt deținuți cu pază și sub supraveghere permanentă, în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. (2) În regim inițial, condamnații se află timp de pînă la 6 luni din ziua intrării în penitenciar, luînd în calcul toată perioada aflării în detenție. Condamnații: a) sînt repartizați în încăperi izolate cu cel mult 2 locuri; b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșire din penitenciar. (3) În regim comun, condamnații: a) sînt repartizați în încăperi izolate cu cel mult 4 locuri; b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșire din penitenciar, precum și în munci în afara penitenciarului, cu condiția asigurării pazei și supravegherii permanente; c) se pot deplasa liber în zona locativă și în încăperile de uz comun ale secției cu regim comun în intervalul de timp de la deșteptare pînă la stingere. (4) În regim de resocializare, suplimentar la prevederile alin.(3) al prezentului articol,	cu biblioteci publice, instituții de învățămînt, organizații necomerciale și alte entități care pot contribui la dezvoltarea fondului de carte și a resurselor de lectură. (4) Condamnaților li se asigură accesul la acte normative, publicații juridice și alte materiale de interes public disponibile în biblioteca instituției penitenciare sau prin intermediul resurselor informaționale accesibile potrivit prezentului cod. (5) În limita posibilităților tehnice și organizatorice, instituția penitenciară poate asigura accesul la publicații și materiale în format electronic, inclusiv la acte normative, tratate internaționale și jurisprudența instanțelor naționale și internaționale. (6) Condamnatul poate procura, din mijloacele financiare proprii disponibile pe contul personal, cărți, publicații și alte materiale de lectură, în condițiile prezentului cod. (7) Nu se admite punerea la dispoziția condamnaților a publicațiilor și materialelor care promovează războiul, terorismul, extremismul, discriminarea, ura, violența ori alte activități interzise de lege sau care pot afecta securitatea și siguranța instituției penitenciare. (8) Fondul de carte al bibliotecii se constituie din achiziții, transferuri, donații, sponsorizări și alte surse legale. (9) Modul de organizare și funcționare a bibliotecii, de gestionare a fondului de carte și de acces la resursele de lectură se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.	posibilităților materiale și organizatorice disponibile, constituirea și dezvoltarea unui fond de carte destinat satisfacerii necesităților educaționale, profesionale, culturale, recreative și informaționale ale condamnaților. (3) În vederea diversificării resurselor disponibile, instituția penitenciară poate coopera cu biblioteci publice, instituții de învățămînt, organizații necomerciale și alte entități care pot contribui la dezvoltarea fondului de carte și a resurselor de lectură. (4) Condamnaților li se asigură accesul la acte normative, publicații juridice și alte materiale de interes public disponibile în biblioteca instituției penitenciare sau prin intermediul resurselor informaționale accesibile potrivit prezentului cod. (5) În limita posibilităților tehnice și organizatorice, instituția penitenciară poate asigura accesul la publicații și materiale în format electronic, inclusiv la acte normative, tratate internaționale și jurisprudența instanțelor naționale și internaționale. (6) Condamnatul poate procura, din mijloacele financiare proprii disponibile pe contul personal, cărți, publicații și alte materiale de lectură, în condițiile prezentului cod. (7) Nu se admite punerea la dispoziția condamnaților a publicațiilor și materialelor care promovează războiul, terorismul, extremismul, discriminarea, ura, violența ori alte activități interzise de lege sau care pot afecta securitatea și siguranța instituției penitenciare. (8) Fondul de carte al bibliotecii se
--	---	---

condamnații sînt în drept să se deplaseze liber pe teritoriul penitenciarului în limitele stabilite de administrația penitenciarului, de asemenea, să fie antrenați în munci în afara penitenciarului, cu condiția asigurării supravegherii permanente. (5) În regim comun și în regim de resocializare, condamnații pot fi antrenați în munci în afara penitenciarului dacă dispun de dreptul de deplasare fără escortă sau însoțire, în condițiile prevăzute la art.216 din prezentul cod. Secțiunea a 7-a Centrele de detenție pentru minori și tineri Articolul 252. Dispoziții generale (1) Condamnații în vîrstă de pînă la 18 ani execută pedeapsa în centre de detenție pentru minori și tineri în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. (2) Condamnații care nu au împlinit vîrsta de 18 ani pot executa pedeapsa și în sectoare separate ale penitenciarelor pentru adulți, însă în condițiile centrului de detenție pentru minori și tineri. (3) Condamnații minori sînt deținuți separat de condamnații adulți. (4) Condamnaților minori li se asigură o rație alimentară suplimentară. Ei au dreptul de a procura nelimitat produse alimentare folosind banii de pe contul lor de peculiu. Articolul 253. Particularitățile executării pedepsei în centrul de detenție pentru minori și tineri (1) Regimul de deținere în centrul de detenție pentru minori și tineri corespunde regimului stabilit pentru penitenciarul de tip semiînchis, cu excepțiile	Articolul 235. Comunicarea cu mass-media (1) Condamnatul poate comunica cu reprezentanții furnizorilor de servicii media și poate transmite informații către aceștia în condițiile prezentului cod și ale altor acte normative. (2) Interviuurile, filmările, fotografierea, înregistrările audio-video și alte activități desfășurate de reprezentanții furnizorilor de servicii media în instituțiile penitenciare se realizează cu autorizarea administrației instituției penitenciare și cu respectarea cerințelor de ordine, securitate și siguranță. (3) Modalitatea de desfășurare a activităților prevăzute la alin. (2), inclusiv locul, durata, participanții și echipamentele tehnice admise, se stabilesc de administrația instituției penitenciare pentru fiecare caz concret, ținând cont de necesitatea asigurării ordinii, securității și siguranței instituției penitenciare, a protecției datelor cu caracter personal și a drepturilor și libertăților altor persoane. (4) Înregistrarea, fotografierea, filmarea ori difuzarea imaginii, vocii sau declarațiilor condamnatului se admit numai cu acordul liber, prealabil și exprimat în scris al acestuia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (5) Refuzul condamnatului de a participa la activitățile prevăzute la alin. (2) nu poate atrage consecințe negative asupra situației sale juridice sau a condițiilor de executare a pedepsei. (6) Administrația instituției penitenciare poate suspenda sau înceta activitățile prevăzute la	constituie din achiziții, transferuri, donații, sponsorizări și alte surse legale. (9) Modul de organizare și funcționare a bibliotecii, de gestionare a fondului de carte și de acces la resursele de lectură se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 235. Comunicarea cu mass-media (1) Condamnatul poate comunica cu reprezentanții furnizorilor de servicii media și poate transmite informații către aceștia în condițiile prezentului cod și ale altor acte normative. (2) Interviuurile, filmările, fotografierea, înregistrările audio-video și alte activități desfășurate de reprezentanții furnizorilor de servicii media în instituțiile penitenciare se realizează cu autorizarea administrației instituției penitenciare și cu respectarea cerințelor de ordine, securitate și siguranță. (3) Modalitatea de desfășurare a activităților prevăzute la alin. (2), inclusiv locul, durata, participanții și echipamentele tehnice admise, se stabilesc de administrația instituției penitenciare pentru fiecare caz concret, ținând cont de necesitatea asigurării ordinii, securității și siguranței instituției penitenciare, a protecției datelor cu caracter personal și a drepturilor și libertăților altor persoane. (4) Înregistrarea, fotografierea, filmarea ori difuzarea imaginii, vocii sau declarațiilor condamnatului se admit numai cu acordul liber, prealabil și exprimat în scris al acestuia, cu
---	---	---

prevăzute de prezenta secțiune. (2) Condamnatul minor poate beneficia: a) în regim inițial - de o întrevedere de scurtă durată o dată în lună și de o întrevedere de lungă durată o dată în trimestru; b) în regim comun - de o întrevedere de scurtă durată o dată în săptămână și de o întrevedere de lungă durată o dată în două luni; c) în regim de resocializare - de o întrevedere de scurtă durată o dată în săptămână, cu dreptul de a se deplasa în afara penitenciarului însoțit de reprezentantul său legal, și la o întrevedere de lungă durată o dată în două luni, cu dreptul de a locui împreună cu familia într-un spațiu locativ separat pe teritoriul penitenciarului sau în apropierea lui; d) - <i>abrogată</i>. (3) În modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați, suplimentar la cele prevăzute în secțiunea a 5-a din prezentul capitol și în alin.(2) al prezentului articol, condamnaților le pot fi aplicate următoarele măsuri de stimulare: a) acordarea dreptului de a vizita manifestări cultural-distractive și sportive în afara penitenciarului, fiind însoțiți de reprezentanți ai administrației penitenciarului, pe o durată de cel mult 8 ore; b) acordarea dreptului de a ieși din penitenciar, fiind însoțiți de reprezentanții lor legali, pe o durată de cel mult 8 ore. (4) Vizitarea de către condamnați a manifestărilor cultural-distractive și sportive pe timp de noapte este interzisă. Articolul 254. Transferarea condamnaților	alin. (2) atunci când acestea pun în pericol ordinea, securitatea ori siguranța instituției penitenciare, drepturile și libertățile altor persoane sau buna desfășurare a activităților penitenciare. (7) Procedura de organizare și desfășurare a activităților cu participarea reprezentanților furnizorilor de servicii media în instituțiile penitenciare se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 236. Asigurarea documentării cu acte de identitate (1) Condamnatul cetățean al Republicii Moldova are dreptul la documentare cu acte de identitate în condițiile prevăzute de legislația specială. (2) La solicitarea condamnatului sau atunci când aceasta este necesară pentru exercitarea drepturilor sale ori pentru pregătirea liberării din detenție, administrația instituției penitenciare acordă suportul necesar pentru obținerea, reînnoirea, preschimbarea sau restabilirea actelor de identitate. (3) Instituția penitenciară cooperează cu autoritățile publice competente în vederea identificării persoanei condamnate și documentării acesteia cu acte de identitate valabile. (4) În vederea reintegrării sociale a condamnatului, administrația instituției penitenciare întreprinde măsurile necesare pentru ca persoana condamnată să dețină, la momentul liberării, acte de identitate valabile, cu excepția cazurilor în care acest lucru este imposibil din	excepția cazurilor prevăzute de lege. (5) Refuzul condamnatului de a participa la activitățile prevăzute la alin. (2) nu poate atrage consecințe negative asupra situației sale juridice sau a condițiilor de executare a pedepsei. (6) Administrația instituției penitenciare poate suspenda sau înceta activitățile prevăzute la alin. (2) atunci când acestea pun în pericol ordinea, securitatea ori siguranța instituției penitenciare, drepturile și libertățile altor persoane sau buna desfășurare a activităților penitenciare. (7) Procedura de organizare și desfășurare a activităților cu participarea reprezentanților furnizorilor de servicii media în instituțiile penitenciare se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 236. Asigurarea documentării cu acte de identitate (1) Condamnatul cetățean al Republicii Moldova are dreptul la documentare cu acte de identitate în condițiile prevăzute de legislația specială. (2) La solicitarea condamnatului sau atunci când aceasta este necesară pentru exercitarea drepturilor sale ori pentru pregătirea liberării din detenție, administrația instituției penitenciare acordă suportul necesar pentru obținerea, reînnoirea, preschimbarea sau restabilirea actelor de identitate. (3) Instituția penitenciară cooperează cu autoritățile publice competente în vederea identificării persoanei condamnate și
--	---	---

într-un alt penitenciar (1) La împlinirea vârstei de 18 ani, comisia înființată în penitenciar în componența enunțată la art. 219 din prezentul cod hotărăște asupra oportunității executării în continuare a pedepsei de către condamnat în centrul de detenție pentru minori și tineri pînă la atingerea vârstei de 23 de ani. (2) În temeiul hotărârii comisiei, administrația penitenciarului adresează instanței de judecată un demers privind transferarea condamnatului într - un alt penitenciar sau lăsarea lui în același penitenciar. (3) Asupra condamnatului care a împlinit vârsta de 18 ani și care a fost lăsat în centrul de detenție pentru minori și tineri se extind drepturile și obligațiile, regimul, condițiile de muncă, normele alimentare, de asigurare materială, privind condițiile de trai și de asistență medico-sanitară stabilite pentru condamnații minori. (4) Condamnatul major care a fost lăsat în centrul de detenție pentru minori și tineri și care a împlinit vârsta de 23 de ani este transferat pentru executarea pedepsei de mai departe în penitenciarul de tip semiînchis sau închis la condiții comune de deținere, în baza deciziei directorului al Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea a 8-a Penitenciarele pentru femei Articolul 255. Dispoziții generale (1) Femeile condamnate execută pedeapsa în penitenciare pentru femei în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. (2) Femeile condamnate pot executa pedeapsa	motive independente de voința administrației. (5) Scutirea de la plata tarifelor pentru documentarea cu acte de identitate se aplică în cazurile și condițiile prevăzute de legislația specială. (6) Procedura de acordare a suportului pentru documentarea cu acte de identitate se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 237. Obiecte permise și interzise condamnaților (1) Condamnații pot deține, utiliza, procura și primi numai obiectele și bunurile permise potrivit prezentului cod și actelor normative adoptate în temeiul acestuia. (2) Restricțiile privind deținerea, utilizarea, procurarea sau primirea obiectelor și bunurilor trebuie să urmărească un scop legitim și să fie necesare și proporționale pentru asigurarea securității penitenciare, ordinii interioare, protecției sănătății, prevenirii introducerii obiectelor interzise și executării corespunzătoare a regimului de detenție. (3) Tipul, cantitatea și asortimentul obiectelor și bunurilor permise și interzise condamnaților se stabilesc prin ordin al ministrului justiției. (4) Obiectele și bunurile a căror deținere nu este permisă se ridică în condițiile prevăzute de prezentul cod. Modul de evidență, păstrare, restituire, transmitere, valorificare sau distrugere a acestora se stabilește prin actele normative adoptate în temeiul prezentului cod. (5) Obiectele și bunurile aflate în posesia	documentării acesteia cu acte de identitate valabile. (4) În vederea reintegrării sociale a condamnatului, administrația instituției penitenciare întreprinde măsurile necesare pentru ca persoana condamnată să dețină, la momentul liberării, acte de identitate valabile, cu excepția cazurilor în care acest lucru este imposibil din motive independente de voința administrației. (5) Scutirea de la plata tarifelor pentru documentarea cu acte de identitate se aplică în cazurile și condițiile prevăzute de legislația specială. (6) Procedura de acordare a suportului pentru documentarea cu acte de identitate se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 237. Obiecte permise și interzise condamnaților (1) Condamnații pot deține, utiliza, procura și primi numai obiectele și bunurile permise potrivit prezentului cod și actelor normative adoptate în temeiul acestuia. (2) Restricțiile privind deținerea, utilizarea, procurarea sau primirea obiectelor și bunurilor trebuie să urmărească un scop legitim și să fie necesare și proporționale pentru asigurarea securității penitenciare, ordinii interioare, protecției sănătății, prevenirii introducerii obiectelor interzise și executării corespunzătoare a regimului de detenție. (3) Tipul, cantitatea și asortimentul obiectelor și bunurilor permise și interzise
--	---	---

și în sectoare separate ale penitenciarelor pentru bărbați, însă în condițiile penitenciarului pentru femei. Persoanele de sex feminin care nu au ajuns la majorat execută pedeapsa în condițiile centrului de detenție pentru minori și tineri. (3) Regimul de deținere în penitenciarul pentru femei corespunde regimului stabilit pentru penitenciarul de tip deschis, de tip semiînchis sau de tip închis, în conformitate cu prevederile art.72 alin.(2), (3) și (4) din Codul penal. (4) Femeile gravide și mamele care au cu ele copii nu pot fi deținute în condițiile penitenciarului de tip închis. Articolul 256. Particularitățile executării pedepsei de către femeile gravide și mamele care au copii în vârstă de până la 3 ani (1) În penitenciare se amenajează încăperi speciale pentru îngrijirea femeilor gravide și creșe pentru copii. (2) Femeilor li se asigură posibilitatea de a naște în spitale ce nu aparțin Administrației Naționale a Penitenciarelor. În cazul nașterii copilului în penitenciar, acest fapt nu va fi indicat în certificatul lui de naștere. (3) După naștere, femeilor li se asigură îngrijire medicală specializată conform prescripțiilor medicale. (4) La solicitare, mamei cu copil în vârstă de până la 3 ani i se creează condiții de locuire în comun. În acest caz, administrația penitenciarului asigură o supraveghere continuă, inclusiv medicală, a copilului și a mamei. (5) La împlinirea vârstei de 3 ani, cu consimțământul scris al mamei și cu acordul	condamnatului se supun evidenței și controlului în condițiile prevăzute de prezentul cod și de actele normative adoptate în temeiul acestuia. (6) Procedura de evidență, păstrare, ridicare și gestionare a obiectelor și bunurilor aflate asupra condamnaților se stabilește prin actele normative adoptate în temeiul prezentului cod. Articolul 238. Obligațiile condamnaților (1) Condamnații sunt obligați: a) să respecte prevederile prezentului cod, actele normative adoptate în temeiul acestuia care le sunt aplicabile, precum și regulile de ordine interioară ale instituției penitenciare. b) să respecte drepturile, libertățile și demnitatea celorlalte persoane, inclusiv ale altor condamnați, ale personalului sistemului administrației penitenciare și ale persoanelor care desfășoară activități în cadrul instituției penitenciare. c) să execute dispozițiile și cerințele legale ale personalului sistemului administrației penitenciare emise în exercitarea atribuțiilor de serviciu. d) să se abțină de la orice acțiuni care pot periclita securitatea penitenciară, ordinea interioară, siguranța persoanelor ori buna desfășurare a activității instituției penitenciare. Articolul 239. Recuperarea prejudiciului material cauzat de condamnați (1) Condamnații răspund pentru prejudiciul material cauzat cu vinovăție instituției penitenciare sau altor persoane în perioada executării pedepsei, în condițiile legii.	condamnaților se stabilesc prin ordin al ministrului justiției. (4) Obiectele și bunurile a căror deținere nu este permisă se ridică în condițiile prevăzute de prezentul cod. Modul de evidență, păstrare, restituire, transmitere, valorificare sau distrugere a acestora se stabilește prin actele normative adoptate în temeiul prezentului cod. (5) Obiectele și bunurile aflate în posesia condamnatului se supun evidenței și controlului în condițiile prevăzute de prezentul cod și de actele normative adoptate în temeiul acestuia. (6) Procedura de evidență, păstrare, ridicare și gestionare a obiectelor și bunurilor aflate asupra condamnaților se stabilește prin actele normative adoptate în temeiul prezentului cod. Articolul 238. Obligațiile condamnaților (1) Condamnații sunt obligați: a) să respecte prevederile prezentului cod, actele normative adoptate în temeiul acestuia care le sunt aplicabile, precum și regulile de ordine interioară ale instituției penitenciare. b) să respecte drepturile, libertățile și demnitatea celorlalte persoane, inclusiv ale altor condamnați, ale personalului sistemului administrației penitenciare și ale persoanelor care desfășoară activități în cadrul instituției penitenciare. c) să execute dispozițiile și cerințele legale ale personalului sistemului administrației penitenciare emise în exercitarea atribuțiilor de serviciu. d) să se abțină de la orice acțiuni care pot
--	---	---

autorității tutelare, copilul se dă în îngrijire unei persoane, indicate de ea, sau instituției specializate pentru copii. Administrația penitenciarului asigură mamei posibilitatea de a menține legătura cu copilul său, dacă aceasta nu împiedică dezvoltarea normală a copilului și nu are efecte negative asupra lui. La cererea condamnatei, administrația penitenciarului poate prelungi până la 6 luni aflarea copilului împreună cu mama. (6) Pentru asigurarea dezvoltării normale și securității copilului, în temeiul deciziei motivate a șefului penitenciarului cu acordul autorității tutelare, copilul poate fi dat în îngrijire unei persoane sau instituției specializate pentru copii și înainte de împlinirea vârstei prevăzute în alin.(5) al prezentului articol. (7) Femeilor gravide și mamelor care alăptează li se asigură o rație alimentară suplimentară. Ele au dreptul de a procura nelimitat produse alimentare folosind banii de pe contul lor de peculiu.	(2) Prejudiciul material cauzat instituției penitenciare se recuperează în baza unui ordin emis de conducerea instituției penitenciare. Înainte de emiterea ordinului de recuperare a prejudiciului, condamnatului i se oferă posibilitatea de a prezenta explicații și probe în apărarea sa. (3) Cuantumul prejudiciului se stabilește pe baza documentelor justificative disponibile și a valorii reale a bunurilor deteriorate, distruse ori pierdute. (4) Condamnatul poate contesta ordinul de recuperare a prejudiciului în modul și condițiile prevăzute de prezentul cod. Contestarea ordinului nu suspendă executarea acestuia, cu excepția cazului în care instanța de judecată dispune altfel. (5) Condamnatul nu răspunde pentru prejudiciul rezultat din uzura normală a bunurilor, din riscul normal al activităților autorizate ori din alte împrejurări care nu îi sunt imputabile. (6) Prejudiciul cauzat altor persoane se repară în condițiile legislației civile. (7) Executarea ordinului de recuperare a prejudiciului se efectuează în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă executării creanțelor bănești rezultate din acte administrative. (8) Procedura de constatare a prejudiciului, de emitere și executare a ordinului de recuperare a prejudiciului se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea 6. Securitatea și siguranța detenției	periclita securitatea penitenciară, ordinea interioară, siguranța persoanelor ori buna desfășurare a activității instituției penitenciare. Articolul 239. Recuperarea prejudiciului material cauzat de condamnați (1) Condamnații răspund pentru prejudiciul material cauzat cu vinovăție instituției penitenciare sau altor persoane în perioada executării pedepsei, în condițiile legii. (2) Prejudiciul material cauzat instituției penitenciare se recuperează în baza unui ordin emis de conducerea instituției penitenciare. Înainte de emiterea ordinului de recuperare a prejudiciului, condamnatului i se oferă posibilitatea de a prezenta explicații și probe în apărarea sa. (3) Cuantumul prejudiciului se stabilește pe baza documentelor justificative disponibile și a valorii reale a bunurilor deteriorate, distruse ori pierdute. (4) Condamnatul poate contesta ordinul de recuperare a prejudiciului în modul și condițiile prevăzute de prezentul cod. Contestarea ordinului nu suspendă executarea acestuia, cu excepția cazului în care instanța de judecată dispune altfel. (5) Condamnatul nu răspunde pentru prejudiciul rezultat din uzura normală a bunurilor, din riscul normal al activităților autorizate ori din alte împrejurări care nu îi sunt imputabile. (6) Prejudiciul cauzat altor persoane se repară în condițiile legislației civile. (7) Executarea ordinului de recuperare a
---	--	--

		Articolul 240. Dispoziții generale (1) Securitatea și siguranța detenției în sistemul administrației penitenciare se asigură prin măsuri de securitate infrastructurală, mijloace tehnice și amenajări specifice instituțiilor penitenciare (siguranță statică), precum și prin supravegherea și interacțiunea profesională a personalului penitenciar cu persoanele private de libertate (siguranță dinamică). (2) Securitatea și siguranța detenției au ca scop protejarea vieții, integrității corporale și sănătății persoanelor private de libertate, a personalului penitenciar și a altor persoane, menținerea ordinii și disciplinei în instituțiile penitenciare, prevenirea evadărilor, a incidentelor de securitate și a săvârșirii de noi infracțiuni. (3) Asigurarea securității și siguranței detenției se realizează prin aplicarea următoarelor categorii de măsuri: a) măsuri de acces în și din instituțiile penitenciare; b) măsuri de control și percheziție; c) măsuri de pază, escortare, însoțire și supraveghere; d) măsuri de separare a condamnaților; e) măsuri de securitate aplicate condamnaților; f) activități operative penitenciare și măsuri speciale de investigații, în cazurile și condițiile prevăzute de lege; g) măsuri speciale aplicabile în situații excepționale.	prejudiciului se efectuează în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă executării creanțelor bănești rezultate din acte administrative. (8) Procedura de constatare a prejudiciului, de emitere și executare a ordinului de recuperare a prejudiciului se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea 6. Securitatea și siguranța detenției Articolul 240. Dispoziții generale (1) Securitatea și siguranța detenției în sistemul administrației penitenciare se asigură prin măsuri de securitate infrastructurală, mijloace tehnice și amenajări specifice instituțiilor penitenciare (siguranță statică), precum și prin supravegherea și interacțiunea profesională a personalului penitenciar cu persoanele private de libertate (siguranță dinamică). (2) Securitatea și siguranța detenției au ca scop protejarea vieții, integrității corporale și sănătății persoanelor private de libertate, a personalului penitenciar și a altor persoane, menținerea ordinii și disciplinei în instituțiile penitenciare, prevenirea evadărilor, a incidentelor de securitate și a săvârșirii de noi infracțiuni. (3) Asigurarea securității și siguranței detenției se realizează prin aplicarea următoarelor categorii de măsuri: a) măsuri de acces în și din instituțiile penitenciare; b) măsuri de control și percheziție;
--	--	---	--

	(4) Măsurile prevăzute la alin. (3) se aplică în condițiile stabilite de prezentul cod și de Regulamentul securității și siguranței detenției, aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (5) Informațiile a căror divulgare poate compromite securitatea instituției penitenciare, sistemele tehnice de protecție, planurile de intervenție, activitățile operative sau alte măsuri de securitate constituie informații cu accesibilitate limitată, în condițiile legii. (6) În scopul asigurării securității și siguranței detenției, directorul instituției penitenciare poate aproba dispoziții organizatorice și proceduri interne privind aplicarea măsurilor prevăzute de prezentul cod și de actele normative adoptate în temeiul acestuia, fără a putea restrânge drepturile și libertățile persoanelor condamnate dincolo de limitele prevăzute de lege. Articolul 241. Personalul, dotarea și amenajarea instituțiilor penitenciare (1) Pentru realizarea activităților necesare asigurării securității și siguranței detenției, instituțiile penitenciare dispun de personal specializat, selectat, pregătit și instruit corespunzător pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege. (2) În exercitarea atribuțiilor de serviciu și în cazurile și condițiile prevăzute de lege, personalul sistemului administrației penitenciare poate utiliza mijloace tehnice, forța fizică, mijloace speciale și arme de foc, cu respectarea principiilor legalității, necesității, gradualității și	c) măsuri de pază, escortare, însoțire și supraveghere; d) măsuri de separare a condamnaților; e) măsuri de securitate aplicate condamnaților; f) activități operative penitenciare și măsuri speciale de investigații, în cazurile și condițiile prevăzute de lege; g) măsuri speciale aplicabile în situații excepționale. (4) Măsurile prevăzute la alin. (3) se aplică în condițiile stabilite de prezentul cod și de Regulamentul securității și siguranței detenției, aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (5) Informațiile a căror divulgare poate compromite securitatea instituției penitenciare, sistemele tehnice de protecție, planurile de intervenție, activitățile operative sau alte măsuri de securitate constituie informații cu accesibilitate limitată, în condițiile legii. (6) În scopul asigurării securității și siguranței detenției, directorul instituției penitenciare poate aproba dispoziții organizatorice și proceduri interne privind aplicarea măsurilor prevăzute de prezentul cod și de actele normative adoptate în temeiul acestuia, fără a putea restrânge drepturile și libertățile persoanelor condamnate dincolo de limitele prevăzute de lege. Articolul 241. Personalul, dotarea și amenajarea instituțiilor penitenciare (1) Pentru realizarea activităților necesare asigurării securității și siguranței detenției,
--	--	--

		proporționalității. (3) În cazul acțiunilor speciale desfășurate în instituțiile penitenciare, trăsăturile faciale ale personalului participant pot fi mascate din motive de securitate. Aplicarea acestei măsuri se consemnează în registrul privind efectuarea acțiunilor speciale. În asemenea situații, personalul poartă un număr individual de identificare care permite stabilirea identității sale și care trebuie să fie clar vizibil pe uniformă. (4) În funcție de necesitățile operaționale și resursele disponibile, instituțiile penitenciare pot fi dotate cu mijloace tehnice destinate: a) supravegherii perimetrelor, clădirilor, spațiilor interioare și căilor de acces; b) controlului persoanelor, bunurilor, vehiculelor și depistării obiectelor ori substanțelor interzise; c) detectării, localizării și, după caz, blocării comunicațiilor electronice neautorizate în perimetrul instituției penitenciare, în condițiile legii; d) prevenirii, descoperirii și documentării incidentelor de securitate. (5) În vederea asigurării securității și siguranței detenției, personalul penitenciar poate utiliza câini de serviciu: a) pentru escortarea și paza persoanelor private de libertate; b) pentru supravegherea perimetrelor și obiectivelor instituției penitenciare; c) pentru descoperirea obiectelor, substanțelor și materialelor interzise; d) pentru urmărirea și reținerea	instituțiile penitenciare dispun de personal specializat, selectat, pregătit și instruit corespunzător pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege. (2) În exercitarea atribuțiilor de serviciu și în cazurile și condițiile prevăzute de lege, personalul sistemului administrației penitenciare poate utiliza mijloace tehnice, forța fizică, mijloace speciale și arme de foc, cu respectarea principiilor legalității, necesității, gradualității și proporționalității. (3) În cazul acțiunilor speciale desfășurate în instituțiile penitenciare, trăsăturile faciale ale personalului participant pot fi mascate din motive de securitate. Aplicarea acestei măsuri se consemnează în registrul privind efectuarea acțiunilor speciale. În asemenea situații, personalul poartă un număr individual de identificare care permite stabilirea identității sale și care trebuie să fie clar vizibil pe uniformă. (4) În funcție de necesitățile operaționale și resursele disponibile, instituțiile penitenciare pot fi dotate cu mijloace tehnice destinate: a) supravegherii perimetrelor, clădirilor, spațiilor interioare și căilor de acces; b) controlului persoanelor, bunurilor, vehiculelor și depistării obiectelor ori substanțelor interzise; c) detectării, localizării și, după caz, blocării comunicațiilor electronice neautorizate în perimetrul instituției penitenciare, în condițiile legii; d) prevenirii, descoperirii și documentării incidentelor de securitate.
--	--	--	---

		persoanelor evadate sau urmărite în legătură cu executarea unei pedepse privative de libertate. (6) Condițiile de utilizare a mijloacelor tehnice pentru detectarea, localizarea și blocarea comunicațiilor electronice neautorizate în perimetrele instituțiilor penitenciare se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern. (7) Pentru realizarea activităților necesare asigurării securității și siguranței detenției, instituțiile penitenciare dispun de împrejurări de siguranță, clădiri, spații și alte amenajări specifice. Proiectarea, construcția, amenajarea și exploatarea acestora se realizează în conformitate cu legislația aplicabilă în domeniul construcțiilor, securității la incendiu, sănătății publice și cu normele tehnice aprobate de Administrația Națională a Penitenciarelor. Articolul 242. Aplicarea forței fizice (1) Personalul sistemului administrației penitenciare poate aplica forța fizică numai în măsura necesară și proporțională scopului urmărit, în următoarele cazuri: a) în legitimă apărare; b) pentru prevenirea sau înlăturarea unei tentative de evadare ori pentru reținerea persoanelor evadate; c) pentru înlăturarea rezistenței active sau a refuzului de executare a unui ordin legal, atunci când acesta afectează securitatea, ordinea ori siguranța instituției penitenciare și nu poate fi depășit prin alte mijloace; d) pentru reținerea persoanelor care au pătruns ori se află fără drept în zonele cu acces restricționat ale instituției penitenciare;	(5) În vederea asigurării securității și siguranței detenției, personalul penitenciar poate utiliza câini de serviciu: a) pentru escortarea și paza persoanelor private de libertate; b) pentru supravegherea perimetrelor și obiectivelor instituției penitenciare; c) pentru descoperirea obiectelor, substanțelor și materialelor interzise; d) pentru urmărirea și reținerea persoanelor evadate sau urmărite în legătură cu executarea unei pedepse privative de libertate. (6) Condițiile de utilizare a mijloacelor tehnice pentru detectarea, localizarea și blocarea comunicațiilor electronice neautorizate în perimetrele instituțiilor penitenciare se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern. (7) Pentru realizarea activităților necesare asigurării securității și siguranței detenției, instituțiile penitenciare dispun de împrejurări de siguranță, clădiri, spații și alte amenajări specifice. Proiectarea, construcția, amenajarea și exploatarea acestora se realizează în conformitate cu legislația aplicabilă în domeniul construcțiilor, securității la incendiu, sănătății publice și cu normele tehnice aprobate de Administrația Națională a Penitenciarelor. Articolul 242. Aplicarea forței fizice (1) Personalul sistemului administrației penitenciare poate aplica forța fizică numai în măsura necesară și proporțională scopului urmărit, în următoarele cazuri: a) în legitimă apărare; b) pentru prevenirea sau înlăturarea unei
--	--	--	---

		e) pentru imobilizarea persoanelor condamnate care manifestă un comportament agresiv, violent ori care își pun în pericol propria viață sau integritate corporală. (2) Forța fizică poate fi aplicată numai atunci când alte măsuri legale, inclusiv metodele de comunicare, negociere și aplanare a situației conflictuale, s-au dovedit ineficiente ori nu pot fi aplicate în mod rezonabil în circumstanțele concrete. (3) Forța fizică încetează imediat ce scopul legitim al aplicării acesteia a fost atins. (4) După fiecare caz de aplicare a forței fizice împotriva unei persoane condamnate, aceasta este supusă, fără întârziere nejustificată, unei examinări medicale. Rezultatele examinării și eventualele leziuni constatate se consemnează în documentația medicală și în actele întocmite cu privire la incident. (5) Fiecare caz de aplicare a forței fizice se documentează în condițiile stabilite de lege și de actele normative adoptate în temeiul acesteia. (6) Procedeele tehnice de aplicare a forței fizice, regulile de documentare și raportare a incidentelor, precum și alte aspecte organizatorice privind aplicarea prezentului articol se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, fără a deroga de la prevederile Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc. (7) Aplicarea forței fizice se realizează în conformitate cu Legea nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor	tentative de evadare ori pentru reținerea persoanelor evadate; c) pentru înlăturarea rezistenței active sau a refuzului de executare a unui ordin legal, atunci când acesta afectează securitatea, ordinea ori siguranța instituției penitenciare și nu poate fi depășit prin alte mijloace; d) pentru reținerea persoanelor care au pătruns ori se află fără drept în zonele cu acces restricționat ale instituției penitenciare; e) pentru imobilizarea persoanelor condamnate care manifestă un comportament agresiv, violent ori care își pun în pericol propria viață sau integritate corporală. (2) Forța fizică poate fi aplicată numai atunci când alte măsuri legale, inclusiv metodele de comunicare, negociere și aplanare a situației conflictuale, s-au dovedit ineficiente ori nu pot fi aplicate în mod rezonabil în circumstanțele concrete. (3) Forța fizică încetează imediat ce scopul legitim al aplicării acesteia a fost atins. (4) După fiecare caz de aplicare a forței fizice împotriva unei persoane condamnate, aceasta este supusă, fără întârziere nejustificată, unei examinări medicale. Rezultatele examinării și eventualele leziuni constatate se consemnează în documentația medicală și în actele întocmite cu privire la incident. (5) Fiecare caz de aplicare a forței fizice se documentează în condițiile stabilite de lege și de actele normative adoptate în temeiul acesteia. (6) Procedeele tehnice de aplicare a forței fizice, regulile de documentare și raportare a
--	--	---	--

	speciale și a armelor de foc și cu prevederile prezentului cod. Articolul 243. Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale (1) Cătușele și alte mijloace speciale pot fi aplicate numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege, în special: a) pentru prevenirea evadării pe durata escortării, transferării sau transportării persoanei condamnate; b) pentru prevenirea vătămării proprii persoane, a altor persoane ori a producerii unor pagube materiale semnificative; c) atunci când există indicii concrete că persoana condamnată poate manifesta acte de violență, poate opune rezistență activă ori poate pune în pericol securitatea și siguranța instituției penitenciare; d) pentru imobilizarea unei persoane care manifestă un comportament agresiv sau violent. (2) Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale este permisă numai pentru perioada strict necesară realizării scopului legitim urmărit și încetează imediat ce circumstanțele care au justificat utilizarea acestora au încetat. (3) În situațiile prevăzute la alin. (1) lit. b), persoana care a dispus sau aplicat măsura informează imediat serviciul medical și conducerea instituției penitenciare. (4) Persoana față de care au fost aplicate cătușe sau alte mijloace speciale este monitorizată permanent pe întreaga durată a aplicării măsurii. (5) Aplicarea cătușelor și a altor mijloace	incidentelor, precum și alte aspecte organizatorice privind aplicarea prezentului articol se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, fără a deroga de la prevederile Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc. (7) Aplicarea forței fizice se realizează în conformitate cu Legea nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc și cu prevederile prezentului cod. Articolul 243. Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale (1) Cătușele și alte mijloace speciale pot fi aplicate numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege, în special: a) pentru prevenirea evadării pe durata escortării, transferării sau transportării persoanei condamnate; b) pentru prevenirea vătămării proprii persoane, a altor persoane ori a producerii unor pagube materiale semnificative; c) atunci când există indicii concrete că persoana condamnată poate manifesta acte de violență, poate opune rezistență activă ori poate pune în pericol securitatea și siguranța instituției penitenciare; d) pentru imobilizarea unei persoane care manifestă un comportament agresiv sau violent. (2) Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale este permisă numai pentru perioada strict necesară realizării scopului legitim urmărit și încetează imediat ce circumstanțele care au
--	--	---

		speciale se consemnează în documentele prevăzute de lege, indicându-se motivele aplicării, durata măsurii și identitatea persoanelor implicate. (6) Cătușele și alte mijloace speciale nu pot fi utilizate ca sancțiune disciplinară, măsură de intimidare sau formă de pedeapsă. (7) Procedurile organizatorice privind utilizarea cătușelor și a altor mijloace speciale se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (8) Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale se realizează în conformitate cu Legea nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc și cu prevederile prezentului cod. Articolul 244. Aplicarea armei de foc (1) Arma de foc poate fi utilizată numai în cazurile și condițiile prevăzute de Legea nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc. (2) Personalul sistemului administrației penitenciare poate fi dotat cu armament numai după absolvirea instruirii inițiale și promovarea verificărilor periodice privind cunoașterea regulilor de păstrare, port și utilizare a armelor de foc. (3) Portul și utilizarea armelor de foc în contactul direct cu persoanele condamnate sunt interzise, cu excepția situațiilor excepționale în care acest lucru este indispensabil pentru protejarea vieții sau integrității corporale a persoanelor ori pentru restabilirea securității instituției penitenciare.	justificat utilizarea acestora au încetat. (3) În situațiile prevăzute la alin. (1) lit. b), persoana care a dispus sau aplicat măsura informează imediat serviciul medical și conducerea instituției penitenciare. (4) Persoana față de care au fost aplicate cătușe sau alte mijloace speciale este monitorizată permanent pe întreaga durată a aplicării măsurii. (5) Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale se consemnează în documentele prevăzute de lege, indicându-se motivele aplicării, durata măsurii și identitatea persoanelor implicate. (6) Cătușele și alte mijloace speciale nu pot fi utilizate ca sancțiune disciplinară, măsură de intimidare sau formă de pedeapsă. (7) Procedurile organizatorice privind utilizarea cătușelor și a altor mijloace speciale se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (8) Aplicarea cătușelor și a altor mijloace speciale se realizează în conformitate cu Legea nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc și cu prevederile prezentului cod. Articolul 244. Aplicarea armei de foc (1) Arma de foc poate fi utilizată numai în cazurile și condițiile prevăzute de Legea nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc. (2) Personalul sistemului administrației penitenciare poate fi dotat cu armament numai după absolvirea instruirii inițiale și promovarea
--	--	---	--

		(4) Cazurile și condițiile în care personalul poate avea acces cu arme de foc în zonele de detenție se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea prevederilor Legii nr. 218/2012 și a standardelor de securitate penitenciară. Articolul 245. Efectuarea înregistrărilor audio, video sau foto (1) Efectuarea înregistrărilor audio, video sau foto în instituțiile penitenciare se realizează cu autorizarea conducerii instituției penitenciare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (2) Filmarea, fotografierea sau înregistrarea elementelor de infrastructură, a sistemelor de securitate și a altor obiective a căror divulgare poate afecta securitatea penitenciarului ori siguranța persoanelor este interzisă. Conducerea instituției penitenciare poate autoriza efectuarea unor înregistrări care nu sunt de natură să compromită securitatea penitenciarului ori siguranța persoanelor. (3) Înregistrarea audio, video sau foto a persoanelor condamnate se efectuează cu consimțământul prealabil al acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, a activităților de supraveghere și documentare realizate de autoritățile competente, a investigării incidentelor, a prevenirii rețelilor tratamente ori a exercitării atribuțiilor de control și monitorizare a locurilor de detenție. (4) Instituțiile penitenciare pot utiliza sisteme de înregistrare audio, video și foto pentru realizarea atribuțiilor legale privind siguranța, securitatea, prevenirea incidentelor,	verificărilor periodice privind cunoașterea regulilor de păstrare, port și utilizare a armelor de foc. (3) Portul și utilizarea armelor de foc în contactul direct cu persoanele condamnate sunt interzise, cu excepția situațiilor excepționale în care acest lucru este indispensabil pentru protejarea vieții sau integrității corporale a persoanelor ori pentru restabilirea securității instituției penitenciare. (4) Cazurile și condițiile în care personalul poate avea acces cu arme de foc în zonele de detenție se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea prevederilor Legii nr. 218/2012 și a standardelor de securitate penitenciară. Articolul 245. Efectuarea înregistrărilor audio, video sau foto (1) Efectuarea înregistrărilor audio, video sau foto în instituțiile penitenciare se realizează cu autorizarea conducerii instituției penitenciare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (2) Filmarea, fotografierea sau înregistrarea elementelor de infrastructură, a sistemelor de securitate și a altor obiective a căror divulgare poate afecta securitatea penitenciarului ori siguranța persoanelor este interzisă. Conducerea instituției penitenciare poate autoriza efectuarea unor înregistrări care nu sunt de natură să compromită securitatea penitenciarului ori siguranța persoanelor. (3) Înregistrarea audio, video sau foto a persoanelor condamnate se efectuează cu consimțământul prealabil al acestora, cu excepția
--	--	---	--

		documentarea intervențiilor și protecția persoanelor private de libertate și a personalului. Modul de utilizare, stocare, accesare și păstrare a înregistrărilor se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. (5) Avocatul Poporului, Consiliul pentru Prevenirea Torturii, mecanismele naționale și internaționale de monitorizare a locurilor de detenție instituite potrivit tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și alte autorități competente potrivit legii au acces neîngrădit la utilizarea echipamentelor audio, video și foto necesare exercitării mandatului lor. Articolul 246. Accesul în instituțiile penitenciare (1) Accesul persoanelor și al mijloacelor de transport în instituțiile penitenciare se efectuează în condițiile prezentului cod și ale actelor normative adoptate în aplicarea acestuia, prin punctele de control și acces stabilite de administrația instituției penitenciare. (2) Accesul persoanelor care nu beneficiază de dreptul de acces prevăzut la alin. (3), (5) și (6) se autorizează de către conducerea instituției penitenciare sau de către persoana împuternicită în acest sens și se realizează în condițiile și intervalele stabilite de regulamentul aprobat de Administrația Națională a Penitenciarelor. (3) Pentru exercitarea atribuțiilor legale, au acces în instituțiile penitenciare fără autorizare specială și fără solicitare prealabilă:	cazurilor prevăzute de lege, a activităților de supraveghere și documentare realizate de autoritățile competente, a investigării incidentelor, a prevenirii rețelilor tratamente ori a exercitării atribuțiilor de control și monitorizare a locurilor de detenție. (4) Instituțiile penitenciare pot utiliza sisteme de înregistrare audio, video și foto pentru realizarea atribuțiilor legale privind siguranța, securitatea, prevenirea incidentelor, documentarea intervențiilor și protecția persoanelor private de libertate și a personalului. Modul de utilizare, stocare, accesare și păstrare a înregistrărilor se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. (5) Avocatul Poporului, Consiliul pentru Prevenirea Torturii, mecanismele naționale și internaționale de monitorizare a locurilor de detenție instituite potrivit tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și alte autorități competente potrivit legii au acces neîngrădit la utilizarea echipamentelor audio, video și foto necesare exercitării mandatului lor. Articolul 246. Accesul în instituțiile penitenciare (1) Accesul persoanelor și al mijloacelor de transport în instituțiile penitenciare se efectuează în condițiile prezentului cod și ale actelor normative adoptate în aplicarea acestuia, prin punctele de control și acces stabilite de administrația instituției penitenciare.
--	--	---	--

		a) Președintele Republicii Moldova; b) Președintele Parlamentului, vicepreședinții Parlamentului și deputații în Parlamentul Republicii Moldova, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege; c) Prim-ministrul Republicii Moldova; d) ministrul justiției, secretarul general al Ministerului Justiției și secretarii de stat; e) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului și funcționarii Oficiului Avocatului Poporului desemnați în acest scop; f) membrii Consiliului pentru prevenirea torturii; g) judecătorii și procurorii care exercită atribuții prevăzute de lege în legătură cu executarea măsurilor privative de libertate; h) funcționarii publici cu statut special din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor; i) reprezentanții mecanismelor și organismelor internaționale de monitorizare a locurilor de detenție instituite potrivit tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. (4) Persoanele prevăzute la alin. (3) pot fi însoțite de consilieri, experți, interpreți, personal tehnic sau auxiliar necesar exercitării atribuțiilor lor oficiale. (5) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, membrii Consiliului pentru prevenirea torturii și reprezentanții mecanismelor și organismelor internaționale de monitorizare a locurilor de	(2) Accesul persoanelor care nu beneficiază de dreptul de acces prevăzut la alin. (3), (5) și (6) se autorizează de către conducerea instituției penitenciare sau de către persoana împuternicită în acest sens și se realizează în condițiile și intervalele stabilite de regulamentul aprobat de Administrația Națională a Penitenciarelor. (3) Pentru exercitarea atribuțiilor legale, au acces în instituțiile penitenciare fără autorizare specială și fără solicitare prealabilă: a) Președintele Republicii Moldova; b) Președintele Parlamentului, vicepreședinții Parlamentului și deputații în Parlamentul Republicii Moldova, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege; c) Prim-ministrul Republicii Moldova; d) ministrul justiției, secretarul general al Ministerului Justiției și secretarii de stat; e) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului și funcționarii Oficiului Avocatului Poporului desemnați în acest scop; f) membrii Consiliului pentru prevenirea torturii; g) judecătorii și procurorii care exercită atribuții prevăzute de lege în legătură cu executarea măsurilor privative de libertate; h) funcționarii publici cu statut special din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor; i) reprezentanții mecanismelor și organismelor internaționale de monitorizare a locurilor de detenție instituite potrivit tratatelor
--	--	---	--

		detenție beneficiază de acces neîngrădit în instituțiile penitenciare, pot efectua vizite fără notificare prealabilă, au acces la toate spațiile de detenție și la informațiile necesare exercitării mandatului lor și pot purta întrevăderi confidențiale cu persoanele private de libertate, în condițiile legii și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. (6) Avocații, experții, evaluatorii, medicii, specialiștii, reprezentanții autorităților publice și alte persoane chemate să îndeplinească atribuții prevăzute de lege au acces în instituțiile penitenciare în baza actului de identitate și a documentelor care confirmă calitatea și scopul prezenței lor. (7) Reprezentanții instituțiilor mass-media și ai organizațiilor societății civile pot avea acces în instituțiile penitenciare în baza autorizației eliberate de Administrația Națională a Penitenciarelor, cu respectarea cerințelor de securitate, a dreptului la viață privată al persoanelor private de libertate și a legislației privind protecția datelor cu caracter personal. (8) Accesul în instituțiile penitenciare se efectuează în baza unui act de identitate valabil și, după caz, a documentelor justificative prevăzute de lege. (9) Introducerea și utilizarea aparatelor audio, video și foto în instituțiile penitenciare se efectuează în condițiile art. 245. (10) Procedura de acces al persoanelor și mijloacelor de transport în instituțiile penitenciare se stabilește prin regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a	internaționale la care Republica Moldova este parte. (4) Persoanele prevăzute la alin. (3) pot fi însoțite de consilieri, experți, interpreți, personal tehnic sau auxiliar necesar exercitării atribuțiilor lor oficiale. (5) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, membrii Consiliului pentru prevenirea torturii și reprezentanții mecanismelor și organismelor internaționale de monitorizare a locurilor de detenție beneficiază de acces neîngrădit în instituțiile penitenciare, pot efectua vizite fără notificare prealabilă, au acces la toate spațiile de detenție și la informațiile necesare exercitării mandatului lor și pot purta întrevăderi confidențiale cu persoanele private de libertate, în condițiile legii și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. (6) Avocații, experții, evaluatorii, medicii, specialiștii, reprezentanții autorităților publice și alte persoane chemate să îndeplinească atribuții prevăzute de lege au acces în instituțiile penitenciare în baza actului de identitate și a documentelor care confirmă calitatea și scopul prezenței lor. (7) Reprezentanții instituțiilor mass-media și ai organizațiilor societății civile pot avea acces în instituțiile penitenciare în baza autorizației eliberate de Administrația Națională a Penitenciarelor, cu respectarea cerințelor de securitate, a dreptului la viață privată al persoanelor private de libertate și a legislației privind protecția datelor cu caracter personal.
--	--	---	--

		Penitenciarelor. Articolul 247. Controlul de securitate la accesul în instituțiile penitenciare (1) În scopul prevenirii introducerii în instituțiile penitenciare a obiectelor, substanțelor și bunurilor interzise, al prevenirii evadărilor, menținerii ordinii și disciplinei, precum și al asigurării securității instituției penitenciare și siguranței persoanelor, persoanele, bunurile și mijloacele de transport care acced în instituțiile penitenciare sunt supuse controlului de securitate. (2) Controlul de securitate se efectuează prin verificarea documentelor, utilizarea mijloacelor tehnice de control, examinarea bunurilor și mijloacelor de transport, precum și prin alte măsuri prevăzute de lege. (3) Măsurile de control de securitate trebuie să fie necesare, adecvate și proporționale scopului urmărit și să respecte demnitatea umană, viața privată și celelalte drepturi fundamentale ale persoanei. (4) Controlul corporal se efectuează numai în cazurile și condițiile prevăzute de prezentul cod și numai atunci când este necesar pentru atingerea scopurilor prevăzute la alin. (1). (5) Persoanele prevăzute la art. 246 alin. (3), (5) și (6) nu sunt exceptate de la măsurile de control de securitate, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege sau de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. (6) Măsurile de securitate aplicate la accesul în instituțiile penitenciare nu pot avea ca efect împiedicarea exercitării atribuțiilor legale	(8) Accesul în instituțiile penitenciare se efectuează în baza unui act de identitate valabil și, după caz, a documentelor justificative prevăzute de lege. (9) Introducerea și utilizarea aparatelor audio, video și foto în instituțiile penitenciare se efectuează în condițiile art. 245. (10) Procedura de acces al persoanelor și mijloacelor de transport în instituțiile penitenciare se stabilește prin regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 247. Controlul de securitate la accesul în instituțiile penitenciare (1) În scopul prevenirii introducerii în instituțiile penitenciare a obiectelor, substanțelor și bunurilor interzise, al prevenirii evadărilor, menținerii ordinii și disciplinei, precum și al asigurării securității instituției penitenciare și siguranței persoanelor, persoanele, bunurile și mijloacele de transport care acced în instituțiile penitenciare sunt supuse controlului de securitate. (2) Controlul de securitate se efectuează prin verificarea documentelor, utilizarea mijloacelor tehnice de control, examinarea bunurilor și mijloacelor de transport, precum și prin alte măsuri prevăzute de lege. (3) Măsurile de control de securitate trebuie să fie necesare, adecvate și proporționale scopului urmărit și să respecte demnitatea umană, viața privată și celelalte drepturi fundamentale ale persoanei. (4) Controlul corporal se efectuează numai
--	--	--	---

	ale autorităților publice, instituțiilor de monitorizare, mecanismelor naționale de prevenire a torturii și organismelor internaționale prevăzute la art. 246. (7) Procedura și modalitățile de efectuare a controlului de securitate se stabilesc prin regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 248. Refuzul accesului în instituțiile penitenciare (1) Accesul în instituțiile penitenciare poate fi refuzat numai dacă: a) nu poate fi stabilită identitatea persoanei; b) persoana refuză să se supună controlului de securitate prevăzut de lege; c) asupra persoanei ori în bunurile sau mijlocul de transport utilizat sunt depistate obiecte, substanțe sau bunuri a căror introducere este interzisă; d) există indici rezonabili că accesul persoanei ar genera un risc real și iminent pentru securitatea instituției penitenciare ori pentru siguranța persoanelor. (2) Refuzul accesului se dispune prin decizie motivată a conducerii instituției penitenciare sau a persoanei împuternicite în acest sens și se comunică de îndată persoanei vizate. (3) Refuzul accesului trebuie să respecte principiul legalității, necesității și proporționalității și nu poate fi întemeiat pe motive discriminatorii. (4) Refuzul accesului persoanelor	în cazurile și condițiile prevăzute de prezentul cod și numai atunci când este necesar pentru atingerea scopurilor prevăzute la alin. (1). (5) Persoanele prevăzute la art. 246 alin. (3), (5) și (6) nu sunt exceptate de la măsurile de control de securitate, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege sau de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. (6) Măsurile de securitate aplicate la accesul în instituțiile penitenciare nu pot avea ca efect împiedicarea exercitării atribuțiilor legale ale autorităților publice, instituțiilor de monitorizare, mecanismelor naționale de prevenire a torturii și organismelor internaționale prevăzute la art. 246. (7) Procedura și modalitățile de efectuare a controlului de securitate se stabilesc prin regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 248. Refuzul accesului în instituțiile penitenciare (1) Accesul în instituțiile penitenciare poate fi refuzat numai dacă: a) nu poate fi stabilită identitatea persoanei; b) persoana refuză să se supună controlului de securitate prevăzut de lege; c) asupra persoanei ori în bunurile sau mijlocul de transport utilizat sunt depistate obiecte, substanțe sau bunuri a căror introducere este interzisă; d) există indici rezonabili că accesul persoanei ar genera un risc real și iminent pentru securitatea instituției penitenciare ori pentru
--	---	---

		prevăzute la art. 246 alin. (3) și (5) poate fi dispus numai în situații excepționale, strict necesare pentru înlăturarea unui pericol real și iminent pentru securitatea instituției penitenciare ori pentru siguranța persoanelor și numai pe durata existenței acestui pericol. (5) Refuzul accesului persoanelor prevăzute la art. 246 alin. (5) se comunică imediat Avocatului Poporului și directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu indicarea motivelor care au justificat măsura. (6) Autoritățile și funcționarii din cadrul sistemului administrației penitenciare sunt obligați să faciliteze exercitarea atribuțiilor persoanelor și instituțiilor prevăzute la art. 246 alin. (3) și (5) și nu pot împiedica, restrânge sau întârzia în mod nejustificat accesul acestora la instituțiile penitenciare, spațiile de detenție, informațiile și documentele la care au drept de acces potrivit legii. (7) Refuzul accesului poate fi contestat în condițiile legii. Articolul 249. Dispoziții generale privind perchezițiile și controalele de securitate (1) Perchezițiile și controalele de securitate în instituțiile penitenciare se efectuează numai în condițiile legii, în scopul prevenirii și descoperirii faptelor ilicite, menținerii ordinii și securității instituției penitenciare, prevenirii situațiilor de risc, precum și al depistării și ridicării obiectelor, bunurilor și substanțelor interzise. (2) Perchezițiile și controalele de securitate se efectuează cu respectarea principiilor	siguranța persoanelor. (2) Refuzul accesului se dispune prin decizie motivată a conducerii instituției penitenciare sau a persoanei împuternicite în acest sens și se comunică de îndată persoanei vizate. (3) Refuzul accesului trebuie să respecte principiul legalității, necesității și proporționalității și nu poate fi întemeiat pe motive discriminatorii. (4) Refuzul accesului persoanelor prevăzute la art. 246 alin. (3) și (5) poate fi dispus numai în situații excepționale, strict necesare pentru înlăturarea unui pericol real și iminent pentru securitatea instituției penitenciare ori pentru siguranța persoanelor și numai pe durata existenței acestui pericol. (5) Refuzul accesului persoanelor prevăzute la art. 246 alin. (5) se comunică imediat Avocatului Poporului și directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu indicarea motivelor care au justificat măsura. (6) Autoritățile și funcționarii din cadrul sistemului administrației penitenciare sunt obligați să faciliteze exercitarea atribuțiilor persoanelor și instituțiilor prevăzute la art. 246 alin. (3) și (5) și nu pot împiedica, restrânge sau întârzia în mod nejustificat accesul acestora la instituțiile penitenciare, spațiile de detenție, informațiile și documentele la care au drept de acces potrivit legii. (7) Refuzul accesului poate fi contestat în condițiile legii. Articolul 249. Dispoziții generale privind
--	--	---	---

	legalității, necesității, proporționalității, respectării demnității umane, protecției vieții private și intervenției minime. (3) Condamnații sunt obligați să se supună perchezițiilor și controalelor de securitate efectuate în condițiile prezentului cod. (4) Perchezițiile și controalele de securitate se efectuează, de regulă, în intervalul cuprins între ora deșteptării și ora stingerii. (5) În afara intervalului prevăzut la alin. (4), perchezițiile pot fi efectuate dacă: a) acțiunea a fost începută anterior orei stingerii; b) există indicii privind pregătirea, tentativa sau comiterea unei infracțiuni ori a unei alte fapte ilicite; c) există motive rezonabile să se creadă că persoana deține ori ascunde obiecte, bunuri sau substanțe interzise și amânarea percheziției ar compromite realizarea scopurilor prevăzute la alin. (1); d) există un pericol real și iminent pentru securitatea instituției penitenciare ori pentru siguranța persoanelor. (6) În timpul perchezițiilor și controalelor de securitate pot fi utilizate mijloace tehnice speciale, sisteme electronice de detectare și câini de serviciu special instruiți. (7) Obiectele, bunurile și substanțele interzise depistate se ridică și se gestionează în condițiile legii. (8) Distrugerea obiectelor ori substanțelor confecționate sau preparate artizanal în instituția penitenciară se efectuează în baza unui proces-	perchezițiilor și controalele de securitate (1) Perchezițiile și controalele de securitate în instituțiile penitenciare se efectuează numai în condițiile legii, în scopul prevenirii și descoperirii faptelor ilicite, menținerii ordinii și securității instituției penitenciare, prevenirii situațiilor de risc, precum și al depistării și ridicării obiectelor, bunurilor și substanțelor interzise. (2) Perchezițiile și controalele de securitate se efectuează cu respectarea principiilor legalității, necesității, proporționalității, respectării demnității umane, protecției vieții private și intervenției minime. (3) Condamnații sunt obligați să se supună perchezițiilor și controalelor de securitate efectuate în condițiile prezentului cod. (4) Perchezițiile și controalele de securitate se efectuează, de regulă, în intervalul cuprins între ora deșteptării și ora stingerii. (5) În afara intervalului prevăzut la alin. (4), perchezițiile pot fi efectuate dacă: a) acțiunea a fost începută anterior orei stingerii; b) există indicii privind pregătirea, tentativa sau comiterea unei infracțiuni ori a unei alte fapte ilicite; c) există motive rezonabile să se creadă că persoana deține ori ascunde obiecte, bunuri sau substanțe interzise și amânarea percheziției ar compromite realizarea scopurilor prevăzute la alin. (1); d) există un pericol real și iminent pentru securitatea instituției penitenciare ori pentru
--	---	--

		verbal și potrivit procedurii stabilite de regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. (9) Procedura de efectuare a perchezițiilor și controalelor de securitate, modalitatea de documentare și evidență a acestora, precum și utilizarea mijloacelor tehnice speciale se stabilesc prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 250. Percheziția corporală (1) Percheziția corporală reprezintă examinarea exterioară a persoanei și a îmbrăcămintei acesteia în scopul depistării obiectelor, bunurilor sau substanțelor interzise. (2) Percheziția corporală poate fi efectuată la intrarea sau ieșirea din instituția penitenciară, înainte și după întrevederi, transferuri, escortări, participarea la activități ori în alte situații justificate de necesități de securitate și siguranță. (3) Percheziția corporală se efectuează cu respectarea demnității umane, a vieții private și a principiului proporționalității. (4) Percheziția corporală se realizează de către persoane de același sex cu persoana percheziționată. (5) În măsura posibilului, percheziția corporală se efectuează prin utilizarea mijloacelor tehnice de control și a altor metode mai puțin intruzive. (6) Refuzul nejustificat de a se supune percheziției corporale constituie abatere disciplinară. Articolul 251. Percheziția corporală amănunțită	siguranța persoanelor. (6) În timpul perchezițiilor și controalelor de securitate pot fi utilizate mijloace tehnice speciale, sisteme electronice de detectare și câini de serviciu special instruiți. (7) Obiectele, bunurile și substanțele interzise depistate se ridică și se gestionează în condițiile legii. (8) Distrugerea obiectelor ori substanțelor confecționate sau preparate artizanal în instituția penitenciară se efectuează în baza unui proces-verbal și potrivit procedurii stabilite de regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. (9) Procedura de efectuare a perchezițiilor și controalelor de securitate, modalitatea de documentare și evidență a acestora, precum și utilizarea mijloacelor tehnice speciale se stabilesc prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 250. Percheziția corporală (1) Percheziția corporală reprezintă examinarea exterioară a persoanei și a îmbrăcămintei acesteia în scopul depistării obiectelor, bunurilor sau substanțelor interzise. (2) Percheziția corporală poate fi efectuată la intrarea sau ieșirea din instituția penitenciară, înainte și după întrevederi, transferuri, escortări, participarea la activități ori în alte situații justificate de necesități de securitate și siguranță. (3) Percheziția corporală se efectuează cu respectarea demnității umane, a vieții private și a principiului proporționalității. (4) Percheziția corporală se realizează de
--	--	---	--

		(1) Percheziția corporală amănunțită reprezintă examinarea detaliată a corpului unei persoane prin solicitarea îndepărtării integrale sau parțiale a articolelor de îmbrăcăminte, în scopul depistării obiectelor, bunurilor ori substanțelor interzise ascunse asupra acesteia. (2) Percheziția corporală amănunțită poate fi efectuată numai dacă: a) există motive rezonabile să se creadă că persoana deține obiecte, bunuri sau substanțe interzise; b) scopul urmărit nu poate fi realizat prin metode mai puțin intruzive. (3) Percheziția corporală amănunțită se efectuează individual, într-un spațiu care asigură respectarea vieții private și a demnității persoanei. (4) Este interzisă efectuarea percheziției corporale amănunțite în prezența altor condamnați sau a personalului care nu participă nemijlocit la efectuarea acesteia. (5) Percheziția corporală amănunțită se efectuează de către persoane de același sex cu persoana percheziționată. (6) Îndepărtarea articolelor de îmbrăcăminte se realizează etapizat, evitând pe cât posibil expunerea simultană a întregului corp al persoanei percheziționate. (7) În cadrul percheziției corporale amănunțite sunt interzise exercițiile fizice, genuflexiunile, săriturile, pozițiile corporale degradante, metodele umilitoare sau orice alte procedee care aduc atingere demnității umane. (8) Perchezițiile corporale amănunțite nu	către persoane de același sex cu persoana percheziționată. (5) În măsura posibilului, percheziția corporală se efectuează prin utilizarea mijloacelor tehnice de control și a altor metode mai puțin intruzive. (6) Refuzul nejustificat de a se supune percheziției corporale constituie abatere disciplinară. Articolul 251. Percheziția corporală amănunțită (1) Percheziția corporală amănunțită reprezintă examinarea detaliată a corpului unei persoane prin solicitarea îndepărtării integrale sau parțiale a articolelor de îmbrăcăminte, în scopul depistării obiectelor, bunurilor ori substanțelor interzise ascunse asupra acesteia. (2) Percheziția corporală amănunțită poate fi efectuată numai dacă: a) există motive rezonabile să se creadă că persoana deține obiecte, bunuri sau substanțe interzise; b) scopul urmărit nu poate fi realizat prin metode mai puțin intruzive. (3) Percheziția corporală amănunțită se efectuează individual, într-un spațiu care asigură respectarea vieții private și a demnității persoanei. (4) Este interzisă efectuarea percheziției corporale amănunțite în prezența altor condamnați sau a personalului care nu participă nemijlocit la efectuarea acesteia. (5) Percheziția corporală amănunțită se efectuează de către persoane de același sex cu
--	--	--	--

	pot fi efectuate în mod automat, repetitiv sau de rutină, fără o evaluare individuală a necesității acestora. (9) Efectuarea percheziției corporale amănunțite se consemnează în documentele de evidență prevăzute de regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. (10) Perchezițiile corporale amănunțite nu pot fi utilizate ca măsură disciplinară, de intimidare, hărțuire, constrângere sau represalii. Articolul 252. Examinarea cavităților corporale (1) Examinarea cavităților corporale reprezintă verificarea medicală a cavităților naturale ale corpului în scopul depistării obiectelor, bunurilor sau substanțelor interzise ascunse în interiorul acestora. (2) Examinarea cavităților corporale poate fi efectuată numai în cazuri excepționale, dacă: a) există motive rezonabile să se creadă că persoana ascunde obiecte, bunuri sau substanțe interzise în cavitățile corporale; b) nu există alte metode eficiente și mai puțin intruzive pentru atingerea scopului urmărit. (3) În cazul în care există posibilitatea utilizării unor metode tehnice, imagistice sau medicale mai puțin intruzive, acestea se aplică cu prioritate. (4) Examinarea cavităților corporale se dispune prin decizie motivată a conducerii instituției penitenciare sau a persoanei împuternicite în acest sens. (5) Examinarea cavităților corporale se	persoana percheziționată. (6) Îndepărtarea articolelor de îmbrăcăminte se realizează etapizat, evitând pe cât posibil expunerea simultană a întregului corp al persoanei percheziționate. (7) În cadrul percheziției corporale amănunțite sunt interzise exercițiile fizice, genuflexiunile, săriturile, pozițiile corporale degradante, metodele umilitoare sau orice alte procedee care aduc atingere demnității umane. (8) Perchezițiile corporale amănunțite nu pot fi efectuate în mod automat, repetitiv sau de rutină, fără o evaluare individuală a necesității acestora. (9) Efectuarea percheziției corporale amănunțite se consemnează în documentele de evidență prevăzute de regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. (10) Perchezițiile corporale amănunțite nu pot fi utilizate ca măsură disciplinară, de intimidare, hărțuire, constrângere sau represalii. Articolul 252. Examinarea cavităților corporale (1) Examinarea cavităților corporale reprezintă verificarea medicală a cavităților naturale ale corpului în scopul depistării obiectelor, bunurilor sau substanțelor interzise ascunse în interiorul acestora. (2) Examinarea cavităților corporale poate fi efectuată numai în cazuri excepționale, dacă: a) există motive rezonabile să se creadă că persoana ascunde obiecte, bunuri sau substanțe interzise în cavitățile corporale;
--	---	--

		efectuează exclusiv de către personal medical calificat, cu respectarea regulilor profesionale aplicabile și a demnității persoanei. (6) Examinarea se efectuează într-un spațiu care asigură confidențialitatea și protecția vieții private. (7) Personalul care nu participă la actul medical nu poate fi prezent în timpul examinării, cu excepția cazurilor în care prezența acestuia este strict necesară pentru prevenirea unui pericol real și iminent pentru siguranța persoanelor. (8) Examinarea cavităților corporale se consemnează într-un proces-verbal și în documentația medicală corespunzătoare, cu indicarea motivelor care au justificat efectuarea acesteia. (9) Persoana examinată este informată despre motivele efectuării examinării și despre drepturile sale, într-o manieră adaptată capacității sale de înțelegere. (10) Examinarea cavităților corporale nu poate fi utilizată ca măsură disciplinară, de constrângere, intimidare, hărțuire sau represalii. (11) Procedura de dispunere, efectuare, documentare și evidență a examinărilor cavităților corporale se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea prezentului cod și a standardelor internaționale privind prevenirea torturii și a tratamentelor inumane sau degradante. Articolul 253. Documentarea perchezițiilor intruzive (1) Efectuarea perchezițiilor corporale	b) nu există alte metode eficiente și mai puțin intruzive pentru atingerea scopului urmărit. (3) În cazul în care există posibilitatea utilizării unor metode tehnice, imagistice sau medicale mai puțin intruzive, acestea se aplică cu prioritate. (4) Examinarea cavităților corporale se dispune prin decizie motivată a conducerii instituției penitenciare sau a persoanei împuternicite în acest sens. (5) Examinarea cavităților corporale se efectuează exclusiv de către personal medical calificat, cu respectarea regulilor profesionale aplicabile și a demnității persoanei. (6) Examinarea se efectuează într-un spațiu care asigură confidențialitatea și protecția vieții private. (7) Personalul care nu participă la actul medical nu poate fi prezent în timpul examinării, cu excepția cazurilor în care prezența acestuia este strict necesară pentru prevenirea unui pericol real și iminent pentru siguranța persoanelor. (8) Examinarea cavităților corporale se consemnează într-un proces-verbal și în documentația medicală corespunzătoare, cu indicarea motivelor care au justificat efectuarea acesteia. (9) Persoana examinată este informată despre motivele efectuării examinării și despre drepturile sale, într-o manieră adaptată capacității sale de înțelegere. (10) Examinarea cavităților corporale nu poate fi utilizată ca măsură disciplinară, de
--	--	---	--

		amănunțite și a examinărilor cavităților corporale se consemnează în registrele și documentele prevăzute de regulament. (2) Documentarea trebuie să conțină cel puțin: a) data, ora și locul efectuării măsurii; b) identitatea persoanei vizate; c) motivele care au justificat efectuarea măsurii; d) identitatea persoanelor care au efectuat măsura; e) rezultatele măsurii. (3) Documentele prevăzute la alin. (2) se păstrează în condițiile legii și pot fi consultate de autoritățile competente de control, de procuror, de instanța de judecată și de mecanismele naționale și internaționale de monitorizare a locurilor de detenție. (4) Evidența prevăzută de prezentul articol constituie garanție împotriva utilizării arbitrare a măsurilor prevăzute la art. 251 și 252. Articolul 254. Transportarea condamnaților (1) Transportarea condamnaților se efectuează în scopul transferării între instituțiile penitenciare, prezentării la instanțele judecătorești, organele judiciare, autoritățile publice competente, instituțiile medicale, punctele de lucru sau în alte cazuri prevăzute de lege. (2) Transportarea condamnaților se efectuează, de regulă, cu mijloace speciale de transport aflate în dotarea sistemului administrației penitenciare.	constrângere, intimidare, hărțuire sau represalii. (11) Procedura de dispunere, efectuare, documentare și evidență a examinărilor cavităților corporale se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea prezentului cod și a standardelor internaționale privind prevenirea torturii și a tratamentelor inumane sau degradante. Articolul 253. Documentarea perchezițiilor intruzive (1) Efectuarea perchezițiilor corporale amănunțite și a examinărilor cavităților corporale se consemnează în registrele și documentele prevăzute de regulament. (2) Documentarea trebuie să conțină cel puțin: a) data, ora și locul efectuării măsurii; b) identitatea persoanei vizate; c) motivele care au justificat efectuarea măsurii; d) identitatea persoanelor care au efectuat măsura; e) rezultatele măsurii. (3) Documentele prevăzute la alin. (2) se păstrează în condițiile legii și pot fi consultate de autoritățile competente de control, de procuror, de instanța de judecată și de mecanismele naționale și internaționale de monitorizare a locurilor de detenție. (4) Evidența prevăzută de prezentul articol constituie garanție împotriva utilizării arbitrare a măsurilor prevăzute la art. 251 și 252. Articolul 254. Transportarea
--	--	---	--

		(3) Mijloacele speciale de transport utilizate pentru transportarea condamnaților trebuie să asigure condiții corespunzătoare de securitate și siguranță, ventilație, iluminare, temperatură adecvată, spațiu adecvat numărului de persoane transportate și duratei transportului, precum și protecție împotriva condițiilor climaterice nefavorabile. (4) Este interzisă transportarea condamnaților în condiții care le-ar putea cauza suferințe, dificultăți fizice, disconfort excesiv ori umilințe care depășesc nivelul inevitabil inerent executării pedepsei. (5) În cazul transferului între instituții penitenciare, al transferului internațional sau în situații de urgență, transportarea condamnaților poate fi efectuată și cu mijloace de transport feroviar, aerian ori auto aparținând altor autorități sau operatori de transport, cu respectarea garanțiilor prevăzute de prezentul cod. (6) Transportarea condamnaților la punctele de lucru exterioare poate fi efectuată cu mijloace de transport aparținând agentului economic, dacă sunt respectate condițiile de securitate, siguranță și demnitate prevăzute de lege. (7) Transportarea condamnaților se efectuează cu respectarea criteriilor de separare stabilite de prezentul cod, precum și a cerințelor privind protecția vieții, sănătății și integrității persoanelor transportate. (8) În timpul transportării se iau toate măsurile rezonabile pentru a reduce expunerea condamnaților privirii publice și pentru a le	condamnaților (1) Transportarea condamnaților se efectuează în scopul transferării între instituțiile penitenciare, prezentării la instanțele judecătorești, organele judiciare, autoritățile publice competente, instituțiile medicale, punctele de lucru sau în alte cazuri prevăzute de lege. (2) Transportarea condamnaților se efectuează, de regulă, cu mijloace speciale de transport aflate în dotarea sistemului administrației penitenciare. (3) Mijloacele speciale de transport utilizate pentru transportarea condamnaților trebuie să asigure condiții corespunzătoare de securitate și siguranță, ventilație, iluminare, temperatură adecvată, spațiu adecvat numărului de persoane transportate și duratei transportului, precum și protecție împotriva condițiilor climaterice nefavorabile. (4) Este interzisă transportarea condamnaților în condiții care le-ar putea cauza suferințe, dificultăți fizice, disconfort excesiv ori umilințe care depășesc nivelul inevitabil inerent executării pedepsei. (5) În cazul transferului între instituții penitenciare, al transferului internațional sau în situații de urgență, transportarea condamnaților poate fi efectuată și cu mijloace de transport feroviar, aerian ori auto aparținând altor autorități sau operatori de transport, cu respectarea garanțiilor prevăzute de prezentul cod. (6) Transportarea condamnaților la
--	--	---	---

	proteja identitatea, reputația și viața privată împotriva insultelor, curiozității publice ori oricărei forme de publicitate nedorită. (9) În cazul transporturilor de durată, condamnaților li se asigură acces la apă potabilă, hrană, grup sanitar, asistență medicală și, după caz, condiții adecvate de odihnă. (10) La transportarea femeilor gravide, persoanelor cu dizabilități, persoanelor în vârstă, persoanelor bolnave sau a altor persoane cu necesități speciale se ține cont de necesitățile specifice ale acestora și se asigură măsurile de protecție necesare. (11) Este interzisă transportarea condamnaților în compartimente ori spații care, prin dimensiunile, configurația sau condițiile materiale ale acestora, pot afecta sănătatea, siguranța ori demnitatea persoanei transportate. (12) Aplicarea mijloacelor speciale și a mijloacelor de imobilizare în timpul transportării condamnaților se efectuează numai în baza unei evaluări individuale a riscurilor și cu respectarea principiilor necesității și proporționalității. (13) Transportarea condamnaților se efectuează în conformitate cu prezentul cod și cu regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 255. Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnaților (1) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnaților pentru transferul între instituțiile penitenciare, prezentarea la instanțele judecătorești, organele judiciare, autoritățile publice competente sau instituțiile	punctele de lucru exterioare poate fi efectuată cu mijloace de transport aparținând agentului economic, dacă sunt respectate condițiile de securitate, siguranță și demnitate prevăzute de lege. (7) Transportarea condamnaților se efectuează cu respectarea criteriilor de separare stabilite de prezentul cod, precum și a cerințelor privind protecția vieții, sănătății și integrității persoanelor transportate. (8) În timpul transportării se iau toate măsurile rezonabile pentru a reduce expunerea condamnaților privirii publice și pentru a le proteja identitatea, reputația și viața privată împotriva insultelor, curiozității publice ori oricărei forme de publicitate nedorită. (9) În cazul transporturilor de durată, condamnaților li se asigură acces la apă potabilă, hrană, grup sanitar, asistență medicală și, după caz, condiții adecvate de odihnă. (10) La transportarea femeilor gravide, persoanelor cu dizabilități, persoanelor în vârstă, persoanelor bolnave sau a altor persoane cu necesități speciale se ține cont de necesitățile specifice ale acestora și se asigură măsurile de protecție necesare. (11) Este interzisă transportarea condamnaților în compartimente ori spații care, prin dimensiunile, configurația sau condițiile materiale ale acestora, pot afecta sănătatea, siguranța ori demnitatea persoanei transportate. (12) Aplicarea mijloacelor speciale și a mijloacelor de imobilizare în timpul transportării condamnaților se efectuează numai în baza unei
--	---	--

	medicale contractate de sistemul administrației penitenciare se suportă din bugetul de stat. (2) Cheltuielile ocazionate de transferul internațional al condamnaților se suportă din bugetul de stat, în condițiile tratatelor internaționale aplicabile și ale legislației naționale. Acestea pot fi suportate și de rudele sau reprezentantul condamnatului, cu acordul expres al acestora. (3) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnaților la punctele de lucru ale agenților economici se suportă de către agenții economici respectivi. (4) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnatului în afara instituției penitenciare pentru motive personale, familiale sau în alte situații prevăzute de lege se suportă de către condamnat, conform tarifelor aprobate de Guvern. (5) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnatului în situații generate prin conduita culpabilă a acestuia se suportă de condamnat numai în cazurile expres prevăzute de lege și conform tarifelor aprobate de Guvern. (6) Obligația de suportare a cheltuielilor prevăzute la alin. (2)-(5) nu poate avea ca efect restrângerea drepturilor garantate de lege persoanei condamnate și nu poate împiedica exercitarea dreptului la apărare, accesul la justiție, accesul la asistență medicală sau menținerea relațiilor familiale. (7) În cazul în care condamnatul nu dispune de mijloace financiare suficiente, cheltuielile prevăzute la alin. (4) și (5) pot fi	evaluări individuale a riscurilor și cu respectarea principiilor necesității și proporționalității. (13) Transportarea condamnaților se efectuează în conformitate cu prezentul cod și cu regulamentul aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 255. Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnaților (1) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnaților pentru transferul între instituțiile penitenciare, prezentarea la instanțele judecătorești, organele judiciare, autoritățile publice competente sau instituțiile medicale contractate de sistemul administrației penitenciare se suportă din bugetul de stat. (2) Cheltuielile ocazionate de transferul internațional al condamnaților se suportă din bugetul de stat, în condițiile tratatelor internaționale aplicabile și ale legislației naționale. Acestea pot fi suportate și de rudele sau reprezentantul condamnatului, cu acordul expres al acestora. (3) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnaților la punctele de lucru ale agenților economici se suportă de către agenții economici respectivi. (4) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnatului în afara instituției penitenciare pentru motive personale, familiale sau în alte situații prevăzute de lege se suportă de către condamnat, conform tarifelor aprobate de Guvern. (5) Cheltuielile ocazionate de transportarea condamnatului în situații generate
--	---	---

	suportate integral sau parțial din bugetul de stat, în condițiile stabilite de Guvern. (8) În situații umanitare excepționale, în special cele legate de menținerea relațiilor familiale, protecția interesului superior al copilului, starea gravă de sănătate, decesul sau alte circumstanțe excepționale care afectează membrii familiei condamnatului, cheltuielile prevăzute la alin. (4) pot fi suportate integral sau parțial din bugetul de stat, în condițiile stabilite de Guvern. (9) Procedura de calcul, evidență, suportare și recuperare a cheltuielilor prevăzute de prezentul articol se stabilește de Guvern. Articolul 256. Criteriile de separare aplicabile persoanelor condamnate (1) Pe parcursul detenției, instituția penitenciară asigură separarea condamnaților în măsura necesară pentru protejarea vieții, integrității fizice, securității și siguranței persoanelor deținute, precum și pentru realizarea individualizării executării pedepsei. (2) Separarea condamnaților se realizează, după caz, potrivit următoarelor criterii: a) minorii de adulți; b) bărbații de femei; c) persoanele condamnate de persoanele față de care sunt aplicate măsuri preventive; d) persoanele a căror viață, integritate fizică, securitate sau siguranță pot fi puse în pericol de contactul cu alte persoane deținute, în baza evaluării individuale a riscurilor; e) în funcție de regimul de executare stabilit și de necesitățile de individualizare a	prin conduita culpabilă a acestuia se suportă de condamnat numai în cazurile expres prevăzute de lege și conform tarifelor aprobate de Guvern. (6) Obligația de suportare a cheltuielilor prevăzute la alin. (2)-(5) nu poate avea ca efect restrângerea drepturilor garantate de lege persoanei condamnate și nu poate împiedica exercitarea dreptului la apărare, accesul la justiție, accesul la asistență medicală sau menținerea relațiilor familiale. (7) În cazul în care condamnatul nu dispune de mijloace financiare suficiente, cheltuielile prevăzute la alin. (4) și (5) pot fi suportate integral sau parțial din bugetul de stat, în condițiile stabilite de Guvern. (8) În situații umanitare excepționale, în special cele legate de menținerea relațiilor familiale, protecția interesului superior al copilului, starea gravă de sănătate, decesul sau alte circumstanțe excepționale care afectează membrii familiei condamnatului, cheltuielile prevăzute la alin. (4) pot fi suportate integral sau parțial din bugetul de stat, în condițiile stabilite de Guvern. (9) Procedura de calcul, evidență, suportare și recuperare a cheltuielilor prevăzute de prezentul articol se stabilește de Guvern. Articolul 256. Criteriile de separare aplicabile persoanelor condamnate (1) Pe parcursul detenției, instituția penitenciară asigură separarea condamnaților în măsura necesară pentru protejarea vieții, integrității fizice, securității și siguranței persoanelor deținute, precum și pentru realizarea
--	--	--

		executării pedepsei. (3) În baza evaluării individuale a riscurilor și necesităților, instituția penitenciară poate aplica și alte măsuri de separare necesare pentru protejarea vieții, integrității fizice, securității ori siguranței persoanelor deținute sau pentru menținerea ordinii în instituția penitenciară. (4) Aplicarea măsurilor de separare se motivează și se consemnează în documentele prevăzute de lege. (5) Necesitatea menținerii măsurilor de separare se reexaminează periodic și ori de câte ori apar circumstanțe noi relevante. (6) Criteriile de separare prevăzute de prezentul articol se aplică în mod corespunzător și în timpul transportării condamnaților. (7) Aplicarea măsurilor de separare nu poate avea ca efect restrângerea drepturilor condamnatului mai mult decât este necesar pentru atingerea scopului urmărit. (8) Aplicarea măsurilor de separare se efectuează cu respectarea principiilor prevăzute la art. 167. Articolul 257. Activitatea specială de investigații în instituțiile penitenciare (1) În instituțiile penitenciare se desfășoară activitatea specială de investigații în condițiile Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații și ale altor acte normative aplicabile. (2) Activitatea specială de investigații în instituțiile penitenciare se realizează în scopul prevenirii, descoperirii și combaterii faptelor ilicite, prevenirii evadărilor, identificării	individualizării executării pedepsei. (2) Separarea condamnaților se realizează, după caz, potrivit următoarelor criterii: a) minorii de adulți; b) bărbații de femei; c) persoanele condamnate de persoanele față de care sunt aplicate măsuri preventive; d) persoanele a căror viață, integritate fizică, securitate sau siguranță pot fi puse în pericol de contactul cu alte persoane deținute, în baza evaluării individuale a riscurilor; e) în funcție de regimul de executare stabilit și de necesitățile de individualizare a executării pedepsei. (3) În baza evaluării individuale a riscurilor și necesităților, instituția penitenciară poate aplica și alte măsuri de separare necesare pentru protejarea vieții, integrității fizice, securității ori siguranței persoanelor deținute sau pentru menținerea ordinii în instituția penitenciară. (4) Aplicarea măsurilor de separare se motivează și se consemnează în documentele prevăzute de lege. (5) Necesitatea menținerii măsurilor de separare se reexaminează periodic și ori de câte ori apar circumstanțe noi relevante. (6) Criteriile de separare prevăzute de prezentul articol se aplică în mod corespunzător și în timpul transportării condamnaților. (7) Aplicarea măsurilor de separare nu poate avea ca efect restrângerea drepturilor condamnatului mai mult decât este necesar pentru atingerea scopului urmărit.
--	--	--	--

		riscurilor la adresa securității și siguranței detenției, protecției persoanelor aflate în detenție și a personalului penitenciar, precum și al realizării altor sarcini prevăzute de lege. (3) Activitatea specială de investigații se desfășoară cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, a principiilor legalității, necesității și proporționalității, precum și a principiilor prevăzute la art. 167. (4) Organizarea și desfășurarea activității speciale de investigații nu poate avea ca efect restrângerea drepturilor persoanelor condamnate dincolo de limitele și condițiile prevăzute de lege. Articolul 257¹. Măsuri de protecție și siguranță personală (1) În cazul în care există motive rezonabile să se creadă că viața, sănătatea, integritatea fizică ori siguranța personală a unui condamnat este pusă în pericol sau că acesta a fost supus unor acte de violență, abuz, intimidare ori altor acțiuni care îi afectează securitatea personală, instituția penitenciară dispune, la cerere sau din oficiu, măsurile necesare de protecție. (2) Măsurile prevăzute la alin. (1) pot consta în separarea persoanelor implicate, transferul într-un alt sector de detenție, transferul într-o altă instituție penitenciară ori alte măsuri necesare pentru înlăturarea pericolului identificat. (3) Condamnatul poate solicita aplicarea măsurilor de protecție oricărui angajat al instituției penitenciare. În măsura în care îi sunt	(8) Aplicarea măsurilor de separare se efectuează cu respectarea principiilor prevăzute la art. 167. Articolul 257. Activitatea specială de investigații în instituțiile penitenciare (1) În instituțiile penitenciare se desfășoară activitatea specială de investigații în condițiile Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații și ale altor acte normative aplicabile. (2) Activitatea specială de investigații în instituțiile penitenciare se realizează în scopul prevenirii, descoperirii și combaterii faptelor ilicite, prevenirii evadărilor, identificării riscurilor la adresa securității și siguranței detenției, protecției persoanelor aflate în detenție și a personalului penitenciar, precum și al realizării altor sarcini prevăzute de lege. (3) Activitatea specială de investigații se desfășoară cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, a principiilor legalității, necesității și proporționalității, precum și a principiilor prevăzute la art. 167. (4) Organizarea și desfășurarea activității speciale de investigații nu poate avea ca efect restrângerea drepturilor persoanelor condamnate dincolo de limitele și condițiile prevăzute de lege. Articolul 257¹. Măsuri de protecție și siguranță personală (1) În cazul în care există motive rezonabile să se creadă că viața, sănătatea, integritatea fizică ori siguranța personală a unui
--	--	---	--

		cunoscute, acesta indică împrejurările și sursa pericolului invocat. (4) Datele și informațiile obținute în procesul evaluării și aplicării măsurilor de protecție constituie informații cu accesibilitate limitată și sunt protejate în condițiile legii. (5) Instituția penitenciară examinează de îndată circumstanțele sesizate și întreprinde măsurile necesare pentru înlăturarea pericolului, până la încetarea acestuia. (6) Necesitatea menținerii măsurilor de protecție se reevaluează periodic și ori de câte ori apar circumstanțe noi relevante. (7) Aplicarea, modificarea sau încetarea măsurilor de protecție se consemnează în documentele prevăzute de lege. (8) Împăcarea persoanelor implicate nu constituie prin ea însăși temei suficient pentru încetarea măsurilor de protecție. Încetarea acestora se dispune numai după reevaluarea riscurilor existente. (9) Procedura de evaluare a riscurilor și de aplicare a măsurilor de protecție se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257². Plasarea temporară într-o încăpere de securitate (1) Conducerea instituției penitenciare sau, în lipsa acesteia, șeful de grup poate dispune plasarea individuală temporară a condamnatului într-o încăpere de securitate atunci când aceasta este strict necesară pentru prevenirea unui pericol imediat pentru viața, sănătatea ori integritatea fizică a persoanei sau a altor persoane ori pentru	condamnat este pusă în pericol sau că acesta a fost supus unor acte de violență, abuz, intimidare ori altor acțiuni care îi afectează securitatea personală, instituția penitenciară dispune, la cerere sau din oficiu, măsurile necesare de protecție. (2) Măsurile prevăzute la alin. (1) pot consta în separarea persoanelor implicate, transferul într-un alt sector de detenție, transferul într-o altă instituție penitenciară ori alte măsuri necesare pentru înlăturarea pericolului identificat. (3) Condamnatul poate solicita aplicarea măsurilor de protecție oricărui angajat al instituției penitenciare. În măsura în care îi sunt cunoscute, acesta indică împrejurările și sursa pericolului invocat. (4) Datele și informațiile obținute în procesul evaluării și aplicării măsurilor de protecție constituie informații cu accesibilitate limitată și sunt protejate în condițiile legii. (5) Instituția penitenciară examinează de îndată circumstanțele sesizate și întreprinde măsurile necesare pentru înlăturarea pericolului, până la încetarea acestuia. (6) Necesitatea menținerii măsurilor de protecție se reevaluează periodic și ori de câte ori apar circumstanțe noi relevante. (7) Aplicarea, modificarea sau încetarea măsurilor de protecție se consemnează în documentele prevăzute de lege. (8) Împăcarea persoanelor implicate nu constituie prin ea însăși temei suficient pentru încetarea măsurilor de protecție. Încetarea
--	--	--	---

		prevenirea unor tulburări grave ale ordinii și siguranței instituției penitenciare. (2) Măsura prevăzută la alin. (1) poate fi dispusă în special dacă condamnatul: a) manifestă un comportament violent sau agresiv și există risc iminent de producere a unor acte de violență; b) întreprinde acțiuni de distrugere a bunurilor ori alte acțiuni care produc ori pot produce tulburări grave ale ordinii și siguranței instituției penitenciare; c) manifestă comportamente suicidale sau de automutilare. (3) Plasarea într-o încăpăpere de securitate nu constituie sancțiune disciplinară și poate fi utilizată numai ca măsură excepțională, pentru perioada strict necesară înlăturării pericolului. (4) Despre aplicarea măsurii se informează imediat conducerea instituției penitenciare, medicul și psihologul. (5) Medicul și psihologul examinează persoana și prezintă conducerii instituției penitenciare concluziile și recomandările necesare privind menținerea, modificarea sau încetarea măsurii. (6) Măsura se aplică până la încetarea stării care a determinat-o, dar nu mai mult de 24 de ore. (7) În situații excepționale, confirmate prin reevaluare medicală și psihologică și motivate în scris, măsura poate fi prelungită o singură dată pentru cel mult 24 de ore. (8) Pe durata aplicării măsurii, condamnatul beneficiază de asistență medicală, monitorizare și condiții compatibile cu	acestora se dispune numai după reevaluarea riscurilor existente. (9) Procedura de evaluare a riscurilor și de aplicare a măsurilor de protecție se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257². Plasarea temporară într-o încăpăpere de securitate (1) Conducerea instituției penitenciare sau, în lipsa acesteia, șeful de grup poate dispune plasarea individuală temporară a condamnatului într-o încăpăpere de securitate atunci când aceasta este strict necesară pentru prevenirea unui pericol imediat pentru viața, sănătatea ori integritatea fizică a persoanei sau a altor persoane ori pentru prevenirea unor tulburări grave ale ordinii și siguranței instituției penitenciare. (2) Măsura prevăzută la alin. (1) poate fi dispusă în special dacă condamnatul: a) manifestă un comportament violent sau agresiv și există risc iminent de producere a unor acte de violență; b) întreprinde acțiuni de distrugere a bunurilor ori alte acțiuni care produc ori pot produce tulburări grave ale ordinii și siguranței instituției penitenciare; c) manifestă comportamente suicidale sau de automutilare. (3) Plasarea într-o încăpăpere de securitate nu constituie sancțiune disciplinară și poate fi utilizată numai ca măsură excepțională, pentru perioada strict necesară înlăturării pericolului. (4) Despre aplicarea măsurii se
--	--	--	--

	respectarea demnității umane. (9) Monitorizarea persoanei se realizează potrivit nivelului de risc identificat și recomandărilor formulate de personalul medical și psihologic. (10) Aplicarea, prelungirea și încetarea măsurii se consemnează în documentele prevăzute de lege. (11) Procedura de aplicare și executare a măsurii se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257³. Testarea și prelevarea probelor biologice (1) În scopul protejării sănătății persoanelor private de libertate, asigurării securității și siguranței detenției, prevenirii introducerii și consumului substanțelor interzise ori documentării unor încălcări ale regimului de executare, condamnatul poate fi supus testării pentru depistarea consumului de alcool, substanțe narcotice, psihotrope, substanțe analoage acestora, precursori, substanțe toxice sau medicamente utilizate fără prescripție medicală, atunci când există motive rezonabile să se creadă că acestea au fost consumate. (2) Testarea și prelevarea probelor biologice se efectuează cu respectarea principiilor legalității, necesității, proporționalității, respectării demnității umane, protecției vieții private și confidențialității datelor medicale. (3) În vederea stabilirii consumului de alcool, condamnatul poate fi testat cu aparatul	informează imediat conducerea instituției penitenciare, medicul și psihologul. (5) Medicul și psihologul examinează persoana și prezintă conducerii instituției penitenciare concluziile și recomandările necesare privind menținerea, modificarea sau încetarea măsurii. (6) Măsura se aplică până la încetarea stării care a determinat-o, dar nu mai mult de 24 de ore. (7) În situații excepționale, confirmate prin reevaluare medicală și psihologică și motivate în scris, măsura poate fi prelungită o singură dată pentru cel mult 24 de ore. (8) Pe durata aplicării măsurii, condamnatul beneficiază de asistență medicală, monitorizare și condiții compatibile cu respectarea demnității umane. (9) Monitorizarea persoanei se realizează potrivit nivelului de risc identificat și recomandărilor formulate de personalul medical și psihologic. (10) Aplicarea, prelungirea și încetarea măsurii se consemnează în documentele prevăzute de lege. (11) Procedura de aplicare și executare a măsurii se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257³. Testarea și prelevarea probelor biologice (1) În scopul protejării sănătății persoanelor private de libertate, asigurării securității și siguranței detenției, prevenirii
--	---	--

		etilotest sau cu alte dispozitive tehnice omologate. (4) Dacă rezultatul testării este contestat, dacă există necesitatea confirmării acestuia ori dacă natura substanței nu poate fi determinată prin testare tehnică, pot fi recoltate probe biologice. (5) Pot fi recoltate, după caz, probe de urină, salivă, transsudat al mucoasei bucale, păr sau alte probe biologice prevăzute de lege și justificate de scopul urmărit. (6) Recoltarea probelor biologice se efectuează de către personal medical calificat sau sub supravegherea acestuia, cu respectarea normelor medicale aplicabile. (7) Condamnatul are dreptul să solicite, pe cheltuiala sa, efectuarea unor investigații suplimentare ori repetarea analizelor la o instituție medicală autorizată. (8) Refuzul nejustificat de a se supune testării ori recoltării probelor biologice poate constitui abatere disciplinară, în condițiile prezentului cod. (9) În cazul refuzului persoanei condamnate de a se supune recoltării probelor biologice, acestea pot fi recoltate numai în baza unei încheieri a judecătorului de instrucție, în condițiile legii. (10) Rezultatele testărilor și analizelor biologice se utilizează exclusiv în scopurile prevăzute de lege și se păstrează cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal și secretul medical. (11) Procedura de testare, recoltare,	introducerii și consumului substanțelor interzise ori documentării unor încălcări ale regimului de executare, condamnatul poate fi supus testării pentru depistarea consumului de alcool, substanțe narcotice, psihotrope, substanțe analoage acestora, precursori, substanțe toxice sau medicamente utilizate fără prescripție medicală, atunci când există motive rezonabile să se creadă că acestea au fost consumate. (2) Testarea și prelevarea probelor biologice se efectuează cu respectarea principiilor legalității, necesității, proporționalității, respectării demnității umane, protecției vieții private și confidențialității datelor medicale. (3) În vederea stabilirii consumului de alcool, condamnatul poate fi testat cu aparatul etilotest sau cu alte dispozitive tehnice omologate. (4) Dacă rezultatul testării este contestat, dacă există necesitatea confirmării acestuia ori dacă natura substanței nu poate fi determinată prin testare tehnică, pot fi recoltate probe biologice. (5) Pot fi recoltate, după caz, probe de urină, salivă, transsudat al mucoasei bucale, păr sau alte probe biologice prevăzute de lege și justificate de scopul urmărit. (6) Recoltarea probelor biologice se efectuează de către personal medical calificat sau sub supravegherea acestuia, cu respectarea normelor medicale aplicabile. (7) Condamnatul are dreptul să solicite, pe cheltuiala sa, efectuarea unor investigații
--	--	---	---

		păstrare, transportare, examinare, utilizare și distrugere a probelor biologice, precum și modul de documentare și evidență a acestora, se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. (12) Testarea și prelevarea probelor biologice nu pot fi utilizate ca măsură de intimidare, constrângere, sancționare ori represalii împotriva condamnatului. Articolul 257⁴. Măsuri aplicabile în situații excepționale (1) În cazul producerii unei calamități naturale, epidemii, pandemii, avarii majore, tulburări de masă, nesupuneri colective, luări de ostatici, stării de urgență, stării de asediu, stării de război ori al altor situații excepționale prevăzute de lege care pun în pericol viața, sănătatea, securitatea sau siguranța persoanelor ori funcționarea instituțiilor penitenciare, Administrația Națională a Penitenciarelor poate dispune măsuri temporare necesare pentru gestionarea situației respective. (2) Măsurile prevăzute la alin. (1) pot consta în: a) restrângerea temporară a exercitării unor drepturi prevăzute de prezentul cod, în măsura strict necesară gestionării situației excepționale; b) aplicarea unor măsuri speciale privind accesul în instituțiile penitenciare; c) modificarea programului zilnic al instituției penitenciare; d) limitarea ori suspendarea temporară a unor activități educative, culturale, sportive, lucrativ sau de reintegrare socială.	suplimentare ori repetarea analizelor la o instituție medicală autorizată. (8) Refuzul nejustificat de a se supune testării ori recoltării probelor biologice poate constitui abatere disciplinară, în condițiile prezentului cod. (9) În cazul refuzului persoanei condamnate de a se supune recoltării probelor biologice, acestea pot fi recoltate numai în baza unei încheieri a judecătorului de instrucție, în condițiile legii. (10) Rezultatele testărilor și analizelor biologice se utilizează exclusiv în scopurile prevăzute de lege și se păstrează cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal și secretul medical. (11) Procedura de testare, recoltare, păstrare, transportare, examinare, utilizare și distrugere a probelor biologice, precum și modul de documentare și evidență a acestora, se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. (12) Testarea și prelevarea probelor biologice nu pot fi utilizate ca măsură de intimidare, constrângere, sancționare ori represalii împotriva condamnatului. Articolul 257⁴. Măsuri aplicabile în situații excepționale (1) În cazul producerii unei calamități naturale, epidemii, pandemii, avarii majore, tulburări de masă, nesupuneri colective, luări de ostatici, stării de urgență, stării de asediu, stării de război ori al altor situații excepționale prevăzute de lege care pun în pericol viața,
--	--	--	---

	(2¹) Restrângerea prevăzută la alin. (2) lit. a) poate viza, după caz, modalitatea de exercitare a dreptului la vizite, convorbiri telefonice, comunicări electronice, activități educative, culturale, sportive, lucrative ori alte drepturi a căror exercitare presupune contactul colectiv al condamnaților sau accesul persoanelor din exterior în instituția penitenciară. (3) Măsurile prevăzute la alin. (2) se aplică cu respectarea principiilor legalității, necesității, proporționalității și caracterului temporar. (4) Măsurile se dispun prin ordin motivat al directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor pe o perioadă de până la 30 de zile. (5) Măsurile pot fi prelungite pentru perioade succesive de cel mult 30 de zile, dacă circumstanțele care au justificat instituirea acestora persistă. Fiecare prelungire se motivează în scris. (6) La fiecare prelungire se întocmește o evaluare privind necesitatea menținerii măsurilor aplicate, impactul acestora asupra persoanelor condamnate și posibilitatea aplicării unor măsuri mai puțin restrictive. (7) Măsurile prevăzute de prezentul articol pot fi aplicate tuturor instituțiilor penitenciare sau numai anumitor instituții ori sectoare de detenție, în funcție de caracterul și amploarea situației excepționale. (8) Aplicarea măsurilor prevăzute de prezentul articol nu poate avea ca efect restrângerea accesului la asistență medicală, la avocat, la instanța de judecată, la mecanismele	sănătatea, securitatea sau siguranța persoanelor ori funcționarea instituțiilor penitenciare, Administrația Națională a Penitenciarelor poate dispune măsuri temporare necesare pentru gestionarea situației respective. (2) Măsurile prevăzute la alin. (1) pot consta în: a) restrângerea temporară a exercitării unor drepturi prevăzute de prezentul cod, în măsura strict necesară gestionării situației excepționale; b) aplicarea unor măsuri speciale privind accesul în instituțiile penitenciare; c) modificarea programului zilnic al instituției penitenciare; d) limitarea ori suspendarea temporară a unor activități educative, culturale, sportive, lucrative sau de reintegrare socială. (2¹) Restrângerea prevăzută la alin. (2) lit. a) poate viza, după caz, modalitatea de exercitare a dreptului la vizite, convorbiri telefonice, comunicări electronice, activități educative, culturale, sportive, lucrative ori alte drepturi a căror exercitare presupune contactul colectiv al condamnaților sau accesul persoanelor din exterior în instituția penitenciară. (3) Măsurile prevăzute la alin. (2) se aplică cu respectarea principiilor legalității, necesității, proporționalității și caracterului temporar. (4) Măsurile se dispun prin ordin motivat al directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor pe o perioadă de până la 30 de zile. (5) Măsurile pot fi prelungite pentru
--	---	---

		naționale și internaționale de protecție a drepturilor omului, la dreptul de petiționare și nici afectarea altor drepturi care, potrivit legii, nu pot fi restrânse. (9) Condamnații sunt informați, într-o manieră accesibilă, despre măsurile aplicate, motivele instituirii acestora și durata estimată a aplicării lor. (10) În cazul apariției situațiilor prevăzute la alin. (1), Administrația Națională a Penitenciarelor poate solicita sprijinul autorităților și instituțiilor competente, în condițiile legii și ale acordurilor de cooperare aplicabile. (11) Încetarea situației excepționale atrage încetarea imediată a măsurilor aplicate în temeiul prezentului articol. Articolul 257⁵. Măsuri în caz de evadare sau eschivare de la executarea pedepsei (1) În cazul evadării sau eschivării de la executarea pedepsei, instituția penitenciară informează de îndată Administrația Națională a Penitenciarelor și sesizează organul de poliție competent, transmitând toate datele, informațiile și materialele relevante necesare identificării, căutării și reținerii persoanei. (2) În cazul în care există temeuri privind săvârșirea unei infracțiuni, instituția penitenciară sesizează de îndată organul competent de urmărire penală, în condițiile legii. (3) Personalul instituției penitenciare și al altor instituții din cadrul sistemului administrației penitenciare poate acorda sprijin autorităților competente în activitățile de localizare, căutare și	perioade succesive de cel mult 30 de zile, dacă circumstanțele care au justificat instituirea acestora persistă. Fiecare prelungire se motivează în scris. (6) La fiecare prelungire se întocmește o evaluare privind necesitatea menținerii măsurilor aplicate, impactul acestora asupra persoanelor condamnate și posibilitatea aplicării unor măsuri mai puțin restrictive. (7) Măsurile prevăzute de prezentul articol pot fi aplicate tuturor instituțiilor penitenciare sau numai anumitor instituții ori sectoare de detenție, în funcție de caracterul și amploarea situației excepționale. (8) Aplicarea măsurilor prevăzute de prezentul articol nu poate avea ca efect restrângerea accesului la asistență medicală, la avocat, la instanța de judecată, la mecanismele naționale și internaționale de protecție a drepturilor omului, la dreptul de petiționare și nici afectarea altor drepturi care, potrivit legii, nu pot fi restrânse. (9) Condamnații sunt informați, într-o manieră accesibilă, despre măsurile aplicate, motivele instituirii acestora și durata estimată a aplicării lor. (10) În cazul apariției situațiilor prevăzute la alin. (1), Administrația Națională a Penitenciarelor poate solicita sprijinul autorităților și instituțiilor competente, în condițiile legii și ale acordurilor de cooperare aplicabile. (11) Încetarea situației excepționale atrage încetarea imediată a măsurilor aplicate în temeiul
--	--	---	---

		reținere a persoanei evadate ori care se sustrage de la executarea pedepsei, în condițiile legii. (4) În scopul localizării și reținerii persoanei evadate ori care se sustrage de la executarea pedepsei, pot fi desfășurate activități speciale de investigații și alte măsuri prevăzute de lege. (5) Instituția penitenciară documentează circumstanțele evadării sau eschivării de la executarea pedepsei și întreprinde măsurile necesare pentru stabilirea cauzelor și condițiilor care au favorizat producerea incidentului. (6) Rezultatele examinării prevăzute la alin. (5) se consemnează într-un raport și se utilizează în scopul prevenirii producerii unor incidente similare, al îmbunătățirii măsurilor de securitate și siguranță a detenției și al înlăturării deficiențelor constatate. (7) Procedura de acțiune în caz de evadare sau eschivare de la executarea pedepsei, modul de cooperare cu autoritățile competente și regulile de documentare a incidentului se stabilesc prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257⁶. Paza, escortarea, însoțirea și supravegherea condamnaților (1) Paza reprezintă măsura de securitate prin care se asigură prevenirea evadărilor, menținerea securității instituției penitenciare, protecția persoanelor și bunurilor, precum și împiedicarea introducerii ori circulației obiectelor și substanțelor interzise. (2) Escortarea reprezintă măsura prin care se asigură transferul condamnaților în afara	prezentului articol. Articolul 257⁵. Măsuri în caz de evadare sau eschivare de la executarea pedepsei (1) În cazul evadării sau eschivării de la executarea pedepsei, instituția penitenciară informează de îndată Administrația Națională a Penitenciarelor și sesizează organul de poliție competent, transmițând toate datele, informațiile și materialele relevante necesare identificării, căutării și reținerii persoanei. (2) În cazul în care există temeiuri privind săvârșirea unei infracțiuni, instituția penitenciară sesizează de îndată organul competent de urmărire penală, în condițiile legii. (3) Personalul instituției penitenciare și al altor instituții din cadrul sistemului administrației penitenciare poate acorda sprijin autorităților competente în activitățile de localizare, căutare și reținere a persoanei evadate ori care se sustrage de la executarea pedepsei, în condițiile legii. (4) În scopul localizării și reținerii persoanei evadate ori care se sustrage de la executarea pedepsei, pot fi desfășurate activități speciale de investigații și alte măsuri prevăzute de lege. (5) Instituția penitenciară documentează circumstanțele evadării sau eschivării de la executarea pedepsei și întreprinde măsurile necesare pentru stabilirea cauzelor și condițiilor care au favorizat producerea incidentului. (6) Rezultatele examinării prevăzute la alin. (5) se consemnează într-un raport și se utilizează în scopul prevenirii producerii unor
--	--	---	--

		instituției penitenciare în condiții de securitate corespunzătoare riscurilor identificate. (3) Însoțirea reprezintă măsura prin care se asigură deplasarea condamnaților sub controlul personalului desemnat, în interiorul sau în afara instituției penitenciare, în condițiile prevăzute de lege. (4) Supravegherea reprezintă măsura prin care se asigură observarea comportamentului condamnaților, verificarea respectării obligațiilor legale și prevenirea incidentelor. (5) Condamnații se dețin sub pază și/sau supraveghere, în condițiile prezentului cod. (6) Paza, supravegherea, escortarea și însoțirea condamnaților se realizează în baza unei evaluări individuale a riscurilor și cu respectarea principiilor necesității și proporționalității. (7) Paza și supravegherea se realizează prin personal special instruit, asistat după caz de mijloace tehnice de supraveghere, control și alarmare. (8) Deplasarea condamnaților în interiorul sau în afara instituției penitenciare se realizează cu sau fără însoțire ori escortare, în funcție de tipul și regimul de executare, evaluarea riscurilor și prevederile prezentului cod. (9) Personalul desemnat pentru realizarea pazei sau escortării poate fi dotat cu mijloace speciale și armă de foc, care pot fi utilizate în condițiile prezentului cod și ale Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc. (10) Personalul desemnat pentru realizarea supravegherii sau însoțirii poate fi dotat cu	incidente similare, al îmbunătățirii măsurilor de securitate și siguranță a detenției și al înlăturării deficiențelor constatate. (7) Procedura de acțiune în caz de evadare sau eschivare de la executarea pedepsei, modul de cooperare cu autoritățile competente și regulile de documentare a incidentului se stabilesc prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257⁶. Paza, escortarea, însoțirea și supravegherea condamnaților (1) Paza reprezintă măsura de securitate prin care se asigură prevenirea evadărilor, menținerea securității instituției penitenciare, protecția persoanelor și bunurilor, precum și împiedicarea introducerii ori circulației obiectelor și substanțelor interzise. (2) Escortarea reprezintă măsura prin care se asigură transferul condamnaților în afara instituției penitenciare în condiții de securitate corespunzătoare riscurilor identificate. (3) Însoțirea reprezintă măsura prin care se asigură deplasarea condamnaților sub controlul personalului desemnat, în interiorul sau în afara instituției penitenciare, în condițiile prevăzute de lege. (4) Supravegherea reprezintă măsura prin care se asigură observarea comportamentului condamnaților, verificarea respectării obligațiilor legale și prevenirea incidentelor. (5) Condamnații se dețin sub pază și/sau supraveghere, în condițiile prezentului cod. (6) Paza, supravegherea, escortarea și însoțirea condamnaților se realizează în baza
--	--	--	--

		mijloace speciale, care pot fi utilizate în condițiile prezentului cod și ale Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc. (11) Procedura de realizare a pazei, supravegherii, escortării și însoțirii condamnaților se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea 7. Activitățile de resocializare și alte măsuri aplicate în privința condamnaților Articolul 257⁷. Activități de resocializare (1) Scopul activităților de resocializare constă în dezvoltarea capacității condamnatului de a duce, după liberare, o viață responsabilă și fără săvârșirea de noi infracțiuni. (2) Activitățile de resocializare destinate condamnaților includ ansamblul activităților și programelor educative, psihologice și sociale, planificate și desfășurate în funcție de nevoile și riscurile individuale identificate. (3) Activitățile de resocializare se organizează și se desfășoară în raport cu: a) nevoile și riscurile identificate prin evaluarea individuală a condamnatului, în special cele care au contribuit la săvârșirea infracțiunii; b) particularitățile individuale ale condamnatului; c) etapa executării pedepsei; d) specificul regimului de executare a pedepsei. (4) Oferta-cadru a activităților și programelor de resocializare disponibilă la	unei evaluări individuale a riscurilor și cu respectarea principiilor necesității și proporționalității. (7) Paza și supravegherea se realizează prin personal special instruit, asistat după caz de mijloace tehnice de supraveghere, control și alarmare. (8) Deplasarea condamnaților în interiorul sau în afara instituției penitenciare se realizează cu sau fără însoțire ori escortare, în funcție de tipul și regimul de executare, evaluarea riscurilor și prevederile prezentului cod. (9) Personalul desemnat pentru realizarea pazei sau escortării poate fi dotat cu mijloace speciale și armă de foc, care pot fi utilizate în condițiile prezentului cod și ale Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc. (10) Personalul desemnat pentru realizarea supravegherii sau însoțirii poate fi dotat cu mijloace speciale, care pot fi utilizate în condițiile prezentului cod și ale Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc. (11) Procedura de realizare a pazei, supravegherii, escortării și însoțirii condamnaților se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea 7. Activitățile de resocializare și alte măsuri aplicate în privința condamnaților Articolul 257⁷. Activități de resocializare (1) Scopul activităților de resocializare
--	--	--	--

	nivelul sistemului administrației penitenciare include activitățile și programele educative, psihologice și sociale care pot fi implementate în instituțiile penitenciare și se aprobă prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (5) Oferta-cadru se particularizează la nivelul fiecărei instituții penitenciare, ținând cont de resursele disponibile, specificul populației penitenciare și nevoile identificate. Se prioritizează activitățile și programele care corespund nevoilor și riscurilor identificate prin evaluarea individuală. (6) Activitățile și programele de resocializare se desfășoară, de regulă, cu participarea voluntară a condamnatului, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (7) Activitățile și programele de resocializare trebuie să contribuie la pregătirea condamnatului pentru liberare și reintegrare socială. Articolul 257⁸. Activități educative, de asistență psihologică și asistență socială (1) În vederea realizării activităților de resocializare prevăzute la art. 257⁷, în instituțiile penitenciare se organizează activități și programe educative, de asistență psihologică și asistență socială, care au drept scop dezvoltarea capacității condamnatului de a duce, după liberare, o viață responsabilă și fără săvârșirea de noi infracțiuni. (2) Activitățile și programele educative, de asistență psihologică și asistență socială se desfășoară de către personalul sistemului administrației penitenciare ori cu participarea	constă în dezvoltarea capacității condamnatului de a duce, după liberare, o viață responsabilă și fără săvârșirea de noi infracțiuni. (2) Activitățile de resocializare destinate condamnaților includ ansamblul activităților și programelor educative, psihologice și sociale, planificate și desfășurate în funcție de nevoile și riscurile individuale identificate. (3) Activitățile de resocializare se organizează și se desfășoară în raport cu: a) nevoile și riscurile identificate prin evaluarea individuală a condamnatului, în special cele care au contribuit la săvârșirea infracțiunii; b) particularitățile individuale ale condamnatului; c) etapa executării pedepsei; d) specificul regimului de executare a pedepsei. (4) Oferta-cadru a activităților și programelor de resocializare disponibilă la nivelul sistemului administrației penitenciare include activitățile și programele educative, psihologice și sociale care pot fi implementate în instituțiile penitenciare și se aprobă prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (5) Oferta-cadru se particularizează la nivelul fiecărei instituții penitenciare, ținând cont de resursele disponibile, specificul populației penitenciare și nevoile identificate. Se prioritizează activitățile și programele care corespund nevoilor și riscurilor identificate prin evaluarea individuală.
--	---	---

		autorităților publice, instituțiilor de învățământ, organizațiilor necomerciale, cultelor religioase și altor parteneri externi, în funcție de specificul activităților desfășurate și nevoile identificate. (3) Pentru realizarea și desfășurarea activităților educative, de asistență psihologică și asistență socială, instituția penitenciară: a) organizează programe și activități orientate spre dezvoltarea personalității condamnatului; b) organizează programe și activități orientate spre dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, a competențelor sociale și a cunoștințelor necesare reintegrării sociale; c) implementează programe psihosociale care urmăresc schimbarea comportamentală, dezvoltarea capacităților individuale și abordarea factorilor care au contribuit la manifestarea comportamentului infracțional; d) organizează activități culturale, recreative și sportive în vederea consolidării comportamentului prosocial și a dezvoltării armonioase a personalității; e) acordă asistență psihologică în scopul dezvoltării echilibrului psihologic, adaptării sociale și reintegrării sociale; f) acordă asistență educațională în scopul dezvoltării competențelor profesionale, vocaționale și a deprinderilor de educație civică; g) acordă asistență socială pentru identificarea și soluționarea problemelor legate de situația socială și viața personală a condamnatului; h) asigură posibilitatea participării la	(6) Activitățile și programele de resocializare se desfășoară, de regulă, cu participarea voluntară a condamnatului, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (7) Activitățile și programele de resocializare trebuie să contribuie la pregătirea condamnatului pentru liberare și reintegrare socială. Articolul 257⁸. Activități educative, de asistență psihologică și asistență socială (1) În vederea realizării activităților de resocializare prevăzute la art. 257⁷, în instituțiile penitenciare se organizează activități și programe educative, de asistență psihologică și asistență socială, care au drept scop dezvoltarea capacității condamnatului de a duce, după liberare, o viață responsabilă și fără săvârșirea de noi infracțiuni. (2) Activitățile și programele educative, de asistență psihologică și asistență socială se desfășoară de către personalul sistemului administrației penitenciare ori cu participarea autorităților publice, instituțiilor de învățământ, organizațiilor necomerciale, cultelor religioase și altor parteneri externi, în funcție de specificul activităților desfășurate și nevoile identificate. (3) Pentru realizarea și desfășurarea activităților educative, de asistență psihologică și asistență socială, instituția penitenciară: a) organizează programe și activități orientate spre dezvoltarea personalității condamnatului; b) organizează programe și activități orientate spre dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, a competențelor sociale și a
--	--	---	--

		activități cu caracter religios, în condițiile prezentului cod; i) desfășoară alte activități necesare pentru pregătirea condamnatului în vederea reintegrării sociale. (4) Condamnații sunt implicați diferențiat în activitățile și programele prevăzute de prezentul articol, în baza planului individual de executare a pedepsei. (5) Programul de muncă și participarea la activitățile și programele prevăzute de prezentul articol se organizează astfel încât, pe cât este posibil, să permită participarea condamnatului la activitățile necesare reintegrării sale sociale. (6) Activitățile și programele educative, de asistență psihologică și asistență socială se finanțează din mijloacele bugetului de stat, în limita alocațiilor aprobate, precum și din granturi, donații, proiecte și alte surse neinterzise de lege. (7) Participarea condamnaților la activitățile și programele prevăzute de prezentul articol se realizează, de regulă, în mod voluntar, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (8) Accesul condamnaților la activitățile și programele prevăzute de prezentul articol se asigură fără discriminare și cu respectarea principiului individualizării executării pedepsei. Articolul 257⁹. Învățământul (1) Învățământul destinat persoanelor condamnate se desfășoară în conformitate cu standardele educaționale de stat aprobate de Ministerul Educației și Cercetării și cu prevederile Codului educației. (2) Organizarea învățământului în	cunoștințelor necesare reintegrării sociale; c) implementează programe psihosociale care urmăresc schimbarea comportamentală, dezvoltarea capacităților individuale și abordarea factorilor care au contribuit la manifestarea comportamentului infracțional; d) organizează activități culturale, recreative și sportive în vederea consolidării comportamentului prosocial și a dezvoltării armonioase a personalității; e) acordă asistență psihologică în scopul dezvoltării echilibrului psihologic, adaptării sociale și reintegrării sociale; f) acordă asistență educațională în scopul dezvoltării competențelor profesionale, vocaționale și a deprinderilor de educație civică; g) acordă asistență socială pentru identificarea și soluționarea problemelor legate de situația socială și viața personală a condamnatului; h) asigură posibilitatea participării la activități cu caracter religios, în condițiile prezentului cod; i) desfășoară alte activități necesare pentru pregătirea condamnatului în vederea reintegrării sociale. (4) Condamnații sunt implicați diferențiat în activitățile și programele prevăzute de prezentul articol, în baza planului individual de executare a pedepsei. (5) Programul de muncă și participarea la activitățile și programele prevăzute de prezentul articol se organizează astfel încât, pe cât este posibil, să permită participarea condamnatului la
--	--	---	--

		instituțiile penitenciare se realizează în baza mecanismelor de cooperare stabilite între Ministerul Justiției și Ministerul Educației și Cercetării, precum și între instituțiile penitenciare și instituțiile de învățământ competente. (3) Învățământul general obligatoriu se organizează în instituțiile penitenciare prin intermediul instituțiilor de învățământ competente din raza teritorială de activitate a instituției penitenciare, cu personal didactic asigurat și salarizat în condițiile legislației din domeniul educației. (4) Învățământul profesional tehnic se organizează în instituțiile penitenciare prin intermediul instituțiilor de învățământ profesional tehnic acreditate, al altor furnizori de formare profesională autorizați conform legii sau prin alte forme de instruire profesională prevăzute de legislație. (5) Instituțiile penitenciare asigură spații și condiții corespunzătoare desfășurării procesului educațional, inclusiv a instruirii practice. Cheltuielile aferente amenajării și dotării acestora se suportă din mijloacele bugetare alocate, precum și din alte surse neinterzise de lege. (6) La solicitarea condamnatului, conducerea instituției penitenciare poate aproba participarea acestuia la programe de învățământ superior, inclusiv prin învățământ la distanță sau cu frecvență redusă, în măsura în care condițiile de securitate, resursele disponibile și cerințele instituției de învățământ permit organizarea procesului de studii. Cheltuielile aferente	activitățile necesare reintegrării sale sociale. (6) Activitățile și programele educative, de asistență psihologică și asistență socială se finanțează din mijloacele bugetului de stat, în limita alocațiilor aprobate, precum și din granturi, donații, proiecte și alte surse neinterzise de lege. (7) Participarea condamnaților la activitățile și programele prevăzute de prezentul articol se realizează, de regulă, în mod voluntar, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (8) Accesul condamnaților la activitățile și programele prevăzute de prezentul articol se asigură fără discriminare și cu respectarea principiului individualizării executării pedepsei. Articolul 257⁹. Învățământul (1) Învățământul destinat persoanelor condamnate se desfășoară în conformitate cu standardele educaționale de stat aprobate de Ministerul Educației și Cercetării și cu prevederile Codului educației. (2) Organizarea învățământului în instituțiile penitenciare se realizează în baza mecanismelor de cooperare stabilite între Ministerul Justiției și Ministerul Educației și Cercetării, precum și între instituțiile penitenciare și instituțiile de învățământ competente. (3) Învățământul general obligatoriu se organizează în instituțiile penitenciare prin intermediul instituțiilor de învățământ competente din raza teritorială de activitate a instituției penitenciare, cu personal didactic asigurat și salarizat în condițiile legislației din
--	--	--	---

		studiilor sunt suportate de condamnat, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (7) Diplomele, certificatele și orice alte acte de studii sau calificare obținute în perioada executării pedepsei sunt recunoscute în condițiile legii și nu conțin mențiuni referitoare la statutul de persoană privată de libertate. (8) Instituția penitenciară creează condiții pentru studiul individual și autoinstruirea condamnaților, în funcție de programele educaționale urmate și posibilitățile existente. (9) Învățământul destinat persoanelor condamnate se finanțează din mijloacele bugetare prevăzute în acest scop, precum și din granturi, donații, proiecte educaționale și alte surse neinterzise de lege. (10) Accesul condamnaților la programele de învățământ se asigură fără discriminare și cu respectarea principiului individualizării executării pedepsei. (11) Instituțiile penitenciare facilitează, în măsura posibilităților și cu respectarea cerințelor de securitate, utilizarea tehnologiilor informaționale, a resurselor educaționale digitale și a metodelor de învățare la distanță. Articolul 257¹⁰. Munca condamnaților (1) Munca constituie unul dintre principalele mijloace de resocializare și reintegrare socială a condamnaților, și se organizează în condiții care să contribuie la dezvoltarea deprinderilor de muncă, responsabilizarea persoanei și pregătirea acesteia pentru viața după liberare. (2) Condamnatul poate fi antrenat la	domeniul educației. (4) Învățământul profesional tehnic se organizează în instituțiile penitenciare prin intermediul instituțiilor de învățământ profesional tehnic acreditate, al altor furnizori de formare profesională autorizați conform legii sau prin alte forme de instruire profesională prevăzute de legislație. (5) Instituțiile penitenciare asigură spații și condiții corespunzătoare desfășurării procesului educațional, inclusiv a instruirii practice. Cheltuielile aferente amenajării și dotării acestora se suportă din mijloacele bugetare alocate, precum și din alte surse neinterzise de lege. (6) La solicitarea condamnatului, conducerea instituției penitenciare poate aproba participarea acestuia la programe de învățământ superior, inclusiv prin învățământ la distanță sau cu frecvență redusă, în măsura în care condițiile de securitate, resursele disponibile și cerințele instituției de învățământ permit organizarea procesului de studii. Cheltuielile aferente studiilor sunt suportate de condamnat, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (7) Diplomele, certificatele și orice alte acte de studii sau calificare obținute în perioada executării pedepsei sunt recunoscute în condițiile legii și nu conțin mențiuni referitoare la statutul de persoană privată de libertate. (8) Instituția penitenciară creează condiții pentru studiul individual și autoinstruirea condamnaților, în funcție de programele educaționale urmate și posibilitățile existente.
--	--	---	---

		muncă remunerată pe parcursul executării pedepsei, în condițiile prezentului cod. (3) Condamnatul este obligat să execute muncile neremunerate prevăzute la alin. (7) lit. c)-e), în măsura în care acestea sunt compatibile cu starea sa de sănătate și capacitatea sa de muncă. (4) Raporturile juridice privind munca condamnaților sunt reglementate de prezentul cod. Dispozițiile legislației muncii și ale altor acte normative din domeniul muncii se aplică numai în cazurile expres prevăzute de lege. (5) Munca remunerată trebuie să fie, pe cât este posibil, adecvată capacităților fizice, aptitudinilor, nivelului de instruire, calificării profesionale și nevoilor de reintegrare socială ale condamnatului. (6) Pentru activitățile remunerate desfășurate în folosul instituției penitenciare sau al sistemului administrației penitenciare, condamnatul beneficiază de o indemnizație al cărei quantum minim este de 50 la sută din salariul minim pe țară, calculat proporțional timpului efectiv lucrat. (7) Munca condamnaților se clasifică în: a) muncă remunerată realizată în baza contractelor încheiate de instituția penitenciară cu persoane fizice sau juridice; b) muncă remunerată realizată pentru necesitățile gospodărești, economice sau de producere ale sistemului administrației penitenciare; c) muncă neremunerată realizată pentru deservirea spațiului de detenție și menținerea	(9) Învățământul destinat persoanelor condamnate se finanțează din mijloacele bugetare prevăzute în acest scop, precum și din granturi, donații, proiecte educaționale și alte surse neinterzise de lege. (10) Accesul condamnaților la programele de învățământ se asigură fără discriminare și cu respectarea principiului individualizării executării pedepsei. (11) Instituțiile penitenciare facilitează, în măsura posibilităților și cu respectarea cerințelor de securitate, utilizarea tehnologiilor informaționale, a resurselor educaționale digitale și a metodelor de învățare la distanță. Articolul 257¹⁰. Munca condamnaților (1) Munca constituie unul dintre principalele mijloace de resocializare și reintegrare socială a condamnaților, și se organizează în condiții care să contribuie la dezvoltarea deprinderilor de muncă, responsabilizarea persoanei și pregătirea acesteia pentru viața după liberare. (2) Condamnatul poate fi antrenat la muncă remunerată pe parcursul executării pedepsei, în condițiile prezentului cod. (3) Condamnatul este obligat să execute muncile neremunerate prevăzute la alin. (7) lit. c)-e), în măsura în care acestea sunt compatibile cu starea sa de sănătate și capacitatea sa de muncă. (4) Raporturile juridice privind munca condamnaților sunt reglementate de prezentul cod. Dispozițiile legislației muncii și ale altor acte normative din domeniul muncii se aplică
--	--	--	--

		condițiilor de igienă și ordine; d) muncă neremunerată realizată în situații excepționale, în scopul prevenirii sau înlăturării consecințelor calamităților naturale, avariilor ori altor situații similare; e) muncă neremunerată cu caracter social sau comunitar, prestată în beneficiul instituției penitenciare ori al comunității, în condițiile prezentului cod; f) activități de voluntariat desfășurate în condițiile legii. (8) Pentru activitățile desfășurate în baza contractelor încheiate cu persoane fizice sau juridice, condamnatul beneficiază de remunerația stabilită prin contract, care nu poate fi mai mică decât indemnizația minimă prevăzută la alin. (6). (9) Activitățile prevăzute la alin. (7) lit. c)-e) se organizează astfel încât să nu constituie o sarcină excesivă și să respecte demnitatea umană, starea sănătății și capacitatea de muncă a condamnatului. (10) Condamnații beneficiază de condiții de muncă conforme cerințelor securității și sănătății în muncă prevăzute de legislația în vigoare. (11) Refuzul nejustificat de a presta muncile obligatorii prevăzute la alin. (7) lit. c)-e) constituie abatere disciplinară. (12) Nomenclatorul activităților de muncă, condițiile de organizare a muncii, criteriile de selectare a condamnaților pentru muncă remunerată, modul de calcul al timpului de muncă și alte aspecte privind organizarea muncii se aprobă de Guvern.	numai în cazurile expres prevăzute de lege. (5) Munca remunerată trebuie să fie, pe cât este posibil, adecvată capacităților fizice, aptitudinilor, nivelului de instruire, calificării profesionale și nevoilor de reintegrare socială ale condamnatului. (6) Pentru activitățile remunerate desfășurate în folosul instituției penitenciare sau al sistemului administrației penitenciare, condamnatul beneficiază de o indemnizație al cărei quantum minim este de 50 la sută din salariul minim pe țară, calculat proporțional timpului efectiv lucrat. (7) Munca condamnaților se clasifică în: a) muncă remunerată realizată în baza contractelor încheiate de instituția penitenciară cu persoane fizice sau juridice; b) muncă remunerată realizată pentru necesitățile gospodărești, economice sau de producere ale sistemului administrației penitenciare; c) muncă neremunerată realizată pentru deservirea spațiului de detenție și menținerea condițiilor de igienă și ordine; d) muncă neremunerată realizată în situații excepționale, în scopul prevenirii sau înlăturării consecințelor calamităților naturale, avariilor ori altor situații similare; e) muncă neremunerată cu caracter social sau comunitar, prestată în beneficiul instituției penitenciare ori al comunității, în condițiile prezentului cod; f) activități de voluntariat desfășurate în condițiile legii.
--	--	---	--

		Articolul 257¹¹. Remunerația și repartizarea veniturilor obținute din muncă (1) Condamnatul are dreptul la remunerarea muncii prestate în condițiile prezentului cod. (2) Remunerația obținută din munca prestată se virează în contul personal al condamnatului. (3) Din remunerația prevăzută la alin. (2), după efectuarea reținerilor obligatorii prevăzute de lege, se efectuează următoarele repartizări: a) 20 la sută pentru compensarea parțială a cheltuielilor ocazionate de executarea pedepsei suportate din bugetul de stat; b) până la 20 la sută pentru executarea obligațiilor patrimoniale stabilite prin documente executorii; c) 30 la sută se păstrează obligatoriu în contul personal al condamnatului și se eliberează acestuia la liberare; d) partea rămasă este disponibilă condamnatului pentru utilizare pe parcursul executării pedepsei, în condițiile prezentului cod. (4) În cazul în care condamnatul nu are obligații patrimoniale executorii, cota prevăzută la alin. (3) lit. b) se transferă în partea economisită prevăzută la alin. (3) lit. c). (5) Reținerile prevăzute la alin. (3) se efectuează numai asupra veniturilor provenite din munca remunerată și nu se aplică asupra altor mijloace bănești aflate legal în contul personal al condamnatului. (6) Sumele reținute conform alin. (3) lit. a) se varsă la bugetul de stat și nu pot fi utilizate	(8) Pentru activitățile desfășurate în baza contractelor încheiate cu persoane fizice sau juridice, condamnatul beneficiază de remunerația stabilită prin contract, care nu poate fi mai mică decât indemnizația minimă prevăzută la alin. (6). (9) Activitățile prevăzute la alin. (7) lit. c)-e) se organizează astfel încât să nu constituie o sarcină excesivă și să respecte demnitatea umană, starea sănătății și capacitatea de muncă a condamnatului. (10) Condamnații beneficiază de condiții de muncă conforme cerințelor securității și sănătății în muncă prevăzute de legislația în vigoare. (11) Refuzul nejustificat de a presta muncile obligatorii prevăzute la alin. (7) lit. c)-e) constituie abatere disciplinară. (12) Nomenclatorul activităților de muncă, condițiile de organizare a muncii, criteriile de selectare a condamnaților pentru muncă remunerată, modul de calcul al timpului de muncă și alte aspecte privind organizarea muncii se aprobă de Guvern. Articolul 257¹¹. Remunerația și repartizarea veniturilor obținute din muncă (1) Condamnatul are dreptul la remunerarea muncii prestate în condițiile prezentului cod. (2) Remunerația obținută din munca prestată se virează în contul personal al condamnatului. (3) Din remunerația prevăzută la alin. (2), după efectuarea reținerilor obligatorii prevăzute
--	--	---	---

	direct de instituția penitenciară în care condamnatul execută pedeapsa. (7) La liberare, condamnatului i se eliberează integral sumele economisite conform alin. (3) lit. c), precum și orice alte mijloace bănești aflate în contul său personal. (8) Modul de calcul, evidență, reținere, repartizare și transfer al veniturilor obținute din muncă se stabilește de Guvern. Articolul 257¹². Calcularea privilegiată a zilelor de muncă (1) În scopul stimulării participării la muncă și al facilitării procesului de resocializare, condamnatului care prestează muncă remunerată i se acordă calcularea privilegiată a zilelor de muncă. (2) La calcularea duratei executate a pedepsei se consideră: a) 4 zile executate pentru fiecare 3 zile de muncă remunerată efectiv prestate; b) 3 zile executate pentru fiecare 2 zile de muncă remunerată efectiv prestate în cadrul lucrărilor subterane sau al lucrărilor desfășurate în condiții grele ori nocive de muncă, potrivit nomenclatorului aprobat de Guvern. (3) Calcularea privilegiată se acordă numai pentru zilele în care condamnatul a prestat efectiv activitatea de muncă potrivit programului stabilit. (4) Calculul zilelor acordate potrivit prezentului articol se efectuează lunar de instituția penitenciară și se consemnează în dosarul personal al condamnatului. (5) Zilele calculate privilegiat se iau în considerare la determinarea părții de pedeapsă	de lege, se efectuează următoarele repartizări: a) 20 la sută pentru compensarea parțială a cheltuielilor ocazionate de executarea pedepsei suportate din bugetul de stat; b) până la 20 la sută pentru executarea obligațiilor patrimoniale stabilite prin documente executorii; c) 30 la sută se păstrează obligatoriu în contul personal al condamnatului și se eliberează acestuia la liberare; d) partea rămasă este disponibilă condamnatului pentru utilizare pe parcursul executării pedepsei, în condițiile prezentului cod. (4) În cazul în care condamnatul nu are obligații patrimoniale executorii, cota prevăzută la alin. (3) lit. b) se transferă în partea economisită prevăzută la alin. (3) lit. c). (5) Reținerile prevăzute la alin. (3) se efectuează numai asupra veniturilor provenite din munca remunerată și nu se aplică asupra altor mijloace bănești aflate legal în contul personal al condamnatului. (6) Sumele reținute conform alin. (3) lit. a) se varsă la bugetul de stat și nu pot fi utilizate direct de instituția penitenciară în care condamnatul execută pedeapsa. (7) La liberare, condamnatului i se eliberează integral sumele economisite conform alin. (3) lit. c), precum și orice alte mijloace bănești aflate în contul său personal. (8) Modul de calcul, evidență, reținere, repartizare și transfer al veniturilor obținute din muncă se stabilește de Guvern. Articolul 257¹². Calcularea privilegiată a
--	---	---

		executate pentru aplicarea instituțiilor de drept penal și execuțional care depind de durata executării pedepsei. (6) În cazul condamnărilor la detențiune pe viață, zilele calculate privilegiat se includ în durata executată a pedepsei la examinarea instituțiilor care pot conduce la ameliorarea situației juridice a condamnatului, în condițiile legii. (7) Procedura de evidență și calcul al zilelor prevăzute de prezentul articol se aprobă prin ordinul ministrului justiției. Articolul 257¹³. Creditele pentru progres execuțional (1) În scopul evaluării progresului individual realizat de condamnat pe parcursul executării pedepsei și al stimulării participării active la procesul de resocializare, instituția penitenciară acordă credite pentru progres execuțional. (2) Creditele pentru progres execuțional reprezintă indicatori ai implicării condamnatului în activități și programe care contribuie la atingerea scopului executării pedepsei și la reducerea riscului de recidivă. (3) Creditele pentru progres execuțional pot fi acordate pentru: a) participarea la muncă și rezultatele obținute în activitatea de muncă; b) absolvirea programelor de învățământ general, profesional sau superior; c) participarea și finalizarea programelor educative, psihologice sau sociale; d) participarea la activități culturale,	zilelor de muncă (1) În scopul stimulării participării la muncă și al facilitării procesului de resocializare, condamnatului care prestează muncă remunerată i se acordă calcularea privilegiată a zilelor de muncă. (2) La calcularea duratei executate a pedepsei se consideră: a) 4 zile executate pentru fiecare 3 zile de muncă remunerată efectiv prestate; b) 3 zile executate pentru fiecare 2 zile de muncă remunerată efectiv prestate în cadrul lucrărilor subterane sau al lucrărilor desfășurate în condiții grele ori nocive de muncă, potrivit nomenclatorului aprobat de Guvern. (3) Calcularea privilegiată se acordă numai pentru zilele în care condamnatul a prestat efectiv activitatea de muncă potrivit programului stabilit. (4) Calculul zilelor acordate potrivit prezentului articol se efectuează lunar de instituția penitenciară și se consemnează în dosarul personal al condamnatului. (5) Zilele calculate privilegiat se iau în considerare la determinarea părții de pedeapsă executate pentru aplicarea instituțiilor de drept penal și execuțional care depind de durata executării pedepsei. (6) În cazul condamnărilor la detențiune pe viață, zilele calculate privilegiat se includ în durata executată a pedepsei la examinarea instituțiilor care pot conduce la ameliorarea situației juridice a condamnatului, în condițiile legii.
--	--	--	--

		sportive, civice sau religioase; e) respectarea planului individual de executare a pedepsei; f) conduita disciplinată și manifestarea unui comportament prosocial; g) alte realizări relevante pentru procesul de resocializare și reintegrare socială. (4) Creditele pentru progres execuțional nu constituie zile executate din pedeapsă și nu reduc durata pedepsei stabilite prin hotărârea judecătorească. (5) Creditele pentru progres execuțional se iau în considerare la evaluarea progresului individual al condamnatului și pot fi utilizate la aplicarea instituțiilor și măsurilor execuțional-penale care presupun aprecierea comportamentului, a gradului de reintegrare socială și a nivelului de risc al condamnatului. (6) Evidența creditelor pentru progres execuțional se ține în cadrul dosarului de executare și al sistemelor informaționale utilizate de sistemul administrației penitenciare. (7) Criteriile de acordare, acumulare, evidență, valorificare, suspendare și anulare a creditelor pentru progres execuțional se aprobă de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea 8. Pregătirea progresivă pentru eliberare și măsurile de destindere Articolul 257¹⁴. Pregătirea eliberării (1) Pregătirea eliberării condamnatului constituie o componentă obligatorie a procesului de executare a pedepsei și urmărește facilitarea reintegrării sale sociale după liberare, reducerea	(7) Procedura de evidență și calcul al zilelor prevăzute de prezentul articol se aprobă prin ordinul ministrului justiției. Articolul 257¹³. Creditele pentru progres execuțional (1) În scopul evaluării progresului individual realizat de condamnat pe parcursul executării pedepsei și al stimulării participării active la procesul de resocializare, instituția penitenciară acordă credite pentru progres execuțional. (2) Creditele pentru progres execuțional reprezintă indicatori ai implicării condamnatului în activități și programe care contribuie la atingerea scopului executării pedepsei și la reducerea riscului de recidivă. (3) Creditele pentru progres execuțional pot fi acordate pentru: a) participarea la muncă și rezultatele obținute în activitatea de muncă; b) absolvirea programelor de învățământ general, profesional sau superior; c) participarea și finalizarea programelor educative, psihologice sau sociale; d) participarea la activități culturale, sportive, civice sau religioase; e) respectarea planului individual de executare a pedepsei; f) conduita disciplinată și manifestarea unui comportament prosocial; g) alte realizări relevante pentru procesul de resocializare și reintegrare socială. (4) Creditele pentru progres execuțional nu constituie zile executate din pedeapsă și nu
--	--	--	--

		riscului de recidivă și consolidarea capacității acestuia de a duce o viață responsabilă în comunitate. (2) Pregătirea eliberării se realizează pe întreaga durată a executării pedepsei, în mod gradual și diferențiat, în funcție de nevoile, riscurile și progresul individual al condamnatului. (3) În scopul pregătirii eliberării, condamnatul poate fi implicat în activități educative, psihologice, sociale, de instruire profesională și de muncă, precum și poate beneficia de măsurile de destindere prevăzute de prezentul cod. (4) La elaborarea și la fiecare revizuire a Planului individual de executare a pedepsei se stabilesc obiective și activități specifice pregătirii pentru liberare, inclusiv, după caz, aplicarea măsurilor de destindere. (5) Pregătirea eliberării se realizează cu respectarea principiilor individualizării executării pedepsei, progresivității și gestionării riscurilor, astfel încât să fie asigurat un echilibru între necesitatea reintegrării sociale și cerințele de securitate și siguranță. Articolul 257¹⁵. Măsurile de destindere (1) Măsurile de destindere reprezintă măsuri progresive de executare a pedepsei care permit extinderea graduală a libertății de mișcare a condamnatului în interiorul sau în afara instituției penitenciare, în scopul pregătirii pentru liberare și reintegrării sociale. (2) Măsurile de destindere se acordă în funcție de progresul individual realizat în	reduc durata pedepsei stabilite prin hotărârea judecătorească. (5) Creditele pentru progres execuțional se iau în considerare la evaluarea progresului individual al condamnatului și pot fi utilizate la aplicarea instituțiilor și măsurilor execuțional-penale care presupun aprecierea comportamentului, a gradului de reintegrare socială și a nivelului de risc al condamnatului. (6) Evidența creditelor pentru progres execuțional se ține în cadrul dosarului de executare și al sistemelor informaționale utilizate de sistemul administrației penitenciare. (7) Criteriile de acordare, acumulare, evidență, valorificare, suspendare și anulare a creditelor pentru progres execuțional se aprobă de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea 8. Pregătirea progresivă pentru eliberare și măsurile de destindere Articolul 257¹⁴. Pregătirea eliberării (1) Pregătirea eliberării condamnatului constituie o componentă obligatorie a procesului de executare a pedepsei și urmărește facilitarea reintegrării sale sociale după liberare, reducerea riscului de recidivă și consolidarea capacității acestuia de a duce o viață responsabilă în comunitate. (2) Pregătirea eliberării se realizează pe întreaga durată a executării pedepsei, în mod gradual și diferențiat, în funcție de nevoile, riscurile și progresul individual al condamnatului. (3) În scopul pregătirii eliberării,
--	--	--	--

		executarea Planului individual de executare a pedepsei și urmăresc consolidarea capacității condamnatului de a duce o viață responsabilă în societate după liberare. (3) Conducerea instituției penitenciare poate acorda următoarele măsuri de destindere: a) extinderea limitei de deplasare pe teritoriul instituției penitenciare; b) ieșirea escortată în afara instituției penitenciare; c) ieșirea în afara instituției penitenciare: 4) însoțită de personalul penitenciar; 5) însoțită de o persoană apropiată condamnatului; 6) fără însoțire; d) concediul din detenție. (4) Măsura prevăzută la alin. (3) lit. a) se acordă de conducerea instituției penitenciare. (5) Măsurile prevăzute la alin. (3) lit. b)-d) se acordă de conducerea instituției penitenciare în baza avizului Comisiei pentru executarea pedepselor privative de libertate. (6) Măsurile de destindere se acordă după evaluarea riscului de evadare, a riscului de recidivă, a riscului pentru persoana vătămată ori alte persoane, a comportamentului condamnatului pe parcursul executării pedepsei, a gradului de realizare a Planului individual de executare a pedepsei și a creditelor pentru progres execuțional acumulate, dacă există suficiente motive pentru a considera că măsura nu va fi utilizată în scopuri ilicite. (7) Măsurile de destindere se aplică gradual, cu respectarea principiului	condamnatul poate fi implicat în activități educative, psihologice, sociale, de instruire profesională și de muncă, precum și poate beneficia de măsurile de destindere prevăzute de prezentul cod. (4) La elaborarea și la fiecare revizuire a Planului individual de executare a pedepsei se stabilesc obiective și activități specifice pregătirii pentru liberare, inclusiv, după caz, aplicarea măsurilor de destindere. (5) Pregătirea eliberării se realizează cu respectarea principiilor individualizării executării pedepsei, progresivității și gestionării riscurilor, astfel încât să fie asigurat un echilibru între necesitatea reintegrării sociale și cerințele de securitate și siguranță. Articolul 257¹⁵. Măsurile de destindere (1) Măsurile de destindere reprezintă măsuri progresive de executare a pedepsei care permit extinderea graduală a libertății de mișcare a condamnatului în interiorul sau în afara instituției penitenciare, în scopul pregătirii pentru liberare și reintegrării sociale. (2) Măsurile de destindere se acordă în funcție de progresul individual realizat în executarea Planului individual de executare a pedepsei și urmăresc consolidarea capacității condamnatului de a duce o viață responsabilă în societate după liberare. (3) Conducerea instituției penitenciare poate acorda următoarele măsuri de destindere: a) extinderea limitei de deplasare pe teritoriul instituției penitenciare; b) ieșirea escortată în afara instituției
--	--	--	--

	progresivității executării pedepsei, ținând cont de comportamentul condamnatului, nivelul de risc evaluat și rezultatele obținute în realizarea Planului individual de executare a pedepsei. (8) Extinderea limitei de deplasare pe teritoriul instituției penitenciare poate fi acordată condamnatului plasat în regim închis de detenție. Limitele și itinerarul deplasării se stabilesc individual, în funcție de scopul pentru care este acordată măsura. (9) Ieșirea escortată în afara instituției penitenciare poate fi acordată condamnatului plasat în regim închis de detenție, pentru motive justificate de scopul reintegrării sociale, pe durata strict necesară realizării acestora, dar nu mai mult de o zi. (10) Ieșirea în afara instituției penitenciare poate fi acordată condamnatului plasat în regim semiînchis de detenție, în condițiile alin. (9), cu următoarele particularități: a) ieșirea însoțită de personalul penitenciar poate fi acordată indiferent dacă condamnatul a beneficiat anterior de alte măsuri de destindere; b) ieșirea însoțită de o persoană apropiată poate fi acordată dacă anterior au avut loc, fără incidente, cel puțin două ieșiri însoțite de personalul penitenciar; c) ieșirea fără însoțire poate fi acordată dacă anterior au avut loc, fără incidente, cel puțin trei ieșiri însoțite de personalul penitenciar sau de o persoană apropiată. (11) Concediul din detenție poate fi acordat condamnatului plasat în regim deschis de detenție. Concediul se acordă fără însoțire pentru	penitenciare; c) ieșirea în afara instituției penitenciare: 7) însoțită de personalul penitenciar; 8) însoțită de o persoană apropiată condamnatului; 9) fără însoțire; d) concediul din detenție. (4) Măsura prevăzută la alin. (3) lit. a) se acordă de conducerea instituției penitenciare. (5) Măsurile prevăzute la alin. (3) lit. b)-d) se acordă de conducerea instituției penitenciare în baza avizului Comisiei pentru executarea pedepselor privative de libertate. (6) Măsurile de destindere se acordă după evaluarea riscului de evadare, a riscului de recidivă, a riscului pentru persoana vătămată ori alte persoane, a comportamentului condamnatului pe parcursul executării pedepsei, a gradului de realizare a Planului individual de executare a pedepsei și a creditelor pentru progres execuțional acumulate, dacă există suficiente motive pentru a considera că măsura nu va fi utilizată în scopuri ilicite. (7) Măsurile de destindere se aplică gradual, cu respectarea principiului progresivității executării pedepsei, ținând cont de comportamentul condamnatului, nivelul de risc evaluat și rezultatele obținute în realizarea Planului individual de executare a pedepsei. (8) Extinderea limitei de deplasare pe teritoriul instituției penitenciare poate fi acordată condamnatului plasat în regim închis de detenție. Limitele și itinerarul deplasării se stabilesc individual, în funcție de scopul pentru care este
--	---	--

	o perioadă de până la 5 zile. Condamnatul este obligat să indice adresa la care se va afla pe durata concediului și să fie disponibil pentru contact. (12) Prin derogare de la prevederile alin. (8)-(11), în cazuri excepționale, justificate de necesitatea reintegrării sociale, de situația familială ori de circumstanțe umanitare, măsurile de destindere pot fi acordate și în alte condiții decât cele prevăzute de prezentul articol, dacă evaluarea individuală demonstrează existența unui risc redus de evadare, recidivă sau utilizare abuzivă a măsurii. (13) Măsurile prevăzute la alin. (3) lit. c) și d) pot fi dispuse cu monitorizare electronică, în condițiile legii. (14) Condițiile de acordare, durata, frecvența, procedura de examinare și evidența măsurilor de destindere se stabilesc prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257¹⁶. Condiționarea și revocarea măsurilor de destindere (1) La acordarea măsurilor de destindere, conducerea instituției penitenciare poate stabili obligații și condiții individuale necesare pentru protecția persoanei vătămate, a altor persoane, pentru prevenirea săvârșirii unor fapte ilicite ori pentru asigurarea realizării scopului măsurii acordate. (2) În special, condamnatul poate fi obligat: a) să respecte un anumit itinerar sau program;	acordată măsura. (9) Ieșirea escortată în afara instituției penitenciare poate fi acordată condamnatului plasat în regim închis de detenție, pentru motive justificate de scopul reintegrării sociale, pe durata strict necesară realizării acestora, dar nu mai mult de o zi. (10) Ieșirea în afara instituției penitenciare poate fi acordată condamnatului plasat în regim semiînchis de detenție, în condițiile alin. (9), cu următoarele particularități: a) ieșirea însoțită de personalul penitenciar poate fi acordată indiferent dacă condamnatul a beneficiat anterior de alte măsuri de destindere; b) ieșirea însoțită de o persoană apropiată poate fi acordată dacă anterior au avut loc, fără incidente, cel puțin două ieșiri însoțite de personalul penitenciar; c) ieșirea fără însoțire poate fi acordată dacă anterior au avut loc, fără incidente, cel puțin trei ieșiri însoțite de personalul penitenciar sau de o persoană apropiată. (11) Concediul din detenție poate fi acordat condamnatului plasat în regim deschis de detenție. Concediul se acordă fără însoțire pentru o perioadă de până la 5 zile. Condamnatul este obligat să indice adresa la care se va afla pe durata concediului și să fie disponibil pentru contact. (12) Prin derogare de la prevederile alin. (8)-(11), în cazuri excepționale, justificate de necesitatea reintegrării sociale, de situația familială ori de circumstanțe umanitare, măsurile de destindere pot fi acordate și în alte condiții
--	---	--

		b) să nu contacteze anumite persoane; c) să nu frecventeze anumite locuri; d) să respecte condițiile monitorizării electronice; e) să se prezinte la instituția penitenciară la data și ora stabilită; f) să respecte orice alte condiții necesare pentru protecția intereselor legitime ale altor persoane și pentru prevenirea riscurilor identificate. (3) Măsurile de destindere pot fi revocate de conducerea instituției penitenciare în cazul: a) încălcării obligațiilor sau condițiilor stabilite; b) apariției unor circumstanțe care, dacă ar fi fost cunoscute la data acordării, ar fi împiedicat acordarea măsurii; c) constatării că măsura a fost acordată în baza unor informații eronate, incomplete sau false; d) comiterii unei fapte ilicite pe durata măsurii; e) sustragerii de la supraveghere ori de la monitorizarea electronică; f) neîntoarcerii la instituția penitenciară la expirarea termenului pentru care a fost acordată măsura. (4) Înainte de revocarea măsurii de destindere, condamnatului i se oferă posibilitatea de a prezenta explicații, cu excepția situațiilor în care revocarea trebuie dispusă de urgență pentru prevenirea unor riscuri iminente. (5) Revocarea măsurii de destindere nu exclude aplicarea altor măsuri prevăzute de lege,	decât cele prevăzute de prezentul articol, dacă evaluarea individuală demonstrează existența unui risc redus de evadare, recidivă sau utilizare abuzivă a măsurii. (13) Măsurile prevăzute la alin. (3) lit. c) și d) pot fi dispuse cu monitorizare electronică, în condițiile legii. (14) Condițiile de acordare, durata, frecvența, procedura de examinare și evidența măsurilor de destindere se stabilesc prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257¹⁶. Condiționarea și revocarea măsurilor de destindere (1) La acordarea măsurilor de destindere, conducerea instituției penitenciare poate stabili obligații și condiții individuale necesare pentru protecția persoanei vătămate, a altor persoane, pentru prevenirea săvârșirii unor fapte ilicite ori pentru asigurarea realizării scopului măsurii acordate. (2) În special, condamnatul poate fi obligat: a) să respecte un anumit itinerar sau program; b) să nu contacteze anumite persoane; c) să nu frecventeze anumite locuri; d) să respecte condițiile monitorizării electronice; e) să se prezinte la instituția penitenciară la data și ora stabilită; f) să respecte orice alte condiții necesare pentru protecția intereselor legitime ale altor persoane și pentru prevenirea riscurilor
--	--	---	---

		inclusiv răspunderea disciplinară, contravențională sau penală, după caz. (6) Perioada în care condamnatul s-a aflat legal în executarea măsurii de destindere se consideră executată din durata pedepsei, cu excepția cazului în care măsura a fost obținută prin fraudă sau prin prezentarea intenționată a unor informații false. (7) Procedura de condiționare, modificare, suspendare și revocare a măsurilor de destindere se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea 9. Primirea, transferul și condițiile de detenție Articolul 257¹⁷. Transferul condamnaților (1) Transferul condamnaților poate fi: a) transfer execuțional – dispus pentru executarea pedepsei într-o altă instituție penitenciară; b) transfer provizoriu – dispus pentru o perioadă determinată și în alte scopuri decât executarea pedepsei într-o altă instituție penitenciară, fără modificarea locului de executare a pedepsei. (2) Transferul execuțional se dispune de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru executarea pedepsei în instituția penitenciară corespunzătoare regimului de executare stabilit, precum și în alte cazuri prevăzute de prezentul articol. (3) Transferul execuțional poate fi dispus și în următoarele cazuri: a) pentru asigurarea repartiției uniforme a	identificate. (3) Măsurile de destindere pot fi revocate de conducerea instituției penitenciare în cazul: a) încălcării obligațiilor sau condițiilor stabilite; b) apariției unor circumstanțe care, dacă ar fi fost cunoscute la data acordării, ar fi împiedicat acordarea măsurii; c) constatării că măsura a fost acordată în baza unor informații eronate, incomplete sau false; d) comiterii unei fapte ilicite pe durata măsurii; e) sustragerii de la supraveghere ori de la monitorizarea electronică; f) neîntoarcerii la instituția penitenciară la expirarea termenului pentru care a fost acordată măsura. (4) Înainte de revocarea măsurii de destindere, condamnatului i se oferă posibilitatea de a prezenta explicații, cu excepția situațiilor în care revocarea trebuie dispusă de urgență pentru prevenirea unor riscuri iminente. (5) Revocarea măsurii de destindere nu exclude aplicarea altor măsuri prevăzute de lege, inclusiv răspunderea disciplinară, contravențională sau penală, după caz. (6) Perioada în care condamnatul s-a aflat legal în executarea măsurii de destindere se consideră executată din durata pedepsei, cu excepția cazului în care măsura a fost obținută prin fraudă sau prin prezentarea intenționată a unor informații false. (7) Procedura de condiționare, modificare,
--	--	--	---

		condamnaților; b) în cazul reorganizării, lichidării sau schimbării categoriei instituției penitenciare; c) pentru asigurarea separării condamnaților implicați în aceeași cauză penală în calitate de inculpați, martori, persoane vătămate sau victime; d) pentru realizarea măsurilor de securitate, siguranță a detenției ori de prevenire a incidentelor; e) pentru separarea agresorilor de victime sau prevenirea situațiilor de conflict; f) pentru internarea în spital penitenciar ori într-o altă instituție medico-sanitară în vederea acordării asistenței medicale; g) în legătură cu existența unor circumstanțe familiale excepționale ori a altor motive umanitare; h) în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Transferul provizoriu se dispune de conducerea instituției penitenciare, din oficiu sau în temeiul actelor emise de autoritățile ori instituțiile competente. Transferul provizoriu între două instituții penitenciare se dispune de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. (5) Transferul execuțional se efectuează într-o instituție penitenciară corespunzătoare regimului de executare stabilit, cu luarea în considerare a posibilităților acestuia de a asigura realizarea măsurilor prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei. (6) Pe cât este posibil și cu respectarea cerințelor de securitate și siguranță a detenției,	suspendare și revocare a măsurilor de destindere se stabilește prin regulament aprobat de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Secțiunea 9. Primirea, transferul și condițiile de detenție Articolul 257¹⁷. Transferul condamnaților (1) Transferul condamnaților poate fi: a) transfer execuțional – dispus pentru executarea pedepsei într-o altă instituție penitenciară; b) transfer provizoriu – dispus pentru o perioadă determinată și în alte scopuri decât executarea pedepsei într-o altă instituție penitenciară, fără modificarea locului de executare a pedepsei. (2) Transferul execuțional se dispune de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru executarea pedepsei în instituția penitenciară corespunzătoare regimului de executare stabilit, precum și în alte cazuri prevăzute de prezentul articol. (3) Transferul execuțional poate fi dispus și în următoarele cazuri: a) pentru asigurarea repartiției uniforme a condamnaților; b) în cazul reorganizării, lichidării sau schimbării categoriei instituției penitenciare; c) pentru asigurarea separării condamnaților implicați în aceeași cauză penală în calitate de inculpați, martori, persoane vătămate sau victime; d) pentru realizarea măsurilor de securitate, siguranță a detenției ori de prevenire a
--	--	--	--

		condamnatul este transferat într-o instituție penitenciară situată cât mai aproape de domiciliul său ori de localitatea în care intenționează să locuiască după liberare. (7) În afara orelor de program ale instituției penitenciare, transferul provizoriu pentru internarea condamnatului într-o instituție medico-sanitară în vederea acordării asistenței medicale urgente sau specializate poate fi dispus de funcționarul cu funcție de conducere aflat de serviciu. (8) Condamnatul este informat despre motivele transferului, cu excepția cazurilor în care divulgarea acestora ar putea compromite securitatea ori siguranța detenției, securitatea instituției penitenciare sau desfășurarea unor activități prevăzute de lege. (9) Condamnatul este notificat cu cel puțin 24 de ore înainte de efectuarea transferului execuțional și i se oferă posibilitatea de a informa gratuit familia, avocatul sau alte persoane despre aceasta. (10) Comunicarea prevăzută la alin. (9) se efectuează în scris sau telefonic și se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal. Refuzul condamnatului de a utiliza acest drept se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal. (11) Prin derogare de la alin. (9), informarea prealabilă poate fi amânată dacă există informații veridice că aceasta ar putea compromite securitatea ori siguranța detenției, ordinea instituției penitenciare sau executarea	incidentelor; e) pentru separarea agresorilor de victime sau prevenirea situațiilor de conflict; f) pentru internarea în spital penitenciar ori într-o altă instituție medico-sanitară în vederea acordării asistenței medicale; g) în legătură cu existența unor circumstanțe familiale excepționale ori a altor motive umanitare; h) în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Transferul provizoriu se dispune de conducerea instituției penitenciare, din oficiu sau în temeiul actelor emise de autoritățile ori instituțiile competente. Transferul provizoriu între două instituții penitenciare se dispune de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. (5) Transferul execuțional se efectuează într-o instituție penitenciară corespunzătoare regimului de executare stabilit, cu luarea în considerare a posibilităților acesteia de a asigura realizarea măsurilor prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei. (6) Pe cât este posibil și cu respectarea cerințelor de securitate și siguranță a detenției, condamnatul este transferat într-o instituție penitenciară situată cât mai aproape de domiciliul său ori de localitatea în care intenționează să locuiască după liberare. (7) În afara orelor de program ale instituției penitenciare, transferul provizoriu pentru internarea condamnatului într-o instituție medico-sanitară în vederea acordării asistenței medicale urgente sau specializate poate fi dispus
--	--	---	--

		transferului. În acest caz, informarea are loc cel târziu la momentul efectuării transferului. Articolul 257¹⁸. Primirea condamnaților în instituția penitenciară (1) La primirea condamnatului în instituția penitenciară se verifică actul care constituie temeiul detenției și actul de identitate al acestuia. (2) La primirea condamnatului, precum și la transferul execuțional sau provizoriu în altă instituție penitenciară, acesta este supus, fără întârziere, unui examen medical în vederea constatării existenței leziunilor corporale, urmelor de violență sau a altor circumstanțe relevante pentru starea sa de sănătate. Examinarea medicală se efectuează de medic sau, în lipsa acestuia, de alt lucrător medical competent, potrivit atribuțiilor profesionale stabilite de lege. (3) În cazul constatării leziunilor corporale, urmelor de violență, tratamentului cu cruzime, inuman sau degradant ori a altor rele tratamente, precum și în cazul în care condamnatul declară că a fost supus unor asemenea acte, persoana care efectuează examenul medical este obligată să consemneze constatările clinice, rezultatele investigațiilor efectuate și declarațiile condamnatului în documentația medicală și să informeze imediat procuratura competentă și conducerea instituției penitenciare. Informațiile respective se comunică cu respectarea confidențialității datelor medicale. (4) În cazurile prevăzute la alin. (3), conducerea instituției penitenciare informează, în termen de 24 de ore, procuratura competentă și	de funcționarul cu funcție de conducere aflat de serviciu. (8) Condamnatul este informat despre motivele transferului, cu excepția cazurilor în care divulgarea acestora ar putea compromite securitatea ori siguranța detenției, securitatea instituției penitenciare sau desfășurarea unor activități prevăzute de lege. (9) Condamnatul este notificat cu cel puțin 24 de ore înainte de efectuarea transferului execuțional și i se oferă posibilitatea de a informa gratuit familia, avocatul sau alte persoane despre aceasta. (10) Comunicarea prevăzută la alin. (9) se efectuează în scris sau telefonic și se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal. Refuzul condamnatului de a utiliza acest drept se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal. (11) Prin derogare de la alin. (9), informarea prealabilă poate fi amânată dacă există informații veridice că aceasta ar putea compromite securitatea ori siguranța detenției, ordinea instituției penitenciare sau executarea transferului. În acest caz, informarea are loc cel târziu la momentul efectuării transferului. Articolul 257¹⁸. Primirea condamnaților în instituția penitenciară (1) La primirea condamnatului în instituția penitenciară se verifică actul care constituie temeiul detenției și actul de identitate al acestuia. (2) La primirea condamnatului, precum și la transferul execuțional sau provizoriu în altă
--	--	---	---

		Avocatul Poporului, iar în cazul condamnaților minori, și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului. (5) În cadrul examinării cazurilor prevăzute la alin. (3), datele medicale prelucrate pot fi dezvăluite numai în condițiile legii. (6) Obligația personalului medical de a informa procuratura competentă despre existența leziunilor corporale sau a altor urme de violență persistă indiferent de informarea conducerii instituției penitenciare. (7) După primire, condamnatului i se oferă posibilitatea de a informa gratuit familia, avocatul sau o altă persoană despre locul său de deținere ori despre schimbarea acestuia. Comunicarea se efectuează în scris sau telefonic și se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal. Refuzul condamnatului de a utiliza acest drept se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal. (8) Dacă condamnatul nu este cetățean al Republicii Moldova, acesta are dreptul de a informa sau de a solicita informarea misiunii diplomatice ori a oficiului consular al statului al cărui cetățean este. Dacă este refugiat sau se află sub protecția unei organizații internaționale competente, acesta are dreptul să informeze sau să solicite informarea organizației respective. (9) La primirea condamnatului în instituția penitenciară se realizează următoarele măsuri: a) se înregistrează date privind: 5) identitatea condamnatului și temeiul detenției;	instituție penitenciară, acesta este supus, fără întârziere, unui examen medical în vederea constatării existenței leziunilor corporale, urmelor de violență sau a altor circumstanțe relevante pentru starea sa de sănătate. Examinarea medicală se efectuează de medic sau, în lipsa acestuia, de alt lucrător medical competent, potrivit atribuțiilor profesionale stabilite de lege. (3) În cazul constatării leziunilor corporale, urmelor de violență, tratamentului cu cruzime, inuman sau degradant ori a altor rele tratamente, precum și în cazul în care condamnatul declară că a fost supus unor asemenea acte, persoana care efectuează examenul medical este obligată să consemneze constatările clinice, rezultatele investigațiilor efectuate și declarațiile condamnatului în documentația medicală și să informeze imediat procuratura competentă și conducerea instituției penitenciare. Informațiile respective se comunică cu respectarea confidențialității datelor medicale. (4) În cazurile prevăzute la alin. (3), conducerea instituției penitenciare informează, în termen de 24 de ore, procuratura competentă și Avocatul Poporului, iar în cazul condamnaților minori, și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului. (5) În cadrul examinării cazurilor prevăzute la alin. (3), datele medicale prelucrate pot fi dezvăluite numai în condițiile legii. (6) Obligația personalului medical de a informa procuratura competentă despre existența leziunilor corporale sau a altor urme de violență
--	--	--	--

		6) data și ora primirii; 7) numele și datele de contact ale persoanei desemnate pentru a fi informată în caz de deces, vătămare gravă sau boală gravă; 8) copiii condamnatului, vârsta acestora și persoana care exercită în fapt îngrijirea acestora; b) se efectuează percheziția corporală, iar percheziția corporală amănunțită se efectuează în condițiile prevăzute de prezentul cod; c) se întocmește inventarul bunurilor personale; d) se efectuează examenul medical; e) sub rezerva respectării confidențialității medicale, se colectează informațiile relevante privind starea de sănătate și orice alte informații necesare pentru protecția sănătății și siguranței condamnatului ori a altor persoane; f) se prelevează amprente digitale, dacă acestea nu au fost prelevate anterior; g) se realizează fotografierea condamnatului, dacă aceasta nu a fost efectuată anterior; h) condamnatul este informat, într-o formă accesibilă, despre drepturile, obligațiile și regulile principale privind executarea pedepsei, inclusiv despre modalitatea de exercitare a dreptului la petiționare și la apărare; i) se efectuează interviuarea inițială în vederea identificării nevoilor individuale, vulnerabilităților și riscurilor relevante pentru executarea pedepsei. (10) În cazul în care condamnatul prezintă nevoi speciale sau vulnerabilități, administrația	persistă indiferent de informarea conducerii instituției penitenciare. (7) După primire, condamnatului i se oferă posibilitatea de a informa gratuit familia, avocatul sau o altă persoană despre locul său de deținere ori despre schimbarea acestuia. Comunicarea se efectuează în scris sau telefonic și se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal. Refuzul condamnatului de a utiliza acest drept se consemnează într-un proces-verbal care se anexează la dosarul personal. (8) Dacă condamnatul nu este cetățean al Republicii Moldova, acesta are dreptul de a informa sau de a solicita informarea misiunii diplomatice ori a oficiului consular al statului al cărui cetățean este. Dacă este refugiat sau se află sub protecția unei organizații internaționale competente, acesta are dreptul să informeze sau să solicite informarea organizației respective. (9) La primirea condamnatului în instituția penitenciară se realizează următoarele măsuri: a) se înregistrează date privind: 9) identitatea condamnatului și temeiul detenției; 10) data și ora primirii; 11) numele și datele de contact ale persoanei desemnate pentru a fi informată în caz de deces, vătămare gravă sau boală gravă; 12) copiii condamnatului, vârsta acestora și persoana care exercită în fapt îngrijirea acestora; b) se efectuează percheziția corporală, iar percheziția corporală amănunțită se efectuează în
--	--	---	---

	instituției penitenciare dispune măsurile necesare pentru asigurarea unor condiții de detenție compatibile cu demnitatea umană și cu principiul nediscriminării. Articolul 257¹⁹. Perioada de carantină, observare și evaluare inițială (1) La primirea inițială în sistemul administrației penitenciare, condamnatul este plasat într-o secție destinată carantinei, observării și evaluării inițiale, pentru o perioadă de cel mult 21 de zile. (2) Perioada de carantină, observare și evaluare inițială are drept scop adaptarea condamnatului la mediul penitenciar, evaluarea stării sale de sănătate și identificarea nevoilor, vulnerabilităților și riscurilor relevante pentru executarea pedepsei. (3) În perioada prevăzută la alin. (1), condamnatul este supus evaluării medicale, psihologice și sociale necesare pentru: a) determinarea stării de sănătate fizică și psihică; b) identificarea riscului suicidal; c) identificarea riscului de victimizare sau agresivitate; d) identificarea nevoilor individuale și a vulnerabilităților; e) colectarea informațiilor necesare pentru individualizarea executării pedepsei. (4) Informațiile obținute în perioada de carantină, observare și evaluare inițială sunt utilizate pentru evaluarea inițială a condamnatului, stabilirea regimului de executare a pedepsei și elaborarea Planului individual de	condițiile prevăzute de prezentul cod; c) se întocmește inventarul bunurilor personale; d) se efectuează examenul medical; e) sub rezerva respectării confidențialității medicale, se colectează informațiile relevante privind starea de sănătate și orice alte informații necesare pentru protecția sănătății și siguranței condamnatului ori a altor persoane; f) se prelevează amprente digitale, dacă acestea nu au fost prelevate anterior; g) se realizează fotografierea condamnatului, dacă aceasta nu a fost efectuată anterior; h) condamnatul este informat, într-o formă accesibilă, despre drepturile, obligațiile și regulile principale privind executarea pedepsei, inclusiv despre modalitatea de exercitare a dreptului la petiționare și la apărare; i) se efectuează intervierea inițială în vederea identificării nevoilor individuale, vulnerabilităților și riscurilor relevante pentru executarea pedepsei. (10) În cazul în care condamnatul prezintă nevoi speciale sau vulnerabilități, administrația instituției penitenciare dispune măsurile necesare pentru asigurarea unor condiții de detenție compatibile cu demnitatea umană și cu principiul nediscriminării. Articolul 257¹⁹. Perioada de carantină, observare și evaluare inițială (1) La primirea inițială în sistemul administrației penitenciare, condamnatul este plasat într-o secție destinată carantinei,
--	---	---

		executare a pedepsei. (5) Plasarea condamnatului în perioada de carantină, observare și evaluare inițială nu constituie sancțiune disciplinară și nu poate implica restrângeri suplimentare ale drepturilor sale, cu excepția celor necesare realizării scopurilor prevăzute de prezentul articol. (6) Modul de organizare și desfășurare a perioadei de carantină, observare și evaluare inițială se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257²⁰. Capacitatea maximă de cazare (1) Capacitatea maximă de cazare a condamnaților în instituțiile penitenciare se stabilește astfel încât să fie asigurate condiții de detenție conforme demnității umane, cerințelor de securitate și siguranță a detenției, precum și standardelor naționale și internaționale aplicabile. (2) Capacitatea maximă de cazare se stabilește pentru fiecare instituție penitenciară și, după caz, pentru fiecare regim de executare, în funcție de capacitatea efectivă de asigurare a condițiilor de detenție prevăzute de prezentul cod. (3) La stabilirea capacității maxime de cazare se iau în considerare, în special: a) suprafața locativă disponibilă; b) dotările sanitare și igienice; c) condițiile de iluminare, ventilație și încălzire; d) posibilitățile de acordare a asistenței medicale;	observării și evaluării inițiale, pentru o perioadă de cel mult 21 de zile. (2) Perioada de carantină, observare și evaluare inițială are drept scop adaptarea condamnatului la mediul penitenciar, evaluarea stării sale de sănătate și identificarea nevoilor, vulnerabilităților și riscurilor relevante pentru executarea pedepsei. (3) În perioada prevăzută la alin. (1), condamnatul este supus evaluării medicale, psihologice și sociale necesare pentru: a) determinarea stării de sănătate fizică și psihică; b) identificarea riscului suicidal; c) identificarea riscului de victimizare sau agresivitate; d) identificarea nevoilor individuale și a vulnerabilităților; e) colectarea informațiilor necesare pentru individualizarea executării pedepsei. (4) Informațiile obținute în perioada de carantină, observare și evaluare inițială sunt utilizate pentru evaluarea inițială a condamnatului, stabilirea regimului de executare a pedepsei și elaborarea Planului individual de executare a pedepsei. (5) Plasarea condamnatului în perioada de carantină, observare și evaluare inițială nu constituie sancțiune disciplinară și nu poate implica restrângeri suplimentare ale drepturilor sale, cu excepția celor necesare realizării scopurilor prevăzute de prezentul articol. (6) Modul de organizare și desfășurare a perioadei de carantină, observare și evaluare
--	--	--	---

	e) posibilitățile de desfășurare a activităților prevăzute de prezentul cod; f) cerințele privind separarea condamnaților. (4) Capacitatea maximă de cazare și metodologia de calcul a acesteia se aprobă prin ordinul ministrului justiției. (5) Administrația Națională a Penitenciarelor întreprinde măsurile necesare pentru prevenirea depășirii capacității maxime de cazare stabilite conform prezentului articol. Articolul 257²¹. Cazarea condamnaților în instituțiile penitenciare și asigurarea materială (1) Normele minime obligatorii privind condițiile de cazare și dotare a spațiilor de detenție se stabilesc prin ordinul ministrului justiției, cu respectarea prevederilor prezentului cod, a normelor sanitare și a standardelor internaționale aplicabile. (2) Fiecărui condamnat îi este asigurat un spațiu locativ individual care nu poate fi inferior standardului minim stabilit de prezentul cod și standardelor naționale obligatorii aprobate în aplicarea acestuia. Spațiul locativ individual minim nu poate fi mai mic de 3 m² în camerele de detenție comune și de 4 m² în camerele de detenție individuale. (3) Persoanele condamnate se cazează individual sau în comun, în funcție de infrastructura disponibilă, cerințele de securitate și siguranță a detenției, necesitatea aplicării criteriilor de separare și nevoile individuale ale condamnaților. (4) Spațiile de detenție se amenajează	inițială se stabilește prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257²⁰. Capacitatea maximă de cazare (1) Capacitatea maximă de cazare a condamnaților în instituțiile penitenciare se stabilește astfel încât să fie asigurate condiții de detenție conforme demnității umane, cerințelor de securitate și siguranță a detenției, precum și standardelor naționale și internaționale aplicabile. (2) Capacitatea maximă de cazare se stabilește pentru fiecare instituție penitenciară și, după caz, pentru fiecare regim de executare, în funcție de capacitatea efectivă de asigurare a condițiilor de detenție prevăzute de prezentul cod. (3) La stabilirea capacității maxime de cazare se iau în considerare, în special: a) suprafața locativă disponibilă; b) dotările sanitare și igienice; c) condițiile de iluminare, ventilație și încălzire; d) posibilitățile de acordare a asistenței medicale; e) posibilitățile de desfășurare a activităților prevăzute de prezentul cod; f) cerințele privind separarea condamnaților. (4) Capacitatea maximă de cazare și metodologia de calcul a acesteia se aprobă prin ordinul ministrului justiției. (5) Administrația Națională a Penitenciarelor întreprinde măsurile necesare
--	--	--

	astfel încât să asigure iluminare naturală și artificială corespunzătoare, ventilație adecvată, condiții de încălzire compatibile cu normele sanitare și condiții corespunzătoare de locuit. (5) Condamnații pot deține în spațiile de detenție bunurile personale în limitele și condițiile prevăzute de prezentul cod. (6) Condițiile de detenție din spitalele penitenciare trebuie să corespundă normelor sanitare și standardelor privind acordarea asistenței medicale persoanelor private de libertate. (7) În cazul riscului depășirii sau al depășirii capacității maxime de cazare, conducerea instituției penitenciare informează imediat Administrația Națională a Penitenciarelor în vederea dispunerii măsurilor necesare, inclusiv transferarea condamnaților în alte instituții penitenciare. (8) Reamenajarea spațiilor de detenție existente și construirea spațiilor de detenție noi se efectuează cu respectarea legislației naționale și a standardelor internaționale aplicabile. (9) Condamnații sunt obligați să respecte regulile de igienă individuală și colectivă, precum și măsurile stabilite de administrația penitenciară în acest scop. (10) Condamnații sunt obligați să întrețină în stare corespunzătoare spațiile de detenție și bunurile puse la dispoziția lor. (11) Spațiile de detenție se amenajează astfel încât condamnații să beneficieze de acces permanent la facilități sanitare, cu respectarea demnității umane și a intimității persoanei.	pentru prevenirea depășirii capacității maxime de cazare stabilite conform prezentului articol. Articolul 257²¹. Cazarea condamnaților în instituțiile penitenciare și asigurarea materială (1) Normele minime obligatorii privind condițiile de cazare și dotare a spațiilor de detenție se stabilesc prin ordinul ministrului justiției, cu respectarea prevederilor prezentului cod, a normelor sanitare și a standardelor internaționale aplicabile. (2) Fiecărui condamnat îi este asigurat un spațiu locativ individual care nu poate fi inferior standardului minim stabilit de prezentul cod și standardelor naționale obligatorii aprobate în aplicarea acestuia. Spațiul locativ individual minim nu poate fi mai mic de 3 m² în camerele de detenție comune și de 4 m² în camerele de detenție individuale. (3) Persoanele condamnate se cazează individual sau în comun, în funcție de infrastructura disponibilă, cerințele de securitate și siguranță a detenției, necesitatea aplicării criteriilor de separare și nevoile individuale ale condamnaților. (4) Spațiile de detenție se amenajează astfel încât să asigure iluminare naturală și artificială corespunzătoare, ventilație adecvată, condiții de încălzire compatibile cu normele sanitare și condiții corespunzătoare de locuit. (5) Condamnații pot deține în spațiile de detenție bunurile personale în limitele și condițiile prevăzute de prezentul cod. (6) Condițiile de detenție din spitalele penitenciare trebuie să corespundă normelor
--	---	---

		(12) Instituția penitenciară asigură fiecărui condamnat posibilitatea de a face baie sau duș cel puțin o dată pe săptămână și ori de câte ori este necesar pentru menținerea igienei personale. (13) Articolele de curățenie și igienă personală, precum și alte bunuri de strictă necesitate prevăzute de normele aprobate de Guvern, se asigură gratuit de către instituția penitenciară. Articolul 257²². Alimentația condamnaților (1) Instituția penitenciară asigură condiții corespunzătoare pentru prepararea, distribuirea și servirea hranei, cu respectarea normelor igienico-sanitare și a cerințelor de siguranță alimentară, ținând cont de vârsta, starea de sănătate și, după caz, de natura muncii prestate de condamnat. În măsura posibilităților obiective ale instituției penitenciare, se ține cont de convingerile religioase declarate ale condamnatului. (2) Condamnaților li se asigură zilnic, din mijloacele bugetului de stat, hrană suficientă și nutritivă, distribuită în cadrul a trei mese, la intervale rezonabile. Normele minime de alimentare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, după consultarea specialiștilor în domeniul nutriției și sănătății publice. (3) Instituția penitenciară organizează alimentația condamnaților astfel încât hrana să fie suficientă cantitativ și calitativ, nutritivă, rezonabil variată, preparată și servită în condiții igienico-sanitare corespunzătoare și adaptată, după caz, necesităților individuale ale condamnaților.	sanitare și standardelor privind acordarea asistenței medicale persoanelor private de libertate. (7) În cazul riscului depășirii sau al depășirii capacității maxime de cazare, conducerea instituției penitenciare informează imediat Administrația Națională a Penitenciarelor în vederea dispunerii măsurilor necesare, inclusiv transferarea condamnaților în alte instituții penitenciare. (8) Reamenajarea spațiilor de detenție existente și construirea spațiilor de detenție noi se efectuează cu respectarea legislației naționale și a standardelor internaționale aplicabile. (9) Condamnații sunt obligați să respecte regulile de igienă individuală și colectivă, precum și măsurile stabilite de administrația penitenciară în acest scop. (10) Condamnații sunt obligați să întrețină în stare corespunzătoare spațiile de detenție și bunurile puse la dispoziția lor. (11) Spațiile de detenție se amenajează astfel încât condamnații să beneficieze de acces permanent la facilități sanitare, cu respectarea demnității umane și a intimității persoanei. (12) Instituția penitenciară asigură fiecărui condamnat posibilitatea de a face baie sau duș cel puțin o dată pe săptămână și ori de câte ori este necesar pentru menținerea igienei personale. (13) Articolele de curățenie și igienă personală, precum și alte bunuri de strictă necesitate prevăzute de normele aprobate de Guvern, se asigură gratuit de către instituția penitenciară.
--	--	---	---

		(4) Se interzice reducerea cantității, calității sau valorii nutritive a hranei condamnatului ca măsură de constrângere, sancțiune disciplinară sau altă formă de tratament punitiv. (5) Fiecare condamnat are acces permanent la apă potabilă în cantitate suficientă. (6) Conducerea instituției penitenciare asigură controlul permanent al calității și siguranței alimentelor distribuite condamnaților, în condițiile legii. (7) Medicul stabilește, la indicație medicală, regimuri alimentare speciale sau diete corespunzătoare stării de sănătate a condamnatului. (8) Modul de organizare a alimentației condamnaților și de asigurare a controlului calității alimentelor se stabilește prin actele normative adoptate în aplicarea prezentului cod. Articolul 257²³. Refuzul de hrană (1) În situația în care condamnatul intenționează să refuze hrana, acesta informează personalul instituției penitenciare despre refuzul său și, după posibilitate, despre motivele care l-au determinat. (2) Condamnatul aflat în refuz de hrană continuă să fie inclus în norma zilnică de alimentare. Instituția penitenciară este obligată să îi pună la dispoziție hrana care i se cuvine în condițiile generale de detenție. (3) La declararea refuzului de hrană, personalul penitenciar informează imediat personalul medical în vederea monitorizării stării de sănătate a condamnatului. Cu consimțământul	Articolul 257²². Alimentația condamnaților (1) Instituția penitenciară asigură condiții corespunzătoare pentru prepararea, distribuirea și servirea hranei, cu respectarea normelor igienico-sanitare și a cerințelor de siguranță alimentară, ținând cont de vârsta, starea de sănătate și, după caz, de natura muncii prestate de condamnat. În măsura posibilităților obiective ale instituției penitenciare, se ține cont de convingerile religioase declarate ale condamnatului. (2) Condamnaților li se asigură zilnic, din mijloacele bugetului de stat, hrană suficientă și nutritivă, distribuită în cadrul a trei mese, la intervale rezonabile. Normele minime de alimentare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, după consultarea specialiștilor în domeniul nutriției și sănătății publice. (3) Instituția penitenciară organizează alimentația condamnaților astfel încât hrana să fie suficientă cantitativ și calitativ, nutritivă, rezonabil variată, preparată și servită în condiții igienico-sanitare corespunzătoare și adaptată, după caz, necesităților individuale ale condamnaților. (4) Se interzice reducerea cantității, calității sau valorii nutritive a hranei condamnatului ca măsură de constrângere, sancțiune disciplinară sau altă formă de tratament punitiv. (5) Fiecare condamnat are acces permanent la apă potabilă în cantitate suficientă. (6) Conducerea instituției penitenciare
--	--	---	--

	acestuia, examinarea clinică se efectuează zilnic. Refuzul examinării medicale se consemnează în documentația medicală. (4) Dacă persoana aflată în refuz de hrană refuză trei mese consecutive, administrația instituției penitenciare poate dispune separarea acesteia de condamnații care se alimentează, exclusiv în scopul monitorizării stării de sănătate și al protejării persoanei. Această măsură nu constituie sancțiune disciplinară. (5) Odată cu aplicarea măsurii prevăzute la alin. (4), administrația instituției penitenciare: a) discută cu condamnatul pentru identificarea motivelor refuzului de hrană; b) întreprinde măsurile necesare pentru soluționarea problemelor invocate, în limitele competențelor sale, sau informează condamnatul despre autoritățile competente și modalitățile legale de soluționare a acestora; c) informează, prin mijloace electronice de comunicare, Avocatul Poporului sau, după caz, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului; d) asigură informarea condamnatului despre consecințele medicale și riscurile asociate refuzului prelungit de hrană. (6) Dacă starea de sănătate a condamnatului este grav afectată ca urmare a refuzului de hrană, instituția penitenciară dispune transferul provizoriu al acestuia într-o instituție medico-sanitară a sistemului administrației penitenciare sau, după caz, într-o altă instituție medico-sanitară, cu respectarea prevederilor prezentului cod, și informează familia ori persoana desemnată de condamnat.	asigură controlul permanent al calității și siguranței alimentelor distribuite condamnaților, în condițiile legii. (7) Medicul stabilește, la indicație medicală, regimuri alimentare speciale sau diete corespunzătoare stării de sănătate a condamnatului. (8) Modul de organizare a alimentației condamnaților și de asigurare a controlului calității alimentelor se stabilește prin actele normative adoptate în aplicarea prezentului cod. Articolul 257²³. Refuzul de hrană (1) În situația în care condamnatul intenționează să refuze hrana, acesta informează personalul instituției penitenciare despre refuzul său și, după posibilitate, despre motivele care l-au determinat. (2) Condamnatul aflat în refuz de hrană continuă să fie inclus în norma zilnică de alimentare. Instituția penitenciară este obligată să îi pună la dispoziție hrana care i se cuvine în condițiile generale de detenție. (3) La declararea refuzului de hrană, personalul penitenciar informează imediat personalul medical în vederea monitorizării stării de sănătate a condamnatului. Cu consimțământul acestuia, examinarea clinică se efectuează zilnic. Refuzul examinării medicale se consemnează în documentația medicală. (4) Dacă persoana aflată în refuz de hrană refuză trei mese consecutive, administrația instituției penitenciare poate dispune separarea acesteia de condamnații care se alimentează, exclusiv în scopul monitorizării stării de sănătate
--	--	---

		(7) Dacă sănătatea sau viața condamnatului aflat în refuz de hrană este expusă unui pericol grav și iminent, iar acesta și-a pierdut capacitatea de discernământ ori de exprimare a voinței, fapt confirmat de un consiliu medical constituit din medici ai sistemului administrației penitenciare și, după posibilitate, din afara acestuia, instituția medico-sanitară competentă poate aplica intervențiile medicale indispensabile pentru salvarea vieții și protejarea sănătății persoanei, inclusiv alimentarea artificială în scop terapeutic, cu respectarea standardelor profesionale și a demnității umane. (8) Renunțarea la refuzul de hrană se face în scris sau prin comportament concludent. (9) Acceptarea și consumarea, chiar și parțială, a hranei puse la dispoziție în condițiile generale constituie manifestarea voinței condamnatului de a înceta refuzul de hrană, dacă din circumstanțe nu rezultă contrariul. (10) Dacă în urma monitorizării medicale se constată încetarea refuzului de hrană, medicul întocmește un proces-verbal sau o consemnare medicală corespunzătoare, pe care o transmite administrației instituției penitenciare. (11) Administrația instituției penitenciare informează, prin mijloace electronice de comunicare, Avocatul Poporului sau, după caz, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului despre încetarea refuzului de hrană. (12) Documentele întocmite în cadrul procedurii refuzului de hrană se anexează la dosarul personal al condamnatului. Secțiunea 10. Asistența medicală	și al protejării persoanei. Această măsură nu constituie sancțiune disciplinară. (5) Odată cu aplicarea măsurii prevăzute la alin. (4), administrația instituției penitenciare: a) discută cu condamnatul pentru identificarea motivelor refuzului de hrană; b) întreprinde măsurile necesare pentru soluționarea problemelor invocate, în limitele competențelor sale, sau informează condamnatul despre autoritățile competente și modalitățile legale de soluționare a acestora; c) informează, prin mijloace electronice de comunicare, Avocatul Poporului sau, după caz, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului; d) asigură informarea condamnatului despre consecințele medicale și riscurile asociate refuzului prelungit de hrană. (6) Dacă starea de sănătate a condamnatului este grav afectată ca urmare a refuzului de hrană, instituția penitenciară dispune transferul provizoriu al acestuia într-o instituție medico-sanitară a sistemului administrației penitenciare sau, după caz, într-o altă instituție medico-sanitară, cu respectarea prevederilor prezentului cod, și informează familia ori persoana desemnată de condamnat. (7) Dacă sănătatea sau viața condamnatului aflat în refuz de hrană este expusă unui pericol grav și iminent, iar acesta și-a pierdut capacitatea de discernământ ori de exprimare a voinței, fapt confirmat de un consiliu medical constituit din medici ai sistemului administrației penitenciare și, după posibilitate, din afara acestuia, instituția medico-sanitară
--	--	--	--

		Articolul 257²⁴. Dreptul la asistență medicală (1) Condamnații beneficiază, fără discriminare, de asistență medicală gratuită și de medicamentele necesare, în condițiile legii. (2) Asistența medicală acordată condamnaților se realizează potrivit principiului echivalenței asistenței medicale, care presupune accesul la servicii medicale de o calitate comparabilă cu cele disponibile populației generale. (3) Condamnaților li se asigură asistență medicală în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și alte servicii medicale prevăzute de legislația aplicabilă persoanelor private de libertate. (4) Tratatul bolilor incluse în programele naționale de sănătate și în alte programe publice de sănătate se asigură din sursele financiare alocate în acest scop. (5) Acordarea asistenței medicale se realizează cu respectarea independenței profesionale a personalului medical, a confidențialității informațiilor medicale și a continuității tratamentului. (6) Modul de organizare și acordare a asistenței medicale persoanelor condamnate în instituțiile penitenciare se stabilesc prin prezentul cod și prin regulamentul aprobat de ministrul justiției. Articolul 257²⁵. Organizarea și acordarea asistenței medicale (1) Asistența medicală se acordă, de	competentă poate aplica intervențiile medicale indispensabile pentru salvarea vieții și protejarea sănătății persoanei, inclusiv alimentarea artificială în scop terapeutic, cu respectarea standardelor profesionale și a demnității umane. (8) Renunțarea la refuzul de hrană se face în scris sau prin comportament concludent. (9) Acceptarea și consumarea, chiar și parțială, a hranei puse la dispoziție în condițiile generale constituie manifestarea voinței condamnatului de a înceta refuzul de hrană, dacă din circumstanțe nu rezultă contrariul. (10) Dacă în urma monitorizării medicale se constată încetarea refuzului de hrană, medicul întocmește un proces-verbal sau o consemnare medicală corespunzătoare, pe care o transmite administrației instituției penitenciare. (11) Administrația instituției penitenciare informează, prin mijloace electronice de comunicare, Avocatul Poporului sau, după caz, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului despre încetarea refuzului de hrană. (12) Documentele întocmite în cadrul procedurii refuzului de hrană se anexează la dosarul personal al condamnatului. Secțiunea 10. Asistența medicală Articolul 257²⁴. Dreptul la asistență medicală (1) Condamnații beneficiază, fără discriminare, de asistență medicală gratuită și de medicamentele necesare, în condițiile legii. (2) Asistența medicală acordată condamnaților se realizează potrivit principiului echivalenței asistenței medicale, care presupune
--	--	--	--

		regulă, în cadrul secției medicale a instituției penitenciare, al spitalelor sistemului administrației penitenciare sau al instituțiilor medico-sanitare publice ori private contractate sau desemnate potrivit legii. (2) Asistența medicală poate fi acordată în cadrul instituțiilor medico-sanitare din afara sistemului administrației penitenciare în următoarele cazuri: a) nu există posibilitatea acordării asistenței medicale necesare în cadrul instituției penitenciare sau al spitalelor sistemului administrației penitenciare; b) transferul în cadrul spitalelor sistemului administrației penitenciare nu este oportun din punct de vedere medical; c) urgență medicală cu risc vital; d) existența unor afecțiuni psihice sau psihiatrice care nu pot fi tratate eficient în cadrul sistemului administrației penitenciare; e) alte situații prevăzute de lege sau determinate de necesități medicale obiective. (3) La nivelul fiecărei instituții penitenciare, serviciile de asistență medicală sunt acordate de personal medical calificat, asigurându-se continuitatea asistenței medicale și a tratamentului început anterior detenției. (4) Acordarea asistenței medicale în cadrul secției medicale a instituției penitenciare se efectuează, de regulă, în baza unei programări prealabile și conform unui program stabilit de serviciul medical, fără a afecta accesul în timp util la serviciile medicale necesare și fără a se aplica cazurilor de urgență.	accesul la servicii medicale de o calitate comparabilă cu cele disponibile populației generale. (3) Condamnaților li se asigură asistență medicală în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și alte servicii medicale prevăzute de legislația aplicabilă persoanelor private de libertate. (4) Tratamentul bolilor incluse în programele naționale de sănătate și în alte programe publice de sănătate se asigură din sursele financiare alocate în acest scop. (5) Acordarea asistenței medicale se realizează cu respectarea independenței profesionale a personalului medical, a confidențialității informațiilor medicale și a continuității tratamentului. (6) Modul de organizare și acordare a asistenței medicale persoanelor condamnate în instituțiile penitenciare se stabilesc prin prezentul cod și prin regulamentul aprobat de ministrul justiției. Articolul 257²⁵. Organizarea și acordarea asistenței medicale (1) Asistența medicală se acordă, de regulă, în cadrul secției medicale a instituției penitenciare, al spitalelor sistemului administrației penitenciare sau al instituțiilor medico-sanitare publice ori private contractate sau desemnate potrivit legii. (2) Asistența medicală poate fi acordată în cadrul instituțiilor medico-sanitare din afara sistemului administrației penitenciare în
--	--	---	--

	(5) În instituțiile penitenciare se acordă următoarele tipuri de servicii medicale: a) asistență medicală urgentă prespitalicească; b) asistență medicală primară; c) asistență medicală specializată de ambulator, inclusiv stomatologică; d) asistență medicală spitalicească; e) îngrijiri medicale la locul de detenție. (6) Asistența medicală urgentă se acordă imediat și cu prioritate, indiferent de regimul de executare aplicat sau de alte considerente administrative. (7) Instituțiile penitenciare asigură tratamentul psihiatric tuturor condamnaților care au nevoie de un astfel de tratament. Condamnaților care prezintă risc sporit de suicid li se asigură monitorizare adecvată, suport psihologic și asistență medicală corespunzătoare. (8) Condamnații care au nevoie de tratament medical specializat se transferă, conform indicațiilor medicale, în spitalele sistemului administrației penitenciare sau în instituțiile medico-sanitare competente. În cazurile de urgență medicală vitală, tratamentul poate fi asigurat de cea mai apropiată instituție medico-sanitară, indiferent de existența unor raporturi contractuale. (9) Condamnatul poate solicita examinarea sau consultarea de către un medic ales de acesta, pe cheltuiala proprie, cu respectarea cerințelor de securitate și siguranță a detenției și fără a afecta acordarea asistenței medicale necesare. (10) În privința condamnaților care suferă	următoarele cazuri: a) nu există posibilitatea acordării asistenței medicale necesare în cadrul instituției penitenciare sau al spitalelor sistemului administrației penitenciare; b) transferul în cadrul spitalelor sistemului administrației penitenciare nu este oportun din punct de vedere medical; c) urgență medicală cu risc vital; d) existența unor afecțiuni psihice sau psihiatrice care nu pot fi tratate eficient în cadrul sistemului administrației penitenciare; e) alte situații prevăzute de lege sau determinate de necesități medicale obiective. (3) La nivelul fiecărei instituții penitenciare, serviciile de asistență medicală sunt acordate de personal medical calificat, asigurându-se continuitatea asistenței medicale și a tratamentului început anterior detenției. (4) Acordarea asistenței medicale în cadrul secției medicale a instituției penitenciare se efectuează, de regulă, în baza unei programări prealabile și conform unui program stabilit de serviciul medical, fără a afecta accesul în timp util la serviciile medicale necesare și fără a se aplica cazurilor de urgență. (5) În instituțiile penitenciare se acordă următoarele tipuri de servicii medicale: a) asistență medicală urgentă prespitalicească; b) asistență medicală primară; c) asistență medicală specializată de ambulator, inclusiv stomatologică; d) asistență medicală spitalicească;
--	--	--

		de boli grave sau de tulburări psihice grave care împiedică executarea pedepsei privative de libertate se inițiază, fără întârziere, procedura prevăzută de lege privind liberarea de la executarea pedepsei pe motiv de boală. Până la soluționarea acestei proceduri, persoanele respective beneficiază de tratamentul și supravegherea medicală necesare. (11) În cazul unei boli grave sau al agravării semnificative a stării de sănătate a condamnatului, instituția penitenciară informează familia ori persoana desemnată de condamnat, cu acordul acestuia și cu respectarea confidențialității datelor medicale. Articolul 257²⁶. Controlul stării de sănătate a condamnaților (1) Examenul medical se efectuează la primirea condamnatului în sistemul administrației penitenciare, iar ulterior, cu respectarea principiului consimțământului informat, periodic pe parcursul detenției, precum și ori de câte ori există indicii privind înrăutățirea stării de sănătate a condamnatului sau alte temeuri prevăzute de lege. (2) Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate și cu respectarea intimității persoanei. Prezența altor persoane este admisă doar în cazuri excepționale, atunci când medicul apreciază că aceasta este necesară din motive de securitate ori siguranță și solicită în mod expres prezența acestora. (3) Condamnaților dependenți de alcool, droguri sau alte substanțe psihoactive li se asigură, cu acordul acestora, tratamentul	e) îngrijiri medicale la locul de detenție. (6) Asistența medicală urgentă se acordă imediat și cu prioritate, indiferent de regimul de executare aplicat sau de alte considerente administrative. (7) Instituțiile penitenciare asigură tratamentul psihiatric tuturor condamnaților care au nevoie de un astfel de tratament. Condamnaților care prezintă risc sporit de suicid li se asigură monitorizare adecvată, suport psihologic și asistență medicală corespunzătoare. (8) Condamnații care au nevoie de tratament medical specializat se transferă, conform indicațiilor medicale, în spitalele sistemului administrației penitenciare sau în instituțiile medico-sanitare competente. În cazurile de urgență medicală vitală, tratamentul poate fi asigurat de cea mai apropiată instituție medico-sanitară, indiferent de existența unor raporturi contractuale. (9) Condamnatul poate solicita examinarea sau consultarea de către un medic ales de acesta, pe cheltuiala proprie, cu respectarea cerințelor de securitate și siguranță a detenției și fără a afecta acordarea asistenței medicale necesare. (10) În privința condamnaților care suferă de boli grave sau de tulburări psihice grave care împiedică executarea pedepsei privative de libertate se inițiază, fără întârziere, procedura prevăzută de lege privind liberarea de la executarea pedepsei pe motiv de boală. Până la soluționarea acestei proceduri, persoanele respective beneficiază de tratamentul și
--	--	---	--

		corespunzător dependenței constatate. În instituțiile penitenciare se organizează programe farmacologice, psihoterapeutice și de ergoterapie destinate tratamentului și recuperării persoanelor dependente. (4) În cazul constatării urmelor de violență, tratamente cu cruzime, inumane ori degradante sau a altor rele tratamente ori dacă persoana condamnată formulează acuzații de violență, se aplică în mod corespunzător prevederile art. 257¹⁸ alin. (3)-(6). (5) În cazul în care condamnatul recurge la acțiuni de automutilare, acestuia i se acordă imediat asistența medicală necesară și beneficiază de evaluare psihologică și, după caz, psihiatrică, în vederea identificării cauzelor comportamentului manifestat și a prevenirii unor noi acte de automutilare sau a riscului suicidal. Articolul 257²⁷. Controlul sanitar în instituția penitenciară (1) Supravegherea sănătății publice în sistemul administrației penitenciare constituie responsabilitatea întregului personal penitenciar și a persoanelor condamnate. Implementarea normelor sanitare în instituțiile penitenciare se realizează potrivit regulamentului aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (2) Personalul medical al instituției penitenciare verifică periodic: a) calitatea hranei preparate, starea sanitară a blocului alimentar, starea de sănătate a personalului blocului alimentar și respectarea normelor sanitare la prepararea și distribuirea	supravegherea medicală necesare. (11) În cazul unei boli grave sau al agravării semnificative a stării de sănătate a condamnatului, instituția penitenciară informează familia ori persoana desemnată de condamnat, cu acordul acestuia și cu respectarea confidențialității datelor medicale. Articolul 257²⁶. Controlul stării de sănătate a condamnaților (1) Examenul medical se efectuează la primirea condamnatului în sistemul administrației penitenciare, iar ulterior, cu respectarea principiului consimțământului informat, periodic pe parcursul detenției, precum și ori de câte ori există indicii privind înrăutățirea stării de sănătate a condamnatului sau alte temeuri prevăzute de lege. (2) Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate și cu respectarea intimității persoanei. Prezența altor persoane este admisă doar în cazuri excepționale, atunci când medicul apreciază că aceasta este necesară din motive de securitate ori siguranță și solicită în mod expres prezența acestora. (3) Condamnaților dependenți de alcool, droguri sau alte substanțe psihoactive li se asigură, cu acordul acestora, tratamentul corespunzător dependenței constatate. În instituțiile penitenciare se organizează programe farmacologice, psihoterapeutice și de ergoterapie destinate tratamentului și recuperării persoanelor dependente. (4) În cazul constatării urmelor de violență, tratamente cu cruzime, inumane ori
--	--	---	---

		hranei; b) starea sanitaro-igienică a încăperilor și a teritoriului instituției penitenciare; c) calitatea și eficiența serviciilor de deratizare și dezinsecție. (3) În urma verificărilor efectuate conform alin. (2), personalul medical întocmește rapoarte care se prezintă conducerii instituției penitenciare. Conducerea instituției penitenciare întreprinde măsurile necesare pentru remedierea deficiențelor constatate. (4) Serviciul medical al instituției penitenciare ține evidența rapoartelor de constatare și a măsurilor întreprinse de administrația instituției în vederea înlăturării neajunsurilor constatate. (5) Instituția penitenciară promovează și asigură realizarea măsurilor necesare pentru prevenirea și profilaxia bolilor transmisibile și netransmisibile. (6) Personalul medical nu poate fi supus niciunei forme de intimidare, represalii, discriminare, sancționare, hărțuire sau concediere în legătură cu exercitarea atribuțiilor profesionale și realizarea activităților de supraveghere a sănătății publice în instituția penitenciară. Articolul 257²⁸. Măsuri în cazul decesului condamnatului (1) În cazul decesului unui condamnat, instituția penitenciară solicită imediat intervenția serviciului de asistență medicală urgentă. (2) Conducerea instituției penitenciare comunică imediat despre decesul condamnatului: a) Administrației Naționale a	degradante sau a altor rele tratamente ori dacă persoana condamnată formulează acuzații de violență, se aplică în mod corespunzător prevederile art. 257¹⁸ alin. (3)-(6). (5) În cazul în care condamnatul recurge la acțiuni de automutilare, acestuia i se acordă imediat asistența medicală necesară și beneficiază de evaluare psihologică și, după caz, psihiatrică, în vederea identificării cauzelor comportamentului manifestat și a prevenirii unor noi acte de automutilare sau a riscului suicidal. Articolul 257²⁷. Controlul sanitar în instituția penitenciară (1) Supravegherea sănătății publice în sistemul administrației penitenciare constituie responsabilitatea întregului personal penitenciar și a persoanelor condamnate. Implementarea normelor sanitare în instituțiile penitenciare se realizează potrivit regulamentului aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (2) Personalul medical al instituției penitenciare verifică periodic: a) calitatea hranei preparate, starea sanitară a blocului alimentar, starea de sănătate a personalului blocului alimentar și respectarea normelor sanitare la prepararea și distribuirea hranei; b) starea sanitaro-igienică a încăperilor și a teritoriului instituției penitenciare; c) calitatea și eficiența serviciilor de deratizare și dezinsecție. (3) În urma verificărilor efectuate conform alin. (2), personalul medical întocmește rapoarte
--	--	---	--

		Penitenciarelor; b) instanței de judecată care a transmis spre executare hotărârea judecătorească; c) procuraturii competente; d) Avocatului Poporului sau, după caz, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului; e) familiei sau persoanei desemnate de condamnat, cu excepția cazului în care acesta a solicitat în scris contrariul; f) misiunii diplomatice sau oficiului consular competent, în cazul cetățenilor străini; g) după caz, autorității competente în domeniul securității și sănătății în muncă. (3) La comunicarea decesului se transmit, în măsura disponibilității, informațiile cunoscute privind circumstanțele producerii decesului. (4) Cauza decesului se stabilește prin expertiză medico-legală sau prin alte proceduri medico-legale prevăzute de lege. Copia actului medico-legal se transmite instituției penitenciare și se anexează la dosarul personal al condamnatului decedat. (5) Dacă, în termen de 10 zile de la deces, niciun membru al familiei și nicio altă persoană apropiată nu revendică corpul neînsuflețit al condamnatului decedat, acesta este înhumat din contul bugetului de stat într-un loc pus la dispoziție de autoritatea administrației publice locale pe teritoriul căreia se află instituția penitenciară. (6) La cererea membrilor familiei sau a persoanelor apropiate ale decedatului, instituția penitenciară este obligată să comunice locul înhumării, dacă aceasta a avut loc în condițiile	care se prezintă conducerii instituției penitenciare. Conducerea instituției penitenciare întreprinde măsurile necesare pentru remedierea deficiențelor constatate. (4) Serviciul medical al instituției penitenciare ține evidența rapoartelor de constatare și a măsurilor întreprinse de administrația instituției în vederea înlăturării neajunsurilor constatate. (5) Instituția penitenciară promovează și asigură realizarea măsurilor necesare pentru prevenirea și profilaxia bolilor transmisibile și netransmisibile. (6) Personalul medical nu poate fi supus niciunei forme de intimidare, represalii, discriminare, sancționare, hărțuire sau concediere în legătură cu exercitarea atribuțiilor profesionale și realizarea activităților de supraveghere a sănătății publice în instituția penitenciară. Articolul 257²⁸. Măsuri în cazul decesului condamnatului (1) În cazul decesului unui condamnat, instituția penitenciară solicită imediat intervenția serviciului de asistență medicală urgentă. (2) Conducerea instituției penitenciare comunică imediat despre decesul condamnatului: a) Administrației Naționale a Penitenciarelor; b) instanței de judecată care a transmis spre executare hotărârea judecătorească; c) procuraturii competente; d) Avocatului Poporului sau, după caz,
--	--	---	---

	alin. (5). Articolul 257²⁹. Bunurile condamnatului decedat (1) Bunurile și mijloacele bănești aflate în evidența instituției penitenciare și aparținând condamnatului decedat se predau moștenitorilor acestuia după prezentarea certificatului de moștenitor, în condițiile legislației civile. (2) În cazurile prevăzute de Codul civil, bunurile și mijloacele bănești ale condamnatului decedat trec în proprietatea statului în temeiul certificatului eliberat de notar care confirmă că statul este unicul succesor legal al patrimoniului succesoral vacant. Secțiunea 11. Răspunderea disciplinară Articolul 257³⁰. Răspunderea disciplinară (1) Constituie abatere disciplinară încălcarea cu vinovăție de către condamnat a obligațiilor prevăzute de prezentul cod și de actele normative adoptate pentru punerea în aplicare a acestuia. (2) Pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, condamnatului îi poate fi aplicată o sancțiune disciplinară în condițiile prezentului cod. (3) Răspunderea disciplinară nu înlătură și nu exclude răspunderea penală, contravențională sau civilă, după caz. (4) În cazul în care fapta săvârșită întrunește elementele unei infracțiuni sau ale unei contravenții, instituția penitenciară sesizează neîntârziat organele competente potrivit legii. (5) Nimeni nu poate fi sancționat disciplinar de două ori pentru aceeași abatere	Avocatului Poporului pentru drepturile copilului; e) familiei sau persoanei desemnate de condamnat, cu excepția cazului în care acesta a solicitat în scris contrariul; f) misiunii diplomatice sau oficiului consular competent, în cazul cetățenilor străini; g) după caz, autorității competente în domeniul securității și sănătății în muncă. (3) La comunicarea decesului se transmit, în măsura disponibilității, informațiile cunoscute privind circumstanțele producerii decesului. (4) Cauza decesului se stabilește prin expertiză medico-legală sau prin alte proceduri medico-legale prevăzute de lege. Copia actului medico-legal se transmite instituției penitenciare și se anexează la dosarul personal al condamnatului decedat. (5) Dacă, în termen de 10 zile de la deces, niciun membru al familiei și nicio altă persoană apropiată nu revendică corpul neînsuflăit al condamnatului decedat, acesta este înhumat din contul bugetului de stat într-un loc pus la dispoziție de autoritatea administrației publice locale pe teritoriul căreia se află instituția penitenciară. (6) La cererea membrilor familiei sau a persoanelor apropiate ale decedatului, instituția penitenciară este obligată să comunice locul înhumării, dacă aceasta a avut loc în condițiile alin. (5). Articolul 257²⁹. Bunurile condamnatului decedat (1) Bunurile și mijloacele bănești aflate în evidența instituției penitenciare și aparținând
--	---	---

		disciplinară. (6) La aplicarea sancțiunii disciplinare se ține cont de natura și gravitatea abaterii disciplinare, circumstanțele săvârșirii acesteia, conduita anterioară a condamnatului și comportamentul acestuia după comiterea faptei. (7) Condamnatul nu poate fi tras la răspundere disciplinară dacă au trecut mai mult de 30 de zile de la data constatării abaterii disciplinare sau mai mult de 6 luni de la data săvârșirii acesteia. Articolul 257³¹. Clasificarea abaterilor disciplinare (1) Abaterile disciplinare se clasifică în: a) abateri disciplinare ușoare; b) abateri disciplinare grave; c) abateri disciplinare foarte grave. (2) Gravitatea abaterii disciplinare se stabilește în funcție de natura obligației încălcate, împrejurările săvârșirii faptei, consecințele produse sau care puteau fi produse, gradul de pericol pentru securitatea instituției penitenciare, pentru viața ori integritatea persoanelor și forma de vinovăție. (3) Abaterile disciplinare grave și foarte grave sunt stabilite expres de prezentul cod. (4) În cazul în care există dubii privind încadrarea unei fapte disciplinare, acestea se interpretează în favoarea condamnatului. Articolul 257³². Abaterile disciplinare ușoare Constituie abateri disciplinare ușoare: a) nerespectarea programului zilnic al	condamnatului decedat se predau moștenitorilor acestuia după prezentarea certificatului de moștenitor, în condițiile legislației civile. (2) În cazurile prevăzute de Codul civil, bunurile și mijloacele bănești ale condamnatului decedat trec în proprietatea statului în temeiul certificatului eliberat de notar care confirmă că statul este unicul succesor legal al patrimoniului succesoral vacant. Secțiunea 11. Răspunderea disciplinară Articolul 257³⁰. Răspunderea disciplinară (1) Constituie abatere disciplinară încălcarea cu vinovăție de către condamnat a obligațiilor prevăzute de prezentul cod și de actele normative adoptate pentru punerea în aplicare a acestuia. (2) Pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, condamnatului îi poate fi aplicată o sancțiune disciplinară în condițiile prezentului cod. (3) Răspunderea disciplinară nu înlătură și nu exclude răspunderea penală, contravențională sau civilă, după caz. (4) În cazul în care fapta săvârșită întrunește elementele unei infracțiuni sau ale unei contravenții, instituția penitenciară sesizează neîntârziat organele competente potrivit legii. (5) Nimeni nu poate fi sancționat disciplinar de două ori pentru aceeași abatere disciplinară. (6) La aplicarea sancțiunii disciplinare se ține cont de natura și gravitatea abaterii disciplinare, circumstanțele săvârșirii acesteia,
--	--	--	---

	instituției penitenciare; b) nerespectarea regulilor de igienă individuală ori colectivă; c) utilizarea necorespunzătoare a bunurilor puse la dispoziție de instituția penitenciară; d) adresarea injurioasă sau comportamentul lipsit de respect față de alte persoane condamnate; e) neexecutarea obligațiilor stabilite de administrația instituției penitenciare care nu a produs consecințe semnificative; f) încălcarea altor obligații prevăzute de prezentul cod care nu întrunesc elementele unei abateri disciplinare grave sau foarte grave. Articolul 257³³. Abaterile disciplinare grave Constituie abateri disciplinare grave: a) refuzul repetat și nejustificat de executare a obligațiilor prevăzute de prezentul cod; b) refuzul nejustificat de a participa la activitățile obligatorii prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei; c) refuzul nejustificat de a presta munca obligatorie prevăzută de prezentul cod; d) amenințarea personalului penitenciar, a altor condamnați sau a altor persoane aflate în instituția penitenciară; e) participarea la conflicte între condamnați fără producerea unor vătămări corporale; f) deținerea, procurarea, transmiterea sau utilizarea obiectelor interzise care nu prezintă un pericol major pentru securitatea instituției	conduita anterioară a condamnatului și comportamentul acestuia după comiterea faptei. (7) Condamnatul nu poate fi tras la răspundere disciplinară dacă au trecut mai mult de 30 de zile de la data constatării abaterii disciplinare sau mai mult de 6 luni de la data săvârșirii acesteia. Articolul 257³¹. Clasificarea abaterilor disciplinare (1) Abaterile disciplinare se clasifică în: a) abateri disciplinare ușoare; b) abateri disciplinare grave; c) abateri disciplinare foarte grave. (2) Gravitatea abaterii disciplinare se stabilește în funcție de natura obligației încălcate, împrejurările săvârșirii faptei, consecințele produse sau care puteau fi produse, gradul de pericol pentru securitatea instituției penitenciare, pentru viața ori integritatea persoanelor și forma de vinovăție. (3) Abaterile disciplinare grave și foarte grave sunt stabilite expres de prezentul cod. (4) În cazul în care există dubii privind încadrarea unei fapte disciplinare, acestea se interpretează în favoarea condamnatului. Articolul 257³². Abaterile disciplinare ușoare Constituie abateri disciplinare ușoare: a) nerespectarea programului zilnic al instituției penitenciare; b) nerespectarea regulilor de igienă individuală ori colectivă; c) utilizarea necorespunzătoare a bunurilor puse la dispoziție de instituția penitenciară;
--	---	---

		penitenciare; g) consumul sau deținerea băuturilor alcoolice ori a altor substanțe interzise, altele decât cele prevăzute la art. 257³ alin. (1); h) deteriorarea intenționată a bunurilor instituției penitenciare sau ale altor persoane; i) încălcarea condițiilor măsurilor de destindere sau ale ieșirilor autorizate din instituția penitenciară; j) împiedicarea activității personalului penitenciar în exercitarea atribuțiilor de serviciu; k) participarea la jocuri de noroc organizate în instituția penitenciară; l) instigarea altor condamnați la comiterea unor abateri disciplinare grave; m) alte fapte care afectează în mod semnificativ ordinea și disciplina penitenciară. Articolul 257³⁴. Abaterile disciplinare foarte grave Constituie abateri disciplinare foarte grave: a) evadarea sau tentativa de evadare; b) eschivarea de la executarea pedepsei în condițiile prezentului cod; c) organizarea, conducerea, instigarea sau participarea activă la revoltă, nesupunere colectivă ori tulburări de masă; d) luarea de ostatici; e) agresarea fizică a personalului penitenciar; f) agresarea fizică a altei persoane care a cauzat vătămarea sănătății acesteia; g) deținerea, confecționarea, procurarea, transmiterea sau utilizarea armelor, munițiilor ori	d) adresarea injurioasă sau comportamentul lipsit de respect față de alte persoane condamnate; e) neexecutarea obligațiilor stabilite de administrația instituției penitenciare care nu a produs consecințe semnificative; f) încălcarea altor obligații prevăzute de prezentul cod care nu întrunesc elementele unei abateri disciplinare grave sau foarte grave. Articolul 257³³. Abaterile disciplinare grave Constituie abateri disciplinare grave: a) refuzul repetat și nejustificat de executare a obligațiilor prevăzute de prezentul cod; b) refuzul nejustificat de a participa la activitățile obligatorii prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei; c) refuzul nejustificat de a presta munca obligatorie prevăzută de prezentul cod; d) amenințarea personalului penitenciar, a altor condamnați sau a altor persoane aflate în instituția penitenciară; e) participarea la conflicte între condamnați fără producerea unor vătămări corporale; f) deținerea, procurarea, transmiterea sau utilizarea obiectelor interzise care nu prezintă un pericol major pentru securitatea instituției penitenciare; g) consumul sau deținerea băuturilor alcoolice ori a altor substanțe interzise, altele decât cele prevăzute la art. 257³ alin. (1); h) deteriorarea intenționată a bunurilor
--	--	--	---

	a altor obiecte adaptate pentru atac sau evadare; h) introducerea, procurarea, transmiterea, deținerea în scop de distribuire ori distribuirea substanțelor narcotice, psihotrope sau a altor substanțe cu efect similar; i) incendierea intenționată, distrugerea ori deteriorarea sistemelor de securitate, supraveghere sau alarmare ale instituției penitenciare; j) organizarea sau participarea la activități ale grupurilor criminale în instituția penitenciară; k) constrângerea altor condamnați la acte de violență, supunere, exploatare ori la încălcarea regulilor de detenție; l) instigarea altor condamnați la comiterea abaterilor disciplinare foarte grave; m) alte fapte care au pus în pericol grav securitatea instituției penitenciare, viața ori integritatea persoanelor sau executarea pedepsei. Articolul 257³⁵. Cercetarea disciplinară (1) Nici o sancțiune disciplinară nu poate fi aplicată înainte de efectuarea unei cercetări disciplinare și constatarea existenței abaterii disciplinare. (2) La inițierea cercetării disciplinare, condamnatul este informat neîntârziat despre fapta imputată, încadrarea disciplinară provizorie și drepturile sale procedurale. (3) Condamnatului i se oferă posibilitatea de a prezenta explicații, de a formula obiecții și de a propune probe în apărarea sa. Refuzul de a prezenta explicații nu poate fi interpretat în defavoarea acestuia și se consemnează într-un proces-verbal.	instituției penitenciare sau ale altor persoane; i) încălcarea condițiilor măsurilor de destindere sau ale ieșirilor autorizate din instituția penitenciară; j) împiedicarea activității personalului penitenciar în exercitarea atribuțiilor de serviciu; k) participarea la jocuri de noroc organizate în instituția penitenciară; l) instigarea altor condamnați la comiterea unor abateri disciplinare grave; m) alte fapte care afectează în mod semnificativ ordinea și disciplina penitenciară. Articolul 257³⁴. Abaterile disciplinare foarte grave Constituie abateri disciplinare foarte grave: a) evadarea sau tentativa de evadare; b) eschivarea de la executarea pedepsei în condițiile prezentului cod; c) organizarea, conducerea, instigarea sau participarea activă la revoltă, nesupunere colectivă ori tulburări de masă; d) luarea de ostatici; e) agresiunea fizică a personalului penitenciar; f) agresiunea fizică a altei persoane care a cauzat vătămarea sănătății acesteia; g) deținerea, confecționarea, procurarea, transmiterea sau utilizarea armelor, munițiilor ori a altor obiecte adaptate pentru atac sau evadare; h) introducerea, procurarea, transmiterea, deținerea în scop de distribuire ori distribuirea substanțelor narcotice, psihotrope sau a altor substanțe cu efect similar;
--	---	---

	(4) Pe parcursul cercetării disciplinare, condamnatul beneficiază de dreptul la apărare, inclusiv de dreptul de a consulta materialele cercetării după finalizarea administrării probelor, de a solicita administrarea unor probe suplimentare și de a participa la examinarea acestora. (5) Condamnatul care nu cunoaște limba în care se desfășoară procedura disciplinară beneficiază de asistența unui interpret, în condițiile legii. (6) Condamnatul este prezumat nevinovat până la stabilirea existenței abaterii disciplinare printr-o decizie adoptată în condițiile prezentului cod. (7) Cercetarea disciplinară se consemnează în scris, iar materialele acesteia se anexează la dosarul personal al condamnatului. (8) Dacă în cadrul cercetării disciplinare sunt constatate indicii privind săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții, instituția penitenciară sesizează imediat organele competente potrivit legii. Articolul 257³⁶. Sancțiunile disciplinare (1) Aplicarea sancțiunilor disciplinare urmărește menținerea ordinii și disciplinei penitenciare, prevenirea săvârșirii unor noi abateri disciplinare, protecția vieții, integrității și demnității persoanelor, asigurarea securității și siguranței detenției, responsabilizarea condamnatului și susținerea procesului de reintegrare socială. (2) Sancțiunea disciplinară se aplică în raport cu gravitatea abaterii disciplinare, conduita	i) incendierea intenționată, distrugerea ori deteriorarea sistemelor de securitate, supraveghere sau alarmare ale instituției penitenciare; j) organizarea sau participarea la activități ale grupurilor criminale în instituția penitenciară; k) constrângerea altor condamnați la acte de violență, supunere, exploatare ori la încălcarea regulilor de detenție; l) instigarea altor condamnați la comiterea abaterilor disciplinare foarte grave; m) alte fapte care au pus în pericol grav securitatea instituției penitenciare, viața ori integritatea persoanelor sau executarea pedepsei. Articolul 257³⁵. Cercetarea disciplinară (1) Nici o sancțiune disciplinară nu poate fi aplicată înainte de efectuarea unei cercetări disciplinare și constatarea existenței abaterii disciplinare. (2) La inițierea cercetării disciplinare, condamnatul este informat neîntârziat despre fapta imputată, încadrarea disciplinară provizorie și drepturile sale procedurale. (3) Condamnatului i se oferă posibilitatea de a prezenta explicații, de a formula obiecții și de a propune probe în apărarea sa. Refuzul de a prezenta explicații nu poate fi interpretat în defavoarea acestuia și se consemnează într-un proces-verbal. (4) Pe parcursul cercetării disciplinare, condamnatul beneficiază de dreptul la apărare, inclusiv de dreptul de a consulta materialele cercetării după finalizarea administrării probelor, de a solicita administrarea unor probe
--	--	--

		condamnatului, riscul generat pentru persoanele aflate în instituția penitenciară, pentru personalul penitenciar, pentru ordinea instituției și pentru executarea pedepsei. (3) În condițiile prezentului cod, conducerea instituției penitenciare poate aplica următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertisment; b) suspendarea dreptului de a primi și/sau cumpăra bunuri, cu excepția celor necesare igienei personale, sănătății, exercitării dreptului la apărare, corespondenței și participării la activitățile educative obligatorii, pe un termen de până la 60 de zile; c) suspendarea dreptului la vizite private pe un termen de până la 2 luni; d) suspendarea dreptului de a beneficia de măsuri de destindere și alte facilități execuționale acordate în considerarea conduitei pozitive pe un termen de până la 6 luni; e) reducerea sau anularea creditelor pentru progres execuțional, în condițiile prezentului cod; f) izolarea disciplinară: 3) a condamnatului major de gen masculin pe un termen de până la 10 zile; 4) a condamnatei majore de gen feminin pe un termen de până la 5 zile. (4) Pentru o singură abatere disciplinară se aplică o singură sancțiune disciplinară principală. În cazul abaterilor disciplinare grave sau foarte grave, sancțiunea principală poate fi însoțită, motivat, de una dintre măsurile prevăzute la alin. (3) lit. e) sau f), dacă aceasta este necesară pentru prevenirea repetării abaterii și pentru asigurarea	suplimentare și de a participa la examinarea acestora. (5) Condamnatul care nu cunoaște limba în care se desfășoară procedura disciplinară beneficiază de asistența unui interpret, în condițiile legii. (6) Condamnatul este prezumat nevinovat până la stabilirea existenței abaterii disciplinare printr-o decizie adoptată în condițiile prezentului cod. (7) Cercetarea disciplinară se consemnează în scris, iar materialele acestea se anexează la dosarul personal al condamnatului. (8) Dacă în cadrul cercetării disciplinare sunt constatate indicii privind săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții, instituția penitenciară sesizează imediat organele competente potrivit legii. Articolul 257³⁶. Sancțiunile disciplinare (1) Aplicarea sancțiunilor disciplinare urmărește menținerea ordinii și disciplinei penitenciare, prevenirea săvârșirii unor noi abateri disciplinare, protecția vieții, integrității și demnității persoanelor, asigurarea securității și siguranței detenției, responsabilizarea condamnatului și susținerea procesului de reintegrare socială. (2) Sancțiunea disciplinară se aplică în raport cu gravitatea abaterii disciplinare, conduita condamnatului, riscul generat pentru persoanele aflate în instituția penitenciară, pentru personalul penitenciar, pentru ordinea instituției și pentru executarea pedepsei. (3) În condițiile prezentului cod,
--	--	--	---

		securității și siguranței detenției. (5) Aplicarea sancțiunilor disciplinare nu poate restrânge dreptul la apărare, petiționare, corespondență, vot, libertate religioasă, asistență medicală, hrană, apă potabilă, condiții minime de detenție, odihnă și plimbare zilnică. (6) Sancțiunile prevăzute la alin. (3) lit. c) și g) nu pot fi aplicate femeilor gravide, mamelor care îngrijesc copii cu vârsta de până la 3 ani și condamnaților pentru care există contraindicații medicale constatate de personalul medical. (7) În cazul condamnaților minori, termenele maxime ale sancțiunilor prevăzute la alin. (3) lit. b), c) și d) se reduc la jumătate, iar izolarea disciplinară nu poate fi aplicată. (8) Se interzice aplicarea sancțiunilor disciplinare colective. (9) Forța fizică, mijloacele speciale, mijloacele de imobilizare și alte măsuri de securitate și siguranță a detenției nu pot constitui sancțiuni disciplinare și nu pot fi utilizate în scopul executării acestora. (10) Izolarea disciplinară constituie o sancțiune excepțională și de ultimă instanță, care poate fi aplicată numai pentru abateri disciplinare grave sau foarte grave, dacă alte sancțiuni disciplinare sunt vădit insuficiente pentru realizarea scopurilor răspunderii disciplinare. (11) Izolarea disciplinară se aplică pe durata strict necesară, cu examinarea medicală prealabilă a condamnatului și cu monitorizarea zilnică a stării sale de sănătate. Personalul medical informează de îndată conducerea instituției penitenciare dacă menținerea izolării	conducerea instituției penitenciare poate aplica următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertisment; b) suspendarea dreptului de a primi și/sau cumpăra bunuri, cu excepția celor necesare igienei personale, sănătății, exercitării dreptului la apărare, corespondenței și participării la activitățile educative obligatorii, pe un termen de până la 60 de zile; c) suspendarea dreptului la vizite private pe un termen de până la 2 luni; d) suspendarea dreptului de a beneficia de măsuri de destindere și alte facilități execuționale acordate în considerarea conduitei pozitive pe un termen de până la 6 luni; e) reducerea sau anularea creditelor pentru progres execuțional, în condițiile prezentului cod; f) izolarea disciplinară: 5) a condamnatului major de gen masculin pe un termen de până la 10 zile; 6) a condamnatei majore de gen feminin pe un termen de până la 5 zile. (4) Pentru o singură abatere disciplinară se aplică o singură sancțiune disciplinară principală. În cazul abaterilor disciplinare grave sau foarte grave, sancțiunea principală poate fi însoțită, motivat, de una dintre măsurile prevăzute la alin. (3) lit. e) sau f), dacă aceasta este necesară pentru prevenirea repetării abaterii și pentru asigurarea securității și siguranței detenției. (5) Aplicarea sancțiunilor disciplinare nu poate restrânge dreptul la apărare, petiționare,
--	--	---	---

		disciplinare pune în pericol sănătatea condamnatului. (12) Săvârșirea unei abateri disciplinare foarte grave sau săvârșirea repetată a abaterilor disciplinare grave poate fi luată în considerare la schimbarea regresivă a regimului de executare a pedepsei, în condițiile art. 210. (13) Procedura disciplinară se desfășoară în condițiile prezentului cod. Aspectele organizatorice și procedurale de aplicare a sancțiunilor disciplinare se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257³⁷. Individualizarea răspunderii disciplinare (1) La stabilirea existenței răspunderii disciplinare și la individualizarea sancțiunii disciplinare se țin cont de: a) natura și gravitatea abaterii disciplinare; b) împrejurările și modul de săvârșire a abaterii disciplinare; c) forma și gradul de vinovăție a condamnatului; d) consecințele produse sau care puteau fi produse prin săvârșirea abaterii disciplinare; e) pericolul creat pentru viața ori integritatea persoanelor, pentru ordinea și disciplina penitenciară, precum și pentru siguranța și securitatea detenției; f) conduita anterioară a condamnatului și sancțiunile disciplinare aplicate anterior; g) atitudinea condamnatului față de fapta săvârșită, inclusiv recunoașterea faptei, regretul manifestat și conlucrarea cu administrația	corespondență, vot, libertate religioasă, asistență medicală, hrană, apă potabilă, condiții minime de detenție, odihnă și plimbare zilnică. (6) Sancțiunile prevăzute la alin. (3) lit. c) și g) nu pot fi aplicate femeilor gravide, mamelor care îngrijesc copii cu vârsta de până la 3 ani și condamnaților pentru care există contraindicații medicale constatate de personalul medical. (7) În cazul condamnaților minori, termenele maxime ale sancțiunilor prevăzute la alin. (3) lit. b), c) și d) se reduc la jumătate, iar izolarea disciplinară nu poate fi aplicată. (8) Se interzice aplicarea sancțiunilor disciplinare colective. (9) Forța fizică, mijloacele speciale, mijloacele de imobilizare și alte măsuri de securitate și siguranță a detenției nu pot constitui sancțiuni disciplinare și nu pot fi utilizate în scopul executării acestora. (10) Izolarea disciplinară constituie o sancțiune excepțională și de ultimă instanță, care poate fi aplicată numai pentru abateri disciplinare grave sau foarte grave, dacă alte sancțiuni disciplinare sunt vădit insuficiente pentru realizarea scopurilor răspunderii disciplinare. (11) Izolarea disciplinară se aplică pe durata strict necesară, cu examinarea medicală prealabilă a condamnatului și cu monitorizarea zilnică a stării sale de sănătate. Personalul medical informează de îndată conducerea instituției penitenciare dacă menținerea izolării disciplinare pune în pericol sănătatea condamnatului.
--	--	--	---

		instituției penitenciare în cadrul cercetării disciplinare; h) măsurile întreprinse de condamnat pentru înlăturarea ori diminuarea consecințelor abaterii disciplinare; i) orice alte circumstanțe relevante pentru justa soluționare a cauzei disciplinare. (2) Sancțiunea disciplinară trebuie să fie proporțională cu gravitatea abaterii disciplinare săvârșite și cu scopurile răspunderii disciplinare. (3) În cazul unei abateri disciplinare cu un grad redus de pericol și dacă scopurile răspunderii disciplinare pot fi atinse fără aplicarea unei sancțiuni disciplinare, condamnatul poate fi absolvit de răspundere disciplinară, cu consemnarea motivelor într-un act motivat. (4) Aplicarea repetată a unor sancțiuni disciplinare pentru abateri de aceeași natură constituie circumstanță agravantă. (5) Recunoașterea faptei, contribuția la stabilirea circumstanțelor cauzei și repararea benevolă a prejudiciului cauzat constituie circumstanțe atenuante. Articolul 257³⁸. Executarea sancțiunilor disciplinare (1) Sancțiunea disciplinară se pune în executare din ziua aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a acesteia, cu excepția cazurilor în care executarea este suspendată potrivit legii. (2) Dacă sancțiunea disciplinară nu a fost pusă în executare în termen de 6 luni de la data rămânerii definitive a deciziei de aplicare a	(12) Săvârșirea unei abateri disciplinare foarte grave sau săvârșirea repetată a abaterilor disciplinare grave poate fi luată în considerare la schimbarea regresivă a regimului de executare a pedepsei, în condițiile art. 210. (13) Procedura disciplinară se desfășoară în condițiile prezentului cod. Aspectele organizatorice și procedurale de aplicare a sancțiunilor disciplinare se stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Articolul 257³⁷. Individualizarea răspunderii disciplinare (1) La stabilirea existenței răspunderii disciplinare și la individualizarea sancțiunii disciplinare se țin cont de: a) natura și gravitatea abaterii disciplinare; b) împrejurările și modul de săvârșire a abaterii disciplinare; c) forma și gradul de vinovăție a condamnatului; d) consecințele produse sau care puteau fi produse prin săvârșirea abaterii disciplinare; e) pericolul creat pentru viața ori integritatea persoanelor, pentru ordinea și disciplina penitenciară, precum și pentru siguranța și securitatea detenției; f) conduita anterioară a condamnatului și sancțiunile disciplinare aplicate anterior; g) atitudinea condamnatului față de fapta săvârșită, inclusiv recunoașterea faptei, regretul manifestat și conlucrarea cu administrația instituției penitenciare în cadrul cercetării disciplinare;
--	--	--	--

	sanctiunii disciplinare, condamnatul este liberat de executarea acesteia. (3) În cazul existenței mai multor sancțiuni disciplinare, acestea se execută cumulativ, cu respectarea principiului proporționalității și a limitelor prevăzute de prezentul cod. (4) În cazul existenței a două sau mai multe sancțiuni cu izolare disciplinară, executarea unei noi sancțiuni de acest tip poate începe numai după expirarea unui termen de cel puțin 10 zile de la încetarea executării sancțiunii anterioare. Durata totală a izolării disciplinare executate de același condamnat nu poate depăși 30 de zile într-o perioadă de 12 luni. (5) Izolarea disciplinară se execută numai după examinarea medicală a condamnatului și constatarea de către personalul medical că executarea acesteia nu prezintă riscuri pentru sănătatea fizică sau psihică a persoanei. (6) Dacă personalul medical constată că executarea izolării disciplinare pune în pericol sănătatea condamnatului, executarea acesteia se suspendă până la dispariția cauzelor care au determinat suspendarea. Perioada suspendării nu se include în termenul prevăzut la alin. (2). (7) Dacă pe parcursul executării sancțiunii disciplinare se constată că scopul răspunderii disciplinare a fost atins, conducerea instituției penitenciare poate dispune motivat reducerea termenului sancțiunii aplicate. Articolul 257³⁹. Anularea sancțiunii disciplinare (1) Decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare poate fi anulată:	h) măsurile întreprinse de condamnat pentru înlăturarea ori diminuarea consecințelor abaterii disciplinare; i) orice alte circumstanțe relevante pentru justa soluționare a cauzei disciplinare. (2) Sancțiunea disciplinară trebuie să fie proporțională cu gravitatea abaterii disciplinare săvârșite și cu scopurile răspunderii disciplinare. (3) În cazul unei abateri disciplinare cu un grad redus de pericol și dacă scopurile răspunderii disciplinare pot fi atinse fără aplicarea unei sancțiuni disciplinare, condamnatul poate fi absolvit de răspundere disciplinară, cu consemnarea motivelor într-un act motivat. (4) Aplicarea repetată a unor sancțiuni disciplinare pentru abateri de aceeași natură constituie circumstanță agravantă. (5) Recunoașterea faptei, contribuția la stabilirea circumstanțelor cauzei și repararea benevolă a prejudiciului cauzat constituie circumstanțe atenuante. Articolul 257³⁸. Executarea sancțiunilor disciplinare (1) Sancțiunea disciplinară se pune în executare din ziua aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a acesteia, cu excepția cazurilor în care executarea este suspendată potrivit legii. (2) Dacă sancțiunea disciplinară nu a fost pusă în executare în termen de 6 luni de la data rămânerii definitive a deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare, condamnatul este liberat de executarea acesteia.
--	---	---

		a) prin hotărârea instanței de judecată; b) prin decizia directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, în rezultatul controlului efectuat în condițiile art. 178; c) prin decizia directorului instituției penitenciare care a aplicat sancțiunea disciplinară, în cazurile prevăzute de prezentul articol. (2) Anularea deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare produce efecte retroactive și atrage repunerea condamnatului, pe cât este posibil, în situația anterioară sancționării, precum și înlăturarea tuturor consecințelor juridice ale sancțiunii aplicate. (3) Dacă se constată ilegalitatea sau netemeinicia deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare aflate în curs de executare, executarea acesteia încetează imediat. (4) Directorul instituției penitenciare poate anula decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare emisă de instituția respectivă dacă, după aplicarea sancțiunii: a) au fost descoperite fapte sau circumstanțe noi care nu au fost cunoscute la data emiterii deciziei și care demonstrează nevinovăția condamnatului; b) se constată că decizia s-a întemeiat pe informații sau probe false ori vădit eronate; c) se constată existența unor încălcări procedurale care au afectat dreptul la apărare sau legalitatea procedurii disciplinare. (5) Decizia de anulare se motivează în fapt și în drept și se comunică imediat condamnatului. (6) Sancțiunea disciplinară anulată nu	(3) În cazul existenței mai multor sancțiuni disciplinare, acestea se execută cumulativ, cu respectarea principiului proporționalității și a limitelor prevăzute de prezentul cod. (4) În cazul existenței a două sau mai multe sancțiuni cu izolare disciplinară, executarea unei noi sancțiuni de acest tip poate începe numai după expirarea unui termen de cel puțin 10 zile de la încetarea executării sancțiunii anterioare. Durata totală a izolării disciplinare executate de același condamnat nu poate depăși 30 de zile într-o perioadă de 12 luni. (5) Izolarea disciplinară se execută numai după examinarea medicală a condamnatului și constatarea de către personalul medical că executarea acesteia nu prezintă riscuri pentru sănătatea fizică sau psihică a persoanei. (6) Dacă personalul medical constată că executarea izolării disciplinare pune în pericol sănătatea condamnatului, executarea acesteia se suspendă până la dispariția cauzelor care au determinat suspendarea. Perioada suspendării nu se include în termenul prevăzut la alin. (2). (7) Dacă pe parcursul executării sancțiunii disciplinare se constată că scopul răspunderii disciplinare a fost atins, conducerea instituției penitenciare poate dispune motivat reducerea termenului sancțiunii aplicate. Articolul 257³⁹. Anularea sancțiunii disciplinare (1) Decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare poate fi anulată: a) prin hotărârea instanței de judecată; b) prin decizia directorului Administrației
--	--	---	---

		poate fi luată în considerare la evaluarea conduitei condamnatului, la schimbarea regimului de executare a pedepsei, la acordarea măsurilor de destindere sau la aplicarea altor instituții prevăzute de prezentul cod. Articolul 257⁴⁰. Contestarea deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare (1) Decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare poate fi contestată de către condamnat, personal sau prin intermediul avocatului ales ori desemnat, în condițiile art. 473¹ din Codul de procedură penală. (2) Contestația se depune în termen de 3 zile de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare. În acest termen poate fi depusă o contestație nemotivată. Motivele contestației pot fi prezentate în termen de 15 zile de la data comunicării deciziei. (3) Decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare se comunică condamnatului împreună cu informații privind termenul, instanța competentă și modalitatea de contestare. (4) Depunerea contestației nu suspendă executarea sancțiunii disciplinare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (5) Condamnatul poate solicita instanței de judecată suspendarea executării sancțiunii disciplinare până la examinarea contestației, dacă executarea imediată a acesteia este susceptibilă să producă consecințe grave sau ireparabile. (6) Cererea de suspendare a executării sancțiunii disciplinare se examinează de urgență. (7) În cazul admiterii contestației, instanța dispune anularea totală sau parțială a sancțiunii	Naționale a Penitenciarelor, în rezultatul controlului efectuat în condițiile art. 178; c) prin decizia directorului instituției penitenciare care a aplicat sancțiunea disciplinară, în cazurile prevăzute de prezentul articol. (2) Anularea deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare produce efecte retroactive și atrage repunerea condamnatului, pe cât este posibil, în situația anterioară sancționării, precum și înlăturarea tuturor consecințelor juridice ale sancțiunii aplicate. (3) Dacă se constată ilegalitatea sau netemeinicia deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare aflate în curs de executare, executarea acesteia încetează imediat. (4) Directorul instituției penitenciare poate anula decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare emisă de instituția respectivă dacă, după aplicarea sancțiunii: a) au fost descoperite fapte sau circumstanțe noi care nu au fost cunoscute la data emiterii deciziei și care demonstrează nevinovăția condamnatului; b) se constată că decizia s-a întemeiat pe informații sau probe false ori vădit eronate; c) se constată existența unor încălcări procedurale care au afectat dreptul la apărare sau legalitatea procedurii disciplinare. (5) Decizia de anulare se motivează în fapt și în drept și se comunică imediat condamnatului. (6) Sancțiunea disciplinară anulată nu poate fi luată în considerare la evaluarea conduitei condamnatului, la schimbarea
--	--	--	---

		disciplinare și, după caz, aplicarea prevederilor art. 257³⁹. (8) Instituția penitenciară este obligată să asigure transmiterea imediată a contestației și a actelor aferente către instanța competentă. Articolul 257⁴¹. Stingerea (radierea) sancțiunii disciplinare (1) Sancțiunea disciplinară se consideră stinsă (radiată) dacă, de la data executării integrale a acesteia sau de la data încetării executării, condamnatul nu a săvârșit o nouă abatere disciplinară în termen de: a) 3 luni, în cazul avertismentului; b) 6 luni, în cazul sancțiunilor prevăzute la art. 257³⁶ alin. (3) lit. b)–e); c) 12 luni, în cazul izolării disciplinare. (2) În cazul în care sancțiunea disciplinară nu a fost executată integral din motive neimputabile condamnatului, termenul prevăzut la alin. (1) curge de la data încetării executării acesteia. (3) Radierea sancțiunii disciplinare operează de drept și se consemnează în dosarul personal al condamnatului. (4) Din momentul radierii, sancțiunea disciplinară nu mai produce efecte juridice și nu poate fi luată în considerare la: a) individualizarea unei noi sancțiuni disciplinare; b) evaluarea conduitei condamnatului; c) schimbarea regimului de executare a pedepsei; d) acordarea măsurilor de destindere; e) acordarea creditelor pentru progres	regimului de executare a pedepsei, la acordarea măsurilor de destindere sau la aplicarea altor instituții prevăzute de prezentul cod. Articolul 257⁴⁰. Contestarea deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare (1) Decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare poate fi contestată de către condamnat, personal sau prin intermediul avocatului ales ori desemnat, în condițiile art. 473¹ din Codul de procedură penală. (2) Contestația se depune în termen de 3 zile de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare. În acest termen poate fi depusă o contestație nemotivată. Motivele contestației pot fi prezentate în termen de 15 zile de la data comunicării deciziei. (3) Decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare se comunică condamnatului împreună cu informații privind termenul, instanța competentă și modalitatea de contestare. (4) Depunerea contestației nu suspendă executarea sancțiunii disciplinare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (5) Condamnatul poate solicita instanței de judecată suspendarea executării sancțiunii disciplinare până la examinarea contestației, dacă executarea imediată a acesteia este susceptibilă să producă consecințe grave sau ireparabile. (6) Cererea de suspendare a executării sancțiunii disciplinare se examinează de urgență. (7) În cazul admiterii contestației, instanța dispune anularea totală sau parțială a sancțiunii disciplinare și, după caz, aplicarea prevederilor
--	--	---	--

	execuțional; f) aplicarea altor instituții prevăzute de prezentul cod. (5) Prin derogare de la alin. (4), informațiile privind sancțiunile disciplinare radiate pot fi păstrate în evidențele administrației penitenciare exclusiv în scop statistic, analitic sau de audit instituțional, fără a produce efecte juridice asupra situației condamnatului. (6) Dacă pe parcursul termenelor prevăzute la alin. (1) condamnatul săvârșește o nouă abatere disciplinară, termenul de radiere începe să curgă din nou de la data executării integrale a ultimei sancțiuni disciplinare aplicate. (7) Directorul instituției penitenciare poate dispune, prin decizie motivată, radierea înainte de termen a unei sancțiuni disciplinare, dacă condamnatul a manifestat o conduită ireproșabilă, a realizat integral obiectivele Planului individual de executare a pedepsei și există suficiente motive pentru a considera că scopurile răspunderii disciplinare au fost atinse. Secțiunea 12. Particularitățile executării pedepsei închisorii în privința condamnaților minori și tineri Articolul 257⁴². Dispoziții generale (1) Condamnații care nu au atins majoratul execută pedeapsa închisorii în centre de detenție pentru minori și tineri, în condiții de detenție adaptate vârstei, nivelului de dezvoltare, nevoilor și personalității lor, cu respectarea dispozițiilor generale ale prezentului cod și a particularităților prevăzute de prezenta secțiune. (2) Regimurile de executare aplicate	art. 257³⁹. (8) Instituția penitenciară este obligată să asigure transmiterea imediată a contestației și a actelor aferente către instanța competentă. Articolul 257⁴¹. Stingerea (radierea) sancțiunii disciplinare (1) Sancțiunea disciplinară se consideră stinsă (radiată) dacă, de la data executării integrale a acesteia sau de la data încetării executării, condamnatul nu a săvârșit o nouă abatere disciplinară în termen de: a) 3 luni, în cazul avertismentului; b) 6 luni, în cazul sancțiunilor prevăzute la art. 257³⁶ alin. (3) lit. b)–e); c) 12 luni, în cazul izolării disciplinare. (2) În cazul în care sancțiunea disciplinară nu a fost executată integral din motive neimputabile condamnatului, termenul prevăzut la alin. (1) curge de la data încetării executării acesteia. (3) Radierea sancțiunii disciplinare operează de drept și se consemnează în dosarul personal al condamnatului. (4) Din momentul radierii, sancțiunea disciplinară nu mai produce efecte juridice și nu poate fi luată în considerare la: a) individualizarea unei noi sancțiuni disciplinare; b) evaluarea conduitei condamnatului; c) schimbarea regimului de executare a pedepsei; d) acordarea măsurilor de destindere; e) acordarea creditelor pentru progres execuțional;
--	---	--

		condamnaților minori se organizează potrivit principiilor generale ale executării progresive a pedepsei, fiind adaptate vârstei, nivelului de dezvoltare și necesităților specifice ale acestora. Schimbarea regimului de executare a pedepsei se efectuează în condițiile prezentului cod, cu informarea reprezentantului legal. (3) Fără a aduce atingere principiilor generale ale legislației execuțional-penale, la executarea pedepsei închisorii în privința minorilor se respectă următoarele principii: a) asigurării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului; b) individualizării deciziilor privind minorul, ținând cont de vârsta, nivelul de maturitate, particularitățile psihice și fizice, necesitățile individuale și mediul social din care provine; c) participării copilului la luarea deciziilor care îl privesc, prin oferirea posibilității reale de a fi ascultat și de a-și exprima opinia; d) incluziunii sociale, prin implicarea comunității, autorităților publice, instituțiilor de învățământ, organizațiilor necomerciale și altor actori relevanți în procesul de reintegrare socială; e) stimulării educației, dezvoltării personale și formării profesionale a copilului; f) menținerii și dezvoltării relațiilor familiale și sociale pozitive, prin întreprinderea măsurilor necesare pentru păstrarea contactului minorului cu familia și alte persoane importante pentru dezvoltarea sa. (4) Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică și condamnaților tineri, în condițiile art. 257⁴⁴.	f) aplicarea altor instituții prevăzute de prezentul cod. (5) Prin derogare de la alin. (4), informațiile privind sancțiunile disciplinare radiate pot fi păstrate în evidențele administrației penitenciare exclusiv în scop statistic, analitic sau de audit instituțional, fără a produce efecte juridice asupra situației condamnatului. (6) Dacă pe parcursul termenelor prevăzute la alin. (1) condamnatul săvârșește o nouă abatere disciplinară, termenul de radiere începe să curgă din nou de la data executării integrale a ultimei sancțiuni disciplinare aplicate. (7) Directorul instituției penitenciare poate dispune, prin decizie motivată, radierea înainte de termen a unei sancțiuni disciplinare, dacă condamnatul a manifestat o conduită ireproșabilă, a realizat integral obiectivele Planului individual de executare a pedepsei și există suficiente motive pentru a considera că scopurile răspunderii disciplinare au fost atinse. Secțiunea 12. Particularitățile executării pedepsei închisorii în privința condamnaților minori și tineri Articolul 257⁴². Dispoziții generale (1) Condamnații care nu au atins majoratul execută pedeapsa închisorii în centre de detenție pentru minori și tineri, în condiții de detenție adaptate vârstei, nivelului de dezvoltare, nevoilor și personalității lor, cu respectarea dispozițiilor generale ale prezentului cod și a particularităților prevăzute de prezenta secțiune. (2) Regimurile de executare aplicate condamnaților minori se organizează potrivit
--	--	--	--

		Articolul 257⁴³. Particularitățile detenției (1) Condamnații minori și tineri beneficiază de un număr și o durată a vizitelor și convorbirilor telefonice mai favorabile decât cele aplicabile condamnaților adulți, potrivit prezentului cod. (2) În vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării fizice, psihice și morale, condamnaților minori și tineri li se asigură asistență psihologică și posibilitatea menținerii legăturii cu persoanele cu care au relații familiale ori legături afective semnificative. (3) Condamnatul minor poate fi scutit de obligația de a presta munca compensatorie, dacă participă la activități de resocializare prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei. Participarea la aceste activități se ia în considerare la acordarea creditelor pentru progres execuțional și a altor măsuri prevăzute de prezentul cod. (4) Activitățile de resocializare ale condamnaților minori și tineri incluse în Planul individual de executare a pedepsei se planifică astfel încât să promoveze sănătatea fizică și psihică, respectul de sine, simțul responsabilității, dezvoltarea competențelor sociale și profesionale și prevenirea recidivei. (5) Oferta activităților și programelor de resocializare disponibile în cadrul centrului de detenție pentru minori și tineri trebuie să fie diversificată și adaptată, pe cât posibil, necesităților individuale ale fiecărui condamnat. (6) Măsurile de destindere se acordă, în	principiilor generale ale executării progresive a pedepsei, fiind adaptate vârstei, nivelului de dezvoltare și necesităților specifice ale acestora. Schimbarea regimului de executare a pedepsei se efectuează în condițiile prezentului cod, cu informarea reprezentantului legal. (3) Fără a aduce atingere principiilor generale ale legislației execuțional-penale, la executarea pedepsei închisorii în privința minorilor se respectă următoarele principii: a) asigurării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului; b) individualizării deciziilor privind minorul, ținând cont de vârsta, nivelul de maturitate, particularitățile psihice și fizice, necesitățile individuale și mediul social din care provine; c) participării copilului la luarea deciziilor care îl privesc, prin oferirea posibilității reale de a fi ascultat și de a-și exprima opinia; d) incluziunii sociale, prin implicarea comunității, autorităților publice, instituțiilor de învățământ, organizațiilor necomerciale și altor actori relevanți în procesul de reintegrare socială; e) stimulării educației, dezvoltării personale și formării profesionale a copilului; f) menținerii și dezvoltării relațiilor familiale și sociale pozitive, prin întreprinderea măsurilor necesare pentru păstrarea contactului minorului cu familia și alte persoane importante pentru dezvoltarea sa. (4) Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică și condamnaților tineri, în condițiile art. 257⁴⁴. Articolul 257⁴³. Particularitățile detenției
--	--	---	---

		special, pentru participarea la activități educative, culturale, sportive sau de formare profesională desfășurate în afara centrului de detenție. (7) Participarea la activitățile de învățământ se organizează, pe cât posibil, prin prezența fizică la instituția de învățământ, cu aplicarea măsurilor de destindere necesare și cu respectarea cerințelor de siguranță. Articolul 257⁴⁴. Continuarea executării pedepsei în centre de detenție pentru minori și tineri (1) La atingerea majoratului în detenție, Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate examinează oportunitatea continuării executării pedepsei de către condamnat în cadrul centrului de detenție pentru minori și tineri până la împlinirea vârstei de 23 de ani (condamnat tânăr). (2) Continuarea executării pedepsei în cadrul centrului de detenție pentru minori și tineri poate fi refuzată dacă se constată existența cel puțin a unuia dintre următoarele criterii: a) condamnatul prezintă unul dintre riscurile prevăzute la art. 204 alin. (6); b) nu respectă regimul de executare în care este plasat; c) refuză nejustificat îndeplinirea măsurilor prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei; d) refuză nejustificat executarea muncii obligatorii prevăzute de lege; e) manifestă în mod repetat comportamente incompatibile cu scopul executării pedepsei în cadrul centrului de detenție	(1) Condamnații minori și tineri beneficiază de un număr și o durată a vizitelor și convorbirilor telefonice mai favorabile decât cele aplicabile condamnaților adulți, potrivit prezentului cod. (2) În vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării fizice, psihice și morale, condamnaților minori și tineri li se asigură asistență psihologică și posibilitatea menținerii legăturii cu persoanele cu care au relații familiale ori legături afective semnificative. (3) Condamnatul minor poate fi scutit de obligația de a presta munca compensatorie, dacă participă la activități de resocializare prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei. Participarea la aceste activități se ia în considerare la acordarea creditelor pentru progres execuțional și a altor măsuri prevăzute de prezentul cod. (4) Activitățile de resocializare ale condamnaților minori și tineri incluse în Planul individual de executare a pedepsei se planifică astfel încât să promoveze sănătatea fizică și psihică, respectul de sine, simțul responsabilității, dezvoltarea competențelor sociale și profesionale și prevenirea recidivei. (5) Oferta activităților și programelor de resocializare disponibile în cadrul centrului de detenție pentru minori și tineri trebuie să fie diversificată și adaptată, pe cât posibil, necesităților individuale ale fiecărui condamnat. (6) Măsurile de destindere se acordă, în special, pentru participarea la activități
--	--	---	--

		pentru minori și tineri. (3) Decizia privind continuarea executării pedepsei în centrul de detenție pentru minori și tineri se motivează și se comunică condamnatului. (4) Decizia prevăzută la alin. (1) poate fi revizuită ulterior dacă se constată existența cel puțin a unuia dintre criteriile prevăzute la alin. (2). (5) La împlinirea vârstei de 23 de ani, condamnatul tânăr se transferă într-o instituție penitenciară pentru condamnații adulți, potrivit regimului de executare stabilit. Secțiunea 13. Particularitățile executării pedepsei în privința condamnatelor gravide și a mamelor care au copii în îngrijire Articolul 257⁴⁵. Asistența gravidelor și a mamelor care au copii în îngrijire în detenție (1) În timpul sarcinii, la naștere și după naștere, condamnată beneficiază de asistență medicală corespunzătoare stării sale și a copilului. (2) În cazul implicării în muncă a condamnatelor gravide sau a mamelor care au copii în îngrijire în detenție, se respectă normele speciale privind securitatea și sănătatea în muncă aplicabile femeilor gravide, lăuzelor și mamelor care alăptează. (3) Asistența medicală acordată în timpul sarcinii include, în special, consultațiile, investigațiile și supravegherea medicală specifice gravidității. (4) Condamnatelor li se asigură posibilitatea de a naște în instituții medico-	educative, culturale, sportive sau de formare profesională desfășurate în afara centrului de detenție. (7) Participarea la activitățile de învățământ se organizează, pe cât posibil, prin prezența fizică la instituția de învățământ, cu aplicarea măsurilor de destindere necesare și cu respectarea cerințelor de siguranță. Articolul 257⁴⁴. Continuarea executării pedepsei în centre de detenție pentru minori și tineri (1) La atingerea majoratului în detenție, Comisia pentru executarea pedepselor privative de libertate examinează oportunitatea continuării executării pedepsei de către condamnat în cadrul centrului de detenție pentru minori și tineri până la împlinirea vârstei de 23 de ani (condamnat tânăr). (2) Continuarea executării pedepsei în cadrul centrului de detenție pentru minori și tineri poate fi refuzată dacă se constată existența cel puțin a unuia dintre următoarele criterii: a) condamnatul prezintă unul dintre riscurile prevăzute la art. 204 alin. (6); b) nu respectă regimul de executare în care este plasat; c) refuză nejustificat îndeplinirea măsurilor prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei; d) refuză nejustificat executarea muncii obligatorii prevăzute de lege; e) manifestă în mod repetat comportamente incompatibile cu scopul executării pedepsei în cadrul centrului de
--	--	---	---

		sanitare din afara sistemului administrației penitenciare. În cazul în care nașterea are loc în detenție, acest fapt nu se indică în certificatul de naștere al copilului. (5) După naștere, condamnatei și copilului acesteia li se asigură îngrijire medicală specializată, conform necesităților și prescripțiilor medicale. (6) Condamnatei care are în îngrijire un copil cu vârsta de până la 3 ani i se creează condiții pentru locuirea împreună cu acesta. Instituția penitenciară asigură acces permanent la asistență medicală, psihologică și socială pentru mamă și copil. Dezvoltarea copilului se realizează în condiții cât mai apropiate de cele din comunitate și este monitorizată de specialiști, în conformitate cu standardele naționale. (7) La atingerea vârstei de 3 ani, copilul este încredințat, cu acordul scris al mamei, tatălui, dacă acesta nu este decăzut din drepturile părintești, unei alte persoane indicate de mamă sau autorității tutelare competente. În lipsa acordului mamei, aflarea copilului împreună cu aceasta poate fi prelungită cu cel mult un an, dacă aceasta corespunde interesului superior al copilului și după consultarea autorității tutelare competente. (8) În regim deschis de executare, dacă aceasta corespunde interesului superior al copilului, copilul poate rămâne împreună cu mama până la împlinirea vârstei de 8 ani. De asemenea, copilul cu vârsta de până la 8 ani poate fi primit să locuiască împreună cu mama după transferarea acesteia în regimul deschis.	detenție pentru minori și tineri. (3) Decizia privind continuarea executării pedepsei în centrul de detenție pentru minori și tineri se motivează și se comunică condamnatului. (4) Decizia prevăzută la alin. (1) poate fi revizuită ulterior dacă se constată existența cel puțin a unuia dintre criteriile prevăzute la alin. (2). (5) La împlinirea vârstei de 23 de ani, condamnatul tânăr se transferă într-o instituție penitenciară pentru condamnații adulți, potrivit regimului de executare stabilit. Secțiunea 13. Particularitățile executării pedepsei în privința condamnatelor gravide și a mamelor care au copii în îngrijire Articolul 257⁴⁵. Asistența gravidelor și a mamelor care au copii în îngrijire în detenție (1) În timpul sarcinii, la naștere și după naștere, condamната beneficiază de asistență medicală corespunzătoare stării sale și a copilului. (2) În cazul implicării în muncă a condamnatelor gravide sau a mamelor care au copii în îngrijire în detenție, se respectă normele speciale privind securitatea și sănătatea în muncă aplicabile femeilor gravide, lăuzelor și mamelor care alăptează. (3) Asistența medicală acordată în timpul sarcinii include, în special, consultațiile, investigațiile și supravegherea medicală specifice gravidității. (4) Condamnatelor li se asigură posibilitatea de a naște în instituții medico-
--	--	---	--

		(9) Instituția penitenciară organizează, după posibilitate, frecventarea de către copil a serviciilor de educație timpurie din raza teritorială de activitate a instituției. (10) Pentru protecția sănătății, securității sau dezvoltării copilului, cu avizul autorității tutelare competente, copilul poate fi încredințat persoanelor prevăzute la alin. (7) și înainte de împlinirea vârstei de 3 ani. (11) Cu acordul scris al mamei, copilul poate fi încredințat persoanelor prevăzute la alin. (7) și înainte de împlinirea vârstei de 3 ani. (12) Condamnata care a fost plasată în detenție după nașterea copilului poate lua în detenție copilul său cu vârsta de până la 3 ani. Articolul 257⁴⁶. Particularitățile detenției condamnatelor gravide și ale mamelor care au copii în îngrijire în detenție (1) Condamnatele gravide și mamele care au copii în îngrijire în detenție execută pedeapsa, de regulă, în regim semiînchis sau deschis. Regimul închis poate fi aplicat doar în cazuri excepționale, dacă evaluarea individuală stabilește existența unor riscuri incompatibile cu executarea pedepsei în alte regimuri. (2) Normele de alimentare pentru condamnatelor gravide, mamele care alăptează și copiii aflați în îngrijire în detenție se stabilesc de Guvern. (3) Numărul vizitelor și durata convorbirilor telefonice acordate mamelor care au copii în îngrijire în detenție se dublează față de cele prevăzute pentru regimul de executare în care acestea sunt plasate.	sanitare din afara sistemului administrației penitenciare. În cazul în care nașterea are loc în detenție, acest fapt nu se indică în certificatul de naștere al copilului. (5) După naștere, condamnată și copilului acesteia li se asigură îngrijire medicală specializată, conform necesităților și prescripțiilor medicale. (6) Condamnată care are în îngrijire un copil cu vârsta de până la 3 ani i se creează condiții pentru locuirea împreună cu acesta. Instituția penitenciară asigură acces permanent la asistență medicală, psihologică și socială pentru mamă și copil. Dezvoltarea copilului se realizează în condiții cât mai apropiate de cele din comunitate și este monitorizată de specialiști, în conformitate cu standardele naționale. (7) La atingerea vârstei de 3 ani, copilul este încredințat, cu acordul scris al mamei, tatălui, dacă acesta nu este decăzut din drepturile părintești, unei alte persoane indicate de mamă sau autorității tutelare competente. În lipsa acordului mamei, aflarea copilului împreună cu aceasta poate fi prelungită cu cel mult un an, dacă aceasta corespunde interesului superior al copilului și după consultarea autorității tutelare competente. (8) În regim deschis de executare, dacă aceasta corespunde interesului superior al copilului, copilul poate rămâne împreună cu mama până la împlinirea vârstei de 8 ani. De asemenea, copilul cu vârsta de până la 8 ani poate fi primit să locuiască împreună cu mama după transferarea acesteia în regimul deschis.
--	--	---	---

		(4) Copilul poate fi vizitat de tatăl său și de rudele acestuia, la prezentarea actelor justificative, în spații special amenajate, cu respectarea interesului superior al copilului și a eventualelor restricții stabilite prin lege sau prin hotărâri ale autorităților competente. (5) Cu acordul scris al mamei și cu respectarea interesului superior al copilului, tatăl poate lua copilul în afara instituției penitenciare pentru perioade determinate. (6) Condamnații gravide și mamele care au copii cu vârsta de până la 3 ani în îngrijire nu pot fi implicate în activități care prezintă riscuri pentru sănătatea sau securitatea lor ori care pot afecta sarcina, alăptarea sau dezvoltarea copilului. (7) Durata totală a muncii prestate de condamnații gravide sau de mamele care au copii în îngrijire nu poate depăși 6 ore pe zi și 30 de ore pe săptămână. La organizarea muncii se respectă legislația privind securitatea și sănătatea în muncă aplicabilă femeilor gravide și mamelor care alăptează. (8) Prin derogare de la art. 257¹⁰, condamnată gravidă sau mama care are copil în îngrijire se scutește de obligația prestării muncii obligatorii dacă participă la activități de resocializare prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei. Participarea la aceste activități este echivalentă executării obligației respective. Prezentul alineat nu se aplică dacă copilul este înscris într-o instituție de educație timpurie pe întreaga durată a programului zilnic. (9) Condamnatelor gravide și mamelor	(9) Instituția penitenciară organizează, după posibilitate, frecventarea de către copil a serviciilor de educație timpurie din raza teritorială de activitate a instituției. (10) Pentru protecția sănătății, securității sau dezvoltării copilului, cu avizul autorității tutelare competente, copilul poate fi încredințat persoanelor prevăzute la alin. (7) și înainte de împlinirea vârstei de 3 ani. (11) Cu acordul scris al mamei, copilul poate fi încredințat persoanelor prevăzute la alin. (7) și înainte de împlinirea vârstei de 3 ani. (12) Condamnată care a fost plasată în detenție după nașterea copilului poate lua în detenție copilul său cu vârsta de până la 3 ani. Articolul 257⁴⁶. Particularitățile detenției condamnatelor gravide și ale mamelor care au copii în îngrijire în detenție (1) Condamnații gravide și mamele care au copii în îngrijire în detenție execută pedeapsa, de regulă, în regim semiînchis sau deschis. Regimul închis poate fi aplicat doar în cazuri excepționale, dacă evaluarea individuală stabilește existența unor riscuri incompatibile cu executarea pedepsei în alte regimuri. (2) Normele de alimentare pentru condamnații gravide, mamele care alăptează și copiii aflați în îngrijire în detenție se stabilesc de Guvern. (3) Numărul vizitelor și durata convorbirilor telefonice acordate mamelor care au copii în îngrijire în detenție se dublează față de cele prevăzute pentru regimul de executare în care acestea sunt plasate.
--	--	---	--

		care au copii în îngrijire în detenție nu le pot fi aplicate sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 257³⁶ alin. (3) lit. b), c) și f). (10) Programul zilnic al condamnatelor gravide și al mamelor care au copii în îngrijire în detenție se stabilește de administrația instituției penitenciare, ținând cont de recomandările medicale obligatorii și de necesitatea petrecerii unui timp cât mai îndelungat în afara spațiilor de detenție. Secțiunea 14. Particularitățile executării pedepsei în privința persoanelor condamnate la detențiune pe viață Articolul 257⁴⁷. Dispoziții generale Dispozițiile prezentului cod se aplică persoanelor condamnate la detențiune pe viață în măsura în care nu contravin dispozițiilor prezentei secțiuni. Articolul 257⁴⁸. Principiile executării detențiunii pe viață (1) Executarea pedepsei detențiunii pe viață urmărește asigurarea securității publice, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, menținerea ordinii în instituțiile penitenciare și pregătirea condamnatului pentru o eventuală reintegrare socială. (2) Executarea pedepsei detențiunii pe viață se realizează în baza principiilor individualizării, progresivității, responsabilizării și normalizării condițiilor de detenție. (3) Condamnatului la detențiune pe viață i se oferă posibilitatea participării la activități educative, ocupaționale, terapeutice și de resocializare pe întreaga durată a executării	(4) Copilul poate fi vizitat de tatăl său și de rudele acestuia, la prezentarea actelor justificative, în spații special amenajate, cu respectarea interesului superior al copilului și a eventualelor restricții stabilite prin lege sau prin hotărâri ale autorităților competente. (5) Cu acordul scris al mamei și cu respectarea interesului superior al copilului, tatăl poate lua copilul în afara instituției penitenciare pentru perioade determinate. (6) Condamnatele gravide și mamele care au copii cu vârsta de până la 3 ani în îngrijire nu pot fi implicate în activități care prezintă riscuri pentru sănătatea sau securitatea lor ori care pot afecta sarcina, alăptarea sau dezvoltarea copilului. (7) Durata totală a muncii prestate de condamnatele gravide sau de mamele care au copii în îngrijire nu poate depăși 6 ore pe zi și 30 de ore pe săptămână. La organizarea muncii se respectă legislația privind securitatea și sănătatea în muncă aplicabilă femeilor gravide și mamelor care alăptează. (8) Prin derogare de la art. 257¹⁰, condamната gravidă sau mama care are copil în îngrijire se scutește de obligația prestării muncii obligatorii dacă participă la activități de resocializare prevăzute în Planul individual de executare a pedepsei. Participarea la aceste activități este echivalentă executării obligației respective. Prezentul alineat nu se aplică dacă copilul este înscris într-o instituție de educație timpurie pe întreaga durată a programului zilnic. (9) Condamnatelor gravide și mamelor
--	--	---	---

		pedepsei. Articolul 257⁴⁹. Aplicarea regimurilor de executare a pedepsei (1) Persoanelor condamnate la detențiune pe viață li se stabilește inițial regimul închis de executare a pedepsei. (2) Regimul închis stabilit inițial poate fi schimbat progresiv în regim semiînchis după executarea efectivă a cel puțin 6 ani de detenție în regimul respectiv. Decizia se adoptă de către Unitatea de evaluare și planificare a executării pedepsei din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, în baza evaluării individuale și în condițiile generale prevăzute de prezentul cod. (3) Regimul semiînchis poate fi schimbat progresiv în regim deschis după executarea efectivă a cel puțin 20 de ani de detenție, dacă evaluarea individuală relevă existența unui risc redus pentru siguranța publică, pentru siguranța detenției și pentru comiterea unor noi infracțiuni. (4) În cazul plasării în regim deschis, persoanei condamnate la detențiune pe viață i se poate aplica monitorizarea electronică, dacă aceasta rezultă din evaluarea individuală a riscurilor. (5) Înainte de punerea în executare a deciziei privind transferarea în regim deschis, instituția penitenciară notifică partea vătămată ori succesorul acesteia, dacă persoana respectivă a solicitat anterior să fie informată despre evoluția executării pedepsei. Articolul 257⁵⁰. Măsurile de destindere aplicate persoanelor condamnate la detențiune pe viață	care au copii în îngrijire în detenție nu le pot fi aplicate sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 257³⁶ alin. (3) lit. b), c) și f). (10) Programul zilnic al condamnatelor gravide și al mamelor care au copii în îngrijire în detenție se stabilește de administrația instituției penitenciare, ținând cont de recomandările medicale obligatorii și de necesitatea petrecerii unui timp cât mai îndelungat în afara spațiilor de detenție. Secțiunea 14. Particularitățile executării pedepsei în privința persoanelor condamnate la detențiune pe viață Articolul 257⁴⁷. Dispoziții generale Dispozițiile prezentului cod se aplică persoanelor condamnate la detențiune pe viață în măsura în care nu contravin dispozițiilor prezentei secțiuni. Articolul 257⁴⁸. Principiile executării detențiunii pe viață (1) Executarea pedepsei detențiunii pe viață urmărește asigurarea securității publice, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, menținerea ordinii în instituțiile penitenciare și pregătirea condamnatului pentru o eventuală reintegrare socială. (2) Executarea pedepsei detențiunii pe viață se realizează în baza principiilor individualizării, progresivității, responsabilizării și normalizării condițiilor de detenție. (3) Condamnatului la detențiune pe viață i se oferă posibilitatea participării la activități educative, ocupaționale, terapeutice și de
--	--	--	---

		(1) Măsurile de destindere prevăzute de prezentul cod se aplică persoanelor condamnate la detențiune pe viață în condiții generale, cu particularitățile prevăzute de prezentul articol. (2) Persoanelor condamnate la detențiune pe viață aflate în regim semiînchis li se pot acorda ieșiri în afara instituției penitenciare: a) însoțite de personalul penitenciar; b) cu monitorizare electronică. (3) Ieșirea în afara instituției penitenciare cu monitorizare electronică poate fi acordată numai dacă anterior au avut loc fără incidente cel puțin cinci ieșiri însoțite de personalul penitenciar și dacă evaluarea individuală relevă existența unui risc redus de evadare, recidivă și pericol pentru siguranța publică. (4) Ieșirea în afara instituției penitenciare fără însoțire și concediul din detenție pot fi acordate persoanelor condamnate la detențiune pe viață numai în circumstanțe excepționale, după executarea unei perioade îndelungate de detenție în regim progresiv și în baza unei evaluări individuale complexe care stabilește existența unui risc redus de evadare, recidivă sau pericol pentru siguranța publică. (5) La examinarea oportunității acordării măsurilor prevăzute la alin. (4), se ține cont în special de: a) conduita condamnatului pe întreaga durată a executării pedepsei; b) gradul de realizare a Planului individual de executare a pedepsei; c) sancțiunile disciplinare nestinse (neradiate);	resocializare pe întreaga durată a executării pedepsei. Articolul 257⁴⁹. Aplicarea regimurilor de executare a pedepsei (1) Persoanelor condamnate la detențiune pe viață li se stabilește inițial regimul închis de executare a pedepsei. (2) Regimul închis stabilit inițial poate fi schimbat progresiv în regim semiînchis după executarea efectivă a cel puțin 6 ani de detenție în regimul respectiv. Decizia se adoptă de către Unitatea de evaluare și planificare a executării pedepsei din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, în baza evaluării individuale și în condițiile generale prevăzute de prezentul cod. (3) Regimul semiînchis poate fi schimbat progresiv în regim deschis după executarea efectivă a cel puțin 20 de ani de detenție, dacă evaluarea individuală relevă existența unui risc redus pentru siguranța publică, pentru siguranța detenției și pentru comiterea unor noi infracțiuni. (4) În cazul plasării în regim deschis, persoanei condamnate la detențiune pe viață i se poate aplica monitorizarea electronică, dacă aceasta rezultă din evaluarea individuală a riscurilor. (5) Înainte de punerea în executare a deciziei privind transferarea în regim deschis, instituția penitenciară notifică partea vătămată ori succesorul acesteia, dacă persoana respectivă a solicitat anterior să fie informată despre evoluția executării pedepsei. Articolul 257⁵⁰. Măsurile de destindere aplicate persoanelor condamnate la detențiune pe
--	--	---	--

		d) participarea la activități educative, de resocializare și muncă; e) rezultatele evaluării riscurilor; f) orice alte circumstanțe relevante pentru aprecierea perspectivelor de reintegrare socială. (6) Măsurile de destindere acordate persoanelor condamnate la detențiune pe viață se supun unei monitorizări sporite și pot fi însoțite de obligații suplimentare necesare pentru protejarea siguranței publice și prevenirea riscurilor de evadare sau recidivă.”	viață (1) Măsurile de destindere prevăzute de prezentul cod se aplică persoanelor condamnate la detențiune pe viață în condiții generale, cu particularitățile prevăzute de prezentul articol. (2) Persoanelor condamnate la detențiune pe viață aflate în regim semiînchis li se pot acorda ieșiri în afara instituției penitenciare: a) însoțite de personalul penitenciar; b) cu monitorizare electronică. (3) Ieșirea în afara instituției penitenciare cu monitorizare electronică poate fi acordată numai dacă anterior au avut loc fără incidente cel puțin cinci ieșiri însoțite de personalul penitenciar și dacă evaluarea individuală relevă existența unui risc redus de evadare, recidivă și pericol pentru siguranța publică. (4) Ieșirea în afara instituției penitenciare fără însoțire și concediul din detenție pot fi acordate persoanelor condamnate la detențiune pe viață numai în circumstanțe excepționale, după executarea unei perioade îndelungate de detenție în regim progresiv și în baza unei evaluări individuale complexe care stabilește existența unui risc redus de evadare, recidivă sau pericol pentru siguranța publică. (5) La examinarea oportunității acordării măsurilor prevăzute la alin. (4), se ține cont în special de: a) conduita condamnatului pe întreaga durată a executării pedepsei; b) gradul de realizare a Planului individual de executare a pedepsei; c) sancțiunile disciplinare nestinse
--	--	---	---

			(neradiate); d) participarea la activități educative, de resocializare și muncă; e) rezultatele evaluării riscurilor; f) orice alte circumstanțe relevante pentru aprecierea perspectivelor de reintegrare socială. (6) Măsurile de destindere acordate persoanelor condamnate la detențiune pe viață se supun unei monitorizări sporite și pot fi însoțite de obligații suplimentare necesare pentru protejarea siguranței publice și prevenirea riscurilor de evadare sau recidivă.
26.	Capitolul XXIII DETENȚIUNEA PE VIAȚĂ Articolul 257. Dispoziții generale (1) Detențiunea pe viață constă în izolarea condamnaților de ceilalți condamnați, într-un sector specializat al penitenciarelor de tip închis, în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. (2) Pedepsa detențiunii pe viață se execută în trei regimuri de deținere: inițial, comun și înlesnit. (3) Condamnații la detențiune pe viață, pe parcursul executării pedepsei, poartă haine de model stabilit. În cazurile în care condamnatul urmează a ieși din instituția penitenciară, în legătură cu transferarea sau escortarea în altă instituție penitenciară, în instanța de judecată ori în alte cazuri prevăzute de legislație, acestuia i se permite să poarte îmbrăcăminte personală sau alte haine care nu atrag atenția. (4) Dispozițiile cap. XXII se aplică în mod corespunzător persoanelor condamnate la pedeapsa detențiunii pe viață în măsura în care nu contravin	Capitolul XXIII se abrogă.	Capitolul XXIII - abrogat

dispozițiilor prezentului capitol. Articolul 257¹. Condițiile executării pedepsei detențiunii pe viață (1) Detențiunea pe viață se execută în penitenciarele de tip închis, în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. (2) În regim inițial, condamnatul la detențiune pe viață se află timp de 7 ani din ziua intrării în penitenciar. În funcție de personalitatea, comportamentul condamnatului și gradul de pericol posibil din partea acestuia, termenul menționat poate fi redus, cu transferarea condamnatului în regim comun, prin decizia directorului al Administrației Naționale a Penitenciarelor, luată în temeiul hotărârii comisiei înființate în penitenciar în componența enunțată la art. 219 din prezentul cod. Condamnații la detențiune pe viață: a) sînt repartizați în încăperi izolate cu cel mult 2 locuri; b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșirea din camerele de detenție; c) beneficiază de dreptul la plimbări zilnice cu o durată de pînă la 2 ore, într-un loc special amenajat. Durata plimbărilor se stabilește de administrația penitenciarului, în funcție de programul zilnic, de condițiile meteorologice, de limita completării și de alte circumstanțe relevante. Plimbările condamnaților la detențiune pe viață se efectuează sub supraveghere permanentă. (3) În regim comun, condamnații la detențiune pe viață: a) sînt repartizați în încăperi izolate cu cel mult patru locuri;		
---	--	--

	b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșire din penitenciar sau în ateliere special amenajate în acest scop, cu condiția asigurării supravegherii permanente, în funcție de existența locurilor de muncă și condițiile detenției; c) în condițiile prevăzute la alin. (2) lit. c) din prezentul articol, beneficiază de dreptul la plimbări zilnice de până la 3 ore; d) au dreptul la întrevederi de lungă durată în condițiile stabilite pentru persoanele condamnate. (4) Condamnatul la detențiune pe viață se transferă în regim înlesnit după 20 de ani de executare a pedepsei dacă, la acel moment, a realizat toate acțiunile planificate în planul individual de executare a pedepsei pentru perioada respectivă, cu excepția cazului când neexecutarea nu îi poate fi imputată. În regim înlesnit, suplimentar prevederilor alin. (3), condamnații pot avea întâlniri nelimitate cu colaboratorii serviciului de probațiune care își desfășoară activitatea în raza teritorială a instituției penitenciare, de asemenea beneficiază de dreptul la o întrevedere de lungă durată pe trimestru, în condițiile alin. (3), cu o durată de până la 48 de ore. (5) În cazul în care încalcă regimul de deținere, condamnatul transferat în regim comun sau în regim înlesnit poate fi transferat în regim inițial sau, după caz, comun în condițiile prevăzute de capitolul XXII secțiunea a 5-a din prezentul cod.		
27.	Articolul 265. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă Instanța de judecată poate decide liberarea	La articolul 265, textul „aplicând, după caz, compensarea privilegiată a zilelor de muncă” se exclude.	Articolul 265. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă Instanța de judecată poate decide liberarea

	condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, aplicând, după caz, compensarea privilegiată a zilelor de muncă, în temeiul și în condițiile art.91 și 92 din Codul penal.		condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, aplicând, după caz, compensarea privilegiată a zilelor de muncă, în temeiul și în condițiile art.91 și 92 din Codul penal.
28.	Articolul 266. Modul de înaintare a demersului pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (1) În cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art.91 și 92 din Codul penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. [...] (3) În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.	Articolul 266, La alineatul (1), cuvintele „administrația locului de deținere” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară”; se completează cu alin. (1¹) cu următorul conținut: „(1¹) La evaluarea comportamentului condamnatului și a progresului realizat în executarea pedepsei se iau în considerare inclusiv creditele pentru progres execuțional acumulate potrivit art. 257¹³.” la alineatul (3), cuvintele „administrația locului de deținere” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară”.	Articolul 266. Modul de înaintare a demersului pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (1) În cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art.91 și 92 din Codul penal, instituția penitenciară sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. (1¹) La evaluarea comportamentului condamnatului și a progresului realizat în executarea pedepsei se iau în considerare inclusiv creditele pentru progres execuțional acumulate potrivit art. 257¹³. [...] (3) În cazul în care instituția penitenciară sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

29.	Articolul 267. Judecarea demersului pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (1) La demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate și, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. (2) În cazul în care instanța de judecată respinge demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, depunerea repetată a demersului poate avea loc după înlăturarea motivelor de fapt și/sau de drept invocate de instanță la respingerea demersului, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii.	Articolul 267: alineatul (1) devine alineat unic și, după cuvântul „condamnatului” se completează cu conjuncția „și”, iar textul „și, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă” se exclude; alineatul (2) se abrogă.	Articolul 267. Judecarea demersului pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (1) La demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului și dovezile motivelor de fapt invocate și, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. (2) <i>abrogat.</i>
30.	Articolul 271¹. Monitorizarea electronică [...] (5) Asigurarea monitorizării electronice a tuturor categoriilor de persoane monitorizate se efectuează de către organele de probațiune. [...] (7) Monitorizarea electronică poate fi aplicată și: a) condamnaților care se deplasează fără escortă sau însoțire și/sau celor care se deplasează pe o durată scurtă în afara penitenciarului, conform art. 216 și 217; [...]	La articolul 271¹: alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Asigurarea monitorizării electronice în cazurile prevăzute la alin. (7) lit. a) se efectuează de către instituția penitenciară, iar în cazurile prevăzute la alin. (7) lit. b) și c) - de către organele de probațiune”; alineatul (7), litera a) va avea următorul cuprins: „a) condamnaților în privința cărora se dispun măsuri de destindere, inclusiv condamnaților la pedeapsa detențiunii pe viață plasați în regim deschis de executare a pedepsei.”	Articolul 271¹. Monitorizarea electronică [...] (5) Asigurarea monitorizării electronice în cazurile prevăzute la alin. (7) lit. a) se efectuează de către instituția penitenciară, iar în cazurile prevăzute la alin. (7) lit. b) și c) - de către organele de probațiune. [...] (7) Monitorizarea electronică poate fi aplicată și: a) condamnaților în privința cărora se dispun măsuri de destindere, inclusiv condamnaților la pedeapsa detențiunii pe

			viață plasați în regim deschis de executare a pedepsei; [...]
31.	Articolul 272. Amnistia [...] (2) Condamnatul este în drept să înainteze personal un demers instanței de judecată pentru examinarea posibilității aplicării actului de amnistie. În acest caz, instituțiile sau organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă remit instanței de judecată dosarul personal al condamnatului. [...]	Articolul 272 alineatul (2), prima propoziție se completează la final cu textul „, dacă legea privind aplicarea actului de clemență nu prevede altfel.”.	Articolul 272. Amnistia [...] (2) Condamnatul este în drept să înainteze personal un demers instanței de judecată pentru examinarea posibilității aplicării actului de amnistie, dacă legea privind aplicarea actului de clemență nu prevede altfel.. În acest caz, instituțiile sau organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă remit instanței de judecată dosarul personal al condamnatului. [...]
32.	Articolul 275. Temeiurile pentru stingerea executării pedepsei [...] (2) Despre intervenirea unor împrejurări stabilite în alin.(1) al prezentului articol instituția sau organul care asigură executarea pedepsei comunică în scris instanței care a judecat cauza în fond, anexând materiale probatorii. [...]	La articolul 275, alineatul (2) se abrogă.	Articolul 275. Temeiurile pentru stingerea executării pedepsei [...] (2) abrogat. [...]
33.	Articolul 277. Liberarea condamnatului la închisoare [...] (2) O dată cu eliberarea, condamnatului i se restituie lucrurile și obiectele de preț care îi aparțin, banii de la contul de peculiu, valorile mobiliare, actele personale, actele privind munca lui și i se eliberează mandatul de executare a pedepsei sau de liberare de executare a pedepsei.	La articolul 277 alineatul (2) cuvintele „de peculiu” se substituie cu cuvântul „personal”.	Articolul 277. Liberarea condamnatului la închisoare [...] (2) O dată cu eliberarea, condamnatului i se restituie lucrurile și obiectele de preț care îi aparțin, banii de la contul personal, valorile mobiliare, actele personale, actele privind munca lui și i se eliberează mandatul de executare a pedepsei sau de liberare de executare a pedepsei.
34.	Articolul 278. Constatarea decesului condamnatului	Articolele 278 – 280 se abrogă.	Articolul 278. abrogat Articolul 279. abrogat

(1) Certificatul de deces întocmit conform art.203 din prezentul cod este, totodată, și actul constatator. (2) Administrația locului de deținere comunică de îndată faptul decesului condamnatului procurorului și instanței de judecată care a trimis spre executare hotărârea. (3) Administrația locului de deținere întocmește actul de deces al condamnatului, la care se anexează certificatul medical, și îl trimite, pentru înregistrarea decesului, la oficiul stării civile în a cărui rază teritorială s-a produs decesul. Copia de pe certificatul de deces se anexează de către administrația locului de deținere la dosarul personal al condamnatului decedat. (4) În caz de moarte violentă sau dacă nu se cunoaște cauza ei, sau în caz de moarte în urma unui accident de muncă, constatarea se face de către medicul legist, cu întocmirea raportului medico-legal pe baza căruia se pot face constatări suplimentare. Administrația locului de deținere comunică de îndată despre aceasta procurorului, Avocatului Poporului sau, în cazurile privind condamnării minori, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, iar după caz și organului competent pentru protecția muncii. Articolul 279. Înștiințarea familiei decedatului și ridicarea cadavrului (1) În cazul decesului condamnatului, administrația locului de deținere înștiințează de îndată familia, alte persoane apropiate decedatului despre deces și despre necesitatea prezentării acestora pentru ridicarea cadavrului. (2) În cazul în care, timp de 3 zile, nici un		Articolul 280. <i>abrogat</i>
--	--	---

	membru al familiei sau nici o persoană apropiată nu s-a prezentat cu mijloacele necesare pentru ridicarea cadavrului, acesta se înhumează, din contul administrației locului de deținere, în locul pus la dispoziție de către primăria în a cărei rază teritorială se află penitenciarul. (3) La cererea familiei decedatului, administrația locului de deținere este obligată să indice locul unde a fost înhumat cadavrul, dacă înhumarea a fost făcută din contul administrației. Articolul 280. Bunurile, actele și banii condamnatului decedat (1) Administrația locului de deținere comunică familiei despre bunurile, actele și banii condamnatului decedat și i le predau în locul de deținere. (2) Dacă, în termen de un an de la data decesului condamnatului, bunurile, actele și banii aparținând decedatului nu au fost ridicate de familie, ele trec în proprietatea statului. După expirarea aceluiași termen, dacă nu s-a aflat adresa familiei decedatului, bunurile, actele și banii acestuia trec în proprietatea statului.		
35.	Articolul 282. Obligațiile administrației locului de deținere la pregătirea de eliberare (1) În cazul eliberării condiționate înainte de termen, în scopul pregătirii pentru eliberare, cu cel puțin 6 luni înainte de expirarea termenului de executare a pedepsei închisorii, condamnații care își execută pedeapsa în regim comun și care nu au sancțiuni disciplinare nestinse sunt transferați în regim de resocializare. (2) Cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea termenului de executare a pedepsei închisorii,	Articolul 282: În titlul articolului, cuvintele „administrației locului de deținere” se substituie cu cuvintele „instituției penitenciare”; alineatul (1) se abrogă; la alineatul. (2), cuvintele „administrația locului de deținere” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară”; la alineatul (3), cuvintele „administrația locului de deținere” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară” în ambele cazuri;	Articolul 282. Obligațiile instituției penitenciare la pregătirea de eliberare (1) <i>abrogat</i> (2) Cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea termenului de executare a pedepsei închisorii, instituția penitenciară informează organul de probațiune, autoritățile administrației publice locale și agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă despre apropiata eliberare a condamnatului, despre studiile, capacitatea de muncă și specialitatea lui.

	administrația locului de deținere informează organul de probațiune, autoritățile administrației publice locale și agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă despre apropiata eliberare a condamnatului, despre studiile, capacitatea de muncă și specialitatea lui. (3) Administrația locului de deținere asigură explicarea prevederilor legislației în vigoare cu privire la utilizarea forței de muncă, modul de plasare în câmpul muncii și dreptul de a beneficia de o indemnizație unică. În cazul în care condamnatul își exprimă dorința de a fi plasat în câmpul muncii prin Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă de la locul de domiciliu, administrația locului de deținere, în termen de 5 zile, expediază cererea la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă. (4) Condamnații cu dizabilități severe sau accentuate, precum și condamnații bărbați care au împlinit 65 de ani și femeile condamnate care au împlinit 60 de ani pot solicita plasarea în aziluri pentru persoane cu dizabilități sau bătrâni. Administrația locului de deținere, în termen de 5 zile, expediază organului de asistență socială cererea condamnatului.	alineatul (4), va avea următorul cuprins: (4) Condamnații cu dizabilități severe sau accentuate, precum și condamnații care au atins vârsta de pensionare și au o capacitate scăzută de auto-deservire, cauzată de circumstanțe de natură fizică sau socială și necesită supraveghere, asistare și îngrijire specializată pot solicita plasarea în aziluri pentru persoane cu dizabilități sau în vârstă. Instituția penitenciară, în termen de 5 zile, expediază organului de asistență socială cererea condamnatului.”.	(3) Instituția penitenciară asigură explicarea prevederilor legislației în vigoare cu privire la utilizarea forței de muncă, modul de plasare în câmpul muncii și dreptul de a beneficia de o indemnizație unică. În cazul în care condamnatul își exprimă dorința de a fi plasat în câmpul muncii prin Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă de la locul de domiciliu, instituția penitenciară, în termen de 5 zile, expediază cererea la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă. (4) Condamnații cu dizabilități severe sau accentuate, precum și condamnații care au atins vârsta de pensionare și au o capacitate scăzută de auto-deservire, cauzată de circumstanțe de natură fizică sau socială și necesită supraveghere, asistare și îngrijire specializată pot solicita plasarea în aziluri pentru persoane cu dizabilități sau în vârstă. Instituția penitenciară, în termen de 5 zile, expediază organului de asistență socială cererea condamnatului.
36.	Articolul 283. Acordarea de ajutor persoanelor eliberate din locurile de deținere [...] (2) În cazul în care condamnatul nu dispune de mijloace bănești la punerea în libertate și are domiciliul în Republica Moldova, administrația penitenciarului îi asigură contravaloarea biletului pentru deplasare pînă la domiciliu sau reședință. [...]	Articolul 283 la alineatul (2), cuvintele „administrația penitenciarului” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară”; la alineatul (3), cuvintele „administrația locului de deținere” și „administrația” se substituie cu cuvintele „instituția penitenciară” în ambele cazuri.	Articolul 283. Acordarea de ajutor persoanelor eliberate din locurile de deținere [...] (2) În cazul în care condamnatul nu dispune de mijloace bănești la punerea în libertate și are domiciliul în Republica Moldova, instituția penitenciară îi asigură contravaloarea biletului pentru deplasare pînă la domiciliu sau reședință. [...]

	(3) Despre eliberarea persoanelor care au nevoie de însoțire, femeilor gravide și minorilor administrația locului de deținere comunică, în prealabil, rudelor sau altor persoane indicate de condamnați. În cazul lipsei însoțitorului, administrația asigură însoțirea lor la pînă domiciliu, dacă acesta este situat pe teritoriul Republicii Moldova.		(3) Despre eliberarea persoanelor care au nevoie de însoțire, femeilor gravide și minorilor instituția penitenciară comunică, în prealabil, rudelor sau altor persoane indicate de condamnați. În cazul lipsei însoțitorului, instituția penitenciară asigură însoțirea lor la pînă domiciliu, dacă acesta este situat pe teritoriul Republicii Moldova.
37.	Articolul 303. Locurile de arest preventiv (1) Persoanele față de care a fost aplicată arestarea preventivă sînt deținute în penitenciare. (2) În cazul ordonării expertizei în temeiurile prevăzute în Codul de procedură penală, precum și în cazul necesității acordării unei asistențe medicale de urgență, persoanele indicate în alin.(1) al prezentului articol pot fi internate în instituțiile curative ale sistemului administrației penitenciare, iar în cazuri excepționale - în instituțiile curative ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, asigurându-li-se paza necesară. Articolul 304. Asigurarea ordinii de deținere în locurile de arest preventiv (1) Asigurarea ordinii de deținere sub arest a preveniților revine administrației locurilor de arest preventiv. (2) Administrația locurilor de arest preventiv își desfășoară activitatea în conformitate cu prezentul cod, cu Codul de procedură penală, cu Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare și cu alte acte normative. Regulamentul de ordine interioară a locului de arest preventiv se aprobă de Ministerul Justiției.	Articolele 303-305 vor avea următorul cuprins: „Articolul 303. Locurile de arest preventiv (4) Persoanele față de care a fost aplicată arestarea preventivă se dețin în instituțiile prevăzute la art. 175. (5) În cazul necesității acordării asistenței medicale de urgență, persoanele în privința cărora a fost aplicată arestarea preventivă pot fi internate în spitalele penitenciare, iar în cazurile prevăzute în art. 257²⁴ alin. (4) – în instituțiile medico-sanitare publice, asigurându-li-se paza și/sau supravegherea necesară. (6) În cazul dispunerii expertizei în temeiurile prevăzute de Codul de procedură penală, persoanele se internează în instituțiile publice de expertiză judiciară în condițiile prevăzute de lege, asigurându-li-se paza și/sau supravegherea necesară. Articolul 304. Asigurarea ordinii de deținere în locurile de arest preventiv (5) Asigurarea ordinii de deținere sub arest a preveniților revine personalului locurilor de arest preventiv.	Articolul 303. Locurile de arest preventiv (7) Persoanele față de care a fost aplicată arestarea preventivă se dețin în instituțiile prevăzute la art. 175. (8) În cazul necesității acordării asistenței medicale de urgență, persoanele în privința cărora a fost aplicată arestarea preventivă pot fi internate în spitalele penitenciare, iar în cazurile prevăzute în art. 257²⁴ alin. (4) – în instituțiile medico-sanitare publice, asigurându-li-se paza și/sau supravegherea necesară. (9) În cazul dispunerii expertizei în temeiurile prevăzute de Codul de procedură penală, persoanele se internează în instituțiile publice de expertiză judiciară în condițiile prevăzute de lege, asigurându-li-se paza și/sau supravegherea necesară. Articolul 304. Asigurarea ordinii de deținere în locurile de arest preventiv (9) Asigurarea ordinii de deținere sub arest a preveniților revine personalului locurilor de arest preventiv. (10) Personalul locurilor de arest preventiv își desfășoară activitatea în

(3) La cererea organului de urmărire penală, a judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată, administrația locului de arest preventiv transmite prevenitul subdiviziunii de escortă a poliției pentru a fi adus în fața autorității respective. Articolul 305. Persoanele deținute în locurile de arest preventiv (1) În locurile de arest preventiv sînt deținute persoanele arestate în temeiul hotărârii judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată. (2) În locurile de arest preventiv pot fi deținute, de asemenea: a) persoanele condamnate la pedeapsa închisorii și la pedeapsa detențiunii pe viață în privința cărora hotărârea nu este definitivă; b) persoanele condamnate la pedeapsa închisorii și la pedeapsa detențiunii pe viață pînă la trimiterea lor sub escortă în locurile de executare a pedepsei; c) persoanele lăsate, în modul stabilit de legislație, în locul de arest preventiv pentru a îndeplini lucrări de deservire gospodărească; d) persoanele lăsate în locul de arest preventiv sau transferate în acest loc din locurile de executare a pedepsei pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală în procese penale ori în legătură cu judecarea cauzelor în instanțele de judecată; e) condamnații escortați aflați în tranzit. (3) Persoanele indicate la alin.(2) lit. a), b), d) și e) al prezentului articol sînt deținute în locurile de arest preventiv în modul stabilit de prezentul titlu.	(6) Personalul locurilor de arest preventiv își desfășoară activitatea în conformitate cu prezentul cod, cu Codul de procedură penală și cu alte acte normative. (7) La solicitarea scrisă a organului de urmărire penală, a judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată de fond, instituția de deținere transmite prevenitul organului de poliție pentru a fi adus în fața autorității respective. (8) La solicitarea scrisă a instanței de apel sau recurs, instituția de deținere asigură escortarea prevenitului în fața autorității respective. Articolul 305. Persoanele deținute în locurile de arest preventiv (1) În locurile de arest preventiv se dețin persoanele față de care a fost aplicată măsura preventivă a arestului preventiv prin încheierea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată. (2) În locurile de arest preventiv pot fi deținute, de asemenea: a) persoanele condamnate prin hotărâre nedefinitivă la pedeapsa închisorii sau la pedeapsa detențiunii pe viață; b) persoanele condamnate la pedeapsa închisorii sau la pedeapsa detențiunii pe viață, după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, pînă la finalizarea evaluării inițiale și stabilirea regimului de executare; c) persoanele lăsate în locul de arest preventiv sau transferate în acest loc din instituțiile de executare a pedepsei pentru participarea la acțiuni procesuale în cadrul	conformitate cu prezentul cod, cu Codul de procedură penală și cu alte acte normative. (11) La solicitarea scrisă a organului de urmărire penală, a judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată de fond, instituția de deținere transmite prevenitul organului de poliție pentru a fi adus în fața autorității respective. (12) La solicitarea scrisă a instanței de apel sau recurs, instituția de deținere asigură escortarea prevenitului în fața autorității respective. Articolul 305. Persoanele deținute în locurile de arest preventiv (1) În locurile de arest preventiv se dețin persoanele față de care a fost aplicată măsura preventivă a arestului preventiv prin încheierea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată. (2) În locurile de arest preventiv pot fi deținute, de asemenea: a) persoanele condamnate prin hotărâre nedefinitivă la pedeapsa închisorii sau la pedeapsa detențiunii pe viață; b) persoanele condamnate la pedeapsa închisorii sau la pedeapsa detențiunii pe viață, după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, pînă la finalizarea evaluării inițiale și stabilirea regimului de executare; c) persoanele lăsate în locul de arest preventiv sau transferate în acest loc din instituțiile de executare a pedepsei pentru participarea la acțiuni procesuale în cadrul proceselor penale ori pentru participarea la examinarea cauzelor de către instanțele
--	--	---

		proceselor penale ori pentru participarea la examinarea cauzelor de către instanțele judecătorești; d) persoanele condamnate lăsate pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărescă ale locului de arest preventiv, în condițiile prezentului cod; e) condamnații aflați în tranzit. (3) Persoanele prevăzute la alin. (1) și (2) se dețin separat, în condițiile stabilite de prezentul cod, ținând cont de statutul lor procesual și execuțional, de sex, vârstă, starea de sănătate și necesitățile de securitate.”	judecătorești; d) persoanele condamnate lăsate pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărescă ale locului de arest preventiv, în condițiile prezentului cod; e) condamnații aflați în tranzit. (3) Persoanele prevăzute la alin. (1) și (2) se dețin separat, în condițiile stabilite de prezentul cod, ținând cont de statutul lor procesual și execuțional, de sex, vârstă, starea de sănătate și necesitățile de securitate.
38.	---	Se completează cu articolul 305¹ cu următorul cuprins: „Articolul 305¹. Condamnații lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărescă ale locului de arest preventiv (1) Pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărescă ale locului de arest preventiv pot fi lăsați condamnați la pedeapsa închisorii, cu consimțământul acestora, în limita necesităților instituției. (2) Pot fi lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărescă numai condamnații care: a) au fost evaluați ca prezentând un risc redus pentru siguranța detenției; b) sunt apți din punct de vedere medical pentru executarea muncilor respective; c) nu au manifestat comportamente incompatibile cu activitățile ce urmează a fi desfășurate; d) nu fac parte din categoriile de	Articolul 305¹. Condamnații lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărescă ale locului de arest preventiv (1) Pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărescă ale locului de arest preventiv pot fi lăsați condamnați la pedeapsa închisorii, cu consimțământul acestora, în limita necesităților instituției. (2) Pot fi lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărescă numai condamnații care: a) au fost evaluați ca prezentând un risc redus pentru siguranța detenției; b) sunt apți din punct de vedere medical pentru executarea muncilor respective; c) nu au manifestat comportamente incompatibile cu activitățile ce urmează a fi desfășurate; d) nu fac parte din categoriile de condamnați pentru care legea impune condiții speciale de detenție sau separare.

		condamnați pentru care legea impune condiții speciale de detenție sau separare. (3) Decizia privind lăsarea condamnatului pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească se dispune de directorul instituției penitenciare, în baza evaluării individuale și a acordului scris al condamnatului. (4) Condamnații lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească sunt cazați separat de persoanele aflate în arest preventiv și de celelalte categorii de persoane deținute, în condițiile prezentului cod. (5) Condamnații prevăzuți la alin. (1) pot fi implicați în lucrări de întreținere, salubritate, alimentație publică, spălătorie, activități tehnico-gospodărești și alte activități necesare funcționării locului de arest preventiv. (6) În cazul în care nu mai sunt întrunite condițiile care au stat la baza lăsării condamnatului pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească sau dacă acesta încalcă regimul de detenție, conducerea instituției penitenciare dispune încetarea executării activităților respective și transferarea condamnatului în instituția penitenciară corespunzătoare regimului său de executare. (7) Modul de selectare, evidență, cazare, supraveghere și implicare în muncă a condamnaților lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească se stabilește prin regulamentul aprobat de Administrația Națională a Penitenciarelor.”	(3) Decizia privind lăsarea condamnatului pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească se dispune de directorul instituției penitenciare, în baza evaluării individuale și a acordului scris al condamnatului. (4) Condamnații lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească sunt cazați separat de persoanele aflate în arest preventiv și de celelalte categorii de persoane deținute, în condițiile prezentului cod. (5) Condamnații prevăzuți la alin. (1) pot fi implicați în lucrări de întreținere, salubritate, alimentație publică, spălătorie, activități tehnico-gospodărești și alte activități necesare funcționării locului de arest preventiv. (6) În cazul în care nu mai sunt întrunite condițiile care au stat la baza lăsării condamnatului pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească sau dacă acesta încalcă regimul de detenție, conducerea instituției penitenciare dispune încetarea executării activităților respective și transferarea condamnatului în instituția penitenciară corespunzătoare regimului său de executare. (7) Modul de selectare, evidență, cazare, supraveghere și implicare în muncă a condamnaților lăsați pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească se stabilește prin regulamentul aprobat de Administrația Națională a Penitenciarelor.
39.	Articolul 306. Statutul juridic al persoanei	Articolele 306 – 307 vor avea următorul	Articolul 306. Statutul juridic al persoanei

aflate sub arest preventiv (1) Dispozițiile capitolului XXII din prezentul cod referitoare la condițiile de deținere, la drepturile și obligațiile persoanelor condamnate, la activitățile socioeducative, la stimulări și sancțiuni disciplinare se aplică în mod corespunzător persoanelor aflate sub arest preventiv în măsura în care nu contravin dispozițiilor prezentului titlu. (2) Administrația locurilor de arest preventiv asigură exercitarea drepturilor preveniților stabilite în Codul de procedură penală și în alte acte normative. (3) Preveniții se dețin în camere comune, cu respectarea cerințelor deținerii separate prevăzute în art.309 din prezentul cod. În cazuri excepționale, în scopul asigurării securității preveniților, se admite instalarea lor în încăperi separate. (4) Preveniții au dreptul la întrevederi de lungă durată, în condițiile stabilite pentru persoanele condamnate. (5) Preveniții, cu acordul lor, pot fi antrenați la muncă pe teritoriul locului de arest preventiv. Remunerarea muncii preveniților se face în modul stabilit de legislația muncii. Preveniții pot fi antrenați la munci neremunerate pentru îngrijirea și amenajarea locului de arest preventiv, a căror durată nu poate depăși 2 ore pe zi și 6 ore pe săptămână. (6) Preveniților li se aplică sancțiuni disciplinare, ținându-se cont de durata arestării preventive. Preveniții pot fi plasați în izolatorul disciplinar pe cel mult 10 zile. (7) Prevederile alin. (6) din prezentul articol nu se aplică preveniților minori, femeilor gravide sau	cuprins: „Articolul 306. Statutul juridic al persoanei aflate sub arest preventiv (1) Persoanelor aflate sub arest preventiv li se aplică dispozițiile Capitolului XXII, în măsura în care nu contravin dispozițiilor prezentului titlu. (2) Persoana aflată sub arest preventiv beneficiază de prezumția nevinovăției și este supusă numai restricțiilor inerente executării măsurii preventive, necesare pentru buna desfășurare a procesului penal, menținerea ordinii și siguranței locului de detenție. (3) Preveniții se dețin în camere individuale sau comune, cu respectarea cerințelor deținerii separate prevăzute la art. 309. (4) Deplasarea preveniților în interiorul locului de detenție se efectuează cu însoțire sau sub supraveghere. (5) Dreptul preveniților de a primi vizite, de a avea convorbiri telefonice și de a comunica cu reprezentanții mijloacelor de informare în masă poate fi restricționat temporar prin decizia motivată și scrisă a organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanței de judecată pe rolul căreia se află cauza penală, dacă exercitarea dreptului respectiv ar putea prejudicia urmărirea penală ori desfășurarea procesului judiciar, iar măsura este proporțională cu situația care a determinat-o. (6) Preveniții pot fi antrenați, cu acordul lor, la muncă remunerată pe teritoriul locului de detenție, în condițiile prezentului cod. Aceștia au obligația de a menține ordinea și igiena spațiului de detenție utilizat.	aflate sub arest preventiv (1) Persoanelor aflate sub arest preventiv li se aplică dispozițiile Capitolului XXII, în măsura în care nu contravin dispozițiilor prezentului titlu. (2) Persoana aflată sub arest preventiv beneficiază de prezumția nevinovăției și este supusă numai restricțiilor inerente executării măsurii preventive, necesare pentru buna desfășurare a procesului penal, menținerea ordinii și siguranței locului de detenție. (3) Preveniții se dețin în camere individuale sau comune, cu respectarea cerințelor deținerii separate prevăzute la art. 309. (4) Deplasarea preveniților în interiorul locului de detenție se efectuează cu însoțire sau sub supraveghere. (5) Dreptul preveniților de a primi vizite, de a avea convorbiri telefonice și de a comunica cu reprezentanții mijloacelor de informare în masă poate fi restricționat temporar prin decizia motivată și scrisă a organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanței de judecată pe rolul căreia se află cauza penală, dacă exercitarea dreptului respectiv ar putea prejudicia urmărirea penală ori desfășurarea procesului judiciar, iar măsura este proporțională cu situația care a determinat-o. (6) Preveniții pot fi antrenați, cu acordul lor, la muncă remunerată pe teritoriul locului de detenție, în condițiile prezentului cod. Aceștia au obligația de a menține ordinea și igiena spațiului de detenție utilizat. (7) Preveniților li se pot aplica sancțiuni
--	--	--

mamelor care îngrijesc copii în vârstă de pînă la 3 ani. Articolul 307. Dosarul personal al persoanei arestate preventiv (1) Administrația locurilor de arest preventiv completează pentru fiecare persoană arestată preventiv dosarul personal prevăzut în art.200 alin.(2) din prezentul cod. (2) Dosarul personal al persoanei arestate preventiv cuprinde: a) datele și actul de identitate ale persoanei arestate preventiv; b) fotografiile din față și din profil; c) copia de pe hotărârea prin care s-a dispus arestarea preventivă sau prelungirea arestării preventive; d) mandatul de arestare; e) anul, luna, ziua și ora la care a început executarea arestării preventive; f) cazierul judiciar; g) fișa dactiloscopică; h) documentele întocmite în urma examenelor medicale prevăzute la art.232 din prezentul cod; i) documentele din care rezultă îndeplinirea obligațiilor prevăzute la art.209 din prezentul cod; j) documentele referitoare la măsurile luate de către administrația locului de arest preventiv cu privire la exercitarea drepturilor persoanei arestate preventiv; k) documentele referitoare la aplicarea sancțiunilor disciplinare în timpul executării arestării preventive; l) alte documente întocmite în timpul executării arestării preventive.	(7) Preveniților li se pot aplica sancțiuni disciplinare în condițiile prezentului cod, ținându-se cont de durata arestării preventive și de statutul lor procesual. Sancțiunile prevăzute la art. 257³⁶ alin. (2) lit. b) și c) pot fi aplicate pe un termen de cel mult 10 zile, iar sancțiunea izolării disciplinare pe un termen de cel mult 5 zile. Aplicarea sancțiunilor disciplinare nu poate restrânge dreptul la apărare, accesul la avocat sau confidențialitatea comunicărilor cu acesta. (8) În perioada arestării preventive, dreptul la educație poate fi restricționat temporar prin decizia motivată și scrisă a organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanței de judecată pe rolul căreia se află cauza penală, dacă măsura este necesară pentru buna desfășurare a procesului penal și este proporțională cu situația care a determinat-o. (9) Prevederile referitoare la numărul și periodicitatea vizitelor și convorbirilor telefonice se aplică similar persoanelor plasate în regim semiînchis. (10) Activitățile educative, psihologice, sociale și de resocializare desfășurate cu preveniții pot avea loc numai în interiorul locului de arest preventiv, sub paza și/sau supravegherea necesară, cu respectarea cerințelor prevăzute la art. 309. Articolul 307. Dosarul personal al persoanei arestate preventiv (1) Pentru fiecare persoană arestată preventiv se întocmește dosarul personal. Conținutul, condițiile de gestionare, completare, păstrare și arhivare a dosarului personal se	disciplinare în condițiile prezentului cod, ținându-se cont de durata arestării preventive și de statutul lor procesual. Sancțiunile prevăzute la art. 257³⁶ alin. (2) lit. b) și c) pot fi aplicate pe un termen de cel mult 10 zile, iar sancțiunea izolării disciplinare pe un termen de cel mult 5 zile. Aplicarea sancțiunilor disciplinare nu poate restrânge dreptul la apărare, accesul la avocat sau confidențialitatea comunicărilor cu acesta. (8) În perioada arestării preventive, dreptul la educație poate fi restricționat temporar prin decizia motivată și scrisă a organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanței de judecată pe rolul căreia se află cauza penală, dacă măsura este necesară pentru buna desfășurare a procesului penal și este proporțională cu situația care a determinat-o. (9) Prevederile referitoare la numărul și periodicitatea vizitelor și convorbirilor telefonice se aplică similar persoanelor plasate în regim semiînchis. (10) Activitățile educative, psihologice, sociale și de resocializare desfășurate cu preveniții pot avea loc numai în interiorul locului de arest preventiv, sub paza și/sau supravegherea necesară, cu respectarea cerințelor prevăzute la art. 309. Articolul 307. Dosarul personal al persoanei arestate preventiv (1) Pentru fiecare persoană arestată preventiv se întocmește dosarul personal. Conținutul, condițiile de gestionare, completare, păstrare și arhivare a dosarului personal se stabilesc prin ordinul directorului Administrației
---	--	---

	(3) Persoana arestată preventiv și apărătorul acesteia au acces, în prezența persoanei anume desemnate de conducătorul locului de arest preventiv, la dosarul personal. (4) Instanța de judecată are acces la dosarul personal al persoanei arestate preventiv. (5) Dosarul personal poate fi consultat, cu excepția situațiilor în care acesta este cerut de organele abilitate, numai cu acordul persoanei arestate preventiv și al judecătorului. (6) Datele cu caracter personal ale persoanelor arestate preventiv sînt confidențiale, potrivit legii.	stabilesc prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. (2) Persoana arestată preventiv și apărătorul acesteia au acces la dosarul personal, în prezența persoanei desemnate de conducerea locului de arest preventiv, în condițiile prevăzute la art. 203. (3) Organul de urmărire penală, procurorul și instanța de judecată pe rolul căreia se află cauza penală au acces, la cerere, la dosarul personal al persoanei arestate preventiv. (4) Alte persoane pot consulta dosarul personal numai cu acordul persoanei arestate preventiv sau în cazurile expres prevăzute de lege. (5) Datele cu caracter personal ale persoanelor arestate preventiv sunt confidențiale și beneficiază de protecția prevăzută de legislația privind protecția datelor cu caracter personal.	Naționale a Penitenciarelor. (2) Persoana arestată preventiv și apărătorul acesteia au acces la dosarul personal, în prezența persoanei desemnate de conducerea locului de arest preventiv, în condițiile prevăzute la art. 203. (3) Organul de urmărire penală, procurorul și instanța de judecată pe rolul căreia se află cauza penală au acces, la cerere, la dosarul personal al persoanei arestate preventiv. (4) Alte persoane pot consulta dosarul personal numai cu acordul persoanei arestate preventiv sau în cazurile expres prevăzute de lege. (5) Datele cu caracter personal ale persoanelor arestate preventiv sunt confidențiale și beneficiază de protecția prevăzută de legislația privind protecția datelor cu caracter personal.
40.	---	Se completează cu articolul 307¹ cu următorul cuprins: „Articolul 307¹. Dreptul la petiționare și corespondență (1) Persoana aflată sub arest preventiv are dreptul să adreseze petiții, cereri, plângeri și alte comunicări autorităților publice, instanțelor judecătorești, organelor de urmărire penală, organizațiilor naționale și internaționale competente în domeniul protecției drepturilor omului, precum și altor persoane și organizații, în condițiile prezentului cod. (2) Exercitarea dreptului la petiționare nu poate atrage sancționarea, discriminarea sau aplicarea unor măsuri restrictive față de persoana	Articolul 307¹. Dreptul la petiționare și corespondență (1) Persoana aflată sub arest preventiv are dreptul să adreseze petiții, cereri, plângeri și alte comunicări autorităților publice, instanțelor judecătorești, organelor de urmărire penală, organizațiilor naționale și internaționale competente în domeniul protecției drepturilor omului, precum și altor persoane și organizații, în condițiile prezentului cod. (2) Exercitarea dreptului la petiționare nu poate atrage sancționarea, discriminarea sau aplicarea unor măsuri restrictive față de persoana aflată sub arest preventiv. (3) Corespondența adresată apărătorului,

		aflată sub arest preventiv. (3) Corespondența adresată apărătorului, instanțelor judecătorești, procurorului, organului de urmărire penală, Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, mecanismelor naționale și internaționale de protecție a drepturilor omului, precum și autorităților competente să examineze plângeri privind tratamentele inumane sau degradante nu poate fi deschisă, citită, reținută sau cenzurată. (4) Expedierea și primirea corespondenței prevăzute la alin. (3) se efectuează în condiții care asigură confidențialitatea comunicării. (5) Corespondența care nu intră sub incidența alin. (3) poate fi supusă controlului în condițiile prezentului cod, dacă acest lucru este necesar pentru menținerea ordinii și securității locului de detenție ori pentru prevenirea săvârșirii unor infracțiuni. (6) Restrângerea dreptului la corespondență poate fi dispusă numai prin decizia motivată și scrisă a organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanței de judecată pe rolul căreia se află cauza penală, dacă măsura este necesară pentru buna desfășurare a procesului penal și este proporțională cu scopul urmărit. (7) Persoana aflată sub arest preventiv este informată neîntârziat despre drepturile prevăzute de prezentul articol.”.	instanțelor judecătorești, procurorului, organului de urmărire penală, Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, mecanismelor naționale și internaționale de protecție a drepturilor omului, precum și autorităților competente să examineze plângeri privind tratamentele inumane sau degradante nu poate fi deschisă, citită, reținută sau cenzurată. (4) Expedierea și primirea corespondenței prevăzute la alin. (3) se efectuează în condiții care asigură confidențialitatea comunicării. (5) Corespondența care nu intră sub incidența alin. (3) poate fi supusă controlului în condițiile prezentului cod, dacă acest lucru este necesar pentru menținerea ordinii și securității locului de detenție ori pentru prevenirea săvârșirii unor infracțiuni. (6) Restrângerea dreptului la corespondență poate fi dispusă numai prin decizia motivată și scrisă a organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanței de judecată pe rolul căreia se află cauza penală, dacă măsura este necesară pentru buna desfășurare a procesului penal și este proporțională cu scopul urmărit. (7) Persoana aflată sub arest preventiv este informată neîntârziat despre drepturile prevăzute de prezentul articol.
41.	Articolul 308. Registrele privind persoanele arestate preventiv Administrația locului de arest preventiv întocmește:	Articolul 308 se abrogă.	Articolul 308. abrogat

	a) registrul de evidență a primirii persoanelor arestate preventiv, în care se consemnează anul, luna, ziua și ora la care persoana arestată a fost primită în locul de arest preventiv; b) registrul de evidență a punerii în libertate a persoanelor arestate preventiv; c) alte registre de evidență a persoanelor arestate preventiv.		
42.	Articolul 309. Deținerea separată în locurile de arest preventiv (1) În locurile de arest preventiv se dețin separat: a) femeile - de bărbați; b) minorii - de adulți; c) persoanele care pentru prima dată se află sub arest preventiv - de persoanele care anterior au fost deținute în penitenciare; d) persoanele bănuite, învinuții sau inculpații de săvârșirea infracțiunii - de bănuții, învinuții sau inculpații pentru participație la aceeași infracțiune; e) persoanele bănuite sau învinuite de comiterea unor infracțiuni, deosebit de grave și excepțional de grave - de celelalte persoane; f) persoanele care pînă la arestare au deținut funcții de răspundere în autoritățile publice - de celelalte persoane; g) persoanele care, în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințate cu răzbunarea - de celelalte persoane; h) persoanele bolnave de boli infecțioase sau care necesită o îngrijire și supraveghere medicală specială - de celelalte persoane; i) persoanele condamnate de persoanele aflate sub arest preventiv.	La articolul 309: alineatul (1) devine alineat unic; litera c) se completează cu cuvintele „și prezintă risc de violență”; litera e) se abrogă; alineatul (2) se abrogă.	Articolul 309. Deținerea separată în locurile de arest preventiv (1) În locurile de arest preventiv se dețin separat: a) femeile - de bărbați; b) minorii - de adulți; c) persoanele care pentru prima dată se află sub arest preventiv - de persoanele care anterior au fost deținute în penitenciare, și prezintă risc de violență; d) persoanele bănuite, învinuții sau inculpații de săvârșirea infracțiunii - de bănuții, învinuții sau inculpații pentru participație la aceeași infracțiune; e) abrogat f) persoanele care pînă la arestare au deținut funcții de răspundere în autoritățile publice - de celelalte persoane; g) persoanele care, în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințate cu răzbunarea - de celelalte persoane; h) persoanele bolnave de boli infecțioase sau care necesită o îngrijire și supraveghere medicală specială - de celelalte persoane; i) persoanele condamnate de persoanele aflate sub arest preventiv.

	(2) Persoanele lăsate, în modul stabilit de lege, în izolatorul de urmărire penală pentru îndeplinirea lucrărilor de deservire gospodărească a instituției se dețin în încăperi separate, izolat de persoanele aflate sub arest preventiv.		(2) <i>abrogat</i>
43.	Articolul 310. Temeiurile și modul de eliberare a persoanelor aflate sub arest preventiv (1) Temeiuri pentru eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv sînt: a) înlocuirea sau revocarea măsurii preventive; b) liberarea provizorie; c) încetarea de drept a măsurii preventive în condițiile art.195 din Codul de procedură penală. (2) Eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv se face de către șeful locului de arest preventiv în temeiul hotărârii judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată. La expirarea termenului de ținere sub arest, eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv se face în temeiul deciziei șefului locului de arest preventiv. (3) Hotărârea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată cu privire la eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv urmează a fi executată imediat după primirea ei la locul de arest preventiv. În cazul în care termenul de arest nu a fost prelungit sau a expirat termenul maxim de ținere sub arest, prevenitul este eliberat în ziua și la ora expirării termenului de ținere sub arest preventiv, dacă nu este primită pentru executare hotărârea judecătorească de condamnare la închisoare sau detențiune pe viață. Persoanelor eliberate li se înmânează actele, obiectele, banii păstrați la conturile lor de peculiu, precum și un certificat în care se indică termenul aflării sub arest	Articolul 310 va avea următorul cuprins: „Articolul 310. Temeiurile și modul de eliberare a persoanelor aflate sub arest preventiv (1) Înlocuirea, revocarea sau încetarea de drept a măsurii preventive, în condițiile art. 195 din Codul de procedură penală, constituie temei pentru eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv. (2) Eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv se dispune de conducerea locului de arest preventiv, iar în afara orelor de program de către șeful de grup, în temeiul: a) încheierii judecătorului de instrucție; b) hotărârii instanței de judecată; c) ordonanței procurorului care conduce sau, după caz, efectuează urmărirea penală, în cazurile prevăzute de art. 195 din Codul de procedură penală; d) expirării termenului arestului preventiv. (3) Încheierea judecătorului de instrucție, hotărârea instanței de judecată și ordonanța procurorului privind eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv se execută imediat și fără întârziere după recepționarea acestora de către locul de arest preventiv. (4) În cazul în care termenul arestului preventiv nu a fost prelungit, persoana este eliberată în ziua și la ora expirării acestuia, dacă nu există un alt temei legal pentru menținerea sa	Articolul 310. Temeiurile și modul de eliberare a persoanelor aflate sub arest preventiv (1) Înlocuirea, revocarea sau încetarea de drept a măsurii preventive, în condițiile art. 195 din Codul de procedură penală, constituie temei pentru eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv. (2) Eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv se dispune de conducerea locului de arest preventiv, iar în afara orelor de program de către șeful de grup, în temeiul: a) încheierii judecătorului de instrucție; b) hotărârii instanței de judecată; c) ordonanței procurorului care conduce sau, după caz, efectuează urmărirea penală, în cazurile prevăzute de art. 195 din Codul de procedură penală; d) expirării termenului arestului preventiv. (3) Încheierea judecătorului de instrucție, hotărârea instanței de judecată și ordonanța procurorului privind eliberarea persoanei aflate sub arest preventiv se execută imediat și fără întârziere după recepționarea acestora de către locul de arest preventiv. (4) În cazul în care termenul arestului preventiv nu a fost prelungit, persoana este eliberată în ziua și la ora expirării acestuia, dacă nu există un alt temei legal pentru menținerea sa în detenție, inclusiv punerea în executare a unei

	preventiv și temeiurile eliberării.	în detenție, inclusiv punerea în executare a unei hotărâri judecătorești prin care s-a aplicat o pedeapsă privativă de libertate ori aplicarea arestului preventiv într-o altă cauză penală. Înainte de eliberare, administrația locului de arest preventiv verifică existența unor alte acte procesuale sau temeiuri legale care justifică detenția persoanei. (5) Expirarea termenului arestului preventiv în afara orelor de program sau în zilele de repaus nu poate constitui temei pentru amânarea eliberării persoanei. (6) Persoanei eliberate i se înmânează actele de identitate, bunurile și valorile personale, mijloacele bănești aflate în evidența instituției, precum și o adeverință de eliberare în care se indică perioada aflării sub arest preventiv și temeiul eliberării. La cerere, aceștia i se eliberează informații privind situația contului personal și alte date referitoare la perioada detenției.”.	hotărâri judecătorești prin care s-a aplicat o pedeapsă privativă de libertate ori aplicarea arestului preventiv într-o altă cauză penală. Înainte de eliberare, administrația locului de arest preventiv verifică existența unor alte acte procesuale sau temeiuri legale care justifică detenția persoanei. (5) Expirarea termenului arestului preventiv în afara orelor de program sau în zilele de repaus nu poate constitui temei pentru amânarea eliberării persoanei. (6) Persoanei eliberate i se înmânează actele de identitate, bunurile și valorile personale, mijloacele bănești aflate în evidența instituției, precum și o adeverință de eliberare în care se indică perioada aflării sub arest preventiv și temeiul eliberării. La cerere, aceștia i se eliberează informații privind situația contului personal și alte date referitoare la perioada detenției.
44.	Articolul 318. Executarea sancțiunii arestului contravențional (1) Sancțiunea arestului contravențional se execută în condițiile stabilite pentru regim inițial într-un penitenciar de tip semiînchis, conform prevederilor capitolului XXII din prezentul cod. (2) Nu se admite aplicarea armei de foc în privința contraveniențelor, cu excepția cazurilor prevăzute la art.223 din prezentul cod.	Articolul 318: alineatul (1) devine alineat unic iar cuvintele „inițial într-un penitenciar de tip” se exclud. alineatul (2) se abrogă.	Articolul 318. Executarea sancțiunii arestului contravențional (1) Sancțiunea arestului contravențional se execută în condițiile stabilite pentru regim inițial într-un penitenciar de tip semiînchis, conform prevederilor capitolului XXII din prezentul cod. (2) <i>abrogat</i>
Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 48–57, art. 124)			
45.	Articolul 10. Subdiviziunile Administrației Naționale a Penitenciarelor	Articolul 10 se completează cu alineatul (2 ¹), cu următorul cuprins:	Articolul 10. Subdiviziunile Administrației Naționale a Penitenciarelor

	[...]	„(2 ¹) În cadrul sistemului administrației penitenciare pot fi create subdiviziuni specializate responsabile de evaluarea, planificarea și monitorizarea executării pedepselor privative de libertate, coordonarea aplicării sistemului progresiv de executare a pedepselor, precum și exercitarea altor atribuții stabilite de Codul de executare și de actele normative adoptate pentru punerea acestuia în aplicare.”	[...] (2 ¹) În cadrul sistemului administrației penitenciare pot fi create subdiviziuni specializate responsabile de evaluarea, planificarea și monitorizarea executării pedepselor privative de libertate, coordonarea aplicării sistemului progresiv de executare a pedepselor, precum și exercitarea altor atribuții stabilite de Codul de executare și de actele normative adoptate pentru punerea acestuia în aplicare.
46.	Articolul 11. Instituțiile penitenciare [...] (2) Instituțiile penitenciare sînt: a) penitenciarele de tip deschis; b) penitenciarele de tip semiînchis; c) penitenciarele de tip închis; d) centrele de detenție pentru minori și tineri; e) penitenciarele pentru femei; f) casele de arest; g) spitalele penitenciare. (3) Categoriile persoanelor deținute în instituțiile penitenciare prevăzute la alin. (2) lit. a)–f) sînt reglementate de Codul penal și de Codul de executare. (4) Spitalele penitenciare asigură detenția temporară a tuturor categoriilor de deținuți care necesită asistență medicală în condiții de staționar, cu respectarea cerințelor de deținere separată în funcție de maladia, sexul și vîrsta persoanei, precum și de statutul procesual al acesteia. (5) Într-o instituție penitenciară pot fi create, cu respectarea particularităților prevăzute de Codul de executare, mai multe sectoare distincte de detenție,	Articolul 11: alineatele (2)–(4) se abrogă; la alineatul (5), textul „, prevăzute pentru instituțiile penitenciare specificate la alin. (2)” se exclude; la alineatul (6), textul „prevăzute la alin. (5),” se exclude; se completează cu alineatele (6¹)–(6³), cu următorul cuprins: „(6¹) Instituțiile penitenciare asigură executarea pedepselor privative de libertate și a măsurilor preventive privative de libertate în condițiile Codului de executare. (6²) În cadrul instituțiilor penitenciare pot fi organizate sectoare de deținere destinate executării unuia sau mai multor regimuri de executare, precum și sectoare specializate pentru anumite categorii de persoane private de libertate. (6³) Profilul funcțional al instituțiilor penitenciare, capacitatea acestora și categoriile de persoane care pot fi plasate în acestea se stabilesc de Administrația Națională a	Articolul 11. Instituțiile penitenciare [...] (2) abrogat (3) abrogat (4) abrogat (5) Într-o instituție penitenciară pot fi create, cu respectarea particularităților prevăzute de Codul de executare, mai multe sectoare distincte de detenție, prevăzute pentru instituțiile penitenciare specificate la alin. (2). (6) Crearea și lichidarea instituțiilor penitenciare se aprobă prin hotărîre de Guvern, la propunerea Ministerului Justiției. Suspendarea activității instituțiilor penitenciare, crearea și lichidarea sectoarelor distincte de detenție, prevăzute la alin. (5), se aprobă de către ministrul justiției. (6¹) Instituțiile penitenciare asigură executarea pedepselor privative de libertate și a măsurilor preventive privative de libertate în condițiile Codului de executare. (6²) În cadrul instituțiilor penitenciare pot fi organizate sectoare de deținere

	prevăzute pentru instituțiile penitenciare specificate la alin. (2). (6) Crearea și lichidarea instituțiilor penitenciare se aprobă prin hotărâre de Guvern, la propunerea Ministerului Justiției. Suspendarea activității instituțiilor penitenciare, crearea și lichidarea sectoarelor distincte de detenție, prevăzute la alin. (5), se aprobă de către ministrul justiției. [...]	Penitenciarelor în condițiile legii.”	destinate executării unuia sau mai multor regimuri de executare, precum și sectoare specializate pentru anumite categorii de persoane private de libertate. (6³) Profilul funcțional al instituțiilor penitenciare, capacitatea acestora și categoriile de persoane care pot fi plasate în acestea se stabilesc de Administrația Națională a Penitenciarelor în condițiile legii. [...]
47.	Articolul 13. Competența Administrației Naționale a Penitenciarelor și a instituțiilor subordonate [...] (2) Pentru realizarea obiectivelor, Administrația Națională a Penitenciarelor și instituțiile subordonate: a) asigură punerea în executare a pedepselor penale privative de libertate, a măsurii preventive sub forma arestului preventiv și a sancțiunii arestului contravențional; [...]	La articolul 13 alineatul (2): litera a) va avea următorul cuprins: „a) asigură punerea în executare a pedepselor penale privative de libertate, a măsurii preventive sub forma arestului preventiv și a sancțiunii arestului contravențional, inclusiv prin aplicarea sistemului progresiv de executare a pedepselor și a mecanismelor de individualizare a executării acestora, în condițiile Codului de executare;” după litera a) se introduce litera a¹), cu următorul cuprins: „a¹) efectuează evaluarea, planificarea, monitorizarea și coordonarea executării pedepselor privative de libertate, inclusiv prin intermediul subdiviziunilor specializate constituite în condițiile legii;”.	Articolul 13. Competența Administrației Naționale a Penitenciarelor și a instituțiilor subordonate [...] (2) Pentru realizarea obiectivelor, Administrația Națională a Penitenciarelor și instituțiile subordonate: a) asigură punerea în executare a pedepselor penale privative de libertate, a măsurii preventive sub forma arestului preventiv și a sancțiunii arestului contravențional, inclusiv prin aplicarea sistemului progresiv de executare a pedepselor și a mecanismelor de individualizare a executării acestora, în condițiile Codului de executare; a¹) efectuează evaluarea, planificarea, monitorizarea și coordonarea executării pedepselor privative de libertate, inclusiv prin intermediul subdiviziunilor specializate constituite în condițiile legii; [...]
48.	Articolul 53. Înlesnirile la calcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei	La articolul 53 litera a), cuvintele „de tip închis” se substituie cu cuvintele „pentru	Articolul 53. Înlesnirile la calcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei

	La stabilirea pensiei, funcționarilor publici cu statut special li se calculează vechimea în serviciu ținându-se cont de următoarele înlesniri: a) o zi de serviciu în instituțiile penitenciare de tip închis, în casele de arest și în instituțiile penitenciare destinate deținerii și tratării bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de vechime în serviciu; [...]	deținerea condamnaților maturi”, iar textul „instituțiile penitenciare destinate deținerii și tratării bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici” se substituie cu cuvintele „spitalele penitenciare”.	La stabilirea pensiei, funcționarilor publici cu statut special li se calculează vechimea în serviciu ținându-se cont de următoarele înlesniri: a) o zi de serviciu în instituțiile penitenciare pentru deținerea condamnaților maturi, în casele de arest și în spitalele penitenciare, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de vechime în serviciu; [...]
--	---	---	--

CERERE nr. 03/7855 din 13.07.2026

**privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectului legii pentru modificarea unor acte normative**
*(privind instituirea sistemului progresiv de executare a pedepselor
penale privative de libertate)*

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	- Lege - proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>privind instituirea sistemului progresiv de executare a pedepselor penale privative de libertate</i>)
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Justiției în comun cu Administrația Națională a Penitenciarelor
3.	Justificarea depunerii cererii	Promovarea proiectului constituie o măsură ce derivă din criteriile de referință stabilite de Comisia Europeană în contextul negocierilor aferente Capitolului 23.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (<i>PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale</i>)	- <i>Foaia de parcurs privind „Statul de drept” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)</i> aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 275/2025, cap.23, bloc tematic III Drepturile fundamentale, acț. 3; - <i>Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029</i> aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 - <i>Anexa A la Clusterul 1</i> , acț. 25.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	1. Ministerul Afacerilor Interne 2. Ministerul Sănătății 3. Ministerul Finanțelor 4. Ministerul Muncii și Protecției Sociale 5. Ministerul Educației și Cercetării 6. Procuratura Generală

		7. Consiliul Superior al Magistraturii 8. Uniunea Avocaților din Moldova 9. Avocatul Poporului (Ombudsmanul) 10. Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului 11. Instanțele judecătorești.
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	15 zile
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Viorica Cornescu- consultant superior Direcția elaborare acte normative Tel.: 0(22) 20 14 29 e-mail: viorica.cornescu@justice.gov.md
8.	Anexe	- Proiectul legii; - Nota de fundamentare; - Tabelul comparativ.
9.	Data și ora depunerii cererii	la data semnării cererii
10.	Secretar de stat Dumitru VLEJU	